

*Sfântul
Cuvios*

*Ioan Iacob
de la Neamț*

SPĂNTIUL IOAN IACOB
ROMÂNUL-MOZECIUL

HRANĂ DUHOVNICEASCĂ

ÎNDEMN FRĂȚESC

Fii pribezi ai țării mele
Necăjiți printre străini,
Nu uitați menirea noastră
De Români și de Creștini!

Cu dragoste curată
Ca frații potrecând,
Păstrând neprihănită
Credința prin străini!

Uniți-vă în cuget
Prin simțuri creștinești,
La „sânul Măicii Noastre”
Calei duhovnicești!

În rodul născocirii
Să nu nădăjduiți,
Ci arma mântuirii
Mareu s-o mănuiți!

Trezindu-ne simțirea
Din suflet creștinesc,
Să punem semnul Crucii
Pe steagul românesc!

Preasfântă Maică și Fecioară,
Nădejdea Sufletului meu,
Tu ești Mijlocitoarea noastră
La Milostivul Dumnezeu!

Sfântul Ioan Iacob-Hozevitul

HRANĂ DUHOVNICEASCĂ

CARTE CU CELE MAI MINUNATE
ȘI UMILINCIOASE CUGETĂRI CARE
SUIE PE OM CU SUFLETUL LA CER

Scrisă în versuri de Ieroschimonahul Ioan Iacob,
care a sihăstrit la Schitul Sfintei Ana
din Mânăstirea Hozeva, în pustiul Iordanului

*Pilde, cugetări și imnuri în versuri
cu conținut dogmatic și moral*

PARTEA I – poezie

Editura „LUMINĂ DIN LUMINĂ” vă dorește viață lină! (1 Tim. 2²).

Și un sufletel curat cum Dumnezeu vi l-a dat!

București 2006

Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert, depărtează-l de la mine

și o metanie

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, slugii Tale.

și o metanie

Așa Doamne Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu, că bine ești cuvântat, în vecii vecilor, Amin.

și o metanie

**Această carte apare cu binecuvântarea
Preasfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului**

CUVÂNT ÎNAINTE

Sfântul Ioan Iacob a scris poezii și proză cu conținut moral, dogmatic și național, simple ca formă, pe înțelesul tuturor, cu multă înțelepciune și de o mare sensibilitate și frumusețe spirituală. În ele se arată cu mare claritate felul în care trebuie dată lupta cea bună dusă după lege și care încununează pe fiii Bisericii Luptătoare de pe pământ pentru a ajunge în Biserica Triumfătoare din ceruri a celor întâi născuți.

Când eram tânăr, la vârsta de 19–20 de ani, am citit în „Pateric” un cuvânt al Sfântului Antonie cel Mare care proorocea: „Va veni vremea ca oamenii „să se înnebunească” și când vor vedea pe cineva că nu se înnebunește ca ei se vor scula asupra lui, zicându-i că el este nebun, pentru că nu este asemenea lor”. Citind acest cuvânt, am rămas foarte mirat de faptul că oamenii se vor înnebuni și nu-mi venea să cred, dar astăzi, la vârsta de 73 de ani, când în fața ochilor – vrând-nevrând îmi apar atâtea scene oribile, văd cu durere că omenirea spre aceasta merge cu pași grăbiți.

Observăm că Sf. Antonie nu spune: „va înnebuni”, ci că „se va înnebuni”, adică „se va prosti”. Și astfel, vedem cu multă durere cum sub ochii noștri unii părinți se înnebunesc împotriva copiilor, copii care se înnebunesc împotriva părinților, femei care se înnebunesc împotriva bărbaților, bărbați care se înnebunesc împotriva femeilor și a copiilor... Toate acestea sunt o „înnebunire” de bună voie a tot ce este curat, bun și Sfânt, de care moșii și strămoșii noștri au fost scutiți.

Astăzi, mai mult ca oricând, cuvintele Sf. Antonie sunt de o mare actualitate când un puternic „război nevăzut” încearcă să devieze bunele așezăminte ale Sfinților Părinți spre formalism, spre superficialitate și mai ales goana după îmbogățire peste noapte...

Noi însă, urmând cuvântul înțeleptului Sirah care zice: „Dă pricină înțeleptului și va fi mai înțelept” lăsăm pe cititori să parcurgă rândurile

acestei cărți care îi vor mângâia mult sufletește și-i vor îndruma spre a dobândi fericirea Împărăției cerurilor.

Indiferent care este, sau care va fi direcția lumii, Sfântul Ioan ne îndeamnă să urmăm cu nădejde calea pe care a deschis-o însuși Mântuitorul, pentru a deveni fericiți și vremelnici și veșnici.

Cartea de față constituie o ediție aproape completă a tot ceea ce a lucrat Sfântul Ioan Iacob, care se păstrează în manuscrise și diferite caiete care s-au găsit până astăzi.

Cu toate acestea, s-ar putea să se mai găsească poezii și proză pe la părinții și maicile din Țara Sfântă, pentru că Sfântul Ioan a păstrat o legătură foarte strânsă cu ei. Fiind înzestrat cu o mare sensibilitate sufletească, a rupt bucăți din sufletul lui și le-a pus pe hârtie pentru mântuirea fraților români din Țara Sfântă și de pretutindeni.

Titlul cărții, cel scris de Sf. Ioan, este: „*Din Ierihon către Sion*” adică Trecerea de pe pământ la Cer. Noi însă am păstrat titlul vechi de: „*Hrană duhovnicească*”, așa cum a apărut la Ierusalim, completând doar numai ceea ce nu a fost pus la prima ediție.

Sfântul Ioan Iacob a studiat mult viața Sfinților români, dintre care l-au atras îndeosebi: Sfântul Daniil Sihastrul, viața Sf. Nifon Patriarh al Constantinopolului și Mitropolit al Țării Românești, viața Sfintei Maria Egipteanca, care a sihăstrit 47 de ani în pustiul Iordanului, viața Sfântului Nicodim Aghioritul de la Muntele Athos, a Sfântului Paisie, și ale altor Sfinți. Ele se află însemnate pe scurt în această carte.

Prin rugăciune și smerenie, prin nevoită și cântare, el a ridicat peștera sa către cer și a umplut-o de lumina Sfântului Duh, Care i-a sfințit sufletul și trupul, luminându-l și încălzindu-l cu darul iubirii de Dumnezeu și de aproapele, făcând din el un poet duhovnicesc și un bun misionar statornic.

În încheiere, rugăm pe Domnul nostru Iisus Hristos, pentru credința și suferința Sf. Ioan de la Neamț, să binecuvânteze credința și evlavia credincioșilor care vor citi cu drag această carte, pentru a le spori dragostea lor sfântă față de Dumnezeu, față de biserica creștin-ortodoxă și față de aproapele nostru drag, care este oricine!

Cu toată căldura Sufletului, din partea editurii
„Lumină din Lumină”, care dorește tuturor o viață cât mai lină,
și un Suflețel curat cum Dumnezeu ni l-a dat!

Editura

INTRODUCERE

VIAȚA CUVIOSULUI IACOB ROMÂNUL DE LA HOZEVA (1913–1960)

Cuviosul Ioan Iacob, cu metania din Mănăstirea Neamț, a fost un sihastru Sfânt al zilelor noastre, care s-a nevoit 24 de ani în Țara Sfântă, atât pe Valea Iordanului, cât și în pustiul Hozeva. Acest fericit purtător de Hristos s-a născut în satul Crăiniceni, comuna Păltiniș, județul Botoșani, la 23 iulie 1913, într-o familie de țărani credincioși, anume Maxim și Ecaterina, fiind singur la părinți. Din botez s-a chemat Ilie, iar în familie i se spunea „Iliuță”. La șase luni după naștere, mama sa, îmbolnăvindu-se, a decedat, iar copilul a rămas în grija bunicii sale după tată, Maria Iacob, care îl îngrijește ca o adevărată mamă timp de zece ani.

În anul 1916, când copilul Ilie avea trei ani, tatăl său a decedat pe front. În anul 1923 a decedat și bunica, lăsând pe micul Ilie cu totul orfan și lipsit de mângâierea părinților și a bunicilor. De acum, copilul este luat în grija unchiului său, Alecu Iacob, care avea acasă șase copii. Între anii 1926–1932, tânărul Ilie urmează gimnaziul „M. Kogălniceanu” și liceul „Dimitrie Cantemir” din Cozmeni-Cernăuți.

În vara anului 1933 a intrat ca viețuitor în obștea Mănăstirii Neamț. La 8 aprilie 1936 este tuns în monahism, primind numele de Ioan, iar în noiembrie, același an, se duce cu alți doi călugări din marea lavră, să se închine la Mormântul Domnului. Apoi rămâne definitiv în Țara Sfântă, unde se nevoiește în obștea Mănăstirii Sfântul Sava de lângă Betleem.

La 14 septembrie 1947 este hirotonit preot în Biserica Sfântului Mormânt de către Mitropolitul Irinarh și apoi numit egumen la Schitul românesc Sfântul Ioan Botezătorul de la Iordan. După cinci ani de ascultare se retrage cu ucenicul său, monahul Ioanichie Pârâială, în pustiul Hozeva, aproape de Ierihon. Aici se nevoiește împreună opt ani de zile, în peștera Sfânta Ana, pe valea pâraului Horat.

La 5 august 1960, când avea 47 de ani, Cuviosul Ioan Iacob se mută la cereștile locașuri și este înmormântat în peștera în care s-a nevoit. După 20 de ani, la 8 august 1980, s-a aflat întreg în mormânt, fiind preamărit de Dumnezeu ca Sfânt.

La 15 august, același an, moaștele sale au fost duse la Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul din apropiere, cu binecuvântarea Patriarhului Benedict al Ierusalimului, și se păstrează în biserică alături de celelalte sfinte moaște.

FAPTE ȘI CUVINTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ

Acest cuvios a fost ales de Dumnezeu pentru împărăția cerurilor din pântecel maicii sale, căci din pruncie se vedea umbrat de darul Duhului Sfânt, fiind întru toate blând ca un miel, smerit, tăcut, râvnitor pentru cele sfinte și răbdător în ispitele cele dinăuntru și din afară. Apoi rugăciunea cu lacrimi, neîncetat se lucra în mintea și inima sa. Încă și mama sa, Ecaterina, a fost rânduită de Hristos să ducă viața neîntinată până la nuntă și să nască pe pământ un singur fiu, căci îndată după naștere se strămută la cereștile locașuri.

Fericitul Ilie, rămas orfan din pruncie de ambii părinți trupești, avea tată în cer pe Dumnezeu, iar mamă duhovnicească avea Biserica și pe smerita sa bunică, Maria, văduvă, care l-a crescut și l-a ocrotit cu rugăciunea și dragostea ei până la vârsta de zece ani. Spun bătrânii din satul său natal că bunica își ducea zilnic nepoțelul să i-l alăpteze mamele tinere din apropiere și stătea lângă el de veghe ziua și noaptea, până ce copilul a început să vorbească. Iar vara, când pleca la lucrul câmpului, pune copilul într-o traistă, încât numai capul i se vedea, îl așeza în spate, se însemna cu Sfânta Cruce și se ducea la muncă cu rugăciunea pe buze și cu lacrimile în ochi. Acolo îl adăpostea la umbra unui copac, până la apusul soarelui. Apoi îl așeza în traistă și-l aducea acasă. După ce îl hrănea, îl culca lângă sfintele icoane, iar ea se ostenea cu rugăciuni și metanii până noaptea târziu, după tradiția sfântă străbună.

Fiind luminat la minte, copilul învăța bine la școală și făcea mare bucurie bunicii sale. Mai târziu, bătrâna îl învăța pe de rost sfintele rugăciuni, îl ducea regulat la biserică și îl pune să citească la psaltire,

căci ea nu știa carte. Alteori îi spunea să citească patimile Domnului, iar ea plângea și făcea metanii. Uneori copilul o întreba:

– Mamă, de ce plângi așa tare când citesc patimile Domnului?

Iar bătrâna îi răspundea, suspinând:

– Dragul meu, tu nu știi durerea din casa noastră. Nu sunt eu mama ta! Ea a decedat când tu aveai numai șase luni, iar tatăl tău a murit în război, când erai de trei ani. Eu sunt bunica ta, iar bunicul tău s-a dus la cer demult. Fiind văduvă, voiam să mă duc la mânăstire, dar văzând că ai rămas orfan de părinți, am renunțat, ca să te cresc pe tine. De aceea plâng, că sunt bătrână și după moartea mea vei rămâne singur și orfan pe lume. Dar să ai credință în Dumnezeu, să te rogi Lui mereu, să fugi de păcat și să-ți aduci aminte de noi. De vei face așa, te va acoperi Maica Domnului și vei scăpa de multe primejdii. Eu nu-ți doresc altceva mai bun în viață decât să ajungi preot și să slăvești pe Hristos!

La vârsta de 20 de ani, terminând liceul și fiind luminat la minte cu darul lui Hristos, prietenii și rudele îl îndemneau să urmeze teologia și să se facă preot. Însă conștiința și cugetul inimii sale îi spuneau: „Nu, eu vreau să mă fac călugăr!“ Odată, pe când lucra la câmp, fiind în îndoială, se ruga lui Dumnezeu să-i descopere ce să facă. Apoi a auzit o voce tare de sus: „Mânăstirea!“ Din clipa aceea nu mai avea odihnă, căci Duhul Sfânt îl îndemna să plece cât mai repede la mânăstire și să-și închine viața lui Hristos

În vara anului 1933, într-o zi de Duminică, pe când tinerii din sat se adunau cu veselie la nuntă, alesul Domnului, Ilie, s-a închinat cu lacrimi în biserica din Crăiniceni, și-a sărutat crucile părinților din cimitir și, luându-și rămas bun de la ai săi, a plecat să se logodească cu Hristos în obștea Mânăstirii Neamț.

Văzându-l episcopul Nicodim, starețul lavrei, l-a întrebat:

– De ce ai venit, frate Ilie, la mânăstire?

– Părinte stareț, doresc să mă fac călugăr, să-mi plâng păcatele mele, să mă rog pentru părinții care m-au născut și să laud neîncetat pe Dumnezeu.

– Bun lucru ți-ai ales, frate Ilie. De vei avea smerenie și ascultare și vei iubi rugăciunea, pe toate cele bune le vei săvârși, vei birui cu ușurință ispitele acestei vieți și cu Sfinții în cer te vei număra.

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul în fața Sfântului Altar, în biserica Sf. Ioan Botezătorul de la Iordan. Mai 1947.

– Așa să-mi ajute Bunul Dumnezeu, preasfințite părinte stareț!
– Numai să ai răbdare în toate, să te hrănești din învățăturile Sfintei Scripturi și ale Sfinților Părinți și să urmezi viața și sfaturile cuvioșilor duhovnici și nevoitori din obștea Mănăstirii Neamț. Vino să te închini la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului din biserică, ocrotitoarea acestui sfânt locaș, apoi te încredințez sub ascultarea părintelui Iov, farmacistul mănăstirii, cel mai duhovnicesc călugăr din obștea noastră. Să-i urmezi după putere viața și sfatul, să nu lipsești de la slujbele bisericii și să faci ascultare la biblioteca mănăstirii.

Trei ani a făcut ucenicie rasoforul Ilie cuviosului părinte Iov Burlacu, silindu-se să-i urmeze nevoița aspră, postul, tăcerea, smerenia, sărăcia și neîncetata rugăciune. Iar la bibliotecă a pus în rânduală toate cărțile, a citit multe din învățăturile Sfinților Părinți și dădea bune sfaturi fraților tineri, încât se foloseau toți de râvna, de înțelepciunea și osteneala lui și era iubit de toți în obștea mării lavre.

Văzând starețul și duhovnicii râvna pentru Hristos, la 8 aprilie 1936, în Miercurea Mare a Sfințelor Patimi, când Domnul a fost vândut pentru noi, rasoforul Ilie Iacob a fost tuns în cinul monahal împreună cu alți zece frați, primind numele Sfântului Ioan Botezătorul. Amândoi marii prooroci, Ilie și Ioan, începători ai vieții pustnicești din Vechiul și Noul Testament, aveau să-i fie dascăli, părinți și rugători ai nevoinței lui călugărești. Amândoi îl îndemneau să le urmeze viața, postul, rugăciunea și fecioria și îi aminteau de Țara Sfântă și de marii sihaștri de pe Valea Iordanului. Sfântul Ilie Tezviteanul îi dădea râvna pentru mărturisirea dreptei-credințe și îl îndemna spre urcușul duhovnicesc al Carmelului și Sinaiului. Iar Sfântul Ioan Botezătorul îl chema spre mănăstirile din Țara Sfântă și-l sfătuia să îndemne pe toți la pocăință și să mustre cu îndrăzneală păcatul. Aceasta a făcut-o în toată viața sa prin frumoasele sale versuri și cuvinte de învățătură ce ni le-a lăsat până astăzi.

Fiind rănit de dragostea lui Hristos pentru Mormântul dătător de viață din Ierusalim și pentru viața pustnicească de acolo, smeritul monah Ioan Iacob s-a împărtășit cu Dumnezeieștile Taine, a sărutat icoana Maicii Domnului din Biserică, și-a cerut iertare și binecuvântare de la stareț și de la toți și a plecat definitiv spre Țara Sfântă în toamna anului 1936, fiind acoperit în toate de darul Duhului Sfânt, care îi aprindea inima de dumnezeiescul dor.

Primul popas în Țara Sfântă a fost închinarea pe Golgota și sărutarea Sfântului Mormânt. După ce s-a împărtășit cu Trupul și Sângele lui Hristos, fericitul Ioan a străbătut toată Țara Sfântă și a pășit pe urmele Domnului și ale Sfinților săi ocrotitori, Ilie Tezviteanul și Ioan Botezătorul. După ce s-a nevoit mai întâi singur într-o peșteră din pustiul Iordanului, s-a retras apoi în obștea Mănăstirii Sfântul Sava de pe Valea Cedrilor, unde se osteneau și alți câțiva sihaștri români. În această străveche lavră s-a ostenit Cuviosul Ioan până în vara anului 1947.

Aici a dobândit ostașul lui Hristos, Ioan, darul lacrimilor și al rugăciunii inimii. Aici a răbdat grele lupte și încercări de la diavoli, căci nu-l puteau suferi duhurile rele să se roage neîncetat și să laude pe Dumnezeu. Aici a primit tunderea în marea schimă și tot aici a biruit el pe vrășmașii cei nevăzuți cu postul aspru și îndelungat, cu

privegherile obositoare de noapte, cu sabia biruitoare a rugăciunii lui Hristos și cu scutul smereniei. Astfel, ajunsese atât de despătimit încât răbda ocara și toate cu bucurie, avea mare milă pentru toată zidirea și nu se teame niciodată de diavoli, de boală și de moarte.

Cuviosul Ioan Iacob avea în obștea Sfântului Sava ascultarea de bibliotecar și de infirmier. Noaptea lua parte la biserică, se ruga la chilie și îngrijea marea bibliotecă a mănăstirii, iar ziua era infirmier și îngrijitor de bolnavi la bolnița din incintă. Cerceta pe călugării și sihaștrii bolnavi, le ducea de mâncare, spăla rănile victimelor de război aduși aici de pe front și alina pe toți cu dragoste, iar cu inima neîncetat se ruga și simțea pe Hristos.

Cu sfatul arhimandritului Victorin Ursache, superiorul Căminului românesc din Ierusalim, Cuviosul Ioan Iacob a primit hirotonia în preot și a stat egumen cinci ani la schitul Sfântul Ioan Botezătorul de la Iordan, înființat de Patriarhia Română. Aici a adăugat noi osteneli pustnicești și a suferit nu puține ispite de la diavoli. Iar nevoința lui era aceasta: ziua nu mânca nimic, până la apusul soarelui și rostea neîncetat rugăciunea din inimă, iar cu mâinile lucra la grădină, la întreținerea schitului și odihnea cu dragoste pelerinii români și străini care poposeau aici. Noaptea făcea slujbele rânduite în biserică, spovedea închinătorii și se retrăgea câteva ore la liniște într-o peșteră de pe malul Iordanului, iar dimineața se întorcea la schit cu chipul luminat.

Arzând cu inima mai mult pentru Hristos și iubind desăvârșit liniștea și rugăciunea, fericitul stareț Ioan s-a retras, în toamna anului 1952 în pustiul Hozeva, din apropierea Mănăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul, împreună cu ucenicul său, monahul Ioanichie.

După ce s-a nevoit câteva luni în obște, s-a așezat apoi definitiv în peștera Sfânta Ana, de pe valea pârâului Horat, unde se nevoiau și alți sihaștri, pentru a trăi ultimii ani ai vieții numai în rugăciune și în convorbire cu Hristos. Și s-a nevoit aici peste șapte ani, însă nimeni, nici chiar ucenicul său Ioanichie nu știa toate nevoințele sale, fiind ascunse în Dumnezeu și în taina inimii sale. Căci ucenicul vedea numai ostenelile cele din afară, precum: privegherile de toată noaptea, citirea celor șapte Laude, osârdia la sfintele slujbe pe care le făcea în paraclisul din peșteră, citirea cărților sfinte, traduceri din învățăturile Sfinților Părinți și compunerea de versuri religioase pentru pelerinii care îl

cercetau în peșteră. Dar nevoințele cele din inimă, lacrimile de taină, lupta cu gândurile și cu duhurile rele, cugetările duhovnicești la cele de sus și căldura Duhului Sfânt care îi aprindea inima pentru Hristos, singur Dumnezeu le vedea și le primea ca o ardere de tot a cuviosului Ioan sihastrul, neștiute de nici un muritor.

Despre nevoința acestui Sfânt sihastru, iată ce mărturisea ucenicul său:

– Cât a fost bolnav, niciodată nu a oftat sau a suspinat. Ci răbda toate cu seninătate și bucurie. Apoi tăcea mult, nu râdea niciodată, se ruga neîncetat cu inima și răbda cu multă tărie bolile și necazurile vieții. Ținea regim sever și post, primind foarte puțină mâncare și băutură, cât să-și țină zilele; iubea mult liniștea și singurătatea, ținea cu tărie la dreapta-credință, la Tradiție și Sfintele Canoane și avea mintea totdeauna ațintită la Iisus Hristos răstignit pe Golgota. Nimic din cele pământești nu cugeta, nici nu voia să știe. Astfel, trupul său, mintea și inima era despățimite, dematerializate și unite tainic cu Dumnezeu prin rugăciune și prin darul Duhului Sfânt.

Spunea și acestea părintele Ioanichie, ucenicul său:

– Cuviosul Ioan știa mai dinainte data sfârșitului său, pe care și-a însemnat-o pe peretele peșterii. Îndată însă după ce s-a săvârșit, l-am îmbrăcat cu rasa, i-am așezat schima mare, căci era schivnic din Mănăstirea Sfântul Sava, i-am pus epitrahilul pe piept și l-am culcat pe rogojină. Apoi i-am aprins trei lumânări de ceară și candela și am anunțat pe starețul Mănăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul, Arhimandritul Amfilohie, cu care era forte apropiat. La porunca lui i s-au tras trei zile clopotele mănăstirii și s-a făcut trisaghion la peșteră.

Despre înmormântarea Cuviosului Ioan Iacob și pentru minunea care s-a săvârșit atunci, spune ucenicul său următoarele:

– În ziua stabilită pentru înmormântare a venit starețul mănăstirii, Amfilohie, cu câțiva călugări și cu pustnicii care sihăstreau în peșterile din pustia Ruva din apropiere. S-au urcat pe scară, sus, în peșteră și la orele 10, sâmbătă, 7 august, starețul a început slujba prohodului. Deodată însă, peștera s-a umplut de nenumărate păsărele de pustie, cărora Cuviosul Ioan le dădea zilnic pesmeți să mănânce. Acum însă nu veniseră să primească hrană, ci au fost trimise de Dumnezeu, spre cinstirea Cuviosului Ioan, ca să-l jelească și să-l petreacă spre mormânt.

Despre aceasta, starețul Amfilohie spunea:

– Păsările ne incomodau în timpul slujbei, zburau pe capetele noastre, ne-au stins lumânările, ne-au închis cărțile, băteau din aripi deasupra trupului Cuviosului, se așezau și pe el, pe cap, pe piept, pe picioare și fiecare glăsuia după felul ei. Ele nu voiau mâncare, ci pe părintele lor, pe binefăcătorul lor pe care îl pierduseră. După săvârșirea slujbei, spune starețul, l-am pus în mormânt, care exista în peșteră în care mai fuseseră îngropați și alți sihaștri, iar deasupra am pus un capac cu scânduri. Abia atunci au plecat păsările și s-au împrăștiat.

Apoi am adus pământ, am făcut mortar și am lipit cu el scândurile de pe mormânt, unde Cuviosul a rămas până în august 1980...

Din ziua adormirii sale, mormântul Cuviosului Ioan Iacob a rămas aproape uitat în peștera Sfânta Ana timp de 20 de ani. Însuși ucenicul său, Ioanichie, s-a mutat în lavra Sfântului Gheorghe Hozevitul. Numai în anumite zile, sau când veneau pelerini români, urcau pe scară la peșteră, conduși de ucenic, îi aprindeau lumânări și candela la mormânt, tămâiau, făceau vecernia în peșteră, cântau trisaghionul morților, cereau ajutorul marelui sihastru, ascultau pe scurt viața lui povestită de ucenic, sunau toaca și coborau din peșteră cu ochii în lacrimi și ziceau: „Ce mare a fost nevoița Cuviosului Ioan Iacob!”

În vara anului 1980, la 8 august, un grup de pelerini ortodocși, în frunte cu un arhimandrit grec, fost sihastru aproape de Cuviosul Ioan Hozevitul, au urcat în peștera Sfânta Ana, au făcut o rugăciune și i-au sărutat mormântul. Apoi a spus acel arhimandrit:

– M-am nevoit aici, aproape de peștera aceasta și iubeam foarte mult pe Părintele Ioan Iacob, care îmi era duhovnic. Apoi, plecând misionar în America de peste 20 de ani, nu mai știam nimic despre el. Dar într-o noapte l-am visat și mi-a spus: „*Dacă vrei să mă vezi, vino la peștera Sfintei Ana din pustiul Hozeva și mă vei vedea!*” Este o lună de zile de când l-am visat și de atunci nu mai am odihnă. De aceea am venit ca să vorbesc cu Părintele Ioan, duhovnicul și prietenul meu. Eu însă nu știam că s-a mutat la Domnul. Acum sufletul meu nu are pace până nu îi voi deschide mormântul ca să-i sărut cinstitul său trup atât de nevoitor!

Starețul lavrei, Amfilohie, cu greu a dat binecuvântarea să se deschidă mormântul Cuviosului Ioan din peșteră. Însă cum l-au deschis,

a ieșit un miros de bună mireasmă care a umplut peștera și inimile tuturor. Iar trupul Cuviosului și hainele erau întregi și nevătămate și răspândeau o aromă cerească de sfințenie. Parcă era de curând adormit. Atunci, toți pelerinii au îngenunchiat și, cu lacrimi de emoție și evlavie, au strigat:

– Slavă Ție, Doamne, pentru această mare minune! Cuviosul Ioan Românul este Sfânt!

Apoi au sărutat sfintele lui moaște, le-au tămâiat, au aprins lumânări și au cântat troparul: „Întru tine, părinte, cu osârdie s-a mântuit cel după chip, că luând crucea ai urmat lui Hristos, și învățând să nu se uite la trup căci este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta împreună cu îngerii se bucură, Preacuvioase Părinte Ioane, duhul tău!”.

Deci, primind o bucațică din hainele Cuviosului, de binecuvântare, pelerinii s-au dus cu pace, iar moaștele lui au rămas în peșteră până la 15 august.

Spunea Părintele Ioanichie, ucenicul său, că în ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului, starețul lavrei a urcat un sicriu de lemn în peșteră, și împreună cu alți preoți, a așezat sfântul său trup în sicriu, fiind cu totul întreg și ușor și l-au tămâiat. Iar la 15 august, fiind hramul Mănăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul, au venit câțiva Arhierei, preoți și călugări români și greci și numeroși pelerini ortodocși. Apoi în sunetul clopotelor, au coborât din peșteră sfintele moaște și le-au dus cu procesiune în biserica mării lavre unde le-au așezat alături de alte sfinte moaște. Apoi au făcut 40 de Sfinte Liturghii, ca Dumnezeu să descopere sfințenia moaștelor sale. Deci, văzând că trupul său a rămas și după aceea întreg și nealterat, l-au numărat și l-au cinstit cu toții în ceata Sfinților Părinți.

Mai târziu, câțiva credincioși iubitori de Hristos i-au făcut un sicriu nou din abanos și au așezat în el odorul cel de mult preț, cum se vede. Din vara anului 1980, până astăzi, vin mulți pelerini ortodocși români, greci, ciprioți, sârbi și din alte țări să se închine și să ceară binecuvântare și ajutor, în lupta acestei vieți de la moaștele preamărite de Dumnezeu ale celui mai nou Sfânt al Bisericii Ortodoxe, cunoscut sub numele de „Cuviosul Ioan cel Nou Hozevitul”, sau „Cuviosul Ioan Iacob de la Mănăstirea Neamț (Românul)”. Multe din scrierile și versurile

duhovnicești ale acestui Cuvios se citesc cu evlavie astăzi de credincioși, care îi îndeamnă pe calea mântuirii. (După „Patericul Românesc” de Protos. Ioanichie Bălan).

Așa se face că, ajunse în România, poeziile Sf. Ioan Iacob devin cu adevărat „Hrană Duhovnicească”, fiind copiate de mână la mașina de scris și la xerox în sute de exemplare care circulau în mod clandestin printre preoții, studenții și creștinii mai râvnitori din toată țara.

În anul 1993, dorul de pustie, dorul de Cer și dorul de Hrană Duhovnicească a înflăcărat pe unii creștini, dornici de lumină și astfel ea a văzut lumina tiparului sub îngrijirea editurii „Lumină din Lumină”. Iar acum, în anul 2000, cu ajutorul lui Dumnezeu, apare din nou tot în aceeași editură, însă mai îmbogățită.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, luând în considerare sfințenia vieții Cuviosului Ioan Iacob, cunoscută și cinstită de evlaviază poporului, l-a canonizat ca Sfânt la data de 20 iunie 1992 sub numele de *Sfântul Cuvios Ioan de la Neamț-Hozevitul*, hotărând pentru prăznuirea ziua de 5 august, data mutării sale la cele veșnice.

Sfinte Precuvioase Părinte Ioane, roagă-te lui Dumnezeu pentru lume, pentru neamul din care te-ai născut, pentru mănăstiri și credincioși, pentru mântuirea tuturor celor ce cred și caută pe Domnul Dumnezeu.

CÂTEVA ÎNTÂMPLĂRI DIN VIAȚA SF. IOAN IACOB

În Mănăstirea Sfântul Sava, Sf. Ioan Iacob învață bine limba greacă, o vorbea perfect, ca și grecii. Se ocupă mult cu cititul, cercetează vestita bibliotecă a mănăstirii și face traduceri multe din limba greacă în limba română spre a fi folosite de toți românii care le vor citi. Ajunge paraclisier, ajutor de econom și se ocupă de îngrijirea bolnavilor, care îi răpea foarte mult timp. Ca paraclisier trebuia să aprindă candelile la două Biserici și la patru Paraclise. Venea la chilie seara, la ora 10 ca să se odihnească și când să adoarmă îl trezea vecinul de alături, un bătrân bolnav și de minte, care până atunci se săturase de somn și se scula și începea să cânte tropare și condace, iar părintele Ioan trebuia să se scoale la ora 11 și să aprindă candelile și să tragă clopotele de deșteptare. De aceste „neadormite candelile” părintele Ioan avea mare grijă.

Odată părintele Ioan venea de la Ierusalim cu un măgar și cu un arab pe valea ce trece pe lângă mânăstire, căci acesta era drumul obișnuit, circa patru ore de mers. Cam la mijlocul drumului vede pe un delușor o mulțime de arabi, care păzeau trecerea economului mânăstirii, ieromonahul Pavel, care era plecat la Ierusalim și la întoarcere îl așteptau ca să-l omoare, fiind supărați că i-au oprit să aducă proviziile la mânăstire și în locul lor au pus pe alții. Când l-au văzut pe părintele Ioan, crezând că este economul, un tânăr ridică un par de lemn să-i dea în cap și când a ridicat parul, tatăl lui strigă:

– Stai, nu da, că nu-i el, este altul!

Și a stat cu parul așa și părintele Ioan a scăpat de moarte sigură.

Părintele Ioan se îngrijea și de bolnavii mânăstirii. Auzind arabii de el că este priceput, au început să vină și ei ca să-i ajute și să-i vindece și cu timpul este numit de toți „Doctorul Mânăstirii”.

În acea vreme începuseră mari tulburări, se răsculară arabii împotriva englezilor și arabii aduceau răniții în mânăstire și din această cauză nu mai aveau liniște.

Părintele Ioan era foarte obosit și slăbit, fiind bolnav și cu rinichii și clima și hrana nefiind prielnice, se hotărăște să plece în pustie pentru liniște. Se mărturisește la părintele duhovnice Sava, care îi dă blagoslovenie să plece în pustie, aceasta în anul 1939. Părintele Ioan pleacă cu un frate nou sosit din România, care însă după 3 luni s-a întors în țară din cauza asprimii pustiei. La plecare au luat și un arab până la un loc și pe urmă s-a întors înapoi. Au mers mai departe prin pustie la Fesca, azi îi spune Qumran, unde s-au făcut săpături și s-au găsit fragmente din Vechiul Testament și unde au trăit esenienii.

Până acolo mai era mult de mers și fără drum, numai prin pustietăți, și noaptea se apropia și apa din vasul lor se terminase și ei erau foarte obosiți, căldura era de 40 de grade și nu știau ce să facă. Stând jos și odihnindu-se, văd aproape de ei mulți bărzăunii, care se coborau și se ridicau dintr-o vale adâncă, printre stânci.

S-au uitat cu atenție și au văzut ceva licărind ca apa, dar cum să se coboare! Aveau o funie și se legă unul de mijloc și unul ținea bine funia și așa au ajuns în fundul văii. Acolo era puțină apă rămasă din ploile de iarnă, din care beau și bărzăunii. Au băut, s-au întărit și au luat apă și în vasul lor. A doua zi au mers până la peștera dorită, unde

au stat numai două săptămâni, căci apa era sălcie și în afară de asta au năvălit beduinii cu vitele lor.

S-au mutat la Peștera de la Calomona, care este la un kilometru depărtare de mănăstirea Sfântul Gherasim spre Marea Moartă și Iordan. Au plecat noaptea, ca să nu-i vadă de la Marea Moartă, străbătând pustia prin văi și dealuri. Deodată văd pe un deal în apropiere de ei o fiară cât un măgar, care mereu se oprea și se uita la ei. Dumnezeu i-a acoperit și fiara nu i-a atacat căci era o hienă, foarte periculoasă, dar și fricoasă, care atacă la miezul nopții.

Peștera de la Calomona era umedă și apa o aducea de la mănăstirea Sfântul Gherasim. Între timp, fratele din România a plecat, dar a venit monahul Ioanichie, un alt călugăr de origine română, care a rămas cu părintele Ioan până la sfârșitul vieții lui. Aici au stat un an și jumătate în condiții de trai foarte grele. Aici părintele Ioan a tradus din limba greacă Acatistul Adormirii Maicii Domnului și l-a terminat în ziua de 5 August, ziua în care trebuia să fie și adormirea părintelui Ioan.

Condițiile de hrană fiind nepotrivite, părintele Ioan s-a îmbolnăvit de dizenterie, de care a suferit un an și jumătate.

În acest timp, al doilea război mondial era în plină intensitate. Germanii se apropiau de Alexandria din Egipt, și fiindcă România era aliată cu Germania, englezii au adunat pe toți românii într-un lagăr, la un loc cu germanii și italienii. Părintele Ioan, deși bolnav, dar fiindcă cunoștea mai multe limbi (germana, franceza, araba, greaca) a fost ținut nouă luni mai mult decât toți. După eliberarea din lagăr s-a întors iarăși la Mănăstirea Sfântul Sava.

Din scrierile sale se poate înțelege viața lui plină de nevoițe și totdeauna cu mintea și cu inima la Cel răstignit pe Golgota pentru mântuirea lumii. Așa gândea ziua și noaptea până i s-a apropiat sfârșitul.

Cu două săptămâni înainte de a-și da sufletul în mâinile Domnului, ziua pe la amiază, a văzut pe cerul senin în partea dreaptă o cunună din frunze de finic și scris: „Fericiti...” și alte cuvinte, iar în stânga: „Blestemați...” și alte cuvinte... și fulgere și săgeți ca de trăznet. Vedenia a spus-o ucenicului său, schimonahul Ioanichie, care l-a îngrijit tot timpul și i-a spus că dacă îi va scădea temperatura și o să poată vorbi, o să-i spună mai multe din tot ce a văzut în vedenie, pe cer. Scrisul „Fericiti...” fiind pentru dânsul n-a voit să spună, ca să nu se

laude singur. Cunoscând că i se apropie sfârșitul, s-a împărțit singur miercuri dimineața, având Sfintele Taine.

Temperatura îi creștea mereu și slăbea văzând cu ochii și nu a mai spus celelalte cuvinte din vedenie. Fiind luna August, afară temperatura era de peste 40 de grade.

Peste noapte, părintele Ioan s-a ridicat, vrând să spună ceva dar n-a putut spune nimic și s-a culcat înapoi în pat. După un ceas a ridicat mâna dreaptă în sus și blagoslovea în toate părțile pe Sfinții Părinți pe care i-a laudat în scrierile lui.

După aceea, în zorii zilei de joi, 5 August 1960, a fost chemat la cele veșnice, singurul părinte român care se mai afla la Locurile Sfinte, din Valea Iordanului, Ieroschimonașul Ioan Iacob.

Răbdând cu multă tărie bolile din timpul vieții, cu regim sever de mâncare și băutură, **cu mintea ațintită mereu la Patimile Celui Răstignit** pe Golgota, Părintele Ioan a reușit să se spiritualizeze și să se unească cu Dumnezeu în rugăciune.

Știa că se duce la Domnul la o vârstă foarte tânără, dar nu a fost deloc întristat și singur s-a pregătit în seara zilei de 4 August.

Când s-a dezgropat corpul părintelui Ioan, s-a văzut o minune mare. Corpul părintelui Ioan era întreg, cu miros plăcut, cu hainele neputrede, epitrahil și schiina întregi și pielea uscată pe oase și cu fața curată, cu barba neagră întreagă, fața plăcută ca și cum ar dormi.

Văzând egumenul această minune, s-a hotărât să-l aducă la Mănăstirea Hozeva într-un sicriu provizoriu, care nefiind de bună calitate și frumos, nu putea să fie expus și arătat la închinători, dar bani nu erau pentru a se cumpăra alt sicriu.

În timp ce era expus în mănăstire în acel sicriu provizoriu, o femeie tocmai din Australia, mama preotului Haralambie, a avut o vedenie în v's în care s-a arătat o persoană necunoscută ei un călugăr, și i-a spus să adune bani pentru a face o raclă pentru un Sfânt cu trupul întreg. Dar cum îl chema și cine era și în ce loc era, nu i s-a arătat.

Povestind visul la unul și la altul, toți se mirau, neștiind ce înseamnă asta.

Nu mult după această întâmplare, a venit la închinare o persoană de acolo care a văzut pe Sfântul Ioan și a spus că acum a găsit pentru

cine trebuia să fie racla. Era pentru noul Sfânt Ioan, de la Mănăstirea Hozeva. Cu banii adunați în Australia i s-a făcut o raclă frumoasă care s-a așezat în Biserica cea mică a Sfântului Ștefan, lângă mormântul Sfântului Gheorghe Hozevitul.

Aici vin închinătorii și se închină cu multă evlavie și credință, sărutând racla și fiind foarte impresionați de această minune.

CONTINUARE LA VIAȚA SF. IOAN IACOB HOZEVITUL

1. Însemnare de pe un carnețel din 1942.

În această zi am citit cuvântul Marelui Vasile, despre paza ce se cuvine a o avea călugării tineri față de cei de o vârstă, precum și pericolul sufletesc ce pândește pe cel care nu păzește aceasta. M-am simțit adânc înțepat la inimă de acest cuvânt și m-am hotărât să mai curm întâlnirile dese și cu multă vorbărie, precum și neorânduiala la mâncare, mai ales sărbătorile cu două mese.

De dimineață, neorânduiala la mâncare; rugăciune cu inima împietrită, vorbă îndrăzneată lipsită de smerenie, gânduri spurcate, lenevire la canon și la pravilă; vorbă multă seara după vecernie, la Biserică cu multă nesimțire și trândăvie.

În anul 1986, de Sfânta Înviere, au venit la Sfintele Locuri mulți închinători greci. O femeie din Creta a dat părintelui stareț Amfilohie o linguriță de aur și a spus: o femeie care a vizitat Sfintele Locuri și mănăstirea Hozeva, a rămas cu multă evlavie la sfinții de aici. Femeia s-a îmbolnăvit greu și doctorii n-au putut face nimic și era gata să moară, sta nemișcată, nu mai vorbea, cu ochii închiși și toți așteptau să-și dea sufletul. Deodată se deșteptă, deschide ochii și începe să vorbească și spune: am văzut un preot cu Sfântul potir în mână și mi-a zis să fac Cruce și s-a atins cu lingurița de limba mea și mi-a spus: „eu sunt Ioan Iacob Hozevitul” și s-a făcut nevăzut. Femeia era sănătoasă. De bucurie a comandat o linguriță de aur și a trimis-o ca mulțumire Sfântului.

Un preot grec, care a ajutat la transportul Moaștelor Sfântului Ioan de la peștera Sfânta Ana în mănăstire, a spus următoarele: o persoană

a tăiat 3 fire de păr de la Sfântul Ioan ca să le aibă de blagoslovenie. I s-a arătat Sfântul Ioan și i-a zis să pună la loc firele de păr căci îi trebuiesc. Persoana respectivă a pus firele de păr la loc. Se crede că persoana în cauză este chiar preotul, dar a spus de altă persoană.

În anul 1965 s-a îmbolnăvit părintele Amfilohie starețul și a intrat în spital. Aici, la mănăstire a venit un preot sârb, care nu citea bine grecește și el are grijă de mănăstire și de Biserică căci nu este altul, ceilalți sunt bătrâni. El aprinde și candelile și tămâiază. O dată sau de două ori nu a tămâiat după ce a aprins candelile. I s-a arătat Sfântul Ioan și i-a zis: „de ce nu tămâiezi în Biserică?” De atunci, este atent să tămâieze întotdeauna.

În anul 1986 a murit starețul arhimandrit Amfilohie, care a dezgropat pe părintele Ioan și l-a așezat în Biserică, unde se află și astăzi. În locul lui a fost numit un alt stareț, tot arhimandrit, tânăr de 22 de ani, iar părintele ieromonah sârb a rămas econom. După moartea starețului arhimandrit Amfilohie, marii epitropi și cu arhieriei din Patriarhie, s-au hotărât să-l scoată din Biserică pe părintele Ioan și să-l reîngroape, neavând evlavie la el. Dar problema s-a amânat până la reîntoarcerea starețului din Elveția și după ce s-a reîntors s-a întâmplat ca Patriarhul Ierusalimului să plece în România, unde a fost invitat la intronizarea noului Patriarh al României.

Între timp au vizitat mănăstirea Gheorghe Hozevitul trei stareți din România, de la mănăstirile Secu, Neamțu și Bistrița, care s-au închinat la Moaștele Sfântului Ioan și au dus vestea reîngropării Sfântului Ioan și în România.

La reîntoarcerea Patriarhului, Biserica Română din Ierusalim a cerut să ia Moaștele Sfântului Ioan și Patriarhia din ierusalim nu a aprobat. Întrebat starețul nou ce se va întâmpla cu Moaștele Sfântului Ioan, a răspuns că Patriarhia a hotărât să rămână pe loc. Aceasta este a doua oară când s-au ridicat contra Sfântului Ioan.

În anul 1988, la opt Septembrie, cu aranjamentul sărbătoririi Nașterii Maicii Domnului, a rămas părintele ieromonah Grigore, deoarece egumenul era plecat în Grecia. Toate treburile le-a făcut foarte bine și a fost mulțumită toată lumea.

A doua noapte după praznic, părintele Grigore, în vis, se afla lângă racla cu Moaștele Sfântului Ioan. Deodată, părintele Grigore vede pe

Sfântul Ioan în picioare afară din raclă și îl întreabă: „Ce faci, părinte? Sfântul Ioan răspunde: „Bine”. Atunci părintele Grigore se pleacă, îi face metanie, zice „blagosloviți” și îi sărută mâna. Sfântul zice: „Domnul să te blagoslovească”, îi face semnul Crucii deasupra capului și îi sărută mâna. Când se ridică părintele Grigore, nu-l mai vede, dar se uită în raclă și îl vede culcat cum era și mai înainte. Acesta a fost un semn că Sfântul Ioan a fost mulțumit de modul cum a fost aranjamentul la sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului.

Altă dată, părintele Grigore îl vede pe Sfântul Ioan în Biserică stând în picioare înalt și frumos cum era el și îi zice: „Eu nu știu de ce ai plecat din Sfântul Munte, să stai aici”. Asta a fost că părintele Grigore se gândea să plece din mănăstire, iar Sfântul Ioan îi dă curaj să aibă răbdare și să stea la mănăstire.

Legătură strânsă a fost și este între Sfântul Ioan și schimonahul Ioanichie, ucenicul Sfântului cel mai apropiat.

În mănăstire vin și persoane care vorbesc lucruri necuviincioase, de care fapt părintele Ioanichie este foarte supărat.

Odată Sfântul i-a apărut și i-a zis de două ori: „nu vorbi și tu cu ei”. Scrie părintele Ioanichie: „Sfântul parcă este viu printre noi, pe unii îi mângâie, pe unii îi ceartă.”

În Miercurea Patimilor din anul 1989, au venit la Moaștele Sfântului Ioan mulți credincioși din toată lumea. A venit și o familie din Grecia, dar femeia avea duh necurat. Femeia s-a apropiat de sicriul cu Sfintele Moaște, dar dracul a trântit-o jos la pământ și a strigat puternic: „Ioane, mă arzi, Ioane, mă arzi” și a ieșit din femeie, care s-a ridicat, s-a închinat la Moaștele Sfântului Ioan și a plecat liniștită.

Când egumenul mănăstirii Gheorghe Hozevitul i-a spus Patriarhului Diodor această minune, era de față și un arhiereu bătrân care fusese prieten cu Sfântul Ioan.

Patriarhul a zis. „Eu îl cunosc demult, el era Sfânt de când trăia”. tot așa a spus și arhiereul: „Și eu îl cunosc bine, el este Sfânt de când trăia”. Și cu alte ocazii, când a fost vorba de Sfântul Ioan, Patriarhul a spus că el cunoaște că este Sfânt de când era în viață.

Din cartea „Saint Jean le Romain” tipărită de Mănăstirea ortodoxă Saint Michel Lavardac, 1988: „Într-o zi cinci persoane au venit în plimbare până la Mănăstirea Saint Michel Lavardac. s-au instalat

într-un balcon și discutau ce cunoșteau sau ce au auzit despre Sfântul Ioan Românul de la Hozeva. Una din ele era profesoară, celelalte erau două familii.

Una din femei zice: „Eu voi spune de ceea ce am văzut cu proprii mei ochi. Mama mea suferea de mari dureri de cap, foarte atroce, de mai mulți ani și nu avea nici o șansă de vindecare. Am hotărât să venim cu mama la Mănăstire într-o trăsură, dar fiind în vârstă, nu ne-am încumetat și am renunțat. Ea ne-a spus apoi să ne închinăm înaintea Sfântului Ioan și să-l rugăm ca s-o vindece și dacă durerile vor înceta, ea va posti timpul celor 40 de zile din Postul Mare. Minunea s-a întâmplat și mama mea s-a resimțit fără nici o durere și a postit întregul Post Mare din anul 1985. Fiecare spune ceea ce știe, eu am spus ceea ce am văzut”.

„În Septembrie 1985 mi s-a oferit „Viața Sfântului Ioan Românul” și am cunoscut existența sa și minunile sale. Cel mai mare din fiii mei a căzut greu bolnav și eu am rugat adesea pe Sfântul Ioan pentru ca el să vină în ajutorul copilului meu. În adevăr, el s-a vindecat și a revenit ca mai înainte, plin de sănătate. Sfântul ne-a ajutat totdeauna. Începând din această zi, în toate dificultățile noastre, mici sau mari, de fiecare dată, noi facem apel la el și ne ajută și veghează vizibil asupra noastră. Eu mulțumesc Domnului nostru Iisus Hristos, Preasfintei Maicii lui Dumnezeu, tuturor Sfinților și Sfântului Ioan Românul.”

Din Revista Foi Transmise, Sainte Tradition nr. 42, Ianuarie 1989 a Mănăstirii Saint Michel Lavardac.

„Eu recunosc că dorințele prezentate Sfântului Ioan Românul au fost împlinite în săptămânile care au urmat.” **Jean Jacques Gerard *9***Foix.**

„Eu am cerut în rugăciunile mele Sfântului Ioan Românul de a mă vindeca de bolile care m-au făcut să sufăr mult timp și eu am avut ușurare și vindecare imediată”. **Luciene Saroste 47***Age.**

Din revista Foi Transmise, Sainte Tradition nr. 47 Noemb. 1989: „Sfântul Ioan Românul se roagă lui Dumnezeu pentru noi!” Sfântul Ioan Românul face minuni și eu țin a le semna. Eu sunt fericită de această carte (este vorba de Viața Sfântului în limba franceză) care mă însoțește pretutindeni. Când sunt în suferințe, eu fac apel la el și mă resimt imediat în bună stare, la fel și copiii mei”. **Mme H.S. 1123 Chalabre; 15/7/89**

Manuscrisul Sfântului Ioan Iacob este scris foarte frumos și îngrijit și pentru orientare, redăm o pagină de manuscris, spre a vedea felul scrierii sale.

În vremea ce s'a oplotit la
curtea lui Radu-Țoda un boier
jugur din Moldova, cu numele
Bogdan. El în lăsan acasă fe-
meia și copiii (fiind urmărit de stă-
părire) și venind în Muntenia căută
să se în căsătorie pe sora voevodă
lui Radu. Radu s'a învoit la a-
ceastă fărâdelă, măcar că s'a desfe
familia lui ~~Păstor~~ Bogdan din Moldova.
Sfântul Nifon s'a împotrivit
la această curvie necanonică și
a muștrat cu asprime pe boier și
pe voevod, arătându-le necesitatea
dela feoncia legitimă a lui Bogdan.
Dar vorbele Sfântului n'au fost luate
în seamă de ei, ba dimpotrivă, s'au
sculat amândoi cu dușmănie împo-
triva Sfântului Păstor și la urmă l-au
scutit să plece din țară.

RUGĂCIUNILE CE TREBUIE SĂ LE ȘTIE PE DINAFARĂ ORICE CREȘTIN

Întâi să faci crucea dreaptă, simțind când atingi cele trei degete la frunte, la pânțele sub piept, la umărul drept și la umărul stâng, aplecându-te cu mâna până la pământ, zicând:

În Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție!

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și ale tuturor Sfinților Țăi, miluiește-ne pe noi. Amin.

Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție!

Împărate Ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindenea ești și toate le îplinești; Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiești întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, Sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru Numele Tău.

Doamne miluiește, Doamne miluiește, Doamne miluiește.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, *Care ești în ceruri, sfințească-Se Numele Tău, vie Împărăția Ta, fie voia Ta, precum în cer și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă, dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.*

Preotul
zice:
Vozglasul

{ Că a Ta este Împărăția, puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Iar
Diaconul
și
mireanul
zic:

{ Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin.

Veniți să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu,

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos, Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeuul nostru.

Și trei închinăciuni. Apoi îndată Psalmul 50:

Miluiește-mă Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărâdelegea mea. Mai vărtos mă spală de fărâdelegea mea și de păcatul meu mă curățește. Că fărâdelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea. Ție Unuia am greșit și rău înaintea Ta am făcut, ca să Te îndreptățești în cuvintele Tale și să biruiești când vei judeca Tu. Că iată, în fărâdelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea. Că iată, adevărul ai iubit, cele nearătate și cele ascunse ale Întelepțiunii Tale mi-ai arătat mie.

Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți, spăla-mă-vei, și mai vărtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie și veselie, bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce Fața Ta de la păcatele mele și toate fărâdelegile mele șterge-le. Inimă curată zidește în mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește în cele dinlăuntru ale mele. Nu mă

lepăda pe mine de la Fața Ta, și Duhul Tău cel Sfânt nu-l lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale, și cu duh stăpânitor mă întărește. Învăța-voi pe cei fără de lege căile tale, și cei necredincioși la Tine se vor întoarce. Izbăvește-mă de vărsarea sângelui, Dumnezeuule, Dumnezeul mântuirii mele. Bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.

Doamne, buzele mele vei deschide, și gura mea va vesti lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, Ți-aș fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit, inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci Vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot; atunci vor pune pe Altarul Tău viței

SIMBOLUL CREDINȚEI

Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele.

Și întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toți vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut. Care pentru noi, oamenii

și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut Om. Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, a pățimit și S-a îngropat. Și a înviat a treia zi după Scripturi. Și S-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui. Și iarăși va să vină cu slavă, să judece viii și morții a Cărui Împărăție nu va avea sfârșit.

Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl porcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin Prooroci. Întru una Sfântă, sobornicească și apostolească Biserică. Mărturisesc un Botez spre iertarea păcatelor. Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin.

Cuvine-se cu adevărat să Te fericim pe Tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru.

Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii, și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu-Cuvântul L-ai născut, pe Tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

SLAVOSLOVIA SERII

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire. Lăudămu-Te, bine Te cuvântăm, închinămu-ne Ție, slăvimu-Te, mulțumim Ție, pentru slava Ta cea mare. Doamne, Împărate ceresc, Dumnezeule, Părintele Atotțiitorule, Doamne Fiule, Unule-Născut, Iisuse Hristoase și Duhule Sfinte. Doamne Dumnezeule, Mielușelul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, Cel ce ridici păcatul lumii, miluiește-ne pe noi, Cel ce ridici păcatele lumii. Primește rugăciunea noastră, Cel ce șezi de-a dreapta Tatălui și ne miluiește pe noi, Că Tu ești Unul Sfânt, Tu ești Unul Domn, Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin. În toate zilele bine Te voi cuvânta și voi lăuda Numele Tău în veac și în veacul veacului.

Doamne, scăpare Te-ai făcut nouă în neam și în neam, eu am zis: Doamne, miluiește-mă, vindecă sufletul meu, că am greșit Ție. Doamne, la Tine am scăpat, învață-mă să fac voia Ta, că Tu ești Dumnezeul meu. Că la Tine este izvorul vieții, întru Lumina Ta vom vedea lumină. Tinde mila Ta celor ce Te cunosc pe Tine.

Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta, fără de păcat să ne păzim noi. Bine ești cuvântat, Doamne, Dumnezeul părinților noștri, și lăudat și preaslăvit este Numele Tău în veci. Amin. Fie, Doamne, mila Ta spre noi, precum am nădăjduit și noi întru Tine. Bine ești cuvântat, Doamne, învață-mă îndreptările Tale. Bine ești cuvântat, Stăpâne, înțelepțește-mă cu îndreptările Tale. Bine ești cuvântat, Sfinte, luminează-mă cu îndreptările Tale. Doamne, mila Ta este în veac, lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea. Ție se cuvine laudă, Ție se cuvine cântare, Ție slavă se cuvine, *Tatălui și Fiului și Sfântului Duh*, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

ACATISTUL SFÂNTULUI IOAN IACOB DE LA NEAMȚ HOZEVITUL

Compus de *Părintele Protosinghel Clement*,
starețul Mănăstirii Sfinții Trei Ierarhi din Iași

Condacul 1

Cuviosului Ioan, Părintelui nostru cel mult cinstit, cântare de laudă să-i aducem, că prin multă nevoie de cămara cerească s-a învrednicit, iar prin pilda vieții sale pe toți ne învață să urmăm, cu dragoste și credință, Mântuitorului Hristos. Pentru aceasta îi cântăm:

Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Icosul 1

Făcătorul îngerilor și al oamenilor, purtătorul de grijă al tuturor, din pruncie te-a rânduit în grija bunicii tale spre ocrotire și povățuire. Aceasta, cu dor de pustnicie trăind toată viața, a fost dăruită de Dumnezeu ca să îplinească dragostea părinților tăi trupești, iar tu, Sfinte, ai fost chemat să îplinești dorința vieții ei; pentru aceasta îți cântăm:

Bucură-te, viață de ofrandă;
Bucură-te, singurătate împlinită;
Bucură-te, nevoie luminată;
Bucură-te, căutarea iubirii părintești;
Bucură-te, aflarea Tatălui ceresc;
Bucură-te, dobândirea mântuirii Fiului;
Bucură-te, gustarea mângâierii Duhului;
Bucură-te, ocrotitul Maicii Domnului;

Bucură-te, prietenul de taină al Sfinților;
Bucură-te, văzătorul veșniciei;
Bucură-te, candelă a Bisericii;
Bucură-te, sol de veghe al neamului tău;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 2-lea

Din tinerețe ai viețuit duhovnicește și ai împlinit lipsa dragostei părintești cu iubirea dumnezeiască, descoperindu-te în chip minunat, pentru care slăvim pe Dumnezeu și cântăm: Aliluia!

Icosul al 2-lea

Luminat de credință, întărit de nădejde, îmbogățit de iubire sfântă, ai dorit tinerețea veșnică din tinerețile tale; astfel ți-ai îndreptat sufletul către Dumnezeu, pentru care îți cântăm unele ca acestea:

Bucură-te, cel hrănit cu Scripturile;
Bucură-te, cel curățit cu lacrimile pocăinței;
Bucură-te, cel povățuit de Sfinții Părinți;
Bucură-te, cel luminat cu rugăciunea;
Bucură-te, cel trecut prin focul ispitelor;
Bucură-te, următorule al Sfinților trei Tineri;
Bucură-te, aflarea tinereții veșnice;
Bucură-te, dobândirea vârstei înțelepte;
Bucură-te, lucrarea faptelor bune;
Bucură-te, căutarea raiului ceresc,
Bucură-te, ascultarea dumnezeieștilor cuvinte;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 3-lea

Singurătatea din copilărie ți-a luminat-o Hristos cu grija de mântuirea sufletului, odorul de mare preț, iar lipsa fraților trupești ți-a împlinit-o cu mângâieri duhovnicești; de aceea, mulțumind lui Dumnezeu, cântai: Aliluia!

Icosul al 3-lea

Făgăduințele monahicești le-ai împlinit cu sfințenie după îndemnul Dumnezeiescului Duh, care zice: „faceți făgăduințe Domnului și le împliniți”; astfel, făcându-te ascultător, ai viețuit în feciorie și în sărăcie de bună voie, pentru care te cinstim cu unele ca acestea:

Bucură-te, ascultătorul tuturor;
Bucură-te, mângâierea celor săraci;
Bucură-te, hrănitorul străinilor;
Bucură-te, slujitorul părinților;
Bucură-te, sfătuitoarea fraților;
Bucură-te, ajutorul bolnavilor;
Bucură-te, iubitorul fecioriei;
Bucură-te, paza conștiinței;
Bucură-te, rugăciune fierbinte;
Bucură-te, priveghere îndelungată;
Bucură-te, ajunare cu folos;
Bucură-te, povățuire nevinovată;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 4-lea

Mintea și sufletul ți le-ai curățit cu rugăciunea și pocăința, făcând din peștera ta poartă către cer, căci împreună cu tine și Îngerii cântau: Aliluia!

Icosul al 4-lea

Dorind mai multă liniște sufletească te-ai îndreptat către Dumnezeu prin rugăciune și ai împreunat petrecerea în peșteră cu postul, biruind iadul gândurilor deșarte, pentru care îți cântăm așa:

Bucură-te, dor de liniște;
Bucură-te, dor de curăție sufletească;
Bucură-te, dor de pustnicie;
Bucură-te, dor de smerenie;
Bucură-te, dor de locuri sfinte;
Bucură-te, dor de patria cerească;
Bucură-te, dor de sfințenie;

Bucură-te, dor de lumină necreată;
Bucură-te, cel ce ai unit peștera cu cerul;
Bucură-te, prietenul îngerilor;
Bucură-te, vorbitorule cu Dumnezeu;
Bucură-te, rugătorule pentru noi, oamenii;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 5-lea

Dorind să moștenești Împărăția lui Dumnezeu, ai părăsit patria ta pământescă și te-ai sălășluit în Țara Sfântă, ca să te închini la locurile de nevoiță ale proorocilor, ale apostolilor, și ale altor următori ai lui Hristos, ca și în cer să cânti împreună cu ei: Aliluia!

Icosul al 5-lea

Locurile petrecerii Domnului Hristos pe pământ ți-au fost ca niște îndemnuri care te-au povățuit către viața veșnică din dorința iubitoare de Dumnezeu, pentru care îți cântăm așa:

Bucură-te, căutătorul Țării Sfinte;
Bucură-te, aflarea Locurilor Sfinte;
Bucură-te, locuitorul Hozevei;
Bucură-te, văzătorul Betlemului;
Bucură-te, iubitorul Iordanului;
Bucură-te, îndrăgirea Galileii;
Bucură-te, închinătorule la Ghetsimani;
Bucură-te, pelerinul Golgotei;
Bucură-te, laudătorul Învierii;
Bucură-te, iubitorul Taborului;
Bucură-te, căutarea Eleonului;
Bucură-te, prietenul cerului;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 6-lea

Viețuind în Valea Iordanului ți-ai petrecut viața ca pe o treaptă a arcușului ceresc, mereu în osteneți duhovnicești, având în suflet dor de liniște și cer și rugându-te pentru pământeni, cântai lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 6-lea

Cu suflet purea mulțumitor te-ai socotit fericit pentru sălășluirea vremelnică în Țara Sfântă; de aceea, cu bucurie ai cântat mereu laude lui Dumnezeu, iar noi strigăm ție așa:

Bucură-te, că ai înțeles taina Iordanului,
Bucură-te, că ai cinstit Botezul;
Bucură-te, că te-ai rugat Botezătorului;
Bucură-te, că ai slăvit pe Mântuitorul;
Bucură-te, că ai chemat pe Mângâietorul;
Bucură-te, că ai preamărit Treimea;
Bucură-te, că ai iubit Biserica;
Bucură-te, că te-ai însoțit cu pocăința;
Bucură-te, că ai îndrăgit nevoința;
Bucură-te, că ai aflat milostivirea lui Dumnezeu;
Bucură-te, că ai biruit suferința;
Bucură-te, că ai găsit pacea cerească;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 7-lea

Primind harul proției asupra ta, Cuvioase, din dumnezeiasca purtare de grijă ai fost rânduit egumen și povățuitor al monahilor români de la Iordan, pentru care laudăm pe Dumnezeu și cântăm: Aliluia!

Icosul al 7-lea

Ca povățuitor al fraților viețuitori din schitul românesc de la Iordan, nu ai uitat de făgăduințele monahicești, silindu-ți mereu firea către Împărăția lui Dumnezeu – dorirea ce adevărată, și fiind călăuză duhovnicească tuturor fraților, pentru care îți cântăm:

Bucură-te, povățuitorul cel ales de Dumnezeu;
Bucură-te, părintele celor încredințați spre povățuire;
Bucură-te, ajutorul celor slabi;
Bucură-te, lumină celor neștiutori;
Bucură-te, ridicarea celor căzuți;
Bucură-te, pildă în povățuire;
Bucură-te, îndemn cu îndelungă răbdare;

Bucură-te, muștrare părintească;
Bucură-te, certare cu folos;
Bucură-te, iertarea celor îndreptați;
Bucură-te, primirea celor întorși cu pocăință;
Bucură-te, pilduirea tuturor;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 8-lea

În pustia Hozevei te-ai așezat ca într-o țarină bine roditoare de fapte duhovnicești, unde, însoțit de îngeri, ți-ai sfințit sufletul după rânduielele viețuitorilor de mai înainte, ca împreună cu ei în cer să cânti: Aliluia!

Icosul al 8-lea

Având dorința de îndreptare sfântă și sporire duhovnicească, pustia și chilia în care ai locuit, te-au învățat cum să petreci viața aceasta departe de grijile cele lumești, pentru care îți cântăm:

Bucură-te, podoabă a Bisericii;
Bucură-te, chip îngeresc;
Bucură-te, dumnezeiască dorință;
Bucură-te, duhovnicească înaripare;
Bucură-te, cugetare la moarte;
Bucură-te, gândire la veșnicie;
Bucură-te, ostășie adevărată;
Bucură-te, stăpânire de sine;
Bucură-te, locuitorule în pustie;
Bucură-te, pildă a monahilor;
Bucură-te, râvnitorul liturghiei;
Bucură-te, rug aprins al rugăciunii;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 9-lea

Oamenii sunt nepricepuți, iar cuvintele sunt slabe în a arăta cu adevărat râvna și ostenele tale, Cuvioase, prin care ai dobândit viețuirea cerească pe pământ; pentru aceasta noi cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 9-lea

Ca un binecuvântat de Dumnezeu cu darul poeziei, ai alcătuit versuri cântând viața veșnică pe care ai dorit-o și minunatele Locuri Sfinte; de aceea și noi îți cântăm:

Bucură-te, alăută în versuri;
Bucură-te, laudătorul Locurilor Sfinte;
Bucură-te, cântărețul raiului;
Bucură-te, îndrăgirea poeziei;
Bucură-te, lauda monahilor;
Bucură-te, cântarea virtuților;
Bucură-te, stihuitor al rugăciunii;
Bucură-te, psaltire și harfă;
Bucură-te, gând încununat cu cânt;
Bucură-te, poezie înțeleaptă;
Bucură-te, cugetare la cele cerești;
Bucură-te, râvnirea celor duhovnicești;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 10-lea

Toată viața ai petrecut-o în osteneală neîncetată și ai încununat-o cu sfârșit creștinesc, intrând în lumina Împărăției cerești. Aceasta dorind-o și noi, cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 10-lea

La adormirea ta, Cuvioase, în chip minunat s-au adunat în peșteră călugări, pelerini credincioși și un stol de păsărele, pentru a te petrece până la ușa veșniciei, întristându-se vremelnic pentru mica despărțire. Iar noi, cu evlavie, strigăm către tine așa:

Bucură-te, viețuire neîncetată în rugăciune;
Bucură-te, încununare cu sfârșitul creștinesc;
Bucură-te, mutare la viața veșnică;
Bucură-te, cel slujit de monahi la înmormântare;
Bucură-te, cel jelit de păsările cerului;
Bucură-te, osteneală preschimbată în odihnă;

Bucură-te, că moartea nu te-a despărțit de noi;
Bucură-te, cel ce tainic te arăți prietenilor credincioși;
Bucură-te, dezgropare cu minuni înconjurată;
Bucură-te, făclierul scos de Domnul din mormânt;
Bucură-te, bucurie a obștii credincioșilor;
Bucură-te, mângâiere pentru cei din neamul tău;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 11-lea

Oștile cele cerești, de Îngeri și de Sfinți, te-au primit într-ale lor pentru ca în cor să-I cânti Domnului în veci. Acelora ne alăturăm și noi și cântăm: Aliluia!

Icosul al 11-lea

Mintea fiindu-ți strajă pentru trupul cel de lut în tot timpul vieții tale, te-ai făcut părtaș cu Sfinții în cereasca locuință, pentru care și noi te laudăm, cântând așa:

Bucură-te, rugă sfântă către slăvile cerești;
Bucură-te, râvnă mare izvorâtă din credință;
Bucură-te, cunună prea binecuvântată;
Bucură-te, lepădarea grijilor celor lumești;
Bucură-te, dobândirea darului mântuitor;
Bucură-te, împlinirea dorinței sfinte;
Bucură-te, cel ce ai urcat pe muntele fericirilor;
Bucură-te, râvnitorule ca și Ilie;
Bucură-te, ostenitorule înțelept;
Bucură-te, locuitorule cu sfinții;
Bucură-te, că ai înmulțit talanții;
Bucură-te, Cuvioase, mare rugător pentru noi,
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 12-lea

Părinte Ioane, Dumnezeu te-a ales din neamul românesc ca pe o duhovnicească ofrandă și ai fost arătat lumii ca un semn de întărire în vreme de necazuri pentru toți binecredincioșii care neîncetat cântă Lui: Aliluia!

Icosul al 12-lea

Pentru viețuirea ta aleasă și sfântă te-a proslăvit Dumnezeu și te-a încununat cu cinste, iar noi, dimpreună cu toți credincioșii ortodocși, îți cântăm unele ca acestea:

Bucură-te, fiule al Moldovei;
Bucură-te, frate și părinte duhovnicesc;
Bucură-te, locuitorul Țării Sfinte;
Bucură-te, nevoitorul pustiei;
Bucură-te, pregustarea bucuriei cerului;
Bucură-te, sfințenie arătată în lume;
Bucură-te, rugăciune în suflet și în trup;
Bucură-te, că ai unit Crucea cu Învierea;
Bucură-te, întărirea răbdării noastre;
Bucură-te, credință lucrătoare prin iubire;
Bucură-te, slujitorule al lui Hristos;
Bucură-te, ajutorule al celor din nevoi;
Bucură-te, Părinte Ioane, mult nevoitorule!

Condacul al 13-lea

O, Cuvioase Părinte Ioane, mult nevoitorule, fii mijlocitorul nostru; auzi-ne pe noi, cei ce acum ne rugăm ție și ne ajută, ca împreună cu tine să cântăm lui Dumnezeu în ceruri: Aliluia!

(de trei ori)

Apoi Icosul 1: Făcătorul îngerilor și al oamenilor...

și

Condacul 1: Cuviosului Ioan, părintelui nostru cel mult cinstit...

RUGĂCIUNE

către Sfântul Ioan Iacob de la Neamț – Hozevitul

O, Cuvioase Părinte Ioane, viață cerească ai petrecut pe pământ, căci de la Sfântul Botez ai primit numele marelui prooroc Ilie, iar la primirea chipului îngeresc, Sfântului Ioan Botezătorul spre ocrotire ai fost încredințat.

De aceea, ai urmat în viața ta pilda lor. Pentru viața ta sfântă din pustie, trecând din lumea cea deșartă, Domnul ți-a odihnit sufletul în strălucirea Raiului, iar trupului tău osârduitor i-a dăruit nestrucăciunea, arătând întru tine slava numelui Său.

Acestea avându-le în minte, noi, nevrednicii și păcătoșii, venim cu umilință și evlavie, rugându-te să nu ne treci cu vederea când alergăm la ajutorul tău.

Sfinte Părinte Ioane, cel ce din pruncie ai fost orfan de părinți, ajută cu rugăciunile tale pe cei orfani, ca să găsească iubirea Părintelui ceresc; cel ce ai fost frate și viețuitor în mânăstire, ajută-ne să viețuim oriunde ca frații întru Hristos; cel ce ai făcut din dorul de pustie dor de cerul sfânt, ajută-ne cu rugăciunile tale să căutăm sfințirea sufletelor noastre pustiite de păcate; cel ce ai fost mult nevoitor, ajută pe cei ce se nevoiesc în dreapta credință să împlinească poruncile lui Hristos în viața lor; cel ce ai fost fierbinte rugător către Dumnezeu, întărește rugăciunile noastre, sporind râvna și evlavia în Biserică; cel ce ai dorit a viețui în Țara Sfântă, ajută-ne să sfințim locul în care trăim, chemând pururea pe Duhul Sfânt să sălășluiască întru noi; cel ce ai coborât prin rugăciunile tale cerul în peșteră, roagă-l pe Hristos să încălzească și să lumineze cu iubirea Sa peștera inimilor noastre îndepărtate de El; cel ce încă din lumea aceasta ai simțit bucuria și pacea vieții veșnice, roagă-l pe Tatăl ceresc să ne dăruiască bucuria și pacea Împărăției Sale.

Sfinte Părinte Ioane, păzește pe bătrâni în dreapta credință, pe tineri în viața curată și pe copii în iubire de Dumnezeu și de părinți. Ocrotește cu rugăciunile tale pe săraci și pe bolnavi, pe văduve și pe orfani, pe călători și pe cei robiți.

Ferește țara noastră de primejdii și necazuri și roagă-te pentru întreg poporul binecredincios, ca împreună cu tine să preamărească, prin credință și fapte, pe Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin.

PAZA SUFLETULUI

1

Singur lucrul meu din lume
Este mântuirea mea,
Dacă eu nu văd de dânsa,
Cine altul va vedea?

2

Trup și suflet dimpreună
De la Domnul mi s-au dat,
Deci, eu singur voi da seamă
Pentru cele ce-am lucrat.

3

Lucrul mântuirii mele
Este pentru veșnicie,
Și nu este dat a-l face
Decât numai singur mie.

4

Hotărârea este dată;
«Trebuiește ca să mor!»
Nu știu când, poate chiar mâine
Sau în ceasul viitor.

5

După asta nu știu locul:
Poate unde dorm acum,
Poate unde stau, afară,
Sau în casă, ori pe drum.

6

Nu cunosc apoi nici chipul
Întru care voi muri:
Pocăit, ori încă slugă
La păcat mă voi găsi?

7

Dacă nu mor fără veste
Boala mă va anunța;
Dar cu greutatea boalei
Voi putea a mă-ndrepta?

8

Mîntea mea, de mai lucrează,
Și cutremurul de munci
Îi mai dă răgaz să cerce
Viața mea de pân-atunci?

9

Poate inima atuncea
Să se moaie de căință,
Dar la cuget mă încurcă
Câte am pe conștiință.

10

Împrejurul meu atuncea
Frații mei vor sta plângând;
Alții vor să iscodească
Despre banii de comand!

11

De voi fi cumva cu stare,
Ei vor folosi momentul,
Să mă-ntrebe-mai cu seamă
Dacă-i gata «Testamentul»!

12

Poate ei cu grija asta
Vor uita să dea de știre
La părintele Duhovnic,
Pentru Sfânta Spovedire!

13

Va veni și el la urmă
Să mă-ntrebe de păcate,
Dar se leagă poate limba
Și nici mintea nu mai poate.

14

Căci mai mult pe altă lume
Cugetarea mea va fi
Și căința mea atuncea
Nu știu cum se va primi!

15

Arătări îngrozitoare,
Ochii mei atunci văzând,
Nici nu știu când iau în gură
Sfintele ce mi-or fi dând!

16

Ca să-mi fie moartea bună
Eu să pregătesc acum
A virtuților merinde
Să le am atunci de drum!

17

Să-mi adun acum din vreme
Cele ce voi socoti,
Că la ziua de pe urmă
Nu le pot agonisi.

18

Spovedirea cea curată
Și cu duhul umilit,
Cum și paza despre toate
Care dau de poticnit.

19

Dacă Sfânta Spovedire
Nu-i întreagă și curată,
Vremea despărțirii noastre
Ne va fi înfricoșată!

20

Căci atunci amar ne vine
Când vedem a noastră stare
Și de vămile cumplite
Nu avem nici o scăpare!

21

Frică mare ne cuprinde
Că nu știm, în veșnicie,
Muncă veșnică ne-așteaptă?
Ori nespūsă veselie?!

22

Deci, să am mereu în minte
Că la urmă am să mor
Și de trup se va desparte
Sufletul nemuritor!

23

Dacă clipa cea de-acuma
Ar fi clipa cea din urmă,
Am nădejde de scăpare
Dacă viața mi se curmă?!

24

Mă gândesc că după moarte
Trupul meu va fi sluțit,
Nemișcat, fără simțire,
Cu miros nesuferit!

25

La Biserică ducându-l
Preoții cu rugăciune,
Pogorî-se-va în groapă
Să devină putrejun!

26

Pomenirea lui cu sunet
Va să piară de pe lume
Și cu vremea, pământeni,
Vor uita de al meu nume.

27

Iată cum se trece slava
Trupului de pe pământ,
De a căruia plăcere
Toată viața mă frământ.

28

Deci, mereu să iau aminte
La tot pasul meu din viață,
Căci atârnă mântuirea
Chiar din clipa cea de față!

29

O, Prea Milostive Doamne,
Să nu lași până-n sfârșit
Să amân eu pocăința
Cel prea mult ticăloșit!

30

Pomenirea despre moarte,
(Glasul trâmbiței de-apoi),
Ne-ncetat să mă trezească
Ca alarma la război!

31

Eu în lume las o dâră
Pe o carte tănuită,
Care-mi face după moarte
Toată viața mea vădită.

32

Frică-mi este că la urmă
Scrise nu se vor afla
Faptele care în viață
A le face se cădea!

33

Iară relele de care
Se cădea a mă feri,
Poate toată, vai de mine,
Cartea aceea vor mânji!

34

Azi când cuget vremea morții,
Înainte mi se-arată
Cum atunci se va deschide
Pentru mine judecată!

35

Un arap, rânjind la stânga,
Îmi citește-o carte groasă,
Întru care este toată
Fapta mea cea ticăloasă!

36

Iar la dreapta, stând de față,
Îngerul cu chip scârbit
Dintr-o mică carte spune
Binele ce-am săvârșit!

37

Dacă iese hotărâre
Ca să merg la fericire,
Îngerii cu bucurie
Vor veni spre însoțire.

38

Iar de nu se află scrise
Fapte vrednice de milă,
Demonii la întuneric
Mă vor stăpâni cu silă!

39

Vai de ticălosul suflet
Care-n iad se osândește,
Chin mai mare este gândul
Că «în veci nu se sfârșește»!

40

Când va fi aproape vremea
Judecății viitoare
Vor fi semne mari în lună
Și în stele și în soare.

41

Judecata va să vină
Ca un fur fără de veste
Și fiind noi în păcate
Pocăință nu mai este!

42

Râu de foc va arde totul:
Oameni și împărății,
Dobitoace, pești și păsări,
Cu tot felul de stihii!

43

Glasul îngerștii trâmbiți
Va suna din patru «părți»
Și pe trupul meu acesta
Îl va ridica din morți!

44

Va chema din nou pe suflet
Din porunca lui Hristos
Ca să se împreuneze
Cu trupul cel luminos.

45

Sufletul atunci cu trupul
Nemurire va lua,
Dar nu știi: pentru pierzare,
Sau spre fericirea mea.

46

Dumnezeu cu Sfânta Cruce
Va veni atunci pe nor
Întru toată Slava Sfântă
Ca un Drept Judecător...

GLASUL PĂSTORULUI CEL BUN

1

Omule, făptura Mea,
Pentru ce M-ai părăsit
Și pe alte căi mergând,
Drumul vieții l-ai greșit?

2

Iubitor de oameni sunt
Și «al milei Dumnezeu»,
Pentru ce tu te-ai făcut
Rob «potrivnicului Meu»?

3

Pentru tine, Eu-din veac-
Mântuire am lucrat,
Pogorându-Mă de sus,
Cerurile am plecat.

4

Căci, luând Eu chip de rob,
Din Fecioară M-am născut
Și, smerit și prea sărac,
Pe pământ am petrecut.

5

Suferit-am prigoniri,
Vorbe rele și ocări,
Trupul meu spre rane-am dat
Și obrazul la scuipări.

6

Pogorându-Mă din cer,
Ca să te ridic la el,
Chipul slavei am lăsat,
Pentru tine, cel «mișel»!

7

Necinstire am răbdat,
Ca din nou să te slăvesc;
Întru tot sărac am fost,
Ca să te îmbogățesc.

8

Rane grele am primit,
Sângerându-Mă de tot,
Ca să-ți vindec rana ta
Și din «sângiuri» să te scot.

9

Strop de sânge n-am cruțat
Și de chip Eu M-am lipsit,
Ca să-ți curăț sufletul,
Întru patimi ponosit.

10

Tu greșind de la-nceput,
Împotriva Tatălui,
Ți-am luat asupra Mea
Sarcina păcatului.

11

Birnic morții tu erai
– Pe vecie osândit –,
Dar luând Eu vina ta,
«Birul morții» am plătit.

12

Fiere beau și cu oțet
Și pe lemn Mă răstignesc,
Ca din «lemnul cel amar»,
Rod prea dulce să-ți gătesc.

13

Răstignit între tâlhari,
– Socotitu-M-am «blestem»,
Ca, pe tine iar moștean
– La viață să te chem.

14

Pentru această dragoste,
Urâciune Îmi plătești
Și «pogorământul» Meu
Pururea disprețuiești!

15

Căci, în loc să vii acum,
Cu iubire să-Mi slujești,
Tu iubești păcatele
Și de patimi te robești.

16

Care lipsă, spune-Mi dar,
Întru Mine ai aflat,
De-ntârzii tu, rătăcind
– De la mine depărtat –?

17

Dacă vrei tot binele,
Eu sunt «binelui Izvor»,
Și aicea pe pământ,
Și în veacul viitor.

18

Fericirea veșnică,
Dacă vrei s-o dobândești,
Eu sunt singur «Dătător
Fericirii sufletești».

19

Frumusețea tu dorind
Desfătare ca s-o ai,
Eu «podoaba» lumii sunt
Și «dulceața cea din Rai».

20

De râvnești la neam slăvit,
Eu sunt «Unul cel Născut»
Din Fecioară negrăit
Și din Cel fără-nceput.

21

Cauți slavă și puteri
Ca să ai neîncetat,
Eu sunt «domn Puterilor»
Și «al Slavei Împărat».

22

La averi fără sfârșit,
Dacă (poate) ai râvnit,
Eu sunt «Veșnic Vistier
Bunătaților din cer».

23

Înțelept voind să fii,
Fă-te Mie următor,
Eu sunt «Raza Tatălui»
Și «al tău luminător».

24

Cu prieten credincios,
Dacă vrei mereu să fii,
Eu sunt «Mire sufletesc»
În «cămara» Mea să vii.

25

Iar dreptate căutând,
De la oameni n-ai să scoți,
Eu sunt «Drept judecător»
Nemitarnic pentru toți.

26

Întru scârbe și nevoi,
Când Mă chemi în ajutor,
Pretutindenea degrab,
Eu îți sunt ajutător.

27

La durere nu slăbi,
Amărându-te prea rău,
Eu sunt «Doctor trupului
Și al sufletului tău».

28

De-ntristare și necaz
Dacă ești împresurat,
Alinarea ta sunt Eu,
Suflete nemângâiat.

29

Obosit de greutate
Pe al vieții tale drum,
Eu în veci odihnă sunt,
Totdeauna și acum.

30

Pacea sufletului tău
Dacă rău s-a tulburat,
Către Mine, vino iar,
Eu sunt păcii Împărat.

31

Frica morții dacă ai,
Crede, nu te tulbura,
Eu sunt «viața tuturor»
Și acum și pururea.

32

Negura păcatelor
Cuprinzându-ți viața ta,
Eu sunt «Soare neapus»,
Vino la lumina Mea!

33

Adevăr neprihănit
Pe pământ nu căuta,
Eu sunt «Sfântul Adevăr»
Pentru mântuirea ta.

34

Rătăcindu-te mereu
Într-al vieții greu noian,
Eu sunt «calea fără greș»
Care duce la liman.

Iar acuma dacă n-ai
 Povăţuitor la cer,
 Eu, «Păstorul tău cel Bun»
 Nu te voi lăsa stingher.

Dacă nu cutezi să vii,
 (De păcate ruşinat),
 Eu, să ştii că sunt la toţi,
 «Primitor prea îndurat».

Căci am zis să vină toţi
 – Către Mine-cei ce au
 Osteneală şi poveri,
 Ca odihnă să le dau! –

SEMNUL SFINTEI CRUCI

1

Semnul Crucii este nouă
 Scutul cel mântuitor,
 Care depărtează răul
 Şi ne dă la toate spor.

2

Deci să facem cum se cade
 Creştinescul nostru semn,
 Căci vrăşmaşii fug atuncea
 Ca de prea cinstitul lemn.

3

Iar acei ce bat în cobză
 Şi pe Cruce o îngână,
 Au sămânţa necredinţei
 Şi pecete rea la mână!

4

N-au evlavie în suflet,
 Nici ruşine la obraz,
 Plecăciune nu pot face
 Că-i „boierul pe grumaz”!

5

Domnul cerurile pleacă
 Pentru neamul omenesc,
 Iar la El să-şi plece capul –
 Mulţi creştini nu se silesc.

6

El întinde sus pe Cruce
 Măinile dumnezeieşti,
 Tu măcar a face „semnul”
 Omule, nu te sileşti.

7

El ne mântuie, creştine,
 Săvârşindu-Se pe lemn,
 Iară tu socoţi ruşine
 Ca să faci al Crucii semn!

DORUL BUNICII

1

Pe prispa casei stă la soare
Bătrâna cu nepotul ei,
Privind duios acum în zare,
Cum zboară cârd de funigei.

2

Pe spatele încovoiate
Cad perii albi de sub tulpan
Și singura ei mângâiere
E nepoțelul cel orfan.

3

Fiind acuma sărbătoare,
Bătrâna pe nepot l-a pus
Ca să citească dintr-o carte
Cu «Patimile lui Iisus».

4

Dar numai cât începe rostul
Și dânsa prinde iar a plânge,
Încât în pieptul lui cel fraged
Pruceasca inimă se frânge!

5

– «Ce ai, mămucă, totdeauna,
De plângi așa de dureros,
Când pomenesc de Sfânta Cruce
Și «Visul Maicii lui Hristos»?»

6

Cu vocă ei nespuse de dulce,
Și înecată în suspin,
Rostește către el, privindu-l
Ca niciodată mai blajin:

7

– «Când spui de Maica Preacurată
Și Domnul cum a pățimit,
Atuncea mă gândesc la moarte,
Că iată, am îmbătrânit!

8

Și inima în piept se frânge,
Aminte aducându-mi iar,
Că pe Maxim din bătaie
L-aștept, săraca, în zadar!»

9

– «Mămucă, cine este dânsul,
Că mult îl plângi când șezi la tors,
O fi închis și el de «oameni»
Sau pentru ce nu s-a întors?»

10

– «O, puiule, ai duhul fraged,
Nu poți acuma încăpea
Durerea de la casa noastră;
Aș vrea să nu mai știi de ea!»

11

– «De ce ascunzi (mă rog) de mine
Și plângi mereu așa cu dor?
Acuma cine vrei să vie?
Pe mine doar mă ai fecior!»

12

– «O, nu! feciorul meu e altul,
Tu ești «copilul nimănu»!
De tatăl tău nu știi acuma,
Iar maica ta, săraca, nu-i!

13

Maxim, când a plecat de-acasă,
Mai mult ca toate m-a rugat –
Să fiu ca mamă și părinte
Pentru micuțul lui băiat!

14

Mereu aștept cu nerăbdare
Să vină dânsul din «răzbel»
Și văd că «demobilizații»
Nu spun nimica despre el.

15

Mă uit în zare totdeauna
Și uneori eu stau la drum,
Având așa închipuirea
Că poate vine el acum.

16

Aud că el a fost în luptă
Cu ungerii peste Carpați
Și mulți din regiment cu dânsul
Au fost prizonieri luați.

17

De asta încă trag nădejde,
Că poate să-l mai văd venind,
Dar anii trec și bucuria
Mereu se-arată zăbovind!

18

Și nu mi-ar fi așa de jale
Când te-aș vedea mai mărișor;
Dar iată, ești abia de-o șchioapă
Și eu ca mâine poate mor!

19

Ca mine nimeni n-are milă
Să-ți poarte grijă, fiul meu,
Decât doar singur Milostivul
Și înduratul Dumnezeu!

Însemnare: Bătrâna este bunica mea care m-a crescut de la vârsta de șase luni până la zece ani.
Ieroschimonahul Ioan Iacob.

20

La El să-ți pui toată nădejdea,
Pe El să-L rogi mereu fierbinte,
Că El ființelor sărmane
Le este «Maică și Părinte»!

21

Când maică-ta era în viață,
Am pus atunci făgăduință,
Să merg la Sfânta Mânăstire,
Grijindu-mă de pocăință.

22

Dar părăsindu-te părinții
A fost nevoie să te cresc,
Și n-am avut, săraca, parte
De cinul cel călugăresc!

23

De-ar face Dumnezeu prin tine
Plinirea sfântului meu dor!
Să am și eu o mângâiere
Că te-am păzit ca un odor!»

24

Ștergându-se la ochi bătrâna,
Sărută pe nepot cu drag,
Iar el citește mai departe
Al «Patimilor» Sfânt șirag! —

ÎN «BRATELE PĂRINTEȘTI»

1

Rămas de mic orfan pe lume,
Ca un copil al nimănu,
Am pus nădejdea mea în Domnul,
Cerând de-a pururi mila Lui.

2

Bunica, Dumnezeu s-o ierte,
Mi-a semănat de timpuriu
În suflet tainele credinței
Și rodul lor mă ține viu.

3

O, scumpa mea bătrână sfântă,
Eu, tot ce am îți datorez,
Căci m-ai adus la cunoștința
Părintelui Celui Ceresc.

4

«Când tatăl meu (cum zice psalmul)
Și maica mea m-au părăsit»,
Atuncea Domnul Cel din ceruri
La sânul milei m-a primit.

5

Deci, suflete al meu smerite
Înaripează-te mereu,
Prin rugăciune prea fierbinte
Și dragoste spre Dumnezeu.

6

Privind în inimă cu mintea
Să cauți tainicul izvor,
Din care viața se adapă
Cu darul cel mântuitor.

7

Urmează calea mântuirii,
Trăind în pace singurel,
Și toată grija cea lumească
S-o lepezi astăzi pentru El.

LACRIMI UITATE

1

Părinții mei, sărmanii,
De timpuriu s-au stins
Și eu fiind prea fraged
Atuncea nu i-am plâns.

2

Dar a venit și vremea
Să-i plâng eu mai târziu,
Când mă aflam alături
De alt cinstit sicriu.

3

Căci Domnul rânduise
Bunica să mă crească,
Să-mi fie ea și tată
Și maică pământescă.

4

Iar când s-a dus bătrâna
Cu sufletul la cer,
Atunci în lumea asta
Eu am rămas stingher.

5

Pe ea amar plângând-o
Cu lacrimi prea fierbinți,
Atunci eu dimpreună
Plîngeam și pe părinți.

6

La inimă durerea
A fost așa de grea,
Încât simțeam de-a pururi
Cum rana sângera.

Și rana asta veche
 Abia s-a vindecat,
 Când Domnul întru slujba
 Cea sfântă m-a chemat!

SPRE ALTE ȚĂRMURI

1

De câte ori priveam în zare
 Simțeam de mic așa un dor
 Ca să colind pământ și mare,
 Să fiu departe călător.

2

Vedeam în zarea depărtată
 Un cer dè-a pururea senin,
 O lume nouă mai curată,
 O viață fără de suspin.

3

S-a dus degrab copilăria,
 Ca visul cel înșelător
 Și după dânsa, bucuria,
 S-a dus ca pasărea în zbor.

4

În lumea asta zbuciumată
 Am căutat limanul sfânt,
 Pe care l-am visat odată,
 Dar nu se află pe pământ

5

Aceleași valuri sunt pe mare,
 Aceeași viață cu dureri,
 Aceleași băuturi amare
 Aflăm și astăzi, ca și ieri.

6

Un singur țarm acum rămâne
 Străin de valul cel lumesc:
 Ierusalimul cel din ceruri,
 În calea lui să mă grăbesc!

7

La el nu este nici durere,
 Nici întristare, nici suspin,
 Acolo nu-i apus de soare
 Și cerul veșnic e senin.

MICUL ORFAN

1

E ziua Învierii
 Și clopotele trag,
 Bătrânii stau pe prispe
 Iar unii stau în prag.

2

Cei tineri și copiii,
 Ieșind gătiți la drum,
 Se duc ca să ciocnească
 La cimitir acum.

3

Mireasma cea de taină
A sfintei sărbători
Se simte din tămâie,
Din iarbă și din flori.

4

Livezile se-mbracă
Într-un frumos veșmânt
Și toate par acuma
Mai nouă pe pământ.

5

Aproape de altarul
Bisericii de lemn,
Un copilaș aduce
Făclii și untdelemn.

6

Sărută Sfânta Cruce
La proaspătul mormânt,
Apoi îngenunchează
Și plânge suspinând.

7

Când clopotele sună
Cu dangătul voios,
Orfanul lângă Cruce
Suspină dureros.

8

Fiind el în durere
Cu totul adâncit,
Din sunetul de clopot
Un glas a auzit:

9

„Nu plânge azi, copile
Și nu fi supărat,
Că iată sunt cu tine,
Hristos a înviat!”

10

Era vorbirea dulce
A maicii din mormânt,
Gonindu-i întristarea
Din pieptul lui înfrânt.

11

S-a ridicat îndată
Cu sufletul uimit
Și caută să vadă
Pe cel care a grăit.

12

Atuncea din altarul
Cu zidul afumat,
Văzu zâmbind pe Domnul
Cu trupul înviat.

13

S-a luminat la suflet
De chipul Lui cel blând
Și lepădând durerea
A zis așa în gând:

14

Atuncea dacă Domnul
Aici a înviat,
Înseamnă că și mama
Cu Dânsul s-a sculat!

15

Zicând așa cu gândul,
S-a închinat smerit
Și sărutând mormântul,
Spre casă s-a pornit!

16

La vatra părintească
Sta singur, singurel,
Căci tatăl lui, sărmanul
Murise în răzbel.

17

Dormea la cei de-aproape,
Iar ziua alerga
La casa cea pustie
Și deseori plângea.

18

Acum, de Înviere
Venind acasă iar,
A început orfanul
Să plângă cu amar.

19

Dar clopotul se-aude
La cimitir sunând
Și iarăși glasul maicii
Se-aude iar, zicând:

20

„Nu plânge azi, copile,
Și nu fi supărat,
Eu sunt și-aici cu tine,,
Hristos a înviat!”

21

De-atunci orfanul nostru
A încetat cu plânsul
Și orice clopot sună
Îl mângâie pe dânsul!

RUGĂCIUNE

1

Doamne, Dumnezeu nostru,
Cel bogat în îndurări,
Luminează-mi totdeauna,
«Pământeștile cărări»!

2

Mila Ta cea părintească
Îndulcește viața mea,
Dar cutremur mă cuprinde
Că nevrednic sunt de ea.

3

Prisosește, Doamne Sfinte,
Darul Tău dumnezeiesc
Ca să te cunosc mai bine
Și mai mult să Te slăvesc!

LIMANUL DUHOVNICESC

1

La «munte», suflete smerite,
Ridică-te acum degrab,
Căci «marea vieții» te înghite,
Cu mersul tău așa de slab.

2

În «barca ta» nu este bază,
Căci n-are pânză la catarg
Și drumul se îngreuiază,
Deci, nu ieși acum «în larg»!

3

Limanul tău e mânăstirea,
Acolo traiul este lin
Și poți să capeți mântuirea,
Păzind monahicescul cin.

4

Auzi chemarea părintească
A Dulcelui Mântuitor:
Să lepezi grija cea lumească,
Luându-ți «jugul cel ușor».

5

Având credința neclintită,
Tu vei ajunge negreșit,
Pe cale neprimejdută,
La «Țărmul» cel prea mult dorit.

6

Urmează deci pe cale dreaptă
Strămoșilor celor iubiți;
Căci, iată, duhul lor te-așteaptă
În «Țara celor Fericiți».

7

Mereu se roagă pentru tine
La Milostivul Dumnezeu,
Să fii părtaș cu ei la «bine»
Smerite Suflete al meu.

ÎN AMINTIREA BUNICII MELE CARE SE NUMEA MARIA

1

Te văd cu ochii minții
Așa precum erai,
Cu chipul blând ca Sfînții,
Cu farmecul în grai.

2

Cu-al vieții sac în spate,
Cu umbletul domol,
Vădindu-ți des în lacrimi
La inimă un gol.

3

Era dorința sfântă,
Ce nu s-a împlinit,
De-a-ți mântui veleatul
Ca maică la un schit.

4

Și pricina cea mare,
Bunică, eu o știu;
Îs numai eu, mișelul,
Acela care scriu.

5

Căci eu ți-am fost povara
Pe umerii slăbiți,
Fiind rămas pe lume
De mic fără părinți.

6

Purtatu-m-ai în «cârcă»
Pe drumul spre ogor
Și-ai priveghiat alături
De micul tău «odor».

7

Eu dragostea de mamă
La tine am aflat
Și temerea de Domnul
Mereu m-ai învățat.

8

Cu pace odihnește
La cer bunica mea,
Acolo unde mintea
Adeseori zbură.

9

Plinitu-ți-ai menirea,
Crescând pe cel mișel
Deci, darul pomenirii
Primește-l de la el!

10

Iar dacă afli milă
La Bunul Dumnezeu,
Să-l rogi a da iertare
Și la «nepotul tău»!

Nepotul recunoscător, smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob. 22 iulie, 1955.

PE «DRUMUL CRUCII» MELE

1

Ajută-mă Stăpâne, Doamne,
Să merg și eu pe-al crucii drum,
Căci largă mi-a fost calea vieții
Pe care mers-am pân-acum.

2

Când sub a crucii greutate
Îmi va slăbi grumazul meu,
Atunci trimite-mi ajutorul,
Ca oarecând pe Chirineu.

3

Aproape de sfârșit, Stăpâne,
Când chinul este mai amar,
S-aud și eu făgăduința
Rostită către cel tâlhar!

4

Să am și eu o mângâiere,
Părtaș să fiu la «Cina» Ta,
Precum erai la Răstignire
Cu Tatăl, întru slava Sa.

5

Precum vedeai atunci pe Maica
Aproape, lângă cruce stând,
Să văd și eu pe lângă mine
Pe păzitorul meu cel sfânt!

6

La despărțirea pământească,
Primește-mi pe sărmanul duh,
Ca nu cumva să aibă silă
La «vameșii cei din văzduh»!

7

Apoi mergând la judecată
Să fii prea milostiv atunci,
Să nu mă osândești, Stăpâne,
În focul veșnicilor munci!

BÂNTUIELILE UNUI «NOVICE»

1

Ca și iarna când pogoară
Corbii peste mortăciuni,
Gândurile mă-mpresoară
Cu-ale lor deșertăciuni.

2

Suflete al meu sărace
Unde mă voi duce iar,
Iată, nu mă lasă-n pace
Gloanțele lui «Veliar».

3

Când apuc vreo carte-n mână
Să mai prind ceva la minte,
Ca și oile la stână,
Vin aducerile aminte.

4

Când alerg la rugăciune
Ca să uit de supărări,
Gândurile-mi fug nebune.
Peste mări și peste țări.

5

La biserică, când cântă
Sau citește la canoane,
Gândurile mă frământă
Dincolo, peste oceane.

6

Iar când vreau să scap de gânduri
Și mă duc la «ascultare»,
Ele vin atuncea căduri,
Parc-ar fi niște cocoare.

7

Dacă scap din întâmplare
Vreun cuvânt mai de folos,
Gându-mi spune sus și tare
Că sunt «mare cuvios»? –

De la Mănăstirea Neamțu, 1933.

REȚETĂ DUHOVNICEASCĂ

– pentru un sihastru –

1

Un dram de viață cât mai este
În lumea asta să trăiești,
Jertfește-l numai pentru Suflet
Și lasă grijile lumești.

2

Un singur an, sau jumătate,
O lună poate ți-a rămas,
Sau numai ziua cea de astăzi,
Ba poate chiar numai un ceas.

3

Pe cât de tainic se arată,
Hotarul vieții pe pământ,
Pe-atât mai scurt să-ți pară drumul
Ce duce până la mormânt.

4

Să nu mai cauți la plăcerea
Prietenilor trecători,
Căci ei nu pot să te ajute
Atuncea când va fi să mori.

5

Prieten bun, câştigă-ţi plânsul
Şi «Rugăciunea lui Iisus»,
Căci plânsul stinge focul veşnic
Iar ruga te înalţă sus.

6

De-asemenea să ai prieteni
Poruncile dumnezeieşti,
Pe care, fără de prihană,
Cu dragoste să le păzeşti.

7

Prietenia cea cu lumea
Te lasă singur la mormânt
Şi numai «faptele credinţei»
Tovarăşi – mai departe – sunt.

DE ZIUA ONOMASTICĂ A PĂRINTELUI SAVA
DUHOVNICUL –
spre aducere aminte

1

În Lavra cea veche, Părinte
Rămâi ca stâlp nemişcat,
Ținând Rânduielile sfinte
Precum din bătrâni le-ai aflat.

2

Luptând pentru Sfânta Credinţă
Dai sprijin celor slăbănogi
Şi având aspră nevoiţă
Mereu pentru turmă te rogi.

3

Chezaş te-ai făcut pentru mine
Din nou dăruindu-mi Botez
Iar eu, iubitorul de sine
În laturi străine viez.

4

Sărac şi străin eu cu neamul,
Venind la cinstitul lăcaş
Turnat-ai, Părinte, balsamul
În sufletul meu pătimaş.

5

Mi-ai arătat frumoasa cale
A Chipului monahicesc
Şi de urâtele scandale
M-ai învăţat să mă feresc.

6

Mi-ai dat curajul la citirea
Dumnezeieştilor Scripturi,
Deşi vedeai la mulţi cârtirea
Ce până astăzi o înduri.

7

Având eu haină ponosită
Mi-ai dat veşmântul cel dintâi
Şi pe fiinţa mea smerită
Ai pus-o între fiii tăi!

8

Mergând la peşteră cu fraţii
Sfinţia ta nu m-ai uitat
Ci regulat, mai mult ca alţii,
Cu dragoste m-ai ajutat.

9

De multe ori ai tras ruşine
Că mulţi Părinţi te-au pismuit,
Dar mila ta cea către mine
Întotdeauna s-a vădit.

10

Iar când eram slăbit de boală
Ai dat atunci încurajare
Prietenului meu de şcoală
Să-mi facă rost de vindecare.

11

La Sihăstria Românească
Pe malul Sfântului Iordan
Aceaşi milă părintească
Ai arătat către Ioan.

12

Sfinţia ta, cât eşti în viaţă
Noi fericiţi ne socotim,
Căci te avem aici dulceaţă
Şi dincolo de ţintirim.

17

Şi-acuma iartă-ne, Părinte,
De toate câte ţi-am greşit
Şi rugăciunea ta fierbinte
S-o aibe toţi necontenit!

(†) Asta s-a trimis ca o felicitare părintelui duhovnic Sava, scrisă de mine, nevrednicul, în numele tuturor fiilor lui duhovniceşti.

Ierom. Ioan Iacob, Sf. Gheorghe, Hozeva, 5 Decembrie 1953

STIHURI

Către Părintele Duhovnic Sava

1

Privind la chipul tău, Părinte,
Cu dragoste mi-aduc aminte
De anii ce i-am petrecut
La Sfântul Sava împreună,
Când vremea se părea mai bună.

2

Acum sunt zilele mai grele
Şi noi suntem la fel cu ele,
Căci noi slăbim duhovniceşte
Iar voi, bătrâni, vă prea grăbiţi
Spre lumea celor fericiţi.

3

Acum se face înlesnire
Mirenilor în Mănăstire
Iar al monahilor sobor
Se micșorează și slăbește
Și viața noastră nu sporește.

4

Acum doar ziduri se repară
Iar sufletele vor să moară,
Căci moda zilelor de astăzi
Ridică turnuri în văzduh
Iar viața este fără duh.

5

Azi mulți din „Frații Savaiți”
Din Lavră ies nemulțumiți
Prin mănăstirile străine,
Iar Sfântul Sava azi oftează
Căci „fiii se împutinează”.

6

Acum monahii n-au povață
Și nestatornici se învață,
Iar cei bătrâni, cu nerăbdare,
Se duc grăbiți, spre „veșnicie”,
Lăsând a noastră „sărăcie”.

7

Mai stați „Bătrânilor” oleacă,
Că, iată, frații nu se-mpacă
Și vor începe a se stinge
Luminile de la morminte
Cu vechile „așezăminte”!

8

Iar tu, Părinte preacinstite,
Vezi sufletele părăsite
Ale fiilor duhovnicești,
Că, iată, foarte însetează
Și nimeni nu le cercetează!

9

Blândețea ta ne-a fost dulceață
În necăjita noastră viață
Și sfatul tău cel părintesc
Ne-a fost „Balsamul sufletesc!”

10

În „Locurile cele Sfinte”
Ai fost și mamă și părinte
La frații noștri necăjiți
Care trăiau în stămtorare
Și nimeni nu le da crezare.

11

Pe cei cu „dor de mântuire”
I-ai îndreptat la Mănăstire
Și „logodindu-i cu Hristos”
Nu te-ai sfiit a fi chezaș
La orice suflet „nevoiaș”.

12

Când ochii tăi se vor închide
Și gura nu se va deschide,
Atuncea fiii tăi, sărmanii,
Cu jale vor petrece anii!

13

Iar „Mănăstirea cea bătrână”
De care cuvioasă mână
Va fi condusă sufletește,
Că azi „cel cuvios lipsește”!

14

Atuncea „fiii României”
Din valurile pribegiei
La cine vor găsi scăpare
Și sufletească vindecare?

15

Acei „cu duhuri mai sărace”
Și cei bolnavi, fără mijloace,
Vor mai avea, sărmanii, oare,
În viața asta alinare?

Mai ține greul bătrâneții,
Oprindu-te în „pragul vieții”
Și socotește mai întâi:
La cine lași pe fiii tăi?

Acolo unde este „Slava”,
Văzându-te sfințitul Sava,
El îți va face întrebare
De sufleasca noastră stare.

Deci pregătește-ți „Diadocul”,
Cel vrednic ca să-ți ție locul,
– În fruntea turmei prea sărace –
Și-atuncea mută-te în pace!

BLAGOSLOVIȚI, PREACUVIOASE PĂRINTE SAVA,

Prin mila lui Dumnezeu și cu rugăciunile sfinților voastre, eu, nevrednicul sunt liniștit și mulțumit la Schit. Nu am viață nevoitoare, căci trupul meu este mereu cuprins de boală ca și sfinția voastră. Dar nădăjduiesc că mila cerească nu mă va părăsi, ci va socoti boala spre împlinirea pocăinței.

Să nu credeți că eu v-am uitat, dacă vă scriu așa de rar. Cunosc necazurile sfinției voastre și pentru asta nu vreau să vă amărăsc și eu cu neputințele mele și să vă îngreuez. Eu sunt azi ca un mort între cei vii, care nu aduc nici un folos la nimeni, ci fac numai greutatea fraților. Cei care se ostenesc pentru mine, păcătosul, vor avea plată mare de la Dumnezeu, căci nu se îngreșează de neputința și nevrednicia mea. Ei mă ajută cu toată dragostea ca niște Îngeri și pentru că fac slujbă în nume de pustnic, vor avea plata nevoițelor pustnicești. Dar eu nu știu ce voi avea, căci numai cu numele sunt pustnic, iar cu faptele sunt ca și smochinul cel neroditor. Trândăvia și nesimțirea mă biruiesc, iar rânduiala nu o împlinesc. Cred că știi procopseala mea de la alții. Dar Bunul Dumnezeu mă așteaptă și mă hrănește cu îmbelșugare. Am auzit într-o vreme că v-ați săturat de Vitania și ați spus că doriți să veniți aici, la mine. Vă mărturisesc că m-am bucurat în suflet și m-aș simți fericit ca să vă slujesc până la moarte, cu toată inima.

Până acum nu m-am învrednicit să vă ajut cu nimic, măcar că sfinția voastră m-ați ajutat totdeauna. Acum sihăstria nevrednicului

Ioan este mai aproape de sfinția voastră și atunci când nu vă place la Ierihon, puteți veni la Schit, unde aveți liniște și ajutorul fiilor duhovnicești. Eu lărgesc adăpostul ca să aveți înlesnire ca și la chilia veche a sfinției voastre.

Acum, eu sunt mulțumit că ați venit la Ierihon, unde vă pot sluji surorile noastre mai bine decât la Vitania.

Din Limonar am scris puțin, căci nu m-a lăsat căldura și pe urmă boala.

Cu smerite închinăciuni vă rog să mă iertați pe mine, că nu pot veni la Ierihon, pentru multele mele neputințe, dar am mângâierea că sunteți aproape, iar cu dragostea părintească locuiți totdeauna în inima noastră.

Sfintele rugăciuni ale prea cuvioșiei voastre, să mă acopere și pe mine, nevrednicul fiu duhovnicesc,

Ioan Ieromonahul

PREACUVIOASE PĂRINTE SAVA,

Vă trimit această fotografie a prea cuvioșiei voastre pe care am găsit-o la părintele Procopie și o păstrez ca pe o scumpă amintire. Când mă uit la dânsa, în peștera mea, îmi pare că ești aproape de nevrednicia mea și mă mângâi.

Vă rog foarte mult să iscăliți pe dosul fotografiei și dacă vă aduceți aminte scrieți și anul (peripu) când v-ați fotografiat, precum și data când vă iscăliți. Iar după asta, când este prilej, să-mi trimiteți înapoi fotografia.

Am auzit despre tulburările care sporesc în Mănăstirea Sfântului Sava și m-am întristat.

Cu gândul la boala sfinției voastre și la nevoile duhovnicești din mănăstire, eu am alcătuit aceste „Stihuri”, cu multă durere de inimă.

La urma Stihurilor, se află această însemnare:

Aceste versuri au fost trimise părintelui duhovnic Sava prin Noiembrie 1955, când se afla bolnav și descurajat la Ierihon.

Din cauza tulburărilor care erau atunci în Mănăstirea Sf. Sava, eu l-am îndemnat să mai scuture puțin boala și să întărească pe frații cei

slabi la suflet și învrăjbiți. În adevăr, s-a făcut atunci mai bine și a mers la mănăstire. O bucată de vreme a fost mai vioi, iar în anul 1957 a căzut în paralizie.

Pentru asta, la 1 Noiembrie 1957, am făcut un apel către toți frații noștri români din Palestina, ca să ajute pentru Sfântul Maslu. În acea scrisoare, am adăugat și versurile de mai sus spre aducere aminte.

Ieroschimonah Ioan Iacob

O rugămintă către frații noștri români din Palestina și mai ales către maicile de la Eleon și din Ierusalim, pentru Părintele nostru Sava Duhovnicul. Scrisă la Schitul „Sf. Ana” din valea Hozevei de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob (Savait), fost Egumen la Sf. Iordan. O rugămintă frățească pentru părintele nostru duhovnic Sava.

1 Noiembrie 1957

FRAȚILOR ȘI SURORILOR ÎNTRU HRISTOS

Care sunteți fii și fiice duhovnicești ale părintelui Sava, vă rog să dați puțină atenție la cele ce vreau să vă spun aici, eu – care sunt cel mai mic dintre fiii lui duhovnicești și cel mai nevrednic dintre frățiile voastre:

Bătrânul nostru duhovnic a ajuns într-o stare grea de suferință și la ajutorul doctorilor nu mai este nădejde, iar noi, nevrednicii, nu putem să-i facem mângâiere. Însă datoria pe care o avem față de el (mai ales noi, românii) este așa de mare, încât întrece orice datorie pe care o avem față de alți pământenii.

La cei mai mulți dintre noi, el ne-a fost și „născător” și povățuitor sufletesc. Părintele nostru duhovnic n-a fost pentru noi numai călăuză pentru suflet, el a fost și „Balsamul de alinare” la toate nevoile și la toate suferințele noastre prin străini.

Pentru noi, sărmanii și înstrăinații de patrie, el ne-a fost „tată și mamă” atât pentru suflet cât și pentru trup. Ne-a ridicat sarcina păcatelor la cei împovărați, ne-a dat veșmântul mântuirii la cei neîmbrăcați, ne-a

vindecăt rănilor sufletului la cei bolnavi și ne-a dat sprijin la cei nevoiași și slabi!

Cine dintre noi n-a rămas mișcat de multa lui bunătate și de blândețea lui cea părintească?

Cine s-a dus la el și n-a fost ușurat la suflet și mângâiat? El pentru toți s-a jertfit și de multe ori a suferit ocară și necinste pentru hatărul nostru. Până în ziua de azi sunt mulți care-l ponegresc și-l osândesc din cauză că a ținut parte bietilor români.

L-au defăimat mereu potrivnicii lui din cauza noastră, dar el n-a luat în seamă strigătele lor, ci a arătat aceeași dragoste și același sprijin totdeauna pentru noi, sărmanii. În inima lui cea largă, el pe toți ne-a cuprins și căldura dragostei lui pe toți ne-a mângâiat.

Astăzi, când el nu mai poate, noi să nu fim nepăsători. Să căutăm fiecare ca să-i dăm ajutor. Eu știu că multe dintre sfințiiile vostre sunteți gata să jertfiți orice, ca să-i faceți lui ușurare, căci toate sunteți recunoscătoare față de bunătatea lui, dar n-aveți cum să-l ajutați.

În starea în care se află el astăzi, un singur ajutor ar putea să-l mai folosească și anume: sfânta rugăciune. Eu nu mă îndoiesc, ci sunt încredințat că toți faceți rugăciune pentru ușurarea lui. Însă cea mai puternică și mai primită rugăciune pentru bolnav este „Rugăciunea Credinței” adică Sfântul Maslu. Pe aceasta o poruncește Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului și are cea mai mare putere când este însoțită de pocăință.

Acum doi ani de zile când a pogorât prima dată părintele Sava la Ierihon (fiind foarte bolnav și descurajat), eu i-am scris versurile acestea și l-am rugat să mai țină curajul și să nu ne părăsească.

Deci scriindu-i atunci aceste rânduri, bătrânul nostru Părinte m-a ascultat și (cu darul lui Dumnezeu) s-a mai întărit. Dar acum, oare mă mai ascultă? Mai poate oare scutura povara bolii, ca să ne fie iarăși mângâiere sufletească?

Vai! Acum mâna lui cea sfințită, pe care o puneă cu milă pe capetele noastre cele împovărate (dându-ne la toți ușurare), mâna aceea părintească s-a făcut ca plumbul de grea, iar picioarele lui cele neobosite, care alergau mereu în urma noastră (ca după niște oi rătăcite) acum ele cu greu se mai mișcă. Astăzi doar ochii lui cei blânzi și inima lui cea caldă, ne caută cu nerăbdare, dar nu ne poate vedea sărmanul, căci

toți suntem departe, departe în țara cea străină a nesimțirii și a învrăjbirii frățești.

O, suflele al meu, ticăloase, pentru ce nu ți-ai venit în fire cu un ceas mai înainte, să te pocăiești mai aproape de el, ca să nu mai amărăști și tu bătrânețea celui care ne-a fost dulceață în viața asta necăjită?

Plângeți, fraților, împreună cu mine, nevrednicul. Căci nu știm dacă vom mai avea parte de un asemenea Părinte blând și îngăduitor ca Părintele Sava! Eu nu mai îndrăznesc să-l rog pentru slujbă, căci el așteaptă ajutorul nostru (ca să ne rugăm pentru el).

Pentru aceasta am socotit ca să i se facă la Eleon Sf. Maslu și să trimitem în loc de felicitare, puțin untdelemn sfințit amestecat cu lacrimile calde ale fiilor și fiicelor duhovnicești, care nu pot să-l uite niciodată. Să spălăm cu lacrimi curate zapisul greșelilor noastre și prin asta cred că se va ușura suferința prea scumpului nostru Părinte duhovnicesc.

Poate vă mirați că vă scriu sfințiilor voastre despre maslul Părintelui Sava. Iată pentru ce scriu asta:

Părintele nostru duhovnic și-a pus sufletul său chezaș pentru noi, românii și de multe ori a făcut pogorăminte mari pentru a ne face nouă înlesniri. A trecut cu vederea rânduielele de obște (de pildă cum au fost călugăriile) numai ca să ne ajute și să ne mângâie pe noi, care eram ca oile fără păstor.

Aceste pogorăminte n-ar fi nici o greutate pentru sufletul lui cel curat, dacă noi am fi păzit rânduiala noastră cum se cuvine. Însă cu durere trebuie să mărturisim că toți ne-am abătut și de multe ori am făcut și mărturisirea cu vicleșug. N-am avut toți mărturisirea curată, iar el – ca un milostiv – ne-a dăruit la toți dezlegare (căci neștiind bine limba, ușor se înșală duhovnicul).

De multe ori blândețea și simplitatea lui au fost rău folosite de către noi, nevrednicii. Știind că toate le crede și pe toate le iartă, ne-am făcut prea mult voile noastre, iar el din multă bunătate, nu ne-a muștrat cu asprime.

Iată, de pildă, de curând am aflat de la el că mulți din fiii lui duhovnicești nu fac de loc mărturisire (ca cei fără prihană) iar alții o fac falsă – și asta durează ani de zile și poate o viață întreagă –.

Însă dezlegare primesc regulat și se împărtășesc, iar povara noastră o ridică el singur. Oare puțină răspundere are pentru aceasta? Alții

iarăși sunt învrăjbiți, zavistuindu-se, însă la împăcare nu se pleacă, nici de Sfintele Taine nu se sfîesc.

Fraților și surorilor, pentru dragostea lui Hristos, să ne socotim fiecare cu ce l-am împovărat pe bietul nostru duhovnic și să-i facem puțină ușurare. Unul să socotească câți ani a păcătuit în ascuns și n-a mărturisit, altul să vadă cum și-a păzit canonul rânduit de el, iar alții să-și aducă aminte câți ani de zile au fost învrăjbiți și neîmpăcați, primind Sfintele Taine cu nevrednicie.

Să răscolim fiecare trecutul nostru și să vedem dacă nu cumva haina pocăinței noastre este roasă de molii (adică de păcate de moarte cum este: mândria, iubirea de arginți, zavistia, desfrânarea, lăcomia pântecelui, mânia și trândăvia). Să ne închipuim că boala Părintelui Sava este pentru păcatele noastre, de care nu ne îngrijim. Ceea ce s-ar cuveni să pătimim noi toți, o pătimește acum el singur, ca un chezaș al sufletelor noastre. Cei care socotim că l-am împovărat, suntem datori să ne pocăim cu tot dinadinsul, descoperind la duhovnicul din mănăstire toate cele ascunse și nemărturisite, dar mai cu seamă trebuie să punem capăt la orice vrajbă între noi.

Acum, la începutul Postului, să punem toți mână de la mână – după puterea fiecăruia – și să plătim ca să i se facă Sf. Maslu la Eleon. Ceea ce se cuvine să facă bolnavul înainte de Sfântul Maslu, să facem noi toți, care i-am pricinuit boala.

Dacă hotărârea de sus este ca să mai trăiască, atunci va dobândi sănătate, iar dacă este chemat la cele veșnice, atunci va merge în pace, cu sufletul ușurat. Noi trebuie să fim mărturisiți și împăcați.

Dar iată – parcă văd – că unii vor zice în gândul lor: „Oare tocmai noi ne-am găsit să-i facem Maslu Părintelui Sava? Nu sunt oare destui preoți la Sf. Sava și la Patriarhie ca să-i facă Sf. Maslu?”

Așa este. Sunt și bani, sunt și preoți acolo, care ar putea să facă Maslu în toată ziua, însă nu este destulă dragoste, și pe urmă alții nu simt atâta datorie față de Părintele Sava, precum simțim noi, românii.

Ei dacă fac ceva, o fac aceasta din ceea ce prisosește și ca să împlinescă tipicul, pe când s-ar cuveni ca din sărăcia noastră să jertfîm toți câte puțin și să aducem ca un semn de recunoștință slujba aceasta a Sf. Maslu.

Plata nu este mare lucru pentru slujbă, ar putea s-o facă și o singură persoană mai înstărită, însă scopul este ca toți să luăm parte la plata pentru săvârșirea Tainei, după cum toți ne-am folosit de la Părintele nostru. Să fie aceasta ca cei doi bănuți ai văduvei din Sfânta Evanghelie.

Deci fraților și surorilor, după cum altădată Părintele nostru Duhovnic era părtaș la suferințele și necazurile noastre ale tuturor, tot așa s-ar cuveni ca și noi acum să fim părtași cu toții la suferințele lui, adică să ne doară și pe noi durerea lui.

Viața lui a fost curată ca aurul și poate n-ar fi slobozit Dumnezeu această boală înfricoșată, dacă nu eram noi, ca să-l îngreuiem cu răutățile noastre.

Să nu credeți, fraților, că este puțină răspundere pentru cel care mărturisește și călugărește. El se pune chezaș atunci când îl dezleagă pe cel mărturisit, mai ales când este călugărit chiar de el. Noi toți făgăduim să ne îndreptăm, dar numai Dumnezeu știe cum ne păzim făgăduința. El însă totdeauna dă cuvânt de chezașie înaintea lui Dumnezeu și ne acoperă. De multe ori, duhovnicii cu viață curată se osândesc din cauza pogorământului prea mare pe care îl fac cu alții și cu nemustrarea. Dar iarăși sunt și duhovnici care se sfințesc prin fiii lor duhovnicești pe care îi țin din scurt și îi vindecă sufletește.

Roadele duhovnicului sunt fiii lui duhovnicești. Răspunderea duhovnicului este mai mare decât a egumenului și a patriarhilor, căci proestoși sunt mulți, iar părinți sufletești sunt rari, cum zice și Sf. Apostol Pavel „Căci de ați avea zece mii de dascăli în Hristos, dar nu mulți părinți.” (I către Corinteni).

Deci părinții noștri cei sufletești sunt mai scumpi decât orice persoană din lume, căci prin ei ne naștem duhovnicește și prin ei creștem întru Hristos (adică sporim) și mântuirea noastră este strâns legată de persoana lor. Să purtăm deci și noi, cum putem, sarcina neputințelor duhovnicului nostru și binefăcătorului neamului nostru prin rugăciunea noastră și prin pocăința curată, după cum și el a purtat o viață întreagă sarcina păcatelor noastre și atunci, fraților și surorilor, vom împlini legea lui Hristos, precum ne învață Sf. Apostol Pavel, zicând: „Purtați sarcina unul altuia și așa împliniți legea lui Hristos” (Gal 6, 2).

2 Ianuarie 1958

CINSTITUL MEU PĂRINTE,

Nu ți-am scris de praznic, căci mă gândeam că vei avea mulți oaspeți și multe scrisori din altă parte.

Și în adevăr iată acum aflu că ți-a venit Oaspetele cel Mare cu scrisoare de chemare... N-ai mai așteptat să vină și anul acesta primăvara cea dorită, ci te-ai grăbit să mergi singur acolo unde este veșnic primăvară!

Cu puține zile mai înainte ai dorit să pogori la vale, mai aproape de Iordan, ca să te încălzești afară, la lumina soarelui, la Ierihon. Dar văzând că ucenicii se împotrivesc, ai lăsat chilia și te-ai urcat aproape de „Soarele cel Veșnic”, care îndulcește toate și nu apune niciodată!...

Ai trimis ucenicului din peșteră cojocul tău, părinte, ca și oarecând Ilie Proorocul la înălțarea sa.

Parcă ți-ar fi spus inima că de-acum nu ai să mai răcești. Te-ai îmbrăcat acum în altă haină mai albă ca zăpada, care nu se mai învechește niciodată.

Ai lepădat trupul cel greoi și neputincios și te-ai făcut mai ușor ca o păsăre. Acum nu mai este nevoie să strigi la ucenic ca să te ridice, căci te-ai ridicat mai sus decât noi, pământeni.

Dar să ne ierți pe noi, nevrednicii tăi fii, că prea multe dureri și prea multe greutateți ți-am pricinuit în lumea asta.

Bunul Dumnezeu să-ți răsplătească din belșug blândețea și mila pe care ai arătat-o către toți și mai ales către noi, românii cei nemernici și prea obișduiți.

Să nu vă mirați, fraților că scriu aceste rânduri, acum a patra zi după îngropare, Părintele nostru nu s-a despărțit cu totul de noi.

Deși cu trupul s-a mutat de la noi, însă duhul lui priveghează asupra noastră din înălțime, căci pe cât de mare i-a fost dragostea pentru noi, pe atât de mare este și îndrăzneala la Scaunul cel Ceresc.

S-a stins făclia noastră duhovnicească de pe pământ, ca să răsară mai luminos în lumea veșniciei.

De vom urma sfaturile și pilda vieții lui celei curate, atunci el nu va înceta să lumineze și să mângâie cu darul său pe toți.

Biserica din ceruri este strâns legată cu cea de pe pământ. Atât numai că cei trecuți din viață alcătuiesc Biserica celor întâi născuți, adică Biserica Biruitoare, căci ei și-au terminat lupta vieții și nu mai au războaie și tulburări. Iar noi, cei rămași, avem încă de luptat și pentru asta Biserica celor de pe pământ se numește Biserica Luptătoare, dar ea este una cu cea din ceruri.

SPRE ADUCERE AMINTE DE SCUMPUL NOSTRU PĂRINTE SAVA IEROSCHIMONAHUL

În cartea cea către Evrei, Sfântul Apostol Pavel ne poruncește zicând: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit cuvântul lui Dumnezeu și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința”. Cap. 13, 7.

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur ne învață următoarele:

„De voiești ca să cinstești pe răposatul tău, cinstește-l prin rugăciuni, prin Psalmi și prin o viață creștinească. Fă milostenie pentru el și dă să facă Liturghii pentru numele lui”.

„Oricum ar fi el, lucrul acesta este foarte bun, căci de este el în chinuri, se izbăvește prin rugăciunile tale, împreună cu ale Bisericii. Și îndată ce se izbăvește, acest suflet va sta rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu osârdie, pentru binele și mântuirea acelui suflet, prin care el a dobândit mântuirea și care locuiește încă pe pământ. Și nu va înceta rugându-se, până ce acest suflet se va bucura și el de mântuirea sa (adică de fericirea aceuia) întru împărăția lui Dumnezeu” (†).

(†) Rog pe frații noștri, care citesc aceste cuvinte, să mă ierte că n-am putut trimite mai înainte de Sâmbăta morților caietul. Aceasta din cauza neputinței mele. Unele cuvinte au mai fost trimise la Eleon, fiind scrise cu creionul. Acum am mai adaugat și altele. Știu că toți îl pomenească pe scumpul nostru părinte, dar eu simt ca o datorie ca să vă aduc aminte, mai ales acum, la începutul Postului, când se face mai multă rugăciune și poate să-l pomenească fiecare la chilie. Căci deși la Biserică nu fac pomeneiri totdeauna, însă deosebi nu este oprit niciodată a ne ruga pentru cei răposați.

STIHURI

Întru cinstita pomenire a părintelui nostru Sava duhovnicul

1
Te-ai dus în lumea veșniciei,
În locuri pline de verdeață
Și ne-ai lăsat pe noi, sărmanii
Nemângâiați aici în viață!

2
Acolo nu mai ai durere,
Nici întristare, nici suspin;
Acolo-i veșnic primăvară
Și cerul pururea-i senin.

3
Grăbindu-te spre „Valea Păcii”
Te-ai dus, părinte, de la noi,
Să nu mai vezi amarul lumii
Cu zvonurile de război.

4
Iar cei rămași în lumea asta,
Înstrăinații fiii tăi,
Nevrednici ne-am făcut de tine,
Dar vrednici a lua băta.

5
Comoara bunătății tale
Am prețuit-o prea puțin,
Pentru aceasta azi ne vine
Amărăciune și suspin.

6
Acuma norii deznădejdiei,
Ca niște munți s-au îngroșat
Și moartea cea necruțătoare
Îngrozitor s-a înarmat!

7
Azi calul cel apocaliptic
Cu părul roșu, ca de foc,
Nechează, bate din picioare,
E gata ca s-o ia din loc!

DUIOASĂ VERSUIRE CELUI PLECAT, DUHOVNICULUI SAVA, IEROSCHIMONAHUL

1
O, suflet plin de bunătate
Limanul nostru la nevoi,
Duhovnicescule Părinte,
De ce te-ai dus de lângă noi?

2
Când ne uitam odinioară
La chipul tău cel prea senin,
Uitam durerea cea amară,
Opream al inimii suspin.

3
Și auzindu-ți vorba dulce,
Deși eram de rele plini,
Noi nu mai socoteam atuncea
Că ne aflam între străini.

4
Acuma, nu mai are cine
Să ne mai mângâie deloc,
Iar valurile de necazuri
Mai grele vin și mai cu foc.

Privește dintru înălțime
Spre turma cea fără păstor
Și-o sprijinește ca să meargă
Pe drumul cel mântuitor.

În toată vremea vieții noastre
Noi nicidecum nu te uităm
Și pentru veșnica odihnă
Întotdeauna ne rugăm.

Când va suna și ceasul nostru
Să punem traiului sfârșit,
Atunci să fii cu noi, părinte,
De-a pururea nedespărțit! (†)

*Nevrednicul fiu duhovnicesc Ioan Iacob,
Hozeva, 31 decembrie 1959*

(†) Unul dintre fiii duhovnicești ai Părintelui Sava mi-a spus că s-a rugat mai cu dinadinsul pentru el ca să afle în ce stare se află în lumea cealaltă.

La un an de zile după săvârșirea lui, l-a visat că era cam scârbit. Întrebându-l cum se află, i-a răspuns că nu se poate odihni, câtă vreme o parte din copacii lui sunt în stăpânirea boierului. Persoana care a visat n-a priceput despre care boier este vorba, dar îmi spunea că i-a arătat cu degetul niște copaci înstrăinați, care trebuiau răscumpărați.

Eu nu cred visele, dar știu că persoana care a văzut acestea este vrednică de crezare și a făcut multă rugăciune pentru cel răposat. Pentru aceasta mai fac însemnare prin foile mele spre pocăință (ca să fie spre ușurarea Păr. Sava) dar unii se zburlesc și nu primesc nici fotografia lui. Eu însă caut să împlinesc datoria față de binefăcătorul nostru, care mi-a poruncit aceasta.

ÎNTRU CINSTITA POMENIRE A PĂRINTELUI NOSTRU SAVA DUHOVNICUL

Au trecut doi ani de zile de când s-a dus de la noi scumpul nostru părinte, care a fost izvor de mângâiere, mai ales pentru noi, românii. Acum trupul lui cel mult obosit s-a topit ca ceara, după cum și viața lui întreagă a fost ca o făclie de ceară curată în sfeșnicul duhovnicesc.

S-a stins făclia noastră cea duhovnicească, care ne-a călăuzit pașii sufletului și ne-a mângâiat viața noastră cea necăjită. S-a stins de pe pământ ca să răsară mai luminos în lumea veșniciei.

În cimitirul cuvioșilor Savaiți, alături de mormântul Sfântului Sava, n-au rămas decât osemintele duhovnicului nostru, dar în inima celor care l-au cunoscut, el a rămas întreg, așa cum a fost întotdeauna, cu chipul lui cel blând și cu vorba lui dulce.

Cei străini poate că îl vor uita degrabă, însă noi, românii din Palestina, care nu aveam mulți Părinți, nu putem să-l uităm până la moarte, așa după cum zice Sf. Apostol Pavel: „chiar de vom avea zece mii de dascăli, dar nu mulți Părinți” că întru Hristos Iisus, el ne-a născut pe noi. (vezi Corinteni Cartea I).

În adevăr, pe mulți dintre noi ne-a născut duhovnicește prin Botezul călugăriei și pe toți ne-a povățuit și ne-a sprijinit în tot chipul și în toate împrejurările. A fost ca un înger păzitor pentru noi și ca un izvor neseecat, care ne-a îndulcit necazurile și ne-a stins arsura păcatelor. N-am fost vrednici de părinteasca lui dragoste, pentru aceasta ne-a părăsit degrabă fără să ne lase un urmaș vrednic, care să poată împlini lipsa Cuvioșiei sale. Ne-a lăsat singuri ca pe niște oi fără păstor, înconjurați de primejdii și de sminteli, în vremurile acestea grele.

Fraților și surorilor duhovnicești, norii de ploaie se depărtează de la noi și în locul lor se îngrămădesc norii de necazuri și de tulburări în toată lumea. Omenirea însetează de sânge și cheltuiește toată vloga pentru fabricarea de arme ucigătoare. Lumea a ajuns astăzi ca un cazan, care clocotește de patima urii și a necredinței.

Când se va umfla cazanul de focul patimilor, atunci se vor aprinde toate națiile de pe pământ și Dumnezeu să ne păzească de grozăvia războiului cel de pe urmă. Veștile sunt cântate frumos la radio și politica vicleană le împodobeste cu minciuni, dar biata lume stă astăzi deasupra prafului de pușcă. O singură scânteie ajunge ca să aprindă tot pământul. Și scânteia aceasta poate să sară pe negândite și de acolo de unde nu te aștepti.

Cu alte cuvinte, vreau să spun că moartea ne pândește în toată clipa. Dar până vine războiul, mai vin și alte încercări grele. În unele părți, ploile îneacă lumea, iar în alte părți bântuiesc cutremure mari și secetă, pe care o putem vedea și pe la noi. În urma acestora vin

lipsurile, vine foamea și felurite boli molipsitoare. Să ne gândim deci, fraților, că poate mâine-poimâine vom fi chemați și noi în lumea veșniciei, unde ne așteaptă Părintele nostru Sava. Să ne gândim cu ce ochi oare vom apărea în fața lui, înaintea Scaunului Dreptății, unde se vădesc toate cele ascunse ale omului. Să ne facem socoteală ce vom răspunde la Scaunul Dreptății unde va fi de față și părintele nostru duhovnicesc.

El și-a făcut datoria față de noi. S-a străduit ani de zile ca să ne ușureze sarcina păcatelor și să ne îndulcească amarul vieții.

Se cuvine, deci, ca și noi să ne facem datoria față de el. Mai întâi de toate, dacă noi vom purta grijă de sufletul nostru; atunci va simți și el mai multă ușurare și mângâiere. Acum el nu mai poate face nimic pentru sine, ci așteaptă ca să rodească mila și osteneala pe care a făcut-o cu noi, după cum plugarul așteaptă să rodească semănătura sa. După moarte, răposații așteaptă ușurare de la cei vii, care au rămas îndatorați față de ei. Acum să ne facem socoteală, fraților, oare cine sunt mai îndatorați față de răposatul nostru părinte. Au nu suntem noi, românii din Palestina? Din aceasta putem înțelege că de la nimeni nu așteaptă părintele Sava mai multă pomenire și mai multă rugăciune spre ușurare, precum așteaptă de la noi. Acolo unde a semănat mult, de acolo așteaptă să răsară și pomenire mai deasă, însoțită de mai multă dragoste și recunoștință. Pomenirea răposaților nu înseamnă numai parastase și lumânări. A pomeni pe cei scumpi ai noștri, nu înseamnă ca să le scriem numai numele în pomelnice și să plătim gologani. Căci nu pot să plătească toți și întotdeauna parastase sau alte slujbe pentru cei răposați. Răposații nu așteaptă jertfă de gologani de la cei săraci, ci așteaptă mai cu seamă cucernică aducere aminte în vremea rugăciunilor care se fac în Biserică, precum și a celor de la chilie. Aceasta este o jertfă pe care o poate face fiecare dintre noi, oricât de săraci și oricât de neputincioși am fi noi. Câte un strop de rugăciune când se adună de la toți, se face cu vremea ca un nour de tămâie mirositoare, care se urcă la Scaunul Slavei, spre folosul celui răposat.

Dacă nu putem mai mult, cel puțin să facem zilnic câteva închinăciuni pentru odihna sufletului său, după numărul anilor cât ne-a fost duhovnic la fiecare dintre noi. Iar cine nu poate să facă nici

aceasta, atunci să-l pomenească măcar cu mintea, la vremea pravilei (atât la Biserică cât și la Chilie).

Să nu vă mirați că vă îndemn ca să faceți aceasta pentru Părintele nostru. Căci chiar de n-ar avea nici o greutate în lumea cealaltă, noi totuși suntem datori ca să facem rugăciuni pentru el, pentru ca fericirea lui să fie deplină și câștigând mai multă îndrăzneală către Domnul să mijlocească și pentru mântuirea noastră.

De multe ori persoanele care au avut dregătorie duhovnicească cu răspundere, cum sunt duhovnicii și egumenii, au întâmpinat greutăți în lumea cealaltă, din cauza fiilor duhovnicești, care au rămas în viață neîndreptați. Deși răposații au avut viață curată, însă păcatele străine pentru care ei au fost chezași le-au făcut greutăți. De aceea și răposatul nostru duhovnic poate să aibă oarecare piedici din cauza noastră.

Dacă ne vom cerceta mai bine conștiința noastră, eu cred că mulți dintre noi ne vom găsi în neregulă, adică cu multe lipsuri duhovnicești. Și aceste lipsuri ale noastre pot aduce greutăți în lumea cealaltă părintelui nostru duhovnic, mai ales dacă noi am fost nepăsători pentru suflet din cauza bunătății lui și a pogorământului prea mare, care l-a făcut pentru noi. Adică nu ne-a muștrat pe noi, cei obraznici și dacă nu ne-a oprit de la cele sfinte pe cei care am fost nevrednici. Sfântul Ierarh Clement, urmașul Sf. Apostol Petru, deși era sfânt cu viața, totuși n-a avut încredințarea de iertare pentru pogorământul ce l-a făcut cu hirotoniile clericilor. Rugându-se el mult la mormântul Sf. Apostol Petru, a auzit glas din mormânt, zicându-i: „Toate ți le iartă Dumnezeu, afară de hirotonii, pentru care vei da răspuns”!

De aici putem înțelege că și duhovnicul cel cu viață curată, primește iertare pentru faptele lui, însă va da răspuns pentru fiii săi duhovnicești, ca cel care s-a pus chezaș pentru ei. Dacă fiii nu-și împlinesc datoria, atunci va fi întrebat chezașul lor, (adică duhovnicul). Deci, fraților și surorilor, care sunteți fii și fiice duhovnicești ale Părintelui Sava, să ne sânguim a pune început bun vieții noastre, ca prin aceasta să dobândească și el mai multă îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu. Și atunci să fim siguri că având el îndrăzneală, nu va înceta rugându-se ca să dobândim și noi fericirea lui.

Și acum, îndreptându-mi gândul către pururea pomenitul nostru Părinte, rostesc cu umilință: Te-ai dus din lumea aceasta, prea scumpul nostru Părinte, dar în inima noastră ești totdeauna viu!

Cât vom mai trăi români pe Locurile Sfinte, pomenirea Cuvioșiei tale va fi de-a pururea vie în inima lor.

Nu te vor uita frații și surorile noastre duhovnicești, pe care i-ai ușurat la suflet și i-ai mângâiat în necazuri. Când va veni iar praznicul Sf. Sava, își vor aduce aminte sârmanii tăi fii duhovnicești, că în locașul acela a trăit odată comoara lor de mângâiere! Vor merge mulți ca să-ți vadă chilia unde ai trăit odinioară și unde ai vărsat pârau de lacrimi pentru neputințele noastre! Se va părea că te văd aieveja, urcând încetișor scările de piatră spre chiliuța cea scăldată în soare, de lângă mormântul Sfântului Ioan Damaschin.

Vor trece anii și oamenii se vor schimba, dar pomenirea sfinției tale va rămâne neștersă în inima celor care te-au cunoscut și te-au prețuit! Viața noastră de acum nu va mai simți dulceața și mângâierea pe care o aveam odinioară, când erai în mijlocul nostru. Chipul tău cel blând și vorba cea dulce ne-a fost la toți pricină de alinare și de încurajare.

Amarul scârbelor și al neputințelor noastre se ușurau și se îndulceau, atunci când aveam puțință să le mărturisim sfinției tale. Chiar și atunci când erai doborât de neputința bolii, noi tot ne mângâiam, gândindu-ne că ești în mijlocul nostru și ne cunoști necazurile.

Acum s-a stins făclia noastră cea duhovnicească și viața noastră este mai amară, în lipsa sfinției tale. Dacă vei dobândi îndrăzneală către Domnul, noi avem nădejde că nu vei înceta rugându-te pentru fiii tăi, care au rămas orfani aici, pe pământ. Acolo ești mai aproape de Stăpânul, Căruia i-ai slujit cu râvnă toată viața și vei mijloci pentru sufletele noastre.

Când fiii tăi cei orfani vor aprinde candelile și făclii la mormântul Sf. Sava, își vor aduce aminte că alături este și mormântul tău, iar lacrimile lor vor uda plăcile de piatră care adăpostesc cinstitul și mult obositul tău trup, care s-a zdruncinat atâția ani pentru noi, nevrednicii.

Veșnică să-ți fie pomenirea în inima fiilor tăi duhovnicești și duhul tău să se veselească în lumina cerească, unde toți Sfinții se veselesc, totdeauna și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Nu vă tulburați, cei care citiți îndemnurile mele spre pocăință, căci eu scriu acestea din porunca părintelui nostru duhovnic. El a lăsat o grădină duhovnicească și unii din copacii lui se usucă, iar el așteaptă cu nerăbdare roade vrednice de pocăință de la acești copaci, care suntem noi toți. Îndreptarea noastră este odihna și bucuria lui.

*Cu adâncă recunoștință,
Cel mai nevrednic fiu duhovnicesc,
Ioan Ieroschimonahul,
Sihăstria Sf. Ana
Hozeva, 1960*

UN ADAOS ÎN LEGĂTURĂ CU CELE SCRISE ÎNAINTE

În Mănăstirea Sf. Sava a trăit cu 50 de ani în urmă un Ieromonah cu numele Ioachim Spițaru. Era om învățat și cu viață sfântă. El a scris multe istorisiri din viața cuvioșilor Părinți pe care i-a cunoscut în Mănăstirea Sf. Sava și în sihăstriile din Sfântul Munte. Tot el a scris și viața cuvioasei Fotini, care a sihăstrit pe malul Iordanului, aproape de locul unde se află azi Schitul românesc. Între alte istorisiri, acest ieromonah amintește și despre un duhovnic Sofronie din Sfântul Munte, care s-a proslăvit în zilele noastre.

Iată ce povestește despre cuviosul Sofronie. Am cunoscut și pe un alt bărbat sfânt și îmbunătățit, pe egumenul Mănăstirii Sf. Pavel, cu numele Sofronie Galliga. În vremea când l-am cunoscut eu, el era aproape de 80 de ani. S-a născut în satul Calligata, din insula Ghefalinia.

Din tinerețe a iubit chipul monahicesc. Mergând în Sfântul Munte s-a călugărit, apoi a fost preoțit și mulți ani de zile a fost egumen în Mănăstirea Sfântul Pavel. Era foarte simplu și avea atâta blândețe, încât niciodată n-a muștrat pe călugări, nimeni nu l-a văzut pe el mânios și n-a auzit cineva cuvânt aspru din gura lui. Din cauză că era prea îngăduitor și fără de răutate, mulți îl vorbeau de rău și ziceau că din cauza lui călugării sunt fără rânduială. El însă urma pilda Mântuitorului, Care primea cu față blândă pe cei păcătoși.

Când l-am cunoscut eu – zice scriitorul – pe egumenul Sofronie, era acum bătrân și totdeauna zicea că răcește. Chiar în luna Iulie, la

el în cameră ardea zi și noapte focul în sobă, iar când dormea, era îmbrăcat cu o haină groasă, însă totdeauna tremura.

Pe atunci eu eram încă tânăr – zice Ioachim – și trăiam în aceeași mănăstire la Sf. Sava. De multe ori cercetam pe bătrânul egumen Sofronie și ascultam cu luare aminte frumoasele lui sfaturi.

Însă nu puteam să zăbovesc mult la el, căci era peste măsură de cald în camera lui.

A murit în anul 1881, când împlinise vârsta de 82 de ani. Mulți călugări din mănăstirea lui între care și însuși egumenul ce a urmat după el, ziceau că răposatul Sofronie nu se mântuiește. Așteptau să vadă un semn pentru aceasta, atunci când vor face mutarea osemintelor – după cum este tradiția în Sf. Munte. Ei ziceau acestea, pentru că nu cunoșteau faptele cele îmbunătățite ale egumenului.

La trei ani după săvârșirea lui, când s-au dezgropat osemintele lui, s-au adunat la cimitir aproape toți călugării din Mănăstirea Sf. Pavel, apoi de la Schitul Nou, de la Sf. Ana, de la Careia, precum și din alte părți, anume ca să vadă cum arată osemintele răposatului egumen Sofronie.

Căci după cum se crede, atunci, la dezgropare, se arată în ce stare este cel răposat. După ce s-au citit rugăciunile cuvenite, au deschis mormântul în care se afla trupul răposatului egumen.

Din cauză că fusese înfășurat în mantie de mătase, mantia n-a putrezit și se vedea umflată, ca și cum ar fi fost în ea trupul întreg. Văzând aceasta cei care aveau presupusuri, au crezut că trupul lui a rămas neputred din cauza îngăduielii lui prea mari.

Deci, pogorându-se în groapă monahul Serafim (economul Mănăstirii), a spintecat mantia cu briceagul și îndată a ieșit din mormânt o mireasmă de moaște sfințite, încât au rămas cu toții uimiți. Pipăind mai cu dinadinsul economul Serafim, a cunoscut că trupul răposatului era putrezit, iar din osemintele lui ieșea mireasmă cerească, ca semn pentru sfințenia lui.

Toți cei care erau de față au căutat să ia de blagoslovenie câte o bucată din moaștele egumenului Sofronie.

Iar proiestoșii Mănăstirii au adunat într-o raclă toate osemintele și le-au așezat cu cinste la jertfelnicul Bisericii mari, ca pe niște adevărate moaște de sfânt. Au cunoscut atunci toți că bunătatea lui a adus roade

plăcute înaintea lui Dumnezeu. Căci fiii lui duhovnicești s-au căit pentru neregula lor și umilindu-se și-au schimbat viața, iar cel răposat și-a dobândit plata ostnelilor lui.

Din povestirea aceasta, fraților, putem înțelege că deși uneori duhovniciei și egumenii sunt prea îngăduitori față de fiii lor duhovnicești, însă Dumnezeu nu-i osândește dacă fiii lor se căiesc și fac rugăciune pentru ușurarea celor răposăți.

De aceea și noi, care știm bunătatea cea mare a părintelui Sava și pogorământul pe care îl făcea pentru noi, să ne sârguim a ne îndrepta viața prin pocăință curată, pentru ca nu cumva să fim noi piedică pentru mântuirea și fericirea lui.

Văzând Bunul Dumnezeu pocăința noastră, va dăruia mai multă plată celui răposat, care s-a ostenit pentru noi, iar noi înșine vom dobândi mai multă nădejde de mântuire prin rugăciunile lui.

Câtă vreme cel răposat are vreo legătură sau vreo împiedicare sufletească, el nu se poate ruga pentru nimeni.

Iar când sufletul lui se ușurează prin rugăciunile și prin pocăința fiilor duhovnicești, atunci răposatul capătă îndrăzneală și se roagă cu tot dinadinsul pentru cei rămași în viață. Și nu se lasă până când nu-i face și pe dânșii părtași la fericirea lui.

Aceasta este taina pentru care mulți oameni cu viață sfântă nu se proslăvesc (adică nu se sfințesc) îndată după moarte, ci după trecere de mai mulți ani, iar alții abia după a doua venire.

Cele semănate de ei pe pământ, de multe ori rodesc cu întârziere și pentru aceasta ei sunt mereu în așteptare. Acum așteaptă cu nerăbdare și răposatul nostru părinte, ca să rodească ceva și grădina lui cea duhovnicească, pe care a semănat-o și a îngrijit-o aici, pe pământ. Grădina aceasta suntem noi toți, fiii și ficele lui duhovnicești, pentru care s-a ostenit și de multe ori a suferit ocară și rușine pentru noi, nevrednicii.

Acum, în vremea Sf. Post, deși la Biserică nu se fac pomeniri, la chilie poate să facă fiecare o mică rugăciune și mai ales o roadă vrednică de pocăință.

*Al vostru smerit întru Hristos frate,
Ioan Ieroschimonașul.*

RUGĂCIUNI

1

După cum pe Vameș, Doamne,
L-ai făcut «luminător»,
Fă-mă și pe mine astăzi
Decât ieri mai râvnitor.

2

Pașii mei slăbit-au foarte
Și mă poticnesc să cad,
Iară viața mea cea stearpă
S-a apropiat de iad.

3

Nu se află vindecare
În netrebnicul meu trup
Și «năravul din naștere»
Nici acum nu pot să-l rup.

4

Învechitu-m-am în rele
Și de ele nu mai scap,
Căci s-au înmulțit mai tare
Decât perii mei din cap.

5

Părăsit sunt de prieteni
Și de unii dintre frați,
Care s-au smintit de mine
Și se află depărtați.

6

Luminează-mi, Doamne, calea,
Înnoindu-mi sfântul dar
Și dulceața Ta cerească
Să mă veselească iar.

7

Pomenirea Ta cea sfântă
Dă s-o am neîncetat
Și din inima înfrântă
Fă «locaș» prea luminat.

EPIGRAMĂ DUHOVNICEASCĂ

1

Dacă nu se duce mintea
Sus la ceruri sau la moarte,
Prea ușor se rătăcește
La vorbirile deșarte.

2

Și de nu se odihnește
Mila păcii între noi,
Vom găsi mereu pricină
De gâlceavă și război.

3

Iar când nu ne dăm silința
Spre cunoașterea de sine,
Cântărim mai totdeauna
Numai faptele străine.

IMNUL DE RECUNOȘTINȚĂ CĂTRE DUMNEZEU

1
Cereasca bunătate
Văzând la orice pas,
Îmi stă uimită mintea
Și gura fără glas.

2
Din căile pierzării
Stăpâne, mă ferești
Și «arma otrăvită»
A celui rău zdrobești.

3
Iar când «cosorul morții»
Se-apropie turbat,
Răbdarea Ta îl ține
De mine depărtat.

4
Vrășmașii cei din lume,
Când sapă groapa mea,
Li faci întotdeauna
S-alunece în ea.

5
Cînd pașii mei, Stăpâne
Se clatină, slăbind,
A tale mâini – cu milă –
Spre mine se întind.

6
Cînd rănile din suflet
Sunt grele de purtat,
Tu, sârguind – cu darul –
Le vindeci minunat.

7
A inimii durere
Tu singur doar o vezi
Și cînd mă biruiește
Atunci o ușurezi.

8
Pe-a mele neputințe
Le porți neîncetat
Precum povara crucii
De voie ai purtat.

9
Deși mai mult ca alții
Sunt vinovat mereu,
Dar altul decât Tine
Nu-mi este «Dumnezeu».

10
Cunosc că am la suflet
Veșmântul întinat,
Dar a credinței taină
La nimeni n-am trădat.

11
Și dacă eu, din fire
Slăbind, mă poticesc,
Dar Sfânta mîntuire
Eu tot nădăjduiesc.

ÎNTRU SLAVA ZIDITORULUI

1
O, mare ești Tu, Doamne!
Se miră ochii mei,
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

2
Pe cele trecătoare
Așa le-mpodobești!
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cerești!

3
De-ar înțelege mintea
Podoaba cea de sus,
Te-ar pomeni de-a pururi,
Stăpânul meu – Iisus!

4
Atunci dulceața lumii
De tot am defăima
Și raza Ta cea Sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

5
Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din sfântul său avânt.

6
Pornirea pățimașă
A trupului de lut
Adesea ne desparte
De Cel ce ne-a făcut.

7
Înaripează, Doamne,
Gândirea mea spre cer
Și-mi ușurează trupul
Cu sufletul stingher!

CÂTEVA STIHURI PENTRU NĂRAVURI – PĂCATE

1
Năravurile din mândrie
Și din iubirea de avut,
Din pizmă și din rea mânie
Acestea sunt mai de temut.

2
Căci dânsese atrag în suflet
Săgețile lui veliar,
Lipsindu-ne de pocăință
Și de dumnezeiescul dar!

3
Năravurile ce lealalte
Ne vatămă și ele foarte,
Dar sufletul le lecuieste,
Căci rănille nu sunt de moarte.

4
Din trândăvie, desfrânare
Și lăcomie la mâncări,
Îți vii mai repede în fire
Căci ai în inimă muștrări.

5
Pe când la cele dinainte
Năravuri, zise «boierești»,
Se întunecă săraca minte
Și foarte greu te pocăiești.

6
Deci, suflete al meu, smerite,
Năravul ce ascundem noi
Va fi vădit atunci din zăpisi
La judecata cea de-apoi!

7
Să-l reclamăm noi singuri astăzi,
Cerând pedeapsă pentru el,
Căci de-l lăsăm, atunci «pârâșul»
La cer va ridica «Apel»!

CUGETĂRI DIN KECRAGARION, PRELUCRATE ÎN VERSURI

1
Oare când va fi, o, Doamne,
Ca slăbănogirea mea
Să-și găsească vindecare,
Căutând dreptatea Ta.

2
Tu iubești singurătatea,
Fiind păcii dătător,
Iară eu, cu tulburarea
Și gâlceava mă-mpresor.

3
Curățenia la Tine
Este lucru prea iubit,
Iară eu, necurăția
Totdeauna am râvnit.

7
Bucurie ești Tu, Doamne
Și noian al vindecării,
Iară eu – robit de patimi –
Zac de boala întristării.

4
Tu, Stăpâne, ești izvorul
Milei și al bunătății,
Iară eu, nemilostivul
Sunt adânc al răutății.

5
Tu ești Sfânt și drept în toate,
Sus în cer și pe pământ,
Iară eu, prea ticălosul
Robul nedreptății sunt.

6
Tu, lumine și viață
Ești în toate câte sunt,
Eu, orbitul, sufăr moarte
Înainte de mormânt.

ALTĂ CRUCE, ALTE RĂNI

1
Doamne, pentru ce mai curge
Sângele-ți din coastă iar?
Cine azi te mai străpunge,
Înnoind al Tău calvar?

2
– «Viața ta (răspunde Domnul)
Cea cu duh nepocăit
Mă rănește prin păcate
Și Mă ține răstignit.

3
Rănila pricinuite
De păgâni și de evrei
S-au închis, iar tu, creștine
Mă străpungi mai rău ca ei!

4
Sângele răscumpărării
Pentru tine s-a vărsat,
Scoală-te prin pocăință,
Nu fi slugă la păcat!»

5

Nu Te mânia Stăpâne,
Tu cunoști ființa mea,
Că se pleacă totdeauna
Către lumea asta rea.

6

Ușurează-mi, Doamne, trupul,
Căci apasă prea tiran
Și-mi înăbușă simțirea
Sufletului meu sărman!

7

Până mă pogor în groapă,
Dăruiește-mi harul sfânt,
Ca să-mi spăl mereu cu lacrimi
Întinatul meu veșmânt.

DIAGNOZĂ SUFLETEASCĂ

1

Dacă mintea noastră uită
«Cunoștința cea de sine»,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele străine.

4

Băutura și mâncarea,
Folosind cu lăcomie,
Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

2

Iar la «pomenirea morții»
Dacă nu suntem deprinși,
Ne luptăm cu grija vieții
Și mereu suntem învinși.

5

De năravul clevetirii
Dacă nu ne dezbărăm,
Cu înșelăciunea minții
Mai pe urmă ne legăm.

3

Când lăsăm de bunăvoie
Rânduiala rugăciunii,
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deșertăciunii.

6

Iar auzul și vederea,
Dacă nu le stăpânim,
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

7

Când năravul rău clocește,
(Nefiind mărturisit),
Scoate puișori de patimi
Care rod neconținut.

4 noiembrie 1956,
Schitul Sf. Ana, Hozeva

FĂRĂ «HAINĂ DE NUNTĂ»

1
La «Masa cea de taină»
Adeseori venind,
A sufletului haină
Eu nu mi-am primenit.

2
Tu nu m-ai scos afară,
Ci – ca un Dumnezeu –
M-ai așteptat că doară
Mă voi schimba și eu.

3
Dar viața mea se trece,
Iar eu, nepocăit,
La inimă sunt rece,
La suflet ponosit.

4
Să nu mă pierzi, Cuvinte,
Pe mine, cel curvar,
Ci-mi dă mai înainte
Al pocăinței dar!

5
Cu mila Ta cea sfântă
Mereu să mă stropești
Și inima înfrântă
Să nu mi-o urgisești!

6
Tu ești «Samarineanul»
Ce vii la Ierihon,
Să ne ridici la «hanul»
Cerescului Sion!

7
Deci, dară și pe mine
Ridică-mă acum,
Că, iată, n-are cine
Să treacă azi pe drum!

CUGETARE UMILITĂ (RUGĂCIUNE)

1
Miluiește-mă, Stăpâne,
După mare mila Ta
Și mă spală cu-ndurare
De fărădelegea mea!

2
Eu cunosc fărădelegea
Și păcatul mi-e știut,
Căci întru fărădelege
Și-n păcate m-am născut.

3
Bunățile din lume,
Sus la cer nu trebuiesc,
Tu vrei «inimă smerită»
De la neamul omenesc.

4
Jertfa cea bine primită
Este «duhul umilit»
Și cu «inima înfrântă»,
După cum cântă David.

Darul Tău binevoiește
Întru oamenii smeriți
Și din rândul lor îți place
Să alegi pe cei «sfințiți».

Mântuirea sufletească
Tu voiești a se lucra
Cu necaz și suferință,
«Jugul nostru»: Crucea Ta!

Iar prinosul cel de lacrimi
Și sudoarea se socot,
Întru cel de sus jertfelnic,
Ca o «ardere de tot».

SCÂNTEI DIN INIMĂ

Versul cel cu patru strune
Îmi aduce mângâiere,
Totdeauna când mă aflu
La necaz și la durere.

Ca din cremene scânteia
Versul la necaz se-aprinde,
– Într-un chip cu totul tainic –
De la inima fierbinte.

Când necazuri sunt mai multe
Și zăgazuri mai înalte,
Versurile – prin minune –
Izvorăsc atunci mai calde!

Fierbințeala din lăuntru,
De la inimă plecând,
Mă trezesc întotdeauna
Versuri prea duios cântând.

Când durerea mă răpune
Și puterile se frâng,
În șiraguri nesfârșite
Versurile mele plâng.

Iar când am vreo bucurie
Și cu duhul mă aprind,
Inima atunci săltează,
Slavoslovii versuind!

Dacă vrei să știi vreodată
Ce simțea inima mea,
Cititorule iubite,
De la versuri vei afla!

CÂND PIERDEM ROSTUL

(robiți de cele pământești)

1

Din zborul cel prea tainic
Al timpului grăbit,
Adeseori de suflet
Uităm desăvârșit.

2

Robiți de jugul silnic
Al trupului tiran,
Ne rătăcim din calea
«Cerescului liman».

3

Uităm de «zarea sfântă»
A «Patriei cerești»;
Căci mintea ne târăște
La cele pământești.

7

Iar rostul mântuirii
– «Din ceruri rânduit» –
Îl facem să rămână
Atunci zădărnicit!

4

Aripile gândirii
De patimi se topesc
Și lesne ne vânează
Acei ce ne pândesc.

5

Atuncea bietul suflet,
Ca mortul stă pierdut,
În groapa cea adâncă
A trupului de lut.

6

Și viața noastră trece
Deșartă, «fără duh»,
Ca ziua fără soare
Și fără de văzduh!

ODINIOARĂ ȘI ACUM

1

Aruncându-ne în urmă
Ochii noștri sufletești,
Către anii din vechime
Ai suflării creștinești,

2

Mintea noastră se uimește
De sfințenia de-atunci,
Limba fără grai rămâne,
Ne simțim ca niște prunci.

3

Căci vedem păgânătatea,
Dând război neconținut,
Adunărilor creștine
Din Apus și Răsărit.

4

Ca un foc credința sfântă
O aflăm atunci arzând,
Iar Biserica în culmea
Biruințelor șezând.

5

Adâncindu-ne mai tare
În trecutul depărtat
Al Bisericii creștine,
Gândul nostru stă mirat:

6

Uriși vedem în față
Pe străbunii credincioși,
Noi suntem pe lângă dânșii
Toți pitici, neputincioși.

7

Fruntea lor având cununa
Razelor dumnezeiești,
Ni se pleacă de rușine
Ochii noștri cei trupești.

8

Mici la suflet, mari la patimi,
Noi aproape nu-ndrăznim
Să mai cugetăm la Slava
«Noului Ierusalim»!

9

Despre viața minunată
A „celor întâi născuți”
Lumea astăzi nu mai știe,
Sfinții stau necunoscuți!

10

Astăzi traistele științei
S-au umplut cu născociri,
Iar de tainele credinței
Lumea nu mai are știri!

11

Toată străduința lumii
Este spre a dovedi
Că: „materia e totul,
Duhul n-are unde fi!”

12

Cât de mult se mai înșală
Cel numit „cuvântător”,
Care cearcă numai „fîrea”
Neștiind pe „Făcător”!

FĂRĂ «EL»

1

Ce sunt eu fără de Domnul?
Sunt un praf de oase reci,
Hrana viermilor din groapă
Și a muncilor de veci!

2

Mintea mea, fără de raza
Luminărilor de sus,
Este beznă nesfârșită
După «veșnicul Apus».

3

Ochii mei, fără privirea
Spre Părintele Ceresc,
Sunt ca ochelarii negri
A celor care orbesc!

4

Gura mea, fără mișcarea
Darului lui Dumnezeu,
Este clopot fără limbă,
Fără glas fiind mereu.

5

Însăși biata mea ureche,
Fără Duhul Lui cel Sfânt,
Este zdreanță agățată,
Care tremură la vânt.

6

Iar la mâini și la picioare,
Dacă Domnul nu dă spor,
Lucrul meu – atunci – și mersul
Este veșnic pierzător!

Fără darul Sfintei Troițe,
Eu sunt vierme stricător,
Căci, trăind fără lumină,
Fără de nădejde mor!

CUGETĂRI DIN ZILE GRELE

1

De viața-mi cea pustie
Se tulbură sufletul meu,
Dar inima nu vrea să știe
Că moartea-i la spate mereu.

2

O văd cum gătește «organul»
Și clopotu-i gata de tras,
Iar eu îmi acopăr timpanul
De către al «trâmbiței glas».

3

Se cade s-aud de la boală
Al trâmbiței glas vestitor,
Să-mi fac mereu socoteală
Că este poruncă să mor!

4

Dar inima cea vicleană
Înșală pe cuget mereu,
Căci este de moarte dușmană
Smeritului suflet al meu.

5

Simțirea mea cea adormită,
Trezește-te măcar acum
Și mintea mea cea amăgită,
Întoarce-te iarăși la „drum”!

6

Stăpânule mult Milostive,
Tu știi obștescul meu sfârșit,
Cunoști și păcatele mele,
Să nu mă iei nepregătit!

7

Din veac făcătorii de rele
Nu Ți-au greșit, precum azi eu,
Dar Tu ești «noian îndurării»,
Să mântui și sufletul meu.

8

A trupului viață se scurge;
Ajută-mi, Stăpâne, acum,
Să nu mi se tulbure duhul
În ceasul «plecării la drum».

9

Dă-mi, Doamne, la vremea ieșirii
Pe Îngerul meu păzitor,
Să-l văd bucuros lângă mine,
Iar nu pe al meu «pârător»!

10

La vămile cele grozave,
Să nu mă oprească din drum,
Ajută-mi s-adun deci merinde
Și apa căinței, acum.

11

În cumpăna faptelor mele,
Atunci, doar, un strop să arunci
Din sfânta-Ți milostivire,
Și eu voi scăpa de la munci.

12

Un semn de vei face la Îngeri,
Vor scoate pe sufletul meu
Din gheara viclenilor demoni,
Și veșnic slăvi-Te-voi eu.

Măcar deși nu sunt vrednic
Din fapte a fi îndreptat,
Dar sfânta credință, Stăpâne,
Cu darul de sus, am păstrat.

O, Doamne, împrăștie ceața
Și norii «gânditului fum»,
Să nu mai alunece pașii
Din calea cea dreaptă, de-acum!

CUGETĂRI SCURTE

1

Niciodată duhul nostru
Nu se poate liniști
Dacă nu ne dăm silința
„Întru Domnul a trăi”.

2

După cum nu tace pruncul,
Când lipsește mama sa,
Tot asemenea și duhul
Nu se poate alina.

3

Întru Domnul este pacea,
Întru El odihna mea,
Calea cea adevărată
Și acum și pururea.

4

Când mintea vrea să zboare
La Bunul Dumnezeu,
Atunci vrășmașul tainic
Ne bântuie mereu.

5

Împrăștie gândirea
Ca pulberea în vânt
Și caută să tragă
Privirea spre pământ.

6

Priveliște deșartă
Ne-arată cel viclean
Ca să pogoare mintea
Din „veșnicul liman”.

7

Piatra nesimțirii mele
S-a făcut ca un mormânt
Care veșnic mă apasă
Și mă trage la pământ.

8

O, de s-ar mișca odată
Piatra sufletului meu
Ca să facă loc luminii
Sfinte de la Dumnezeu.

9

Întunerice de patimi
Înlăuntrul meu domnesc,
Iar vlăstarele virtuții
Toate se îngălbenesc.

CUGETĂRI SMERITE

I

1
Suflete al meu smerite,
Adă – mai întâi de toate –
Preamărire Celui veșnic
Pentru orice bunătate.

2
De lucrezi ceva spre bine,
Nu te înălța în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt.

3
Totdeauna, la culcare,
Slavă dă lui Dumnezeu,
C-ai ajuns sfârșitul zilei,
Izbăvindu-te de rău.

4
Când te scoli, dă slavă iarăși,
Că din mila Lui cea mare,
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ți-a dăruit sculare.

5
La mâncare zi cu duhul:
«Mulțumesc, Ceresc Părinte,
Pentru apa și văzduhul
Și aceste daruri sfinte!»

6
Dacă ești lovit de boală,
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul
«Doctorului Sfânt din veac».

7

Iar când ești în prigonire,
Mulțumește bucurios,
Că mergând pe «calea strâmtă»,
Calci pe «urma lui Hristos». –

II

1
Precum încet se trece
Făclia de la sfeșnic,
Așa se trece viața
Și vine somnul veșnic.

2
Să cugetăm adesea
La tainele «ieșirii»,
Ca să scăpăm de frică
În ceasul «despărțirii».

3
Să pomenim cu lacrimi
Pe cei ce-au răposat,
Căci pentru noi se roagă
Și ei neîncetat.

4
Să știm întotdeauna
Că fără Sfântul dar,
Comorile din lume
Sunt toate în zadar.

5
Nădejdea să ne fie
La «Cel fără-de-ani»,
Iar nu la mintea noastră,
La slavă sau la bani.

6
Nevrednicia noastră
S-o punem mai prejos
Decât vinovăția
Celui mai păcătos.

7
În toate să ne fie
Credința ca un cheag
Și dragostea curată
Al vieții noastre steag.

8
Să nu lăsăm în minte
Vreun cuget dușmănos,
Ci să urmăm iertării
Și păcii lui Hristos.

VEȘNICIA SUFLETULUI

1
O, suflete, scânteie sfântă
A «Soarelui celui gândit»,
Odor neprețuit al lumii
Și Îngerilor prea cinstit!

2
Ești duh din Duhul cel de viață,
Suflat de Unul Dumnezeu
Și rânduit să fii de-a pururi
Cu Dânsul, suflete al meu.

3
Făptura toată, cea văzută,
Și cerul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine,
O, suflete, comoara mea!

4
De-aș fi lipsit de toate-n lume,
Nimica n-am a pierde eu,
Căci toate nu-s așa de scumpe,
Ca tine, suflete al meu!

5
Dar, vai! lipsindu-mă de tine,
Atunci pe toate le-am pierdut:
Și slava pregătită-n ceruri
Și orice bine am avut!

6
Răscumpărat de la osândă
Cu Sângele Dumnezeiesc,
Tu ești chemat să fii mireasă
A «Mirelui celui Ceresc».

7
Cu «amanetul cel de taină»,
Încredințat de la Botez,
Vei fi chemat, în ziua «nunții»,
La El să te înfățișezi.

8
Păzește mai ales credința
Cu tainele ce are ea,
Cercându-ți zilnic conștiința
Să nu te mustre cu ceva!

9
Va trece cerul și pământul,
Iar tu vei rămâne mereu,
Căci suflete, tu ești «Icoana»
Prea Veșnicului Dumnezeu!

DE SFÂNTA NAȘTERE

1
O, Soare al Dreptății,
Arată-mi raza Ta
Și dintru nesimțire,
Ridică viața mea!

2
Tu, Cel născut cu trupul,
Ca om, la Betleem,
Călăuzește-mi pașii
Spre veșnicul Eden!

3

Înviează, Doamne,
Pe cel slăbănogit,
Uitând fărădelegea
Celui ce Ți-a greșit!

4

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Și-mi potolește vântul,
Scotându-mă din «nor»!

5

Învață-mă să caut
Spre veșnicul senin,
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

6

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne Milostive
Și Dumnezeuul meu!

7

Pe Tronul Sfintei Slave
Cu trupul azi șezând,
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

Preasfântă Maică și Fecioară!
Ruga mea fierbinte către tine zboară!
Căsuța mea de tine-i plină,
Și sufletul de tine-i plin,
Din harul tău reverși lumină
În clipele când mă închin!

DORUL SFÂNT

1
Aș vrea Mormântul Tău, Stăpâne,
Să-l ud cu lacrimi de căință
Și tot cu lacrimi îmi rămâne
S-arăt a mea recunoștință!

2
Lipsit de «mirul faptei bune»
Eu n-am ceva mai scump acuma,
Decât să-mi scald a mea ființă
În lacrimi și suspinuri, numa!

3
Căci cheltuindu-mi «moștenirea»
Ce mi-ai lăsat-o din născare,
Doar plânsul azi îmi mai rămâne
Și nesfârșita-Ți îndurare!

7

S-aud și eu în taină, Doamne,
Prea dulcele și sfântul grai,
Prin care să câștig nădejde
Că nu mă voi lipsi de Rai.

CĂTRE ORGANELE TRUPULUI MEU

1
Mintea mea cea mult pribeagă
Și de slavă râvnitoare,
Strânge-ți gândul și ți-l leagă
De smerita cugetare!

2
Ochi deprinși cu iscodirea
Frumuseților lumești,
Ațintiți-vă privirea
Și la cele sufletești!

3
Neastâmpărată gură
(La vorbiri politicești),
Graiurile din Scriptură
S-ar cădea să le rostești!

4
Nasule, dorind tu foarte
De mirosurile bune,
Gustă și miros de moarte
Ca să iei înțelepciune!

5
Voi, urechilor «cucoane»,
Răsfățate-n vorbe moi,
Să vă sune la timpane
Glasul trâmbiței de-apoi!

6
Brațelor, fiind voi slugă
La aceste trecătoare,
Înălțați-vă la rugă
Și la fapte de-ndurare!

Iară voi, râvnind – picioare –
 Numai calea cea răzleață,
 Apucați și vreo cărare
 Care duce la viață!

FIARA APOCALIPTICĂ

1

Acum sporește răutatea,
 Deschis-a școala Antihrist
 Și dăscălește multă lume
 Cu „alfabetul ateist”!

2

Cinci astăzi „fiara cea gândită”
 Își mișcă capetele ei:
 Masoneria, comunismul
 Și răzvrățiții de evrei!

3

Papalitatea de la Roma
 Și cu păgânii din Agar
 Aruncă mai cu îndârjire
 Săgețile lui veliar!

7

Aceasta este „urâciunea»
 Ce va ședea pe locul Sfânt
 Și cu putere diavolească
 Va fi stăpână pe pământ!

MUSTRAREA TAINICĂ DE SUS – PENTRU NESIMȚIREA MEA –

1

Făptură, chipul slavei Mele,
 Răbdat-am moarte pentru tine,
 Iar tu, slujind la faptele rele,
 Făcut-ai chipul de rușine!

2

A tale fapte prea viclene
 Îmi fac mai multă pătimire,
 Decât acele patru pene
 Ce M-au străpuns la răstignire.

3

Mai lesne Eu răbdam cununa
Cu spinii cei usturători,
Decât să văd cum – totdeauna –
Te-asemeni «celor rămători»!

4

Scuipări și pălmui, tu, Mie
Mai rele Îmi pricinuiesti,
Prin cea deșartă vorbărie
Și glumele cele lumești.

5

În coastă Mă lovești tu zilnic
Cu suliița păcatelor
Și Mă supui cu «duh năsâlnic»
La «biciuirea spatelor».

6

Îmi dai «hlamidă purpurie»,
(Îmbrăcăminte de ocară),
Prin ură și necurăție,
– Ca și cei răi odinioară –

7

Cu trestia Mă bați la față,
Mai rău decât la Răstignire,
Prin limba ta pizmătăreață
Și prin cuvinte de bârfire.

8

Iar când îți împlinești tu ruga,
Robit de cugetări deșarte,
Cu fiere Mă adăpi – ca sluga –,
Atunci când pătimeam de moarte.

9

De mântuirea ta, Eu – doară –
Mai mult am însetat atunci,
Decât de arșița amară,
La ale Răstignirii muncii!

10

Evreii urători de bine,
Odată – doar – M-au răstignit,
Iar tu, prin fapte de rușine,
Mă răstignești necontenit!

11

În temnița de la Pretoriu
N-aveam atâta strâmtorare.
Ca întru inima ta rece,
Vicleană și nesimțitoare!

12

S-a lepădat de Mine Petru,
Dar toată viața s-a căit,
Iar tu, «Botezul Pocăinței»
De mii de ori l-ai necinstit.

13

Tâlharul credincios, pe Cruce,
Cu fierbințeală Mă ruga,
Iar tu, când ai vreo suferință
Zăbavnic ești a Mă chema.

14

Mironosițele, la Patimi,
Cu bărbăție M-au urmat,
Iar tu la vreme de prigoană,
Ai sufletul împuținat.

15

Cea curvă Mă uda cu lacrimi,
Ștergându-Mă cu părul ei,
Iar tu, când faci mărturisire,
Ascunzi «urâtul obicei».

16

Zaheu, voind ca să Mă vadă,
Voios în dud Mă aștepta,
Iar tu, venind la «Sfânta Cină»,
Te lenevești a priveghea!

17

El împătrit apoi întoarce
Celor ce i-a nedreptătit,
Iar tu, măcar cu lacrimi calde
Păcatul nu ți-ai «ispășit»!

18

Zicând să vină după Mine,
Feciorilor lui Zevedei,
Ei Mi-au urmat lăsându-și luntrea
Și pe părinții singurei.

19

Iar tu, fiind chemat de Mine
Prin cinul cel monahicesc,
Îți faci de lucru cu rudenii,
Urmând năravului lumesc!

20

Gândește-te cum altădată
Mironosițele femei,
Prin lepădarea cea de sine,
Urmău cu râvnă pașii Mei!

21

Când Veronica, cu năframa,
Mi-a șters sudorile la «munci»,
I-am scris Icoana Mea pe pânză,
Întocmai cum eram atunci.

22

La fel și tu, spălându-ți tina
Cu apele din ochii tăi,
Voi zugrăvi atunci, în suflet,
La tine «chipul cel dintâi».

23

Mă roagă Preacurata Maică,
Să fiu spre tine răbdător,
Iar tu, de lucrul mântuirii
Mereu rămâi nepăsător!

24

Veninul cel dintru păcate
Prin care tu Mă necinstești,
Măcar acum cu lacrimi calde,
Făptura Mea, să-l îndulcești.

25

Iar dacă Sfânta umiliță
La tine n-are încă spori,
Să verși măcar prin nevointă
Duhovniceștile sudori!

26

Iar dacă zaci în suferință
Sau trupul ai neputincios,
Măcar oftează, cu credință,
Ca vameșul cel păcătos!

27

În urma Mea, pe «drumul Crucii»
Aleargă mii de «călători»
Și mulți – ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea râvnitori.

28

Mărturisindu-Mă pe Mine
Mulțimea cea de Mucenici,
Urmează Patimilor Mele,
Pe drumul Crucii – pân-aici –

29

Cu sărutarea cea vicleană
A Iudei mă batjocorești,
Când Trupul Meu îl iei spre hrană
Iar ura nu o părăsești!

30

Iar cuvioșii din pustie
Și toți creștinii râvnitori
Îmi scaldă urmele cu lacrimi
Și cu mulțime de sudori.

31

Pe calea strâmtă și spinoasă,
Înflăcărați de sfântul dor,
Aleargă mulți «tâlhari» și «vameși»,
Iar tu rămâi nepăsător!

32

Aleargă cei aprinși la suflet
Cu dorul sfintei mântuiri
Și cu suspinuri bat la «ușa
Cereștilor milostiviri».

33

Eu, stând cu brațele deschise,
– În chipul cum M-am răstignit,
Primesc la cer, în toată vremea,
Pe orice suflet pocăit.

34

Precum am ridicat de voie
Povara Crucii, oarecând,
Și astăzi Eu ridic povara
Păcatelor de pe pământ.

35

Deci, vino azi, cu sânguință,
Că Eu te-aștept la «Cruce» iar,
Să-ți dau a Mea făgăduință,
Ca oarecând celui tâlhar.

STIHURI CĂTRE CITITORI

1

Eu, fraților, sunt sluga ceea,
La care «Veșnicul Stăpân»
Mi-a dat talant spre înmulțire
Și eu mereu ascuns îl țin!

2

Văzând pe alte slugi ca mine,
Cum își sporesc talanții lor,
Mă tem să nu primesc osânda
Ca omul cel nelucrător.

3

Și pentru că în multe rânduri
Prin boală m-am înștiințat
Că ceasul «întrebării mele»
Mai tare s-a apropiat.

4

Pentru asta, zic, mi-e teamă,
Să nu mă osândesc și eu
În rând cu sluga cea vicleană,
Când va veni Stăpânul meu!

5

Dar, neavând îndemânare
Ș-aduc talantului meu spor,
Îl dau acuma spre lucrare
La cei cu suflet râvnitor.

6

Nădăjduiesc că dacă alții
Vor strânge rod duhovnicesc,
Voi fi și eu părtaș cu dânșii
Prin darul cel dumnezeiesc.

7

Și la zidirea bunătații
Pe care ei vor împlini,
Măcar puțină cărămidă
Din «versul» meu vor folosi!

SLOVE LA MORMÂNTUL MEU

Pentru patrioții mei

1

Vor trece anii vieții
Și eu mă voi sfârși,
Iar în pustia asta
Mai vrednici vor veni.

2

Văzând aici mormântul,
Mă vor cinsti cumva,
Necunoscându-mi viața
Și neputința mea.

3

Deci, să cunoască frații,
Că tot veleatul meu,
A fost lipsit de mirul
Plăcut lui Dumnezeu.

4

Căci, cheltuind zadarnic
Vigoarea tinereții,
Mi-am îngropat talantul
În toată vremea vieții.

5

De boli și de necazuri
Fiind înconjurat,
Spre orizonturi noi
Mereu am fost mânat.

6

Din plaiul țării mele
Ajuns-am la Iordan,
Cu dorul de pustie
În sufletul sărman.

7

Dar și acolo duhul
Era nemulțumit,
Din cauza aceasta
Retrasu-m-am la schit.

8

Cu multă trândăvie
Mereu am petrecut,
Împovărând pe alții
Cu «sacul meu de lut».

9

Să nu priviți cu cinste
La trupul meu potrivit,
Căci nu voia să rabde
Canonul cel de schimnic.

10

Ci, faceți mai degrabă
O sfântă Rugăciune,
Ca Domnul Îndurării
Să-mi deie iertăciune!

RUGĂCIUNI ȘI CUGETĂRI UMILINCIOASE

(ca a fiului risipitor)

1

Podoaba cea sufletească
Eu nebunește am pierdut,
Și-mbrăcăminte lipsindu-mi,
Nu pot să intru la cină:
O, luminează-mă Doamne,
Izvorule de lumină!

2

La crucea Ta preacinstită
Eu, cel netrebnic, am scăpat;
Înviforându-mă groaznic,
M-am cufundat în păcate:
Ajută-mi ca lui Petru
Și din adâncuri mă scoate!

3

Stăpâna mea Preacurată,
Noianul Sfintei îndurări,
Tu sânguind mă întoarce
Din țara cea fără mană,
Căci cheltuindu-mi averea
Ajuns-am slugă vicleană.

4

Stăpâne mult îndurate,
Să nu mă lași în drum zăcând,
Căci la tâlhari eu sunt pradă
Și n-are cine mă scoate!
Decât iubirea-ți de oameni
Ce covârșește pe toate!

5

Botezătorule Sfinte
– Ca cel mai mare Prooroc
Fiind și Mergător-nainte –
Ai îndrăzneală la Domnul:
Deci, pentru noi mijlocește
Cu rugăciunea fierbinte!

6

Cămara Ta cea de nuntă
Împodobindu-se acum,
O! Sufletescule Mire,
Făclia mea mi se stinge!
Când ușa se va închide
Atunci zadarnic voi plânge.

7

Pe mine, mult ticălosul,
Cum mă mai ține pământul
Și soarele cum revarsă
Lumina și peste mine!
O, Doamne nu mai sunt vrednic
A mă uita către Tine!

8

De n-aș avea sprijin Darul,
De mult în iad aș fi pierit,
Căci trupul meu prea curvarul
La cele drăcești mă târăște:
O, Doamne, să nu mă răpună
Vrăjmașul ce mă urăște!

9

Cum moartea îmi stă înaintea!
Iar eu petrec nepăsător,
Căci n-am aducere-aminte
De-nfricoșata venire;
Întelepțește-mă, Doamne,
Să am a Ta pomenire!

10

Pe alții străini eu îi judec,
De mine însă nu gândesc,
Pentru aceasta alunec
Pe căile povârmita;
O, suflețe ia aminte
Că singur te duci în ispite!

11

Când mă scârbește vreun frate
În minte răul îl păstrez,
Pe cei ce-mi fac însă bine
Îi trec mereu cu vederea;
Întunecatul de mine,
Cum mă vânează părerea!

12

O, cât de lungă îmi pare
A rugăciunii rânduială!
Iar când lucrez ale lumii,
Nici trudă nu am, nici boală,
Cum mă orbește țărâna
Și lumea cum mă înșală!

13

În inima mea cea săracă
 Tălharii noaptea s-au ascuns
 Și plănuiesc s-o prefacă
 În peșteră de rușine...
 Dar Tu, grăbind, înnoiește
 Pe Darul Tău întru mine!

14

Deșertăciunile lumii
 Își au cuiabar în mintea mea
 Și nici un grai din Scriptură
 Nu-l pot ține minte bine;
 Slăbănogită făptură
 O, ticălosul de mine!

15

În toată ziua și ceasul
 Făgăduiesc a mă-ndrepta
 Și nu mă las de năravuri
 Ca rămătorii în baltă;
 Dar oare ce voi răspunde
 Mergând în lumea cealaltă?

16

Cu gura mea cea spurcată
 Am uneltit nelegiuiri;
 Deci, cum rosti-voi acuma
 Dumnezeiescul Tău nume?
 Învrednicește-mă Doamne
 Să mor despre cele din lume!

17

Privirea mea pătimașă
 Spre cele curvești am întins-o,
 Deci, stând acum la jertfelnic
 Cum să Te văd, Împărate?
 O, scapă-mă de orbire
 Și la lumină mă scoate!

18

În viața mea cea deșartă
 Eu m-am purtat cu viclesug
 Și mă cutremur când intru
 La Preacuratele Taine;
 O, primește-mă, Doamne,
 Cu cele de nuntă haine!

19

Mândria cea diavolească
 Mă stăpânește necurmat
 Iar Tu te smerești pentru mine
 Și Te pogori pân-la moarte!
 Acum, cunoscându-mi căderea,
 Iată, smeritu-m-am foarte!

20

Pe calea fărădelegii
 Piciorul meu s-a poticnit,
 Dar Tu de pe Cruce mi-arată
 Cărarea ce duce la Tine!
 Mironosițelor Sfinte
 Luați-mă voi și pe mine!

21

Fiind eu rob trândăviei,
 Cu somnul morții dormitez,
 Făgăduințele Sfinte
 Neîmplinindu-mi la vreme!
 Trezește-mă, o, Părinte,
 Că nimeni nu vrea să mă cheme!

22

Pe calea cea strâmtă a Crucii
 Am următori pe Sfinții toți,
 Care mult s-au ostenit
 Cu lacrimi, sudori și cu sânge!
 Pe mine grija lumească
 Cu tiranie mă strânge!

DIN LUMEA «FIILOR PIERDUȚI»

1
Ca să fie înțeleasă
Versuirea care scriu,
Dau o mică deslușire
Despre «Rătăcitul fiu».

2
În călătoria vieții
Două drumuri s-au deschis,
Unul duce spre Gheenă
Altul, către «Paradis».

3
Primul este lat și neted
Și prea lesne de umblat,
Cel de-al doilea, cu piedici
Și cu totul strămtorat.

4
De asemenea la oameni
Două cete se vădesc:
Unii înmulțesc «Talanții»,
Alții rău îi cheltuiesc.

5
Sunt – adică – credincioșii
Cei cu trai neprihănit,
Și pe urmă sunt «pierduții»,
Cei cu duhul răzvărit.

6
Cei dintâi urmează drumul
Cel plăcut lui Dumnezeu,
Cei din urmă sunt «mezinii»,
Care se abat mereu.

7
Deci prin «sita cunoștinței»,
Oamenii fiind cernuți,
Unii se găsesc «acasă»,
Alții însă sunt «pierduți».

CHEMAREA FIULUI PIERDUT

1
Vino, fiul meu iubit,
Din amăgitoare căi,
Ca din nou să te îmbrac
În «podoaba cea dintâi»!

2
Cu zdrobirea inimii,
Tu bătând la ușa Mea,
Voi ieși atunci cu dor
Spre întâmpinarea ta.

3
Pe grumazul tău căzând,
Sărutare îți voi da
Și cu glas înduioșat,
«Fiul meu» te voi chema.

4
Îți voi da sandale noi,
Haine bune și inel
Și voi face prânz bogat
Dintru cel mai gras vițel.

5
Toată casa Mea atunci
Veselă va prăznui
Pentru «fiul cel pierdut»,
Care iarăși va veni.

MĂRTURISIREA FIULUI PIERDUT

1
Cheltuit-am pe pământ
Moștenirea mea la rău
Și acum nevrednic sunt
Ca să mă numesc «al Tău»!

2
Cu năravul cel porcesc
Darul Tău am irosit
Și veșmântul sufleteșc
În desfrâu l-am ponosit.

3
Flămânzind de darul Tău,
Sufletește eu muream
Și în slujba «celui rău»
Eu cu totul mă aflam.

4
Porcilor am fost păstor
La «boierul cel străin»
Și din roșcovele lor
În zadar ceream tain.

5
După ce m-a vătămat
Arșița păcatului,
Sfântul Har mi s-a luat
Mie, desfrânatului.

6
Astăzi vrednic nu mai sunt
De lăcașul Tău cel Sfânt,
Nici să fiu ca ceilalți frați,
Ci ca unul din argați!

MUSTRAREA CONȘTIINȚEI

1
Milostive Iisuse, nu mă osândi,
Ci din partea Sfintei mile,
Dăruiește-mi încă zile
Să pot a mă mântui!

2
Pe pământ, în toată vremea,
Eu m-am răsfățat,
Iar în lumea veșniciei
Nu sunt vrednic veseliei!

3
Sufleteasca mea podoabă
Rău s-a ponosit,
Iar când viața se va stinge
Sufletul amar va plânge.

4
Ochii mei cu iscodirea
S-au destrăbălat
Și de nu voi fi cu pază
Văd la urmă mare groază.

5
Gura mea neastâmpărată
Rău m-a păgubit,
Iar când ceasul va să sune,
Ce cuvinte va mai spune?

6
Nasul meu se desfătează
Cu miros plăcut,
Dar mirosul de la moarte
Cum va mai putea să-l poarte?

7
În urechi acum îmi sună
Cântece lumești,
Iar pe «veșnica chemare»
Cum voi auzi-o, oare?

8
Mâna mea la fapte rele
S-a obișnuit,
Și de nu voi «face bine»
Vai, sărmanului de mine!

CHEMAREA CEREASCĂ

(pentru viața monahală)

1
Vino astăzi către Mine,
Jugul Meu e bun,
Iar a traiului povară
Tu o vei simți ușoară!

2
Lasă rude și prieteni,
Slavă și plăceri,
Și venind, urmează-Mi Mie
Spre cereasca veselie!

3
Tu mergând pe «Calea Crucii»,
Până la mormânt,
Vei purta apoi cununa
Slavei Mele totdeauna!

LUMINAREA TAINICĂ DE SUS

1
Lasă lumea necredinței
Plină de sminteli
Și te du la Mănăstire,
Căutându-ți mântuire
Nu-ți fă socoteli!

2
Mintea ta este făclie
Fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai feștilă,
Nu mai sta de lemn!

3
Frumusețea și puterea
Curse pregătesc,
Iar năravul cu momeală
Te răpește ca din oală
Sufletul îți prăpădesc!

4
Trupul tău la sân adoarme
Sânge pătimaș,
Celor morți le lasă somnul
Și trăiește pentru Domnul,
Să nu fi un laș!

5
Frica morții ține-o minte,
Nu uita de ea,
Cine-i leneș ca s-o poarte
Sufletul își dă la moarte,
Rău îți va părea!

6
Rugăciunea cea fierbinte,
Caută s-o ai,
Căci de frica rugăciunii
Piere duhul urâciunii,
Înapoi tu să nu dai!

7
Înălțarea minții tale
Grabnic s-o arunci,
Căci la gândul înălțării
Bate vântul desfrânării,
Ce-o să faci atunci!

8
Cu năravul trândăvirii
Nu călători,
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimțirii,
Mult te vei căi!

Fii cu dragoste curată
 Către Dumnezeu,
 Lasă dragostea lumească
 Pentru cea duhovnicească,
 Nu-ți va părea rău!

Plângi adesea cu suspinuri
 Inima zdrobind,
 Căci din apa umilinții
 Au băut în viață Sfinții,
 De loc zăbovind!

DE LA IORDAN LA SFÂNTA ANA

(Se înțelege Schitul)

1

La Iordan aveai mormântul
 Îmbrăcat cu flori,
 Iar aicea cine moare,
 Nu mai are nici o floare.

2

În grădină primăvara
 Toate se schimbau,
 Iar smerita mea chilie,
 Nu se schimbă pe vecie.

3

Apa cea blagoslovită
 Jos se revărsa,
 Iar aici, pe stânca arsă,
 Nici o apă nu se varsă.

4

Pe cărarea de la poartă
 Mulți erau trecând,
 Iar pe-aicea nu mai trece
 Decât cel cu suflet rece.

5

Turturelele în luncă
 Vesele cântau,
 Iar aicea turturica
 N-o mai vede „Abunica”!

6

La Lăcașul cel din vale
 Mult mă mângâiam,
 Iar aicea mângâierea
 Este ca să-mi plâng durerea.

7

Azi la Crucea de la „scară”
 Nu mai este drum,
 Cel plecat odinioară,
 Nu se mai întoarce iară.

8

Lângă ea s-a pus hotarul
 Vechiului „Ioan”,
 Și a lui „Egumenie”
 Se îngroapă pe vecie!

9

Frații mei îmi poartă greul
 Ca unui sărman,
 Dar celui ce n-are silă,
 Nu i se cuvine milă.

10

Viața mea de-acum
 Se trece grabnic ca un vis,
 Pocăiește-te, Ioane
 La „Lăcașul Sfintei Ane”!

GLASUL CONȘTIINȚEI

1

Iată, lumea te îndeamnă
La răsfațul ei
Și, plecându-te chemării,
Pradă ești destrăbălării.

2

Haine noi acum la modă
Trebuie să ai,
Iar a sufletului haină
Cum o vei păzi în taină?

3

Plecăciuni cu lingușire
Trebuie să știi,
Iar când stai la rugăciune,
Nu mai este plecăciune.

4

Vizități cu multă fală
Trebuie să faci,
Iar la Sfânta Liturghie
Stai cu inima pustie.

5

Cu științele naturii
Mintea ți-ai hrănit,
Iar ceva din veșnicie
Mintea ta nimic nu știe.

6

Până când mai este vreme
Caută-ți liman,
Dacă soarele se pleacă,
Luntrea vieții se îneacă.

7

Fugi de lumea cea deșartă
Plină de sminteli,
Și cu flacăra credinții,
Ține calea pocăinții.

8

Lasă cărțile profane
Fără căpătâi,
Și le ia pe cele sfinte
Ca să prinzi ceva la minte.

9

La prietenii din lume
Nu te potrivi,
Ci să ai prietenie
Cu cinstita curăție.

10

Mintea ta este făclie
Fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai «feștilă».

11

Vântul rău al necredinței
Cântă la urechi,
Și, de uiți «chemarea sfântă»,
Vei juca precum îți cântă.

12

Ține minte frica morții,
Nu uita de ea,
Cine nu-i deprins s-o poarte,
Sufletul își dă la moarte.

13

Rugăciune cu trezire
Caută să ai,
Căci prin darul rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

14

Înălțarea cea deșartă
Grabnic s-o arunci,
Căci la gândul înălțării
Bate vântul desfrânării.

15

Cu năravul trândăvirii
Nu călători,
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimțirii.

16

Fii cu dragoste curată
Către Dumnezeu,
Părăsind pe cea trupească
Pentru cea Dumnezeiască.

17

Spre adâncul umilinții
Pleacă-te mereu,
Căci din «apa umilinții»
Au băut în viață Sfinții.

CELE ȘAPTE PĂCATE DE MOARTE

Din care odrăslesc toate păcatele

Cele șapte răni de moarte

Care m-au vânat mereu
Și slăbănogit-au foarte
Sufletul smerit al meu!

I Mândria

1

Dacă mai dorești acuma
Suflete să ne mândrim,
Vino de pogoară numa
Până jos la țintirim!

2

Ca să vezi mai bine-acolo
Pentru cine te mândrești,
Care este slava lumii
Și a vieții pământești!

3

Iată, hârca asta slută
Este a unui boier,
Care petrecea cu slavă
Ca un mândru Lucifer.

4

Mai încolo este alta,
A unui om cerșetor,
Care și-a târât viața
Umilit și răbdător.

5

Care dintre ei acuma
Îl găsești mai fericit?
Răsfățatul cel prea mândru
Ori săracul umilit?

6

Iată colo proestosul,
Ce era ca un butoi
Și-i gonea pe bieții pustnici
Defăimându-i ca pe boi.

7

Mai la vale iată capul
Unui biet nevoitor,
Care sta ascuns prin peșteri
Gol, tăcut și postitor.

8

Ce cunoști acum din slava
Celor grași de la Vasan,
Iată numai ce rămâne
De la bietul pământean!

II Zavistia

1

De zavistie urâtă
Dacă vezi că ești luptat,
Află că această boală
Este greu de vindecat.

2

Toate celelalte patimi
Sunt din fire omenești
Și lucrându-le îți pare
Că din ele te-ndulcești.

3

La zavistie din contra,
Simți că ești ca otrăvit,
Căci la inimă te roade
Viermele neadormit.

4

Deci, pe gânduri tu adesea
Spovedește-le curat
Și te roagă pentru care
Urâciunea te-a luptat.

5

A zavistiei meteahnă
Este lucru diavolesc,
Care nu te lasă-n pace,
Când vezi alții că sporesc.

6

Nu lăsa ca să mocnească
Răul nemărturisit,
Nu cumva să putrezească
Binele agonisit.

III Iubirea de Argint

1

Când te prinde în capcană
Lăcomia de arginți
S-o vădești ca pe o rană
La duhovnicești Părinți.

2

Căci fiind năravul tainic,
Este greu de priceput
Și pe mulți din cei cu râvnă
Lăcomia i-a pierdut.

3

Rădăcina răutății
La păgâni și la evrei;
Ai pe Iuda doar ca pildă
Și începător al ei.

IV Desfrâul

1

La dulceața desfrânării
Dacă ești obișnuit,
Vino tainic, ticăloase,
Pân-la Poarta lui David.

2

Să-ți închipui tu acolo
Cum la Ziua cea de-apoi,
Scaun greu de judecată
Se va pune pentru noi.

3

Cum vei suferi mânia
Dreptului Judecător?
Cum vei trece peste râul
Cel cu focul arzător?

4

Cum vei suferi osânda
Care se va hotărî?
Cum vei suferi pe demoni
Când la munci te vor târî?

V Lăcomia pântecelui

1

Dacă ai din nesimțire
Pântece nesățios,
Vino până la Golgota
Lângă Crucea lui Hristos!

2

Iată, suflete, privește
Stânca cum s-a despicat
La vederea răstignirii
Pentru cel necumpătat!

3

Deci, în taină mergi adesea
La Golgota cugetând,
Ca să capeți înfrânare
Umilindu-te în gând.

VI Trândăvia

1

Iară duhul trândăviei
Dacă vezi că te-a cuprins,
Cugetă la ceasul morții
Și la focul cel nestins.

VII Mânia

1

Suflete, de ai mânie,
Dacă lesne te iuțești,
De a treia fericire,
Ticăloase, te lipsești!

2

Nu vei moșteni pământul
Fericitorilor de sus!
Celor blânzi le este partea
După cum Domnul a spus.

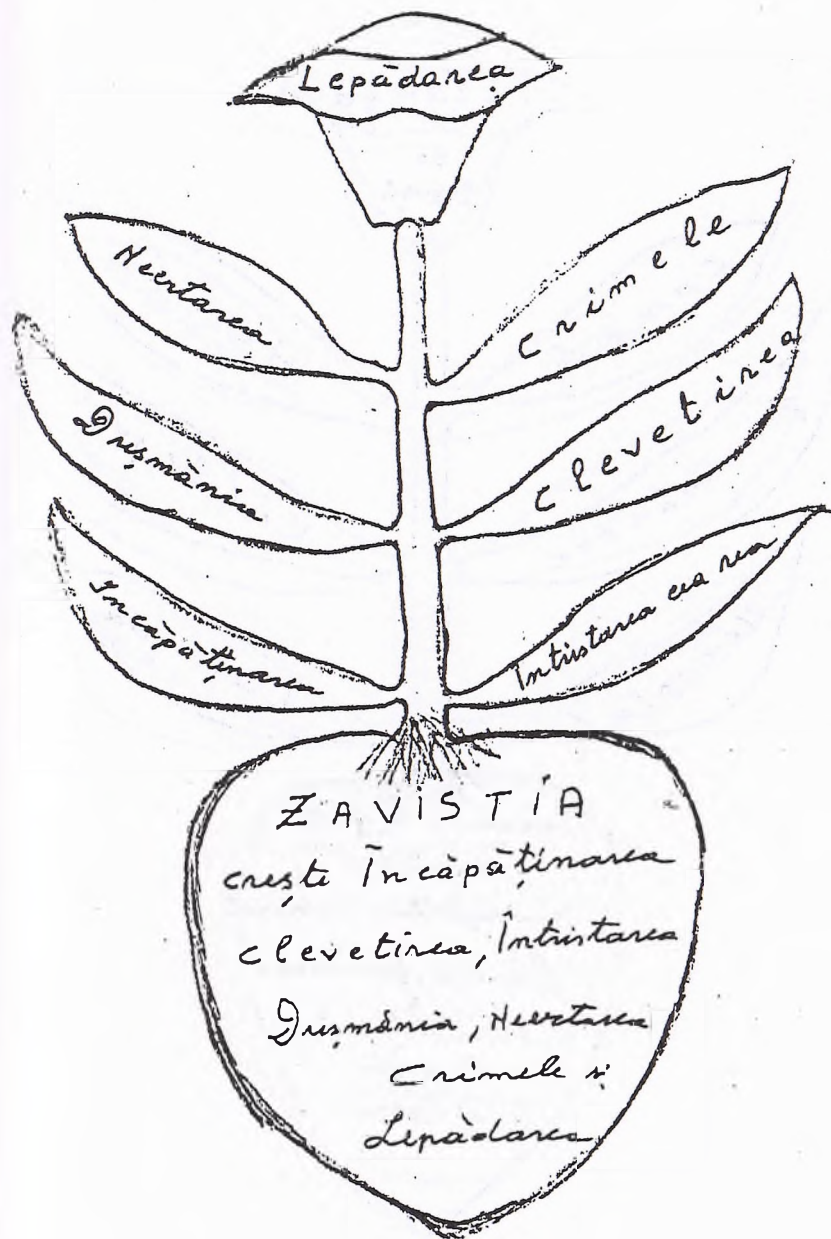
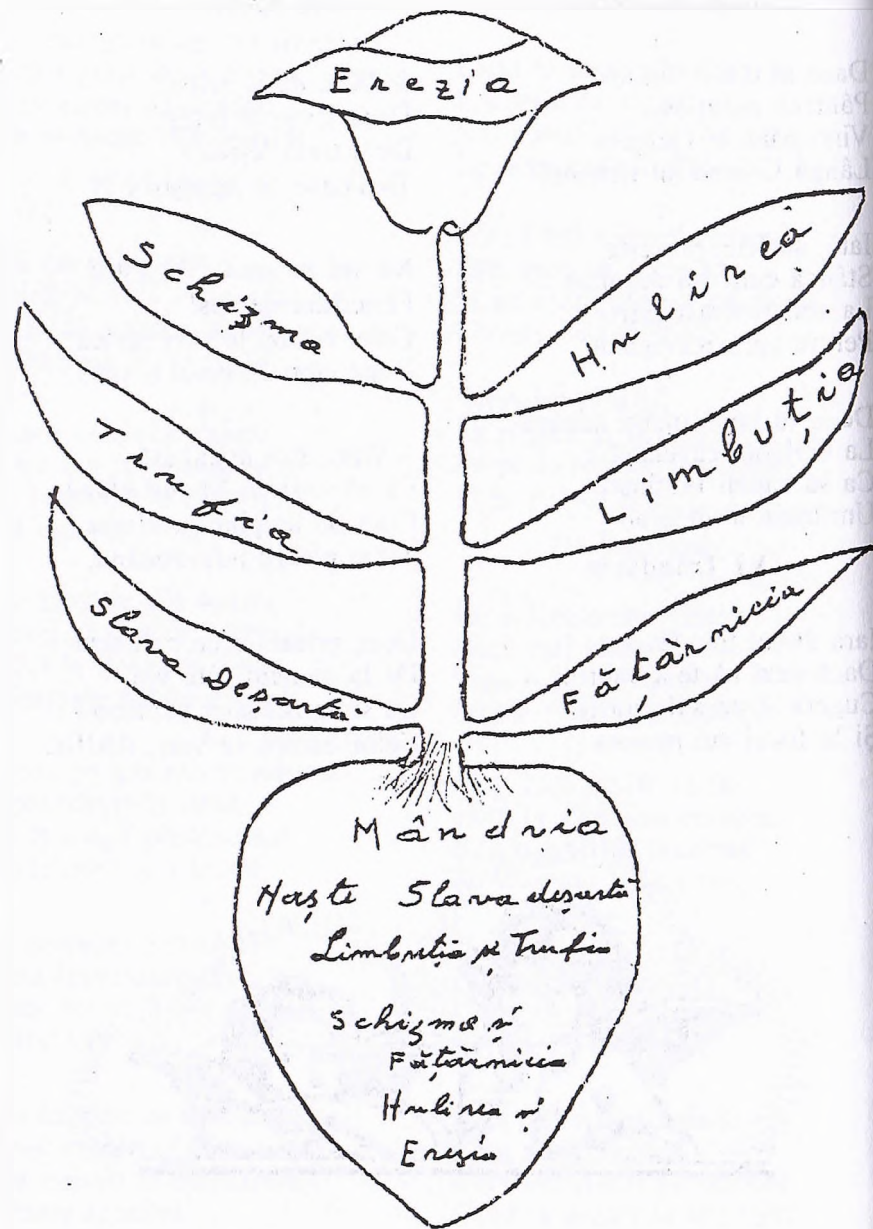
3

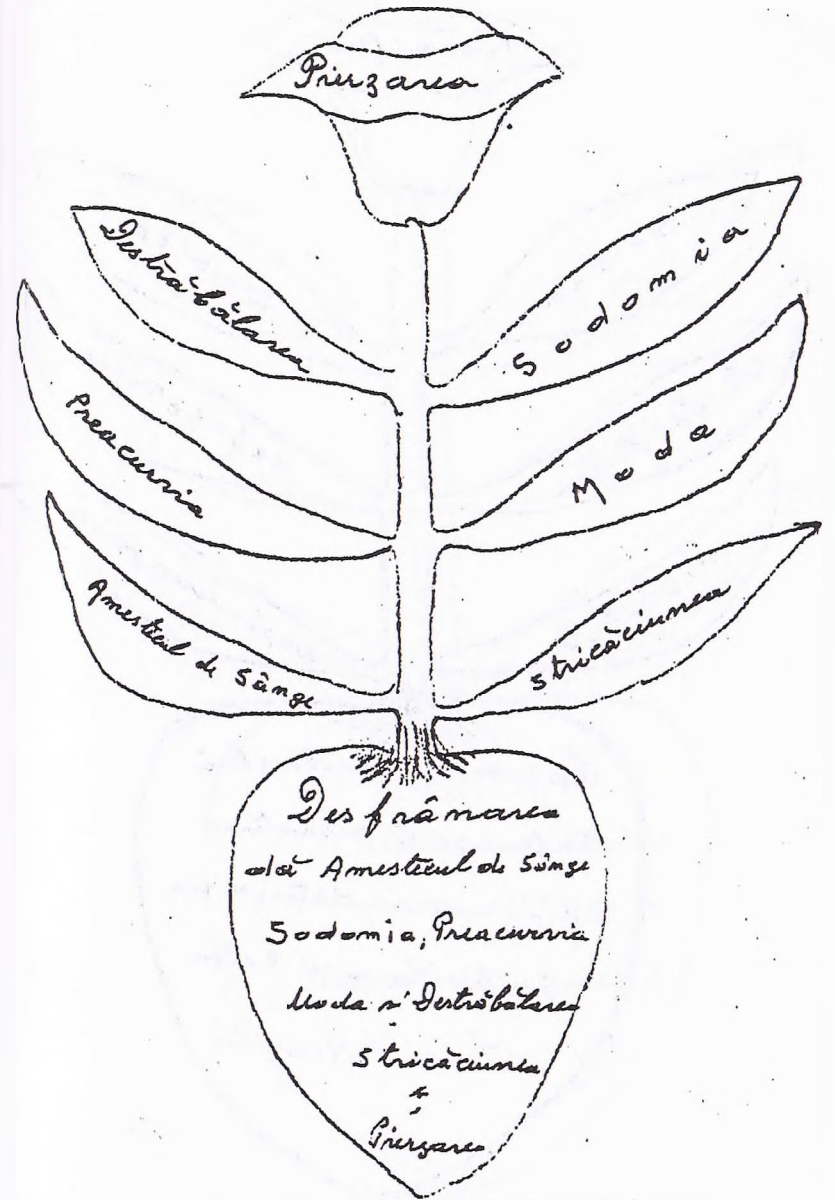
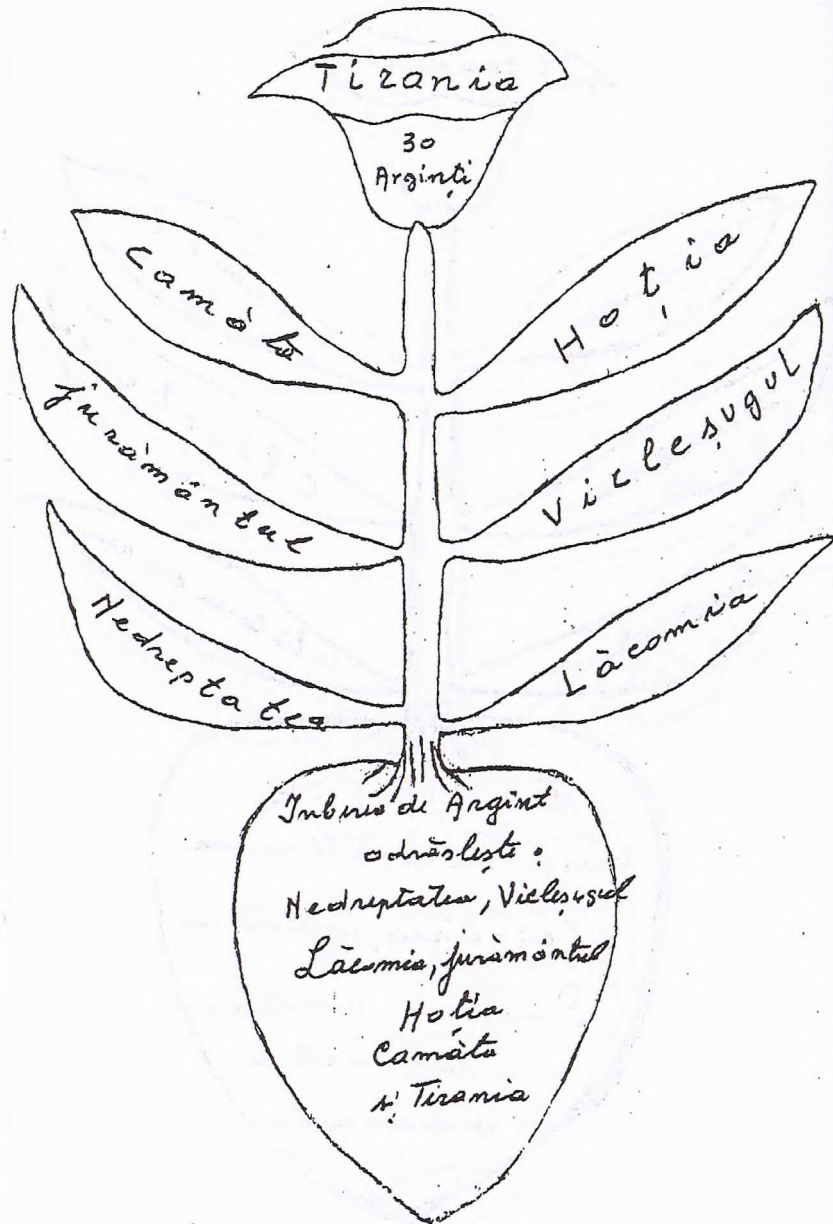
– Vino, fire mânioasă
Ca să vezi pe Mielul blând
Cum Se junghie pe Cruce,
Toate pentru noi răbdând.

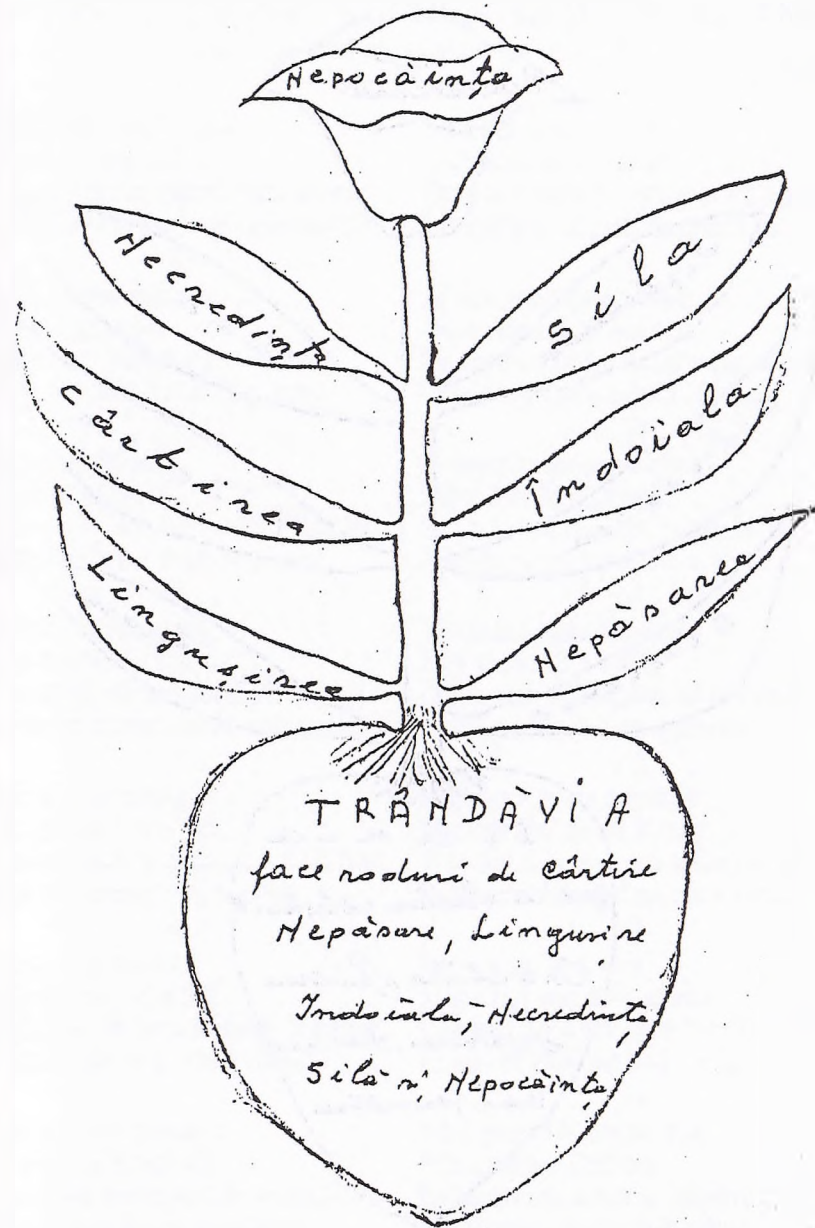
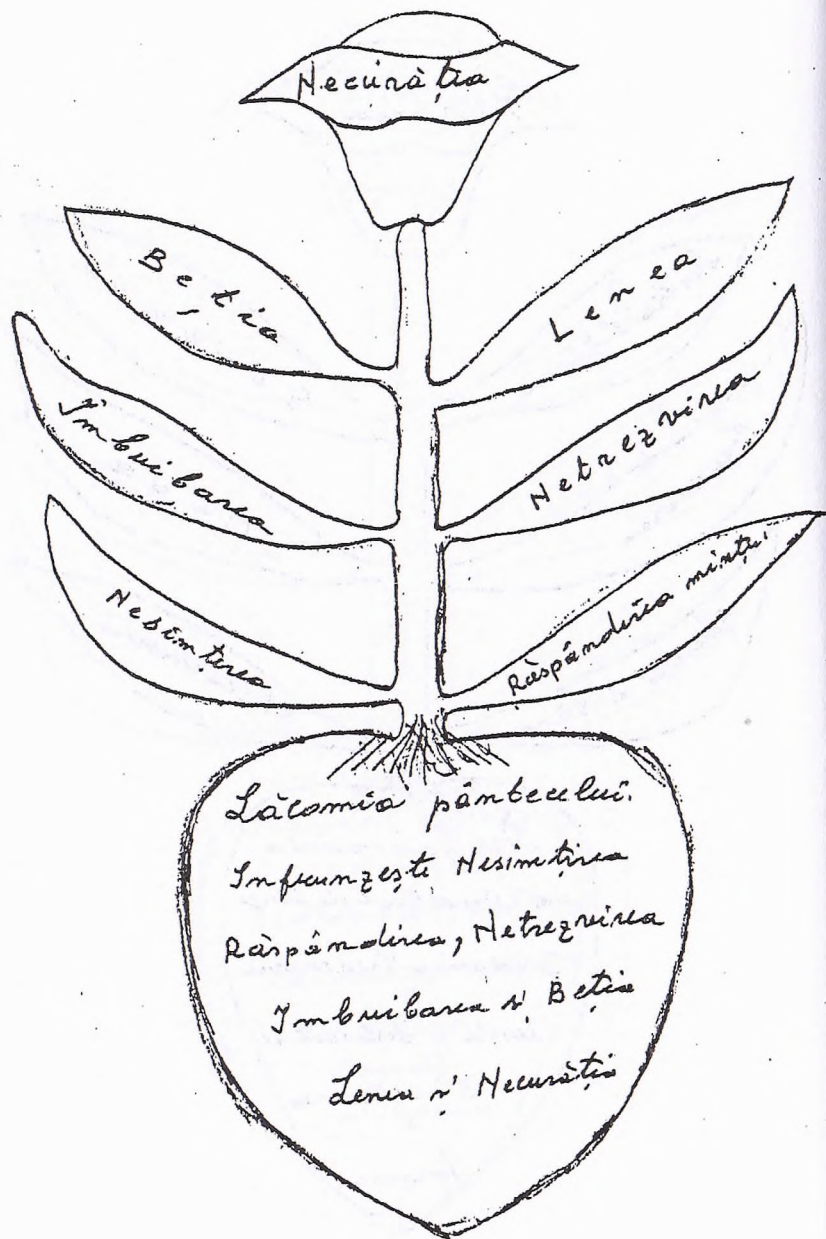
4

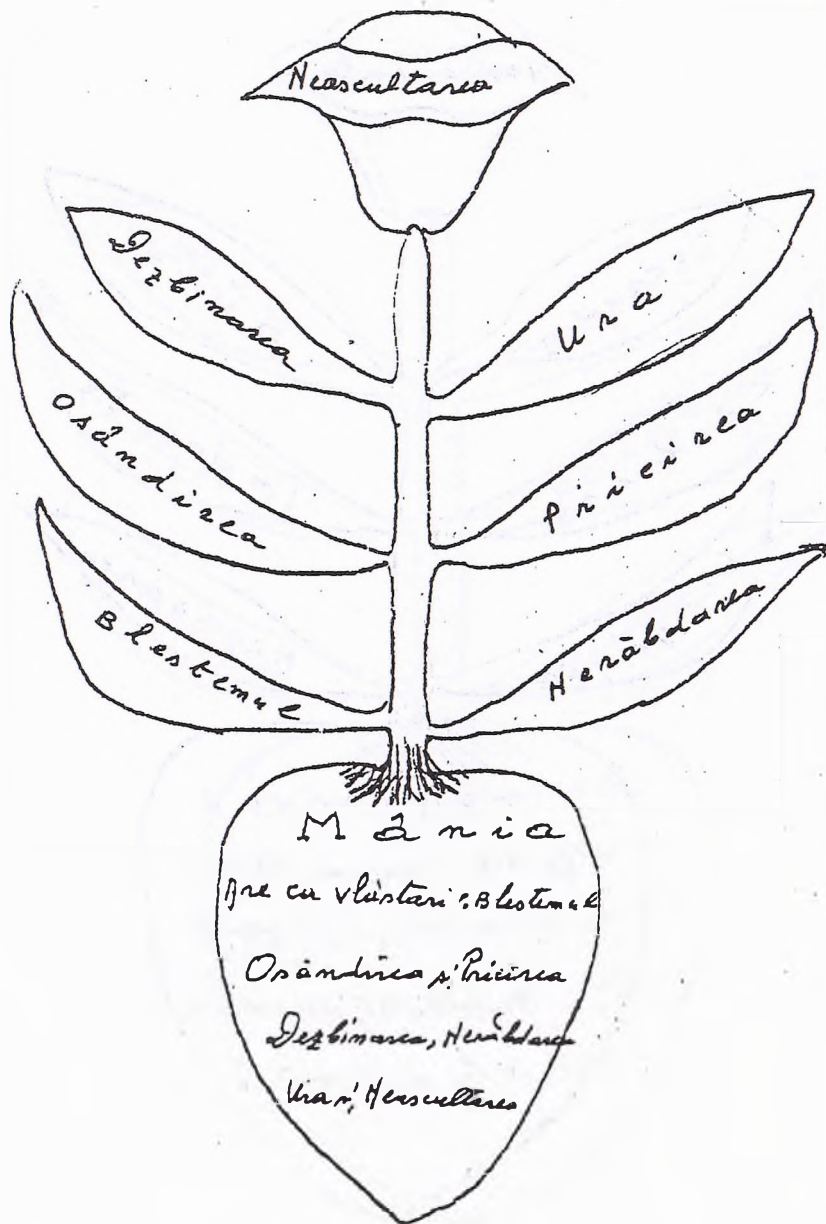
Deci, primește cu blândețe
De la oameni câte vin,
Ca să moștenești pământul
Celor blânzi, în veci, AMIN.

CÂNTECUL LUI MANASI SAU TRESĂRIRILE DUHULUI MEU

(Stihuri de umilință alcătuite pe glasul 8)

1

Oarecând Manasi plângând
A aflat milă pe pământ,
Iară eu mai rău ca dânsul abătându-mă;
Ce voi face Doamne, neplângându-mă?

2

Cum se scurge viața mea
Ca o apă spre valea sa
Lăcrimează și suspină, suflete al meu,
Ca să-și facă milă Bunul Dumnezeu.

3

Îndelung-răbdătorule
Și Atoatevăzătorule
Dăruiește-mi pomenirea numelui Tău Sfânt,
Ca să-mi fie hrană dulce pe pământ.

4

Preacurată Stăpâna mea
Ca o piatră mi-e inima;
Domolește și sfărâmă nesimțirea ei
Și cu rău de lacrimi scaldă ochii mei!

5

Paradisul te-a odrăslit
Iar Golgota te-a proslăvit,
Căci prin rodul tău ne-ntoarcem iarăși în Eden
Și nebiruită armă pururi te avem.

6

Pocăința ne-ai învățat
Și pe Miel mi L-ai arătat
Botezându-L, prooroace, astăzi în Iordan,
Al Treimeii martor și viteaz oștean.

7

Pe Apostoli I-ai proslăvit,
Pe Ierarhi I-ai împodobit
Cu mulțimea cea nespūsă de nevoitori,
I-ai făcut cununilor slavei purtători.

8

Păzitorul meu sufletesc
Totdeauna eu te scârbesc,
Dar mai rabdă stând aproape de ființa mea,
Îndreptându-mi pașii cu lumina ta.

9

Al meu suflet prea ticălos
Depărtându-se de Hristos
Ca mormânt își are astăzi trupul meu tiran
Care este slugă la stăpân viclean.

10

În deșert eu mi-am cheltuit
Darul Tău cel neprețuit
Și fiind sărac la suflet, în pământ străin,
Mă hrănesc cu porcii din al lor tain.

11

Tu văzând neputința mea
Fără vreme nu mă lua,
Ci mai lasă-mă Stăpâne, ca să viețuiesc,
Rodul pocăinței să-mi agonisesc!

12

De rudenii m-am despărțit,
Dar cu patimi m-am înrudit
Și de dragul lor la moarte sufletul mi-am dat
Pentru care Domnul moarte a răbdat.

13

Înțelege simțirea mea
Și gustând vezi de-a pururea
Că-ndurat și bun e Domnul, Unul Dumnezeu,
Hrana mântuirii sufletului meu.

14

Nu fi grabnică, mintea mea
Prin cuvinte a defăima,
Iar auzul meu, ia seama: nu primi ușor
Cuvântarea celui rău defăimător!

15

Ochii mei cei iscoditori
 Și de lume prea iubitori
 Îndreptați-vă privirea, tainic cugetând,
 La Județul groaznic cum vei sta la rând.

16

Gura mea, dulce glăsuiiești
 Noutăți și vorbiri lumești,
 Dar cuvinte din Scriptură s-ar cădea să spui
 Și-n care crește bine roada Duhului.

17

Pentru ce oare te-ai rătăcit
 Și din inimă te-ai ferit
 Umilința mea cea dulce, nu mă părăsi,
 Ci să-mi fii tovarăș până voi muri.

18

Duhul meu cel prea umilit,
 Mâncând către Cel Dorit,
 Cere astăzi mângâiere neputând răbda
 Trupul de țărână cu robia sa.

19

Fă-mă, Doamne, duhovnicesc,
 Căci nimic, iată, nu sporesc
 În această lume plină de deșertăciuni
 Fără de a minții sfinte rugăciuni.

20

Eu fiind rece și pustiu
 Către, Tine, Stăpâne viu;
 Tu mă-nvață rugăciunea cum s-o uneltesc
 Și cu ochii minții cum să Te privesc.

21

Cugetând, suflate al meu
 La Puterea lui Dumnezeu,
 Pretutindenea de față, pururea să-L vezi
 Și adevărata cale să urmezi.

22

Deci, să știi și-aceasta iar
 Că spionul lui Veliar
 Te pândește pregătindu-ți zapisul viclean
 Ca s-aducă pâra ție, la Divan.

23

Azi purtând trup pătimaș
 Am scăpat la al Tău Lăcaș;
 Fă-mă vrednic pân-la moarte ca să pățimesc,
 Crezul pravoslavnic să-l mărturisesc.

24

Sângele care oarecând
 Întru poște era fierbând
 Să se verse pentru Tine, Doamne Savaot,
 Aducându-Ți jertfa arderii de tot.

25

Scoală-te, suflate, de jos
 Și te va lumina Hristos,
 Aducându-ți ale tale fapte sufletești
 Căci Icoană Sfântă a Treimii ești.

26

Iată, Doamne, fiindcă eu port
 Trupul meu cel cu suflet mort;
 Risipește-mi nesimțirea care m-a cuprins
 Și-mi aprinde candela sufletului stins.

27

Până când intru în mormânt
 Încălzește-mă cu darul Sfânt
 Și ridică din țărână pe Icoana Ta
 Ca să-Ți cânte lauda cea de-a pururea!

TREZIREA SUFLETULUI

Cugetări smerite

1
Suflete al meu smerite
Pentru orice dăruiri,
Domnului mai înainte
Să-I aducem mulțumiri.

2
El pe inimă o mișcă
Celui binefăcător;
De la Domnul izvorăște
Orice semne de-ajutor!

3
De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălța în gând
Că nu este bunătațe,
Fără darul Lui cel Sfânt!

4
Iur de vezi pe cei potrivnici,
Că dau dosul rușinați,
Nu te semeți degeaba,
Că de sus au fost mânați!

5
Totdeauna la culcare
„Slavă dă lui Dumnezeu”,
C-ai ajuns sfârșitul zilei,
Izbăvindu-te de rău!

6
Când te scoli, dă slavă iarăși,
Că din mila Lui cea mare
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ți-a dăruit sculare.

7
Când te-apuci de Rugăciune
Cere mai întâi de Sus
Ca să-ți dea trezirea minții
Domnul nostru Iisus!

8
La mâncare zi cu duhul:
Mulțumesc Ceresc Părinte
Pentru apa cu văzduhul
Și aceste daruri sfinte!

9
Dacă ești lovit de boală,
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul,
Doctorului Sfânt din veac.

STIHURI DE MULȚUMIRE CĂTRE SFÂNTUL TEODOSIE

pe glas. 5

1
O, Sfinte Doctor minunat,
La prăznuirea ta cinstită,
Cu darul tău m-ai vindecat
De pătimirea cea cumplită.

2
Dar ce prinos voi da, străinul,
Ca răsplătire potrivită,
Că iată, n-am decât suspinul
Din inima păraginită.

3
Aș vrea cu lacrimi în puhoai
S-aduc fierbinte mulțumire,
Dar cine va veni să-mi moaie
A sufletului împietrire?

4
Precum mi-ai stins mai înainte
Aprinderea din măruntaie,
Revarsă și acum, Părinte
A umilinței sfântă ploaie!

CĂTRE SFÂNTUL TEODOSIE

alte stihuri cu același cuprins, pe glas. 3

1

Sfinte Doctor minunat,
La cinstită ziua Ta,
Darul tău mi-a vindecat
Reaua pătimirea mea.

2

Ce prinos s-aduc cinstit,
Recunoașterii chezaș,
Căci de bine sunt lipsit
Și la suflet pătimaș.

3

Râu de lacrimi sunt dator,
Mulțumire să-ți aduc,
Dar pe-a inimii ogor
Nici o roadă nu produc.

4

Ci precum al rănii foc
Tu l-ai stins prea minunat,
Varsă și acum te rog
Dar de lacrimi necurmat.

Scrise în amintirea vindecării mele de boala dizenteriei, cu darul Sfântului Teodosie, când m-am închinat la Sfintele Moaște, 11 Ianuarie 1944, la Sf. Sava. Ieroschimonahul Ioan Iacob.

FIUL OMULUI, MIRELE DURERII

1

O! Doamne cel Atotputernic,
Judecătorul tuturor,
Primit-ai pentru noi osânda
Nedreptului judecător.

2

Îmbrăcăminte de ocară,
Acei necredincioși Ți-au dat
Și capul Tău, spre defăimare,
Cu spini a fost încununat.

3

În mâna Ta cea preacurată
O trestie Ți-au dat să porți,
Stăpânitorule cel veșnic
Asupra celor vii și morți!

4

Ai fost batjocorit, Hristoase
Și palmuit de slujitori,
Apoi lovit în cap de alții
Cu trestia de multe ori.

5

În temnița de la Pretoriu
Dumnezeiescul Tău picior
A suferit amar strânsoarea
Organului chinuitor.

6

Ai fost pârât cu nedreptate
De farisei și cărturari
Și răstignit apoi pe Cruce
În mijlocul a doi tâlhari.

7

Când însetai în chinuri grele,
Oțet și fiere Ți-au adus
Și ca un făcător de rele
Pedepsei morții Te-ai supus!

CUGETARE UMILITĂ

la durerea Maicii Domnului

1

Cu mintea mea, Preasfântă Maică,
Te văd pe drumul spre Calvar
Și conștiința mea săracă
Mă mustră ca și pe tâlhar!

2

Ți-aud cu jale tânguirea
Și sunt muștrat acum mai rău,
Știind că pentru mine rabdă
Preamilostivul Fiul Tău!

3

Privindu-L înălțat pe Cruce
De adunarea celor răi,
Cunosc că am mai multă vină
Decât răstignitorii Săi!

4

De nu vedea, mai înainte,
Stăpânul, împietrirea mea,
Ar fi avut o mângâiere
Și nu mai înseta așa!

5

Și poate stâncile de piatră
Nu s-ar fi despiciat atunci,
Văzând că nu mai pătimește
Și pentru mine Domnul munci!

6

Nici soarele, ascuns de groază,
N-ar fi rămas așa de mult,
De nu vedea cum rabdă Domnul
Și eu acuma nu-L ascult!

7

Iar sabia proorocită
N-ar fi pătruns așa de rău
În inima Ta, Preacurată,
Văzând cum moare Fiul Tău!

8

Cutremurându-se pământul
Pe cei din morți i-a deșteptat,
Iar eu cu somnul trândăvirii
Rămân mereu încătușat.

9

Catapeteasma de la Templu
S-a rupt în două, până jos,
Iar eu nu caut a mă frânge
La inimă, pentru Hristos.

10

Ajută-mi, Preacurată Maică,
Să mă trezesc din somnul greu,
Să am în inimă „pecetea”
Cu „semnul cuielor” mereu!

PENTRU BLÂNDEȚEA ȘI RĂBDAREA CEA NESPUȘĂ A DOMNULUI

1

Indelunga Ta răbdare
Oare cum s-o laud eu?
Mă uimesc, Stăpâne Doamne
Și Mântuitorul meu!

2

Prigonit ai fost în lume
Începând de la Irod,
Pân-la pleava cea din urmă
A orbitului norod.

3

Nu te-ai mâniat pe nimeni,
Ca un miel ai fost de blând,
De la biata Ta făptură
Pocăință așteptând.

4

Sărutarea cea vicleană
De la Iuda ai primit
Și lovit fiind de slugă
Cu blândețe i-ai grăit.

5

Răstignindu-Te evreii,
Pentru dâșii Te rugai
Și pe cel tâlhar, Stăpâne
L-ai primit atunci în Rai.

6

De răbdarea Ta cea multă,
Blândul meu Mântuitor,
Toate s-au mișcat în lume
Și în ceruri cu fior.

7

S-a cutremurat pământul,
Pietrele s-au despicat,
Soarele și-a stins lumina,
Îngerii s-au spăimântat.

DUHUL VREMII ȘI MIRONOSIȚELE DE AZI

1

Unde ești, Sfântă Marie
Ca să spui la oameni azi,
Cine ți-a luat povara
«Celor răi» de pe grumazi?

2

Azi, în lumea răsfățată,
Duhuri rele stăpânesc,
Depărtându-se prin asta
Darul cel Dumnezeiesc!

3

Ca în curtea lui Caiafa,
Omul azi în răsfățări,
Se grăbește ca și Petru
La a legii lepădări.

4

Dar, în schimb, el nu se moaie,
Nici de glasul Îngeresc,
Nici de fața mânioasă
A Stăpânului Ceresc!

5

Astăzi legea, ca și Domnul,
De «boieri» s-a răstignit,
Iar Învățăceii Legii
Toți aproape s-au dosit.

6

Câteva mironosițe,
Ca la patimi oarecând,
Se grăbesc pe drumul Crucii,
Pentru adevărul Sfânt!

7

Sunt Bisericile Sfinte,
Care luptă în surghiun,
Și păzesc așezământul
Cu hotarul cel străbun.

8

Doamne, ține-le curajul,
Dă-le chipul Tău cel Sfânt,
Cum l-ai dat și Veronicăi
Când mergeai către mormânt!

9

Iar atunci când «Adevărul»,
Se va ridica din morți,
Dă-le ca și lui Matia
Locul cuvenit prin sorți!

10

Mângâierea învierii
Dă-o bietului popor,
Care nu-și trădează «Legea»,
Duhului înșelător.

11

Fariseilor de astăzi
Și la toți cei de un soi,
Dă-le, Doamne, să priceapă
Glasul «Trâmbiței de-apoi»!

12

Iar la cei părtași cu Petru,
Dă-le lacrimi, din belșug,
Nu lăsa să-i stăpânească
Al «Caiafei vicleșug»!

RĂSTIGNITORII DE AZI LA SFÂNTA ÎNVIERE

1

Cu trei zile înainte
Iidovii Te-au răstignit;
Azi Te răstignesc creștinii
Cei cu duhul «ipocrit»!

2

Mulți din ei – cu defăimare –
Trupul Tău acum luând,
Te închid pe la «Pretoriu»,
Ca ostașii oarecând!

3

Cu «hlamidă» Te îmbracă
Prin fățarnicia lor
Și se-nchină de paradă
La vederea tuturor.

4

Cărturarii Te condamnă
Cu viclenii «Farisei»,
Ceata „fiilor maimuței”
Și a celorlalți ateii.

5

Cu știința lor deșartă,
Altă Cruce Ți-au gătit,
Răstignindu-Te prin hule
Cei «cu duhul răzvrătit».

6

În mormântul necredinței
Numele-Ți pecetluiesc
Și pe «moda cea vicleană»
«Custodie» o numesc!

7

Iar când Raza Învierii
Văd că nu s-a tănuit,
Fac atunci s-ajungă «clerul»
Ca «păstorul cel năimit»!

CUGETĂRI

1
Cât de mult iubește Domnul
Pe făptura Lui de jos
Și cum nu socoate omul
Darul cel întru Hristos!

2
Toate mințile din lume
Și talentele de soi
Nu ajung ca să măsoare
Mila Lui cea către noi!

3
Pentru om zidește lumea,
Cu Edenul desfătat,
Așezându-l să rămână
Veșnic ca un împărat!

4
Prin păcatul neascultării
Pierde locul fericit
Și la stricăciunea morții
Omul este osândit!

5
Nelăsând pe totdeauna
Să rămână sub blestem,
Vine jos Mântuitorul
Și ne cheamă la Eden.

6
El pogoară tainic cerul
Prin venirea pe pământ
Ca să ne sfințească firea
Cu al Darului veșmânt.

7
Viața cea nemuritoare
Dobândim noi, cei de jos
Și ne facem fiii Slavei
Prin lumina lui Hristos!

CUGETĂRI LA DUMNEZEIASCA ICONOMIE

1
Doamne, mult Preamilostive,
N-ai lăsat până-n sfârșit
Să rămână sub osândă
Omul cel dezmoștenit!

2
Cel viclean în chip de șarpe
Pe Adam l-a fost surpat,
Tu voind a-i da viață
Nou Adam Te-ai arătat!

3
Nu putea intra la ceruri
Chipul nostru cel stricat,
Pentru asta însuși Cerul
Către noi s-a aplecat.

4
Prin căderea strămoșească
Sta închisă cu blestem
Ușa cea de altădată
A ceresului Eden!

5
Veșnic rămânea închisă
Pentru bietul muritor,
Neaflându-se în lume
Prețul răscumpărător.

6
Chiar de se jertfea tot neamul
Și soborul Îngereșc,
Nu putea ca să ne spele
De păcatul strămoșesc.

Împăcarea omenirii
 Cu Părintele ceresc,
 Numai Tu o faci, Hristoase,
 Mielule Dumnezeiesc!

CUGETĂRI LA DUMNEZEIASCA SMERENIE A MÂNTUITORULUI

1

Smerenia Ta, Milostive,
 Aș vrea în versuri să o cânt,
 Dar căutând-o eu cu râvnă
 Nu pot să aflu un cuvânt!

2

Venit-ai în lume, Iisuse,
 Luând chipul nostru sărac,
 Tu, Care ești întru Slavă
 Născut înainte de veac!

3

O, taină neînțeleasă,
 Că Tu din cer pogorând,
 Nu s-a aflat pentru Tine
 Un loc primitor pe pământ.

7

Vestit-ai săracilor slava
 Din veacul cel viitor
 Și celor din întuneric
 Lumină le-ai fost tuturor!

4

Doar peștera strâmtă cu ieslea
 Ți-a dat oarecând adăpost
 Și după o viață smerită
 Odihna pe Cruce Ți-a fost!

5

Păstorii cei de la turme
 Ți-au fost vestitori mai întâi,
 Pescarii din Galileia
 Au fost doar sfetnicii Tăi!

6

Ai stat la masă cu vameși,
 Pe cei păcătoși i-ai primit,
 Iar bolile cele grele
 La toți le-ai tămăduit!

MIELUL RĂSCUMPĂRĂRII ÎN VINEREA SF. PATIMI

1

Priviți-l acum pe Cruce,
 Înconjurat de cei răi,
 Vândut de lacomul Iuda
 Și părăsit de ai Săi!

2

O rană Îi este tot trupul
 Și capul Lui numai spini,
 Priviți-L mai bine, popoare
 Cu numele cel de «creștini»!

3
El este Fiul Fecioarei,
Al Slavei de sus Împărat,
Chezașul răscumpărării
Și Dumnezeu întrupat!

4
Cu mâna aceasta străpunsă
Ne-a așezat în Eden,
Și Sângele care curge,
Ne-a izbăvit de blestem!

5
Priviți la chipul Lui jalnic,
Batjocorit de neamul evreu,
Și veți cunoaște cu taină
Că este cu noi Dumnezeu!

6
Pământul stropit cu sudoarea
Și sângele Sfântului Miel,
S-a îmbrăcat întru slavă,
Plecându-se cerul spre El.

7
Iar Crucea, organul durerii,
Prin patima Lui s-a Sfințit,
Făcându-se Semnul puterii
Și Sceptru Celui Preamărit!

ROBIȚI DE HUMĂ

1
Din zborul cel prea tainic
Al timpului grăbit,
Adeseori de suflet
Uităm desăvârșit.

2
Robiți de jugul silnic
Al trupului tiran
Ne rătăcim din calea
„Cerescului liman”.

3
„Uităm de zarea sfântă”
A Patriei cerești,
Căci mintea ne târăște
La cele pământești.

7
Iar rostul mântuirii
Din ceruri rânduie
Îl facem să rămână
Atunci zădărnicit!

4
Aripile gândirii
De patimi se topesc
Și lesne ne vânează
„Acei ce ne pândesc”.

5
Atuncea bietul suflet
Ca mortul stă pierdut
În groapa cea adâncă
A trupului de lut.

6
Și viața noastră trece
Deșartă, fără duh,
Ca ziua fără soare
Și fără de văzduh!

SABIA DURERII

1
La inima îndurerată
O sabie Te-a fost pătruns,
Văzând pe Fiul Tău, Curată,
Pe Cruce de ostași împuns!

2
Infricoșata Răstignire
Răbdând Dumnezeiescul Miel,
- Prin zdruncinarea Ta de Maică
Te-ai răstignit atunci cu El!

3
Durerea Maicilor din lume
Ca un noian s-a răvărsat,
În inima-ți neprihănită,
Văzându-I chipul Lui schimbat!

7
Și Cel ce învia pe Lazăr
De patru zile îngropat,
Se vede astăzi mort pe Cruce
De cei vicleni înconjurat!

4
Odinioară, Prunc în iesle
La Betleem Îl înfășai,
Iar azi Îl vezi întins pe Cruce
Cu trupul gol și fără grai!

5
Pe Cel ce semăna «Cuvântul»,
Având al mântuirii rod,
Îl vezi acum hulit de gura
Nerușinatului norod!

6
Pe Cel ce vindeca leproșii,
Îl vezi acum de rane plin,
Iar cei ajutorați de Dânsul
Acum Îi fac mai mare chin!

PLÂNGEREA MAICII DOMNULUI

1
Învie, Fiul meu preadulce
Și mângâie pe Maica Ta,
Că iată, Lazăr iar Te cheamă
Să mergi în locuința sa.

2
Vezi lacrimile cele calde
Și Te ridică din mormânt,
- Arată, Doamne, împlinirea
Cuvântului Tău celui Sfânt!

3
Fiind Tu Soarele Dreptății,
Zdrobește ale nopții porți,
Căci neamul omenesc așteaptă
Să fie ridicat din morți!

4
Precum la ceruri ești cu Tatăl,
Să fii cu mine pe pământ,
În Rai fiind Tu cu tâlharul
Și cu strămoșii în mormânt!

5
Îmbărbătează-Ți Ucenicii
Înfricoșați de Farisei
Și mergi apoi în Galileia,
Primind pe Simon iar cu ei!

6
Lumina cunoștinței Tale
Arat-o astăzi din belșug,
Făcându-i să brăzdeze lumea
Cu «evangelicescul plug».

Sfințește, Doamne, firea toată
Prin Învierea Ta din morți
Și ne deschide pe vecie
Ale Raiului slăvite porți.

Din săptămâna sfințelor Patimi, aprilie 1959

BUCURIA MAICII DOMNULUI DE SFÂNȚA ÎNVIERE

1
Bucură-te, Preacurată,
Care ieri te-ai tânguit,
Iată, Fiul tău cu slavă
Din mormânt a răsărit!

2
Toată firea prăznuiește
Învierea lui Hristos,
Toate se îmbracă astăzi
Cu veșmânt prea luminos!

3
Îngerii și pământeni
Cântă azi același grai,
Iar Adam și cu tâlharul
Azi se veselesc în Rai.

4
Nu mai este astăzi pază
În Edenul cel ceresc,
Ușa stă mereu deschisă
Pentru neamul creștinesc.

5
Nu se mai socoate Crucea
Ca organ chinuitor;
Ea rămâne «Steagul Slavei»
– Semnul cel biruitor – !

6
Băutura cea amară
De Hristos s-a îndulcit
Și «împărăția morții»
Pe vecie s-a zdrobit!

7
Tu fiind mai înainte:
«Maica Sfințelor dureri»,
Astăzi ești: «a Slavei Maică»
Și «a Sfintei Învieri»!

IZVORUL SFÂNT

1
Lumina cea neînserată,
Fiind ascunsă în pământ,
Ne-a răsărit la toți viață
Și pace nouă pe pământ.

2
Iar pe «Lăcașul morții Sale»
Preadulcele Mântuitor
L-a dăruit creștinătății
Să-l aibă ca un «Sfânt Izvor».

3

Acolo se pogoară tainic
Lumina Sfintei Învieri,
Împrăștiind la toată lumea
Prea minunate mângâieri.

4

Cunoască semnul îndurării
Și neamul cel necredincios,
Luând putere de viață
Din Învierea lui Hristos.

5

Când azi «Cei mari» vorbesc de pace,
Zadarnic este glasul lor,
De nu se vor pleca sub steagul
Mai Marelui Apărător.

6

Să amuțească bârfitorii
Și cei cu duhul răzvrătit,
Văzând lumina cea de taină
A «Veșnicului Răsărit».

7

Să se apropie cu râvnă
Acum tot omul muritor
Și să primească luminare
Din al credinței Sfânt Izvor!

IMNUL CREDINȚEI

1

O, Pravoslavnică credință,
Tăria sufletului meu –
Prin tine mi s-a dat puțință
Să caut către Dumnezeu!

2

Când sufletul se alăptează
Cu darul tău dumnezeiesc,
Durerea mea se alinează
Și scârbele se potolesc.

3

Când valurile amenință
Ca să scufunde «luntrea mea»,
În tine, Sfânta mea credință,
Mă sprijinesc de-a pururea.

4

Iar când de multă slăbiciune
Greșesc Celui ce m-a zidit,
Îmi dai curaj la rugăciune
Să nu fiu deznădăjduit.

5

În viața asta necăjită,
Cu tine eu mă întăresc,
Credință prea blagoslovită,
Odoarele dumnezeiesc!

6

Atunci când vor să mă doboare
Vrășmașii cei neîmpăcați,
La tine eu găsesc scăpare
Și ei rămân prea rușinați.

7

Iar la sfârșitul vieții mele
Nădăjduiesc că și atunci,
Adăposti-mă-vei de rele
Și de înfricoșate munci.

CELEI BINEVESTITOARE

Mariei Magdalenei, cea întocmai cu Apostolii

1	4
Din negura pierzării Hristos te-a izbăvit, Iar tu, Mironosiță, Cu râvnă I-ai slujit.	Părtașă Răstignirii Prin asta te-ai făcut Și martor Învierii Stăpânul te-a avut.
2	5
Când El mergea la moarte Tu nu te-ai depărtat, Ci fără de sfială La Patimi L-ai urmat.	Acum la cer, Marie, Te veselești mereu Cu «Grădinarul» lumii, Cu Însuși Dumnezeu!
3	6
N-ai socotit cruzimea Păgânilor ostași Și nici amenințarea Evreilor pizmași!	A dragostei mireasmă Creștinilor ne ești Și chip curat al Râvnei Celei dumnezeiești.

7
Iar moaștele-ți cinstite
Ne sunt ca un izvor,
Ce vindecă durerea
Sărmanului popor!

Pentru dragostea ei cea nemărginită care o avea către Mântuitorul, Sf. Maria Magdalena s-a învrednicit ca să vadă ea mai întâi Învierea Lui, făcându-se vestitoare bucuriei pentru toată lumea, până la sfârșitul veacului. Nu încapе îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toți Sfânta Înviere a Preaiubitului Său Fiu. Dar aceasta nu s-a arătat prin Sf. Evanghelie.

Dumnezeu a iconomisit ca Sfânta lui Înviere să se pro-

povăduiască prin cinstita mironosiță, care nu era rudenie cu Domnul, căci celelalte mironosițe, mai toate erau rudenii.

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de îndoială la cei slabi despre Sfânta Înviere și mai ales pentru cei necredincioși să nu fie motiv de luptă contra adevărului.

Multe minuni s-au făcut în vremea cât a trăit Sfânta Maria Magdalena, care, după tradiție, a ajuns până la Roma cu povăduirea. Acolo s-a împrietenit cu

soția Împăratului Neron, povestindu-i despre răutatea arhierilor jidovi și despre judecata cea nedreaptă a lui Pilat. Pentru aceasta a fost chemat la Roma nelegiuitul Guvernator al Iudeei, și după multe pedepse, a fost ucis de însuși Împăratul Neron.

La urmă, Sfânta Maria a petrecut în Efes unde s-a și săvârșit. Cinstitele ei moaște au fost proslăvite de Dumnezeu mai mult decât la alți Sfinți cu darul minunilor și cu mireasma cerească. Astăzi, cinstitele ei moaște sunt răspândite

în toată lumea. Cea mai mare bucată este la M-reă Simon Petra din Sf. Munte, unde se află mâna stângă. Toți spun că atât vara cât și iarna, mâna ei este caldă ca și mâna omului viu și lucrează minuni mai presus de fire.

Odinioară fiind dusă prin Rusia, mâna ei a lucrat atâtea minuni, încât s-a uimit lumea întreagă. Pentru rugăciunile ei, să ne miluiască și să ne mântuiască și pe noi, păcătoșii, Milostivul Dumnezeu. Amin.

LUMINA SFINTEI ÎNVIERI

1	4
Sfintelor Mironosițe Bucurați-vă acum, Că Mântuitorul nostru Ne-a deschis la ceruri drum!	Lasă mirul și vestește «Ucenicilor fricoși», Spune azi la toată lumea Și celor necredincioși!
2	5
Azi, Marie Magdalenă, Spune celor muritori Taina arătată ție La Mormânt de două ori!	Strigă la urechea surdă A smintiților <i>atei</i> , Poate vreo scânteie Sfântă Să pătrundă și la ei!
3	6
Cine este «Grădinarul»? Care te-a întâmpinat, Spune, ce ți-a zis la groapă Îngerul cel luminat!	Rupe-le «perdeaua morții» Și «cătușile de fier» A «celor din Miazănoapte» Care sufletește pier!

7
Iar de nu voiesc s-audă
Taina Sfintei Învieri,
Varsă-le «spre îngropare»
Mirul cel rămas de ieri!

SEMNELE BIRUINȚEI

1
Ridicându-Te, cu slavă,
Din lăcașul celor morți,
Semnul sulitei, Hristoase,
Și al cuielor Îl porți.

2
Fruntea Ta păstrează încă
(Și în veacul viitor)
Urma spinilor – adâncă,
Ca un semn biruitor.

3
Iar la Tronul cel din Slavă
Crucea este «Steagul Sfânt»,
Închinat la cer de Îngeri
Și de oameni, pe pământ.

7
Iar în Raiul Desfătării,
Mai întâi pe cel tâlhar,
L-ai suit, Preamilostive,
Arătându-Ți Sfântul dar.

4
Taină nepătrunsă, Doamne!
– Ca fiind un lucru rar –
Porți în slava veșniciei
„Semnele de la Calvar”.

5
Împărații fac izbândă
Cu oștirea la război,
Tu zdrobești puterea morții,
Viața dându-Ți pentru noi.

6
Ai întins pe Cruce mâna,
Tainic arătând mereu
Că ești «Mirele Răbdării»
Și al «Milei Dumnezeu».

DIN FUGA VIEȚII

1
Secundele pe care ceasul
Mergând le-arată pe cadran,
Sunt clipele neprețuite
Din veacul nostru pământean.

2
La fiecare lovitură
A ceasului să ne gândim,
Că regulat pogoară moartea
Pe cineva la țintirim.

3
Prin toată lumea de sub soare
Cutreierând cosorul morții,
Adună «spicele vieții»
Așa, precum le vine sorții:

4
În clipa asta, ea răpește
De lângă noi un pământean,
În altă clipă, ea alege
Pe unul de peste ocean.

5
Aici un preot, sau călugăr,
În altă parte un monarh,
Dincolo ia o biată babă,
Dincoace ia un patriarh.

6
Acuma vezi că vine rândul
Unui bătrân de la azil,
În altă clipă sorțul cade
Unui nevinovat copil.

7

Cosorul morții se-nvârtește
În preajma noastră fioros
Și ne răpește: ori un frate,
Ori un prieten credincios.

8

Să așteptăm, deci, cu trezvirie,
La ceasul morții cugetând,
Căci... poate-n clipa viitoare,
Venim cumva și noi la rând!

PE «DRUMUL CRUCII»

1

De ce te tulburi, duhul meu
Și cauți iar a te măhni?
Nădăjduiește-n Dumnezeu,
La El mă voi mărturisi.

2

Te-ai depărtat de fața Lui,
Dar El te cheamă așteptând
Să vii în casa Tatălui,
Pe «drumul Crucii» apucând.

3

De ce rămâi pe gânduri laș,
Nu știi pe unde s-a oprit?
Întrebă astăzi pe Sutaș,
Și el va spune, negreșit!

4

Opritu-S-a de-atâtea ori,
De câte ceasuri sunt în zi,
Să vadă care următorii
Pe «drumul Crucii» vor veni.

5

Apoi văzând că nu mai vii,
Te-a așteptat pe Cruce, sus,
Și zăbovind tu, oamenii
Oțet și fiere i-au adus!

6

Pe Stânca «Sfântului Calvar»
Așteaptă – tainic – El mereu,
Și iarăși ca și la tâlhar
Ți-ar zice, suflate al meu:

7

Amin grăiesc acum și ție,
Că tu vei fi cu Mine-n Rai,
De vei urma de-acuma Mie,
Lăsându-ți toate câte ai!

8

Tu stai la foc acum ca Petru
Și când te-ntreabă cine ești,
Te prinde frică de «Sinedriu»
Și pe Stăpân tăgăduiești!

9

De nu tăgăduiești cu graiul,
Tăgăduiești prin fapta rea,
Căci după cum își este traiul,
Așa e și credința ta!

10

Deci, ieși din „curtea răsfățării”
Și plângi ca Petru cu amar,
Ca Dumnezeuul Îndurării
Să-ți înnoiască Sfântul Dar!

DE ZIUA «ANULUI NOU»

1

S-a dus un an de zile
Greoi, spre «asfințit»,
Cu năzuinți deșarte
Și rost neîmplinit.

2

Își ia acumă rândul
Un altul, mai vioi,
Ce dă la toți cuvântul
Să-i scape din nevoi.

3
Și lumea veșnic vede
– Cu gând neîndoit –
Că orice înnoire
Îi semn de procopsit.

4
Și – doară – are pildă:
Din viața cu progres
Cu ce amar de roadă
– La urmă – s-a ales.

5
Prin duhul «înnoirii»
Se vede arătat
Că viața omenirii
Mai rău s-a destrămat.

6
Deși – la arătare –
Înaintăm vioi,
Dar sufletește mergem
Ca racul, înapoi.

7
Zburăm după «himere»
Ca vântul prin văzduh
Și văruim mormântul
Cu viața «fără duh».

CUGETARE LA MARE ÎNSTRISTARE

1
O, Răstignitul meu, Iisuse,
Preasfântul meu Mântuitor.
La cine voi afla odihnă,
La cine, sprijin și-ajutor?

2
La Tine singur, Milostive,
Afla-voi tot ce este bun,
Și altul nu-i ca să-mi asculte
Durerea care vreau s-o spun.

3
Fiind cuprins de nesimțire
Tu, Doamne, nu mă urgisi;
Arată-mi azi milostivire,
Ca, oarecând, lui Manasi.

4
De mântuirea Ta, Stăpâne,
Pe mine de mă faci părtaș
Mai mult decât cu el, minune
Cu mine faci, cel pătimaș.

5
Atunci cu dânsul, dimpreună,
Cânta-voi laude, în veci,
Căci izbăvindu-mă din «moarte»,
La viață veșnică mă treci!

ALTĂ CUGETARE

1
Doamne, când mă uit în urmă
La trecutul vieții mele,
Văd că nimeni dintre oameni
Nu m-a întrecut în rele!

2
Iar pe darurile Tale
Când le socotesc mai bine,
Văd că Tu pe nimeni altul
N-ai miluit ca pe mine!

3

După socoteala asta
Ar urma să iau ca plată
Cea mai groaznică pedeapsă
Care s-a văzut vreodată!

4

Însă Tu, Preamilostive,
Mă aștepți, răbdând mereu,
Învechitele năravuri
Ale sufletului meu!

5

Îndelunga Ta răbdare
Îmi aduce umilință,
Căci aștepți să fac vreo roadă
Vrednică de pocăință.

6

Nu m-a înghițit pământul,
Nici cu foc nu m-ai pierdut,
Dând soroc la ispășire
Trupului celui de lut.

7

Doamne, mai așteaptă, Doamne,
În mormânt să nu arunci
Viața cea nepocăită,
Nici la veșnicile munci!

8

După cum lui Iezechia
Anii vieții i-ai sporit
Și pe Manasi de muncă
Minunat l-ai izbăvit.

9

Varsă și spre mine mila,
Dumnezeul meu cel Sfânt,
Ca să Te slăvesc de-a pururi,
Până intru în mormânt.

10

Doamne, cât este de mare,
Către mine, păcătosul,
Îndelunga Ta răbdare!

11

Când întârzii eu la rele,
Tu aștepți, lovind în taină,
Ușa conștiinței mele.

12

Inima fiindu-mi frântă,
Tu reverși mereu din ceruri
Îndurarea Ta cea sfântă.

13

Când îmi vine tulburare,
Tu degrab îmi pui în minte
Semnul Sfânt de apărare.

14

Pasul meu când șovăiește
Văd cum darul Tău atuncea
Mai vârtos mă sprijinește.

15

Amărât de «cei din lume»,
Simt dulceața cea nespusă
A preasfântului Tău Nume.

16

Iar când sufăr osteneală,
Văd cum Tu reverși spre mine
Părinteasca-Ți sprijineală.

LA UȘA MILOSTIVIRII

(Rugăciune către Maica Domnului, glasul 5)

1

Preasfântă Maică și Fecioară,
Nădejdea sufletului meu,
Tu ești a mea mijlocitoare
La Milostivul Dumnezeu.

2

De n-ar avea la ceruri lumea
Rudenie de pe pământ,
Atunci ar fi pustie viața,
Asemenea unui mormânt!

3

De nu erai Tu primăvară
A veacului înțelenit,
Ar fi rămas de-a pururi iarnă
Și soarele n-ar fi zâmbit.

4

De n-ai fi răvărsat Tu zorii
Peste pământul adormit,
Atuncea umbra cea de moarte
Ar fi rămas fără sfârșit.

5

Iar astăzi, Precurată Maică,
Când toți ne-am abătut la rău,
De nu Te vei ruga fierbinte
Ne părăsește Fiul Tău!

6

Trimite semn de pocăință
Poporului nedumerit
Și adă iarăși la credință
Pe sufletul cel rătăcit!

7

Dezleagă, Precurată Maică,
Cătușele celor robiți
Și dăruiește-le răbdare
Creștinilor năpăstuiți!

RĂSPUNS UNUI FRATE IUBIT DIN ȚARĂ

(Ierom. Cludie de la Neamt)

1

Numai când simțești văzduhul
Că miroase a război
Ești aprins așa cu duhul
Ca să vii aici la noi.

2

Ai venit cu «țara-n suflet»,
Ca să «n-o mai uiți în veci»
Și la dânsa, cu dorire,
Te-ai grăbit apoi să pleci!

3

Frumusețile din țară
Negreșit, te-au fermecat,
Cu prietenii «de viață»
Și cu traiul răsfațat.

4

Ai acolo munții falnici,
Cu poienele de flori,
Întru care cântă vara
Sute de privighetori.

5

Ai pâraiele ce zburdă
Prin pădurile de brad,
Cu mulțimea cea de păstrăvi,
Care mișună în vad.

6

Vara, soarele-ndulcește,
Nu dogoară ca aici,
Iarna, frigul oțelește
Și vă face mai voinici.

7

Noi suntem aici mai șubrezi,
Mai străini, mai oropsiți,
Căci de toate ale «țării»
Frumuseți suntem lipsiți.

8

La pustie doar curmalii
Li avem ca un decor,
Iar tovarăși sunt șacalii,
Care se bocesc în cor.

9

Dacă vii, să uiți de toate
Care ieri te-au desfătat
Și – atunci – iubite frate,
Vei rămâne împăcat.

10

Nu veni «cu țara-n suflet»,
Că «n-o uiți aici în veci»
Și de-aceea, la pustie
N-ai să poți ca să petreci.

11

Lasă țara «celor tineri»,
Care au a mai trăi,
Iar Sfinția ta, Părinte,
Se cuvine a muri.

12

Mori de toate ale lumii,
Care-nșală ca un vis,
Ca să moștenești dulceața
Veșnicului Paradis.

RĂSPUNS CELOR CARE MĂ DORESC

Pentru că unele persoane doresc să mă viziteze la Schit, iar unele doresc să mă vadă iarăși prin cetate umblând, pentru asta am scris rândurile care urmează, ca un răspuns de obște. Sârguiți-vă mai mult ca să ne putem vedea dincolo de mormânt. Căci dacă ne vedem acolo, atunci ne vedem totdeauna, pe când aici ne întâlnim numai pentru câteva clipe.

1

Acolo unde nu se află
Persoane să ne pizmuiască
Și nici prieteni ca aicea
În stare să ne ponegrească,

2

Acolo unde Apa vieții
Avem Iordanul cel de sus
Și unde Soarele Dreptății
Ne stă de-a pururi neapus,

3

Acolo unde pasărele
Sunt Îngerii lui Dumnezeu
Și este veșnică verdeață
Iar pomii înfloresc mereu,

4

Acolo unde strălucește
Lumina vieții lui Hristos
Și unde toate sunt curate
Și toți au trup nesticăcios,

5

Acolo unde nu sunt poște
Și nici o grijă nu avem
Și unde este pomul vieții,
În valea Sfântului Eden,

6

Acolo-i veșnic primăvară
Și oamenii nu flămânzesc,
Ci cu dulceață negrăită
De-a pururea se veselesc.

7

Călduri și friguri nu se află
Și nici curenți să ne topească,
Iar scnipile și cu țânțarii
Acolo n-au să ne găsească.

8

Acolo nu este durere,
Nici întristare, nici suspin,
Acolo nu sunt ploii, nici nouri,
Acolo cerul e senin.

9

Acolo «crivățul» nu suflă
Și n-avem teamă de război
Și nici o «piatră de sminteală»
Nu strică pacea dintre noi.

10

Acolo, dacă vrei să mergem,
Vom fi mereu nedespărțiți,
Dar, pentru asta cere Domnul
Să fim mai bine pregătiți.

11

Acolo radioul nu mai urlă
Și oamenii nu se sfădesc,
Iar cei care aruncă pietre
Acolo nu se pomenesc.

12

Să fim străini de «duhul lumii»,
Să fim ca morți pentru Hristos,
Să nu iubim cele deșarte
Din câte sunt aicea, jos.

13

Să cugetăm mereu la moarte,
Purtându-ne cu chip smerit,
Și să iertăm, fără zăbavă,
Pe frații care ne-au greșit.

14

Să nu vorbim de rău pe altul
Și nicidecum să defăimăm,
Iar când ne vor veni necazuri,
Cu mulțumire să răbdăm.

15

Precum aleargă căprioara,
Grăbindu-se către izvor,
Așa să alergăm spre Domnul,
Înaripați cu sfântul dor.

16

Când trupul se slăbănogeste,
Cu duhul să ne întărim,
Căci numai duhul va să meargă
Acolo, unde năzuim.

17

Acolo este «țara noastră»,
Spre dânsa să ne sârguim,
Acolo, unde nu sunt piedici
La «Noul Ierusalim»!

Amin.

SUFLETE AL MEU

Scrisoare către un frate din țară

1	8
Nu căta aiurea,
Vezi numai de tine,
Socotind securea
Morții care vine.	Lasă grija lumii,
Taie vorbăria,
Nu fi robul lumii,
Cu bucătăria.
2	9
Groznică întrebare,
Se va face-atunci,
Fără de-ndurare,
Te vor da la munci!	Taci și vezi de tine,
Vrajbă nu căta,
Fii cu toții bine
Și nu-i judeca.
3	10
Dacă nu vei face
Rod de pocăință,
Cât mai ai soroace
Și mai ai putință.	Dacă ai cu unul
Mult prieteșug,
Nu râvni la bunul
Lui cu viclesug.
4	11
Ca un fur pe moarte
Când o vei vedea,
De năpraznă foarte
Te vei spăimânta!	Iar prietenia
Tu s-o uneltești
Numai cu aceia
Care nu-s trupești.
5	12
Ajutor vei cere
De la cei din jur,
Dar ei n-au putere
Căci al morții fur,	Se cuvine ție,
A cerși la «Mire»,
Întru curăție,
Dar de mântuire.
6	13
Are lângă dânsul
Slugi înfricoșate,
Ruga ta și plânsul
Cel de-apoi nu poate.	Cheamă al Său nume
Cu zdrobire multă,
Cât mai ești în lume,
Căci acum te-ascultă!
7	14
Caută, vezi bine,
Nu da amânare,
Nici la rugăciune,
Nici la ascultare.	Viața când s-o stinge,
Mila va-nceta,
În zadar vei plânge
Și vei suspina.

OGLINDA LUI VARSANUFIE (ZIS ARSENIE)

(Din gropnița Mănăstirii Sf. Sava)

vezi desenul de la pag. 163

1
Uită-te ca la oglindă
La această căpătână
Și cunoaște ce e omul:
Oase goale și țărână!

2
Deci, câștigă-ți fapte bune
Cât mai este cu puțință,
Căci la ziua Întrebării
Nu mai este pocăință.

3
Vine ziua întru care
Se deschide «Judecata»,
Iară tu ce vei răspunde,
Dacă nu te afli gata?

4
O! de s-ar deschide astăzi
Ochii tăi cei sufletești,
Să cunoști la ziua ceea,
Frica ce o pătimești!

5
Și eu lăcomit-am, frate,
La dulcele lumești,
Am poftit și eu din toate
Câte astăzi le poștești.

6
Gânduri care azi te luptă
Și pe mine m-au luptat,
Dar la patimi ca acestea
Înfrânare am lucrat.

7
Iar ca om, dacă vreodată
De am și păcătuțit,
Prin curată pocăință,
Sârguind, m-am curățit.

8
Iar de patimi sau de gânduri
Dacă tu luptat vei fi,
Uită-te atunci la mine
Și cu umilință zi:

9
„Toate trec în lumea asta,
Boțuri toate sunt de lut
După cum și căpătâna,
Om a fost și s-a trecut”.

10
Plângi, Arsenie, cu lacrimi,
Când mă vezi așa pe mine,
Căci în lumea asta falsă,
Ieri am fost și eu ca tine.

11
Fii prieten al tăcerii,
Cu smerenie te poartă,
Și potrivnic al plăcerii
Voia ta s-o ai ca moartă!
Ca un fiu al cumpătării
Fii în vremea ascultării!

12
Totdeauna tu la moarte
Caută a cugeta,
Căci așa urmându-ți viața
De osândă vei scăpa!

13
Mare este Taina Morții,
Căci știut să-ți fie ție,
Vor cădea ca mâine sorții
Care mi-au căzut și mie!

14
Fă, Arsenie, ca mine
Dacă vrei s-ajungi la bine!
.....
Care, și cum va lucra,
Așa plată va lua!

MODA RĂSFĂȚATĂ ȘI PACEA SPERIATĂ

1

Marii învățați ai lumii,
Ca niște plăcinte moi,
Scot din traistele științei
Iarăși calendare noi.

2

Ei socot că pacea lumii,
Care s-a sălbăticit,
Ar putea fi amăgită
Ca vițelul pripășit!

3

Hotărârile de pace
Pe popor l-au asurzit,
Ca un clopot care sună
Tot mereu hodorigit.

7

Unde ne va duce carul
Cu asemenea cârmaci,
Care ne sporesc amarul
Și ne lasă mai săraci?

4

Când s-or împăca mai bine
Cale păcii târguind,
Numai bine și războiul
Va fi iarăși izbucnind!

5

Lumea veșnic născocoște
Arme pierzătoare noi,
O.N.U.-ul însă făurește:
Izbăvirea de război!

6

Adunarea diplomată
Ochii lumii i-a legat,
Ca să nu priceapă-ndată
Drumul ce l-a apucat.

LA CEI DIN URMĂ

1

Când gura mea, iubite frate,
Se va închide pe vecie
Și mâna mea cea slăbănoagă
Va înceta de a mai scrie,

2

Atunci să cauți la «răbojuri»
Pe care eu le-am însemnat,
În vremea când eram odată
Cu gândul pașnic adunat.

3

Să cugeți cu luare-aminte
Acestea ce s-au zămislit,
Din harul luminării sfinte
În gândul meu cel umilit!

4

Și dacă-ți vine întristare
Aproape de mormântul meu,
Atunci să mergi la schitul nostru
Că – nevăzut – mă duc și eu.

5

Să mergi acolo primăvara
Când toate jos se veselesc
Și când se văd trecând cocoare
Spre plaiul nostru românesc!

6

Acolo să citești cântarea
Blagoslovitului Iordan
Și apa va ținea isonul
La versuirea lui Ioan.

7

Ea va cunoaște graiul tainic
Și murmurând încetișor,
Va face semn la păsărele
Și toate vor cânta în cor!

UN SFAT NEPOCĂITULUI IOAN

1

De la ușa casei tale
Până colo la mormânt,
Nu mai este multă cale:
Trei sau patru pași mai sunt!

2

Sus erai odinioară,
Iată, jos te văd acum
Ca și soarele spre seară
Pregătindu-te de drum!

3

Când mergeai spre marea Moartă
Se părea că vrei să zbori,
Iar acum, jos la poartă,
Uneori cu greu pogori!

4

Cercetează-ți deci, valiza,
Caută la pașaport,
Poate se-mplinește viza
Și te vor muta din cort!

CRUCEA VIEȚII OMENEȘTI

1

Un creștin odinioară
Tot se căina mereu:
„Grea mai este Crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu!

2

Cum o dau nu-mi merge bine,
De necazuri nu mai scap,
Și muncesc din greu ca boul,
Până cad lângă «proșap»!

(alegorie)

3

Iată, alții sunt mai leneși
Și trăiesc mai în belșug,
Numai mie (vorba ceea)
«Boii nu-mi mai trag la jug»!

4

Și ofta creștinul nostru
Și mereu era cârtind,
Nimeni nu putea o dată
Să-l audă mulțumind.

5

Iată, viața ta se trece
Și la bine n-ai sporit,
Mișcă inima cea rece
Pentru Cel ce te-a zidit.

6

Corabia vieții fugare
S-a sfărâmat întru noian
Și Domnul te-a scos din vâltoare
Pe stânca asta la liman!
Deci fii acumă cu trezvie
Să nu pătimești șovăire!

7

Pe malul râpilor gândite
Te afli astăzi călător
Și curgerea vieții grăbite
O vezi acum nepăsător,
Dar cum tu vei dori odată
Să vină iar vremea plecată!

5

Însă Cel de Sus Părinte,
Care – ajută pe «mișel»,
Căutând din cele Sfinte,
Cercetatu-l-a pe el.

6

A trimis la el un Înger,
Noaptea, când dormea trudit,
Și luând pe om de mână,
L-a urcat pe deal la Schit.

7

Se făcea că este ziuă
Și erau numai ei doi,
Între niște Cruci frumoase,
Felurite după soi.

8

Unele erau de aur,
Altele de fier și lemn,
De argint și de aramă,
Fiecare cu un semn.

9

Zice Îngerul atuncea:
«Lu-ți o Cruce, care vrei!
Numai potrivește-o bine
Și te întoarce la bordei!»

10

Lucom el apucă-n grabă
Cea de aur mai întâi,
Începând s-o tăbârcească
Pe voinici umerii săi.

11

De prea multă strălucire
Nu te poți uita la ea,
Dar voind ca s-o ridice,
Vede că-i nespun de grea.

12

Văzând că n-o poate urni,
S-a uitat la ea cu jind,
Și se pogorî la vale
La o cruce de argint.

13

El se uită, iar încearcă,
Până ce își ia de seamă,
Să-și aleagă altă Cruce
Tot frumoasă, de aramă.

14

Dar în ciuda lui și-aceea
– Pentru dânsul – este grea,
Cea de marmură mai tare,
Cea de fier cam tot așa.

15

Lângă ele mai la vale,
Vede sub un copăcel
Cruce de stejar ușoară,
Numai bună pentru el.

16

O ridică, deci și pleacă,
Iară Îngerul pe drum
Îl întreabă pentru Cruce,
Dacă-i mulțumit acum.

17

«Slavă Domnului, răspunde,
Tare-s mulțumit cu ea,
Căci din toate numai asta
Este după vlaga mea!»

18

Îngerul atunci îi zice:
«Omule nemulțumit!
Pentru Crucea vieții tale
Totdeauna ai cârtit!

19

Astăzi te-am adus anume
Ca să-ți fie ție semn,
Că niciuna nu poți duce,
Decât Crucea cea de lemn.

20

Asta este «Crucea Vieții»
Dată ție de când ești,
Deci, lui Dumnezeu dă slavă,
Și de-acum să nu cârtești.

21

Cele de metale scumpe
Sunt a oamenilor sfinți,
Care sufăr pân-la sânge
Întru grele nevoinți.

22

Iară tu cu sărăcia,
Lesne te vei mântui,
Dacă vei păzi credința
Și răbdând vei mulțumi!»

TURMĂ FĂRĂ PĂSTOR

1

Se-aude azi din depărtare
La Dunăre un geamăt greu,
O, cât mai suferi azi de tare!
În Țara ta, poporul meu!

2

Că iată, ți-au răpit „păstorul”
Și oile s-au risipit,
Punând la „stână” roșiorul
Pe cel „tovarăș” ca „năimit”.

3

Azi „urșii” smulg din carne lâna,
Iar sângele din „oi” îl sug
Și multe oi, lăsându-și stâna,
Prin locuri depărtate fug.

4

În plaiul strămoșesc, departe,
Oftează frații cu amar,
Fiind siliți acum să poarte
Povara Crucii spre „calvar”.

5

O, Suflete nemângâiate
Din „lagărul de suferință”,
Voi însetați de libertate,
Păzindu-vă sfânta Credință!

6

Voi socotiți pe cei „de-afară”
Că sunt în raiul desfătării,
Căci nu e viață mai amară
Ca astăzi pe pământul Țării.

7

Voi așteptați o mângâiere,
O rugăciune de la noi,
Dar nu aveți la cine cere
Căci... toți suntem întru nevoi

8

Pribegi, înstrăinați de casă,
Suntem la suflet răzlețiți,
Căci duhul vrajbei nu ne lasă
Să fim măcar acum uniți.

9

Ca pleava astăzi ne-mpresoară
Vârtejul rău al vrășmășiei,
Și viața noastră mai amară
Ne-o facem noi în pribegie!

NEVOITORUL MÂNDRU

1

La un Schit trăia odată
Un monah nevoitor
Ce era cu socoteala
Cam înalt cugetător.

2

El fiind la trup mai zdravăn
Decât frații de la Schit
Împlinea și ascultarea
Și canonul îndoit.

3

Șaptezeci și cinci de ațe
Regulat el învârtea,
Pe când alții mai bicisnici
Nu puteau ca el urma.

4

Se plâneau de slăbiciune
Către cel mai sus-numit,
Iură el râdea de dânșii,
Socotind că-i procopsit.

5

Dumnezeu Preamilostivul
N-a lăsat pe robul Său
Cu să-și piardă osteneala
Pentru cugetul cel rău.

6

Îi arată în uimire
Pe un Înger luminat
Cu un ciur frumos în mână
De metanii încărcat.

7

Te fălești, (îi zice dânșul),
Înălțându-te în gând
Pentru ațele făcute
Și te mângâi numărând!?

8

Iată ciurul cu metanii
Pentru fiecare zi!»
Și zicând așa, începe
Îngerul a ciurii.

9

După asta îi arată
Cuviosului mirat
Că din ciurul plin de ațe
Numai trei s-au arătat!

10

Șaptezeci și cinci de ațe
Iată ce au prețuit,
Căci la ceruri dintre toate
Numai trei ți s-au primit!

11

Când începi să faci canonul
Gândul este adunat,
Dar trecând puțină vreme
Te apuci de vânturat.

12

Te grijești să numeri bine
Ațele ce mânuiești,
Dar cu mintea răspândită
Țări și mări cotrobăiești!

13

Pentru asta din canonul
Care zilnic ai făcut,
Trei metanii sunt primite,
– Cele de la început – !

14

Celelalte sunt pierdute
Ca și pulberea în vânt,
Căci în loc să fii la ceruri,
Mintea zboară pe pământ!

15

Nu voiește Domnul număr
Dintru cuget răspândit,
Mult, puțin, El vrea să facem
Cu trezvie și smerit!

16

Iată, cel bolnav ce zace:
Trei închinăciuni făcând,
S-a primit ca împlinire
A canonului de rând!

17

Celuia cu neputință,
De nu poate împlini,
Dar făcând și el ce poate,
Dumnezeu îi va primi!

18

Iar de are ascultare
Și de boală-i chinuit,
Altă jertfă nu se cere
Decât duhul mulțumit!

19

Mulțumirea întru boală
Este ca un sfânt prinos,
Mai primit decât canonul
Celui care-i sănătos!

20

Iar suspinul celui trândav
Este iarăși mai primit,
Decât multa nevoiță
A celui ce s-a mândrit!

21

Se pogoară fără roade
Mândrul cel nevoitor
Și ca cedrul se înalță
Cel smerit cugetător!

22

Să primească fiecare
Ce-i trimite Dumnezeu
Și lucrând după putere
Umilească-se mereu!

CANONISIREA ÎMPIEDICATĂ DE CEI ADORMIȚI

1

La un Preasfințit Episcop
Au venit din eparhie
Plângeri contra unui preot
Ca năravul la beție.

2

Și precum aceste plângeri
Stăruiau neconținut,
S-a găsit de cuviință
Să-l oprească de slujit.

3

S-a alcătuit scrisoare
Spre a lui canonicisire,
Ca prin asta Parohia
Și cei mari să aibă știre.

4

Dar când dă să iscălească
Preasfințitul la sfârșit,
S-a făcut un vuet mare,
Mii de glasuri s-au pornit.

5

– «Nu! Nu! Nu! să nu faci asta!»
Auzit-a din văzduh,
Și scăpând din mână pana
Tulburatu-s-a la duh.

6

Cugetând puțin bătrânul
S-a gândit că-i vreo părere,
Căci îi țiuie urechea
Uneori de priveghere.

7

Deci, apucă iar condeiul
Ca să facă iscălire,
Dar în clipa-aceea, iarăși
Se aude glăsuire!

8

«Nu, Nu, Nu! arată-i milă»,
Se aude lămurit,
Și de frică Arhiereul
A lăsat de iscălit.

9

Dar venindu-și iar în fire,
Vrea să termine de scris,
Socotind acele glasuri
Nălucire ca de vis.

10

Dar a treia oară, mâna
A-nceput a-i tremura,
Căci potopul cel de glasuri
Mai năvalnic răsuna.

11

Aruncând din mână pana,
A lăsat neiscălit
Și chemând pe cel cu vina,
Cu blândețe i-a grăit:

12

„Precucernice Părinte!
Iută, am aceste știri,
Adevăr ne scrie lumea,
Ori sunt goale uneltiri?”

13

„Toate sunt adevărate,
Preasfințitul meu stăpân,
Mă înșel cu băutura
Și de rău cu drept mă țin!

14

De la alte patimi rele
Dumnezeu m-a izbăvit,
Dar năravul băuturii
Deseori m-a biruit”.

15

„Dar, (îi zice lui Vlădica)
Slujba cum ți-o împlinești?
Căci de-acuma ai pedeapsă
Șapte ani să nu slujești!”

16

„Preasfințite, eu din ziua
Întru care m-ai sfințit,
N-a rămas în Parohie
Nici un om nepomenit.

17

Mai cu seamă eu, smeritul
Foarte mult mă sârguiesc
Ca pe cei trecuți din viață
Pururea să-i pomenesc”.

18

Auzind vlădica asta
A-nțeles cine striga,
Și rupând scrisoarea, zice:
«Mergi la Parohia ta!

19

Eu asemenea persoane
Nu le pot canonisi,
Căci atunci pe mii de duhuri
Aș putea nedreptăți!

20

Cei din viață cer pedeapsă
După faptul arătat,
Iară cei din altă lume
Solitor te-au câștigat!

21

Am aicea zeci de plângeri
 Scrise doar ca să te cert,
 Dar din ceruri, mii de glasuri
 Strigă astăzi, să te iert!

22

Mergi la slujba ta în pace,
 Dar să nu mai faci sminteli.
 Și să nu mă uiți pe mine
 La a slujbei rânduiei!»

FĂCLIA DRAGOSTEI DUHOVNICEȘTI

1

Un monah din vremea veche
 Dintre cei mai râvnitori
 Nu voia să pomenească
 Pe părinți, frați și surori.

2

Și era la mânăstire
 Lege pentru slujitor
 Ca să pomenească zilnic
 Pe monahi cu neamul lor.

3

– «Am murit despre rudeni!»
 Răspundea adeseori,
 Când cereau la el pomelnic
 Cuvioșii slujitori.

4

– «De-aș putea să-mi văd de mine,
 Pentru alții nu mă rog,
 Doar n-am pus eu pentru alții
 Perii capului zălog!»

5

După regula din Lavră,
 I-a venit și lui soroc
 Ca să meargă de-ascultare
 Într-o vară la metoc.

6

Deci, fiind pe înserate,
 S-a oprit în drumul său
 La lăcașul unui dascăl
 Temător de Dumnezeu.

7

Ospătându-l cei din casă
 L-au culcat în patul lor,
 Iară ei se grămădiră
 După sobă, pe cuptor.

8

Dar între străini, monahul
 – Nefiind obișnuit –
 De rușine și de grijă
 Toată noaptea n-a dormit.

9

Cum era la miezul nopții
 Cuviosul ne-dormind,
 A văzut din dosul sobei
 Flacăra de foc ieșind!

10

La un ceas și jumătate
 Limba cea de foc s-a stins,
 Dar trecând puțină vreme,
 Mai puternic s-a aprins.

11

Se părea că ard în sfeșnic
 (După cum a presupus),
 Trei făclii prea minunate
 Înălțându-se în sus.

12

Luminația aceea
 Până-n zori s-a arătat
 Și de asta cuviosul
 Foarte mult s-a minunat.

13

Dimineața, iscodit-a
Deosebi tot de la ei
Pentru slujba rugăciunii
Cum o fac de obicei.

14

– «Drept să-ți spun (a zis bărbatul)
M-am obișnuit de mic,
Să mă scol la miezul nopții
Împlinind al meu tipic!»

15

– «Dar să-mi spui, (îi zice Avva)
În ce chip te rogi atunci!»
– «Nu cer alta decât singur
Să mă izbăvesc de munci!»

16

Întrebând apoi femeia
Despre rânduiala ei,
– «Eu, Părinte, zice dânsa,
Am așa un obicei:

17

Când se liniștește soțul
După ora de canon,
Mă ridic pe nesimțite
Și mă vâr într-un cotlon.

18

Stau acolo ghemuită
Și mă rog și eu încet
Pentru soțul meu, pe urmă
Pentru mine și băiet».

19

Auzind acestea Avva
Pe deplin a priceput
Ce făclii erau acelea
Care tainic s-au văzut!

20

Și era mereu cu gândul
La acele trei făclii
Care se vedeau spre ceruri
Străbătând prin bagdadii!

21

Cunoscut-a deci monahul
Că de sus a fost un semn:
– Către rugăciunea milei
Dumnezeu i-a dat un semn!

22

Deci, din ziua-acea dânsul
Pomenea și morți și vii,
Căci voia și el s-aprindă
«Ale Dragostei Făclii!»

JERTFA CEA CU PĂCAT

1

Un călugăr de la Neamțu
Foarte osârduitor,
Ce era ca pildă vie
Pentru toți cei din sobor,

2

Avea multă sârguință
Și plătea la Liturghii,
Întru sfânta pomenire
Pentru morți și pentru vii.

3

Și din râvna lui cea mare
Ca să poată pomeni
Se zbătea pentru parale
Să le poată sclipui.

4

Casa lui și cu grădina
O dădea la chiriași,
La boierii care vara
Regulat veneau din Iași.

5

Au venit întâi mai simplu,
Arătându-se retrași,
Dar pe urmă ei făcură
Casa lui ca la oraș.

6

Au adus cu ei cucoane
Și copii gălăgioși,
Mandoline, gramofoaane,
Să petreacă sănătoși.

7

Ca să facă observații
Cuviosul nu putea,
Căci plăteau boierii bine,
Și mai mult decât cerea!

8

Liturghiile de-a rândul
Pentru dânsul se făceau
Și părinții de la slujbă
Tare mult îl fericeau!

9

Mai ales la «Panahidă»
Foarte darnic mai era
Și la zilele acelea
Praznic pentru toți făcea.

10

Dar odată-n Postul Mare
S-a făcut celui numit
O descoperire sfântă
De un frate adormit:

11

I s-a arătat acela
Care mult se pomenea
Și privind la dânsul aspru
Mortul a grăit așa:

12

„Nu mai face pomenire,
Frățiorul meu iubit,
Căci ca fumul mă înecă
Cele ce mi-ai dăruit!

13

Jertfa ta de la chirie
Nu mai este de folos,
Ci mai mult mă chinuiește
Ca un fum cu greu miros!

14

Când se urcă plin de daruri
Îngerul de jos la cer,
Se aude cum răsună
Muzica de la boier.

15

Într-o clipă se preface
Milostenia în scrum
Și se face o putoare
Și un negru nor de fum!

16

Lasă de-acum în pace
Plata de la marțafoi,
Nu aduce procopseală
Nici la tine, nici la noi!

17

Rugăciunea ta și pacea
Ce aveai la început
Ne era un dar și nouă
Decât toate mai plăcut.

18

Căci făcându-ți ascultarea,
Preotul ne pomenea
Și era mai mare plată
Decât din chiria ta.

19

Ți-ai vândut, Părinte, pacea
Pentru banii de haram
Și aduci rod din păcate
Ca și Eva lui Adam!

20

Nu te strădui de-acuma,
Nici pentru comăndul tău,
Căci făcându-ți ascultarea,
Are grijă Dumnezeu!

23

Voi, această sărăcie
Frate, ați făgăduit
Și comănduri nu vă cere
Ca la cel căsătorit!"

VEDENIA FERICITEI MONICA

1

La fereastra dinspre mare,
Sub al nopții cer senin,
Stă cu maică-sa de vorbă
Fericitul Augustin.

2

În convoiul lor spre țară
Au venit de la Milan,
Poposind în vremea nopții
La al Romei vechi liman.

3

Jos, în tihnă, lumea doarme,
Luna sus le stă zâmbind,
Îmbrăcând pământ și mare
Într-o pânză de argint.

4

Dar trecând puțină vreme
Se opresc din vorba lor,
Căci o tainică uimire
Le răpește mintea-n zbor.

21

Mulți monahi își fac pricină,
Adunând pentru comănd,
Și cu asta ei își calcă
Îngerescul legământ...

22

Sărăcia cea de voie
Pentru cinul îngeresc
Este bogăție sfântă
Din prinusul sufletesc.

5

În tăcerea cea adâncă
Ochii lor acum privesc,
Spre lumina veșniciei
De la Tronul cel ceresc.

6

Multă vreme nici o vorbă
Nu rostește gura lor,
Nemișcați rămân, avându-și
Chipul tainic, visător.

7

Sub ninsoarea de lumină,
Augustin și maica lui,
– În uimirea lor cea sfântă –
Par a fi niște statui.

8

Când își vin apoi în fire,
Pogorându-și ochii grei,
Cu emoție, Monica
Zice către fiul ei:

9

Augustine preaiubite,
Dumnezeu m-a prevestit
Că, în drumul vieții mele,
Mă apropii de sfârșit.

10

Nu mă tulbur pentru asta,
Căci dorința ce mi-a fost,
Am văzut-o împlinită;
Traiul nu-mi mai are rost.

11

Duhul meu va merge-n pace
Către veșnicul lăcaș,
Neavând de-acuma grijă
Pentru scumpul meu urmaș.

12

Viața mea a fost legată
Numai de un singur dor:
Să te văd creștin pe tine,
Și creștin drept-slăvitor!

13

Mila cea dumnezeiască
Către noi s-a revărsat,
Și pe mine, cea smerită
Negrăit m-a mângâiat.

19

Și de-atuncea înainte
Cunoscut-a pe deplin:
Că-i feciorul unei Sfinte
Fericitul Augustin.

LĂCAȘUL NEVĂZUT

Sfinții din zilele noastre pe care i-a descoperit Dumnezeu unui vânător
pravoslavnic din Rusia

1

În cetatea Trapezundeii,
Se afla odinioară,
O Biserică grecească
Renumită în odoară.

14

În pământul țării noastre
Nu mai calcă pasul meu,
Căci așa a fost poruncă
De la bunul Dumnezeu.

15

Mergeți numai voi cu pace
Și vă las ca legământ:
«Trupul meu să se îngroape
În acest străin pământ!»

16

A rămas puțin pe gânduri
Dascălul bisericesc,
Cugetând la vorba maicii
Cea cu ton proorocesc.

17

Într-o clipă tot trecutul
Îmbunătățit al ei,
I-a venit atunci prin minte,
Cu lucire de scânteii.

18

Cumpănindu-i profeția
Cu preavrednicul ei trai,
El văzu atunci cu duhul
Fericirea ei din rai.

2

A slujit aici o vreme,
Înainte de război,
Un Arhimandrit cucernic,
Cunoscut aici la noi.

3

Apucându-l răzmerița,
Fost-a pus la închisoare
Și credea că bolșevicii
Negreșit au să-l omoare.

4

Însă Dumnezeu cu darul,
Tainic l-a acoperit
Și la Erihon pe urmă,
Amândoi ne-am întâlnit.

5

Stând odată noi de vorbă,
Iată ce îmi povestea:
Despre «Raiul Sovietic»
Și de suferința sa:

6

Eu am fost fecior de preot,
Temător de Dumnezeu
Și la rânduiala slujbei
Sunt deprins din satul meu.

7

Când m-a pus la închisoare
Eu cântam neîncetat,
Mai ales «Alexandare»
Care mult m-au mângâiat.

8

De mizeria aceea,
Ce înduri la închisori,
Suferi moarte nu o dată
Ci de zeci de mii de ori!

9

Numai darul cel din Ceruri
M-a păzit precum mă vezi,
Căci, de judeci omenește,
Greu îți vine ca să crezi.

10

Cei închiși atunci cu mine,
Zi cu zi erau luați
Și trimiși ca robi la ocne
Ori în piață împușcați!

11

Cum erau odată alții
Duși ca pentru cercetat,
Am rămas închis cu unul
Dintr-un târg învecinat.

12

Bietul om, acum nădejde
De viață neavând,
S-a mărturisit la mine
Și mi-a zis apoi plângând:

13

Ziua liberării mele
În zadar am așteptat:
Văd prea bine că sfârșitul
Astăzi s-a apropiat!

14

Între altele, Părinte,
Despre care am vorbit,
Vreau să-ți spun un lucru tainic
Nu de mult, descoperit.

15

Înainte de-a mă-nchide,
Când eram la Caucaz,
Am plecat la vânatoare
Ca să-mi treacă de necaz.

16

De primejdia răscoalei,
Socotind în gândul meu,
Pe departe de tovarăși
Îmi plăcea să merg mereu.

17

Colindând așa, odată,
Și la moarte cugetând,
Nu departe de acolo
Clopote aud sunând.

18

Am crezut că-i nălucire,
Căci atuncea eu demult
Nu mai auzisem clopot
Și uimit ședeam s-ascult!

19

M-am grăbit apoi spre locul,
Unde auzeam sunând,
Și intrând într-o poiană,
Am rămas parcă visând:

20

Înainte mea deodată
Ca prin vis s-a arătat
O frumoasă Sihăstrie
Cu lăcaș prea minunat.

21

Îndreptându-mă spre poartă,
Un monah m-a observat,
Și ieșindu-mi înainte
Întrebatu-m-a mirat:

22

Spune-mi omule, creștine,
În ce chip ai nimerit?
Căci de patru ani încoace
Pământean nu s-a ivit!

23

Povestindu-i întâmplarea,
M-a legat cu jurământ
Ca să nu vădesc la nimeni
Despre locul lor cel sfânt.

24

Dacă Domnul astăzi ție
Schitul nostru l-a vădit,
Nu voi tăinui de tine,
Felul cum ne-a ocrotit.

25

Iată, noi trăim aicea
Mulțumind lui Dumnezeu,
Un sobor întreg, cu preoți,
Diaconi și Arhiereu.

26

Când a început prigoana,
Într-un duh ne-am adunat,
Și de-atunci, ziua și noaptea
Slujbele n-au încetat.

27

Și zicând sihastrul asta,
Mi-a deschis lăcașul lor,
Unde toți cântau atuncea
Slavoslovia în cor.

28

Îmi părea că sunt în ceruri
Și pe Îngeri văd cântând
Iar în strană parcă Domnul
Îmi părea că este stând!

29

Închinându-mă cu frică,
Am plecat apoi grăbit
La tovarăși, în pădure,
Să nu dau de bănuît.

30

Terminându-și povestirea
Cuviosul bătrânel,
S-a întors apoi spre mine
Și mi-a zis încetinel:

31

După cum te văd, părinte,
 Și din cele ce mi-ai zis,
 Nu va trece multă vreme
 Și vei fi și tu închis!

32

El aflase de la alții
 Că eu sunt de neam român
 Și-mi grăia ștergându-și ochii
 Cu basmaua lui din sân.

FLOAREA BISERICII DIN CARHIDON

1

În Carhidon, fiind prigoană,
 Creștinii stau închiși acum
 În galeriile murdare
 A fioresului «Budrum».

2

Văzduhul greu al închisorii
 Și bezna umedă de-aici,
 Abia îi lasă să răsuflă
 Pe viitorii Mucenici.

3

Purtarea cea neomenească
 A celor care străjuiesc
 Și «Plebea» care vine zilnic,
 Mai tare îi tiranisc.

4

În rândul celor ce așteaptă
 Sentința morții (negreșit),
 Se află tânăra soție
 A unui general vestit.

5

Ea vine azi la cercetare,
 Avându-și chipul curajos,
 Și fără nici o ocolire
 Mărturisește pe Hristos.

33

Eu îți spun acuma asta
 Ca celui duhovnicesc,
 Care stai pe la pustie
 Spre folosul sufletesc!

34

N-a trecut din ziua aceea
 Multă vreme la mijloc
 Și ne-au dus pe toți în lagăr
 Cu latinii la un loc.

6

– Ce nume ai? Întrebă dulce
 Judecătorul prefăcut.
 – Nu mă cunoști? (răspunde dânsa)
 Să-ți fie astăzi cunoscut:

7

Mă cheamă Vivia – Perpetua
 A senatorului Anon,
 Și văduva lui Iarva-Bravul,
 Eroul sfânt din Carhidon!

8

În vremea când Judecătorul
 Se străduiește în zadar
 Ca s-o întoarcă din credință,
 Se-apropie cu pasul rar,

9

Un om bătrân cu plete albe,
 Cu chipul încuviințat.
 El este tatăl muceniței,
 Alesul țării la Senat.

10

Având un copilăș în brațe,
 Se roagă ei tânguitor,
 Cu ochii stinși, scăldați în lacrimi,
 Mișcându-l pe judecător:

11

– Perpetua, scumpa mea fiică!
(Rostește el mai mult gemând)
Îndură-te de bătrânețea
Celui cu sufletul înfrânt!

12

Îndură-te de copilașul
Ce-ți este rodul cel dintâi,
De maica ta nemângâiată
Și de iubiții frații tăi!

13

Gândește-te că tu ești maică
Acestui gingaș copilaș,
Nu vezi cum îți întinde mâna
Cu zâmbetul de Îngerăș?

14

De tine viața lui atârnă,
Dezbară-te de rătăcire,
Că ne va fi la toți rușine
A morții tale osândire!

15

Perpetua sărută pruncul
Și-l strânge lăcrimând la sân,
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de bătrân.

16

Dar Sfântul har o întărește,
Ca râvna ei pentru Hristos,
Să nu rămână biruită
De dragostea celor de jos.

17

– Ascultă, tată! – zice dânsa,
Mi-e martor Domnul cel ceresc,
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

18

Credința însă mă învață
Că, orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

19

Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut,
Dar cât mai mult sunt eu datoare
Spre Domnul care m-a făcut?

20

Văzând-o neînduplecată,
Bătrânul deznădăjduit
E stăpânit și de mânie
Și de durere-i biruit.

21

Acum o blestemă cu ură,
Cerând pedeapsă de la «Zei»,
Acum o roagă cu suspinuri,
Îngenunchind în fața ei.

22

– O, fiică prea nemilostivă
Și mamă cu duhul tiran,
Cu tine mă pogori în groapă
Și lași copilul tău orfan!

23

Rostind acestea, plânge-n hohot
Nemângâiatul «veteran»
Și «Dregătorul» dă poruncă
Să-l scoată silnic din «Divan».

24

Acum, la noua întrebare,
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Și junghiată la sfârșit.

La Amfiteatru, o bătrână,
Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Ii dă ceva țesut din in.

Î Julia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea de in cu flori
Î voalul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.

Urmând priveliștea, la teatru
Păgânul «Vulg» vede mirat
Mucenicia unei sfinte,
Un voal cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De ce-i mai scump ei pe pământ!

DIN VIAȚA SFINTEI MUCENIȚE PERPETUA

(Floarea cea bine mirositoare a Bisericii din Carhidon și mărgăritarul de mult preț al Bisericii)

Mai toate viețile Sfinților din cele trei veacuri de la începutul creștinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar la unii Sfinți lipsesc cu desăvârșire. Mai ales Sfinții Mucenici din Roma, care au pătimit în vremea aceea (înainte de 300) sunt pomeniți numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie viețile Sfinților de atunci și mulți dintre ei au rămas cu totul necunoscuți. În provinciile mai îndepărtate de capitala crunților cezari, creștinii mai aveau câte puțină ușurare pentru a se organiza, iar dintre dâșii au fost și scriitori vestiți, care au lăsat în urmă cărțile lor de istorie și de apărare a Sfintei Credește.

Așa ni s-au păstrat ca o comoară neprețuită niște însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: „Faptele Mucenicilor din Carhidon”. Povestirile acestea sunt cele mai mișcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat, ca și scrierile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta Muceniță Perpetua – până în ajunul muceniei – și după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa și apărător al Credeștei.

Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general. Ca șef al armatei, el a purtat strălucite biruințe împotriva barbarilor din

Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al țării. La urmă, din cauza rănilor și a oboselilor din lupte, s-a retras din armată. Iar patria, ca recunoștință, l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al țării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân și în păgânătate a murit. Soția lui, fericita Iulia (vezi viața Sf. Narcis) a fost și ea păgână, dar pentru virtuțile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o în întunericul păgânătății și a iconomisit ca să cunoască adevărul creștinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgâni și vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea s-a luminat la credință fericita Iulia, soția lui Anon și fiica lor, Perpetua.

Din copilărie, Perpetua era înzestrată cu multe virtuți alese, prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filosofi și ritorii păgâni nu puteau s-o biruiască. Când a ajuns la vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul armatei din Carhidon. În războiul cu Numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruințe. La urmă, însă, a fost omorât mișelește de niște păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.

S-a săvârșit deci ca un adevărat erou al patriei și ca un mucenic al

credinței. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creștinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost și Perpetua. La închisoare, ea a suferit mai tare decât ceilalți creștini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinților în cel mai mare răsfaț, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede și reci ale „Budurumului” (cum se numea pușcăria de sub pământ). Galeria închisorii erau strâmte, lipsite de lumină și pline de murdărie. Iar la vremea când li se dădea puțină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanale de pe drum, ca să-și bată joc de bieții creștini, prin vorbe murdare și gesturi nerușinate. Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici și mai ales pentru nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere. În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit și bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în brațe.

Dar cu toate lacrimile și cu toate rugămintele lui de a-și cruța viața pentru hatârul copilului și pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al țării, socotea ca cea mai mare rușine mărturisirea ei pentru Hristos.

Pentru el, credința creștinească era o înșelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept ne-bunie.

Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi îngenunchind în fața ei, acum îl vezi că se mânie și o blestemă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credință, atunci el izbucnește într-un plâns cu lohote, ca un deznădăjduit și pierdut la minte. Pentru asta, judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea, făcându-se întrebarea la „Divan”, Perpetua mărturisește cu multă îndrăzneală numele lui Hristos și este osândită la moarte împreună cu slujnica ei, Felicita și cu alți creștini. Fiind dusă la Amfiteatru, locul de privesc unde se chinuiau creștinii, este întâmpinată la poartă de socrul ei, mama, Felicita Iulia, care îi dă sărutarea cea mai de pe urmă și blagoslovind-o, îi dă dinstitul voal al Sfintei Mucenițe Potamiana, care a fost adus de Sf. Narcis. Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă, locul de luptă, cântând voioasă imnul mucenicilor.

Acolo ea este străpunsă de coarnele unui taur fioros și apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut loșinată. Când își vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei

Felicita, pentru ce nu mai începe lupta. Minte ei fiind pironită la rugăciune, n-a simțit nici coarnele taurului și nici căderea ei de sus. Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon:

„Unde era oare mintea Sf. Perpetua când a împuns-o taurul și a aruncat-o sus?” Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer și nu simțea nici frica, nici durerea.

Abia târziu a văzut voalul scăldat în sângele ei și coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnații care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau dați pe mâna călăilor ca să-i junghie.

Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghiere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul. Văzând neiscusița lui, Sf. Perpetua îi zice: „Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te tulbura, lovește – uite aici!”. Abia la a treia lovitură reușește să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârșit rostind cuvintele: „O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!”.

În vremea aceea, o bătrână s-a apropiat de trupul Muceniței, luând un voal plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care își ia înapoi voalul Sfintei Potamiana, care s-a

înroșit acum din nou, cu alt sânge,
tot așa de scump.

Bărbăția Sfintei Perpetua a uimit
mulțimea păgânilor de la priveriște,
iar pe creștini i-a umplut de curaj.
Astfel s-a săvârșit cea mai nobilă
fiică a Carhidonului, adăugând o

slavă mai mare la numele strălucit
al familiei lui Anon, iar la cer a
dobândit cununa cea neveștejită din
mâinile lui Hristos, Începătorul
Mucenicilor și Dumnezeuul Slavei.
(Tâlcuită din grecește din „Faptele
Mucenicilor din Carhidon”).

TROPARUL SFINTEI PERPETUA (GLAS 5)

Odraslă din neamul cel preaslăvit
Și stea luminoasă din asfințit,
Minunat ai strălucit
Dintre norii păgânești

Și cu râvnă te-ai jertfit
Perpetuă, pentru Domnul,
Cunună cerească luând
Și pe tirani rușinând.

CONDACUL GLASUL 3

Din poporul păgănesc
Ai odrăslit, Muceniță
Și la neamul creștinesc
Te faci mireasmă de taină

Neamul tău își face nume cu vitejia
Tu – în schimb te proslăvești cu mucenicia
Și cu îngerii la ceruri
Te veselești, Perpetua.

MEGALINARIA

(mărimuri)

Pe Sfânta Perpetua s-o cinstim
Și cântări de laudă credincioșii să-i împletim
Fiind ea din rândul celor întâi născuți
A biruit pornirile celor nevăzuți.

ICOS «ÎN CINSTEA MUCENIȚEI»

Minunându-ne de bărbăția ta cea negrăită,
Strigăm ție cu inimă smerită:
Bucură-te, floarea cea minunată a Carhidonului.
Bucură-te, sfânt mărgăritar din apele Sionului.

Bucură-te, odrasla ieșită din pământ păgânesc.
 Bucură-te, mireasă a Împăratului Ceresc.
 Bucură-te, cea din neamul lui «Hanibal».
 Bucură-te, că ești și fiică de general.
 Bucură-te, ceea ce vopsești voalul Potamianeii.
 Bucură-te, ceea ce tâmpești boldurile satanei.
 Bucură-te, că ai lăsat curțile cele pământești.
 Bucură-te, că azi întru cele din slavă te veselești.
 Bucură-te, Mare Muceniță Perpetua!

SFÂNTUL NARCIS, PATRIARHUL IERUSALIMULUI, ÎN PRIBEGIE

1

Pe drumul ce duce la Gaza
 Purcede bătrânul Ierarh
 Narcis, purtătorul de semne,
 Al Sfintei cetăți Patriarh.

2

Pe spatele lui gârbovite
 O sută de ani doar au nins
 Și multe năpăști și ispite
 Avut-a bătrânul de-nvins!

3

El merge acum spre Egipt,
 Lăsându-și poporul iubit,
 Și vrea ca de-acum să trăiască
 Departe..., de toți tănuit!

4

Ieșind din Sfânta Cetate,
 La vreme de noapte târziu,
 Schimbat în haine străine –
 Alcargă ca cerbu-n pustiu!

5

Dorind ca să fie mai tainic
 El schimbă programul acum,
 Căci ziua ascuns stă la umbră,
 Iar noaptea purcede la drum.

6

Ajuns în Egipt se-abate
 Din locuri cu munții pustii,
 Căci mulți îl cunosc dintre pustnici
 Avându-și pe-aici sihăstria.

7

O ia tot spre soare apune,
 Prin sate și câmpuri trecând;
 Mai rar dacă-l vezi câteodată
 La casă de oaspeți trăgând.

8

Îi place mai mult ca să doarmă
 Afară, sub cerul deschis,
 Căci frică de hoți sau de fiare
 Nu are bătrânul Narcis.

9

Prin câte orașe și sate
 Nu trece cinstitul bătrân
 Și vede cum sfânta Credință
 Se-ntinde la neamul păgân!

10

Dar iată-l acum că ajunge
 La falnicul port Carhidon,
 Ducând o cinstită podoabă
 Vestitei familii Anon.

11

El are acum o duzină
De ani petrecuți în străini
Și-adesea, fiind pe la slujbe,
El nu s-a vădit la creștini.

12

Dar Domnul, în noaptea din urmă
Se-arată, zicându-i în vis,
Ca iarăși la Sfânta Cetate
Să meargă bătrânul Narcis.

13

De rândul acesta socoate
Zadarnic a sta tănuit,
De vreme ce Domnul îl cheamă
Din nou la poporul iubit.

14

El ține să facă o slujbă,
S-aducă fierbinți mulțumiri,
Celui Care veșnic revarsă
Din ceruri a Lui ocrotiri.

15

Se miră poporul când vede
Pe pustnicul cel călător
Făcând acum Liturghie
Cu marele lui Omofor!

16

I-s pletele lui ca zăpada,
Și-i gârbov puțin de grumaz,
Dar ager se mișcă cu pașii
Și-arată că-i suflet viteaz.

17

Pe fața lui blândă se văd
Șiroaie de lacrimi curgând,
Și-un val de lumină cerească
I-acoperă chipul lui Sfânt.

18

Dar unul pe altul se-ntreabă:
De unde-i cinstitul Ierarh?
Căci Sfânt omoforul ce poartă
L-arată a fi Patriarh!

19

Când iese cu Sfintele taine
Se-apropie toți de altar,
Primind, după datina veche,
A precistaniei dar.

20

Pe urmă ține cuvântul,
Din Sfânta Scriptură vorbind,
Dar totuși poporul nu află
De unde-i bătrânul venind.

21

În ziua aceea, spre seară,
Păstorul cetății – Optat
Poftește pe cei mai de seamă
Să vină cu Sfântul la sfat.

22

Afară de preoți se-adună
Epitropi și doamne din «clir»,
S-audă vorbind pe cinstitul
Și marele lor musafir.

23

Începe să spună bătrânul
Cum plecă din sfântul Sion,
Lăsându-și prieteni și cinste,
Și turmă iubită și tron.

24

Stingher, pe căi neștiute,
Se află mereu colindând,
El șade mai mult singuratic.
Din rodul pustiei gustând.

25

Văzut-am cu drag, zice dânsul,
În multe cetăți de la Nord
Cum crește credința creștină,
Aflându-și din neamuri, norod.

26

Aici, în cetatea aceasta
Venit-am de mult tăinuit
Și Sfintele Taine adesea
Din mâinile voastre am primit.

27

Ascuns între lumea creștină
Adesea veneam ca s-ascult
Frățeștile voastre cuvinte
Și regula Sfântului *Cult*.

28

Dar astăzi Domnul mă cheamă
Din nou la cinstitul meu tron,
Eu vin aducând o comoară
La vechiul oraș Carhidon!

29

Acestea zicând, el desface
Un voal cu sânge pătat,
Îi tremură mâna și glasul
Și lacrimi îi curg neîncetat.

30

Primește odorul acesta,
O, Iulie, fiica mea,
Ți-a rămas de la Sf. Martiră
Potamiana, sora ta!

31

Atunci o bătrână cinstită,
Căzând în genunchi cu suspin,
Sărută cinstitele moaște
Din sfânta năframă de in.

32

Cu lacrimi fierbinți o stropește
Și-o strânge cu grijă la sân,
Apoi cu murmur se închină
Cinstindu-l pe sfântul bătrân.

33

Ar vrea un cuvânt ca să spună,
Dar glasul în piept i-a pierit,
Îi tremură buzele numai
Și pleacă cu chipul uimit!

34

Ea este vestita soție
A marelui fost general
Anon, eroul cetății,
Vlăstar din neamul lui Hanibal.

35

Sfârșindu-și cuvântul, bătrânul
Pe toți îi sărută cu drag,
Apoi se așterne pe cale,
Luându-și smeritul toiag.

36

El merge spre Sfânta Cetate,
Acolo l-așteaptă de zor
Să-i cânte acum osanale
Cu lacrimi, iubitul popor!

LA PATRONUL MITROPOLITULUI IACOB STAMATE AL MOLDOVEI

1

Într-o sală îmbrăcată
Cu icoane și cu flori,
Ospătează fețe-alese
De Ierarhi și dregători.

2

Iar în capul mesei șade
Bucuros Mitropolitul,
Cel iubit de tot poporul,
Iacob îmbunătățitul.

3

Este ziua lui cinstită
Și de asta – negreșit –
Cele mai alese fețe
Din Moldova au venit,

4

Închinând mesenii veseli
La pahare de vin vechi,
Un diacon îi șoptește
Lui Vlădica la urechi:

5

«Să mă ierțați, Preasfințițe,
O bătrână de la țară
Ar dori ca să te vadă
Și de mult așteapt-afară»

6

Întru inima lui mare
Și cu nobilă simțire,
Se trezește dintr-o dată,
O duioasă presimțire!

7

Și privind pe geam, la poartă,
Ca să se încredințeze,
A zâmbit cu duioșie,
Începând să lăcrimeze.

8

Toți se uită cu mirare,
Neînțelegând de fel,
Când el spune la Diacon,
S-o aducă către el.

9

Fără multă zăbovire,
S-a ivit o bătrânică,
În costumul de la munte;
Cu opinci și cu sarică.

10

Gârbovă, cu traista-n spate,
Ea pășește cam agale,
Sârguindu-se să calce
Tot pe-alătura de țoale!

11

Ajungând lângă Vlădica,
Dânsul s-a sculat grăbit
Și primind-o i-a dat locul
Cel din dreapta mai cinstit.

12

– «Iacă, Mamă, (zice dânsa)
Am știut că ai „patron”
Și-am venit pe jos de-acasă
Să-ți aduc un mic «plocon».

13

Uite colo brânzișoară
De la noi, de la obcină,
Și prea multă sănătate
Cei de-acasă îi închină!»

14

Toți se uită cu mirare
La Înaltul Preasfințit,
Parcă vrând ca să-l întrebe –
Despre babă ce-a pățit!

15

Pricepând a lor mirare,
El cu chipul zâmbitor
Și cu buze tremurânde
A rostit către sobor:

16

„Preacinstiților mei oaspeți!
Nu vă mai mirați așa!
Iată, bătrânica asta,
Este însăși mama mea!

17

Dacă astăzi sunt la cinste,
Asta-i datorită ei,
De la dânsa am eu viața
Și smeritul obicei.

18

Ea m-a legănat pe brațe
Și la piept m-a alăptat,
Ea mi-a dat întâi povață,
Crezul ea m-a învățat.

19

Respectați sarica asta,
Care vine de la oi,
Datorită ei sunt astăzi
Ca Păstor ales de voi.

20

Astăzi eu împart cu dânsa
Cinstea mea cuviincios,
Și vă rog, gustați cu toții
Din smeritul ei «prinos»

21

Deci, vorbind așa Vlădica,
Face semn la omul său
Ca să dea la fiecare
«Cașcaval de la Rarău».

Aceste versuri le-am alcătuit într-o vreme, fiind mișcat adânc din citirea vieții lui smerite și pline de sfințenie. Din viața acestui mare Ierarh al Moldovei, se vede cum cinstește Dumnezeu pe cei smeriți, care cinstesc pe părinții lor.

Mitropolitul Iacob Stamate a fost fiu de cioban de la munte și nu se sfia de mama lui când venea la palatul mitropolitan din Iași.

PE CALEA VEȘNICIEI

1

Glasul meu încet se pierde,
Ochii tare se uimesc,
Și privesc pe nesimțite
Lucruri nouă negrăite.

2

Pe ai mei, cei de aproape,
Nu-i mai văd acum,
Iară vorba lor duioasă
Nu-mi mai este înțeleasă.

3

Un străin îmi dă paharul,
Morții ca să-l beau,
Și gustând din el, cu greață,
Mă trezesc în altă viață.

4

Astăzi bieteze picioare
Nu se mai «clătesc»,
Căci de-acuma au să meargă
Pe o cale mult mai largă.

5

Iară mâinile la rele
Nu se mai întind!
Înceștarea lor o curmă
Numai trâmbița din urmă.

6

Ochii mei de-acum a poftă
Nu mai pot privi!
Căci în fața lor se-arată
Altă lume, neumblată!

7

Gura mea și-a stins vorbirea
 Celor pământești,
 Până când va fi chemată
 La obșteasca Judecată!

8

Nasul meu odinioară,
 Gingaș la miros,
 Astăzi fără sficiune,
 Gustă numai putrejun!

9

Din gâtlejul meu
 Cel lacom și nesățios,
 A pierit în veșnicie
 Pofta cea cu lăcomie.

10

Iar urechea alintată
 Întru graiuri dulci,
 Auzire de-acum n-are,
 Decât veșnica chemare.

11

În mormânt, la întuneric
 Frații mă închid!
 Nelăsându-mi ca să vină
 Nici o rază de lumină!

12

Trupul meu, acum, ca ceara
 Curge, putrezind!
 Numai inima din mine,
 Patruzeci de zile ține!

13

Duhul meu în vremea asta
 Umblă pe pământ,
 Pretutindenea dă roată
 Unde a trăit odată!

14

Orice pas făcut în viață
 Este arătat,
 Începând de la naștere
 Pân-la ultima suflare.

15

Și privind ca în oglindă
 Cele din trecut,
 Se căiește cu durere
 La a faptelor vedere!

16

Cum ar vrea să mai trăiască
 Iarăși pe pământ!
 Ca să verse pentru ele
 Râu de lacrimi să le spele.

17

Dar a face pocăință
 Nu mai este când,
 Că s-a pus acuma, iată,
 Scaunul de judecată!

18

Împlinindu-se trei zile,
 Vine la mormânt,
 Și văzând trupeasca slavă!
 Pleacă fără de zăbavă!

19

Este vremea rânduită
 Pentru călători,
 Ca să meargă fiecare
 La obșteasca *Închinare*.

20

Însoțit de Sfântul Înger,
 Duhul meu acum,
 Cu fiorii reci de teamă,
 Se apropie de *vamă*.

Petrecându-mă cu taină,
Frații vor cânta
Cu duioasă versuire:
«Veșnica lui pomenire!»

SPRE ASFINȚITUL VIETII MELE

1

O, peșteră blagoslovită,
Mai stai de-acum nelocuită,
Să vină alt sihastru, vrednic,
Căci eu, fiind neputincios,
Îmi caut loc, puțin mai jos!

2

Tu, soare arzător de vară,
De care eu odinioară
Mă ascundeam mereu la umbră,
De-acuma fără stinghereală
Pătrunzi în locuința goală!

3

Când vine iarna friguroasă
Și norii plâng cu ploaie deasă,
Să-mi cânți, pârâule, de jale,
Că eu, pe malul tău de-acum
Nu cred că voi mai face drum!

4

În zilele de primăvară,
Venind la cuibul vostru iară,
Voi, drăgălașe păsărele,
Când lăudați pe Dumnezeu,
Cântați, să vă aud și eu!

5

Iar voi, care-ați plecat de-acasă,
De-acuma, iată, nu vă pasă
De «megieșul din pustie»,
Veniți, bursucilor în față
Căci trupul meu de-acum îngheață!

6

De-acum, pârâule zburdalnic,
Când mergi la vale mai năvalnic
Să treci pe lângă «*Schitul nostru*»,
Ducându-i niște pietricele
Din preajma locuinței mele!

7

Să mergi pe-aicea mai agale
Că, iată, te așteaptă-n cale
O stâncă veche cu «scrisoare»
De la românul Teofan,
S-o duci cu vremea la Iordan!

8

Acolo, slova românească
Mai este cine s-o citească,
Și poate va aduce-aminte
Că s-au aflat la «*Sihăstrie*»
Și frați din scumpa Românie!

„Schitul nostru” este schitul românesc de la Iordan.

LA SFÂRȘITUL MEU

1
Iată, fraților, mormântul,
Cum înghite trupul meu,
Iată, cum vedeți, pământul
Cere partea lui mereu!

2
Unde-i slava mea acuma?
Unde-i chipul lui «Ioan»?
Au pierit, cum piere spuma
De pe valuri în noian!

3
Trupul meu nu este vrednic
Nicidecum a fi cinstit,
Că mi-a fost lăcaș netrebnic
Și tovarăș răzvrătit!

4
Duhul meu în strâmtorare,
Pe pământ a petrecut
Și de loc n-avea crezare
La tovarășul de lut.

5
Rugăciunea mea și postul,
El cu greu le suferea
Și de multe ori la rostul
Mântuirii mă-ncurca.

Scrisă la Schitul Sf. Ana, Hozeva în momente de grele încercări – fiind bolnav.

OGLINDA NOASTRĂ CEA DE OBȘTE

1
Mai opriți-vă din cale,
Fraților întru Hristos,
Și uitați-vă cu jale
La mormântul meu de jos.

6
Totdeauna sânguința
Și cerescul meu avânt
Se loveau de neputința
Acestuia din pământ.

7
Să-l închideți astăzi bine,
Cum eram și eu închis,
Și mă pomeniți pe mine
Ca să merg pe «drum deschis»!

8
Drumul meu îi pe vecie,
Fără-ntoarcere la voi,
Toți, în schimb, urma-veți mie
Pân-la ziua cea de-apoi!

9
Din pământ suntem noi doară
Cum ne spune la «Scripturi»
Și-n pământ ne-ntoarcem iară
Că din el suntem făpturi!

10
Sărutarea cea din urmă
Dați-o celui de un neam,
Că suntem cu toții urmă
A strămoșului «Adam»!

3
Cel cu mintea ascuțită
Capul meu cel răsfățat
Azi e hârcă scofâlcită
Pentru toți de speriat.

4
Iută, unde-au fost sârmanii,
Ochii mei iscoditori,
Azi în locul lor guzganii
S-au făcut locuitori!

5
Unde-a fost odinioară
Limba mea cuvântăreață,
Azi jivini otrăvitoare
Fără frică se răsfăț!

6
Iur urechea mea și nasul
Care ieri se desfățau,
Azi nici sunete plăcute,
Nici mirosuri nu mai au.

7
La picioare și la mână
Sunt acum cătușe noi
Și rămân înțepenite
Pân-la ziua cea de-apoi.

8
Sărguiți-vă pe calea
Noului Ierusalim
Și atunci iar cu toții
La un loc avem să fim.

9
Despre multe ale vieții
Nu cunoaștem ce va fi,
Dar necruțătoarea moarte
Știm precis că va veni.

10
Astăzi biata omenire
Dezmierdări și-a făurit,
Ca să nu-și aducă aminte
Niciodată de sfârșit.

11
Născocirile moderne
Fac pe omul trecător
Să-și închipuie că este
Veșnic și nemuritor

12
Radioul cântă, lumea joacă,
Tunul bubuie mereu,
Și puțini mai pot pricepe
Tainele lui Dumnezeu.

13
Fraților, să nu vă-nșele
Bunătățile deșarte,
Fiți cu pază despre ele,
Cugetând mereu la moarte!

14
Viața este ca și roua,
Ca un vis înșelător,
Repede se ia perdeaua
Către veacul viitor.

15
Nu uitați la rugăciune
Pe cei duși de lângă voi,
Că și voi mâine, poimâine,
Veți veni aici, la noi!

SLOVE PE MORMÂNT

1
Iubite frăţioare, opreşte-te din cale
Când eşti pe aici trecând
Şi caută cu jale
La bietul meu mormânt.

2
Eu nu mai am acuma
Nici voce, nici cuvânt,
Dar tu citeşte numa
Ce-am scris eu oarecând.

3
Citeşte, lăcrimează
Şi roagă-te în gând,
Că mult se uşurează
Țărâna pe mormânt.

4
Această rugăminte
Să n-o dispreţuieşti,
Ci adu-ţi des aminte
De mine cât trăieşti!

5
Adâncă-i taina morţii!
Ah, câte am de spus!
Te văd în faţa porţii...
Dar sunt oprit de sus!

6
Grăbeşte-te, părinte,
Găteşte-te de drum;
De suflet ia aminte
Că vii la rând acum!

7
Iar tu, Iordane Sfinte,
Când ieşi din drumul tău,
Să dai pe la morminte,
Scăldându-mi trupul meu!

8
Şi când te-ntorci la vale
Aşterne pe mormânt
Nisipul tău cel moale
Să-mi fie ca veşmânt.

9
În locul tămâierii
Deasupra va sluji
Mirosul primăverii
Când iarba va-nflori!

10
De vii cândva năvalnic,
Să nu-mi dărâmi mormântul
Ci treci cu murmur jalnic
Udând încet pământul!

FLORI DE LA IORDAN

1
De câte ori, Iordane Sfinte,
Pe malul tău am colindat,
Mă cuprindea un dor fierbinte
Să stau acolo nemişcat.

2
Să nu mai am de lume ştire,
La malul apei vieţuind,
S-ascult a undei glăsuire
Şi păsările ciripind.

3
S-aud în «lunca cea bătrână»
Cum sună vântul din pustie
Şi firea toată cum îngână:
«Treime Sfântă, Slavă Ție!».

4
Voiam să am mereu în faţă
Izvoarele de la Harara
Şi locul pustnicesc – de viaţă –
A Sfinţilor din Vitavara.

5

La «colimvitra-ți» minunată
Voiam să vietuiesc mereu,
Acolo unde – altădată –
Se botezase Dumnezeu.

6

În murmur, tainic, apa cântă,
Iar trestiiile tremurând
Slăvesc Treimea cea Preasfântă
Ce Se-arătase oarecând.

7

În valea ceea cu izvorul,
La poalele unui tăpșan,
Ades vorbea Mântuitorul
Cu Sfântul Prooroc Ioan.

8

Ce taine mari erau grăite
De Dumnezeu cu Prooroc,
În umbra peșterii smerite,
Sub valul Soarelui de foc!

9

Pe-aici trecând cu oboseală
Un Avvă Sfânt, către Sinai,
A fost cuprins de fierbințeală
Și cineva-î șoptea lui: «Stai!»

10

Era Ioan Botezătorul,
Zicându-i: «Stai aici, mai bine!
Aici venea Mântuitorul,
Vorbind adeseori cu mine!»

11

Văzând că peștera – cu slava –
Pe sfântul «Rug» îl întrecea,
A stat, punând temeiul Avva
Vestitei Lavre «Sapsafa».

12

Aproape de Iordan, pustia
În taină a adăpostit
Pe sfânta Pustnică Maria
Și pe Zosima cel Sfințit.

13

În Baptisterul cel de piatră
Se boteza – peste Iordan –
Mulțimea cea idolatră
A craiului de la Iran.

14

Aici și Sfântul Conon spune,
Fiind de gânduri bântuit,
Botezătorul – prin minune –
Îndată l-a tămăduit.

15

Mai sus, în stânca cea de sare
(Precum scripturile vestesc)
«Șeptimea Sfintelor Fecioare»
Aveau lăcașul pustnicesc.

16

Iar mai la vale, către mare,
Se află «Schitul Românesc»,
Ca o cetate de salvare
Și ca un rai duhovnicesc.

17

E ostrovul întâmpinării
Românilor înstrăinați
De plaiul strămoșesc al Țării
Și de furtună zbuciumați.

18

Iordane, râu cu apă sfântă,
Noian de binecuvântări,
Spre tine dorul mă avântă
Din răzlețitele-mi cărări!

5

O, leagăn sfânt de mângâiere
Al sufletului meu pribeag!
Privind, mai uit a mea durere,
Că tare ne erai tu drag!

6

Noi toate le-am făcut modeste
Că n-am avut nici un mijloc,
Dar cel puțin așa cum este
S-a pus un par aici pe loc.

7

Un cuib smerit abia se face
Cu multe piedici și sudori
Din jertfa maicilor sărace
Și-a fraților sânguitori.

8

Ascuns în mijlocul pustiei,
Pe malul sfântului Iordan,
Acest Lăcaș al României
Ne-a fost la toți ca un liman.

9

Iar noi, străini în dezbinare,
– Ca oile fără cioban –
Mai dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

10

Acei săraci au fost mai darnici,
Că cei bogați dau la străini,
Iar cei mireni au fost mai harnici
Decât ai noștri de un cin.

11

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Și-o firimitură sărăcească
Frățește o puteam mânca.

12

Aici bolnavi, fără mijloace,
(Aiurea neavând răgaz),
Se pogorau cu drag încoace,
Uitând săracii de necaz!

13

Iar câți aveau, din întâmplare,
Vreo dușmănie între ei:
La gura sobei ori la soare
Se împăcau fără să vrei!

14

Și pot să zic că toți de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat.

15

Căci lunca verde, cu Iordanul,
Pe toți ne-mbrățișa cu drag,
Îndepărtându-ne aleanul
Din sufletul nostru pribeag.

16

Pe prispa cea de lut, în soare,
La baie ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că țara noastră n-a murit.

17

Azi unde-i rostul rugăciunii
În limba ta, lăcaș cinstit?
Că... iată boldul urâciunii
Pe fiii tăi i-a răzlețit!

18

În sălcii și-au ascuns organul
Feciorii tăi înstrăinați
Și plâng robia cea amară
A „Maicii lor de la Carpați!”.

Comoară sfântă neînțeleasă
 Și raiule duhovnicesc
 Tu ții ascunse multe taine...
 De-a sufletului Românesc.

Tu ești Fecioara cea mezină
 A Maicii noastre sufletești,
 Și azi cu dânsa dimpreună
 Ți este dat să pătimești.

Cununa ta de altădată
 Acum în spini s-a prefăcut,
 Iar fiii cei din altă ceată
 Năframa morții ți-au țesut!*

* În anul 1948, când ne-am pogorât la Iordan ca să viețuim la Schit pentru că locul era mai potrivit, un Beduin, om bătrân care avea mai mult de 80 de ani și se ocupa cu creșterea vitelor prin pustiul Iordanului, ne-a povestit că ține minte de când era mic băietan, tot pe acest loc a apucat dânsul că trăiau vreo șase călugări români pustnicește, prin colibi. Că și pădurea din lunca Iordanului era așa de deasă încât era cu neputință să mergi, să ajungi, să vezi apa decât numai pe unde mergeau cămilele să bea apă din Iordan.

Așa a fost pădurea până la anul 1948, când au venit arabii refugiați de la evrei și au distrus-o de tot, făcând grădini pentru zarzavaturi, pe care, când lumea Iordanul le distrugea și rămâneau cu munca în zadar.

Acum se vede că Sfântul Ioan vrea să se facă iarăși pădure pentru pustnici, și iarăși să răsune valea de glasul monahilor cântând: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, Închinarea Treimeii s-a arătat... Aceste stihuri le-a scris când era bolnav în Spitalul German din Muntele Eleon, și de acolo privea lunca Iordanului și Schitul Românesc cu multă durere, știind că l-a părăsit pentru totdeauna.

IZBÂNDĂ UNELTIRILOR – DEMISIA

1

Eu n-am dorit dregătorie,
 La bogăție n-am râvnit,
 Dar dorul vieții de pustie
 L-aveam aprins neconținut.

2

De-aceea, când a fost chemarea
 Să facem la Iordan un Schit
 Aveam atunci încredințarea
 Că dorul sfânt s-a împlinit.

3

Dar vremurile furtunoase
 Și dezbinarea dintre noi
 M-au dus pe căi anevoioase
 Cu carul singur, fără boi.

4

Atunci, văzând încurcătura,
 Am pus la jug ce s-a găsit,
 Dar carul s-a lovit de ura
 Și pizma „celor din singlit”.

5

Eu știu că mulți doresc acuma,
Zicând în gândul lor mocnit:
– „Da, bine că se duce ciurma
Să vină altul procopsit!”

6

Și iată vremea potrivită
La frații noștri le-a venit
Căci sănătatea mea dogită
Îmi dă răvaș de drum grăbit.

7

Am dat de veste la toți frații
Să vină gospodari la Schit,
Sfinția voastră întrebați-i:
A fost vreunul nepoftit?

8

Gherasim nu e pus la număr
Că are duhul răzvrătit,
Nici cei ce stau cu el la umăr
Și care mult l-au dascălit.

9

Dar iată, toți arată dosul
Și tare sunt nedumerit
Văzând că însuși proestosul
Nu mai coboară pe la Schit.

10

Aflându-mă în neputință
De-a mai rămâne în servici
Eu am adus la cunoștință
Patriarhiei de aici.

11

Din asta, s-a stârmit furtună
Între românii patrioți
Și vestea peste tot răsună
Că vin la Schit „Fanarioți”.

12

Gherasim cere judecată
Iar partizanii lui de sus
Îi dau bătrânului zăgneală
Ca noi s-avem motiv de dus.

13

Întâi, când el blagoslovitul
N-avea benzină de la frați
Atuncea apăram noi Schitul
De câte ori eram luptați.

14

Acum, când văd că toți de-a rândul
Se țin cu dânsul de curmei,
Am socotit așa cu gândul
Că vor pleca și frații mei.

15

De astă dată, văd prea bine
Că Dumnezeu a slobozit
Să pătimească ei rușine
Căci răul singuri l-au urzit.

16

Nevrednici de așa podoabă
Frățimea azi s-a arătat,
Slujind zavistei ca roabă,
Culeagă, deci, ce-au semănat!

17

Adevărat, am fost pândarul
Acestui mic stup de albini,
Dar nu mai sunt și azi bondarul
Le-mprăștie pe la vecini.

SCRISOARE DESCHISĂ PENTRU CTITORII MEI APRIGI

1

Iertați-mă că-mi spun cuvântul,
Iubiților mei frați și surori,
La cei care odinioară
Au fost la Schit ajutători:

2

Cunoașteți bine vremea ceea
Când pogorâsem eu la Schit,
Cum toți erau la deznădejde
Și nimeni nu m-a sprijinit.

3

Apoi mai știți că eu devale
Mizerii mari am îndurat;
Nici tu Biserică ca lumea
Și nici chilia pentru stat.

4

Grădina vraște, uscată,
Necurățită, fără gard,
Iar țevile de apă sparte
Și cu motorul reformat.

5

Mai știți apoi că, „Popa” nostru
Avea Biserica sălaș
Și nu se da urnit de-acolo
Să nu rămână păgubaș.

6

Știți bine că vecinii noștri
Erau atuncea toți dușmani,
Căci cuviosul Protosinghel
Li necăjea de-atâția ani.

7

Luptându-mă din răputeri
Un singur scop am urmărit:
Să facem toți românii jertfă
Pentru urzirea unui Schit.

8

Precum din țară altădată
Aicea mulți au dăruit,
Asemenea au dat și-acuma
Românii noștri ce-au voit.

9

Alătura de Marcu Beza,
E scris la ctitori și Miron,
Cu Protosinghelul Gherasim,
Cu Negoiaș și cu Dron.

10

Apoi sunt frații Samuilă,
Cu maicile din Ierihon,
Cu Hristodula, Eufimia
Și altele din Eleon.

11

Mai sunt apoi Părinți de-ai noștri
Ca Nicon și Veniamin,
Apoi mireni din neamul nostru
Precum și cei de neam străin.

12

Cu toții sunt părtași la vale
Și dacă toți s-ar răscula
Și-ar cere să le dau parale,
Atuncea, vai de rasa mea!

13

Un veac întreg să fac robie
Nu voi putea să le plătesc,
Halal de-așa egumenie
La Schitul nostru Românesc!

14

Câtiva din ctitorii mai aprigi
Cer gologanii înapoi
Căci ei socot că Sihăstria
A fost o vacă pentru noi.

15

Și mai socot că vaca asta
Ne-a alăptat de-atâtea ori
Și vreau acum să ceară brânza
Din cei vreo șase anișori!

16

Dar, fraților, să știți că Schitul
Ne ține multe cheltuieli
Și noi am suferit acolo
Nenumărate osteneli.

17

Iar de venituri, nici poveste,
Că nu sunt zilele normale
Să curgă de la Domnul Beza
Și astăzi, ca atunci, parale!

18

Iar dacă las în urmă casă
Și lucruri de gospodărie,
Gândiți-vă, nu am dreptate
Să iau ceva ca o simbrie?

19

Acuma spuneți dacă poate
Să-mi deie Schitul partea mea,
Ș-atuncea pot și eu răspunde
Ce poate ctitorul să ia.

20

Acuma eu îi rog pe ctitori
Să vină ei ca gospodari,
Că strigă azi cu glas de ritori,
Având pretențiile mari!

21

Să folosească ei grădina
Și casa cu ce are ea,
Le las și „Cartea cu făina”
Și barca, ba și rasa mea!

22

Dar nici așa nu vreau să vie
Și mulți votează azi la tron
Pe popa cel din vechea custodie
Să-i dea de hac el lui „Ion”!

23

Eu văd că se grăbesc miloșii
Și cei care puneau fitil
Să aibă om cu semne roșii
De la Stambul, cu noul stil.

24

Când stau la vale frații noștri
Nu zăbovesc pe la Iordan,
Zicând mereu că nu se-mpacă
Cu stăreția lui Ioan.

25

Acuma, când îi chem să vie
Și las gospodăria lor,
Ei zic că vreau tovărășie,
Dar eu să fiu răspunzător.

26

Când sunt egumen, nu le place,
Când vreau să plec, le vine greu,
Dar cine poate să-i împace,
Să ne ferească Dumnezeu!

27

Cu conștiința împăcată
Demisia acum mi-o dau;
De astăzi, pentru toată lumea,
Egumenie nu mai vreau!

ÎNFRÂNGEREA DUHULUI MEU

1

Părinții nu mai sunt în viață,
Prietenii m-au părăsit,
În luncă nu mai văd verdeață,
Iar eu acum sunt obosit.

2

Iordanul pare mai departe,
Zăduhul zilei mult mai greu
Și simt încetul cum se-mparte
Tăria sufletului meu!

3

De-o parte sunt dorinți deșarte
Cu tabără de năzuinți,
Iar frica morții-n altă parte
E numai arme până-n dinți.

4

O luptă mare se pornește
Și multe gânduri se răpun,
Iar frica morții biruiește
Și „inamicii” se supun...

RĂMAS BUN DE LA IORDAN

1

Să-ți vezi, Iordane, de pustie,
Voi, fraților, vedeți de Schit,
Că eu mă duc din „bătălie”,
Fiind la suflet greu rănit!

2

De-acuma nu voi bea, Iordane,
Din apa ta plină de dar
Și nici cu pașii mei nevrednici
Nu voi călca al tău hotar!

3

Iar ochii mei nu văd de-acuma
Cum zburdă apele în vad
Și noaptea cum zâmbește luna
De după munții Galaad!

4

N-aud de-acuma sunet dulce
Al frunzelor de la curmalii,
Nici seara chiote în coruri
Ai megieșilor șacali.

5

Iar primăvara niciodată
De-acum nu pot s-aud în zori
Cum cântă mii de păsărele
Conduse de privighetori.

6

Mirosul cel de iarbă verde,
Apoi aroma de la flori
Nu vor să-mi farmece simțirea
De-acum în anii viitori.

7

Cântarea Sfântă Românească
Și grai al Sfintei rugăciuni
Pe limba noastră – pentru mine –
De-acuma n-o să mai răsuni.

8

Privirea mea cea visătoare
De-acuma n-o mai ațintesc
Pe fața Sfințelor Icoane
De la Altarul Românesc!

9

Lăcaș cinstit, rămâi cu bine
Că eu, nevrednicul, mă duc
Să stau prin casele străine,
Decât să am aici bucluc!

10

Rămâi cu farmecul, Iordane,
Și-l dă la alții din belșug
Să-ți cânte versul cel de taină
Sihaștrii fără vicleșug!

Păzește, Sfinte Prooroace
 Pe frații care mai rămân
 Să-ți fie turmă cuvioasă
 Cu nume vrednic de „Român”!

CU GÂNDUL LA IORDAN

1	7
Când mintea mea se strâmtorează De dorul codrilor de brad, Mă pomenesc atunci cu gândul Mai jos de munții Galaad.	În preajma schitului, pădurea Acuma rău s-a pustiit Și nu auzi ca altădată Al păsărilor ciripit.
2	8
Acolo văd curgând în vale Iordanul tainic murmurând, Iar sălciile de pe maluri Le văd plecate ascultând.	Atunci, gândirea amăgită Se-ndreaptă către răsărit, Pe calea care altădată Mergeam cu drag la pescuit.
3	9
Ce taine mari le povestește Bătrânul cel cu grabnic mers, De stau așa și plâng cu mană Ca fermecate de un vers.	Dar azi cărarea cea bătută Acoperitu-s-a de spini Și nu mai poți cunoaște glasul Ce vine azi de la vecini!
4	10
Mă plec și eu atunci cu gândul Spre apa Sfântului Iordan Și când l-aud îmi trece dorul Iar mintea scapă de alean.	Aș vrea să trec de ceea parte, Să uit al inimii amar, Dar nu mai este astăzi luntre Și nici călugărul «pescar»!
5	11
De multe ori pe neașteptate Pe gândul meu neliniștit Îl aflu căutând verdeață. În chiparoșii de la Schit.	Pe malul apei doar o Cruce A mai rămas ca sfânt odor; Acolo mă opresc adesea Și plâng, să-mi treacă al meu dor!
6	12
Dar zborul lui este zadarnic, Căci astăzi nu mai sunt aici Decât doar trunchiuri fără frunze Și vechea gardă de finici.	Ea este Crucea stăreției Pe care, neputând s-o port, Am îngropat-o lângă apă În semn că starețul e mort!

13

Să fie sfântă amintire
Celor care m-au însoțit
Pe cea răstignirii mele
Și care mult s-au ostenit.

14

Iar celor care pentru Domnul
Cu dragoste ne-au ajutat
Să fie semn de mulțumire
Din sufletul celui plecat!

15

Sub dânsa stau înmormântate
Dureri străvechi și bucurii
Cu năzuinți neîmplinite
A unei biețe stăreții!

16

Lăsându-le să odihnească
Mă odihnesc și eu puțin,
Apoi chemând acasă gândul,
Ca dintr-un vis în sine-mi vin.

SEMNE DE JALE LA IORDAN DEVALE

1

Te-ai supărat acum, Iordane,
Și nu mai zburzi voios în cale;
Te dai mereu la adâncime,
Ascuns în malurile tale!

2

Văzându-ți valea jefuită
De lăcomia omenească,
Ți-ai micșorat belșugul apei
Și frumusețea cea firească.

3

S-a speriat acum pustia
De zgomotoasele motoare
Și nu mai sunt, ca altădată,
Nici păsări vesele, nici fiare.

4

Acuma nu mai vezi sihaștrii
În valea ta cea minunată,
Căci astăzi, zilnic, se pogoară
O lume nouă, răsfățată.

5

Botezătorule Ioane,
De vei veni la vale iară,
Nu vei cunoaște, nici pustia,
Nici apa de odinioară!

6

Arată-le din nou la oameni
Pe «Mielul cel Dumnezeuiesc»,
Căci multă lume nu-L cunoaște.
Iar unii îl disprețuiesc!

7

Acum e apa mai sărată
Și liniștea s-a tulburat,
Iar în lăcașul tău din vale
„Irodiada” s-a mutat!

8

În locul imnurilor sfinte
Și-al predicii de pocăință,
Acum auzi cântări la radio
A celor fără de credință.

9

Din cele patru părți a lumii
Răsună vestea de război
Și toți vedem securea morții
Apropiindu-se de noi!

10

Către „Irozii” cei de astăzi
Mai strigă, Sfinte Prooroace,
Să nu mai defăimeze Legea
Că – iată – nu mai este pace!

ICOANE VECHI

1

Iordane prea blagoslovite,
Izvorule duhovnicesc,
Când viața mea se amărăște
Mereu la tine mă gândesc.

2

Deși din vorbele străine,
Se-arată chipul tău schimbat,
Eu nu te pot vedea cu mintea
Decât așa cum te-am lăsat:

3

Cu minunate păsărele,
Cu florile bătrânei lunci,
Te văd împodobit și-acuma
Precum te cunoșteam atunci.

4

În valea ta cea răsfățată,
La Schitul nostru românesc,
Același farmec mi se-arată,
Aceași liniște simțesc.

5

La peștera din Vitavara
Cu mintea mea zăresc mereu
Pe Mergătorul-Înainte,
Vorbind cu Domnul Dumnezeu.

6

Apoi la vale, către mare,
Se-arată umbre din trecut
A cuvioșilor Sihaștri,
Cu numele necunoscut.

7

Alături, Preotul Zosima
Așteaptă parcă și acum
Pe Cuvioasa Egipteancă
Să-i dea «Merinde pentru drum».

8

Iar dincolo – de ceea parte –
Văd chipul cel uscat de post
A Sfintei Pustnice Maria,
– Ca cerbul fără adăpost.

9

În cântecul de păsărele,
În mersul apelor – grăbit –
Eu simt și astăzi armonia
Din «Ostrovul blagoslovit».

ISTORISIRE DE LA IORDAN (DIN «LIMONARUL» SF. SOFRONIE, PATRIARHUL IERUSALIMULUI)

1

În șesul Vitavarei, aproape de Iordan
Se miruiau creștinii veniți de la Iran.
Ieșind din baia sfântă, aveau de obicei
Un preot din pustie cu «Mirul» pentru ei

2

Era odinioară la slujbă rânduie
Bătrânul preot Conon, sihastrul cel vestit.
Atuncea, între alții, a fost la miruit
O tânără fecioară cu chip împodobit.

3

Fiind luptat de gânduri, bătrânul nu voia
Să miruiască fata, smintindu-se de ea.
Atuncea Patriarhul, fiind înștiințat
De pregetul lui Conon, prea mult s-a minunat:

4

Bătrân fiind cu vârsta, ce gânduri i-au venit?
A zis Preafericitul și sta nedumerit.
Dar cuviosul nostru – cu pustnicesc cojoc –
Spre munții din pustie o și luă din loc.

5

Botezătorul însă, cu chipul lui blajin
S-a arătat în cale, zicând către bătrân:
«Întoarce-te la slujbă, și eu mă pun chezaș
Că va pieri sminteala și gândul pătimaș!».

6

Luând curaj bătrânul, întâi s-a răzgândit,
Voind ca să rămână din nou la miruit.
Dar neaflând odihnă de gânduri, nicidecum,
S-a lepădat de slujbă, luând-o iar la drum.

7

Atunci, Botezătorul i-a zis: «De-acuma stai!
Ți-am ridicat războiul, dar plată nu mai ai!
Cunună pentru luptă voiam să dobândești,
Dar nerăbdând, Părinte, de dânsa te lipsești!».

8

În adevăr, bătrânul de-atunci s-a izbăvit
Și zece ani poporul de el s-a miruit.

SĂVÂRȘIREA CUVOASEI MARIA EGIPTEANCA

(la Iordan)

1

În vremea nopții, lângă apă,
În lunca Sfântului Iordan,
Așteaptă căutând în zare
Un pustnic Calomonitean.

2

Ce ai, bătrânule Părinte,
De ești așa nerăbdător
Și tot privești în ceea parte
Cu ochiul tău iscoditor?

3

Ai pus vreo undiță în apă
Și n-o găsești în locul ei,
Sau loc mai bun de pescuire
De ceea parte poate vrei?

4

Dar asta nu se face noaptea,
S-o faci mai bine de cu zi,
Și-i lucru de mirare, Avvo,
Că-ți vine dor a pescui!

5

Așa s-ar fi mirat oricine,
Văzându-l pe bătrân șezând
La miezul nopții lângă apă
(Pescar pe el l-ar fi crezând).

6

Dar după cum se vede treaba
Nu-i este lui de pescuit
De stă așa în nemișcare,
Rugându-se neconținut.

7

Privind mai bine, vom cunoaște
Că este Pustnicul Zosima,
El poartă mantie în spate,
La piept: epitrahil și schima.

8

Un vas bisericesc în mână
El ține prea cuviincios,
Având dumnezeiescul Sânge
Cu Sfântul Trup al lui Hristos.

9

În vremea asta el așteaptă,
Din ceea parte de Iordan,
Să vină spre împărțășire
«Sihastra de neam Egiptean».

10

Un an de zile se-mplinise
De când s-a înțeles cu ea
S-aducă «Sfintele» bătrânul
Și-acuma ea întârzia!

11

În mintea lui i se strecoară
O bănuială cu fior:
Da, poate nu mai sunt eu vrednic
Să văd acum acel «odor»!

12

Și dacă vine, ce voi face?
De luntre nu m-am îngrijit!
Acestea cugetând bătrânul,
Un plâns amar l-a năpădit.

13

Dar numai iată că zărește
Pe sfânta pustnică venind,
Deasupra apei (ca pe gheață),
Mirat, o vede el pășind.

14

Pe trupul ei pârlit de soare
Și ca o scândură uscat
Ea poartă doar o zdreanță veche
Pe care Pustnicul i-a dat.

15

În ziua când era să moară,
Atuncea s-a împărțit
Și pentru asta pe Zosima
Mai înainte l-a vestit.

16

Căci vrând să moară neștiută
I-a zis să vină la un an
S-o afle ca mai înainte
De ceea parte de Iordan.

17

Cu multă nerăbdare Avva,
În anul următor venind,
Aflat-a trupul cuvioasei
De-un an de zile adormit.

18

Iar în nisip era scrisoare
Cu ziua săvârșirii ei:
Că-i este numele «MARIA»,
S-o-ngroape după obicei.

19

Cântându-i cele cuvenite,
Ședea bătrânul cugetând,
Că nu avea nici o unealtă
Să-i facă groapă în pământ!

20

Dar, O! minune preaslăvită!
Venind un leu înfricoșat,
Cu ghearele scobind îndată,
Mormântul Sfintei l-a săpat!

21

Apoi, plecându-se cucernic,
În pace el s-a depărtat,
Iar pustnicul, cu multe lacrimi,
Cinstitul trup a îngropat!

POGORĂMÂNTUL LUI IOASAF, DUHOVNICUL DE LA SFÂNTUL SAVA, PE MALUL IORDANULUI

1

Într-o zi de primăvară,
Jos în luncă la Iordan,
Se plimba un om cu barbă
În costum european.

2

Se știa că-n vremea veche
Lunca, după sărbători,
Totdeauna era plină
De străini închinători.

3

Câte unul mai în vârstă
Când era a se scălda,
– Ca să fie mai în voie –
De la cârd se retrăgea.

4

Pentru asta și străinul,
Despre care-am pomenit,
Cu plimbarea lui răzleață
Nu da loc de bănuț.

5

Dar un cuvios duhovnic,
Care-n preajmă se afla,
Bănuia ceva la dânsul
După felul cum umbla:

6

Mersul nu era plimbare,
Chipul lui neliniștit,
Se vedea după mișcare
Omul deznădăjduit.

7

S-a apropiat de dânsul
Cu blândețe și i-a zis:
– «Fiule, pentru scaldare
Locul nu este deschis!

8

Vino mai la deal oleacă,
Unde malul e mai jos,
Locul unde ești se surpă,
Poate fi primejdios!»

9

– «Lasă-mă, Părinte-n pace! –
A răspuns el necăjit,
Îi mai trebuie scaldare
Unui suflet osândit?»

10

– «Fiule, îi zice iarăși
Omul cel duhovnicesc,
Nu te rușina de mine,
Eu sunt doctor sufletesc!

11

Dacă ai ceva pe suflet
Spune, nu ține mocnit,
Eu de asta sunt duhovnic,
Să alin pe cel scârbit!»

12

Chipul blând și vocea caldă
A cinstitului bătrân
I-au făcut încurajare,
Spovedindu-se puțin:

13

– «Vai de capul meu, părinte,
Sunt un om nefericit,
Nu mai este pentru mine
Cale pentru mântuit!

14

Sunt canonisit din țară
Ca să nu mă-mpărtășesc
Până ce voi fi aproape
Gata să mă săvârșesc.

15

Scârba asta nu mă lasă
Nicidecum să mă alin
Și la Locurile Sfinte
Asta m-a făcut să vin.

16

Auzeam vorbind pe unii
Că făcându-mă «Hagiu»
Dezlegării de păcate
Vrednic aș putea să fiu.

17

Dar venind în Palestina
Toți duhovnicii mi-au zis
Că nu este pogorâre
(După cum se află scris).

18

Mers-am și la Patriarhul,
Poate el m-ar dezlega,
Dar mi-a spus același lucru
Și preafericirea Sa.

19

Când îi văd pe toți «Hagii»
Că se-mpărtășesc mereu,
Mă socot că eu sunt singur
Lepădat de Dumnezeu.

20

Pentru asta am în minte
Să-mi fac seamă în Iordan,
Căci de-acuma pentru mine
Nu mai este alt liman!»

21

Auzind bătrânul asta,
A văzut că-i disperat;
Apucându-l deci de mână,
Leacul următor i-a dat:

22

- «Măine fac eu Liturghie,
Vreau să te împărtășesc,
Iar păcatul tău de moarte
Eu de-acum îl ispășesc!»

23

A simțit în clipa ceea,
Omul deznădăjduit,
Că s-a ușurat la suflet,
Chipul i s-a veselit.

24

Îi părea că răsărise
Soarele abia atunci
Și o mână nevăzută
Îl scăpase de la munci.

25

Lăcrimând de bucurie,
În genunchi el a căzut
Și i-a sărutat sandalii
Încărați atunci de lut!

26

- «Întunericul din suflet
Astăzi mi l-ai risipit,
Să-ți rămână (zice omul)
Numele blagoslovit!

27

Pentru mine Iadul gata,
Astăzi aștepta deschis,
Iar Sfinția ta, Părinte
Calea morții mi-ai închis!»

28

Au rămas în noaptea ceea
Împreună priveghind
Și făcând la ziuă slujbă,
Pe hagiul el l-a grijit!

UN BOTEZ NEOBÎȘNUIT LA IORDAN

1

Când eram la Sfântul Sava
Un călugăr din sobor
Povestea de o minune
Ce a fost în satul lor.

2

S-a pornit un om odată,
De la ei din Nazaret,
La o nuntă-n acea parte
De Iordan, lângă Irbet

3

El luase împreună
Pe femeie cu băiat,
Care încă pân-atuncea
Nu fusese botezat.

4

Cum era căldură mare,
Pruncul s-a îmbolnăvit
Și vedeau că boala crește,
Nu era de zăbovit.

5

Scârba lor, săracii oameni,
Că nu este botezat,
De Iordan erau aproape,
Dar departe de la sat.

6

Ajungând la deznădejde,
Căci era mai leșinat,
L-a muiat în apă mă-sa
De trei ori și-a cuvântat:

7

– «La mila lui Dumnezeu
Ca și popa zic și eu!»
Căci din multa simplitate
Nu știa ce trebuie zis,
Dar îndată după asta
Pruncul leșinat a-nvins.

8

Deci, lui Dumnezeu cu lacrimi
Amândoi au mulțumit,
Și mergând apoi la nuntă,
Foarte mult s-au veselit.

9

Dacă s-au întors acasă,
N-au ținut în socoteală,
Și s-au dus ca să-l boteze
Preotul cu rânduială.

10

Dar în clipa cufundării
Apa toată s-a sleit,
Neputând să bage pruncul
Cum era obișnuit.

11

Toți aveau nedumerire,
Nu știau ce-i de făcut,
Și aflând Mitropolitul,
Pe părinți i-a descusut:

12

Poate au păcate grele,
Poate merg la vrăjitori,
Sau cu vicleșug botează
Pruncul lor de două ori.

13

– «Preasfințite, zice omul,
Noi de asta ne ferim,
Dar un lucru de mirare,
Iacă vă mărturisim:

14

Când eram la drum odată,
Pruncul s-a îmbolnăvit,
Și nevasta mea scaldându-l
În Iordan, s-a lecuit».

15

Întrebând apoi femeia
Cum a zis și ce-a făcut:
– «Eu, botezuri, Preasfințite
Niciodată n-am văzut.

16

Dar am zis și eu ca proasta:
«La mila lui Dumnezeu,
Ca și popa zic și eu!
Și s-a lecuit cu asta ».

17

Auzind așa Vlădica,
Pricepu că este semn
Și le-a zis să-l miruiască
Doar cu Sfântul untdelemn.

18

– «Oameni buni, copilul vostru
Este gata botezat,
După semnul care este
Și din cele ce-am aflat!»

19

Și zicându-le acestea,
Slobozitu-i-a cu pace,
Mulțumind Celui ce veșnic
Preaslăvite semne face.

MĂRTURISIREA FĂRĂ ÎNDOIALĂ

1

Un creștin cu simplitate,
Râvnitor de mântuire,
Se-ntorcea scârbit odată
De la Sfânta mânăstire.

2

Patruzeci de ani de-a rândul,
El mergea la spovedire
La un iscusit duhovnic,
Neavând nici o jignire.

3

Dar acum, văzând la dânsul
Niște lucruri de sminteală,
Se-ntorcea creștinul nostru
Plin de multă îndoială:

4

Spovedirea mea, săraca
Este fără de valoare,
Căci asemenea duhovnic
N-are dar de dezlegare!

5

Socoteam că are viață
Decât alții mai «cu dar»,
Iar acum îl văd că este
«Un bețiv și un curvar!»

6

Cam așa zicea în sine
Omul deznădăjduit,
Și mai mult n-avea curajul
Pentru mers la spovedit.

7

Ajungând în toiul zilei
La un pâraiaș curat,
A băut cu lăcomie –
Fiind foarte însetat.

8

Apa limpede și rece
L-a făcut iscoditor
Ca să vadă unde este
Al pâraului izvor.

9

Deci, mergând pe malul apei,
A ajuns într-o vâlcea
Unde se afla izvorul,
Dar acolo, ce era?

10

Apa aceea minunată
Se vedea ieșind din mal,
De pe gura unui câine
Precum iese din canal.

11

În mirarea lui se-arată
Sfântul Înger la izvor
Și vorbește către dânsul
Cam în felul următor:

12

– «Omule nechibzuite,
Ce te uiți așa pierdut,
Poate ai vreo îndoială
Pentru apa ce-ai băut?»

13

Ai simțit ceva deval, e,
Te-ai îngreșat cumva?»
– «Nicidecum, răspunde omul,
Bună apă mai era!»

14

– «Dacă n-ai băut cu greață,
Vătămare nu-ți va fi,
Căci izvorul nu se spurcă
Ori pe unde ar ieși.

15

Deci, să iei din asta pildă
Pentru spovedirea ta,
Ca să nu mai ai părere
Îndoindu-te cumva!

16

Darul Sfânt este din ceruri
Ca izvorul din pământ,
Preotul este organul
Duhului Celui Preasfânt.

17

După cum ieșind din gură
Apa n-a pierdut hotarul,
Nici păcatele la preot,
Nu au împutinat darul.

18

Fii încredințat, creștine,
Că mărturisirea ta
De Hristos a fost primită,
Nu te îndoii de ea!»

CETATEA DE GRANIT DIN VALEA SCĂPĂRII – HOZEVA

1

În murmurul vesel de apă,
«Cetatea cu stânci de granit»
Primește pe cei care «scapă»,
Zicându-le «bine-ați venit».

2

Cu veacuri de vreme-n spate
Așteaptă bătrânul Lăcaș
Pe cei care vin la «Cetate»
Și-i cer cu dorire sălaş.

3

Din negura vremii el are
Menirea cea sfântă din cer,
Să fie «azil de scăpare»
La toți cei cu «suflet stingher».

4

Evreii cu chivotul legii
Când treceau peste Sfântul Iordan,
Pe-aici au avut războaie cu regii
Din vechiul pământ Canaan.

5

La dreapta mai sus, Gavaonul
Dă soarelui loc de popas,
Iar Luna, văzând Aialonul,
Nu face atunci nici un pas.

6

Că schimbă hotarul cel veșnic
Vestitul Isus Ben-Navi,
Pe Soare oprindu-l ca sfeșnic
În marginea vremii de zi.

7

Aici Proorocul Ilie
În peștera veche de sus,
(Fugind de cumplita mânie)
Se află o vreme ascuns.

8

Pe urmă, tradiția spune,
Că Sfântul strămoș Ioachim,
Când scârba pe el îl răpune,
Pogoară aici din «Salim».

9

El vine să-și verse amarul
În lacrimi fierbinți și postiri,
De unde se-ntoarce cu darul
Celei mai alese «vestiri».

10

Apoi la a «vremii plinire»,
Fiind Iisus pe pământ,
Aici cea din urmă lucrare
Se-arată din «Sfeșnicul Sfânt».

11

Ioan-Proorocul cel mare,
Luceafăr de ziuă cinstit,
Al Soarelui care răsare
În lume din veacuri vestit.

12

Aici el botează poporul
La apele reci din «Enon»
Gătindu-i în taină «vohodul»
«Celui ce răsare-n Sion».

13

Când Domnul Se-nalță în slavă,
Atunci al apelor vad,
Din valea aceasta grozavă,
Se lasă în jos pân-la iad.

14

Iar stânca de multă sfială
Se dă la o parte atunci,
Păstrând până azi dogoreală
Din focul cu veșnice munci!

15

Apoi, după vremuri se-așază
Monahilor sfânt adăpost,
În care mereu se-naramează
Cu rugi, priveghere și post.

16

Cu miile-vin de departe
Pe toate din lume lăsând,
Ei trupul smeresc pân-la moarte
Și pierd pe vrășmașii de gând.

17

Un veac înflorește pustia
Și faptele bune rodesc,
Că Sfinții prefac sihăstria
În rai minunat sufletec.

18

Dar curgerea vremii cea oarbă
Nu cruță nimic pe pământ,
Ea schimbă a Lavrei podoabă
Cu jalnicul morții veșmânt.

19

Că valuri de nații păgâne
Și vânturi de multe sminteli
Îi strică cetății bătrâne
Frumoasele ei rânduielei.

20

O parte din «Fiii Pustiei»
Iau drumul prin chinuri la cer,
Iar alții, de frica robiei,
Își lasă lăcașul stingher.

21

Nemernici pe urma sfințită,
A unui trecut strălucit,
Noi, azi, cei cu firea slăbită
Strigăm doar cu glas răgușit.

22

O! vremuri cu unghii tirane
Și tu, prea sălbatic popor!
De ce v-ați făcut voi organe
A duhului rău stricător?

23

O, ziduri cu peșteri profunde
Ce lucruri străvechi tăinuți?
O, ape cu murmur de unde
Ce taine adânci povestiți?

24

Dar cine mai poate pătrunde
Al graiului vostru adânc?
Că iată, acum, huhurezii
În locul sihaștrilor plâng!

Dar azi pe țărâna cea sfântă
Se-arată din vechi rădăcini
O mică verdeață plâpândă
Ieșind la iveală din spini!

O! Doamne, să nu se strecoare
În «sadul» acesta uitat
Vreo capră de rău făcătoare
Că iarăși rămâne uscat!

27

Iar hoții gândiți din pădure
Aflându-l cumva fără gard,
Ei iarăși aleargă să fure
Și iarăși pe toate le ard!

Noiembrie 1952.

ISTORISIRE DIN BĂTRÂNI DESPRE PUSTIA HOZEVEI

1

Un pustnic dintre cei din urmă
Care-a trăit aici la Schit,
Zicea odată către mine
Fiind atuncea nou venit:

6

Aici se rânduiau fecioare
De Preafericiții stăpâni,
Să fie spre catehizarea
Femeilor dintre păgâni.

2

– Ehe, părinte, nu-ți închipui
Ce-a fost aici la început,
Când nu era nici mănăstirea
Nici Schitul nu era făcut!

7

Fiind cu viață minunată
Și iscusite întru «Crez»,
Ele slujeau la săvârșirea
Dumnezeiescului Botez.

3

Atuncea, când creștinătatea
Era în anii de pruncie,
A fost o sfântă așezare
Pân-a se face Sihăstrie.

8

Erau la număr o duzină,
Prin darul Duhului alese,
Și jumătate dintre ele
Erau cu treapta Diaconese.

4

Se spune că în valea asta
Și Sfânta Ana ar fi stat,
Când prunca ei cea Preacurată
La Sfânta Sfintelor s-a dat.

9

Creștinul nostru în cetate
Era atuncea prigonit,
Iar locul pentru adunare
Era mereu primejduit.

5

Din vremuri vechi necunoscute,
Când Sfinții sufereau prigoane,
Aicea se păstra cu cinste
Piciorul drept al Sfintei Ane.

10

De-aceea și catehizarea
Era un lucru delicat,
Și prin cetăți era cu totul
Adeseori împiedicat.

11

Atunci se pogorau la vale
Pe malul Sfântului Iordan,
Ori la Enon, în valea asta
Pe unde-a fost Sfântul Ioan.

12

Bărbaților era Iordanul
Pentru Botez obișnuit,
Iar pentru partea femeiască
Era aicea mai ferit.

13

Pe urmă, când a biruit credința
Și lumea s-a încreștinat,
Atuncea și catehizarea
Din valea asta s-a mutat.

14

La Hozeva după aceea
Au început a viețui
Călugări mai cu nevointă
Care doreau a pustnici.

15

Din cei mai vechi (după Scriptură)
Aflăm la «Sfântul Ioachim»,
Cinci pustnici mari, având sălașul
Deasupra, lângă țintirim.

16

Iar numele erau acestea:
Ilie, Prom, Enon, Ghenea,
Și mai la urmă, Sfântul *Zion*
Cel Purtător de Dumnezeu.

17

Izvorători de mir cu toții
Ei sunt de națiune *Siri*,
Și socotiți începătorii
Acestei Sfinte mănăstiri.

18

La Sfânta Ana, mai la vale,
Călugării mereu sporesc,
Și repede prefac pustia
În rai curat, duhovnicesc.

19

Când năvălirea păgânească
Se-abate în pământul Sfânt,
Aici aflăm cinci mii de pustnici
Cu îngeresc așezământ.

20

Pe urmă, sabia persană
Și arăbescul iatagan
Silesc pe cei care mai scapă
Să-și caute un alt liman.

21

O bună parte dintre dânșii,
Lăsându-și valea lui «*Enon*»
Și ridicând Sfintele Moaște,
Se duc la muntele *Aton*.

22

Iar cei care rămân aicea
Întâmpină multe nevoi,
Dar rabdă toate pentru Domnul
Până la marele război.

23

Atunci abia de grea furtună,
Călugării s-au risipit,
Iar Schitul și cu Mănăstirea
S-au pustiit desăvârșit.

24

Acum când n-a rămas devale
Decât ruină și pustiu,
Îmi vine ca să plâng de jale
Căci toate nu mai sunt cum știu!

25

Erau atuncea căprioare,
Iar cerbii ne erau vecini,
Și greu era ca să pătrundă
În vale oamenii străini.

26

Acuma s-a mutat și apa,
Fiind urcată pe canal,
Și nu mai vezi decât bursucii
Iar uneori câte-un șacal.

27

Acuma toate sunt schimbate,
Hulumbii doar și huhurezii
I-auzi țipând prin peșteri seara,
Iar dimineața cherchenezii.

28

Ei parcă plâng, vărsându-și jalea,
Știind ce-a fost aici la Schit,
Când drept cetate era valea
«Cu zidurile de Granit»!

DIN TAINILE PUSTIEI DE LA SCHITUL HOZEVEI

1

În tăcerea cea de noapte,
Toate când se odihnesc,
Apa murmură în șoapte
Că un cântec românesc.

2

Cursul ei fiind năvalnic,
Nimeni n-a putut din veac
Să-i priceapă graiul jalnic
Decât vântul cel pribeag.

3

El când bate de la vale,
N-are cum a se feri,
Căci îi stă atunci în cale
Și încep a tăinuî...

4

Spun atuncea (cine știe)?;
Despre Sfinții Mucenici,
Despre viața din pustie
A sihaștrilor de aici!?

5

Lucruri mari și minunate
Din trecut or fi spunând,
Căci aud strigând mirate
Cucuvaiele oftând.

ICOANA NEVINOVĂȚIEI

1

În zilele de iarnă,
Cu cer posomorât,
Doar murmurul de ape
Îmi ține de urât.

2

Iar vara, pe căldură,
Când nimeni nu mai vine,
O biată turturică
Se uită jos, la mine.

3

În preajma mea se joacă
Frumoșii porumbei,
Voind – parcă – să-mi zică
Să merg la joc cu ei.

4

Privind la ei acuma,
Îmi pare că învie,
Cea mult nevinovată
A mea «copilărie».

5

Dar când privesc în vale
Pârâul fără apă,
Atunci mă văd cu jale
Alătura de «groapă».

6

Căci viața mea pustie
Acum mi s-a scurtat,
Și calea pentru mine
De mult s-a strâmtorat.

7

Ah! cum aș vrea acuma
Să fiu netulburat!
Ca porumbelul gingaș
Și prea nevinovat!

ÎN AMINTIREA FRAȚILOR MEI DE LA IORDAN

1

Iubiților tovarăși
Și frați întru Hristos,
Eu nu vă uit de-a pururi,
Deși sunt păcătos!

2

M-ați însoțit cu râvnă
Pe-al vieții mele drum,
Deci cum putea-voi oare
Ca să vă uit acum?

3

Când mintea mea colindă
Devale, la Iordan,
Voi stați mereu în cale,
Alături de Ioan!

4

Și când mă duce dorul
La Schitul din zăvoi,
Mă văd acolo iarăși
Nedespărțit de voi.

5

Pe Valea Sfintei Ane
Fiind eu călător,
Îmi neteziți cărarea
Să-mi fie mai ușor.

6

Și când nu am putere,
Căzând pe drumul meu,
Atuncea voi cu grijă
Mă sprijiniți mereu!

7

Iar duhul când încearcă
Să părăsească „Cortul”,
Atunci frăția voastră
Îmi strângeți pașaportul!

ASTĂZI

(Cugetare)

1
Botezătorule Ioane,
S-a pustiit lăcașul tău,
Căci moda cea vicleană
Și-a pus aici cuiabarul său!

2
Acum n-auzi ca altădată
Chemarea cea de pocăință,
Ci numai cântece la radio
Din lumea cea fără credință.

3
Iar lângă apă, ucenicii
Nu se mai văd urmându-ți ție,
Căci astăzi stau necredincioșii
Și fac aici negustorie!

4
Pe calea cea duhovnicească
Popoarele nu mai aleargă,
Căci lumea și-a croit o cale
De răsfățare, mult mai largă!

5
Puțini din oamenii de astăzi
Mai vin acum să se boteze,
Căci cei mai mulți – la apa Sfântă
Pogoară azi să se distreze!

6
În loc de sfinte slavoslovii
Și clopote răsunătoare,
Acum auzi în toată valea
Urâtul zgomot de motoare!

7
Iar lângă peștera cea veche,
Sălașul tău din Vitavara,
Se desfătează beduinii
Cu turma lor, în toată vara!

TOVARĂȘII DIN PUSTIE

1
Vecinul meu din față,
Un frumos porumbel,
Se miră când mă vede
Adesea singurel.

2
Deasupra, pe chilie
Cu puiul cel mai mic,
Se joacă totdeauna;
Nu-i pasă de nimic.

3
Deodată se sfiește
Sărmanul puișor,
Văzându-mă pe mine
Că stau în fața lor.

4
Dar porumbelul mare
Șoptește către el:
„Deloc să nu ai teamă!
Și el e porumbel!”

5
Să fugi când vezi pe alții
Cu chipul de arap,
Căci ei aruncă gloanțe
Și bolovani în cap.

6
Iar cei cu haină neagră
Sunt păsări ca și noi,
Ei stau la rugăciune
Și nu ne fac război”...

În vremea asta, iată
Că sună clopoțelul,
Și părăsind cuvântul
Se duce porumbelul.

STÂNCI ÎN CALEA VIEȚII

1

Din muntele din față
Se rup bucăți de stânci
Și cad, sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

2

Adeseori acestea,
Când sunt călătorind,
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

3

Asemenea și omul,
Pierzându-și rostul său,
De multe ori atrage
Pe alții către rău.

4

De zgomotul cel mare
Al apelor la Schit,
S-a tulburat pustia
Cu munții de granit.

5

O stâncă mai bătrână
Lăsându-se de sus,
În calea repejunii
Ca stavilă s-a pus.

6

De-atunci, ca prin minune
Pârâul s-a smerit,
Și nu mai face zgomot
Când trece pe la Schit.

7

Căci neputând să calce
Grumazul vechii stânci,
Se pleacă pe sub dânsa
Tărându-se pe brânci.

8

Și-n calea vieții noastre
Sloboade Dumnezeu,
Necazuri și ispite,
Să ne smerim mereu!

RĂSPLATA LĂCOMIEI

(Pildă din viața păsărelelor)

1

O păsărică din pustie
Cu pene galbene-verzui,
Avea sălaşul lângă mine
În care ea creștea doi pui.

2

Din zori pleca sârmana mamă
S-adune hrană pentru pușori:
Bondari din cei mai cruzi și muște,
Seminte moi și viermișori.

3

Odată, cum ședeam afară,
O văd luptându-se vânjos,
Să rupă-n două (pentru masă)
Un pui de șarpe veninos.

4

În vremea când lovea cu ciocul
Sărmana nici n-a observat
Că șarpele, ca răzbunare,
Otrava morții i-a lăsat.

5

Mergând din nou la vânătoare
Ea n-a mai dat pe la cămin,
Căci i-a venit în cale moartea,
Lucrând al șarpelui venin.

6

Zadarnic strigă azi orfanii,
Cerând cu jale ajutor,
Dar maica nu se mai ivește
Și cine are grija lor?

7

Îmi plânge inima de milă
Cum mor acum vecinii mei,
Aș vrea să le ajut cu hrană,
Dar nu mă pot sui la ei.

8

O, câte suflete creștine
Nu sunt asemenea ca ei:
Nemângâiați duhovnicește
Din cauza celor «mișei»!

9

De câte ori cinștiții «Dascăli»
– (Ce sunt ca maica la norod) –
Se otrăvesc cu «moda nouă»
Întinsă azi ca un năvod!

10

Așteaptă de la ei povață
Săraca lume în zadar,
Că ei sunt morți duhovnicește,
La cine să mai afli «dar»?

11

Mai sunt apoi părinți cu râvnă
Prea mare pentru fiii lor:
Și strâng din rodul nedreptății
Prin care sufletește mor.

12

Din strâmba lor agoniseală
Nici nu se procopsesc;
Că cele ce se strâng cu patimi,
Cu patima se irolesc!

TURTUREA DE LA IORDAN

1

O turturică amărâtă,
Din lunca sfântului Iordan,
O văd umblând pe valea asta
Să-și caute (gândesc) liman.

2

De ce, sărmană păsărică,
Nu stai în luncă, pe copaci,
Aici nu ai deloc verdeață
Și vulturii sunt mai rapaci?

3

Întoarce-te la vale iarăși
Și stai aproape de Iordan,
Acolo unde ai tovarăși:
La Schitul Sfântului Ioan!

4

„Pentru mine, veselie
Nu mai este până mor
Căci mi-a omorât perechea
Nemilostivul vânător!

5

Mângâierea mea e plânsul
 Și doresc mereu să fiu
 Unde nu este verdeață,
 Unde-i jale și pustiul!

6

Cât erau la Schit copacii
 Mai aflam acolo dos
 Când ne speriau din luncă
 Cei cu pocnet fioros.

7

Când s-a pustiit pădurea
 Și grădina s-a uscat
 Surioarele din vale
 Foarte s-au împuținat.

8

Iar pe soțul meu odată,
 Cum ședea lângă Iordan,
 L-a lovit în cap cu „pocnet”
 Vânătorul cel tiran.

9

Eu fiind de ceea parte
 L-am văzut cum a căzut
 Și de-atuncea în durere
 Viața mi s-a prefăcut!”*

O VIZITĂ LA PUSTIE

1

Astăzi este sărbătoare,
 Și mai toată ziua,
 De pe stânca cea din față
 Mă privește turturica.

2

Ar dori ceva să-mi spună,
 N-are chip de porumbei,
 Care iscodesc să afle
 Noutăți din țara ei.

3

Drăgălașă păsărică!
 Când te văd în preajma mea,
 Toată lunca cu Iordanul
 Mi se pare c-aș vedea!

4

Valea cea blagoslovită
 Se arată ca prin vis,
 Cu pădurea înverzită,
 Ca un colț de Paradis.

(*) În câteva rânduri am văzut o turturică (din care nu se află în altă parte decât în lunca Iordanului) care tânjea mereu pe valea asta. La urmă s-a așezat pe stânca din fața peșterii mele și mă privea cu jale, parcă mi-ar fi spus durerea ei. Căci este lucru cunoscut de toți că turturica dacă-și pierde soțul, cu altul nu se mai însoțește și nu încetează a jeli până ce moare. De durere, ea aleargă stingheră numai pe locuri pustii și nu mai vrea să vadă verdeață, nici apă și nici nu vrea să audă cântecul celorlalte păsărele. De aceea Sfinții Părinți aseamănă viața călugărească cu văduvia turturelei. Și precum turturica nu încetează a jeli perechea pierdută până la moarte, tot așa monahul poartă doliul pocăinței, jelind pentru „Mirele cel din Cer”, care s-a jertfit pentru noi, și nimic din lumea asta nu veselește pe monahul râvnitor.

5

Parcă văd un ostrov tainic
Într-un mijloc de ocean,
Care veșnic se brăzdează
Și se udă de Iordan.

6

Iar în sânul lui se vede
Un Lăcaș împodobit,
Care-a fost odinioară
Locul meu cel mult dorit!

7

Nu te duce, păsărică,
Mai îngăduie puțin!
Ca să văd prin tine tainic
Schitul nostru mai deplin.

23 Septembrie 1956.

Schitul «Sf. Ana», Hozeva

SPRE ȚĂRMUL VEȘNICIEI

1

Privesc în vale apa
Cum curge zgomotos,
Grăbindu-se s-ajungă
La țărmul mării, jos.

2

Asemenea cu dânsa
Se scurge traiul meu,
De țărmul veșniciei
Se-apropie mereu.

3

În cale apa geme,
Lovindu-se de stânci,
Se-aruncă-n sus și cade
În gropile adânci.

4

Cu-aceeași zdruncinare
Călătoresc și eu,
Căci trupul mă apasă
Și drumul este greu.

5

Precum în urma apei
Rămâne drum bătut,
Și-n urma mea, uitarea
Va fi ca așternut.

ÎN CĂI RĂZLEȚE

1

Din muntele din față
Se rup bucăți de stânci
Și cad sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

2

Adeseori acestea
Când sunt călătorind
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

3

Asemenea și omul,
Pierzându-și rostul său,
De multe ori atrage
Pe alții către rău.

PE MAREA VIETII

1

Lipsit de fapta bună
Se trece viața mea,
Ca noaptea fără lună
Și fără nici o stea.

2

Ridică-mi, Doamne, ceața
Întinsă pe „noian”,
Călăuzindu-mi viața
Spre „veșnicul liman”!

3

De vântul cel potrivit
Să nu mă lași bătut,
Ci darul milostivnic
Să-l tinzi celui căzut!

POZA MĂNĂȘTIRII DE LA HOZEVA

(Către cel care se miră că plecăm din Mănăstire)

1

Ca să nu mai ai, Părinte,
Pentru noi, nedumeriri
Dau în câteva cuvinte
„Poza” Sfintei mănăstiri:

4

Unul poartă numai „titlul”,
Însă este nevăzut;
Altul, care poartă greul,
Este nerecunoscut.

2

Preacinstit lăcașul nostru
Cu trecutul luminos
A ajuns la cei de astăzi
Ca un lucru de prisos.

5

Unul are azi „metocul”
Și nu dă pe-aici deloc,
Altul, care-i ține locul,
N-are lemnișor de foc.

3

Are astăzi doi egumeni:
– Două moașe la un prunc –
Care nu se văd cu anii,
Iar în taină se împung.

6

Cu ideea că trimite
Starețul cel de la vale,
Cei de sus ne cercetează
Cu provizia „agale”.

7

Ajutoarele de-afară
 Care vin pentru sobor
 Astăzi nimeni nu mai știe
 Unde se opresc din zbor.

8

Nu degeaba strigă mielul
 (După cum a zis proverbul)
 Că ce scapă de la capră
 Le canonisește cerbul.

9

Astăzi grija mântuirii
 Personalului sărman
 A ajuns, (cum zice vorba):
 „Gaură întru noian”!

10

Iar atunci când vine boala
 Înlesnire nu găsești
 Și de nu te cauți singur
 Mori cu zile unde ești.

11

Toate merg așa de-a hoața,
 Dacă judeci omenește,
 Însă darul cel din ceruri
 Totuși, nu ne părăsește.

12

Căci de-a pururi Sfinții noștri
 Poartă grijă de cei vii
 Și ne ocrotesc în taină
 Ca și maica pe copii.

M-rea „Sf. Gheorghe”
 de la Hozeva, Ian. 1953

GRAIURI PROFETICE

(Culese din hrisoave grecești)

1

La anii veacului din urmă,
 Păstorii cei duhvnicești
 Se vor abate de la turmă,
 Urmând curentelor lumești.

2

Păși-vor ei pe cale strămbă,
 Lăsându-și drumul părintesc,
 Și vor cânta la oi din «drâmbă»,
 Iar nu din «fluier păstoresc».

3

Vor face focul cu «progresul»
 În «staulul duhovnicesc»
 Și fumul va stârni eresul
 Retezului papistășesc.

4

Atuncea lumea cu știință
 Va face născociri mereu.
 Și nu va fi la ea credință,
 Nici temere de Dumnezeu!

5

Poporul cel cu simplitate
 – De frica veșnicilor munci –
 Va mai păzi cu scumpătate
 Dumnezeieștile porunci.

6

Dar viețuind în neunire
 Și fără povățuitori,
 Vor fi urâți de stăpânire
 Și mulți vor sta prin închisori.

7

Acci cu râvnă mai fierbinte
La făpta bună și smeriți,
Vor fi ca cei ieșiți din minte
De toată lumea socotiți.

8

Înțelepciunea omenească
Va face idoli pe pământ.
Și lumea vrea să folosească
Dezmățul ca așezământ.

9

Vor tunde bărbile și părul
Și hainele vor rețea,
Iar legile cu adevărul
La modă toate vor scurta.

10

La tineri nu va fi rușine
Și nici iubire între frați,
Iar moda va târi cu sine
Pe oamenii destrăbălați.

11

Atuncea Dumnezeu, cu greață,
Va căuta spre pământeni
Și-i va lipsi pe mulți de viață
Ca oarecând pe «sodomeni».

12

Pământul își va pierde mana
Și munca nu va fi cu spor,
Că mulți vor crede pe Satana
Tovarăș slobozirii lor!

13

Atuncea lumea va să fiarbă
Ca un cazan la «pirostea»,
- Aprinsă de mânie oarbă -
Și pacea ei se va lua.

14

Războaie mari, înfricoșate,
Se vor ține aproape lanț,
Dar mai grozav va fi ca toate
Al «celor șapte, la Bizanț»!

15

Popoarele civilizate
Când mai vârtos vor progresa,
Ca fiarele înfometate
Cu dinții se vor sfâșia.

16

Vor face «care» zburătoare,
Iar coada lor de scorpion
Va face iarăși tulburare
Ca turnul de la Babilon.

17

Atunci vor fi ca armătură
Balauri groaznici de metal,
Împrăștiind pârjol din gură
Și fumuri cu venin mortal.

18

La vii abia a treia parte
Din toată lumea va scăpa,
Iar restul se va da la moarte;
Apoi războiul va-nceta!

19

Căci Înger va veni din ceruri,
Strigând cu glas înfricoșat,
Să pună capăt la măceluri
Puterile din Țarigrad.

20

Acolo Îngerii vor pune
Pe tronul bizantin un Sfânt
Și pașnic toți se vor supune,
Lipsind războiul pe pământ.

Atunci va fi Ortodoxia
În toată lumea strălucind,
Și va să piară dușmănia,
Belșug și dragoste fiind!

HIMERA OMULUI MODERN

(O fericire fără Dumnezeu)

1

Sărace om din vremea nouă,
«Din veacul cel cu înnoiri»,
În ce galop alergi pe urma
Unei deșarte năluciri!

2

Himera vieții se arată
Ca o nălucă, ca un vis,
Frumoasă și strălucitoare,
Ca un odor de paradis.

3

O fericire pământească
Voind a-ți făuri mereu,
Te-ai aruncat în goana vieții,
Departate de la Dumnezeu.

4

Ai născocit atâtea lucruri
Și ai atâtea înlesniri,
De crezi că vei ajunge
«Culmea desăvârșitei fericiri»!

5

Dar, iată, – tocmai – dimpotrivă
Pe cât mai mult o urmărești;
Ea tot mai mult se depărtează
Și tu mai „neferice” ești.

6

Pășești peste adâncul mării
Și prin văzduh «te porți zburând»
Iar marginile depărtării
Le-apropii astăzi «la un gând».

7

Ai terminat cu meșteșuguri
«Isprăvile» de pe pământ
Și vrei să mergi «în altă lume»
Să pui acum «așezământ»!

8

În goana ta fulgerătoare
Spre «ostrovul cel fericit»,
Ai trupul hămesit de-a pururi
Și sufletul nemulțumit.

9

Prin cele ce-a rodit știința,
Nesocotindu-L pe Hristos,
Cu patru mii de ani în urmă,
Pe oameni iarăși i-a întors.

10

Din nou suntem la «Turnul Babel»,
Căci iarăși ne-am amestecat
Și iarăși nu ne înțelegem,
Pe drumul care-am apucat.

11

Acum făptura cea aleasă,
Ca fiara este la nărav,
Căci, niciodată până astăzi
Nu s-a distrus așa grozav!

12

Privește, omenire, roada
Pe care ți-ai agonisit
Și vezi la ce măsură – oare –
De fericire ai sporit!

Privește câte cimitire,
În scurtă vreme le-ai umplut
Și câte milioane, astăzi,
Cămin și țară și-au pierdut.

14

Vezi nesfârșitele șiraguri
De invalizi și de sărmani,
De cei secătuiți în lagăr,
De văduve și de orfani.

15

Privește valul cel de lacrimi,
Că astăzi a sporit mai mult,
Auzi cântire de noroade,
Cu gemete și cu tumult!

16

Și spune-mi, unde-i fericirea,
Pe care o vânezi mereu,
La ce-ai ajuns, fără credință
În pronia lui Dumnezeu!

17

Ai cercetat adâncul firii
Și sufletul ți l-ai uitat,
Ai scos din «unde» pe lumină
Iar duhul ți-e întunecat.

18

Sălbăticia din natură,
În multe părți ai îmblânzit,
Iar patimile cele rele
Mai tare le-ai sălbăticit.

19

Tu faci orașe plutitoare,
Împărățind al mării val,
Și fortărețe zburătoare
Cu aripile de metal!

În schimb, noianul cel de taină
Al sferelor duhovnicești,
Nestrăbătut mereu rămâne
– Spre culmile cele cerești:

21

La strălucirea orbitoare
A născocirilor lumești,
Domnește întunerice beznă,
În sufletele omenești!

22

Mașinăriile lucrează
Și scriu cu fumul în văzduh,
Mizeria nesuferită
A unei vieți «fără de duh».

23

Pufnind, motoarele oftează
Cu lucrătorul cel sărman,
Cu mâini și față obosită,
Murdare veșnic de catran.

24

Nădărduii că chimicește,
Prin felurite socoteli,
Vei întocmi o fericire
Cu alt sistem de rânduieli.

25

Dar națiunile mai tare,
Prin «născocire» se distrug,
Iar tu le pregătești la modă –
Prea mizerabilul coșciug.

26

Prin egoismul animalic,
Voind progresul să-l zidești,
Cu lacrimi – iată – și cu chinuri
Pe biata lume o hrănești.

27

Acuma însetezi de pace
Și văd că te silești mereu,
Să făurești prin «conferințe»
O «pace fără Dumnezeu»!

28

Dar pacea este de la Domnul,
«Al păcii, El este izvor»,
De nu vei alerga la Dânsul,
Alergi zădarnic – fără spor.

29

Împacă-te întâi cu Domnul,
Croindu-ți viață «după duh»,
De nu vei împlini acestea,
Împrăștii munca în văzduh.

30

Câștigă-ți dragoste curată,
Străină de fățarnicii,
De nu vei dobândi aceasta,
Nimic nu faci cu bogății.

31

Iubește viața cumpătată
Și lasă portul dezmățat,
Iar dacă nu pricepi aceasta,
Degeaba te-ai civilizat.

32

Întoarce-ți iar privirea minții
Spre veacurile din trecut
Cu duhul rodnic al credinții
Și vei afla tot ce-ai pierdut.

33

Precum nu poți să prinzi cu mâna
Din apă luna nicidecum,
Așa nici pe «himera» vieții
Din calea veacului de-acum.

34

Civilizația modernă
Un «duh străin» ți-a făurit
Și de lumina mântuirii
Cu dezgustare te-ai ferit!

35

Precum aleargă sateliții
În jurul globului mereu,
Așa după «himere» astăzi,
Alergi uitând de Dumnezeu!

36

Alergi, cu mii de meșteșuguri,
Cu o viteză de nespus,
Dar goana este spre pierzare,
Căci nu-i pe «calea lui Iisus»!

MODA LUMII

1

Îi aud zicând pe unii:
«Lumea face azi progres,
Numai „rasele” și „fesul”*¹
Din năravul lor nu ies!»

2

Rău se mai smintește lumea
Dacă ești cumva pletos*²
Și te scarmână cu vorba
Și pe față și pe dos!

*¹ este vorba de călugări.

3

Lupul dac-ar fi cu zgardă,
N-ar stârni atâta haz,
Ca atunci când ești cu rasă
Și cu plete pe grumaz!

4

Azi se dă respect în lume
La acei cu capuri «goale»
Și cu burta rotunjită,
Iscușiți la «carnavale»!

*² idem.

5

Lumea cea de modă nouă,
Pune vată la urechi,
Când aude la Biserici
Numai graiurile vechi!

6

– «N-aveți radio? (zice lumea)
Către pustnicescul fes,
Cum trăiți așa degeaba,
Fără urmă de progres?»

7

Lumea azi înaintează
Cu mijloacele de trai,
Ați rămas în urmă, taică,
Cugetând numai la Rai!»

MIZERIA DIN LUME ȘI CHEFUL CELOR CU RADIO

1

Cinstitele Lăcașuri
Acum se pustiesc,
Căci oamenii acuma
La radio se silesc.

2

În oca sovietă
Se chinuiesc mereu
Acei care din râvnă
Iubesc pe Dumnezeu!

3

Pe front, sub mii de gloanțe
Cad sute de ostași,
Lăsând femei vădane
Cu bieții copilași.

4

Cutremurul pe ostrov
Îl face cimitir,
Curmând la mii de oameni
Al viețuirii fir.

5

În schimb, auzi la radio
Cum cântă măscării
Și celor grași la ceață
Le face jucării!

6

În casa cea săracă,
La sobă, pe cuptor,
Orfanii fără pâine
Își plâng pe tatăl lor.

7

Copila cea orfană
Rămasă prin străini,
Plângând, așteaptă milă
În poartă la vecini.

8

Dar radioului nu-i pasă,
El cântă la vecini,
Făcând pe cei de casă
La inimă «haini».

9

Acel sărac oftează
Și nu poate dormi,
Datornicii cer banii
Și nu-și poate plăti!

10

În târg, pe piatra goală
Un cerșetor zăcând,
Zadarnic cere milă
Cu lacrimi, tremurând.

11
În fundul pușcării
Se-nchide pe nedrept
Creștinul cel cu râvnă,
Fiind bătut în piept.

12
Iar colo, lângă groapă,
Alături de sicriu,
Amar se tânguiește
O maică fără fiu!

13
La radio cântă marșuri
În piață, la oraș,
Ducând în nesimțire
Pe omul pățimaș.

14
În patul suferinței
Bolnavul cel sărac
Nu are mângâiere
De hrană, nici de leac.

15
Iar muzica la radio,
Ca niște boi răgând,
Le dă curaj la oameni
În chefuri petrecând.

16
Proptindu-se în cârje,
Beteagul din război,
Alunecă și cade
Pe stradă, în noroi.

17
Iar radioul, lângă dânsul
Cântând caraghios,
Îl face să înjure
Pe cel care l-a scos.

18
Acel robit de patimi,
– Căzând din darul sfânt –
Nu află astăzi sprijin
La cei de pe pământ!

19
Iar radioul dănțuiește
Acum la mânăstiri,
Făcând să pierdem rostul
Sărmanei mântuirii!

20
Pe calea mântuirii
Un suflet apucând,
Programul de la radio
Îi vine lui în gând!

21
La patru după-masă
Concert e rânduit
Și nu am vreme astăzi
Să merg la spovedit!

22
Duminica la nouă
Sunt cântece hazlii,
Ocazia nu pierde
Cu Sfinte Liturghii!

23
La praznicele Sfinte
Se fac excursii cu autocar
Și lasă tinerimea
Străină de Altar.

24
În posturi «lumea nouă»
Petrece mai vârtos
Și balul, ca o slujbă
Îl pregătește jos.

25

În timp ce face slujbă
Sfințitul slujitor,
La crâșmă el ascultă
Râzând cu radioul lor.

26

În vremea când se roagă
Un suflet credincios,
Alături zbiară radioul
Un cântec rușinos!

27

Iar când petrec la groapă
Plângând pe adormit,
În drumul lor le cântă
Acum de dănțuit.

28

Cuvântul cărții sfinte
Acum a amuțit,
De când le cântă radioul
La cei ce s-au sfințit.

29

Duminica la slujbă
Creștinii nu prea vin,
Iar cinematograful
E totdeauna plin.

30

Biserica adesea
Nu are cântăreți,
Iar noaptea, la petreceri
Se cântă fără preț.

31

Mizeria din lume
Sporește azi mereu,
Căci azi puțini din oameni
Mai cred în Dumnezeu!

32

Pe căile pierzării
Cei mulți călătorind,
Acompaniamentul
De radio au slujind.

33

Mizeria din lume
Se-adună mai cu spor
În cântecul de radio,
Spre iadul pierzător.

34

În toată lumea astăzi
Răsună glasul lui,
Ca un concert funebru
Pierzării omului!

35

Corabia vieții
Se luptă azi în larg
Avându-și cârma ruptă
Și pânza la catarg.

36

Din Miazănoapte valuri
Lovesc acum cumplit
Corabia în coaste
– Cu omul buimăcit –.

37

În loc să se grijească
De pânza pentru vânt,
Sărmanul om ascultă
Al radioului cânt!

38

Și cântecul de radio
Pe om l-a fermecat
Și duhul nesimțirii
Îl ține încleștat!

Și după imnuri sfinte,
Auzi la radio iar
Cântări nerușinate
Slujind lui Veliar.

TURNUL BABEL (din vremea noastră)

1
Mintea omului de astăzi
Umblă după născociri,
Care pregătesc pierzarea
Necăjitei omeniri.

2
Goana după stăpânire
Și nesațiul de averi
Izgonește iarăși pacea
Care ne zâmbise ieri.

3
Dragostea cea creștinească
Stă departe, la surghiun,
Iar în urmă crește ura
Contra «binelui străbun».

4
Lumea vrea ca să-și croiască
Viața fără Dumnezeu,
De aceea cu grabire
Face născociri mereu.

5
Un potop de bună-voie
Singură și-a pregătit,
Iar pe «chivotul salvării»
Lumea l-a disprețuit.

6
Omul își gătește iarăși
«Turnul Babel» pe pământ,
Vrând să strice temelia
«Sfântului Așezământ».

7
«Limbile» aproape toate
Iarăși s-au amestecat
Și nu-i mult până le vine
Ceasul de încăierat!

LUCEFERII ȘTIINȚEI

1
Învățații cei de astăzi
Tot se străduiesc mereu
Ca deplin să dovedească
Că „nu este Dumnezeu”!

2
Cu progresele științei
Ca și mândrul «Lucifer»,
Dânșii vor să se înalțe
Astăzi mai presus de cer.

3

Două «uși» le stau în față
 Și rămân aici mirați,
 După cum la «poarta nouă»
 Stă un bou, «să mă iertați».

4

Una este «ușa vieții»,
 Care lor li s-a închis,
 Alta este a pierzării,
 Care groaznic s-a deschis.

5

Câte le ajunge capul,
 Se grăbesc să nascocoască,
 Ca să fabrice «viață»
 Și pe moarte s-o oprească.

6

Orice uneltești, atee,
 Viață nu vei fabrica,
 Iar de răfuiala morții
 Nicidecum nu vei scăpa.

7

Toate cele nascocite,
 Când ajungi lângă mormânt,
 N-au valoare nici ca pleava
 Care se aruncă-n vânt!

8

Dacă nu cunoști-n viață,
 Pe Mântuitorul tău,
 Vei cunoaște după moarte
 Tirania «celui rău»!

MĂCELUL DE LA BIZANȚ (1956)

1

Doamne, caută din ceruri
 Spre poporul Tău smerit,
 Care pentru Sfânta Lege
 Astăzi este prigonit!

2

În Bisericile Tale
 Au intrat ca niște furi
 Adunări nelegiuite
 Cu ciocane și securi.

3

Aprinzându-se de ură
 Cei din neamul lui Agar
 Au stricat acum podoaba
 De la Sfântul Tău Altar.

4

De avere și de cinste
 Jefuit-au pe creștini
 În cetatea moștenită
 De la Sfântul Constantin.

5

Osemintele de veacuri
 A cinstiților strămoși
 Astăzi sunt batjocorite
 De păgânii fioroși!

6

Doamne, mult Preamilostive,
 Domolește pe cel rău,
 Dându-i semn ca să cunoască
 Că suntem «poporul Tău»!

7

Alinează suferința
 Care astăzi a sporit
 Și ne dă la toți căința
 Pentru cele ce-am greșit!

SEMNELE APOCALIPTICE

1
Vânturi rele, pierzătoare,
Amenință azi mereu
Pe popoarele smerite
Care cred în Dumnezeu.

2
Bate «Crivățul» năprasnic,
De la Nordul Comunist,
Răspândind în toată lumea
«Dogmele» lui Anticrist.

3
Din Apus «Austrul» suflă,
Aducând cu el «Progres»,
Care naște necredință
Și împrăștie eres.

4
De la Miazăzi mai tare,
«Băltărețul» s-a pornit
Și, lovindu-se de «Crivăț»,
Pe cei negri i-a-nroșit.

5
Iar la Răsărit de soare
«Calul galben al lui Gog»,
Spumegă și se frământă
Cu «vlăstarii lui Magog».

6
Toți vrășmașii cei de moarte
Se ridică mânioși,
Vrând să piardă Sfânta Lege
Și pe binecredincioși!

7
Ucenicii stricăciunii
Forfotesc îngrozitor,
Căutând să otrăvească
Pe sârmanul muritor.

8
Grabnic uneltesc pierzarea
Cei cu duhul «răzvrătit»,
– Și precum se vede, lumea
Nu-i departe de sfârșit. –

9
Urâciunea pustiirii
Și-a găsit învățăcei,
Care dăscălesc pe oameni
Ca să meargă după ei.

VÂNTUL PUSTIIRII

(Urgia Cerească)

1
Iarăși lupte, iarăși sânge,
Iarăși zgomot de război,
Iarăși lacrimi nesfârșite,
Iarăși valuri și nevoi!

2
Când a șters sârmana lume
Lacrima de pe obraz,
Au venit năpraznic iarăși
Alte valuri de necaz.

3
Văduvele iar vor plânge
Cu bătrânii cei sârmani
Și copiii vor rămâne
Iar cu miile orfani.

4
Pustii-se-vor orașe
Și pe mulți îi vor robi,
Unde sunt cântări deșarte,
Gloanțele vor dănuți.

5
Iar în locul răsfățării
Și al luxului nebun,
Va domni de-acuma groaza
Și cutremurul de tun.

6
Care azi, (de zburdăciune),
Umblă goi, nerușinați,
Vor ajunge ca să umble
De nevoie dezbrăcați.

7
Când sporește răutatea
Se scârbește Dumnezeu,
Pentru asta vin în lume
Și războaiele mereu!

Cea din urmă poezie scrisă de Sf. Ioan
Iacob, la 15 iulie 1960.

O JERTFĂ NEOBIȘNUITĂ

1
Imprejurul Mănăstirii
De la Muntele Sinai
Nu erau păgâni ca astăzi;
Peste tot creștini vedeai.

2
Când a fost robit Sinaiul
De păgânii Saracini,
S-a vărsat urgie mare
Contra bieților creștini.

3
Care și-au păzit credința
Au murit ca mucenici,
Alții (vai) prin lepădare,
S-au cruțat de inamici.

4
Un creștin din cei cu râvnă
Și prea binecredincios,
Căuta să-și scape viața
Într-un loc prăpăstios.

5
„Mort, sau teafăr, mi-e totuna
(Cugeta bietul creștin),
Numai să-mi păzesc credința
Și să scap de saracini”.

6
Dar nevasta lui văzându-l,
Apucatu-l-a de strai,
Și plângând, striga cu jale:
„Unde fugi, bărbate, stai!

7
Cauți numai tu scăpare,
Dar pe mine cum mă lași
Între liftele păgâne
Cu sârmanii copilași?

8
Sunt femeie, fire slabă,
Oare cum te-ai îndurat
Să mă lași pe mâini străine,
Nu ți-e frică de păcat?

9
Dacă mai rămân în viață,
Răii mă vor necinsti,
Și spre lepădarea Legii
Ei pe toți ne vor sili.

10
Iar de vrei să fugi acuma,
Rogu-te să mă jertfești
Dimpună cu copiii
Și pe urmă liber ești...

11

După cum ducea la moarte,
Avraam pe fiul său,
Fă-ne și pe noi acuma
Jertfă pentru Dumnezeu”.

12

Rugămințile femeii
Pe bărbat l-au biruit
Și dorința ei fierbinte
Într-o clipă s-a plinit.

13

Copilașii cu nevasta,
Și-au plecat grumajii lor,
Căci vedeau în spada morții:
Scutul cel mântuitor.

14

Moartea lor a fost primită
De Stăpânul Savaot
În Jertfelnicul din ceruri
Ca o ardere de tot.

15

Neavând acuma grijă
De nevăstă și copii,
Sta ascuns creștinul nostru
Prin prăpăstiile pustii.

16

Rătăcind el ani de zile,
Ca un om sălbăticit,
Un fior de îndoială
Îl făcea nedumerit.

17

Cam așa zicea în sine
Și se tânguia mereu:
„Oare e bine primită
Jertfa mea la Dumnezeu?”

18

Domnul însă mângâindu-l,
Îndoiala i-a gonit,
Când i-a arătat și vremea
Fericitului sfârșit.

19

Deci, mergând la Mănăstire,
Petrecea în rugăciuni
Și uda cu râu de lacrimi
Sfintele „Închinăciuni”.

20

Când a fost bolnav de moarte,
El vedea cum vin din Rai
Să-l întâmpine cu cinste
„Mucenicii din Sinai”.

21

Unii îl chemau pe nume
Și cu drag îl sărutau,
Alții felurite daruri
Pentru dânsul aduceau.

22

Cum ar merge la o nuntă
(Spun cucernicii Părinți),
A trecut din lumea asta
Întovărășit de Sfinți.

23

Până azi se pomenește,
În soborul Sinait,
Despre jertfa cea străină
A acestui fericit.

IMNUL ROMÂNESC

(Din pragul anului 1956)

1

Acum, ca niciodată
Treziiți-vă, Români!
Având credință-n suflet
Și armă sfântă-n mâini.

2

În rodul născocirii
Să nu nădăjduiți,
Ci arma mântuirii
Mereu s-o mânduși!

3

Uniți-vă în cuget
Prin simțuri creștinești
La sânul „Maicii voastre”
Celei duhovnicești!

4

În pavăza credinții
Fiind adăpostiiți,
La vreme de războaie
Veți fi nebiruiți.

5

Tot neamul de pe lume
Și cel de sub pământ
De s-ar scula-mpotrivă,
Va fi de voi înfrânt.

6

Plecați-vă la Domnul
Grumazul umilit,
Să vă înalțe fruntea
În „plaiul” cel dorit.

7

De somnul nesimțirii
Să nu mai dormitați,
Că „zorii mântuirii”
Se-arată la Carpați.

8

Cu dragoste curată,
Ca frații petrecând,
Să nu știrbim onoarea
Și graiul nostru sfânt!

9

Trezindu-ne simțirea
Din suflet creștinesc,
Să punem semnul Crucii
Pe steagul românesc!

10

Pe tronul cel din suflet
S-avem neconținut
Icoana preacinstită
A Regelui Mărit!

11

De vom păzi unirea
Și „Crezul din strămoși”,
Vom fi și jos, în lume,
Și-n ceruri glorioși!

12

În scumpa noastră țară
Atunci vor crește iar
Virtuțile străbune
Cu nume secular.

13

Din groapa stricăciunii,
Săpată de „tiran”,
Se va scula cu slavă
„Răsadul lui Traian”.

14

Deci azi, ca niciodată,
Să ne vădim creștini,
Păstrând neprihănită
Credința, prin străini!

GLASUL PĂSĂRELELOR

1 O, români din țări străine, Voi pribegi fiind ca noi, Ați scăpat de grea rușine Și de groaznice nevoi!	4 Oltul sună „versul” jalnic Dintre munții ardeleni, Iară Prutul plânge doina Prin Moldova, pân-la Reni.
2 Țara voastră cea frumoasă Și-a schimbat acum sorții, Căci potrivnicii din casă I-au croit veșmântul morții!	5 Toate apele năvalnic, Se unesc apoi în cor, Și sunând un cântec jalnic, Plâng durerea Țării lor!
3 Nistrul azi și Tisa plânge, Și Carpații plâng duios, Revărsând pârâu de sânge Către Dunăre, în jos.	6 Iară Dunărea la vale, Strânge dorul la hotar, Și umplându-se de jale, Spune Mării, cu amar!

LA NOI ACASĂ

(Plugușorul românului pribeg)

1 Durerea morții stăpânește În plaiul nostru strămoșesc, Căci fiara de la Miazănoapte Sugrumă tot ce-i românesc.	5 De multă vreme nu se-aude, Sub cerul Țării înroșit, Decât al sputnicilor vuiet Și geamătul celui robit!
2 Tânjește vatra părăsită A bieților români pribegi, Și lumea fuge îngrozită De multele fărădelegi.	6 Cu lacrimi astăzi se adapă Feciorii dulcei României, Zicând: „Ieșiți! – la cei din groapă Ca să intrăm azi noi, de vii!”
3 Podoaba țării azi se pierde, Feciorii casei sunt străini, Azi codrul nu mai este verde, Iar florile sunt mărăcini.	7 La Putna, Ștefan nu mai poate Să odihnească în mormânt, Văzând atâta nedreptate Pe strămoșescul lui pământ.
4 Azi pâinea s-a făcut amară Și apa-i neagră de venin, Văzduhul a ajuns povară, Iar traiul omului... un chin.	8 El strigă jalnic spre Suceava La Sfântul Mucenic Ioan Să ne ridice iarăși slava Cea dărămată de tiran.

9

La Cozia, în Mănăstire,
Cu groază Mircea s-a trezit
De prea amara tânguire
A Oltului nemulțumit.

10

Spre Argeș, ochii își îndreaptă
La trupul cel mucenicesc
Și suspinând mereu așteaptă
Un semn de ajutor ceresc.

11

Mihai, din cripta cea bătrână,
Înaltă capul fioros,
Ar vrea s-apuce spada-n mână,
Dar... trupul îi rămâne-n jos.

12

El plânge astăzi cu Neagoe,
Rugând pe Nifon cel Sfințit,
Să scape Țara din nevoie,
Cu darul lui nemărginit.

13

Vasile Lupu vrea să vadă
Din nou sobor creștin la Iași,
Dar arhieriei stau sub pază
Și nu se pot urni doi pași.

14

El vrea din nou să întărească
„Blagocestivul Adevăr”,
Căci iarăși lumea creștinească
Apucă „Legea” în răsăr.

15

Nu poate astăzi să mai vadă
Alături de Lăcașul său,
Cum fac „organele” paradă
Țovărășiei celui rău.

16

Tresar străbunii din morminte
Când văd atâta pustiire
Pe locurile cele sfinte,
Lăsate nouă moștenire.

17

Pământul plămădit cu sânge
Și cu sudoare de martiri,
Azi se cutremură și plânge,
Fiind împresurat de „zbiri”.

18

Carpații astăzi se-nfioară
Și apele se zbat în vad,
Văzând pe scumpa noastră Țară
Cum se apropie de iad!

19

Azi Sfinții iubitori de Țară
Se roagă jalnic lui Hristos,
Să izbăvească de ocară
Pe neamul nostru credincios.

20

Iar voi, martirilor de astăzi,
Luceferi prea luminători,
Cu sfânta voastră îndrăzneală
Dați pildă celor muritori.

21

Să știe lumea răsfățată
Că viitorul fericit,
Cu suferință și cu jertfă
Va fi mereu pecetluit.

22

În calea către mântuire
Povara Crucii vom purta
Și pân' la slava „Învierii”
Golgota vom întâmpina!

23

Nicodime, preafericite
De ce te-ai dus dintre români,
Lăsând Biserica robită
Și Țara „fără de bătrâni”?

24

Veniamine Preasfințite,
Cu Varlaam și Dosoftei
Păziți „Făcliile cinstite”
Să nu le stingă cei atei!

25

Părinților cu suflet mare,
Păstorilor duhovnicești,
Mai arătați-vă o dată
La „Scaunele vlădicești”!

INDEMN FRĂȚESC

1

Fii pribegi ai țării mele,
Necăjiți între străini,
Nu uitați menirea voastră
De români și de Creștini.

4

Câți nu mor pentru credință,
Apărând acest pământ,
Ori prin aspră nevoie, știe
Știe numai Domnul Sfânt.

2

Legea noastră creștinească
Și pământul românesc
S-au păstrat cu multe jertfe
Care nu se pomenesc.

5

Că furtuna cea de veacuri
A cumplitului necaz
Nu-i lăsa pe vii să șteargă
Lacrima de pe obraz.

3

În prigoanele păgâne
Și-n vârtejul cel barbar
Sângele curgea șiroaie
Pe al Patriei Altar.

6

Cărturari n-au fost pe-atuncea
Ca să scrie viața lor,
Au în schimb în „Cartea Vieții”
Numele nemuritor.

DUHOVNICEȘTILOR SURORI

1

O bucurie negrăită
Smeritul suflet mi-a cuprins,
Văzând cum dragostea creștină
Pe toate astăzi le-a învins!

2

În curtea casei voastre astăzi
Se vede bine mai vârtos
Că locuiește dimpreună
Preasfântul-dar al Tui Hristos!

3

În câtă vreme bogătașii
Sunt singuri bine găzduiți,
Atunci Hristos cu nevoiașii
Din curte sunt obijduiți.

4

Din lacrimile pocăinței
A zilelor Sfântului Post,
Comoară Sfântă a Credinței
Vădește pe al vieții rost.

5

Căci Dumnezeu Îndurării
Pe inimă o a mișcat,
Să fiți în grija căutării
De cel bolnav și scăpat.

6

Vă fericesc, fără înconjur
Și sunt adânc încredințat
Că astăzi nu slujiți la oameni
Ci Domnului – cu adevărat.

7

Mirosul greu și murdăria
Care răbdați, sunt mărturii
A răsplătirilor din ceruri,
Ale miresmei bucurii!

8

Eu n-am ceva mai bun acum,
Decât spre a vă da un sfat:
S-aveți răbdare totdeauna
Căci mare dar ați căpătat!

9

Acel bolnav în suferință,
Când zice: „Dumnezeu primească”,
E pentru suflet ca o floare
Pentru cununa cea cerească!

10

Iar vorba: „Dumnezeu să ierte”,
Când zice pentru adormiți,
Întrece toată rugăciunea
Celor care sunt ghiftuiți!

11

Durerea care ai în suflet
Pentru rudenii ce s-au dus
Întoarce-o către nevoiașii
Ce sunt prieteni cu Iisus!

12

Spre ei să-ți verși compătimirea,
Pe ei să-i cauți azi cu dor,
Căci au nespusă îndrăzneală
La Dulcele Mântuitor.

13

De molipsire n-aveți teamă,
Căci dragostea lui Dumnezeu
Întrece toată doctoria
Și ne acoperă de rău.

14

Din fundul peșterii smerite
Eu, ca un frate, vă doresc
Să fiți în toate fericite
Cu darul cel dumnezeiesc!

15

Iar când sunteți la rugăciune
Să nu uitați a vă ruga
Ca Dumnezeu să miluiască
Și pe nevrednicia mea!

16

Rugați ca cei din pribegie,
Creștinii noștri de un neam,
Să-și ție Sfânta lor Credință
Ca Sfântul Patriarh Avraam.

17

Iar dacă nu se vor întoarce
Să-și vadă țara Românească
Măcar să nu-i lipsească Domnul
De Sfânta Patrie Cerească!

18

Iar pentru cei din România,
Cei prizoniți de bolșevici,
Să-i întărească în credință,
Mărturisind ca mucenici!

19

Și unul pentru altul pururi
Rugându-ne sârguincios
Cu dragoste duhovnicească
Plini-vom legea lui Hristos!

20

Primiți din partea mea, smeritul,
Duhovniceștile urări
Și mulțumire pentru darul
Mulțimilor de îndurări!

21

Nevrednic eu fiind de toate
La rândul meu mă sârguiesc
Să fac și eu după putere
Pentru acei care-mi slujesc.

22

Primind aceste stihurile
Să știți că eu am pus în ele
Bucăți din inimă zdrobită
Cu dragoste neprihănită!

23

Hristos a înviat din groapă
Și noi să înviem cu El,
Slujindu-I numai Lui ca roabă
Prin mila către cel mișel.

24

Să fie pentru toate astăzi
Dumnezeiasca Înviere:
Izvor de pace și iubire
Cu sufletească mângâiere!

25

Al vostru mai nevrednic frate
Și către Domnul rugător,
Smeritul Ieromonah Ioan Iacob
Al vostru recunoscător!

Sihăstria Sfintei Ana de la Hozevu

STIHURI PENTRU LITANIILE DE LA IORDAN

pe glasul 3.

1

La Iordan, în chip smerit,
Ca un rob Te-ai botezat
Firea apelor sfînșind,
Pe noi toți ne-ai luminat.

2

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc,
Duhul Sfânt a întărit
Pe cuvântul părintesc.

3

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat,
Firea toată s-a uimit
Iară munții au săltat.

4

Gol văzându-L pe Hristos
Apa mării a fugit
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

5

Mâna Sfântului Ioan
Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe Cel veșnic necuprins.

6

Pe al lumii Ziditor
Ca să-L vadă s-au sfiit
Cei de sus luminători
Și în nori s-au învelit.

7

Iar balaurul gândit,
Care-n apă sta ascuns,
Sub picioare s-a zdrobit
De Stăpânul său Iisus.

8

Îngerii s-au spăimântat,
Pe Stăpânul gol văzând,
Și cântând, au laudat
Sfântul Lui pogorământ.

9

Singur iadul s-a scârbit,
Căci privind, a înțeles
Că de-acum va fi lipsit
De vântul cel ales.

10

Apa Sfântului Iordan –
– Botezându-se Hristos –
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

11

Cerul astăzi pogorând,
Spre Iordan s-a aplecat,
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat.

12

(Credincioșii cântă în cor.)
De la margini noi venim,
Cei cu sufletul setos,
Ca să ne învrednicim
De Botezul lui Hristos.

MĂRTURISIRI LUI DUMNEZEU

Ceea ce ție nu-ți place, altuia nu-i face!

1

Hristos se descoperă în fiecare
Pe măsura poruncilor păzite,
Taina lui Hristos cea mare
Se află în inimi smerite...

2

Doamne, Dumnezeuul meu
Mă căiesc și-mi pare rău!
Dumnezeul meu preabun
Cu lacrimi în ochi îți spun,

3

Mărturisesc acum curat
Că nu Te-am iubit cu-adevărat.
Căci eu dacă Te iubeam
În continuu mă rugam...

4

În continuu mintea mea
Se vedea în fața Ta.
Doamne, Dumnezeuul meu
Mă căiesc și-mi pare rău.

5

Multe daruri Tu mi-ai dat
Iar eu, mult Te-am supărat,
Mă sfiesc în fața Ta
Când gândesc la viața mea.

6

Orice-am gândit, orice-am făcut
În fața Ta s-au petrecut,
Iar eu nesimțitor eram
La Tine nu mă gândeam.

7

De mă simțeam în fața Ta
Mi-aș fi păzit eu mintea mea...
De mă simțeam eu lângă Tine
M-aș fi cunoscut pe mine.

8

Doamne, oriunde voi fi
Fă-mă treaz a Te simți,
Să Te simt că ești prezent
Lângă mine permanent.

9

Oriunde mă voi afla
Eu să stau în fața Ta.
Preabunule Dumnezeu
Tu ești tot cugetul meu.

10

Tu ai zidit inima mea
Să fie numai a Ta.
Tu-n Sufletul meu privești
Căci oricând de față ești.

11

Și n-a fost o clipă-n viață
Să nu mă privești în față...
O, Doamne, cum m-ai privit
Când am răs, când am glumit,

12

Când cu mintea preacurveam
Năluciri imaginam,
Când cu dracii mă-nvoiam
Ție spatele-ntorceam,

13

Cu vrășmașii petreceam
Și pe Tine Te uitam...
O, Doamne, cât m-ai iubit
Pentru mine Te-ai jertfit,

14

Sângele, viața Ți-ai dat
Din iad m-ai răscumpărat,
Fiu al Tău Tu m-ai numit
Și viață mi-ai dăruit.

15

Mi-ai dat rang atât de-nalt,
Dar voi fi și întreat,
Sunt dator să Te iubesc
Obligat să mă jertfesc...

16

Sângele vărsat din Tine
Cere sânge de la mine,
Dreptul este numai Ție
Tu să-mi fii Dumnezeu mie.

17

Tu ai drept cu-adevărat
Căci Sângele Ți-ai vărsat,
Sufletul răscumpărat
E-al Tău cu adevărat.

18

Poruncit îmi este mie
Să-l închin eu numai Ție,
Sufletul nu e al meu
Ci el e un drept al Tău.

19

Deci, Tu vei avea tot dreptul
Să-mi ceri curat amanetul.
Amanetul cel curat
E Sufletul răscumpărat.

20

Și-l vei cere de la mine
La a doua Ta venire.
Deci, Sufletul nu e al meu
Ci el e un drept al Tău.

21

Tu ai drept cu-adevărat
Căci Sângele Ți-ai vărsat,
E un drept numai al Tău
Care nu pot să-l calc eu.

22

Drept Tu ai asupra mea
Inima să fie-a Ta,
Numai Tu în mintea mea
Tu ai dreptul de a sta.

23

Cum voi pune oare eu
Urăciunea-n locul Tău?
Cum nu Te vei supăra
Când îți spurc eu casa Ta?

24

Căci mintea mea se numește
Casa Domnului Sfânt este.
Pentru cine ai venit
Pe pământ și-ai pățimit?

25

Au nu Te-ai jertfit pe Tine
Să mă răscumperi pe mine?
Cine altul decât Tine
Și-a dat viața pentru mine?

26

Pentru mine ai venit
Cu viața m-ai plătit,
Mireasă Ți-ai logodit
Sufletul cel prăpădit.

27

Pe Tine să Te iubească,
Cu Tine să se unească,
Dumnezeule milos
Ai dreptul să fii gelos.

28

Tu ai drept asupra mea
Inima să fie-a Ta.
Ție m-am afierosit.
Cu Tine să fiu unit.

29

Căci Tu ai voit să fim
Fii ai Tăi să ne numim.
Să-Ți semănăm numai Ție
Să trăim în armonie.

30

Să-Ți fim Ție-ca atare
După chip și-asemănare.
La nimic eu să gândesc
Inima ca s-o-mpărțesc.

31

De aceea mă rog Ție
Frica Ta să mi-o dai mie,
Frica și gândul la moarte
Să le am eu întru toate.

32

Ori de-aș sta, ori de-aș lucra
Să umblu ca-n fața Ta.
Doamne, semn că Te iubesc
Când poruncile-Ți păzesc,

33

Iară când mereu le calc
E semn că Ție nu-Ți plac.
Te iubesc cu-adevărat
Când mă rog Ție curat.

34

Iară când mă plictisesc
Atuncea eu Te urăsc.
Cum Te voi iubi pe Tine
Când nu mă lepăd de mine?

35

Doamne, cum să Te iubesc
Când la Tine nu gândesc?
Mintea la ce zăbovește
Acel lucru-l și iubește.

36

Căci iubește-a zăbovi
Unde ea va consimți.
Când iubești pe Dumnezeu
Semn e că te rogi mereu.

37

Când poruncile iubești,
Atunci e semn că-L iubești
Căutați-L pe Iisus
Că-n porunci El e ascuns!

38

Când porunca Lui păziți
Pe El îl descoperiți,
Și-n porunca Lui cea dată
Toată Legea-i adunată.

39

Să iubești pe Dumnezeu
Și pe tot semenul tău.
Rugăciunea cea curată
De sus nouă este dată.

40

Nu-i efortul omului
Ci e mila Domnului.
Harul când s-a revărsat.
Tot în juru-ți s-a schimbat.

41

Tot ce este-n jurul tău
Îți vorbesc de Dumnezeu,
Totul este aranjat
De Pronia Celui Preaînalt,

42

Totul este cântărit,
Măsurat și socotit...
Doamne-nvață-mă pe mine
Să stau mereu lângă Tine.

43

Oriunde mă voi afla
Să mă simt în fața Ta.
Să nu crezi c-ai să sporești
Cât timp singur te iubești.

44

Știu c-am să regret amar
C-am pierdut vremea-n zadar
Și n-am silit mintea mea
Să stea, Doamne, în fața Ta.

45

Am avut timp pe pământ
De-a ajunge chiar și Sfânt,
Dar am amânat să pun
Ziua cu-nceputul bun.

46

Doamne, ajută-mă pe mine
Să-mi aprind dorul de Tine,
Fă-mă om nou ca să cresc
Din Tine să mă hrănesc.

47

Doamne, firea mea trupească
S-o transform duhovnicească,
Căci așa Tu ne voiești
Cu trupuri duhovnicești.

48

Pentru aceasta ne-ai creat
Și Sângele Ți-ai vărsat,
Să mă lepăd tot de mine
Și să mă transform în Tine.

49

În aminte, te trezește
Și mintea ți-o curățește,
Căci acesta-i scopul tău
Să stai lângă Dumnezeu.

50

De-ți va fi ochiul curat,
Trupul va fi luminat,
Chiar cele părute rele
Te vei folosi de ele.

51

Când ochiul e-ntunecat,
Tot trupul e necurat,
Toate cele cinci simțiri
Se transformă-n năluciri.

52

Mintea care se numește
Ochiul Sufletului este,
Ea trebuie curățită
Și lui Dumnezeu jertfită.

53

Dumnezeu cu-adevărat
Nimic rău El n-a creat,
Căci El dintru început
Toate bune le-a făcut.

54

Fii atent oriunde-ai fi,
Pe Dumnezeu nu-L scârbi!
Dumnezeu mult se scârbește
Când mintea se trândăvește,

55

Dumnezeu se întristează
Când mintea nu priveghează.
Fii atent la ce gândești
Și cu alții ce vorbești.

56

Fii atent, gândind mereu
Cum te vede Dumnezeu...
În tot timpul te sfieste
Căci Dumnezeu te privește.

57

Orice faci și orice spui
Lucrează ca-n fața Lui.
Orice-ai gândi, orice-ai face
Vezi lui Dumnezeu de-I place.

58

Oricum ar fi planul tău
Să-L întrebi pe Dumnezeu.
Adă Scriptura de față
Căci atunci El te învață.

59

În tot locul să citești
Pe tine să te smerești,
Reține-te de la orice dorință
Ce nu-implinește-o trebuință,

60

Ci-aduc numai o plăcere
Și-o zădarnică mângâiere.
Când pe plâns îl vei afla
El va fi pravila ta.

61

Lacrimile vezi să-ți fie
Tipic și pravilă ție.
Lacrimile și zdrobirea
Ele pot să-ți schimbe firea.

62

Întru toate urmărește
Acea ce-ți folosește,
Tipicul nu-ți folosește
De nu vezi rodul că crește.

63

Pravila-i literă moartă
Când e inima-nghețată.
Pravila să-ți fie-n toate
Plânsul și gândul la moarte.

64

În fața lui Dumnezeu de-ai sta
Și-aceasta-i pravila ta,
Litera moartă nu poate,
Duhul dă viață-n toate.

65

Rodul de nu-l urmărești
În zadar te ostenești,
Scriptura nu-i literă moartă
Ea cere să fie lucrată!

66

Tot cuvântul din Scriptură
Duhul Sfânt L-a dat din gură,
Scriptura nu-i omenească
Ea-i din cer, dumnezeiască.

67

Nu-i de-aici, de pe pământ
Ci-i opera Duhului Sfânt.
Scriptura-i grădină dată
Care trebuie lucrată.

68

Iar noi grădinari să fim
Să lucrăm și să păzim.
Ea va fi la judecată
Obiect pentru teză dată,

69

Nu precum am studiat,
Ci precum noi am lucrat.
Cele scrise și citite
Cer ca să fie trăite.
Că nimic voi folosi
Dacă nu le voi trăi.

70

La moarte să te gândești
Dacă vrei să nu greșești.
Sunt sigur că voi muri,
Sigur că voi putezi.

71

Dacă-s sigur c-am să mor
De ce sunt nesimțitor?
De ce nu-s treaz să plâng mereu
În fața lui Dumnezeu?

72

Să mă rog, să plâng cu-amar
C-am pierdut vremea-n zadar,
Câtă vreme mai trăiesc
Scopu-i să mă mântuiesc,

73

Să mă rog, să priveghez
Un om nou să mă formez.
De tot ce nu-ți folosește,
Fugi cât poți și te ferește.

74

Ai mintea prevăzătoare
La cele-nconjurătoare.
Nu scârbi pe Dumnezeu
Cu gândul și rostul tău.

75

Ci să pleci cu mulțumire
De la orice convorbire.
Îa-ți Părinții și Scriptura,
Îndreptarul și măsura.

76

În toate să urmărești
Scopul bun să-l folosești.
Dumnezeu mult se scârbește
Când mintea se trândăvește.

77

Căci mintea fără trezvie
 E dracilor jucărie.
 Nu-i da trupului ce-ți cere
 Că-ți va-ntoarce cu durere.

78

Nu-ți dezmierda trupul tău
 Căci ți-l faci ție călău.
 Pe Hristos de-L urmărești
 Fără Cruce nu-L găsești.

79

Cel ce fuge de dureri
 Cade-n brațele plăcerii.
 Când vei fugi de durere
 Vei fi-nșelat de plăcere.

80

Căci iubirea cea de sine
 Este moarte pentru tine.

Ieromonahul Ioan Iacob, august 1952, la Iordan. Transcriere de Ieromonahul Visarion, la Hozeva, 1990.

POEM ÎNCHINAT SFÂNTULUI IOAN IACOB ROMÂNUL

1

Sfânt iubit din România
 Ce-ai iubit neamul și glia,
 Le-ai iubit, dar le-ai lăsat,
 În Țara Sfântă ai plecat,
 Aici tu te-ai logodit
 Cu Iisus cel Preamărit.
 De aceea astăzi eu,
 Preamăresc pe Dumnezeu
 Pentru harul ce ți-a dat
 Și între Sfinți te-a așezat.

2

Bucură-te, om ales
 Din neamul cel românesc,
 Din frumoasa Românie,
 Bucură-te, pe vecie.

3

Copil orfan ce din pruncie,
 N-ai știut de bucurie,
 Inimioara ta orfană,

A rămas fără de mamă.
 Fără mamă, fără tată,
 Străin printre lumea toată.
 Doar bunica ta Maria,
 Ți-a fost toată bucuria.
 Ea te învăța mereu,
 Credința în Dumnezeu
 Și-ți spunea marea durere,
 Ea-ți aducea mângâiere.

4

Suferința ta cea mare,
 O purta cu resemnare,
 Când la lucru se ducea,
 În spate ea te purta.
 Zece ani ea te-a îngrijit,
 Pe urmă a adormit.

5

Și de-atunci printre străini,
 Ochii ți-erău mereu plini
 De lacrimi și de durere,

Căci nu aveai mângâiere.
Dumnezeu ce te-a iubit,
Tot El ți-a și rânduit
Loc de cinste în societate
Căci primul erai la carte.
Primul la faptele bune,
Blând, cinstit cum nu-i în lume,
Încât pe toți i-ai uimit
Pe toți tu i-ai cucerit.

6

Tu, Iliuță cel orfan,
Tu, ce n-ai avut un ban
Te-ai ridicat la înălțime
Căci Dumnezeu era cu tine.

7

El te pregătea mereu
Pentru Sfânt Lăcașul Său.
Odată, când te rugai
Și pe Domnul implorai
Să-ți arate drumul tău
Ai auzit glasul Său:
„Mănăstire” și îndată ai luat
Calea cea adevărată.
Calea, Jugul lui Hristos
Și-ai pornit încet pe jos,
La Neamț, Sfântă mănăstire,
Cum ți s-a dat de sus știre.

8

Aici ai fost călugărit,
Nume de Ioan ai primit.
Cu haina cea îndoliată
Și cu inima curată,
Ai pornit spre Țara Sfântă
Cu inima ta smerită
Cu gândul de-a te jertfi,
Lui Iisus de a-I sluji.

9

Jugul aici a fost greu,
Dar l-ai dus, cu drag mereu,
Căci te ocrotea Dumnezeu.
Acum, când te odihnești,
Când în cer tu azi slăvești
Pe Iisus, Sfânta Treime,
Sfinte, azi ți se cuvine
Să-ți cântăm cântare sfântă
Și cu inima înfrântă,
Să plecăm genunchii azi
Și cu lacrimi pe obraz
Să rugăm pe Dumnezeu
Și să-I mulțumim mereu,
Căci te-a ales și te-a chemat
Între Sfinți te-a așezat.
Bucură-te, om ales
Din neamul meu românesc,
Cel ce te-ai jertfit mereu
Lăudând pe Dumnezeu.

10

Bucură-te, c-ai răbdat
Și trupul nu l-ai cruțat,
L-ai supus la chinuri grele
Și la multă priveghere.
Sete, foame și căldură,
Frig, boală peste măsură,
Cu blândețe le răbdai,
Ziua, noaptea, tot mereu,
Lăudând pe Dumnezeu.

11

Bucură-te, că-n ispite
Au fost și zile fericite.

12

Când o mână diavolească,
S-a ridicat să te lovească,
Și să-ți curme a ta viață,
Dumnezeu era de față.

Și nimic și nici un rău
N-a făcut dușmanul tău.
Și de „hiena” cea turbată,
Te-a scăpat Iisus îndată.

13

Bucură-te, Sfânt iubit,
Căci toate le-ai biruit.
Iisus care te-a iubit,
Ți-a arătat al tău sfârșit.
În peștera l-ai notat,
Pe peretele curat
Și pe Domnul ai lăudat.

14

Bucură-te, că pe cer,
Cununi scrise ai zărit
Și-ai fost tare fericit.
De cununa cea din stânga,
Te-ai întristat, Sfinte, tare
Căci era a celor ce n-au scăpare.
Din ea fulgere ieșeau
Pentru cei ce nu credeau,
Și ei mor nepocăiți
Cu inima împietriți.

15

Bucură-te, Sfânt smerit
Ce pe Iisus ai iubit,
Pentru nevoița ta,
Păsările îți cânta
Și la a ta prohodire
Au alergat cu grăbire
Și cu limbă păsărească,
Au venit să-ți mulțumească,
Pentru hrana ce le-ai dat
Și grija ce le-ai purtat.

16

Bucură-te, că în vis,
Unui prieten tu i-ai zis:
„De vrei, vino să mă vezi

La peștera Sfintei Ana”.
Prietenul a și luat seama
Și îndată a alergat,
Nu știa c-ai răposat.
Nemaigăsindu-te în viață,
Cu cei ce erau de față,
Mormântul l-au desfăcut
Și minune au văzut:

17

Bucură-te, că întreg
Trupul tău dormea în mormânt,
Lăudând pe Domnul Sfânt.
Neatins de stricăciune
Doamne, ce sfântă minune:
Măinile, fața și barba,
Părul, aveau toată slava,
Haine și încălțăminte,
Erau noi, O! Ioane sfinte,
Parcă de ieri ai fost pus,
Nu de anii ce s-au dus.

18

Bucură-te, că îndată
Toți cei ce erau de față,
În genunchi toți au căzut,
La minunea ce-au văzut.
Și au lăudat mereu
Pe Stăpânul Dumnezeu,
Căci între Sfinți te-a așezat
Cu cununi te-a încununat.

19

Bucură-te, ales Sfânt,
Că n-ai rămas în mormânt,
Ci în raclă, la vedere,
Ai fost pus spre mângâiere.
Și ale tale moaște Sfinte,
Se cinstesc, smerit părinte.

20

Bucuria noastră-i mare,
Și de aici din depărtare
Îți trimitem o rugare:
Să nu uiți poporul tău,
Să te rogi mereu, mereu,
La Stăpânul Dumnezeu,
Ca să fim și noi odată
Cu cei care iau răsplată.

21

Să-l rogi pe Iisus cel blând,
Ca în cel mai de jos rând
Să ne pună și pe noi,
Să ne numere între oi,
Și la pășunea cea bogată
Să ne bucurăm odată.

22

Bucură-te, Sfânt Român
Și roagă-L pe al tău Stăpân,
Să reverse mila Sa
Peste România mea.
Și-ntr-un cor și-o armonie
Să-i cântăm Lui pe vecie!

23

Bucură-te și tresaltă,
Ioane sfinte, și laolaltă
Să-i cântăm toți lui Iisus:
Te slăvim, îți mulțumim,
Iisuse, și Te cinstim
Pentru jertfa ce în dar
Ai dat-o sus, pe calvar.
Mântuire, fericire
Tuturor care voiesc
Și voia Ta împlinesc.

Maria Popovici, 26 feb. 1986

SFÂNTUL IOAN IACOB HOZEVITUL

1

Un amalgam complex de gânduri
Mă-ndeamnă ca să versuiesc
Spre-a exprima un gând în versuri,
Un gând curat, duhovnicesc.

2

E-un gând de mare prețuire
Pentru un român ce-a renunțat
La toată-a lumii fericire
Și-n mânăstire a intrat.

3

Școlarizat era – se știe –
Și viața multe i-ar fi dat,
Dar nu a vrut Iacob Ilie
Să fie-atins nici de-un păcat.

4

De-aceea el din tinerețe
S-a consacrat Celui de Sus
Și-a continuat să-nvețe
Cum să-L slujească pe Iisus.

5

În opt April treizeci și șase
Ilie-a fost călugărit,
Apoi în rugi anevoioase
În viața sfântă s-a-ntărit.

6

Cu noul său nume de Ioan
Spre Țara Sfântă a plecat
Și-n toamna aceluiași an
Mormântul Sfânt a sărutat.

7

O, mult râvnita lui dorință
S-a împlinit, c-a sărutat
Ai Domnului pași cu credință,
Ai lui Hristos cel Înviat.

8

Apoi la mânăstirea Sfântul Sava
Ca-ntr-un pustiu el s-a retras
Spre a trăi precum un Avva,
Dar multă vreme n-a rămas.

9

Căci dorul după isihie
Și boala care-l măcina
Îl duse spre-o altă pustie
La Peștera Calomona.

10

Continuând să sihăstrească
La Sfântul Schit din Hozeva,
Hrana lui duhovnicească
Era Scriptura, nu vorba.

11

Vorbea puțin, cu duioșie,
Iar boala i se agrava,
Dar el singur putea să știe
Sfârșitu-i ce se-apropia.

12

Epuzat de greaua-i trudă
El nu s-a lăsat biruit,
Ci pus-a diavolii pe fugă
Prin rugăciune și citit.

13

Cu postul și cu rugăciunea
Și-n privegheri îndelungat,
Îl lăuda în toată vremea
Pe Domnul Hristos Înviat.

14

Despățimit și unit tainic
Prin rugăciuni cu Dumnezeu,
Și-a văzut cununa de finic
Ce-l aștepta ca pe-un erou.

15

Prin rugăciuni străbătea cerul
Și ajungea la Dumnezeu
Rugându-L să-și reverse harul
Peste întreg poporul său.

16

Și peste țara România
Și peste frații lui de-un cin,
Român fiind el și cu glia,
Din mamă și tată creștin.

17

Ferice țară, Românie,
Ferice-al tău popor creștin,
Căci ai prea Sfântă Liturghie
Și Sfinți cu har mare divin.

18

Și Ioan Iacob Hozevitul
E printre Sfinții mulți din cer,
Și-n har i se păstrează trupul
Pentru că a postit sever.

19

Ținea cu drag dreapta credință
Iar în singurătatea sa
Își amintea de suferință
Pe când copil orfan era.

20

În sfânta lui singurătate
Scria versuri și traducea,
Din limba greacă Acatiste
Și multe spre folos făcea.

21
Întors din nou la mănăstirea
Sfântului Sava în pustiu,
Se ocupa și de-ngrijirea
Multor bolnavi noaptea târziu.

22
Cu abnegație intensă,
În multe ascultări zelos,
Era cu inima aprinsă
În dragoste pentru Hristos.

23
Îndeplinind cu vrednicie
Prea multe treburi peste tot,
Fiind demn de hirotonie,
Ioan a fost sfințit preot.

24
Cu voia lui, sau fără voie
A primit harul preoțesc,
Dar Domnul l-a ales să fie
Un Sfânt din neamul românesc.

25
În zorii zilei de 5 August
Din al pustiului Iordan,
S-a dus la cer un isihast...
Părintele Iacob Ioan.

26
Cât a trăit în astă lume
Păcatul de el nu s-a prins,
Iar Dumnezeu făcu minune,
Căci i-a păstrat trupul neatins.

27
Neatins de stricăciunea morții,
Păstrat intact până-n prezent,
E așezat în rând cu Sfinții
În Țara Sfântului Mormânt.

28
El este-un Sfânt din România.
Unul din miile de Sfinți,
Ce și-a-nceput călugăria
Aici, la mănăstirea Neamț.

29
Smeriți și bucuroși deodată
C-avem din neamul nostru-un Sfânt,
Să fim în viața noastră toată
Ca la al Domnului Mormânt.

30
Ca Ioan Iacob Cuviosul
Pe drumul vieții din Calvar,
Precum a fost Iacob Românul
Prin har spre-al lui Hristos far.

31
De-am fi măcar un sfert din sfertul
Asemenea cu viața lui,
Nu ne-ar mai stăpâni păcatul,
Căci am fi morți păcatului.

32
Și multe-ar fi încă a spune
Despre Ioan, suflet ales,
El s-a luptat în luptă bine
Și greu a fost, dar a învins.

33
Dea Domnul ca din mila-I mare
Să aibă milă și de noi,
De noi, românii creștini, care
Avem în cer mulți Sfinți eroi.

34
Mărire Ție, Doamne Sfinte,
Cel în puteri Sfinte-ntreit
Că în nepriceputa-mi minte
C-o rază sfântă ai venit.

35
Mi-ai pus în mintea mea cuvinte
Spre-a versui un Sfânt Român,
Ce cu devotament și cinste
Mi-a trăit viața de creștin.

VERSURI ÎNCHINATE SFÂNTULUI IOAN IACOB ROMÂNUL

1
Moldovă, țară roditoare,
O floare în nemuritor veșmânt,
Din tine astăzi ne răsare
Și este Sufletul unui nou Sfânt.

2
Plăpândă răsărind tulpina
(Plângi, Suflete și nu tăcea)
S-a smuls din saduri rădăcina
Părinți, de fraged, nu avea.

3
Dar rădăcinile-nspre ceruri,
În sus spre Dumnezeu creșteau,
Căci Sufletul cânta de-a pururi
Și-n cântec, Îngerii-l însoțeau,

4
Mutară floarea din pământul,
Din sânul caldei Români
În altă țară unde vântul
Sufală prin stâncile pustii.

5
Plângi, suflete de floarea noastră
Înstrăinată printre spini,
În cântec devenea măiastră
Prin chinuri zămislea lumini.

36
Iar eu, în rând cu păcătoșii,
Mă rog plângând ca să mă ierți
Că n-am putut să-mi conduc pașii
Cu Sfinții exemplari, măreț.

*Angela Colțoiu,
anul 1986*

6
Lumini de caldă poezie
Cânta duios, evlavios,
În scumpa noastră-ortodoxie
Era apărător zelos.

7
Și prin pustiri și arșițe
Cu mâinile-nălțate-n sus.
În contemplația divină,
Cânta cu doruri pe IISUS.

8
Lumina Sfântă și cu Harul
Se coborau să-i dea putere,
Să-i înmulțească mereu darul
Și să-i aline din durere.

9
Doar păsările din văzduhuri –
Privighetori și rândunele –
Îl cunoșteau că scrie stihuri,
Căci deseori vorbea cu ele.

10
Și le zicea să meargă acasă
În țara noastră și să spună
Că pentru neamul nostru iarăși
Dânsu-a-nălțat o rugăciune.

11

Și numai ele-l însoțiră
Pe Sfântul pe-ultimul său drum,
Dar Dumnezeu îl proslăviră
Căci moaștele-s mir și parfum.

12

Iordan, Hozevă, Țară Sfântă
Și întreg Ierusalimul,
Românii-l cheamă și îl cântă
Înapoi pe Ioan cel Nou Românul!

13

El le răspunde tuturoră.
„Eu pentru voi mă rog fierbinte,
Să ne-ntălnim în Aurora
Raiului nou-Cetății Sfinte.

14

Să înălțăm de-a pururi slavă
Părintelui din Cer senin
Și Fiului și Sfântului Duh
Acum și pururea, în veci. Amin!"

*Elena Coman,
București*

Sfântul Ioan Iacob Ieroschimonahul, sihastrul din Țara Sfântă

HRANĂ DUHOVNICEASCĂ

Carte

CU VEDENII ÎNFRICOȘĂTOARE ȘI SCRIERI MINUNATE
CARE AJUTĂ SUFLETULUI SĂ SCAPE DE LA MOARTE

PARTEA A II-A

Scrisori, culegeri din Sfinții Părinți, traduceri și alcătuiți proprii despre virtuți și patimi, toate cu un conținut moral și dogmatic.

ale Sfinților Părinți stau uitate și rar cine le mai citește. Așa este duhul veacului, așa sunt ocupațiile oamenilor, așa este războiul cel nevăzut, încât lucrul cel duhovnicesc și mai ales citirea cărților sfinte, nu prea au loc în viața creștinilor de azi. Și asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înșiși monahii au început să ajusteze viața după moda nouă. Grija celor pământești îi ține încătușați și nu pot să mai aflu vreme pentru citirea și cugetarea Dumnezeieștilor Scripturi.

Abia au vreme să asculte pravila din biserică, însă și atunci mintea le este împovărată cu grija trupească și cu necazurile vieții. Pentru îndulcirea sufletului, greu se găsește vreme în veacul nostru. Și aceasta ne păgubește mai mult decât toate. Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cerești, uităm rostul vieții, slăbim duhovnicește, și ajungem de multe ori la deznădăjduire, când știm ce fel de făgăduință am făcut înaintea lui Dumnezeu și când vedem că se cheltuiește viața în chip zadarnic.

Iată cum ne sfătuiește Cuviosul Nicodim Aghioritul în privința aceasta: „Toți creștinii care știu carte, sunt datori a citi Dumnezeieștile Scripturi”, pentru că, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui”.

În cuvântarea cea pentru Lazăr, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Că nu este cu puțință a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească!”

Apoi Sfântul Ioan Scărarul ne încredințează că citirea luminează și adună pe minte și năravurile le pune la rânduială.

Iar Sfântul Efrem Sirul zice: „În ce chip trâmbița strigând în vreme de război, deșteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului, așa și Sfintele Scripturi deșteaptă osârdia ta spre cel bun și te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor. Pentru care, frate al meu, trezește-te cu întemeiere și te sârguiește de-a pururea a te lipi de citirea Sfintelor Scripturi, ca să te învețe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrășmașului și a dobândi viața veșnică. Sunt însă unii care citesc, dar nu-și dau silința ca să înțeleagă cele scrise.

Sfântul Apostol Pavel scrie către ucenicul său Timotei: „Ia aminte la citire!” Iar Purtătorul de Dumnezeu Ignatie poruncește Diaconului Iron, scriindu-i: „Ia aminte la citire, ca nu numai tu să cunoști legile, ci și la ceilalți să le tâlcuiești”. (În trimiterea către Antiohieni).

Iar despre Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Grigorie Teologul – spune istoricul Rufin – că 13 ani a șezut în pustie cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puțin, cei care trăim în veacul acesta de pe urmă și să ne întrebăm: Dacă în vremea cea veche era neapărată nevoie de citirea Scripturilor (când erau și povățuitori destui cu viață sfântă și lumea era mai credincioasă), dar oare astăzi, când s-au înmulțit vicleșugurile în lume și s-au împuținat păstorii cei buni, acum, când nu mai găsești pildă de viață curată și nici povățuitori sufletești, cu cât mai mult trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor cărți pentru a nu greși drumul mântuirii.

Să ne gândim, fraților, că mântuirea noastră este în mare primejdie acum, când nu mai sunt povățuitori. Deci, să fim mai cu pază de către orice vătămare sufletească și mai sârguitori la citirea Sfintelor Scripturi. Căci în ele vom afla mângâiere și luminare.

Dacă nu mai sunt povățuitori vii să ne ajute, să alergăm mai mult în cuvintele Scripturii, pe care ni le-au lăsat moștenire Sfinții Părinți.

Folosind mai des sfaturile lor și urmând pilda vieții lor, nu vom rătăci drumul mântuirii, cu darul lui Dumnezeu.

Eu, nevrednicul, am căutat să mai aleg din cărți cuvintele care ne folosesc mai mult în viața călugărească și pe care nu le pot afla cu ușurință toți, mai ales cei care sunt veșnic ocupați în ascultări și în treburi.

CUVINTE DE MULT FOLOS PENTRU TOȚI

(Din cartea Sf. Isaac Sirul)

Aceasta este voia Duhului Sfânt, ca iubiții Lui să fie în neîncetate osteneli.

Nu locuiește Duhul lui Dumnezeu în aceia care trăiesc în odihnă, ci duhul diavolului; după cum și unul din cei ce iubeau pe Dumnezeu, a zis: „M-am jurat să mor în fiecare zi”. Din aceasta se observă robii lui Dumnezeu cei curați, din ceilalți, că aceștia trăiesc în scârbe și strâmtorări, iar lumea în desfătare și odihnă; pentru că nu a binevoit preabunul Dumnezeu, ca iubiții Lui robi să aibă odihnă în această viață, dar mai mult a voit ca înșiși ei în scârbe, în greutăți, în griji, în sărăcie și goliciune, în singurătate și datorii, în boli și defăimări, în

bătăi și zdrobirea inimii, cu trup bolnăvicios și chip scârbit, departe de neamuri, într-o stare care nu se aseamănă cu ceilalți oameni, în locuința singuratică și liniștită și cu totul nevăzut de oameni și slobod de orice lucru care aduce mângâiere pământească. Pentru asta, aceștia plâng și lumea râde; aceștia suspină și lumea se bucură; aceștia postesc și lumea se desfătează; ziua se ostenesc și noaptea se pregătesc la nevoi. Sunt unii care se dau la osteneli de bunăvoie și la scârbe împotriva patimilor; alții, izgoniți de oameni, alții în pericolul patimilor pricinuite de diavoli sau de oameni. Și unii din aceștia s-au izgonit, alții s-au ucis și alții se ascundeau prin crăpături. Și se împlinea la ei cuvântul Domnului, care zicea că „în lume scârbe veți avea, dar în Mine vă veți bucura.” Domnul cunoaște că cei ce trăiesc în odihnă, nu pot să rămână în dragostea Lui și pentru aceasta i-a împiedicat pe ei de la odihnă și de la poftă. Hristos Mântuitorul nostru, a Căruia dragoste este mai puternică decât moartea cea trupească, să arate și în noi puterea dragostei Lui, AMIN.

VIAȚA CREȘTINILOR ȘI OBICEIURILE LOR

Întreaga învățătură creștină, viața neprihănită a Mântuitorului, zelul fără pereche al Sfinților Apostoli în propovăduirea cuvântului Evangheliei, jertfirea vieții lor și a mii și milioane de martiri trebuiau să aibă neapărat ca urmare, în rândurile credincioșilor, o exemplară viață religioasă și morală. Originea și puterea dumnezeiască a creștinismului trebuia să se dovedească și pe acest teren al vieții practice de toate zilele, pentru că după felul de viață pe care o duce cineva se judecă credința, religia sa. «Din roadele lor îi veți cunoaște – zice Mântuitorul – căci nu se culeg struguri din spini, nici smochine din ciulini».

Într-adevăr, viața creștinilor din primele veacuri a fost la înălțimea învățăturii Domnului. Creștinii numeau «frați» pe toți oamenii de orice neam, de orice stare socială, căci toți sunt fiii ai lui Dumnezeu, Tatăl ceresc. Așa de departe mergea iubirea frățească dintre primii creștini că în unele biserici, ca de pildă în cea din Ierusalim, pe vremea Sfinților Apostoli, se ducea viață de obște. Pretutindeni unde se aflau creștini,

robia era desființată, femeia pusă pe aceeași treaptă cu bărbatul, străinii ospătați, copiii crescuți în frica de Dumnezeu și în respect față de părinți și de cei mai mari, bolnavii și cei săraci erau îngrijiți, cu un cuvânt, viața creștină era o viață model, o viață cum nu se mai văzuse până atunci. Între creștini nu se găseau criminali, călcători de jurământ, destrăbălați, hoți, cămătari și altele de acest fel.

Făgăduința solemnă pe care o da fiecare la primirea botezului, că «se leapădă de satana și de toți îngerii lui și de toată servirea lui», conduse la ideea că viața este o luptă cu lumea și cu diavolul și că creștinul este **ostaș al lui Hristos**.

Datoria de soldat al lui Hristos impunea creștinilor să se ferească de anumite lucruri practicate de păgâni și mai ales de acelea care stau în legătură cu închinarea la idoli. Tot pentru acest motiv ei nu se duceau la teatru, la circuri, ei trebuiau să fugă de ospete, de dansuri și de jocurile de noroc.

Regula după care creștinul trebuia să se conducă în alegerea și practicarea ocupațiilor în petreceri erau cuvintele Sf. Apostol Pavel: «**Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos**».

Creștinii din acel timp se deosebeau mult de păgâni – cum zice un sfânt scriitor de atunci – prin aceea că «ei erau trup, dar nu trăiau după trup, locuiau pe pământ, dar trăiau în ceruri».

Aceeași sfințenie, care se observa în viața publică a creștinilor, o găsim și în viața lor cinstită. Căsătoria era taină sfântă și viața familială o arenă pe întinsul căreia se puneau în practică toate învățăturile creștine. Tirania bărbatului față de soție și copii era necunoscută, nerespectul copiilor față de părinți nu se pomenea, luxul în îmbrăcăminte și podoabele de tot felul lipseau. În locul acestora dragostea cea mai desăvârșită și întrecerea nobilă în practicarea virtuților domnea între toți membrii familiei. Orice lucru se începea și se sfârșea cu facerea semnului Sfintei Cruci. Mulți creștini nu se mulțumeau cu ducerea aceluiași fel de viață ca toți ceilalți, ci căutau să se distingă prin postire mai îndelungată și mai aspră, prin rugăciuni, prin cugetări duhovnicești, prin citirea cărților sfinte, prin abținerea de la căsătorie și prin împărțirea avutului lor la săraci. Prin aceste mijloace credeau ei că pot ajunge la un mai înalt grad de perfecțiune morală și că prin urmare, vor dobândi mai ușor mântuirea sufletului lor.

Felul acesta de viață s-a numit asceză, adică exercitare în virtute, iar cei care trăiau în această nevointă s-au numit pustnici, monahi sau călugări.

Cu timpul, unii din acești nevoitori, urmând exemplul Sfântului Prooroc Ilie, al Sfântului Ioan Botezătorul și al Mântuitorului, se retrăgeau prin locuri pustii, unde trăiau toată viața în post și rugăciune și în cugetarea celor sfinte.

Unul dintre cei din urmă nevoitori ai cinului monahicesc și râvnitor al tradițiilor strămoșești a Sfintei noastre Credințe Ortodoxe de Răsărit a fost și Cuviosul Părintele nostru Ieroschimonahul Ioan, care și-a pus toată sârguința spre a o păzi nealterată. Râvna Părintelui Ioan pentru mântuire o va înțelege fiecare cititor din scrierile și cugetările lui.

(Monahul Ioanichie)

DIN PILDA „TURTURELEI FĂRĂ SOȚ”

Această scrisoare este adresată Maicii Magdalena din Țara Sfântă.

Multă învățătură putem trage noi, monahii, și toți cei care s-au lipsit de veselia lumească pentru dragostea lui Hristos, Mirele cel Sfânt al sufletelor noastre. Milostivul Dumnezeu amestecă adesea bunătățile cele dulci cu cele amare, ca și maica ce dă la copii uneori și câte o băătură amară, ca să fie mai sănătoși și să nu le piară pofta de mâncare. Asemenea băuturilor cu leacuri amare sunt pentru noi scârbele de tot felul (prin strâmtorări și boli), pe care le sloboade Bunul Dumnezeu ca să-L dorim cu mai multă râvnă și să ne pară mai dulci bunătățile Lui (când sunt învrăstăte cu scârbe și boli).

Știe Doctorul cel din Ceruri ce fel de leacuri avem noi nevoie și ni le dă ca un Părinte iubitor de fii pentru ca mai mult să-L dorim și să ne amorțească orice dorință lumească. Dacă Sfântul Apostol Pavel, vasul alegerii, are nevoie de îmboldire pentru a-i spori râvna, atunci noi cu cât mai mult avem nevoie de semne îmbolditoare pentru paza și curățirea sufletului. Pentru robii cei credincioși, care slujesc numai lui Hristos, necazurile și bolile cele grele sunt ca niște diamante strălucitoare, care se adaugă la cununa dreptății lor.

Soră întru Hristos, Dobriță, să nu stingherești cu vreun semn de nerăbdare sau cărtire pe Îngerii care îți împletesc cununa răbdării la ceruri. Ei sunt gata să așeze o floare mult mai strălucitoare decât celelalte de până acum: Este diamantul raiului, care se dă celor care răbdă mulțumind în boală. La dânsul au râvnit și mulți cuvioși din pustie, cerând de la Dumnezeu ca să le dea boală grea, în locul celorlalte nevoințe. Răsplata celor care răbdă în boli, este mai mare decât pentru alte nevoințe. Pentru cei păcătoși, boala este curățire, pentru slabi este întărire, iar pentru adevărații robi ai lui Dumnezeu, ea este cunună nevestejită, împletită de Îngeri din florile Raiului, ca un semn al veseliei veșnice.

O vorbă nepotrivită de osândire ori de cărtire, sau orice semn de nerăbdare, poate să-i împiedice pe Sfinții Îngeri de a-ți găti cununa. Dumnezeu cunoaște râvna fierbinte care ai avut-o totdeauna pentru El și cele sfinte și de aceea întru cele sfinte vrea să-ți pregătească lăcaș. Primește băutura amară a suferinței, căci ea va fi la sfârșit mai dulce ca mierea și mai veselitoare decât toate bucuriile lumii.

Schitul Hozeva, 10 Iunie 1954

IUBIȚII MEI FRAȚI ȘI SURORI ÎN DOMNUL

Pentru dragostea lui Hristos, care ne apropie duhovnicește pe cei risipiți și nemângâiați părintește, pe cei oropsiți (care suntem de o credință și de un cin), vă rog eu, mult păcătosul și nevrednicul vostru frate, să mă îngăduiți a vă face o mică mărturisire. Știți că fiecare om se îndeletnicește în viață cu ceea ce a învățat de mic: plugarul cu aratul, morarul cu măcinatul, croitorul cu cusutul, lemnarul cu cioplitul, bucătarul cu gătitul, doctorul cu lecuitul și fiecare lucrează acolo unde se pricepe și unde este obișnuit.

Eu, unul, n-am avut parte să deprind vreo meserie ca lumea, care să mă înlesnească în viață. Am fost de mic stângaci la lucruri practice și văzând ai mei că nu pot scoate nimic din mine, m-au dat pe mâna dascălilor, care s-au străduit, săracii, cu mine nu mai puțin de 12 ani de zile, până ce m-au învățat desăvârșit a citi și a scrie.

După ce le-am scos peri albi în cap și când credeau că au făcut om din mine, atunci m-au scăpat fără veste la mânăstire. Acolo m-au cercat părinții la felurite ascultări (până ce la urmă m-au trimis și ca vânzător la crâșma mânăstirii din Humulești) dar eu nefiind deprins, pe toate le făceam pe dos.

Dacă au priceput proiestoșii, că eu nu sunt bun la nimic altceva, decât la citit și la scris, atunci mi-au dat de lucru cu cărțile și hârtiile (pe la Seminarul mânăstirii, pe la cancelarie și la bibliotecă). Acolo am mucegăit eu mai toată vremea, de la vârsta de 18 ani. Chiar și aici în Palestina, la mânăstirea Sf. Sava, m-au lăsat în cele din urmă mai mult cu cititul la Biserică și la chilie (unde mă ocupam în taină și cu scrisul). Au înțeles și acolo că nu pot face din mine nici bucătar, nici econom și nici îngrijitor la metoace, de aceea m-au lăsat la ceea ce mă pricep.

A fost o vreme când au încercat cei mari să-mi smulgă condeiul și cărțile din mână și nu știu cum (din greșeală ori de nevoie) mi-au dat să țin în mâna mea stângace „cârja” grea de egumen. Dar eu, ca cel neîncercat am apucat-o și pe asta anapoda și lunecând, m-am povârnit la vale spre Marea Moartă! După ce m-au bântuit mereu valurile ei cele amare și sărate aproape 6 ani de zile (a), am scăpat abia viu pe această stâncă de granit, ca pe un ostrov la liman (b).

Aici frecându-mă mereu de stânca asta grunțuroasă, s-a mai luat rugina de pe penița mea părăsită și am început să-mi văd de ocupația mea veche, adică scrisul, pe care-l am ca lucrul mâinilor în viața mea singuratică.

Dar rucodelia mea nu se întreabă aici pe piață, căci lumea de azi este sătulă până în gât de cărți și caiete. În vremea veche, pe la Sihăstria, scrisul și copierea cărților era cea mai de seamă ocupație a călugărilor, căci lumea căuta cărțile ca pe aur și argint. Pe atunci nu era descoperit tiparul, care să concureze pe scriitori și nici radioul, ca să distreze pe cititori.

Acum lumea, săraca, este tare grăbită, n-are vreme să-și strice ochii cu buchiile călugărilor mucegăiți. Azi, poți zice că se întreabă cărțile mai mult de către cei cu dughene, ca să învelească cu ele brânza și măslinile, decât de către cititori.

a) A fost egumen la schitul românesc de la Iordan.

b) S-a retras la peștera și schitul Sf. Ana.

Mi-aduc aminte că acum vreo 20 de ani în urmă, mi-a povestit un cuvios părinte de la mânăstirea Neamț, pe nume Iov Burlacu, farmacistul mânăstirii, că a aflat aproape de Sf. Mitropolie de la Iași un negustor evreu, care avea un beci plin cu cărți bisericești (Pidalion, Ceasloave, Psaltiri, Proloage, etc.) pe care le luase de la niște proiestoși de modă nouă și acum se servea cu ele în dugheană. Întregi n-avea voie să le vândă la nimeni. Tot așa am aflat de la unii, că și la Ierusalim poți găsi pe la dosuri, la negustori păgâni, multe cărți bisericești de mare valoare, pe care ei le au în loc de hârtie pentru ambalaj.

Așa este duhul lumii de azi și n-ai ce-i face. Dacă se găsește vreun călugăr, care mai scutură vechiturile lui de cărți și mai picură din ele vreun strop de cuvinte duhovnicești pe hârtie, e privit ca ceva neobișnuit de către unii. Și eu le dau dreptate, căci la zgomotul radioului, cuvântul Evagheliei sau al Sf. Părinți nu se mai poate auzi. Iar la lumina electrică și la strălucirea luxului modern, nu se mai poate pricepe întunericul și sărăcia din suflet. Și asta o zic pentru cei din lumea modernă, însă o bucățică din lume suntem și noi, săracii.

Poate vor zice unii că și la radio auzi Evanghelie, Liturghie și Predici: Cum nu, cum nu! Le auzi foarte frumos după ce rag ca boii fel de fel de măscărici lumești și te întunecă cu cele păgânești, apoi încep să îngâne și cele sfinte după cum și diavolul, ispitindu-L în tot chipul pe Mântuitorul în pustie îl pomenește și de cuvinte din Scriptură. Dar oare din evlavie fac asta?

Acum să lăsăm moda în pace și să ne întoarcem la vorba noastră. Eu cred că o îndeletnicire pe care o aveau și părinții din vechime nu vatămă deloc pe lumea de azi. Mai ales dacă materialele, adică frunzele pentru rucodelie sunt luate din Sfânta Scriptură și nu au nimic străin de pravoslavnică credință.

Or fi poate mulți care sunt ghiftuiți și n-au nevoie de vreo gustare săracă pe care le-o întind eu, smeritul. Pentru asta nu este nici o supărare. Cu sila nu pot face pe nimeni să primească lucrul meu. Eu împart din rodul ostanelilor mele la oricine se întâmplă, fără să am vreo pretenție de plată, căci acum plata mi-ar aduce mai mult pagubă decât folos.

Un bătrân din Egipt împletea coșurile și le arunca pe apă, căci nu avea cui le vinde. Și eu împletesc ce pot și neavând chip de vânzare,

le arunc la trecători, adică la frații și surorile de același neam, pe degeaba. Cine are nevoie, primește rucodelia mea și caută să folosească și altora. Alții primesc hârtiile ca să le aștearnă frumos pe masă, ori pe fundul cufărului. Și în sfârșit sunt unii mai habotnici, (mai grăbiți în viață) care în graba lor cea mare, le calcă în picioare pe bieteile mele împletituri, sau le sfâșie frumos și se duc în drumul lor. Pot eu să le zic ceva la unii ca aceștia? Nicidecum. Că eu le-am întins de bună voie. Nu mi-au cerut ei.

După cum nu-mi este de folos ca să cer plată de la cei care se folosesc de rucodelia mea, tot așa nu pot să mă supăr dacă cineva o defaimă sau o distruge.

În Sf. Evanghelie, Domnul ne arată prin pilda semănătorului, că sămânța se aruncă în toate părțile: și lângă cale, și în spini, și pe locuri pietroase, ca și pe pământul cel bun. Că din toate semincioarele tot va răsări ceva la urmă, deși poate că sămânța este cam slabă.

Din ceea ce mi-a dat Bunul Dumnezeu și din cele ce am adunat din cărțile Sfinților Părinți, eu mă străduiesc să alcătuiesc cărțicele mici sau foi, pe care să le am la îndemână pentru folosul meu și a celor care poate sunt lipsiți de cărți, iar dacă le au, poate nu au vremea să le citească în întregime. De aceea, eu le scriu mai pe scurt, pentru ușurință. Aceste foi și caiete sunt ca niște sămburași duhovnicești pentru cei cu sufletul nevoiaș ca și mine.

Acei care sunt sătui de poame cămoase, desigur că nu se uită la sămburi. Dar îi rog, pentru dragostea lui Dumnezeu să nu calce în picioare și să piardă aceste semincioare, care sunt adunate cu sudori și cu lacrimi, căci vor veni zile, când se vor strânge de vrășmași cărțile cele bune (adică poamele cele duhovnicești) și atunci nevoiașii vor căuta sămburași vechi și nu vor afla.

Va veni vremea când va fi foamete de cuvântul lui Dumnezeu și Biserica se va refugia în pustie, prin crăpăturile pământului.

De aceea vă rog să păstrați ca ochii din cap Sfintele cărți, iar însemnările scoase din ele să nu le defăimați, dacă ele n-au ceva străin de dreapta credință.

Cele scrise de nevrednicia mea sunt: o parte tâlcuite din grecește (care nu s-au scris încă pe românește), iar altele sunt alcătuite pe scurt din Sf. Scriptură, ori din cărțile Sf. Părinți (ca o esență dintr-o floare)

și sunt așezate în calupul versului, ca să fie mai ușor de citit. Toate au în ele cheagul dreptei credințe și sunt presărate cu mărturii de la Sf. Părinți ca și cu niște mirodenii, ca să nu se strice. Vă rog pe toți din inimă să înțelegeți și asta: că eu pe toate le scriu pentru muștrarea neputințelor mele și pentru trezirea simțurilor mele cele amorțite. Totodată ele sunt și ca o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumeratelor mele fărădelegi, când nu mai am cui le mărturisi.

Deci, să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru muștrarea altora. Eu toate le scriu spre muștrarea mea, că doar va lua vreun folos ticălosul meu suflet. Dacă muștrarea conștiinței mele se potrivește și la alții, asta nu înseamnă că eu le-am scris în pofida lor. Dacă mai înainte am amintit și nume străine în foile mele, apoi asta am făcut-o numai în problema Iordanului și nu din răutate, ci din adâncă durere pentru un locaș sfânt, care se pustiește, pentru hatărul unuia ca Gherasim.

Mi-ar fi cu neputință să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca niște scântei dintr-o cremene; dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al muștrării pentru păcate sau al recunoștinței față de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri, care să miște inima altora.

Când scriu ceva mai mișcător, simt o durere la inimă, ca și cum stihurile ar fi niște fărâmituri desprinse din însăși inima mea zdrobită, de aceea și cuvintele curg însoțite de lacrimi uneori. Pentru asta, adevăratele stihuri mișcă pe cititori aproape tot așa cum a fost mișcată și inima celui care a scris.

De aici puteți înțelege mai bine că stihurile mele zugrăvesc durerea ori bucuria inimii mele, iar nu dureri ori bucurii străine. Eu până nu simt, nu pot scrie. Până nu mă muștră cugetul, nu pot să scriu stihuri de muștrare.

Și acum, fraților și surorilor duhovnicești, de v-am jignit cu ceva prin cuvintele mele sau prin purtările mele, vă rog în numele cel Sfânt al Domnului să mă iertați, căci cine știe dacă ne vom mai vedea în viața asta. Să nu aveți vreo părere greșită din cele ce scriu eu. Au fost unii care m-au rugat să le copiez din hârtiile mele și din asta am prins curaj să scriu mai multe și să le împrăștii la mai mulți frați și surori,

către care eu mă simt mai îndatorat pentru multe binefaceri. Când eu eram în grea strâmtorare și sărăcie, mai toți au alergat ca să mă ajute cu ceva, ba unii au ajuns până la jertfă. Și eu am primit prinosele dragostei lor cu mulțumire. Azi, oare de ce să vă jignească, dacă eu vă întind cu drag, rodul cel sărac al ostanelilor mele? Aud că unii se înfurie și vor să împungă, când eu le întind cu dragoste ceea ce am.

Din nou vă zic să iertați pe săracul vostru frate, că n-are ceva mai bun, ceva mai de preț să vă pună înainte, ca chezășie pentru dragostea ce vă datorează. Acest frate al vostru a fost gata odinioară să se jertfească pentru folosul vostru obștesc, dar voi nu l-ați priceput, iar jertfa lui ați defăimat-o, de aceea nu v-a putut ajuta. El însă va rămâne adânc recunoscător la cei care i-ați ridicat oarecând crucea greutăților (ca și Simon Cirineanul), sau i-ați șters sudorile de sânge pe drumul cel greu al necăjitei lui egumenii.

Gândindu-mă că mulți din frățiile voastre, înhâmați fiind la ascultări în locașuri străine, unde nu puteți auzi o slujbă ori o citire românească, m-am gândit, zic, că poate un buchețel ori o cunună împletită cu floricelele graiului românesc, să vă aducă o mică mângâiere. Dacă veți întâlni și spinii muștrărilor, să nu vă tulburați, că ei nu sunt pentru voi, ci pentru mine. Ei sunt culeși din inima mea cea stearpă.

Iubiții mei frați, în starea în care mă găsesc eu astăzi, nu vă mai pot sluji la nimic, fiind prea neputincios. Dacă aș fi silit să intru iarăși în ostenele și scârbe ca înainte, în scurtă vreme mă pogor în groapă. Din asta am căpătat și boala care nu se desparte de mine.

Ceea ce mi-a rămas de făcut în viața aceasta este să-mi plâng păcatele și pe cât îmi ajută Dumnezeu, să mai adun mănunchiuri duhovnicești, ca să fie ca merinde sufletească pentru mine și pentru cei nevoiași ca mine. Poate folosindu-mă eu, voi putea să folosesc și altora, care n-au răgaz acum să răsufle. Altceva nu sunt în stare să fac.

Dacă aș ști că măcar câțiva au dragoste să jertfească o oră pe săptămână pentru citire, eu aș prinde mult curaj să descopăr multe comori duhovnicești din limba greacă.

Ori dacă mai este cineva din cei mari ori din frățiile voastre, care ar mai crede însă că ar putea să mai pună vreo sarcină (ca înainte) pe spatele meu cel slăbănogit, eu îl rog pe unul ca acela să se părăsească de acel gând, că ce nădejde poate să mai fie la cel din groapă?

Mântuiți-vă cum puteți și prin cine puteți, că Slavă Domnului, încă mai aveți prin cine.

Pentru mine, gropnița de aici se arată a fi mai primitoare decât nisipul Sfântului Iordan. Lui Sf. Ioan Botezătorul îi place să rămână mai departe singur, desculț și flămând, acolo pe malul Iordanului (c), decât să aibă un ucenic nepriceput ca mine.

Al vostru nevrednic frate și smerit rugător către Domnul,
Ioan Iacob Ieromonahul.

FRĂȚEASCĂ URARE PENTRU SURORILE ROMÂNCE DE LA ELEON

Înainte de a începe vorba despre durerile noastre, eu vă zic la toate: „Hristos a Înviat!” De așa avea lacrimi de sânge, cu ele așa scrie rândurile acestea, ca să fie mai bine pricepută durerea pe care o am pentru urgisirea neamului nostru de astăzi și pentru urâciunea și tulburarea care domnește între noi!

Cuvioaselor Maici, duhovniceștilor mele surori întru Hristos;

Știți bine că nevrednicul ieromonah Ioan a murit de multă vreme pentru Biserica românească de la Iordan și nu mai stă la nimeni în cale.

Orice ați zice despre el (fie de bine, fie de rău) el nu vă mai aude și nici nu vă poate răspunde. Dar oricum este și oriunde se află – așa păcătos cum este – el nu încetează de a vă socoti ca pe niște surori întru Hristos. Legătura cea firească a sângelui românesc și cea duhovnicească a cinului călugăresc ne apropie sufletește, oricât de răzleți am fi noi. Mă bucur și eu când aud că sunteți mulțumite și împăcate, iar când sunteți în tulburare, atunci simt și eu o neliniște în suflet, ca cel ce sunt de un sânge și de un cin cu frățiile voastre.

Noi toți ne-am adunat sub același steag, sub steagul Sfintei Cruci și ne-am îmbrăcat toți cu același veșmânt negru al pocăinței. Părăsind patria pământească, noi am pornit pe același drum, adică drumul cel strâmt al Crucii, drumul pătimirii pentru Hristos.

c) Schitul românesc de la Iordan avea ca Patron pe Sf. Ioan Botezătorul.

Toți dintre noi năzuim către același liman de mântuire și râvnim la aceeași patrie cerească. În calea vieții noastre, noi toți ne luptăm cu același dușman al mântuirii și ne folosim de aceleași arme duhovnicești. Același blând Mântuitor ne stă la toți în ajutor și ne așteaptă cu brațele deschise în Cămara cea de sus.

Deci nu suntem deloc străini, deși trăim deosebit unul de altul. Legătura cea duhovnicească dintre noi este foarte puternică, fără să ne dăm seama.

Eu unul nu vă sunt nici dascăl, nici egumen și Domnul știe că nici nu râvnesc la asta, cu toate acestea, starea fraților voastre nu mă lasă nepăsător. Cuvința vieții sfinților voastre este și pentru mine o cinste, o pricină de mângâiere. Iar neorânduiala și sminteala pe care o faceți în fața străinilor, mă rușinează și pe mine și mă amărăște.

Eu nu mai caut astăzi cinstea mea (căci ea de mult s-a feștelit de cei ce bine mi-au voit), ci caut numai cinstea neamului meu românesc și a cinului călugăresc. Valea Hozevei adeseori aduce răsunetul sfezilor și al tulburărilor care se stârnesc între sfințele voastre, spre rușinea neamului nostru și paguba mântuirii. Sunteți pe locul acela sfânt unde a răsunat glasul Domnului, atunci când se înălța la ceruri, zicând: „De Ierusalim să nu vă depărtați!” Vorbele acestea au fost rostite către Sfinții Săi Apostoli, dar ele au un înțeles tainic pentru noi toți. Numele „Ierusalim” se tâlcuiește „Sfânta Pace”.

Deci Domnul ne poruncește la toți și mai ales sfinților voastre ca să nu vă depărtați de Ierusalim, adică de sfânta Pace. Glasul Mântuitorului răsună mereu deasupra Eleonului pentru sfânta Pace, dar nu mai este cine să-L asculte. „Căci toți ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut (cum zice Sf. Prooroc David) nu este cine să facă bine, nu este până la unul!”. Amarul vieții noastre prin străini, noi singuri îl facem mai amar, căci ne mâncăm unul pe altul și ne zavistuiem de moarte! În loc să fim uniți și să ne purtăm neputințele unul la altul, noi facem cu totul dimpotrivă. Trăim mereu în dezbinare și când ne vine bine ne surpăm în groapă unul pe altul și ne vindem prin tot felul de intrigi la cei străini. Nu mai zic de boldul clevetirii și de cornul zavistiei, care totdeauna are de lucru la românele noastre.

Este viermele neadormit care ne roade toată osteneala și ne lipsește de plată.

În loc să acoperim în fața străinilor pe cel bicisnic al nostru, noi dimpotrivă, mai rău îl vădim, ca să cunoască străinii toată procopseala noastră și să se bucure vrășmașii noștri!

Gândiți-vă că trăim în vremurile cele mai grele și mai primejdioase pentru mântuirea sufletului! Gândiți-vă că toți am rămas ca niște orfani de părinți, înstrăinați de țară și lipsiți de sufleteasca hrană! Gândiți-vă că vrășmașii credinței noastre s-au înmulțit mai tare ca altă dată și mântuirea noastră este mai primejduită: de suntem răniți la suflet n-are cine să ne vindece, iar de suntem în cădere, nu mai are cine să ne ridice! Acum este nevoie de mai multă unire și de frățească sprijinire. Chiar dacă nu suntem cu toții la un loc, dar cel puțin sufletește să fim uniți și să ne purtăm neputințele unul altuia cu îndurare. De este unul mai neputincios la suflet sau bolnav cu trupul, să nu-l împungem cu vorba și nici să-l clevetim la cei străini, ca nu cumva descurajându-l, să ne facem cu asta ucigător de frate. Dacă putem să-l sfătuim duhovnicește, bine este, iar ca să-i vădim neputințele la alții, îndoită pagubă pricinuim: pe cel slab nu-l folosim și pe noi ne osândim. Vădind pe fratele nostru, noi dăm pricină străinilor ca să ne asuprească mai rău, cu alte cuvinte noi singuri dăm armele în mâna străinilor ca să ne lupte mai tare și să ne ponegrească neamul nostru. Cu asta prind îndrăzneală și vrășmașii credinței (comuniștii și ereticii) și ne vânează mai ușor. Căci smintelile dintre noi, care se fac arătate, sunt armele cele mai puternice, pe care le dăm vrășmașilor ca să ne lupte pe noi. Destul ne este nouă amarul de la străini și defăimarea, măcar între noi să nu ne sfâșiem și să nu ne împungem. „Purtați sarcina unul la altul și așa pliniți Legea lui Hristos!” strigă Sf. Apostol Pavel.

Dacă nu avem dragoste între noi, atunci nici pe Domnul nu-L avem cu noi (așa spune Sf. Scriptură), căci Dumnezeu este dragoste și cea din urmă poruncă dată Sfinților Săi Ucenici a fost porunca dragostei. „Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți unul pe altul”. (Ioan cap. 13-14).

BLESTEMUL CEL NESOCOTIT ȘI CHEMAREA CELUI RĂU

*„A iubit blestemul, și-i va veni lui,
nu a voit blagoslovenia și se va
depărta de dânsul”. (Ps. 108)*

Sfântul Macarie Egipteanul spune că oastea demonilor este alcătuită din două cete mari.

I. Una este ceata vrășmașilor, care luptă pe oameni cu patimile și cu poftele cele rele și

II. Alta este ceata „boierilor”, care aruncă pe oameni în tot felul de eresuri, în blesteme, hule și înșelăciuni.

Mulți dintre creștini au obiceiul să blesteme pe alții la mânie sau să se blesteme pe ei singuri. Socotind noi mai bine, vom vedea că cele mai multe blesteme sunt hule. La fel și înjurăturile sunt hule. Deși nu sunt toate hule împotriva Duhului Sfânt, dar nu sunt scutite de osândă. Orice cuvânt greu, care se atinge de numele lui Dumnezeu, de lucrurile cele sfinte sau de mântuirea sufletului este socotită ca o hulă împotriva Duhului Sfânt. Iar hula este un păcat de moarte.

Poate unii nu hulesc pe Dumnezeu și nici lucrurile sfinte, dar au obiceiul să cheme pe vrășmașul diavol, ca să-l ia pe cutare sau cutare atunci când se mânie. Ei nu socot aceasta ca un păcat, ci dimpotrivă, mulți o folosesc în chip de glumă. Dar oare vrăjitorii cei lepădați de Dumnezeu nu fac și ei la fel? Căci doară și ei cheamă îngerii întunericului ca să le îplinească voile lor și nu cheamă niciodată pe Dumnezeu.

O, iubite frate creștine, oare îți dai seama că chemând tu pe „cel rău” spre răzbunare (împotriva fratelui tău), prin aceasta nesocotești pe Dumnezeu și faci mare bucurie vrășmașului celui nevăzut? Se bucură vicelanul când îl pomenești la mânie, iar răzbunarea pe care o ceri de la el, o socotește ca o mare cinste. Flutură din coadă urâtul, când vede că tu la mânie nu-l treci cu vederea, ci îl chemi în ajutor.

Sfântul Pavel ne învață, zicând: „Pomenește pe Iisus Hristos!”, iar tu, când te mânie, pomenești pe vrășmașul, cerând să-ți faci răzbunare.

În altă parte, Sf. Apostol Pavel ne poruncește, zicând: „Binecuvântați și nu blestemați!” (Rom. 12, 14), iar Domnul în Sfânta

Evanghelie ne învață nu numai să nu blestemăm pe nimeni, ci chiar să binecuvântăm pe cei ce ne blestemă pe noi. Ca să înțelegeți mai bine cât de urât este blestemul înaintea lui Dumnezeu, voi aduce de față povestirea înfricoșată, care se cuprinde în scrisoarea Sfințitului Mucenic Dionisie Areopagitul, trimisă către fericitul Dimofil.

Sfântul Dionisie Areopagitul a trăit în vremea Sfinților Apostoli, a fost răpit pe nori de la Atena la Ghetsimani, pentru a fi de față la înmormântarea Maicii Domnului. S-a săvârșit ca mucenic la anul 96 în cetatea Parisului, care se chema Luteția pe vremea aceea.

În scrisoarea lui către Dimofil, spune că mergând el odată în insula Creta, a fost găzduit de Sf. Apostol Carp, unul din cei 70 de Apostoli. Acesta i-a povestit cum a avut el o mare supărare, din cauza unui necredincios, care înșelase pe un creștin ca să-și lepede Sfânta Credință și să primească înșelăciune idolească.

Atunci dumnezeiescul Carp, fiind copleșit de multă întristare, nu și-a dat bine seama ce face. Căci el, în loc să se roage lui Dumnezeu pentru întoarcerea celui pierdut, precum și pentru luminarea păgânului, s-a lăsat biruit de mânie și de amărăciune împotriva acestor doi ticăloși. Fiind seara, a adormit Sfântul cu duhul tulburat și cu inima plină de mânie. La miezul nopții s-a sculat la rugăciune, ca de obicei. În vremea rugăciunii avea inima amărâtă de întristare, ceea ce nu se cuvenea unui slujitor și ucenic al lui Hristos.

În starea aceasta de tulburare zicea în mintea lui că nu merită să mai trăiască acei oameni fără Dumnezeu, care duc în rătăcire și pe alții. Cugetând el acestea, se ruga lui Dumnezeu ca să-i lovească cu trăsnet pe amândoi ticăloșii.

Îndată ce a cugetat acestea, i se părea că se cutremură locul unde se afla, iar casa unde făcea rugăciune s-a desfăcut în două, de sus până jos, iar cerul s-a deschis. Prin o deschizătură a cerului a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos împreună cu negrită mulțime de îngeri, care erau în chip de oameni.

Văzând aceasta fericitul Carp, se mira foarte mult și uitându-se apoi în jos, a văzut temelia casei desfăcută în două și s-a arătat acolo o prăpastie adâncă și întunecoasă. Iar la marginea prăpastiei a văzut pe cei doi oameni pe care îi blestemase, fiind cuprinși de frică și de cutremur mare. De frica lor cea mare le tremurau picioarele și neputând

a se stăpâni, erau gata să cadă în prăpastie. Din fundul gropii vedeau fericitul Carp cum se ridicau șerpi, care se agățau de picioarele lor. Acum îi vedea că fluieră, acum îi vedea cum îi mușcă de picioare, trăgându-i în groapă. Deci se vedeau sărmanii că sunt gata-gata să cadă de silă în prăpastie.

În vremea aceasta, fericitul Carp nu mai vroia ca să privească în sus, către Domnul, ci se necăjea cu mintea pentru ce nu cad mai repede în prăpastie ticăloșii aceia. Căuta chiar de multe ori ca să-i împingă singur în groapă. Dar neputând să-i arunce, se întrista și blestema.

La urmă s-a uitat în sus și a văzut ca și mai înainte cerurile deschise, iar pe Domnul L-a văzut cum I s-a făcut milă de cei doi osândiți, care se primejduiau și sculându-se Domnul de pe tronul Său, s-a apropiat de ei și le întindea mâna ca să-i scape. Împreună cu Domnul se sârguiau și Sf. Îngeri ca să scape din primejdie pe cei doi oameni.

Cum ședea Domnul cu mâna întinsă spre oameni, a rostit către fericitul Carp aceste cuvinte. „Lovește-Mă acum pe Mine, că iarăși Eu sunt gata ca să pătimesc de multe ori pentru mântuirea oamenilor. Și plăcut îmi este ca să pătimesc iarăși și să mor pentru aceștia, ca să nu se osândească, chiar dacă alți oameni nu sunt vinovați (ca să Mă răstignesc pentru ei). Însă gândește-te bine dacă îți convine oare și ție ca să schimbi prietenia cea cu Dumnezeu și cu Îngerii cei buni și să primești în schimb pe cea de-a pururea prietenie cu șerpilor și cu demonii!” (Vezi Sinaxarul cel mare, la 3 Octombrie, Viața Sf. Sfințit Dionisie Areopagitul).

Atunci Sf. Carp a cunoscut că nu este plăcută lui Dumnezeu mânia cea fără socoteală. Vedenia aceasta a Sf. Carp este și pentru noi ca o lecție, în vremea când ne luptă gândul ca să blestemăm. Sf. Apostol Carp a blestemat pe cei doi necredincioși, din râvna lui cea mare pentru Sfânta Credință, dar cu toate acestea, vedem că Domnul s-a scârbit și l-a muștrat.

Iar tu, creștine, când rostești blesteme asupra fratelui celui de o credință cu tine, pentru lucruri trecătoare, iar nu din râvnă pentru credință, oare ce fel de răspuns vei da înaintea lui Dumnezeu?

„Binecuvântați și nu blestemați!” strigă mereu Sf. Apostol Pavel, iar tu pentru toată nimica arunci blesteme asupra fratelui tău? Nu te

gândești că pe acela pe care tu îl dai răului sau morții, pe acela l-ai răscumpărat Domnul cu Patima Sa, scoțându-l din ghearele morții și din robia celui rău?

În toată viața Lui de pe pământ, Domnul niciodată n-a blestemat pe cineva, deși toată viața a fost prigonit și defăimat de către necredincioșii jidovi. A blestemat numai pe smochinul cel neroditor, care închipuia nerodirea neamului evreiesc. Cu aceasta a vrut să arate sfârșitul legii vechi, care n-a putut aduce pe om la mântuire.

Apoi să ne gândim câte necazuri și câte piedici au întâmpinat Sfinții Apostoli din partea păgânilor, dar ei niciodată n-au blestemat.

Când Sf. Arhangel Mihail se certa cu diavolul pentru trupul Sf. Prooroc Moisi, n-a îndrăznit să rostească blestem împotriva celui rău, care se împotriva poruncii lui Dumnezeu, ci a zis numai atâta: „Domnul să te certe pe tine, diavole!”

Trebuie însă să știm că blestemul și anatema pot să fie folosite numai în cazurile cele mai grele, când se primejduiește Sfânta și Dreapta Credință. Dar și atunci ele sunt ca niște arme pentru păstorii Bisericii, iar nu pentru cei de rând.

Blestemul și anatema nu se cuvine nicidecum a le rosti în chip de mare răzbunare pentru lucruri trecătoare sau pentru ambițiile noastre (cum am văzut că fac unii clerici nepricepuți) ba chiar și unii dintre monahi.

De aceea să fie știut, că atunci când se rostesc fără socoteală, ele se întorc în capul celui care le-a rostit, ca o pasăre de pradă, care neaflând vânat, se întoarce la cuibul său.

Înțeleptul Solomon zice în Pildele sale: „Precum gadina (pasăre mare de pradă) zboară fără oprire, tot așa și blestemul cel nesocotit nu cade pe capul nimănu”. Prin această pildă, Înțeleptul Solomon ne face să înțelegem că blestemul cel nedrept, (adică fără socoteală), nu se atinge de nimeni, ci zboară ca o pasăre după vânat. Iar dacă nu are vânat, pasărea se întoarce iar la cuibul său. Tot așa și blestemul dacă este nesocotit nu se lipește de nimeni, ci se întoarce pe capul celui ce l-a rostit.

Un oarecare creștin sărac de bunătățile cele trecătoare, dar bogat în fapte bune, mergând odată pe drum, din nebăgare de seamă, s-a lovit cu piciorul de o piatră. Fiind desculț, lovitura i-a făcut multă

durere, iar el – ca om necăjit – slăbănogindu-se, a zis către piatră: „De bună seamă că diavolul te-a pus aici în mijlocul drumului; iar nicidecum omul!” Îndată ce a rostit această hulă, a fost pedepsit de Milostivul Dumnezeu, în chip minunat, după cum se obișnuiește să pedepsească totdeauna pe cei îmbunătățiți, în viața aceasta, ca să nu se păgubească sufletele lor. Deci i s-a părut omului în clipa aceea că i-a turnat cineva un cazan cu apă clocotită în cap și din asta a simțit atâta durere, încât a rămas orb și fără simțire. Atunci l-au ridicat niște trecători și l-au dus acasă. Acolo a zăcut la pat multă vreme, fiind paralizat de la mijloc în jos, iar cealaltă parte a trupului era acoperită de răni putrede. Nimeni nu se putea apropia de el, decât numai cei care îngrijeau de el.

Așa a zăcut multă vreme, chinându-se fără să rostească vreodată un cuvânt greu sau nepotrivit, ci mulțimea lui Dumnezeu totdeauna zicând: „Pe cei care îi iubește Dumnezeu, pe aceia îi și ceartă” și altele asemenea, cu multă răbdare și îngăduială. Pentru răbdarea și pentru credința lui cea mare a fost vindecat prin minune de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.

În cartea Sfântului Grigore Dialogul se spune despre un boier mare din Roma, care avea un singur copil. Din multa dragoste ce o avea către el, nu se îndura ca să-l certe pentru obrăznicile lui, ci îl răbda așa, cu neorânduială. Pe lângă alte năravuri rele, copilul s-a deprins ca să blesteme, fără ca să primească vreo pedeapsă de la nepriceputul lui părinte.

Într-o zi, pe când îl ținea în brațele sale, i-a venit copilului o frică mare și a strigat: „Ascunde-mă, tată, că iată niște negri vreau să mă apuce!” Aceasta-i zicea copilul pentru demonii pe care îi vedea lângă el. Și în spaima lui cea mare a început iar să blesteme, după cum era obișnuit. Atunci, numaidecât, odată cu blestemul, Dumnezeu a slobozit ca sufletul lui să fie răpit de către demoni.

De asemenea, mai scrie despre un alt copil, care avea obiceiul să blesteme, ticălosul. Într-o zi, când se juca cu alți copii, a blestemat numele lui Dumnezeu și în clipa aceea l-au răpit demonii cu trupul în iad și nu s-a mai arătat și nici nu s-a mai auzit de el.

Deci, dacă Dumnezeu pedepsește atât de aspru pe niște prunci (care pentru nevinovăția lor nu au atâta vină), oare cu cât mai mult se vor osândi cei care sunt în vârstă și mai ales cei care poartă chipul călugăresc?

CURAJUL CREDINȚEI

În Țara Mucenicilor de azi, o femeie rușinează stăpânirea întunericului de la Miază-Noapte.

În vremea revoluției din Rusia, când vrășmașii credinței erau mai sălbatici decât fiarele împotriva celor sfinte, atunci când era oprit cu pedeapsă de moarte ca nimeni să nu poarte sfânta cruce la gât, a avut loc următoarea întâmplare, pe care mi-a povestit-o un preot care a fost de față.

În zilele acelea de groază și de sălbăticie nemaipomenită, mergea cu trenul spre orașul Tiraspol o femeie evlavioasă. Cu toată amenințarea bolșevicilor și cu toată grozăvia pedepselor care aștepta pe cei nesupuși ordinelor, evlavioasa femeie nu s-a sfiit nicidecum de legea stăpânirii, ci purta totdeauna o cruce mare, de aur, la gât. Aceasta era arma, acoperământul și mângâierea ei. Era mai bucuroasă să moară, decât să lepede semnul cel de mântuire. Dar săraca, fiind obosită din cauza grozăveniilor din vremea nopții, a adormit în tren.

În vremea asta un mare pungaș, care sta aproape, i-a scos încetișor crucea care se zărea de sub haină, fără să simtă femeia. Când s-a trezit ea din somn, prima ei grijă a fost să caute crucea de la gât. Văzând că lipsește, a început să plângă și să întrebe cine i-a luat crucea. Neaflându-se hoțul, ea a tras semnalul de alarmă. Numai decât a venit conductorul, întrebând cine a tras alarma și ce s-a întâmplat. Atunci femeia, fără cea mai mică sfială a declarat că i s-a furat crucea de aur pe care o purta la gât. Conductorul a rămas uimit și nu știa ce să creadă. În vremea aceea nu mai îndrăznea cineva să poarte la el lucruri sfinte și mai ales să reclame că a pierdut o cruce.

După puțină gândire, funcționarul a zis către femeie, în auzul tuturor: „Dacă tu, în vremea asta de groază îndrăznești să porți cruce la gât și nu te sfiiești ca să reclami pierderea ei, pentru curajul tău se cuvine să opresc trenul și, făcând percheziție, să-ți caut crucea pe care o cinstești atât de mult”. Și, în adevăr, a oprit trenul și făcându-se cercetare, a aflat pungașul și i-a dat înapoi femeii cinstita ei cruce.

Iată o pildă de bărbăție, care ne învață cât poate curajul credinței. Rușine să le fie celor care în vremuri de pace nu îndrăznesc a-și face semnul crucii în fața boierilor și nu mărturisesc credința lor la vreme de întrebare.

O femeie a uimit prin curajul ei pe cei mai înverșunați dușmani ai credinței, care au rămas rușinați și numai de rușine au defăimat legea lor și i-au făcut dreptate.

Eu cred că în clipa când femeia a reclamat pierderea crucii, au prins curaj cei credincioși care erau de față și Îngerii din cer i-au împletit cununa mărturisirii credinței, iar demonii care ședea pe grumazul funcționarilor comuniști s-au ascuns atunci în fumaarul mașinii, neputând suferi rușinea. În adevăr, reclamația femeii este și ea ca o mărturisire a credinței în fața tiranilor comuniști, iar curajul ei este curaj mucenicesc, pe câtă vreme era știut, că cine poartă lucruri sfinte sau vorbește despre credință este pedepsit cu moartea. Curajul credinței a înspăimântat de multe ori și pe cei mai sălbatici prigonitori din Rusia.

De 40 de ani încoace, șiragul mucenicilor și al mărturisitorilor din Rusia, nu s-a curmat deloc. Și în ziua de astăzi, în părțile înghețate din Siberia, unde sunt duși la munca silnică cei binecredincioși, chinurile mucenicești urmează regulat.

Sunt unii dintre credincioșii condamnați, care nu voiesc să lucreze în zile de sărbători și Duminici. Pentru asta li se oprește hrana și sunt bătuți fără milă, dar ei rabdă toate cu mulțumire, pentru porunca lui Dumnezeu. Alții dintre condamnați nu vor să lucreze deloc pentru stăpânire, socotind că este stăpânirea lui anticrist, pentru asta sunt chinuți până la moarte cu bătăi, cu foame și cu frig, fiind lipsiți de adăpost și de hrană. Toți aceștia intră în rândul noilor mucenici, care udă mereu pomul Sfintei Credințe și împlânzesc mânia lui Dumnezeu, care cu dreptate este pornită asupra lumii necredincioase de astăzi.

Mai sunt apoi o mulțime de râvnitori ai credinței, care trăiesc ascunși prin pădurile cele neștergute din Siberia și Caucaz. Ei duc o viață aspră ca și Sfinții Părinți din vechime, iar Milostivul Dumnezeu îi acoperă ca să nu fie descoperiți de stăpânire. Apoi clericii și mireni care nu ascultă de Biserica lui Alexie, se adună în locuri ascunse sub pământ (în catacombe) și fac slujbe. Aceștia fac parte din Biserica liberă a „Catacombelor” și au astăzi zece arhieri și mulțime de preoți, care se poartă mirenește la arătare. Prin rugăciunile lor, ne miluiește Dumnezeu și pe noi, nevrednicii, care nu avem nici o silă și totuși ne poticnim spre cele deșarte și nu purtăm grijă de mântuire.

Despre paza limbii

Un frate a întrebat pe oarecare din sfinții bătrâni zicând: „Iată, mi se întâmplă să văd pe cineva făcând oarecare lucru și eu spun aceasta la altul, fără să judec în inima mea pe acela. Oare nu este asta clevetire?”

Și bătrânul i-a răspuns: „Dacă vorbești cu patimă, ca și cum ai avea ceva asupra lui, atunci este clevetire. Iar de nu este în inima ta nici o pornire rea, adică nici o simțire pătimasă, atunci ești fără de păcat. Însă chiar de nu este vorba ta cu gând de clevetire, dar ca să nu răsară răul, mai bine este a tăcea.”

Povestit-a un bătrân: „Șezând eu odinioară în pustie, a venit un frate de la chinovie pentru cercetare. Deci îl întrebam eu cum se mai află părinții și îmi zice fratele: „bine, cu rugăciunile tale”. Apoi l-am întrebat despre un frate, care avea nume rău și mi-a zis: „Crede-mă, părinte, încă nu s-a izbăvit de acel nume” (adică tot mai păcătuiește). Iar eu – zice bătrânul – cum am auzit aceasta, am zis: „Uf!” Și îndată ce am zis aceasta, mi-a venit somn și am căzut în uimire. Se făcea că mă aflu înaintea Sfântului loc al Căpățânii (adică la Sfânta Golgotă). Și am văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos răstignit între doi tâlhari. Atunci eu m-am aplecat să mă închin. Și dacă am mers până aproape, Domnul a poruncit către Sfinții Îngeri care erau lângă El, zicând: „Scoateți-l afară că anticrist este (adică este potrivnicul Meu), căci mai înainte de a judeca Eu, el a judecat pe fratele său!”

Deci fiind eu alungat de acolo, am voit să ies și mi s-a agățat haina (un fel de mantie scurtă) în ușa care s-a închis degrabă, iar eu lăsând-o acolo, am ieșit și îndată m-am deșteptat.

Socotind eu în minte cele ce am văzut, am zis către fratele ce venise: „Rea este ziua aceasta pentru mine!” Iar el a întrebat: „Pentru ce, părinte?” Atunci i-am povestit lui cele ce am văzut și i-am zis: „Haina aceea pe care o purtam pe deasupra, era acoperământul lui Dumnezeu, care era peste mine, și m-am lipsit de ea, căci mirându-mă de fratele, l-am judecat. După aceea a zis bătrânul: „am făcut șapte ani rătăcind prin pustii, nici pâine gustând, nici sub acoperământ intrând și nici cu oamenii vorbind, până ce am văzut iarăși pe Domnul la

Sfânta Golgotă, șezând și poruncind să mi se dea haina. Acela a fost semnul iertării.”

Zis-a avva Iperehie: Călugărul ce nu-și stăpânește limba în vremea mâniei, unul ca acesta nici patimile nu le va stăpâni.

Mai bine este a mânca din carne și a bea vin, decât a mânca din carnea fraților prin clevetire.

Că precum șarpele odinioară, șoptind, a scos pe Eva din rai, tot asemenea cu șarpele este și cel care clevetește (adică vorbește de rău pe cineva) pentru că și sufletul celui care aude se pierde și cel care clevetește nu se mântuiește.

Avva Longhin a întrebat pe avva Luchie despre trei lucruri, zicând: „Voiesc să mă înstrăinez”. Și i-a zis bătrânul: „De nu vei stăpâni limba, nu ești străin oriunde vei merge. Deci, și aici unde ești, stăpânește-ți limba și ești străin”. A mai întrebat iarăși pe bătrân: „Voiesc să postesc”. Iar bătrânul i-a zis: „Sf. Prooroc Isaia spune, că de vei încovoia grumazul tău ca pe un lanț și ca pe un belciug, nici așa nu se va chema primit postul tău. Ci mai vârtos stăpânește-ți limba și gândurile cele rele”.

Atunci l-a întrebat iarăși: „Voiesc să fug de oameni.” Deci i-a răspuns bătrânul: „De nu vei isprăvi mai întâi acestea de care ți-am spus, fiind împreună cu oamenii, atunci nici deosebi nu poți.”

POVESTIRI DIN LIMONAR

*Despre peștera Sf. Ioan Botezătorul și
alte cuvinte de folos.*

În vremea când strălucea pe tronul Ierusalimului Preasfințitul Patriarh Ilie (de care se pomenește în viața Sf. Sava) și pe când era împărat Anastasie, se afla în mănăstirea lui avva Efstorghie un bătrân sfânt cu numele de Ioan. Preafericitul Patriarh Ilie a vrut să-l hirotonisească egumen al mănăstirii, ca cel ce este vrednic a conduce turma. Dar el n-a primit, zicând că are blagoslovenie să meargă până la Sf. Munte Sinai și luând ieșire a pornit la drum, făgăduind că dacă se va întoarce, va lua conducerea mănăstirii.

Deci, luându-și ucenicul, a trecut Sf. Iordan și, mergând încă puțin cu el, a început să-l ia pe bătrân niște fiori de fierbințeală. Pentru asta neputând să mai meargă înainte și aflând o peșteră, au intrat în ea și au rămas acolo trei zile pentru ca să-și mai vină în fire.

În timpul nopții i s-a arătat bătrânului în vedenie Sf. Ioan Botezătorul și Mergătorul Înainte al Domnului, zicându-i: „Ia spune-mi, călugăre, unde vrei să mergi?”. Iar bătrânul i-a zis: „La muntele Sinai”. Atunci i-a grăit cel ce s-a arătat: „Nu, mă rog, nu te duce!” Dar bătrânul nu s-a plecat nicidecum.

După ce s-a dus cel care se arătase, fierbințeala l-a cuprins mai tare pe bătrân. În noaptea următoare s-a arătat iarăși Mergătorul Înainte în același chip și i-a zis: „Pentru ce vrei să te ostenești atâta cale, călugăre? Ascultă-mă și stai aici!” Atunci i-a zis bătrânul: „Spune-mi, cine ești tu?” Și i-a răspuns cel arătat, zicând: „Eu sunt Botezătorul Ioan și pentru asta îți spun să nu pleci aiurea, pentru că această peșteră mică este mai cinstită decât Muntele Sinai, căci de multe ori venea aici Domnul nostru Iisus Hristos și vorbea cu mine și mă mângâia. Dă-mi cuvântul că rămâi aici și eu îți dau sănătatea!” Auzind acestea bătrânul i-a făgăduit că rămâne în peșteră și îndată s-a vindecat. A rămas acolo până la cea din urmă răsufare. La Peștera Sfântului Ioan, el a făcut Biserică și adunând frățime a întemeiat acolo mănăstire. Locașul acela s-a numit Sapsifa. Pe harta de la Madava scrie „Sapsa”.

În peștera aceea a trăit după asta un alt sihastru și a ajuns la așa înălțime de virtute, încât veneau la dânsul leii, iar el îi primea fără frică și-i băga în sân pe puii leilor.

Spunea avva Polihronie (de la Sf. Teodosie) că în lavra unde trăia el, era un bătrân care mergea de multe ori să se liniștească o bucată de vreme pe malul Iordanului și iarăși se întorcea la chilia lui. Acolo, în pustia Iordanului, oriunde găsea culcușul leului, acolo sta și se culca.

Într-o zi, întorcându-se în mănăstire, a adus cu el doi pui de leu, avându-i înfășurați în scurteică. Deci venind i-a pus în Biserică înaintea fraților, zicând:

„Dacă am fi păzit poruncile Domnului, atunci leii s-ar fi cucerit, s-ar fi temut de noi, dar așa, iată, pentru păcatele noastre, ne temem noi de dâșșii!”

Mai spunea avva Polihronie că părinții din Lavra Sf. Teodosie nu cerut să le rânduiască egumen al mănăstirii pe un bătrân oarecare îmbunătățit. Însă bătrânul i-a rugat zicând: „Lăsați-mă să-mi plâng păcatele mele căci lucrul egumeniei este numai al părinților celor mari al lui Antonie cel Mare, al lui Pahomie și al lui Teodosie”. Dar părinții îl rugau mereu să primească începătoria.

Atunci bătrânul le-a zis: „Mai lăsați-mă încă trei zile și pe urmă fie voia Domnului!” Atunci când a zis acestea era Vineri și Duminică în vremea Utreniei a adormit întru Domnul cuviosul bătrân.

Tot cuviosul Polihronie ne-a povestit că odinioară s-a săvârșit un frate la spitalul din Ierihon. Deci, a fost ridicat din Ierihon spre a-l duce în lavra de la Pîrguri, unde era metania lui. Și din ceasul în care a ieșit din spital și până să ajungă la Pîrguri (lângă Marea Moartă) o stea luminoasă a însoțit trupul adormit al cuviosului, până ce a fost acoperit cu pământ.

Spunea despre Sf. Gherasim, că s-a întâmplat să moară în mănăstirea lui un frate și cuviosul era atunci în pustie la liniște. Când paraclisierul a bătut în toacă spre a se aduna frații la îngropare, atunci a venit și Sfântul Gherasim. Văzând pe cel mort, s-a întristat bătrânul, că nu l-a sărutat înainte de adormire. Deci, apropiindu-se de năsalie, a zis mortului: „Scoală-te frate, și-mi dă sărutare!”

Atunci fratele sculându-se, a sărutat pe bătrân, iar bătrânul a zis către el: „De acum dormi până va veni Hristos să te învie!”

O MICĂ GUSTARE PENTRU POSTUL MARE

*Portretul smereniei
zugrăvit de Sfinții Părinți.*

A fost întrebat avva Longhin: „care faptă este mai mare dintre toate faptele cele bune?” Și a zis bătrânul: „Eu socotesc că după cum mândria este mai mare decât toate patimile, încât a putut surpa și pe unii din cer, tot astfel și smerita cugetare este mai mare decât toate faptele cele bune, căci ea poate să scoată pe om chiar din adâncul

ladului, măcar de ar fi el păcătos ca un demon. Pentru aceasta și Domnul mai înainte de toți fericeste pe cei săraci cu duhul.”

Zicea avva Moise Arapul: „De nu ar avea omul în inima sa cum că este păcătos, Dumnezeu nu l-ar asculta pe el!” Atunci l-a întrebat un frate pe bătrân: „Ce este aceasta a avea în inimă că este păcătos?”

Și a răspuns bătrânul: „Cel ce-și poartă păcatele sale, nu vede pe ale aproapelui său!” De va pune omul prihana asupra sa la tot lucrul și va zice: „Am greșit”, îndată se milostivește Domnul către el, iar sfârșitul la toate este a nu judeca pe aproapele. Căci atunci când mâna Domnului omora pe tot cel dintâi născut al Egiptului, nu se afla nici o casă care să nu aibă mort în ea.

Atunci a întrebat fratele ce înseamnă cuvântul acesta. Și a zis bătrânul: „De vom lua seama la păcatele noastre, atunci nu vom vedea păcatele aproapelui. Căci nebunie este cel ce are mortul său în casă, să-l lase pe el și să meargă să plângă pe mortul aproapelui. Iar a muri despre aproapele tău, este a-ți purta păcatele tale și a nu purta grijă de tot omul, că acesta este bun sau acesta este rău.

Să nu faci rău nici unui om, nici să gândești rău în inima ta asupra cuiva. Nici să defaimi pe cineva când face rău, nici să te pleci celui ce face rău aproapelui său. Să nu clevetești pe cineva, ci zi așa: „Dumnezeu știe pe fiecare!”

Să nu te îndupleci, adică să te învoiești cu cel ce grăiește de rău, nici te tulbura de clevetirea lui și nici să nu urăști pe cel ce clevetește pe aproapele său.

Și aceasta este aceea, adică: „Nu judecați și nu veți fi judecați!” Să nu ai vrajbă cu cineva și nu ține vrajbă în inima ta. Să nu urăști pe cel ce vrăjmășește pe aproapele său și aceasta este pacea. Cu aceasta pe sine te mângâie. Puțină vreme este osteneala și de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu-Cuvântul. Amin.”

S-a năpustit odinioară demonul asupra lui avva Macarie cu un cuțit, vrând ca să-i taie piciorul. Dar pentru smerita lui cugetare n-a putut să-i facă nimic. Deci a zis demonul către bătrân: „Câte aveți voi și noi le avem, dar prin smerita cugetare vă deosebiți de noi și cu asta biruiți”.

Zis-a un bătrân: „Cel ce are smerenie, smerește pe draci, iar cel ce nu are smerenie se batjocorește de ei!”

A fost întrebat de cineva un bătrân: „Când dobândește sufletul smerenie?” Și a răspuns bătrânul: „Când omul se îngrijește de răutățile sale!”

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Ce este sporirea omului cea după Dumnezeu?” Și a răspuns bătrânul: „Sporirea omului este smerenia, căci pe cât se pogoară cineva prin smerenie, pe atâta se înalță în sporire!”

Dacă smerindu-te pe sine vei zice cuiva: „Iartă-mă”, atunci arzi pe draci.

Zis-a un bătrân: „Fiilor, să știți că smerenia pe mulți fără de nici o osteneală i-a mântuit. Și mărturisesc aceasta vameșul și fiul cel curvar, care puține cuvinte au grăit către Dumnezeu și s-au mântuit. Iar ostenelele și faptele bune ale omului mândru îl pierd pe dânsul. Că osteneala și faptele bune pe mulți i-a tras la mândrie și au pierit, cum a fost fariseul, care se mândrea cu faptele cele bune.”

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Ce este smerenia?” Și a zis bătrânul: „Smerenia este ca să se socotească omul pe sine mai nevrednic și mai păcătos decât toți și tuturor supus”.

Zis-a bătrânul: „Să nu încerci să vezi păcatele străine, ci ale tale păcate și răutăți să le vezi și neîncetat să te rogi lui Dumnezeu pentru iertarea ta!

Zis-a un bătrân: „Să știți că alt drum către mântuire nu este, fără decât smerenia, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameș.”

De va fi cineva neatins de păcate spurcate, nu cumva să se înalțe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcat, ci unul ca acela mai mult să se smerească și să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toți oamenii.

Iar de se va înalța cu gândul său, socotindu-se că el nu este atins de păcate spurcate pentru că nu a căzut nici într-un păcat trupesc și lumesc, de va socoti că este cu totul curat și vrednic totdeauna de împărtășirea Sfintelor Taine, iar pe altul care știe că are vreo cădere îl socotește nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu asemenea gând înalt și fără smerenie, este nevrednic și necurat și urât lui Dumnezeu și merge în pierzare și curăția lui nu-i va folosi, neavând smerenie! Cu mult mai plăcut și mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit decât dreptul mândru!

NĂDEJDEA CELUI CĂZUT

„Prin nădejde ne-am mântuit” –
zice Sf. Apostol Pavel.

A întrebat un frate pe un bătrân zicând: „Părinte, ce însemnează Proorocul prin cuvintele acestea: Nu este mântuire lui, întru Dumnezeu lui!” Și a zis bătrânul: „Însemnează gândurile deznădăjduirii, care vin de la draci la cel ce greșește și zic: De acuma nu îți este ție mântuire întru Dumnezeu! Prin asta îl ispitesc vrășmașii, ca să-l arunce în deznădăjduire. Asupra lor trebuie să se lupte omul zicând: „Domnul este mântuirea mea și El va scoate din cursă picioarele mele!”

Cred că le este cunoscută la toți pilda cea din Pateric cu fratele care cădea în păcatul desfrânării în toate zilele și iarăși în toate zilele înblânzea pe Domnul prin pocăința lui cea cu multe lacrimi și rugăciuni. Se pocăia și iarăși cădea în noroiul păcatului. Însă nu se deznădăjduia de mântuire niciodată. Deși se arăta mincinos întru făgăduința lui, dar Preamilostivul Dumnezeu nu se întorcea de către el, ci răbda fărădelegea fratelui și aștepta întoarcerea lui. Și această cădere a fratelui însoțită de muștrare a urmat vreme de 10 ani de zile și mai mult. Desigur că vrășmașul mântuirii s-ar fi bucurat să-l vadă pe frate că vine la deznădăjduire după atâtea căderi și după atâtea făgăduințe mincinoase. Se aștepta de asemenea, pizmașul să vadă că și Domnul se mânie și nu-l mai primește pe cel care își calcă mereu făgăduința și nu se îndreaptă. Însă cu părere de rău vede că nici fratele nu se deznădăjduiește de mântuire și nici Milostivul Dumnezeu nu se mânie, ci îl primește în toate zilele când se pocăiește.

Astfel, ucigașul n-a mai putut suferi atâtea răbdare, pe care o arăta Domnul către cel căzut. Pentru aceasta a început a striga către Sfânta Icoană a Domnului, zicând: „O, ce este mie și Ție, Iisuse Hristoase? Milostivirea Ta cea nemăsurată mă biruiește și mă surpă, pentru că primești pe acest curvar, care se arată mincinos în toate zilele înaintea Ta, defăimând stăpânirea Ta! Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi și suferi? Și multe zicând și iuțindu-se balaurul a tăcut.” Atunci s-a făcut glas ca de la Sf. Ierofim, zicând: „O, balaure prea viclene și pierzătorule, nu te-ai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit

lumea? Ci încă te silești să răpești și să înghiți pe cel care a venit la mila Mea cea nespusă? Oare ai tu atâtea greșeli ca să le pui în cumpănă și să tragă întocmai cu Sângele cel scump, care l-am vărsat pe Cruce pentru dânsul?

Iată, Junghierea Mea și moartea au biruit fărădelegile lui! Însă tu, când vine el la păcat, nu-l alungi pe el, ci îl primești cu bucurie, nădăjduind că-l vei dobândi pe el și Eu oare nu-l voi ierta, oare nu-l voi milui, Eu cel atât de milostiv și iubitor de oameni? Care am poruncit verhovnicului Meu Petru Apostolul, ca să ierte celui care greșește în fiecare zi până la șaptezeci de ori câte șapte? Așa cu adevărat îl voi ierta, că de vreme ce aleargă la Mine, nu Mă voi întoarce de către el, până ce îl voi moșteni. Că pentru păcătoși, Eu M-am răstignit și preacuratele Mele palme pentru dânșii le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să alerge și să se mântuiască. De către nimenea Eu nu Mă întorc, pe nimenea nu alung, măcar deși de nenumărate ori într-o zi de va greși și de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieși afară scârbit. Că Eu nu am venit să chem pe cei drepti la pocăință, ci pe cei păcătoși!”

Făcându-se glasul acesta, sta diavolul tremurând și neputând să fugă. Și iarăși s-a făcut glas, zicând: „Ascultă, amăgitorule, pentru ce zici că sunt nedrept, că Eu către toți sunt drept. Că în ceea ce aflu pe cineva, întru aceea îl judec. Deci, iată, pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele și biruitor peste tine arătându-se. Îl voi lua deci pe el și voi mântui sufletul lui, pentru că nu s-a deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu vezi cinstea lui, crapă de zavistia ta și rușinează-te!”

Deci, stând fratele cu fața în jos și tânguindu-se și-a dat duhul. Și îndată urgie mare venind ca focul, a căzut peste satana și l-a mistuit pe el.

De aici să cunoaștem, fraților, milostivirea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea nemăsurată și niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră. „Îndrăzniți, că Eu am biruit lumea”, zice Domnul în Sf. Evanghelie și Sf. Apostol în cartea sa către Romani zice: „Prin nădejde ne-am mântuit și dacă Dumnezeu este pentru noi, cine ne poate fi împotrivă?... Căci câte s-au scris mai înainte, spre învățătura noastră s-au scris, ca prin răbdarea și prin mângâierea ce ne-o dau Scripturile să ne păstrăm nădejdea... și Dumnezeul nădejdei să vă

umple de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă îmbogățiți întru nădejde. Amin.” (Rom. 15, 13).

BOLDUL ÎNVIERII SUFLETEȘTI ȘI BOLDUL MORȚII. ÎNTRISTAREA

În Patericul Sfinților Părinți scrie despre un frate care mult se întrista și plângea mereu pentru păcatele sale. Într-o zi i s-a arătat lui Domnul, zicându-i: „Ce plângi, omule, ce te întristezi așa?” și a răspuns fratele: „Nu voiești, Doamne, să plâng și să mă mâhnesc, căci cu înțetea Te-am scârbit?” Atunci Domnul, întinzându-și mâna, a pus-o pe capul lui, zicând: „De acum nu te mai scârbi, de vreme ce tu te-ai scârbit pentru Mine, Eu nu Mă voi scârbi asupra ta, căci dacă sângele Meu l-am dat pentru tine, cu mult mai vărtos îți voi da iertare și ție și la tot sufletul care se pocăiește curat!”

După aceasta, venindu-și în sine, fratele s-a aflat cu inima lui plină de toată bucuria și s-a încredințat că Domnul a făcut milă cu dânsul. Deci, toată viața lui a petrecut-o cu multă smerenie, mulțumind lui Dumnezeu totdeauna. Din această pildă se vede cât de mare este folosul pe care-l dobândim din întristarea cea după Dumnezeu și cât de mult prețuiește Dumnezeu această întristare a noastră.

Întristarea este de două feluri și anume: Este întristare care omoară sufletul și este întristare care sfințește sufletul. Întristarea care este amestecată cu deznădejde, este boală otrăvitoare pentru suflet, pentru aceasta și zice Sf. Apostol Pavel: „Să nu vă întristați ca cei ce n-au nădejde”. Iar întristarea cea pentru păcate, care este însoțită cu nădejdea mântuirii, vine din lucrarea Duhului Sfânt, care ne vorbește prin glasul conștiinței. Mustrarea aceasta a conștiinței, care nu se desparte de nădejde, este călăuză cea sfântă, care ne duce spre mântuire.

În cartea cea pentru Mărturisire scrisă de Sf. Nicodim Aghioritul (în grecește) aflăm următoarele cuvinte despre boala întristării celei fără de nădejde, care se mai cheamă și deznădăjduire: „Deznădăjduirea este răutatea cea mai mare și cea mai vătămătoare din toate răutățile”. Deși toate păcatele sunt potrivnice lui Dumnezeu, sunt numai pe de o parte împotriva, pe când deznădăjduirea este pe de-a-ntregul împotriva

lui Dumnezeu, în toate direcțiile și în toate privințele, căci ea combate pe Dumnezeu și-L scoate afară din suflet, socotind răutatea drept Dumnezeu și pe diavol pricinuitoare al răutății.

Omul cel cuprins de boala deznădejdiei, socotește că răutatea este mai puternică decât bunătatea lui Dumnezeu și mai nemărginită decât însăși nemărginirea lui Dumnezeu. De vreme ce el nu mai crede că Dumnezeu poate să-l mântuiască, prin aceasta omul socotește că răutatea este mai presus decât Dumnezeu.

Dar oare poate să fie o necinstire și o nechibzuință mai mare ca aceasta? Adică întru a socoti cineva că neputinciosul păcat este mai tare decât Cel Atot-Puternic sau că cel scurt întrece pe Cel nemărginit și cel fără ființă ar fi mai presus decât Cel pururea fiitor? Pentru aceasta scrie la „Mărturisirea Ortodoxă” că deznădăjduirea este un păcat împotriva Duhului Sfânt.

Sfântul Vasile cel Mare zice că dacă s-ar putea măsura adâncul milostivirii lui Dumnezeu, atunci ar fi iertat, adică s-ar îngădui și deznădăjduirea, socotind mulțimea păcatelor noastre. Dar câtă vreme păcatele noastre se pot număra și se pot măsura, pe când mila și îndurarea lui Dumnezeu este cu totul nemăsurată, deci pentru asta nu se cade să fie deznădăjduirea, ci să cunoască omul mila lui Dumnezeu și să-și arate la duhovnic păcatele sale.

Deznădăjduirea este împotriva judecății celei drepte căci ea nu are loc între cele omenești și iată pentru ce anume: câtă vreme cel care a păcătuit mai trăiește încă, acesta este semn că Dumnezeu îl primește și nu l-a părăsit. Nu l-a pierdut, așa cum se cuvenea atunci când a păcătuit, ci l-a lăsat să trăiască, anume ca să se pocăiască. Despre asta ne încredințează Sf. Grigore Palama.

Deznădăjduirea este semănată de către diavol, după cuvântul Sf. Efrem Sirul, căci înainte de a săvârși omul păcatul, îi șoptește că nimic nu este păcatul, iar după cădere îi zice că păcatul este atât de mare, încât nu mai este iertare pentru el.

În sfârșit, să fim încredințați că deznădăjduirea este împotriva Sfintelor Scripturi din Legea Veche și din Legea Nouă. Căci în Sfânta Scriptură se înfățișează de mii de ori mila cea negrăită a lui Dumnezeu, prin care primește totdeauna pe cei păcătoși. Atâtea și atâteailde arată potrivnicia deznădăjduirii. Atâția păcătoși, împovărați cu

neumărate păcate, arată că s-au mântuit de la începutul lumii numai pentru că nu și-au pierdut nădejdea, cum au fost: Lameh, Manase, Nabucodonosor, David împăratul, apoi femeia cea desfrânată, vameșul cel smerit, Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, Pavel cel hobotnic și Petru verhovnicul, precum și toți ceilalți care s-au mântuit. Păcatul deznădejdiei este și împotriva cuvintelor Sfinților Părinți, care învață pe cei păcătoși să nădăjduiască la mila lui Dumnezeu și să arunce deznădejdia, dovedind că nu este nici un păcat care să biruiască iubirea de oameni a lui Dumnezeu.

„Fericit este omul care nădăjduiește spre Domnul – zice Sf. Prooroc David” – „Că prin nădejdea aceasta ne-am mântuit” strigă Sf. Ap. Pavel.

MOTIVELE CARE NE DUC LA PATIMA DEZNĂDEJDII

Să nu mire pe nimeni dacă eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta și cele mai multe crime – despre care aflăm din ziare – sunt urmările deznădejdiei. Nu este nici o patimă din care vrășmașul să aibă atâta câștig, precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile și lepădările de credință.

Iar dacă unii deznădăjduiți nu se omoară singuri trupește, adică nu se sinucid, aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufletește sunt morți înainte de mormânt. Căci deznădejdea este moartea duhovnicească, de vreme ce omul își întoarce fața de către ajutorul lui Dumnezeu și se dă în stăpânirea celui rău. „Cel care deznădăjduiește își ucide singur sufletul său!” – zice Sf. Ioan Scărarul în cuvântul 5 pentru Pocăință. Toate păcatele aduc dușmănie între om și Dumnezeu. Sunt însă unele păcate mai grele, care se cheamă păcate de moarte și anume: mândria, iubirea de arginți, zavistia, curvia, lăcomia pântecului, mânia și trândăvia. Acestea se cheamă păcate de moarte, pentru că sunt împotriva celor două porunci din Sfânta Evanghelie – a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele – și ele pricinuesc moarte sufletului, adică osândă veșnică. Din acestea șapte odrăslesc toate celelalte păcate. Însă

milostivul Dumnezeu a pus la îndemâna omului taina Pocăinței prin care se poate vindeca sufletește, oricât de păcătos ar fi el.

Vrășmașul mântuirii a mai născocit o răutate, care nu are vindecare și aceasta este patima deznădăjduirii. Deși păcatele amintite mai sus se cheamă păcate de moarte, toate se iartă prin pocăință curată. Numai păcatul deznădăjduirii, când stăpânește pe om, nu are vindecare, căci deznădăjduirea este însăși părăsirea pocăinței și întoarcerea de către mila lui Dumnezeu.

Pentru aceasta Soborul al șaptelea de la Niceea a hotărât că numai păcatele cele nepocăite sunt spre moarte. Deci, putem spune că numai acolo unde se cuibărește deznădăjduirea, nu mai este vindecare și nici iertare. Să ne înfricoșăm de răutatea aceasta și să fugim de ea ca de veninul șarpelui, căci ea este lepădarea Darului Sfânt și defăimarea milostivirii celei nemăsurate a lui Dumnezeu.

Mulți dintre credincioșii creștini, care se adapă cu mustul deșertăciunii lumești, își dau seama de primejdia sufletească în care se află și doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a șters din „Condica lui Dumnezeu” și orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Socotesc că prea mult s-au abătut din calea Sfințelilor Porunci și pentru aceasta Dumnezeu nu-i mai primește. Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii și sunt asemenea unor răniți, care nu mai primesc nici o doctorie spre vindecare, iar rănile lor se cangrenează și putrezesc.

Slăbănogirea aceasta sufletească, cu îndoială și deznădejde, vine și la mulți credincioși, care au hrană pentru suflet precum și liman prielnic de mântuire, dar nu știu să le prețuiască. Și anume, sunt unii care au cunoscut deșertăciunea vieții, s-au trezit din somnul păcatului și au luat drumul pocăinței. Dar pricepând ei cât de mult sunt datori lui Dumnezeu pentru păcatele lor și văzând că nu pot împlini canonul pocăinței așa cum se cuvine, încep să se împruțineze la suflet și pierd nădejdea mântuirii. Sunt însă și unele persoane care s-au păzit de viermele stricăciunii lumești, au destule cunoștințe duhovnicești, însă au o oarecare împruținare de suflet și îndoială pentru mântuirea lor.

Urmărind mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că împruținarea de suflet și deznădejdea se ivesc din următoarele motive:

1. Înainte de toate și la cei mai mulți este lipsa de povățuitori duhovnicești, apoi,

2. Necunoștința Sfințelor Scripturi pentru care ne robesc părerile greșite și înșelăciunea minții.

3. Vătămarea dreptei credințe când facem prietenie cu ereticii și cu necredincioșii,

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovnicești și nesimțirea) fără căință,

5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunsuri și pricinuiți),

6. Împărtășirea cu nevrednicie (când știm că nu suntem pregătiți și ne apropiem cu obraznicie, de ochii oamenilor),

7. Când suntem stăpâniți de mândrie și nu ne plecăm spre vindecare,

8. Când am căzut sub legătură cu afurisenie de la arhieru sau de la preot și nu căutăm dezlegare de la slujitorul pe care l-am scârbit,

9. Când am făcut vreo nedreptate mare (prin furt sau prin clevetire și nu căutăm a repara greșeala, împărtășindu-ne neîmpăcați),

10. Când ne lăsăm robiți de întristare peste măsură, căci această întristare este însăși deznădejde,

11. Când din zavistie hulim Sfânta Credință, ori numele lui Dumnezeu ori persoanele sfințite,

12. Când blestemăm (pe noi sau pe alții) și ne jurăm fără socoteală și nu căutăm vindecare.

CUVÂNTUL SF. IOAN GURĂ DE AUR PENTRU TREZVIRE ȘI RUGĂCIUNE

Fraților, rugați-vă neîncetat fără de mânie și fără de cugete viclene, după cum zice fericitul Pavel, în cartea cea dintâi către Timotei, cap. 2, 8. Pentru că tot cugetul care ne depărtează mintea noastră de la Dumnezeu, să știți că este de la diavolul, care niciodată nu încetează a pune îndemn în inima omului să îndeplinească poruncile altora și motivul că facem bine fraților îl silește la lucruri care s-ar părea de folos. Aceasta însă o face diavolul nu cu scopul de a ne folosi, ci ca să ne depărteze mintea noastră de la Dumnezeu. Deci, se cuvine să luăm seama ca nu cumva să primim sfaturile cele vătămătoare de suflet ale vicleanului, care în tot chipul se străduiește să țină mintea

noastră departe de Dumnezeu, trăgând-o spre plăcerile cele deșarte ale lumii.

Însă omul cel râvnitor face dimpotrivă. El se străduiește în tot chipul să-și țină mintea unită cu Dumnezeu, ferindu-se să primească și să rumege cugetele cele viclene, pe care diavolul, ca un zugrav preu meșter ce poate închipui toate, le plăsmuiește în inima noastră făcând închipuirea patimilor, alteori arătând chipurile păcatului, iar alteori zugrăvind diferite persoane și fețe în minte.

Însă omul cel ticălos, la care diavolul găsește deschisă poarta inimii sale, spre a intra și a zugrăvi chipurile lui cele vătămătoare de suflet, omul acela zic, așa de mult se înșală cu nălucirile încât chiar dacă se află în loc pustiu și liniștit, lui i se pare că petrece în mijlocul cetăților și a târgurilor, plăsmuiește în minte oameni, cu care i se pare că vorbește aieva. El cugetă și face hotărâri pentru lucruri care nu sunt decât nălucirile înșelăciunii diavolești.

Pentru aceasta, omul trebuie să ia seama bine ca să nu fie luat de vântul închipuirii și să zămislească în minte lucruri neexistente, ci să depărteze orice gând viclean, pomenind neîncetat numele Domnului nostru Iisus Hristos, care fiind chemat cu fierbințeală, împrăștie ca pe fum toată cugetarea cea vătămătoare.

Unde se află omul cu trupul, acolo să aibă silință să-și adune mintea. Să fie străjer așa de treaz, încât să nu dea voie la nici un gând străin să pătrundă între inima lui și pomenirea cea prea folositoare de suflet a lui Hristos.

Dacă cumva din nebăgare de seamă s-ar întâmpla a se strecura vreun cuget viclean, care s-ar pune zid între inimă și pomenirea lui Hristos, atunci se cuvine a alerga cu sângeală către Domnul și a striga către El, ca venind, să izgonească gândul care tulbură mintea.

De asemenea, dacă vreodată diavolul ar răpi mintea și ar căpăta învoirea ei, atunci este nevoie ca cel ce s-a răpit să nu zăbovească în această uimire înșelătoare și în învoire, ci degrabă să se sânguiască a se slobozi din aceasta, ca nu cumva învoirea aceasta a minții să-i fie socotită ca un păcat înaintea lui Dumnezeu, la ziua Judecății, când Judecătorul a toate cunoscător, va descoperi, cugetările cele ascunse ale inimilor omenești.

Să știți însă și aceasta, că nu este cu puțință ca cineva să se învrednicească de Împărăția Cerurilor dacă nu își va tăia mai întâi voia sa și dacă nu va împlini fără de cârtire și cu frica lui Dumnezeu toate câte îl va sfătui părintele lui duhovnicesc, care este mai iscusit și mai cunoscător al Sfintelor Porunci, după cum și Domnul ne-a arătat cu lucrul și ne-a învățat prin cuvinte, zicând că: „M-am pogorât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis, a Părintelui!” (Ioan, 6, 38).

Prin urmare, tot cel ce, silindu-se pe sine, face nu ceea ce vrea singur, ci după cum este sfătuit la cele spre mântuire de către părintele lui duhovnicesc, răbdând cu bucurie pentru Dumnezeu, să fie cunoscut că această tăiere a voii lui este socotită la Dumnezeu ca însăși răstignirea. Ceea ce înseamnă că împreună se răstignește cu însuși Hristos și ca urmare înviază împreună cu El, devenind prin asta „fiu al Învierii și al nepătimirii, precum și moștenitor al vieții veșnice”.

Pentru aceasta și Sf. Iacob, fratele Domnului, a zis: „Fericit bărbatul care rabdă ispita, căci ajungând iscusit va primi cununa vieții” (1, 12), adică fericit este omul acela care rabdă de bună voie ispita, căci unul ca acesta va fi încercat și se va curăți ca aurul cel adevărat și va lua cununa cea neveștejită, făcându-se pe sine lăcaș lui Hristos Dumnezeu, Cerescul Împărat, în care va intra prin darul său și va face la el sălășuire și locuință, precum a făgăduit aceasta, fără de minciună, Dumnezeu-Omul, Iisus (Ioan 14, 23).

Deci având de la Hristos asemenea făgăduințe, fraților iubitori de Dumnezeu, îndeletniciți-vă totdeauna la această rugăciune și fiți cu răbdare pentru Domnul, până când veți dobândi mila și îndurările Lui. Să nu cereți alta nimic decât mila Lui cea nemărginită și aceasta este de ajuns pentru mântuirea voastră.

Însă cerând de la Dumnezeu mila Sa, strigați cu inimă înfrântă și smerită, de dimineața până seara și, de este cu puțință și toată noaptea, zicând neîncetat: „Doamne Iisuse Hristose, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!”

Deci, vă rog pe voi, fraților, siliți-vă mintea voastră și iarăși din nou vă rog, zicându-vă: „siliți-vă mintea la rugăciunea asta până la moarte, pentru că lucrarea „Rugăciunii minții” cere mare silință. Pentru că strâmtă este calea ce duce către viața veșnică și câți rabdă silă, intră

în ea: Căci a silitorilor este Împărăția Cerurilor” precum a zis Domnul (Matei, 11, 12).

Vă rog și a doua oară, fraților, să nu vă dezlipiți inimile și mințile voastre de la Dumnezeu, ci luați seama să păziți inima voastră curată de orice cuget viclean, pentru numele lui Iisus Hristos. Chemați-L pe El totdeauna până ce va prinde rădăcini în inima voastră Preasfântul și Mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos, iar nu ceva din cele plăcute ale lumii, până se va închipui înăuntrul vostru Hristos și va lucra în inima voastră darurile Lui cele cerești și puterile cele mai presus de fire.

Și a treia rugămintă îndrept către voi astfel: nu încetați și nu vă leneviți la canonul acesta al rugăciunii minții, căci am auzit oarecând de la părinți că cel care nu poartă grijă de canonul acestei rugăciuni nu este creștin adevărat, deoarece creștinul ori de mănâncă, ori de bea, ori de stă, ori de lucrează, sau umblă, se cuvine să strige fără încetare în inima sa: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă”, pentru ca această neconținută pomenire a numelui Domnului nostru Iisus Hristos să-l pornească la război pe balaurul care stă cuibărit în inimă. Și atunci când se va stârni balaurul, toate cele ascunse în inimă, ori de sunt daruri bune și dumnezeiești, ori de sunt năravuri rele și patimi, pe toate le va afla și le va cunoaște sufletul vostru prin această rugăciune tainică, dacă se îndeletnicește cu ea.

Mai întâi va vedea și va cunoaște pe cele rele dinăuntrul inimii, adică orice întinăciune rea și spurcată, iar după aceea va pricepe darurile cele bune și dumnezeiești, pentru că necurmata pomenire a lui Iisus Hristos se va război cu balaurul cel nevăzut și-l va smeri pe el.

Această pomenire va descoperi păcatul și patimile, pe care nu le pricepem noi și darul rugăciunii le va risipi ca pe o pânză de păianjen.

Această pomenire va zdrobi toată puterea diavolului, care lucrează în inimă și cu vremea va nimici puterea lui, pentru că numele lui Iisus Hristos, pogorându-se în adâncurile inimii, va înfrânge pe balaurul care ține pășunile inimii și va slobozi pe suflet din stăpânirea diavolului, înviind astfel pe cel înmormântat de păcat.

Pentru aceasta, neîncetat chemați numele Domnului nostru Iisus până când inima va înghiți pe Domnul și Domnul va înghiți inima și în acest chip va fi inima una împreună cu Domnul.

Dar să știți că la treaba aceasta, nu se poate reuși într-o zi sau două, ci aveți nevoie de vreme îndelungată și de multă silință până ce satana va ieși din inimă și se va sălășlui într-însa Hristos. Din cauza aceasta și Sf. Apostol Pavel zice: „Nu ne este nouă lupta împotriva sângelui și a trupului, ci împotriva începătoriilor și a domniilor, a stăpânilor în tinericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăților întru cele cerești” (Efes. 6, 12), adică aveți a lupta nu cu oarecare vrășmași simțiți și trupești, ci cu cei fără de trup și nevăzuți, cu demonii cei vicleni, cu boierii în tinericului, și ai lumii acesteia trecătoare.

Deci câți voiesc să placă lui Dumnezeu, trebuie să se smerească pe sine din tot sufletul, socotindu-se mai jos decât omul, să fie supuși la scârbă și la strâmtorare, numai ca să se învrednicească de veșnicele bunătăți și de odihna cea veșnică.

Prin urmare vă rog pe voi, fraților, ca înainte de a vă împărtăși din hrană, să slujiți întâi lui Dumnezeu prin rugăciune și după aceea mâncați pâinea voastră. Căci zice Proorocul David mai întâi: „Slujiți Domnului cu frică”, ceea ce se înțelege vremea rugăciunii și pe urmă zice: „Și vă bucurați Lui cu cutremur”, ceea ce se înțelege vremea mâncării. Vedeți că nu zice Proorocul să mâncați râzând cu nebăgare de seamă și cu nesimțire, ci „cu frică și cu cutremur, pentru că cine îndrăznește să se pornească la răs atunci când se află înaintea Împăratului? Desigur că nimeni nu face asta de frică ca nu cumva să-L mânie și să capete pedeapsă. Iar când cântați, să cântați cu multă umilință, cu atenție și cu zdrobirea inimii, pentru ca și inima să se veselească, iar mintea fiind luminată de Duhul, să înțeleagă cele cântate. Să nu cântați cu trândăvie și cu nebăgare de seamă, pentru ca mintea să privegheze cu atenție împreună cu trupul, iar sufletul să sporească în tot lucrul bun”.

Atunci când cântați sau ascultați troparele care se cântă de alții, să pătrundeți în înțelegerea acestora și la veselia care vine prin ele. Să nu vă amăgiți numai la plăcerea melodiei, fără vreun folos oarecare.

Cel care dorește să vadă lumina duhovnicească, se cuvine ca să-și păzească inima curată de cugetele mâniei, ale zavistiei, ale pomenirii de rău, ale clevetirii, ale mândriei și celelalte, precum și de toate patimile cele trupești și sufletești.

Dimpotrivă, el trebuie să fie blând, smerit, pașnic, mărturisindu-și gândurile care îl supără, spre a lui îndreptare. Trebuie să fie înfrânat la mâncare și la băutură, petrecând totdeauna în rugăciune. Mai cu seamă el trebuie să aibă în inimă dragoste curată, care este vârful tuturor bunățăților.

Petrecând în chipul acesta, va moșteni viața cea nesfârșită, pe care de am moșteni-o și noi, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este Slava și Stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Acest cuvânt s-a tradus din grecește în românește, spre folosul fraților mei, de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob, în ziua de 13 Noiembrie (pomenirea Sf. Ioan). El a fost trimis unui egumen, care a cerut lămurire.

Schitul „Sf. Ana” de la Hozeva.

CÂTEVA CUVINTE DESPRE RUGĂCIUNEA MINȚII

Să nu creadă cineva că numai clericii și monahii sunt datori a se ruga neîncetat. Toți creștinii suntem datori a ne afla totdeauna în rugăciune, adică în pomenirea cu mintea a numelui lui Dumnezeu. Preasfințitul Patriarh Filotei al Țarigradului scriind viața Sfântului Grigore Palama, arhiepiscop al Tesalonicului, care se pomenește în Duminica a doua din Postul Mare, povestește și aceasta: Sfântul Grigore Palama avea un prieten iubit cu numele Iov. Acesta era foarte simplu, dar îmbunătățit cu viața. Fiind ei odată împreună, a venit vorba și despre sfințita rugăciune. Între alte sfaturi, Sfântul Grigore a adăugat și aceasta, că fiecare creștin, fără deosebire, trebuie să se roage neconținut, după porunca Sf. Apostol Pavel, care zice: „Neîncetat să vă rugați!”. La fel și Sf. Prooroc David, măcar că era împărat și avea atâtea griji, zice la Psalmi: „Văzut-am pe Domnul înaintea mea, totdeauna prin rugăciunea cea tainică a minții. De asemenea și Sfântul Grigore Teologul învață pe toți creștinii, zicând că mai des ni se cade a pomeni numele Domnului decât a răsufla.

Zicând acestea de mai sus și altele despre rugăciunea tainică, Sf. Grigore, despre care e vorba, a mai adăugat către prietenul său Iov că

se cuvine ca și noi să ascultăm de poruncile Sfinților și nu numai că trebuie să ținem noi înșine rugăciunea minții neîncetat, ci să îndemnăm și pe alții, pe toți de obște, pe călugări și mireni, pe cei simpli și pe cei învățați, pe bărbați și pe femei și pe copii, ca toți să se roage neîncetat. Auzind acestea prietenul său, i s-a părut că sunt născociri și din această cauză a început să se certe cu Sfântul Grigore, zicând că rugăciunea cea neîncetată este numai pentru sihaștri și pentru monahi, că ei sunt departe de tulburările lumii, iar nu pentru mireni, care au atâtea treburi și atâtea griji.

Sfântul Grigore i-a adus și alte mărturii pentru asta, cu dovezi netăgăduite, însă bătrânul Iov nu s-a lăsat convins. Atunci Sfântul, obosind de vorbă multă și de ceartă, a tăcut din gură și au mers fiecare la chilia lui.

În vremea când bătrânul Iov își făcea rugăciunea, s-a arătat înaintea lui Îngerul Domnului și l-a muștrat pentru că s-a certat cu Sfântul Grigore și s-a împotrivit unui lucru pricinuitor de mântuire creștinilor. Apoi i-a poruncit ca din partea lui Dumnezeu, să ia seama pe viitor a nu se mai împotrivi la asemenea lucru prea folositor pentru suflet, căci atunci se împotrivesțe voinței lui Dumnezeu! Și nici măcar în minte să nu primească asemenea părere potrivnică învățaturii Sfântului. Atunci necioplitul bătrân a mers îndată la Sf. Grigore și căzând la picioarele lui, i-a cerut iertare pentru că s-a împotrivit și s-a certat, arătându-i toate câte i-a descoperit Îngerul Domnului.

Vedeți, fraților, că toți de obște, de la mic până la mare, suntem datori să folosim neconținut rugăciunea tainică, zicând cu mintea: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Mereu să ne obișnuim a zice aceasta cu mintea și cu simțirea inimii. Dacă Dumnezeu a trimis din cer pe Sf. Înger spre a descoperi aceasta omului, înseamnă că lucrarea acestei rugăciuni este de mare folos și nu se poate tăgădui.

Dar ce zic mireni și unii dintre călugării mai necăjiți: Suntem împovărați de treburi și de griji în mijlocul lumii și nu putem să ne rugăm mereu! Sfintele Scripturi însă ne arată că Dumnezeu nu cere de la noi niciodată lucruri cu neputință de îndeplinit. Pentru cel care are râvnă fierbinte pentru mântuire, rugăciunea minții nu este un lucru cu neputință. Dacă această lucrare tainică ar fi cu neputință de îndeplinit,

atunci nu s-ar fi găsit nimeni din lume, dintre mireni, ca s-o aibă. Însă vedem că au fost și sunt încă mulți. Între alții vom pomeni aici pe fericitul Constantin, tatăl Sf. Grigore Palama. El trăia în palatele împărătești din Constantinopol și era socotit ca dascăl și părinte al Împăratului Andronic. El fiind în toate zilele împresurat de grijile împărăției și de chivernisirea familiei sale, cu toate acestea, el era totdeauna nedespărțit de Dumnezeu prin rugăciunea cea tainică a minții. Pentru nedeslipirea minții lui la rugăciune, de multe ori uita să vorbească cu Împăratul și cu sfetnicii de la curte. Boierii se tulburau uneori pentru uitarea lui, neștiindu-i nevoința.

Împăratul, care știa lucrarea lui tainică, îl apăra în fața boierilor, zicând: „Constantin, fericitul, are grijile cerești și acelea nu-l lasă să ia aminte la cuvintele noastre, care sunt numai pentru interese trecătoare și deșarte, mintea lui, blagoslovitul, este pironită la cele cerești și pentru asta uită pe cele pământești, căci toată atenția lui este la rugăciune și la Dumnezeu!”

Fericitul acesta Constantin, era atât de plăcut lui Dumnezeu, încât s-a învrednicit să facă și minuni!

ÎNVĂȚĂTURA CUVIOSULUI PĂRINTELUI NOSTRU PAISIE VELICICOVSCHI, STAREȚUL MĂNĂSTIRII NEAMȚU, DESPRE RUGĂCIUNEA MINȚII

A ajuns până la noi vestea despre oarecare persoane din cinul călugăresc, care, bizuindu-se numai pe nisipul înțelepciunii lor, îndrăznesc să hulească dumnezeiasca rugăciune a lui Iisus, care săvârșește prin minte sfânta slujbă în inimă.

La aceasta îndrăznesc a spune că vrășmașul îi înarmează ca să ponosească cu limbile lor, ca și cu niște arme, acest lucru dumnezeiesc și să întunece inima lor prin orbirea minții. Temându-ne ca nu cumva auzindu-i cineva să cadă în asemenea hulă și să greșească înaintea lui Dumnezeu... am socotit ca, chemând în ajutor numele cel prea dulce al Domnului Iisus, să scriu despre respingerea acestei cugetări mincinoase a bârfitorilor și spre întărirea turmei celei alese de

Dumnezeu, care s-a adunat în mănăstirea noastră, câteva cuvinte despre dumnezeiasca rugăciune a minții, pe temeiul învățaturii Sfinților Părinți.

Așadar, eu, pulbera și cenușa, plecându-mi genunchii minții și ai inimii mele înaintea mării celei neajunse a slavei Tale celei dumnezeiești, Te rog pe Tine, Unule născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cel ce ai luminat pe orbul din naștere, luminează și întunecata mea minte, dăruiește sufletului meu harul Tău, ca această lucrare a noastră să fie spre slava numelui Tău și spre folosul altora, care voiesc prin lucrarea minții întru rugăciune să se lipească de Tine cu duhul și să Te poarte pururea în inimile lor, precum și spre îndreptarea acelor care din pricina mării lor neștiințe, au îndrăznit să hulească această sfântă lucrare.

Mai departe urmează învățătura despre rugăciunea minții în 6 capitole.

În capitolul I, starețul scrie că rugăciunea minții este opera Sfinților Părinți și o apără împotriva hulitorilor.

Cunoscut să fie că această dumnezeiască lucrare a fost îndeletnicirea necentenită a purtătorilor de Dumnezeu Părinților noștri celor de demult, care au strălucit ca soarele în multe locuri pustii și în mănăstirile cu viață de obște: în muntele Sinai, în Schitul Egiptului din muntele Nitriei, în Cetatea Ierusalimului și prin mănăstirile dimprejur, în Sf. Munte Athos și prin ostroavele mărilor, cu un cuvânt, în tot Răsăritul și în Țarigrad, iar în vremile din urmă și în Rusia mare.

Prin această lucrare a minții, a Sf. Rugăciuni, mulți dintre purtătorii de Dumnezeu Părinți, înflăcărându-se cu focul serafimic al dragostei către Dumnezeu și către aproapele, s-au făcut cei mai râvnitori păzitori ai poruncilor lui Dumnezeu și s-au învrednicit să ajungă vase alese ale Sfântului Duh.

Asupra acestei dumnezeiești lucrări a minții și a păstrării raiului inimii, nimeni dintre ortodocși n-a îndrăznit cândva să rostească hulă, ci toți s-au arătat cu mare respect și deosebită evlavie către ea, ca spre un lucru plin de mare folos duhovnicesc.

Însă diavolul, începătorul răutății și potrivnicul la toată fapta bună, văzând că cinul călugăresc, care și-a ales partea cea bună, mai cu seamă prin această rugăciune a minții, șade la picioarele lui Iisus, sporind către desăvârșire prin împlinirea poruncilor dumnezeiești, a

Început vrășmașul să întrebuițeze toate puterile ca să bârfească și să hulească acest lucru mântuitor și de i-ar fi fost cu putință, să nimicească cu totul rugăciunea asta de pe fața pământului.

El, adică vrășmașul, căuta să facă aceasta uneori prin distrugerea cărților, alteori prin amestecarea neghinelor otrăvitoare în grâul ceresc cel adevărat, ca astfel oamenii fără judecată... să spună hule împotriva acestui lucru sfânt.

Nemulțumindu-se cu aceasta, diavolul a căutat și a găsit în ținutul Calabriei din țara Italiei pe ereticul Varlaam, care, prin mândria lui era asemenea cu diavolul, care s-a sălășluit în el intrând cu toată puterea sa, îndemnându-l pe acesta să hulească și sfânta noastră credință ortodoxă, precum și rugăciunea minții. Vedeți dar, prieteni, care îndrăzniți a huli rugăciunea minții, oare nu vă faceți părtași acestui eretic și celor împreună cu dânsul? Nu vă cutremurați oare cu sufletul că veți cădea asemenea lor sub anatema Bisericii și veți fi depărtați de Dumnezeu?

Și, în adevăr, care este pricina care vă îndreptățeste să huliți această neprihănită rugăciune? Eu nu mă pot dumeri de loc. Oare vi se pare vouă nefolositor să chemați numele lui Iisus? Dar de mântuit nu vă puteți mântui prin altul, decât prin numele Domnului nostru Iisus Hristos. Sau mintea omului, care săvârșește această rugăciune, este prihănită? Dar și aceasta este cu neputință, căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa. Însă chipul și asemănarea lui Dumnezeu se află în sufletul omului... Dar poate merită a fi hulită inima, în care se aduce lui Dumnezeu jertfa tainică a rugăciunii, întocmai ca pe un jertfelnic. Dar nici asta nu, căci și inima este făptura lui Dumnezeu, ca și tot trupul și este foarte bună. Așadar, dacă chemarea numelui lui Iisus este mântuitoare, dar mintea și inima omului sunt făpturi ale lui Dumnezeu, atunci care este păcatul omului, care din adâncul inimii înalță cu mintea Rugăciunea dulcelui Iisus și cere de la El milă?

„Tu, însă, când te rogi, intră în chilia ta și închizând ușa ta, roagă-te Tatălui celui ce este în taină și Tatăl tău care vede în taină îți va răsplăti la arătare” (Matei 6, 6). Pe aceste cuvinte ale Domnului din Sfânta Evanghelie, Sfântul Ioan Gură de Aur, Gura lui Hristos, Luceafărul a toată lumea, le tâlcuiește că aici nu este vorba de

rugăciunea care se rostește numai cu buzele și cu limba, ci de rugăciunea cea mai tainică, care se înalță fără glas, din adâncul inimii, cu lacrimi lăuntrice, cu durere în suflet, având ușile minții închise. Deci, ca mărturie, Sfântul Ioan Gură de Aur aduce rugăciunea Sf. Prooroc Moise și a Sfintei Ana. Că ei, fără să rostească nici un cuvânt au fost auziți de Dumnezeu. Sfântul Prooroc Moise se ruga cu mintea și Domnul a zis către el: „Ce strigi către Mine?” Sfânta Ana, când s-a rugat, măcar că nu i se auzea glasul, însă și-a dobândit cererea ei. Suspină și tu așa, ca Moise. Sfășie-ți așa ca el inima ta, iar nu veșmintele, din adâncuri strigând către Dumnezeu: „Dintru adâncuri strigat-am către Tine, Doamne!” cum zice Sf. Prooroc David la Psaltire.

De jos, din inimă înalță glas, adică în taină să faci rugăciunea ta. Și în alt loc zice iar Sfântul Ioan Gură de Aur: „Tu nu te rogi oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui ce este pretutindenea de față și care aude înainte de a striga tu către Dânsul și Care știe înainte de a te gândi tu; de te vei ruga așa, mare răsplată vei lua. Că El fiind nevăzut, voiește ca și rugăciunea ta să fie așa, adică în taină”.

Vedeți fraților, că după mărturia marelui Stâlp al Pravoslaviei, în afară de rugăciunea rostită cu buzele, mai este și altă rugăciune tainică, nevăzută, fără glas, care se înalță către Dumnezeu din adâncul sufletului și care este primită ca o jertfă curată și ca o mireasmă cu bun miros. Se bucură de ea Domnul și se veselește, văzând că unește cu Dânsul mintea omului, care mai mult ca altele, trebuie închinată Domnului prin rugăciune.

Sfântul preacuviosul părintele nostru Paisie de la Mănăstirea Neamț, scriind la niște frați care au bârfit împotriva acestei rugăciuni, zice către ei: „Pentru ce, dar, voi vă înarmați împotriva acestei rugăciuni, cu hula minții voastre, ponosind-o, urând-o, batjocorind-o și lepădând-o ca pe cel mai rău lucru? Și, în scurt să zic, nu doriți nici chiar să auziți de dânsa? Groază și cutremur mă cuprinde la vederea nebuneștii voastre porniri!”

Dar eu vă întreb iarăși: oare de asta urăți voi această rugăciune, că poate vi s-a întâmplat să vedeți sau poate ați auzit că unii din cei care fac această rugăciune s-au vătămat la minte, ori au căzut în vreo înșelăciune, ori au suferit vreo vătămare sufletească? Iar voi ați socotit că pricina tuturor acestora a fost rugăciunea minții? Dar nu! Nicidecum.

Sfântul Cuvios Paisie cel Mare de la Mănăstirea Neamț, ale cărui Sfinte Moaște se presupun a fi cele aflate de curând la Mănăstirea Neamț.

Sfânta rugăciune a minții săvârșită prin harul dumnezeiesc, curăță pe om de toate patimile, îl îndeamnă la păstrarea cu râvnă a tuturor poruncilor dumnezeiești și-l ferește nevătămat de toate săgețile vrășmașului și de ispite.

Dacă însă cineva va îndrăzni să facă această rugăciune de capul lui, nu după rânduiala Sfinților Părinți, fără întrebarea și sfatul celor iscusiți și mai ales dacă este mândru, pătimăș și neîncercat, trăind fără ascultare, acela cu adevărat și eu zic că ușor cade în toate cursele și ispitele diavolului. Dar ce-i cu asta? Oare această rugăciune este pricina ispitei? Să nu fie!

Iar dacă voi huliți rugăciunea minții, atunci trebuie să găsiți vinovat cușitul, dacă vreun copil, jucându-se cu el s-ar întâmpla să se taie.

Atunci dar și ostașii ar trebui să fie oprți a purta sabia dacă vreunul nepriceput s-ar întâmpla să se străpungă cu sabia. Dar precum nici cușitul și nici sabia nu pot fi socotite vinovate de răul ce ar pricinui, tot așa, nici sabia duhului, adică rugăciunea minții nu este vinovată pentru vătămarea celor nepricepuți.

De vină este mândria și încăpățânarea, pentru care unii cad în ispitele drăcești și sunt pradă tuturor relelor sufletești. Dacă voi ați cerceta învățăturile Sfinților Părinți cu deplină luare aminte și credință, atunci n-ar fi slobozit Dumnezeu să cădeți în așa adâncime a hulirii. Ci El v-ar fi înflăcărat cu harul său prin această lucrare, către dragostea Lui cea negrăită, încât și voi să fiți gata a striga împreună cu Apostolul: „Cine ne va despărți pe noi de dragostea Lui?” (Rom. 8, 35).

Și voi atunci n-ați mai rosti hule asupra rugăciunii tainice, ci ați fi gata să vă puneți și sufletul pentru ea, simțind din fapte și din iscusință, folosul cel negrăit pentru sufletele voastre.

Pentru izbăvirea de vătămare a tuturor celor care se îndoiesc, eu nu găsesc o lucrare mai potrivită, decât să vă arăt pe cât m-ar învrednici Dumnezeu, cum învață Sfinții Părinți despre această sfântă Rugăciune săvârșită de minte în inimă, după mărturia Sfințelor Scripturi.

Acestea sunt cuvintele Stareșului Paisie de la Neamț către monahii bărfitori. Mai departe, cuviosul nostru părinte lămurește de unde își are începutul rugăciunea minții, cu dovezi de la Sfinții Părinți. După aceea urmează învățătura cuviosului Vasile, stareșul de la Schitul „Poiana Mărului”, județul Râmnic, care a fost duhovnic cuviosului Paisie.

POVESTIREA CUVIOSULUI IOAN

Despre cuviosul Paisie

M-am dus odinioară la cuviosul Paisie și mai înainte de a bate în ușa chiliei lui, l-am auzit vorbind înăuntru cu oarecine și sfiindu-mă a bate, stăteam afară. Însă am făcut puțin zgomot, pe care auzindu-l, cinstitul părinte a ieșit afară și văzându-mă pe mine, tot bucurându-se, m-a îmbrățișat și m-a sărutat și eu asemenea pe el. Apoi intrând cu dlânsul în chilie și nevăzând pe nimeni altul înăuntru, mă întrebam cine

să fi fost oare acela care vorbea cu cuviosul puțin mai înainte. Deci căutam într-o parte și alta să văd pe cineva și el m-a întreat: „de ce te uiți aici și acolo și nu înțelegi, ca și cum ai vedea un lucru prea slăvit?” Iar eu i-am răspuns: „cu adevărat lucru prea slăvit văd și nedumerindu-mă nu știu ce să zic, căci puțin mai înainte am auzit glasul altui om, care împreună vorbea cu tine și acum nu văd pe altcineva și nu știu ce este aceasta. Deci, rog a ta curioasă să-mi arate această prea slăvită taină.” Iar dumnezeiescul părinte mi-a zis: „O, Ioane, taină prea slăvită vrea să-ți descopere astăzi Dumnezeu. Acesta, prietene, prea alesule, pe care l-ai auzit vorbind cu mine era marele Constantin, întâiul împărat al creștinilor. Și s-a pogorât din ceruri, trimis fiind de Dumnezeu, și mi-a zis: „Fericiți sunteți voi, care v-ați învrednicit a avea petrecerea monahicească, căci după adevăr a voastră este dumnezeiasca fericire a Mântuitorului”. Iar eu am zis: „Și cine ești tu, Domnul meu, care zici acestea și mult ne ferești pe noi, monahii?” Mi-a răspuns acela: „Eu sunt Marele Constantin și m-am pogorât din ceruri ca să-ți arăt slava care o dobândesc monahii în ceruri și prietenia și îndrăznirea ce o au către Hristos. Și te feresc pe tine, o, Paisie, pentru că-i îndemni pe dânșii la această sfințită petrecere a pustniciei, dar mă prihănesc și mă ocărăsc pe mine că nu m-am învrednicit de o rânduială mare ca aceasta a monahilor și nu pot suferi paguba ce am luat”. Atunci l-am întreat iarăși: „pentru ce, o, minunatul, te ocărăști pe tine, oare n-ai dobândit tu slava cea pururea fiitoare și dumnezeiasca strălucire?” Și mi-a răspuns: „Am dobândit-o, dar nu am aceeași îndrăznire ca a monahilor, nici cinstea întocmai cu ei, căci am văzut sufletele oarecăror monahi care, despărțindu-se de trup, zburau ca niște vulturi și cu multă îndrăzneală se suiău la ceruri. Iar ceata cea potrivnică a dracilor nu îndrăzne să se apropie cu totul desăvârșit de aceste suflete. Apoi am văzut că li se deschideau lor ușile cerului și intrau înăuntru și stăteau de față cu multă îndrăzneală la scaunul lui Dumnezeu.

Deci, pentru această vrednicie minunându-mă eu de voi, monahilor, vă feresc și mă ocărăsc pe mine, că nu m-am învrednicit a lua o îndrăznire ca aceasta! O, de aș fi lăsat vremelnica împărăție și haina cea împărătească și coroana să mă fi făcut sărac și să fi purtat sac, împlinind toate câte se cer de către rânduiala monahicească!”

ALTĂ DESCOPERIRE A SFÂNTULUI PAISIE CEL MARE

Cuviosul Paisie rugându-se odinioară pentru un tânăr ce era luptat de duhul curviei, iată că i se arăta fără veste Îngerul Domnului, având pe diavolul legat cu lanțuri și i-a zis: „Îa-l pe acesta și-l ceartă cum vrei”. Iar diavolul a zis către dumnezeiescul Paisie: „Vai mie! Până când mă muncești cu rugăciunea ta și-i păzești prin ea pe toți cei ce locuiesc în pustia aceasta?”

Cuviosul Paisie a zis către diavol: „Spune-mi mie, pentru ce-l ispitești pe tânăr, luptându-l pe dânsul cumplit? Și pentru care pricină lupți dintru început pe cei ce se nevoiesc cu atâta nebulie și sălbăticie?” Iar diavolul i-a răspuns: „Eu nu mă apropii de noii începători, când încep nevoințele faptei bune, că darul lui Dumnezeu nu-mi dă loc să mă apropii de dânșii, fiindcă atunci se nevoiesc cu mare fierbințeală. Iar după ce se duce de la dânșii dumnezeiescul dar, atunci mă apropii eu de dânșii și-i stăpânesc ca pe un vânat gata, și-i am pe ei ca pe o jucărie”. Acestea le zicea diavolul nevrând și îndată a fugit. Iar monahul cel tânăr s-a slobozit de supărarea dracului.

*

* *

Un frate s-a dus la Marele Paisie ca să-l vadă și aflându-l pe dânsul dormind și având ca păzitor pe un Înger prea frumos, s-a minunat acel frate și a zis: „Într-adevăr, Dumnezeu păzește pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul. Și s-a dus de acolo slăvind pe Dumnezeu, cel ce slăvește pe ce-i ce-L iubesc pe Dânsul”.

SĂ NU JUDECĂM PE ALTUL

Sfaturi duhovnicești

În zilele noastre multe suflete râvnitoare se păgubesc, neștiind să-și păzească râvna cu deplină judecată. Căci după Cuvântul Sf. Pavel, însăși mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face după lege, cu dreaptă socoteală.

Iată de pildă, sunt mulți dintre noi care arată mare sânguință pentru dreapta credință și păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporii nu sporesc duhovnicește.

Să punem – bunăoară – vina pe lumea de azi, că este rea și amăgitoare. Dar pe noi ne-a ales Domnul din lume și ne-a întărit picioarele pe stânca de mântuire. Să zicem că mănăstirile nu sunt în regulă, dar creștinii nu aveau nici biserici și nici mănăstiri și cu toate acestea erau mai sporiți cu viața decât monahii de astăzi.

Să dăm vina pe egumeni și pe păstorii sufletești, că nu sunt iscușiți și nu poartă grijă de turmă, pentru asta ne primejduim și nu sporim. Dar asta o pot zice numai noii începători și oamenii simpli și necunoscători, iar noi, care am îmbătrânit cu rasa și am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni. Dacă am căuta apoi să ne plângem că suntem străini și necăjiți, atunci ne râd creștinii cei din vechime, care erau totdeauna izgoniți de păgâni și mulți erau duși în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar cu toată prigoana și cu tot amarul robiei, viața creștinilor de la început strălucea ca o flăcără în întunericul păgânătății.

Orice vină am căuta să punem pentru amorițirea noastră, nu putem să ne îndreptăm. Toți aproape cunoaștem poruncile, știm cum să ne păzim Sfânta Credință, toți am îmbrăcat haina pocăinței, am luat pe umeri jugul cel ușor al Domnului și mergem pe calea Noului Testament. Nu sunt ca altădată prigoane, nu mai este robie, dar pașii noștri tot se potrivesc și nu sporim.

Fraților, dacă vom socoti mai bine, atunci vom vedea că pricina poticnelii suntem noi înșine. Căci noi, mergând pe calea cea strâmtă a Crucii, nu luăm seama la mersul picioarelor noastre, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm păcatele noastre uitate și căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci ne sânguim să le arătăm și altora și să le judecăm!

„Nu judecați și nu veți fi judecați și cu ce măsură veți da, cu aceea veți și lua!” zice Domnul în Sfânta Evanghelie, iar noi judecăm pe alții cu asprime, iar de sus așteptăm milă! De multe ori osândim pe alții, fără să fim încredințați dacă sunt vinovați ori nu. Dar ceea ce ne

vatămă mai mult este că judecăm și clevetim pe slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge.

„Cine ești tu, care judeci pe sluga străină!”, zice Sf. Apostol Pavel. Stăpânul care l-a pus în slujbă, Acela îl va judeca, iar dacă alunecă, El poate să-l facă să stea, că Dumnezeu este puternic.

Păcatele și neputințele clericilor nu se cade a le scoate la arătare. Clericii sunt și ei oameni neputincioși, ieșiți din plămădeala lumii deșarte. Ei n-au pogorât din cer, nici n-au crescut între îngeri. Lumea de azi i-a odrăslit, în lumea aceasta deșartă au crescut, la școala lumii au învățat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumesc este azi mai iute și mai stricător ca altădată. El pătrunde ca și vântul cel rău în toate părțile.

Vântul stricăciunii cu moda cea nouă călătorească astăzi repede ca și gândul. Cele ce se fac ori se vorbesc la capătul pământului în America, peste câteva clipe se fac cunoscute până și de copiii cei mici de la corturi. Altădată trebuiau să treacă ani de zile pentru ca să vină o veste de acolo, iar acum vine repede ca fulgerul. Și după cum merg veștile tot așa de repede merge și stricăciunea prin lume.

Preoții fiind în legătură cu lumea azi se vatămă mai ușor ca înainte. Datoriile lor sunt aceleași ca și la început, însă piedicile au sporit, duhul lumii s-a înăsprit și s-a sălbăticit. Știința a declarat cel mai aprig război împotriva vieții duhovnicești, iar lumea merge orbește după știință, depărtându-se de Sf. Credință. Stăpânitorul viclean al veacului acestuia aruncă cele mai aprinse săgeți împotriva fețelor bisericesti. Lumea aceasta deșartă, după ce otrăvește duhul omenesc cu tot felul de amăgiri, mai are și pretenția să vadă pe clerici sfinți de pe icoană. Însă unde au vlăstărit oare clericii? Nu din rădăcina lumii?

Dacă rădăcina ar fi mai de soi, atunci și vlăstarele ar fi mai bune. Sarea care se scoate din mare, ușor se topește când dă de umezeală. Preoții sunt sarea cea ieșită din marea lumii și pentru că vânturile lumești sunt astăzi mai rele și mai pătrunzătoare, pentru asta și sarea se topește mai ușor ca altădată și uneori se strică de tot. Dacă lumea este în veacul al optulea, preoții nu pot să fie ca cei din vechime. Toate se schimbă după duhul vremii.

CÂTEVA CUVINTE DESPRE PATIMA BEȚIEI

Dintre frații noștri din Palestina cred că nu este niciunul robit de patima aceasta. Însă chiar de nu sunt pătimiși, dar sunt mulți atrași de plăcerea băuturii, dintre care cel dintâi sunt eu.

Pentru aceasta caut să scriu ceva despre vătămarea beției, ca să fie spre mai multă pază, atât mie, cât și la alții care sunt egali cu mine la neputință.

Este lucru știut că atracția duce la deprindere, iar deprinderea rea duce la patimă. Acum, în pragul postului, se potrivește mult mai mult cu cuvântul acesta, căci obiceiul „carnavalului”, adică al ospetelor la lăsatul secului, ne vânează pe mulți ca să bem ori să mâncăm peste măsură... Sf. Apostol Pavel strigă: „Nu în ospete și în beții... și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă, ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Hristos și purtarea de grijă a trupului să nu o faceți spre poftă”.

De frica postului negru, care se apropie, mulți își umplu căruța până când se răstoarnă. Aceasta aduce de multe ori boală și vrând-nevrând, trebuie să dezlege postul chiar de la început, ca să vindece boala, pe care și-au făcut-o singuri. Ceea ce scriu urmează nu spre musturarea cuiva, ci spre mai multă pază pe viitor, atât pentru mine, cât și pentru alții. Cei care citesc pot spune și la alții, care sunt mai slabi de fire, dobândind prin asta plată de la Dumnezeu.

*

* *

Până acum am tot scris despre năravuri și patimi, care vatămă cinstea aproapelui nostru sau lovesc în Sfânta Credință. Acum voi încerca să scriu despre un nărav mai delicat, care s-ar părea că nu vatămă pe aproapele, nici credința și nici pe cel care lucrează năravul. Și anume vreau să înșir câteva cuvinte despre beție. Boala aceasta este ținută la loc de cinste de către lumea răsfățată, care este străină de cuvântul lui Dumnezeu. Mulți o socotesc ca o voinicie și ca un lucru de fală. La o arătare, patima beției se înfățișează în chip de petrecere delicată și nevinovată, pentru aceasta lumea o împodobește cu numiri frumoase. Unii îi zic distracție cu cinste, alții chefuală, iar alții îi zic

darul băuturii. Însă pe cât de gingașă îi este numirea, pe atât de sălbatică este lucrarea acestui nărav. El este vlăstarul lăcomiei pântecelui care stă pe lista celor șapte păcate de moarte. După socoteala Sf. Părinți, beția este patima pântecelui, care vine din prea multă băutură a vinului și a celorlalte băuturi spirtoase, precum și a materiilor otrăvitoare (stupefiante), cum este hașișul, cocaina și altele. Cu alte cuvinte, beția este întrebuițarea băuturii peste măsură și fără cumpătare. Sf. Ioan Gură de Aur spune că nu întrebuițarea băuturii pricinuieste beția, ci necumpătarea, care este rădăcină la toate relele. Beția aduce tulburare la minte și la suflet, otrăvește și ruinează organismul omului, pricinuind tot felul de boli.

Sfântul Vasile cel Mare zice: „Întrebuițarea cu măsură a vinului este sănătate, iar abuzul (necumpătarea) este vătămare”. „Vinul veselește inima omului...” zice Sf. Prooroc David la Psaltire, pe când „Beția este dușmănie cu Dumnezeu”, zice Sf. Vasile cel Mare. Deci, oricât de frumos ar căuta s-o numească lumea, beția este un păcat de moarte, patimă înfricoșată și foarte greu de vindecat, care sporește mereu. Orice lucru care se face fără măsură este nepotrivit, însă necumpătarea la băutură este mai rea ca toate. Căci din asta vine distrugerea sănătății, întunecarea minții și îndobitocirea omului.

Cel care se îmbată nu este în stare să țină nici o taină, nu știe de rușine, se aprinde repede la desfrânare, produce greață și primejdie celor dimprejur. „Vai celor ce se scoală de dimineață și caută băutură” zice Sf. Prooroc Isaia la cap. 5 vers 12.

Iată cum zugrăvește Sf. Ioan Gură de Aur pe omul bețiv: „Dobitoacele cele necuvântătoare beau atâta cât le cere setea lor și niciodată nu se lasă biruite de poftă ca să bea mai mult decât le cere trebuința trupului lor. Pe când omul cel cuvântător, care covârșește măsura la băutură, se face mai nesocotit și decât dobitoacele. Și mai rău este că pe această boală, cum este necumpătarea la vin și la alte băuturi, care aduce atâtea rele și atâtea primejdii, pe această boală – zic – (a beției) oamenii nu o socotesc că ar fi un nărav rău și plin de păcat”. Îi auzi pe unii că se laudă, zicând: „Noi bem destul de mult și cu toate acestea ne ținem tari ca fierul. Nu cunoaștem nici o vătămare din băutură!”. Așa zic cei voinici, care au fire mai robustă. Și cu adevărat că vătămarea băuturii nu se simte la toți îndată. Din asta mulți

prind curaj la băutura și urmează cu chefurile fără frică. Dar tocmai în această părere stă primejdia cea mare. Căci omul, văzând că nu se îmbolnăvește din băutura cea multă, prinde curaj și face tot mai multă dezlegare (adică abuz, cum zice lumea).

Dar să fie știut că vătămarea cea mare din băutura (adică boala) nu vine îndată, ci se furișează încet-încet, cum face pisica când pândește șoarecele. Materia arzătoare, care se varsă în trup prin băutura necumpătată, nu este altceva decât o otravă, care pipăie toate organele omului, ca să afle unde este partea mai slabă și acolo se cuibărește. O parte se urcă la creier (în chip de fum), alta intră în măduva oaselor, o altă parte rămâne în stomac, iar restul se împrăștie în toate vinele. Din asta vine uneori vătămarea ochilor, rănirea stomacului, ofica, damblaua, idropica și stricarea minții.

Dacă beția ar aduce numai vătămarea trupului, atunci primejdia n-ar fi chiar așa de mare. Căci trupul este stricăcios și trecător. Însă beția vatămă și sufletul, lipsindu-l de mântuire. Pentru că aruncă pe om în multe păcate grele. Beția îl aprinde pe om spre desfrânare, îl duce la jurăminte nesocotite, îl face grabnic mânios la ocară, la hule, la ucideri și chiar la lepădarea credinței.

Sf. Vasile cel Mare spune că năravul beției este demon de la sine dorit, maica răutății, potrivit virtuții, care pe cel curat îl face destrăbălat, pe cel bărbătos îl face fricos, beția nu cunoaște dreptate și leapădă cuviința. Sf. Ioan Gură de Aur numește beția maica întristării, bucuria diavolului, care naște zeci de mii de rele, ea este nebunie de bună voie, trădarea cugetelor. Cel care se îmbată este mort însuflețit, demon de bună voie, bolnav care nu are crezare, cădere fără răspuns și slutenie de obște a neamului omenesc.

Acestea sunt numirile cu care împodobesc sfinții pe cei bețivi. Iar Apostolul Pavel, în cartea cea dintâi către Corinteni (cap. 6, vers. 9–10) scrie mai înfricoșat, căci zice: „Nu vă amăgiți, nici sodomenii, nici furii, nici iubitorii de argint, nici bețivii, nici bârfitorii, nici răpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu!” Apoi în cartea cea către Galateni (cap. 5, vers. 10–20) mai scrie și acestea: „Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: defăimarea, necurăția, închinarea la idoli, vrăjitoria, dușmănia, certurile, zavistia, mânia, dezbinările, smintelile, eresurile, ura, uciderile, beția, destrăbălarea (distracțiile necuviincioase) și altele asemenea

acestora... Cei ce fac unele ca acestea, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu!”

Vedeți, fraților și vă înfricoșați de cuvintele apostolești. Să nu mai zică cineva că beția este o distracție nevinovată, căci ea poartă sămânța desfrâului și a pierzării sufletești. Dacă deschidem Sfânta Scriptură, vedem îndată două pilde înfricoșate care dovedesc că înșiși robii cei aleși ai lui Dumnezeu sunt în stare să facă lucruri necuviincioase și fărădelegi, atunci când se îmbată. Noe și cu Lot erau bărbați sfinți și drepecți, după cum mărturisește însuși cuvântul lui Dumnezeu. Pe Noe l-a păzit Dumnezeu de potop, ajungând al doilea tată al neamului omenesc, iar pe Lot l-a păzit de arderea Sodomei. Dar când s-au îmbătat, au căzut în nesimțire și s-au batjocorit. Cu toate acestea, faptele lor sunt vrednice de iertare, căci numai o singură dată s-au îmbătat (Lot de două ori) și anume prin neștiință. Noe nu cunoștea tăria vinului, căci atunci prima dată a sădit vie. Iar Lot a fost amăgit la băutura de către fetele sale. Cel care păcătuiește din neștiință dobândește mai ușor iertare. Dacă bețivii n-ar cunoaște vătămarea băuturii și n-ar ști că este păcat de moarte lăcomia băuturii, atunci ar fi vrednici de iertare. Însă fiecare cunoaște prea bine urmările beției și aude mereu cuvântul Apostolului, care strigă: „Nu vă îmbătați de vin, în care este desfrânarea!” (Efes, 5–18). Iar la Sfânta Evanghelie Domnul zice către toți: „Luați aminte de sinea voastră, ca nu cândva să se îngreuneze inimile voastre cu mâncarea și beția!” (Luca, 21–34).

Trebuie să amintim și aceasta, că tot păcătosul poate să-și ascundă păcatul său. Așa, zavisnicul își ascunde zavistia, vicleanul își ascunde vicleșugul, cel mândru își ascunde mândria, la fel și pomenitorul de rău, însă bețivul se vădește ori de câte ori se îmbată. Pentru aceasta și sminteala este mai mare la oamenii care se robesc de băutura. În țara aceasta mai ales, unde necredincioșii nu prea folosesc vinul și rachiul, se face mai mare sminteală, când se îmbată creștinii. Căci văzând păgânii cum se îmbată creștinii, se smintesc și hulesc credința Domnului nostru Iisus Hristos.

Căci iată ce zic păgânii: După cum este viața creștinilor așa este și credința lor! Aceasta este hulă înfricoșată împotriva adevărului sfânt care se cuprinde în credința noastră. Aici se adeverec cuvintele

Apostolului, care răsună în cartea către Romani: „Numele lui Dumnezeu pentru voi se hulește între neamuri!” Să mai fie știut și aceasta, că otrava care se adună în trup din multa băutură, nu stă degeaba nici o clipă. Ea lucrează pe nesimțite ca și viermii în lemn. Ea atacă organele cele mai gingașe ale trupului, mai ales plămâinii, stomacul, ficatul și creierii. Dar omul nu pricepe aceasta decât atunci când îl ruinează desăvârșit. Viermele băuturii lucrează mocsit, însă merge în plin spre distrugere. Pot să treacă 5, uneori 10 și chiar 20 de ani până când se ivește boala. Însă boala nu vine singură, ci vine mai totdeauna însoțită de alte două sau trei boli grele. Atunci nu mai este vindecare, căci toți doctorii spun că bolile care se ivesc din alte pricini, se pot vindeca prin leacuri sau prin operații, însă cele care se ivesc din băutură, nu mai au sfârșit decât la moarte.

Bunul Dumnezeu să ne ajute la toți. Amin.
Al fraților voastre smerit rugător,
Ieroschimonahul Ioan Iacob,
Schitul „Sf. Ana”, Hozeva, 1958.

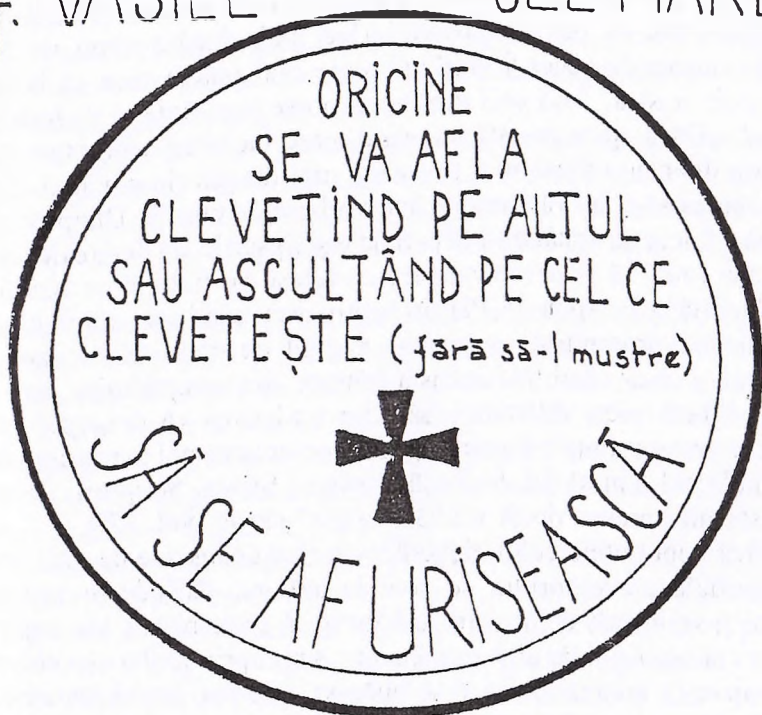
DESPRE NĂRAVUL CELEVETIRII – ODRASLA CEA IUBITĂ A ZAVISTIEI

Din câte am scris mai înainte poate li s-a părut unora că eu le scriu spre muștrarea lor, deși eu nu le scriu spre muștrarea altora, ci mai mult spre îndreptarea lipsurilor mele, mai întâi, și apoi pentru folosul celor care vor citi. Însă rândurile de față, vă mărturisesc că sunt mai mult spre muștrarea năravului meu, care nu se sfiește a se cuibări și în fundul pustiei.

Boala aceasta a clevetirii mă urmărește în tot locul și mă gândesc că poate scriind mereu cuvinte de la Sf. Părinți, se va rușina odată și va fugi de la mine, cu darul lui Dumnezeu și cu rugăciunile Sfinților.

Aceasta aș dori să se întâmple cu toți frații și surorile mele cele duhovnicești, care pătimesc ca și mine, ca nu cumva să se păgubească de mântuire prin urâciunea năravului.

P E C E T E A
Sf. VASILE CEL MARE

Căutând prin cărți un leac pentru năravul meu de a cleveti, am aflat acest canon al Sfântului Vasile și m-am înfricoșat.

Deci, îl pun aici ca o pecete pentru cuvântul ce vreau să scriu despre „Boala cea molipsitoare a clevetirii”.

«Pe cel ce clevetește în ascuns pe vecinul său, pe acela l-am izgonit». (zice Sf. Prooroc David în Ps. 100, 6)

Clevetirea este vorbirea de rău împotriva fratelui, nefiind el de față. cu scopul de a-l ponegri, măcar de sunt și adevărate cele spuse, după cuvântul Sf. Vasile cel Mare.

Clevetirea este o fărâdele și o mare nedreptate pe care o facem împotriva aproapelui. Porunca dumnezeiască spune: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!” Deci noi, dacă vorbim de rău pe fratele nostru de aceeași credință, oare mai putem zice că iubim pe aproapele nostru? Însă unii dintre noi poate vor căuta să se îndrepteze zicând: „Dacă spun ce este adevărat, oare fac vreo nedreptate cuiva? Cu asta doar nu răpesc nici averea și nici dregătoria nimănui. Nu am gând rău ca să-i fac vătămare, când vorbesc de cineva. Dimpotrivă, eu caut să-l folosesc, arătându-i neputințele și lipsurile, cu durere de inimă!” Cam așa caută să se apere cei care clevetesc pe frații și pe vecinii lor.

Dar iată ce ne spun Sf. Părinți pentru asta: când spui altora greșelile fratelui tău, pricinuiesti o pagubă negrăit de mare, chiar dacă spui adevărul și chiar când faci aceasta frățeste, din compătimire, fără să ai scop a-i face vreo vătămare. Să știm totdeauna că descoperind noi păcatele sau neputințele fratelui nostru, prin aceasta noi ponegrim cinstea și numele cel bun al lui. Și după cuvântul Sfintei Scripturi: „Numele bun este mai presus decât multă bogăție” (Prov. Sol. 22¹).

Dacă neputințele celui clevetit n-au fost cunoscute de alții, atunci prin vorbele clevetitorului se scot la arătare, făcându-se necinstire fratelui și sminteală celor care aud. Iar dacă acele păcate sau neputințe au fost cunoscute și de alții mai înainte, acum prin limba clevetitorului se înnoiesc în mintea altora și se întăresc spre mai multă încredințare. Iată, deci, cum se jefuiește cinstea fratelui, care este cea mai scumpă avere și se întinează auzul celor mulți. Cum poți să mai zici că nu-i faci nici o pagubă prin clevetire?

„Gura ta a înmulțit răutatea și buzele tale au împletit vicleșuguri, șezând ai clevetit împotriva fratelui tău și ai pus sminteală împotriva fiului maicii tale. La ziua judecății te voi muștra și voi pune înaintea feței tale păcatele tale!” „Deșarte a grăit fiecare către vecinul său... pierde-va Domnul toate buzele cele viclene, limba cea mare grăitoare”. Ps. 49, 19–22.

În Cartea către Romani, Sf. Apostol Pavel zice: „Fără de răspuns ești o, omule, oricine ești tu, care judeci pe altul!” (cap. 2 vers 1). Sf.

Apostol Iacob, fratele Domnului, ne învață, zicând: „Nu vă clevetiți unul pe altul, fraților, cel care vorbește împotriva fratelui său, judecă pe fratele său, acela vorbește împotriva Legii și judecă Legea. „Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Cel care clevetește pe vecinul său, acela a mâncat carnea fratelui său!”

Sf. Nectarie, Mitropolitul Pentapolei, spune că: „Precum ucigașul răpește viața omului, tot asemenea și cel care clevetește, răpește cinstea, deci amândoi sunt ucigași de oameni”.

Iar Sf. Vasile cel Mare socotește că este vrednic de afurisenie, atât cel care clevetește, cât și cel care ascultă clevetirea, fără muștrare. Căci zice Domnul la Sf. Evanghelie: „Amin zic vouă, devreme ce ați făcut așa la unul din acești frați ai Mei, Mie Mi-ați făcut” (Matei 25, 40).

Mulți dintre creștini și mai ales partea femeiască nu socotesc întru nimic năravul clevetirii și nici nu caută să se mărturisească. Pentru ei clevetirea este un motiv de distracție și cei care au talent la clevetire sunt mai bine văzuți la petreceri și la adunări. Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe toți de asemenea boală molipsitoare, căci dacă socotim mai bine, vedem că prin năravul clevetirii se defaimă toate evanghelicele porunci și anume iată pentru ce:

Porunca dragostei creștinești cuprinde în sine toate celelalte porunci dumnezeiești. Căci însuși Domnul a zis: „Pe aceste două porunci se sprijină toată Legea și Proorocii” (Matei 22, 40). Și aceste două porunci sunt poruncile dragostei către Dumnezeu și către aproapele. Iar cel care clevetește este evident că nu are dragoste frățească. Cum poate să zică cineva că iubește pe aproapele său, când el defaimă și nedreptățește pe fratele său prin clevetire?

„Așadar nu vă judecați unul pe altul, ci gândiți-vă mai bine să nu dați fratelui pricină de poticnire și de sminteală!” – zise Sf. Apostol Pavel, în cartea cea către Romani.

Dacă cel care ieri a greșit, astăzi s-a pocăit și s-a îndreptat înaintea lui Dumnezeu, atunci oare ce răspuns vom da la judecată pentru necinstea și sminteala pe care o facem prin clevetirea celui nevinovat, căci tot cel care s-a pocăit, nevinovat este înaintea lui Dumnezeu.

Dacă Sf. Vasile cel Mare hotărăște să se afurisească persoana care clevetește precum și cea care se îndulcește de clevetire, fără muștrare,

putem înțelege din asta cât de mare osândă își agonisesc cei care ponegresc pe slujitorii Bisericii și pe monahi, care și-au închinat viața lui Dumnezeu! Unii ca aceștia cad sub afurisenie de sute de ori, fără să-și dea seama. De nu vor căuta să ceară iertare și dezlegare de la clericii pe care i-au ponegrit, atunci mântuirea lor este în mare primejdie. Căci de unde știu ei dacă Arhiepiscopul sau Preotul clevetit nu rostește cuvintele de legătură împotriva lor?

Pentru aceasta trebuie să avem mare pază de a nu cleveti pe cei sfințiți și pe cei afierosiți lui Dumnezeu prin cinul călugăresc, căci eu am cunoscut persoane care aveau talentul clevetirii mai ales împotriva persoanelor sfințite și au ajuns la urmă vânatul vrășmașului. Au venit în așa de mare orbire, încât și-au pierdut mintea, iar unii s-au lepădat și de sfânta credință.

Iată care sunt roadele clevetirii în viața aceasta și Dumnezeu știe ce fel de osândă îi așteaptă dincolo, de care să ne izbăvească Bunul Dumnezeu pe toți. Amin.

ALTE MĂRTURII DESPRE CLEVETIRE DE LA SF. IOAN SCĂRARUL

Clevetirea face parte din familia zavistiei și se naște din pomenirea de rău și din ură. Este o boală delicată, care bânuie peste tot și nu prea este pricepută, pentru asta greu se lecuiește. Întocmai ca o lipitoare sugă puterea dragostei frățești, apoi secătuiește sufletul și-l omoară.

Demonii se silesc în tot chipul ca să ne arunce în păcate. Iar dacă văd că nu reușesc să ne surpe în cele mari, atunci ne învață năravul clevetirii. Prin năravul acesta se defaimă cea mai mare poruncă din Sf. Evanghelie și anume porunca dragostei creștinești. „Iubiți-vă unul pe altul, precum și Eu v-am iubit!” zice Domnul în Sf. Evanghelie. „Tot cel care urăște pe fratele său este ucigaș!” (Ioan 1, 15).

Deci spune Sf. Ioan Scărarul că precum singură mândria poate să ne aducă pierzarea sufletului, tot astfel și clevetirea singură poate să ne lipsească de mântuire. Avem ca pildă pentru aceasta pe fariseul din Sf. Evanghelie care, defăimând pe vameș înaintea lui Dumnezeu, s-a osândit.

Tot Sf. Ioan Scărarul ne spune că nici unul dintre credincioșii care nu adevărat se pocăiesc, nu alunecă în păcatul clevetirii. Căci cel care își vede păcatele sale, nu are vreme, nici curaj să le iscodească pe cele străine. Pe când cel meșter la zugrăvirea neputințelor străine niciodată nu ajunge la cunoștința de sine.

Tot cel care dorește să afle o cale mai scurtă spre mântuire, să asculte cuvintele Domnului, Care zice: „Nu judecați și nu veți fi judecați!” Iar dacă vrea să știe cel care clevetește ce fel de plată îl așteaptă, să audă glasul Evangheliei care zice: „Cu ce judecată veți judeca, cu aceea veți fi și voi judecați!” (Matei, 7-2).

DESCOPERIRE PENTRU PLATA NEVOINȚELOR

Odinioară postind Cuviosul Paisie douăzeci și două de zile, i s-a arătat însuși Domnul nostru Iisus Hristos și i-a zis: „Mult rău pătimești pentru Mine, o, alesul Meu, Paisie!” Atunci cuviosul a zis: „Și ce mare lucru este a mea proastă rea pătimire, o, Bunul meu Stăpân?” Iar Mântuitorul i-a răspuns: „Tot lucrul bun este bine primit Mie și le voi răsplăti celor ce-l fac întocmai cu osteneala lor, deci urmează-Mi Mie!” Iar cuviosul l-a urmat Domnului până ce au ajuns la o peșteră din pustie și atunci a zis Mântuitorul către dânsul: „Intră înăuntru să vezi un bărbat cu adevărat nevoitor!” Intrând în peșteră cuviosul Paisie a văzut un om, care se tăvălea pe pământ și își freca gura și fața sa de țărână. Deci, mirându-se cuviosul de covârșitoarea nevoie a bărbatului aceluia, a ieșit afară, rugând pe Domnul să-l înștiințeze despre nevoia cea mare a bărbatului. Iar Domnul i-a zis: „Văzut-ai pe nevoitorul Meu ce fel de mari ostenele rabdă pentru Mine?” „Am văzut, Stăpâne, a zis cuviosul Paisie, și m-am spăimântat de osteneala nevoițelor lui, ci mă rog, Stăpâne, să-mi descoperi, care este nevoia lui!” Atunci Mântuitorul a zis: „Numai două zile are de când postește și iată, vezi cum se zbate de foame și de sete!” Auzind acestea cuviosul Paisie a zis: „Și cum eu am douăzeci și două de zile postind și nu pătimeșc asemenea ca el?” Și a răspuns Mântuitorul: „Pe tine te întărește darul Meu și de aceea postești fără de osteneală, iar acela, ca un pătimitor,

din singură voirea lui postește cu multă osteneală și înflăcărat cu dorul cel pentru Mine, suferă să pătimească mai presus de puterea lui”.

Și cuviosul Paisie a întrebat iar pe Domnul: „Ce plată va lua de la bunătatea Ta pentru cele două zile de post?” Iar Domnul a răspuns: „Pentru cele două zile va lua aceeași plată ca și tine pentru cele douăzeci și două de zile! și deopotrivă vă voi zice: „intră în bucuria Domnului Tău, că întocmai ați făcut binele și v-ați arătat amândoi osârdnici după puterea voastră!”

Atunci cuviosul Paisie a zis: „Mă rog, Hristoase al meu, slobozește-mă de mânie!” Iar Domnul a zis „De voiești a birui mâniin și iuțimea, ia aminte să nu rănești cu vorba, nici să ocărăști ori să defaimi pe cineva. Și de vei păzi acestea, nu te vei mânia”.

Cuviosul Paisie L-a întrebat iarăși: „Stăpâne, iubitorule de oameni și îndelung răbdătorule, dacă cineva face poruncile Tale și se duce la cei care Te iubesc pe Tine să slujească trebuințelor lor, oare are câștig din aceasta ori se păgubește?” Iar Domnul a răspuns: „Precum cel ce lucrează într-o țarină își ia plata de la stăpânul țarinei, tot așa și cei care fac bine și ajută sau învață pe alții, vor lua în ceruri strălucite plăți”.

Apoi cuviosul Paisie L-a întrebat iar: „Doamne al meu, dacă cineva se nevoiește la fapta bună și slujește și pe alții, iar altul numai cât se nevoiește, dar pe alții nu-i slujește, ce deosebire este între aceștia?” Și Domnul a răspuns: „Acela care se nevoiește numai pentru sine, este ucenic al Meu, iar cel care se nevoiește pentru sine și slujește și pe alții, acela este Mie fiu și moștenitor al Meu!”

Și iarăși a întrebat cuviosul: „Dacă cineva se sânguiește spre slujba altora și se nevoiește și pentru sine cât îi este cu putință, însă împiedicat fiind cu slujirea altora nu poate ajunge la nevoințele celor care nu au a sluji altora, oare unul ca acesta asemenea plată va lua ca și cei care se nevoieșc mai mult?” „Așa! a răspuns Mântuitorul, asemenea plată vor lua!” Și zicând acestea Domnul, s-a suit la ceruri.

Zis-a un bătrân: „Să nu defăimezi pe cel ce-ți slujește ție. Că tu nu știi, dacă este mai mult duhul și darul lui Dumnezeu într-însul, decât în tine. Pentru aceasta să nu fim nesocotitori spre cei care ne slujesc nouă”.

*

*

*

Povestit-a oarecare dintre bătrâni că un frate ce petrecea în Egipt mergea pe drum și sosind noaptea a intrat într-un mormânt să se apere de frig. Trecând și dracii pe acolo, au grăit unul către altul: „Vedeți oltă îndrăzneală are acest călugăr, ia să-l îngrozim pe el!”

Și a răspuns altul: „La ce să-l mai înspăimântăm pe el, că acesta este al nostru, făcându-ne voia noastră: mâncând, bând, clevetind și negrijindu-se de slujba sa. Ci mai vartos, până când va zăbovi el în acestea, noi să mergem și să necăjim pe cei ce ne necăjesc pe noi și ne luptă cu rugăciunea ziua și noaptea!”

Din asta putem înțelege că pe cei care nu poartă grijă de mântuire îi trec cu vederea și demonii, că ei se grăbesc să câștige vânat mai gras, adică pe nevoitorii care îi supără totdeauna și-i rănesc.

DESCOPERIRE PENTRU IEȘIREA SUFLETULUI

*De la Cuviosul Nifon,
Episcopul Ciprului.*

Un oarecare frate a întrebat pe cuviosul Nifon, zicând: «Mă rog să-mi spui, oare este durere și silă atunci când se desparte sufletul de trupul său, sau iese cu ușurință și cu liniște?». Atunci cuviosul Nifon i-a răspuns: «Fiule, pe câtă vreme încă n-am murit, ce pot eu să știu, însă după descoperirea ce mi s-a făcut, îți voi spune ție, dar să iei aminte. Sunt unii dintre cei drepți care au moarte amară și iarăși sunt unii dintre cei păcătoși care au moarte lină. Deci, să știi că prin greutatea și amarul ce pățimesc dreptii la moarte, li se ridică amarul greșelilor pe care le au ca niște oameni ce sunt, căci nimeni nu este fără de păcat, decât numai unul Dumnezeu.

Iar dulceața și liniștea de la moartea unora care sunt păcătoși, face să li se șteargă și puținul bine pe care de multe ori cu silă îl fac în viață. Și așa, iată, cel drept iese cu totul curat din viața asta, iar cel păcătos merge cu totul lipsit de orice bunătate. Dar să știi, fiule, că deși s-ar arăta amară moartea celui drept, asta este pentru puțină vreme,

căci el, după aceea se bucură și se veseleşte în veci. Iar la cel păcătos, chiar de se arată moartea ușoară (și cu dulceață) ea trece îndată și pe urmă se arde și se pedepsește veșnic în focul cel nestins.

Mai putem vedea uneori și că unii făcători de rele au moarte amară și numaidecât se trimit în muncile iadului. Iar unii dintre cei dreپți au moarte ușoară și se trimit îndată la viața cea veșnică. Multe sunt judecățile lui Dumnezeu prin care se socotește sfârșitul potrivit cu viața fiecăruia.

Dar nu trebuie să ne speriem de moarte, ci de ceasul judecății. Atunci când se desparte sufletul de trup îl iau pe el o mulțime de Îngeri, căci atunci aleargă împreună și Îngerii cei care păzesc neamul creștinesc și iscodesc ca să vadă ce va fi cu sufletul acela. Se adună de asemenea și o mulțime de demoni și stau atunci de față. Îngerii scot la iveală faptele lui cele bune, iar demonii pe cele rele. Deci, se iau atunci la întrecere amândouă părțile și așteaptă până vine hotărârea de sus, fie spre mântuire, ori spre osândire. Nu-ți poți închipui în ce chin și în ce durere și strâmtorare se află atunci Sufletul! Socotind el în sine că hotărârea poate fi spre osândă, încremenește de frică. Când însă socoate că va fi spre mântuire, se mângâie în sine, înălțându-și adesea mâinile în sus, se roagă ca să nu fie dat în mâinile demonilor întunecați. Atunci și Îngerii sunt neliniștiți, așteptând hotărârea mântuirii cu nerăbdare. Iar duhurile cele necurate așteaptă să primească hotărârea pierzării.

Deci, unde va hotărî Dreptul Judecător, acolo va fi slobozit sufletul, adică ori în mâinile dumnezeieștilor Îngeri spre mântuire, ori a viclenilor demoni spre pierzare.

Fiule, aceasta este groaza și teama de a nu fi judecat spre osândă și de a nu cădea în mâinile viclenilor demoni, căci a muri este lucru firesc și de obște pentru toți, iar ceasul când va auzi porunca lui Dumnezeu chinuiește mai mult sufletul, care tremură ca nu cumva să-l ajungă hotărârea care duce la pierzare.

DESPRE SUFLETELE CARE IES DIN TRUP

Rugându-se odată Sfântul Nifon, a văzut porțile cerului deschise și Îngerii lui Dumnezeu se îngărămădeau întocmai ca albinele la știubei, unii ieșeau, iar alții intrau, aducând sufletele oamenilor.

Și erau în văzduh unii care se sileau să răpească sufletele omenești și să le arunce jos, iar Îngerii se împotriveau cu tărie, lovind pe aceștia și scăpând sufletele.

Altădată Cuviosul Nifon a căzut în uimire și i s-a descoperit cum Îngerii duceau sufletul unui cleric păcătos și auzea cum se făleau demonii că au făcut mare ispravă, încât și dintre slujitorii Domnului Iisus au doborât.

Atunci unul dintre demoni a început să-i desconsiderare, dovedindu-le că sunt, în schimb, mulți clerici de care ei nu se pot apropia deloc. Iar ceilalți au răspuns că de n-ar fi puterea semnului Sfintei Cruci, atunci s-ar vedea cât pot ei. Însă demonul cel care le sta împotrivă a zis:

„Dacă ne temem de lemnul pe care s-a răstignit Iisus, atunci înseamnă că nu suntem buni de nimic. Dar nu lemnul este cel care ne sperie, ci puterea care iese din el, care întocmai ca un fulger ne arde. Și nu numai fulgerul care iese din acel lemn ne arde, ci oricare lucru pe care îl pecetluiesc, (adică îl însemnează creștinii, cu semnul lor) este foc arzător care iese și ne arde. Fericitul Nifon, fiind întrebat de către un frate despre faptele care înarmează sufletul spre mântuire, cuviosul a răspuns: Postul este o puternică armă a sufletului, însă este nevoie și de neîncetată rugăciune, de liniște și de tăcere. Dar pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, după cum zice David: Că de n-ar fi Legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru smerenia mea. (Ps. 118, 92).

CUVÂNT AL SFÂNTULUI VASILE CEL MARE

Ce este chipul monahicesc și cu ce se aseamănă. Ce trebuie să păzească monahul dacă vrea să se asemene chipului Îngeresc.

Ce să zic și cu ce să asemăn chipul și cinul monahicesc, sau mai bine să zic îngeresc; (că este cu adevărat îngeresc, după cum toți Sfinții Părinți cu o gură îl mărturisesc și prin viu glas îl propovăduiesc).

Chipul și cinul monahicesc sunt o orânduială a celor fără de trup. Chipul și cinul monahicesc sunt o stare a Heruvimilor celor cu ochi mulți, și a Serafimilor celor cu aripi multe, care neîncetat zboară și îl

slăvesc pe Dumnezeu cel peste toate și Atotputernic, strigând și zicând Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de slava Ta. Și precum Îngerii nu sunt legați de lucrurile cele vremelnice, așa și monahii nu trebuie să aibă nici o legătură cu lucrurile vremelnice, stricăcioase și trecătoare, că cele lumești toate sunt trecătoare și vremelnice, ci pururea să se îngrijească de cele cerești care petrec în veci, și niciodată nu pier: Să slăvească și să laude necontenit și neîncetat pe Dumnezeu, prin psalmi și prin cântări, ziua și noaptea, ca niște Îngeri. Și precum Heruvimii au ochi mulți, așa și monahii trebuie să aibă ochi împrejurul sufletului, ca să privească la bunătățile cele gătite lor în veacul cel viitor, la frumusețea Raiului, la împărăția Cerului. Și să se păzească din toate părțile de cursele vicleanului vrășmaș, cel ce caută ca un leu să înghită și să piardă sufletul. Și precum Serafimii au aripi multe, așa și monahii trebuie să aibă aripi de jur împrejurul sufletului, ca să zboare la înălțimea faptelor bune, să se apere de gândurile și de cugetele cele urâte și spurcate, care totdeauna năpădesc și năvălesc asupra sufletului monahilor la îndemnul celui rău!

Ochii sufletului monahului sunt fecioria prin care pot să vadă curat, cât este cu putință omului, să vadă pe Dumnezeu, ca și Heruvimii; iar cei ce nu au la sine feciorie și curăție, aceia nu sunt ca Heruvimii, aceia, (și nu mă voi sfii a spune, deși cu greu va cădea cuvântul) sunt ca drăcii: Că numai ei urăsc fecioria și curăția, și iubesc necurăția. Aripile sufletului monahilor sunt smerenia, supunerea, ascultarea, necântirea, dragostea, blândețea, răbdarea, postirea, privegherea, rugăciunea, prihănirea de sine, și nerăutatea. Acestea sunt aripile sufletului monahilor. Acestea avându-le monahii, sunt ca niște Serafimi: cu acestea ei pot să zboare la înălțimea cerului, să ajungă la scaunul Împăratului Hristos, și să-I stea înaintea, și să se îndulcească de vederea Lui, cântând și zicând: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de slava Ta. Iar cei care nu au acestea, nu sunt ca Serafimii; ci ca o pasăre cu aripile smulse ce așteaptă din ceas în ceas să vină uliul să o prindă și să o mănânce.

Cu ce voi mai asemena chipul monahicesc! Monahul este asemenea unei mirese: după cum aceea fiind logodită, așteaptă împodobindu-se, ca venind mirele să intre bucurându-se în cămara de nuntă, așa și

monahul, fiindcă s-a logodit cu Mirele său Hristos, trebuie să aștepte împodobindu-se cu toate faptele cele bune, ca să intre cu Dânsul în cămara cea de Mire, care este Împărăția Cerurilor, bucurându-se și veselindu-se de frumusețe nepovestită, auzind glasuri nespuse. Chipul monahicesc este ca și al doilea botez, precum se spune: Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat.

V-ați dezbrăcat de omul cel vechi, adică de păcat, și v-ați îmbrăcat în cel nou, după ce l-ați părăsit, în pocăință pentru tot restul vieții voastre. Și să nu zică cineva dintre voi „eu nu am păcătuit”, fiindcă nimenea nu este fără de păcat, măcar o zi de ar fi viața lui; ci totdeauna să se smerească, zicând și cugetând, că este mai păcătos decât toată zidirea. Monahul este o fire silită, firea cere să mănânce să se sature, el trebuie să se împotrivescă, să mănânce numai atât cât să trăiască. Firea cere să bea să se sature. El trebuie să bea, atât cât să nu se sature: că și în băutura de apă se află beție, dacă va bea cineva totdeauna cu îndestulare și să se sature. Firea cere să doarmă, să se sature de somn: el poate să se îndestuleze în douăzeci și patru de ceasuri cu patru ceasuri. Că mulți dintre cuvioșii Părinții noștri, nu mâncau și nu beau câte trei zile, și câte o săptămână. Alții și câte patruzeci de zile, darul Duhului Sfânt hrănindu-i pe dânșii. Au fost unii care nu s-au culcat pe așternut în toată viața lor. Alții dacă dormeau, oricum puțin, dormeau pe scaune. Alții, când îi supăra somnul, se legau cu frânghii de pod și în multe feluri se luptau împotriva somnului.

De la monah se cere ca nicidecum să nu-și piardă vremea cu glume, sau să râdă, sau să grăiască cuvinte deșarte, sau să spună minciuni, sau să vorbească deșertăciuni, sau să osândească și să clevetească, sau să pârască, sau să se întindă până la pipăire, sau altele ca acestea să facă, prin care să depărteze Darul lui Dumnezeu de la dânsul, și scârbește pe Duhul cel Sfânt. Deși aude minciuni, glume și râsuri, să fugă, astupându-și urechile sale.

Monahul, întâlniri, discuții inutile și tovărășii să nu aibă nicidecum; și de se va întâmpla să se întâlnească unul cu altul să treacă, plecându-se cu smerenie. Și de va fi mare nevoie și trebuință, atunci să vorbească, iar altfel nu. Că din vorbe nefolositoare multe răutăți se nasc, prin care se vatămă sufletul lui. De la monah, mânia și iuțimea, zavistia și pizma

cu totul să lipsească, știind că din acestea cade în altele mai cumplite, și niciodată sufletul lui nu va fi curat, ci totdeauna pătat și mintea întunecată, și scopul greșit și depărtat de Dumnezeu.

Monahul trebuie să-și petreacă viața, până la sfârșitul zilelor sale, acolo unde și-a tuns părul, ori în Mănăstire, ori la Schit. Să asculte în toate pe starețul și povățuitorul său. Să-și omoare voința sa. Să se considere mai mic decât toți. Să se socotească ca un osândit, ca și cum l-ar fi răscumpărat cineva, să nu dorească să aibă haine bune și frumoase, ci tot pe cele mai proaste să le iubească. Să nu iasă afară în lume, printre mireni decât dacă îl va trimite mai marele său. Să stea în chilie ca într-un mormânt: și să nu stea nici un minut fără de lucru; ci, sau să citească, sau să lucreze cu mâinile. Și lucrând cu mâinile, să nu umble cu mintea spulberând încoace și încolo la lucruri necuvioase și nefolositoare, ci să aibă în minte rugăciunea lui Iisus, și pomenirea morții, și judecata ce va să fie. Să-și aducă aminte de păcatele sale, și să plângă cu lacrimi fierbinți, și dacă se va întâmpla să fie dintr-o familie înstărită, să nu se înalțe cu gândul său, știind că unul este neamul nostru, strămoșul Adam. Celor bătrâni cinste să le dea.

Cu cei tineri să nu vorbească decât dacă e nevoie. Acestea toate și altele mai multe se cer de la monah. Și când acestea le va păzi, cu adevărat poartă chip îngeresc, după cum am zis mai sus, este Înger în trup, și se va învrednici în ceata Îngerilor, de unde au căzut îngerii aceia care s-au făcut draci.

O, îngeri pământești! O, petrecere cerească! O, slugi ale lui Hristos! O, oaste a Împăratului Celui fără de moarte! O, cum vă veți bucura! O, cum vă veți veseli! O, cum veți dănuți! Pentru aceasta, frații mei, știind ce este chipul monahicesc și cu ce se aseamănă, siliți-vă, întreceți-vă la nevoințele cele hudovnicești. Defăimați pe toate cele dulci ale lumii acesteia. Treceți cu vederea slava ei și desfătarea. Câștigați-vă suflet viteaz, ca să puteți sta bărbătește împotriva curselor diavolului, că neîncetat are să vă ispitească și să vă supere, căutând să vă amăgească și să vă înșele, să vă răpească din ceata Îngerească și să vă tragă la ceata sa.

Dar nu va putea, dacă voi veți lua aminte și vă veți înarma cu toate armele lui Hristos și veți începe război asupra lui. Treziți-vă, pătimiți

puțină vreme, ca în veci să vă mângâiați. Să nu prețuiți cele trecătoare. Că vis și umbră este viața aceasta, iar cealaltă ce va să fie este fără de slăbșit!

Fiți întotdeauna o oglindă a celor cerești, acolo să fie mintea voastră pururea. Călătorie este viața aceasta, călătoriți deci cu inima la Dumnezeu. Nu slăbiți pe cale, nu vă împuținați, nu pregetați, nu vă muiiați. Strămtă și anevoioasă este calea, însă duce la loc bun. Acolo unde nu este nici scârbă, nici mâhnire, nici întristare. Acolo unde este totdeauna bucurie și veselie, acolo unde este sânul lui Avraam, acolo, unde este lumina cea neapusă și nestinsă, acolo, unde este Soarele cel mare, Hristos, Dulceața Proorocilor, a Apostolilor, a Muncenicilor, a Cuvioșilor și a tuturor dreptilor care din veac bine I-au plăcut Lui. O, de ar da Dumnezeu ca și noi să dobândim dulceața aceea! Și o vom dobândi, dacă vom urma și cu lucrul chipului nostru cel monahicesc, ce se aseamănă cu cel Îngeresc. Să ne învrednicim împărăției Cerurilor cu darul Domnului nostru Iisus Hristos Cel în Treime slăvit, Căruia I se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, în vecii vecilor, Amin.

Scris de pe o carte (Acatistier) cu litere slavone, tipărită în Episcopia de la Buzău, anul 1852.

ALTE ÎNVĂȚĂTURI DESPRE VIAȚA CĂLUGĂREASCĂ DE LA SFINȚII PĂRIȚI

Călugărul este împlinitorul poruncilor lui Hristos, creștin desăvârșit, următor și dimpreună părtaș patimilor lui Hristos, Mucenic în toate zilele, singur, de bună voie moare în ostenele cele duhovnicești. Călugărul este stâlpul răbdării, adâncul smereniei, izvorul lacrimilor, vistieria curăției, defăimătorul a toate cele frumoase, dulci și prea slăvite ale lumii acesteia. Călugărul este sufletul cel cu durere în neîncetată aducere aminte de moarte, învățând aceasta și când priveghează și când doarme. Călugărul este nevointa cea firească și neîncetată și păzirea cea neîmpuținată a simțurilor. Călugărul este orânduiala și așezământul celor fără de trup care se lucrează în trupul cel de țărână, cel ce ține numai de ale lui Dumnezeu în toată vremea, în tot locul și în tot lucrul.

Și nu este lui cu puțință a sta neîncetat înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se va da spre Dumnezeu cu toată inima, în toate nevoile și să se lepede de toată grija. Când vei voi să începi fapta cea bună, mai înainte pregătește pentru ispitele care vor veni asupra ta și abia atunci să începi a lucra faptele cele bune. Să nădăjduiești spre Dumnezeu neîndoindu-te nicidecum cu mintea. Căci este obiceiul vrășmașului în acest fel: dacă vede pe om că a început a vieții bine cu călduroasă credință, atunci îl întâmpină pe el cu ispite de multe feluri și înfricoșate, ca, din această înfricoșându-se, să-i scadă voința cea bună, iar dacă te vei pregăti mai înainte pentru ispitele ce vor veni asupra ta pentru lucrarea faptelor bune, atunci să te ferești de oameni. Cel ce se îndoiește de ajutorul lui Dumnezeu, acela și de umbra lui se teme și fără de ispitire. La fiecare om știința lui să-i fie învățător și muștrător. În tot lucrul până nu vei socoti fiecare cuvânt, să nu-l rostești. Tot lucrul ce se face în grabă nu este bun.

Ia aminte cu înțelegere și cu dinadinsul, călugăre! Păzește-te pe sine cu mare ferire, de vreme ce umbli prin mijlocul patimilor și a lașurilor în fiecare ceas. Din toate părțile patimile te înconjoară, din toate părțile sunt curse întinse, și ferește-te să nu fi prins de vrășmașul în patimi și în curse.

Multă nevoie trebuie celui ce este cu trup să se lupte cu cei fără de trup, unul cu mii are să se lupte. Multe lacrimi trebuiesc, multă răbdare, multă osteneală și ferire. Mulțime de ochi ne trebuie din toate părțile, căci se ridică asupra noastră ca un leu răpitor, duhul cel rău și meșteșugăreț, dar Domnul este cu noi. Căci are mai mult decât șapte mii de ani de când se deprinde în a vâna pe om. El nici nu mănâncă, nici nu doarme, nici se odihnește, ci de-a pururea caută pierzarea noastră în tot felul.

DESCOPERIREA SFÂNTULUI ANTONIE DESPRE DARUL CĂLUGĂRIEI

Spunea Sfântul Antonie: m-am rugat lui Dumnezeu, cerând ca să-mi arate cu ce ajutor este înzestrat monahul prin darul călugăriei. Și mi-a arătat făclie mare de foc și ceată de Îngeri cu paloșe care înconjurau

pe călugărul care dorește să se mântuiască. Și s-a auzit glas de la Duhul Sfânt, zicând către Îngeri: în toată viața lui să nu vă depărtați de la el (adică de la călugăr). Și când am văzut așa de mare ajutor am oftat, zicându-mi în sine: Vai ție, Antonie, cât ajutor îți trimite spre pază, iar tu te lenevești! Apoi m-am rugat iarăși și am zis: Doamne, cum de calcă și înșală diavolul pe călugăr, când el este înconjurat de atâta ajutor? Și am auzit iarăși glasul acela, zicându-mi: Vei ști că diavolul nu are putere să biruiască pe călugăr, căci prin întruparea Mea am sfârâmat puterea lui, însă fiecare se biruiește de a sa trândăvie și nepurtare de grijă (adică nu se sârguiește). Iar eu am zis: Doamne, oare toți monahii au acest ajutor? Și mi-a arătat Domnul mulțime mare de monahi și fiecare din ei aveau același ajutor pe care îl văzusem întâi, adică câte o făclie mare de foc și câte o ceată de Îngeri.

Când am văzut aceasta, am zis: Fericit este neamul creștinilor și cu deosebire fericit este neamul călugăresc, având în ajutor pe un asemenea Stăpân bun, iubitor de oameni și milostiv. Deci, și noi, fraților să ne îngrijim fără de lenevire pentru mântuirea sufletească spre a ne învrednici împărăției cerești cu darul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. AMIN.

DESCOPERIRE PENTRU SF. LITURGHIE

Din Vedeniile Cuviosului Nifon, Episcopul Ciprului

Ucenicul Sfântului Nifon ne-a povestit, zicând: „Într-una din zile ne-am dus la cinstitul Lăcaș al Sf. Nicolae. Cum am ajuns acolo, fericitul Nifon s-a rugat puțină vreme mărturisindu-se lui Dumnezeu întru cunoștință și uimire multă. Căci el dacă făcea rugăciune și nu vedea întru arătare pe Hristos, nu socotea că a făcut rugăciune, ci zicea că în zadar s-a ostenit. Deci, când a început Preotul Dumnezeiasca Liturghie, fericitul a văzut că s-a pogorât foc din cer și a acoperit Preotul și întreg Jertfelnicul. Preotul însă nu vedea nimic din cele arătate. Când Preotul și cei dimpreună cu dânsul a început a zice: „Sfinte Dumnezeule” atunci s-au pogorât patru Îngeri, cântând împreună cu ei. Când a citit „Apostolul” a venit fericitul Pavel Apostolul și a

măsurat cele citite. Iar când a început Preotul Sf. Evanghelie, orice cuvânt care ieșea din gura lui, se ridica la cer întocmai ca o făclie care arde și cele rostite se făceau înțelese de toți.

După asta, când urma ca să iasă cu Sfintele la vohodul cel mare, deodată fericitul Nifon vede că s-au deschis cerurile în chip minunal și a venit o mireasmă negrăită, căci se pogorau Îngerii cântând un imn de laudă Mielului Hristos-Fiul lui Dumnezeu. Terminându-se această cântare, i-a arătat un prunc precurat și dulce la chip, pe care îl aduceau Îngerii, fiind culcat pe palmele lor. Apoi lăsându-L din mâinile lor, L-au așezat pe Sf. Disc, unde erau Sfintele Daruri.

Dacă s-a așezat Pruncul acela precurat, l-au înconjurat pe El mulțime multă de Îngeri în veșminte albe. Și cu toată podoaba lor, se vedeau cum înșiși ei primesc strălucire de la Prunc. Când s-a apropiat Preotul ca să ridice Discul și Sfântul Potir pentru vohod, atunci a luat și Pruncul care era culcat acolo, împreună cu Sfintele Daruri, așezându-le deasupra capului său.

Cum a ieșit Preotul (rostind rugăciunea cuvenită în taină, iar cei de la strană cântând) atunci a văzut cuviosul cum Sfinții Îngeri îl însoțeau pe Preot, zburând împrejurul capului său; doi dintre Heruvimi și doi dintre Serafimi mergeau înaintea Preotului cu o mulțime de Îngeri care aveau negrăită bucurie. Când s-a întors Preotul la Sfânta Masă, doi dintre Heruvimi au stat în dreapta, iar doi dintre Serafimi în stânga lui. Însă Preotul nu vedea aceasta. După ce a rostit Crezul și a început Preotul să blagoslovească Sfintele Daruri, zicând: „Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt. Amin”, atunci fericitul a văzut cum unul dintre Îngeri, luând sabia, a junghiat pruncul și sângele Lui l-a turnat în Sfântul Potir, iar precuratul Lui Trup, împărțindu-l în chip tainic, l-a așezat pe Sfântul Disc, în locul Darurilor. Făcând aceasta Îngerul, a șezut iarăși la locul său cu evlavie.

Când a venit vremea să înalțe Sfintele, rostind Preotul cuvintele: „Sfintele Sfinților” (iar cei de la strană zicând: „Unul Sfânt, unul Domnul Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin” – atunci unul din cei care stăteau de față a zis către cuviosul Nifon: „Mă rog, Părinte, pentru ce a rostit Preotul „Sfintele Sfinților?” Cuviosul a răspuns: Aceasta o rostește Preotul spre a vesti pe cei care sunt sfinți (adică curați) ca să se apropie de Sfintele Mădulare ale lui Hristos. Atunci acela a întrebat iarăși (căci era om simplu): „Dar ce însemnează

„Înținenie, Părinte?” Iar fericitul Nifon i-a zis: „Dacă cumva, fiule, ești curvar, teme-te a te împărtăși cu asemenea Taine, și iarăși dacă ai cu cineva dușmănie, să nu te apropii. Dacă ești răzător (adică defăimător) ori clevetitor al aproapelui tău, atunci să nu te atingi de Mădularele lui Hristos. Dacă ești vrednic, vino, iar dacă nu, să nu te apropii”. Și zicând acestea, a tăcut. Deci, ședea cuviosul Nifon având semn la cei care se împărtășeau cu Sfintele Taine. La unii dintre ei se înegreau fețele, făcându-se ca ale arapilor, iar la alții se luminau fețele ca soarele, odată cu primirea Sfintelor Taine.

Văzând aceasta, cuviosul se spăimânta, clătînând capul cu mirare. La fel stăteau și Îngerii nevăzuți, privind la ei. Când se apropia careva dintre cei drepti, (adică vrednici) spre Sf. Împărtășire, atunci Îngerii îl acopereau la față cu năframă albă, iar pe cap îi puneau cunună și așa se ducea. Iar când se apropia cel păcătos, atunci se întorceau de la el Sfinții Îngeri ai lui Dumnezeu, iar Preacuratul Trup și sânge îl luau înapoi în chip nevăzut. Cu asta îi făcea rușine și pleca întunecat.

Deci, săvârșindu-se acestea astfel, după ce s-au împărtășit toți și Preotul a potrivit cele Sfinte, la sfârșitul Liturghiei, întreg Pruncul, se afla din nou pe mâinile Sfinților Îngeri. Și îndată s-a desfăcut acoperișul Bisericii și s-a înălțat Mielul lui Dumnezeu precum a fost și la pogorâre, în cântările de laudă ale Îngerilor și cu o negrăită mireasmă.

Aceste taine pe care le-a văzut în Biserică, mi le-a povestit preafericitul Părintele nostru Nifon.

Fiind întrebat fericitul Nifon de un oarecare frate despre faptele care înarmează sufletul spre mântuire, Cuviosul a răspuns că postul este puternică armă a sufletului, dar este nevoie și de neîncetată rugăciune, de liniște și de tăcere. Însă pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, cum zice Sf. Prooroc David: „De n-ar fi fost Legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru smerenia mea”.

CUVÂNTUL 86 – AL SF. IOAN GURĂ DE AUR

– *Pentru cei ce vorbesc de rău pe preoți* –

Toate mijloacele să le întrebuițăm ca, Darul Duhului Sfânt să fie cu noi, și, la cei sfințiți care lucrează cele Sfinte, multă cinste să le dăm, că mare este vrednicia preoților. „La cei care veți ierta,

iertate vor fi păcatele lor (Ioan cap. 20). De aceea și Sf. Apostol Pavel zice: Ascultați pe mai marii voștri și vă supuneți lor, (Evrei 13.17) și cu multă cinste să-i întâmpinați. Pentru că tu ai grijă numai de tine singur și, dacă viețuiești cum se cade, nu-ți cere socoteală și pentru alții.

Dar preotul, chiar dacă are viață cu fapte bune și nu poartă grijă de poporul pe care îl păstorește cu multă luare aminte, va merge în muncă cu făcătorii de rele. Și se întâmplă de multe ori să-și piardă sufletul nu pentru viața lui, ci numai că nu poartă grijă pentru voi cu multă luare aminte. Deci, văzând pericolul cel mare al preoților, să vă purtați cu dânșii cu multă cinste și respect. Iar dacă împreună cu ceilalți și voi îi defăimați, aceasta va fi spre paguba voastră.

Să zicem că sunt foarte decăzuți preoții, însă toate slujbele făcute de dânșii vor fi sfințite, căci Darul Sfântului Duh se va pogori pentru cei binecredincioși. Pentru că nu curăția preotului săvârșește aceasta, ci darul lui Dumnezeu care pe toate le lucrează. Că dacă pe vecinul tău nu se cade să-l vorbești de rău, cât de greu este când vorbești de rău pe preot și-l superi. Cât de aspru va căuta spre tine Domnul în ziua judecății!

Căci cele dohovnicești pe care le are și le împarte preotul, nu sunt ale lui, ci numai ale lui Dumnezeu daruri sunt și chiar de ar ajunge omul la mare înălțime a faptelor bune, va fi mult mai prejos de darul lui Dumnezeu. Și vă zic aceasta nu ca să petrecem cu lenevire viața noastră, ci ca voi, care veniți la biserică când unii din preoți viețuiesc în lenevire și cu nebăgare de seamă, din aceasta să nu luați pricină și să vă vătămați foarte mult pe voi. Și de ce să amintesc numai de preoți.

Nici Înger, nici Arhanghel nu poate să săvârșească ceva din acelea pe care le-a încredințat Dumnezeu preoților, ci Tatăl, Fiul și Sfântul Duh toate le iconomisește. Deci, acestea toate avându-le în vedere, de Dumnezeu să ne temem și pe preoți să-i cinștim și să le dăm tot respectul, ca și pentru faptele noastre cele bune și pentru cinștea cuvenită preoților, să luăm multă răsplătire cu Darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

O POVESTIRE FOARTE INFRICOȘATĂ

Din viața Sfântului Iftimie cel Mare

În Mănăstirea Sfântului Iftimie din Palestina era un călugăr de la Roma cu numele Emilian. Acest călugăr, din tinerețile lui, avea viață cu fapte bune și curat la trup, foarte cumsecade și înțelept. Pe acest frate monah l-a pizmuit diavolul și într-o Duminică i-a dat mare război trupesc, și nemaiputând răbda ispita, primea în mintea lui acele gânduri spurcate și se învoia îndulcindu-se de ele. Când s-a dus noaptea în Biserică pentru a citi Utrenia, Sfântul Iftimie s-a întâmplat să fie lângă acel frate care avea războiul trupesc și simțea că ieșea mare putoare de la acel frate.

Sfântul Iftimie a înțeles ispita vrășmașului și certându-l pe duhul cel necurat, l-a aruncat pe acel frate la pământ, dușmanul omenirii muncindu-l. Și el, văitându-se și plângând, scotea spume din gură. Atunci Sfântul a poruncit să aducă lumină, că era noapte și întuneric, și zise către ceilalți părinți: «Vedeți, fraților, pe acesta care are fapte bune și curat din tinerețile lui, îl vedeți cum se tăvăleşte acum pe pământ la picioarele noastre, vedere jalnică și de plâns, numai că a primit gândurile cele spurcate în mintea lui.

Deci, să ia seama bine fiecare și să se împotrivescă gândurilor celor spurcate și să le izgonească din mintea lui, chiar de la început, când nu au mare putere. Iar dacă le primim cu bună plăcere, îndulcindu-ne, măcar că nu ne apropiem de trupul altuia, dar cu sufletul am curvit, după cum zice la Sfânta Evanghelie, și ca cei preacurvari ne vom osândi în ziua aceea a Judecării, când cele ascunse și cele nepricepute se vor descoperi.”

Ascultați și altă pildă înfricoșată:

Mi-au spus niște Părinți din Egipt că într-un oraș era unul care se părea de toți că avea viață minunată și plină de sfințenie la arătare. Dar în ascuns foarte mult mânia pe Dumnezeu cu gândurile cele deșarte și cu mișcările inimii, care se învoia cu gândurile cele necurate. Dar cu fapta niciodată nu a păcătuit, însă cu mintea de multe ori curvea. Acesta odată s-a îmbolnăvit greu, de moarte, și toată lumea din oraș se întrista și plângea socotind că moartea lui e paguba tuturor. S-a întâmplat să fie însă în acea zi un bătrân Sfânt, care era cu Darul

înainte-văzător, și văzând pe toți triști și plângând, s-a dus și el în grabă să ia iertare și blagoslovenie de la dânsul. Când a sosit acolo, vede pe Arhiereu cu toți clericii lângă dânsul, ținând lumânări aprinse în mâini, așteptau să-și dea sufletul.

Grăbindu-se Sfântul, l-a ajuns că încă mai sufla. Și vede o minune înfricoșată și de cei mulți nevăzută, dar jalnică și vrednică de plâns. Vede un uriaș înfricoșat care avea în mâini o furcă de foc cu trei dinți care o înfigea în inima lui și i-a smuls sufletul cu multă silă, (vai) și fără nici o milostivire. Și a auzit glas de sus care zicea: „După cum acest suflet nu s-a odihnit nici o zi, așa și tu să nu te lenevești, nici să încetezi străpungându-l pe el și prea aspru să-l chinuiești”.

Acestea spunându-le la părinți, Sfântul Iftimie îi învăța să ia seama și să-și aducă aminte întotdeauna de ieșirea sufletului, să ia pildă de la Emilian și de la alții, ca să nu pătească și dânșii tot la fel ca el.

Sfântul Iftimie făcând apoi rugăciune pentru cel bolnav, tot locul acela s-a umplut de o putoare nesuferită ca de pucioasă și din fum s-a auzit glas zicând: „eu sunt duhul curviei”. Le spunea și aceasta Sfântul, că dacă cineva are gânduri nepotrivite și murdare trebuie numaidecât să le mărturisească la cei mai cu multă practică ca să-l poată îndrepta.

ALTĂ POVESTIRE MAI ÎNFRICOȘATĂ

De la Sfântul Nil din Sfântul Munte Athos

În Insula Creta erau mai multe feluri de Mănăstiri, între care se afla și un Schit în care trăiau părinți monahi care se îngrijeau de mântuirea lor. Aceștia aveau doi duhovnici, care nu se potriveau unul cu altul. Unul învăța pe ucenicii lui că postul nu folosește la nimic, decât numai patimile ne luptă și ne vatămă. Iar celălalt zicea că din mâncare multă se nasc patimile. Cel dintâi iarăși zicea că după cum fructele odrăslesc din copac și cu cât se udă copacul și fructul se mărește și se întărește, tot așa și omul cu cât mănâncă și bea mai mult, se întărește și se mișcă patimile.

Și așa se certau între ei, zicând cel dintâi celui de al doilea, că face aceasta ca să-l laude lumea. Și că Dumnezeu a poruncit să păzim

postul în zilele cele rânduite: Lunea, Miercurea și Vinerea, iar în celelalte zile să dezlegăm. A mai zis că cine postește Sâmbăta și Duminica este eretic și se afurisește.

Acestea auzind fiii cei duhovnicești ai duhovnicului celui mai sus-numit care făcea pogorământ, mâncau și beau pe satureate. Și din această pricină s-a întunecat mintea lor și au căzut în nesimțire despre datoriile lor și nicicum nu se mai gândeau la cele sufletești, fiind robiți de patimi trupești, care sunt împotriva vieții monahicești. Și umplându-se de gânduri spurcate între dânșii, îndrăzneau și se împărțeau cu Sfintele Taine.

Mai târziu a murit duhovnicul care dezlega postul. Și l-au îngropat în Biserică ca pe un sfânt, lângă Tronul Împărătesc, în stânga. Într-o noapte, când paraclisierul a intrat în Biserică să aprindă candelile, vede că arde strana Arhiereului. Îndată s-a dus să spună egumenului ce s-a întâmplat. Ducându-se repede în Biserică, vede că adevărat ardea cu foc care nu mistuie. Uitându-se și spre Sfântul Altar, vede un Arhiereu îmbrăcat în haine Arhierești și lângă dânsul doi Îngeri în veșminte albe. Înțelegând că este vedere Dumnezeiască, a închis ușa Bisericii și lua aminte la cele ce se petreceau. Și vede că cei doi care erau îmbrăcați în veșminte albe, mergeau din Sf. Altar spre mormântul duhovnicului și scoțând trupul afară, l-au ridicat cu multă cinste și evlavie și l-au adus în fața ușilor Sfântului Altar. După aceea a ieșit Arhiereul de la Jertfelnic ținând în mâinile lui Sf. Disc și l-a pus la gura trupului celui mort.

După aceea îl lovea în spate, și de câte ori îl lovea, ieșea câte un Mărgăritar al Sfântului Trup al Stăpânului cu care s-a împărțit și cădea pe Sf. Disc. Pe urmă l-a așezat pe Sf. Masă. După aceea a luat și Sf. Potir și l-a pus la gura lui, și tot așa îl lovea în spate și ieșea Sf. Sânge al Dumnezeieștii Împărțășiri, care cu nevrednicie s-a împărțit.

Căci, după cum Preotul curvar este oprit să slujească Dumnezeiasca Liturghie, tot așa și duhovnicul care face pogorământ și nu canonisește după Lege și după Canoanele Bisericii, și nu face mărturisirea cum trebuie și iau bani de la cei ce se mărturisesc, sunt opriți de a sluji Sf. Liturghie.

După ce Arhiereul a luat Stăpânescul Trup și Sânge de la mort, a zis către el: „Du-te de la Mine în osânda focului veșnic care l-am

pregătit pentru tine și pentru fiii tăi”. Îndată l-au răpit Sf. Îngeri cei îmbrăcați în haine albe pe trupul cel mort și cu necinste l-au aruncat în groapă, lovindu-l cu pietre, l-au acoperit și l-au lăsat. După aceea flăcările focului l-au înconjurat ajungând la ușa Bisericii. Au adus și alte trupuri moarte care erau fiii lui cei duhovnicești și i-au pus înaintea Ușilor Împărătești unul după altul, cu evlavie pentru Preacuratele Taine care erau în trupurile lor. Și la fel a venit Arhiereul și a luat de la toți cu Discul și Sf. Potir, Preacuratul Trup și Cinstitul Sânge, după cum și la duhovnic, zicând și către ei: „Duceți-vă de la Mine și voi cu părintele vostru, în muncile cele veșnice ale iadului”. Pe urmă Sf. Îngeri, trăgându-i cu neciste și lovindu-i cu pietre, i-au aruncat în mormânt, acoperindu-i cu pietre.

Egumenul cu paraclisierul s-au înfricoșat foarte tare și stăteau nemișcați, mirându-se de cele petrecute. Și sunând clopotele, s-au adunat toți frații și egumenul le-a spus toate cu de-amănuntul. Pe urmă a poruncit să deschidă mormânturile, ieșind din ele o putoare nesuferită care a ținut șapte zile în chipul celor șapte păcate de moarte și trupurile nu s-au mai aflat în mormânturi. (Scrisă din gazeta „Aghia Marina”, Feb. 1970, din grecește.)

DESCOPERIREA CARE A FĂCUT-O ÎNGERUL DOMNULUI SFÂNTULUI MACARIE DESPRE TAINILE CELE NEȘTIUTE ȘI NEGRĂITE ȘI DESPRE POMENIREA MORȚILOR

Cuvânt foarte folositor

Sfântul Macarie mergând odată prin pustie, l-a ajuns din urmă Îngerul Domnului, și a zis către bătrân: „Blagoslovește, Părinte sfințite”. Bătrânul, gândind că e un călugăr din pustie, întocându-se către dânsul, a zis: „Dumnezeu să te ierte, fiule”. Călătorind puțină distanță, se uită la fața și chipul monahului cu mirare, și zise către el: „Te văd, fiule, și mă mir, cum de ești la față și la chip așa împodobit; căci în lume n-am văzut această frumusețe la oameni și gândesc că nu ești om și de aceea te jur în numele Dumnezeului Cerului să-mi spui adevărul”. Atunci Îngerul a făcut închinăciune monahului și a zis: „Blagoslovește

părinte, după cum mă vezi, nu sunt om, ci Înger și am venit să te învăț tainele pe care nu le știi și dorești să le înveți. Deci, întreabă-mă ce vorești și eu îți voi răspunde”.

Atunci bătrânul a făcut metanie Îngerului, zicând: „Mulțumesc Ție Doamne că mi-ai trimis conducător ca să mă învețe acelea pe care nu le știi și doresc să învăț tainele cele neștiute și negrăite”. Atunci, Îngerul, răspunzând, a zis: „Deci, întreabă-mă, sfințite Părinte”. Și răspunzând, bătrânul zise: „Spune-mi, Sfinte Îngere, dacă se cunosc între dânșii oamenii cei adormiți care au trecut din această viață în lumea veșniciei?” Și Îngerul zise: „Ascultă, sfințite Părinte, după cum în această lume oamenii dorm până dimineța și se scoală și pe cei de ieri îi cunosc, se felicită și vorbesc și stând de multe ori împreună se bucură și se întreabă unul pe altul, tot așa este și în lumea cealaltă, se cunosc și se bucură împreună și vorbesc unul cu altul, după cum se află cineva în piață și acolo vede boieri și săraci și întreabă cine este acesta și cine este acela, și așa află ce n-a știut niciodată. În acest chip se face și acolo, zic, pentru cei drepti, iar cei păcătoși și de asta se lipsesc”.

Chipul acesta ne înfățișează scara până la ceruri a virtuților creștinești, pe ale cărei trepte se suie călugării și mireni, fiecare pe partea lor. La piciorul scării se vede balaurul cu șapte capete, păcatele de moarte, îngrozind pe cei ce vor a se sui la ceruri, prin credințioșia și viețuirea creștinească după dreptarul Ortodoxiei Sfinte, și împiedicând pe cei ce se suie cu hotărâre și statornicie, pe treptele virtuților creștinești la Dumnezeu, Vistieria Sfințeniei, bunătăților și a statornicei fericiri. De asemenea, capul șarpelui luptă și pe mireni a-i împiedica de a se apropia și sui pe scara faptelor bune. La capătul de sus al scării, Mântuitorul așteaptă pe bunii ostenitori și biruitori în lupta cea crâncenă cu balaurul-dracon (Apc. 17), încununându-i și răsplătindu-i cu viață și fericire veșnică.

Atunci bătrânul zise: „Te rog spune-mi și acestea, după despărțirea sufletului de trup ce se face, și de ce se face pomenirea morților?” Și răspunzând, Îngerul zise: „Ascultă, sfințite Părinte, după despărțirea sufletului de trup, îl iau Sfinții Îngeri după trei zile, și se suie la cer să se închine Domnului nostru Iisus Hristos.

De la pământ până la cer se află scară și la fiecare treaptă este o ceată de diavoli care se numesc vameși, și-l întâmpină pe acel suflet duhurile cele necurate, aduc o carte scrisă de dâșii și o arată Îngerilor, zicând: „În cutare zi și la atâtea ale lunii cutare, acest suflet a făcut aceasta, sau a furat, sau a curvit, sau a preacurvit, sau a făcut malahie, sau a spus minciuni, sau a sfătuit pe cineva la lucrul rău, și ori ce alt rău a făcut, toate le arată la Îngeri.

Atunci și Îngerii arată orice bine a făcut acel suflet, milostenii, rugăciuni, a plătit Liturghii, sau post și orice altă faptă bună a făcut. Le pun în cumpănă (cântar) Îngerii și diavolii și dacă atârnă ceva mai mult faptele cele bune, îl iau Îngerii îndată și se suie la altă treaptă, iar diavolii scrâșnesc din dinți ca niște câini sălbatici și se silesc să răpească pe necăjitul suflet din mâinile Îngerilor. Iar sufletul fiind cuprins de frică și cutremur, caută cum să se ascundă în sânul Îngerilor și se face mare întrebare și mare tulburare până când scapă pe necăjitul suflet din mâinile acelor diavoli. Și iarăși, se suie altă treaptă și acolo găesc altă vamă mai puternică și mai sălbatică. Și aici se face iarăși multă cercetare și tulburare mare și nepovestită, cine să ia pe acel suflet necăjit. Și strigau diavolii muștrând pe acel suflet, făcându-i mare frică, și zicând: „Unde te duci? Nu ești tu acela care ai curvit și ai spurcat Sfântul Botez, nu ești tu cel care ai spurcat chipul cel Îngeresc? Acum unde vrei să te duci? Întoarce-te, întoarce-te în cele dedesubt, întoarce-te în iadul cel întunecos, întoarce-te în focul cel mai dinafară, întoarce-te la viermele cel neadormit”. Și, dacă acel suflet iese osândit, îl întorc viclenii diavoli în cele mai de jos ale pământului, în loc întunecos și cu multe chinuri, și vai acelu suflet și vai de ceasul în care s-a născut acel om. Și cine poate povesti, sfințite Părinte, nevoia aceea care o au sufletele cele osândite ale locului acela.

Iar dacă se găsește sufletul curat și fără de păcat, se suie la cer cu atâta bucurie și-l întâmpină Îngerii cu lumini și tămâieri, îl sărută pe el și-l duc la Stăpânescul Tron și se închină Domnului și Dumnezeului

nostru Iisus Hristos. Atunci vede cetele Sfinților apostoli, a Sfinților Mucenici, a Sfinților Părinți, cele nouă cete ale Sfinților Îngeri, luminăția cea negrăită, și aude melodia cea Îngerească și frumusețea cea nepovestită”.

Apoi Sf. Macarie a întrebat și de pomenirile morților, cum și de ce se fac? Iar Îngerul i-a răspuns: „Ascultă, sfințite Părinte, cele trei zile se fac pentru că, după cum am spus, până la trei zile nu se suie sufletul spre închinare, de aceea se face ca un dar trimis la Domnul pentru acel Suflet. După ce se închină îl întorc Sfinții Îngeri pe pământ și-i arată locurile pe unde a petrecut această viață. Îi aduce aminte de faptele lui cele rele și de cele bune, zicându-i: „Aici ai furat, aici ai curvit, aici ai clevetit, acolo ai făcut malahie, aici ai făcut omor, acolo ai jurat strâmb, aici ai făcut nedreptate, acolo ai înjurat, aici ai dat cu dobândă, acolo te-ai îmbătat, aici te-ai certat, acolo ai smintit”. Pe urmă îi arată cele bune: „Aici ai făcut milostenie, acolo ai postit, aici te-ai pocăit, acolo ai dat Liturghii, aici ai făcut paraclis, acolo priveghere, aici rugăciuni, acolo ai făcut metanii, aici stare de toată noaptea, acolo înfrânare”. Și așa, îi arată până la a noua zi. În ziua a noua se suie iarăși la închinare ca a treia zi. Iar pomenirile se trimit ca o aducere-aminte (ca un dar) pentru suflet la Domnul, ca să-l privească cu ochi milostivi. Și poate pentru asta scrie: „ai ceva de folos”, pentru că mult folosește sufletului milosteniile, Liturghiile și pomenirile (parastasele), că acestea pot să scape pe suflet de la munci.

După a doua închinare, iar îl aduc Îngerii în lume, arătându-i Raiul, Grădina cu măslini, sânul lui Avraam, corturile și odihna dreptilor. Când vede Sufletul bucuria aceea nespusă, se mângâie, se bucură și se roagă Îngerilor ca să-l așeze și pe el cu dreptii. Pe urmă îi arată și muncile celor păcătoși, zicând: „Acesta este râul cel de foc, acela e viermele cel neadormit, acesta este întunericul cel mai din afară și acesta cel mai dinăuntru, aceasta este scrâșnirea dinților...” și după cum urmează toate muncile păcătoșilor. Nu este, sfințite Părinte, muncă mai chinuitoare și mai înfricoșată ca a curvarului, a hoțului și mai cu seamă a monahului celui curvar și a călugăriței, a preotului celui curvar și a preotesei...

După ce i-a arătat și a văzut acestea toate, îl aduce iarăși la închinare la 40 de zile. De aceea se fac pomenirile morților pentru că sufletului

la 40 de zile i se dă hotărâre de a merge unde voiește Dumnezeu, după lucrurile și faptele care le-a făcut în lumea asta. Și îl așează pe suflet unde voiește Domnul, până la învierea morților, ca să învieze cu trupul și să dobândească plată după lucrurile lui”.

Atunci suspinând bătrânul și plângând cu amar, a zis: „Vai de ziua aceea în care s-a născut omul acela”. Ii zice lui Îngerul: „Așa, cinstite Părinte, pentru cel păcătos, zic, iar pentru cel drept fericită este ziua în care s-a născut”. Atunci a zis bătrânul: „Te rog, spune-mi și aceasta: Păcătoșii au vreo mângâiere, s-au sfârșit muncilor lor?” Îngerul, răspunzând, a zis: „Nu, sfințite Părinte, nici împărăția dreptilor nu are sfârșit, nici munca celor păcătoși. Dacă ar lua cineva la o mie de ani un bob de nisip din mare ducându-l în altă parte, ar avea nădejde că s-ar termina vreodată. Dar munca păcătoșilor nu are nicio dată sfârșit”.

Bătrânul zise: „Te rog, spune-mi și aceasta: Care din Sfinți sunt mai milostivi către om, ca să se roage necăjitul om la dânsul?” Îngerul, răspunzând, a zis: „Toți Sfinții sunt milostivi către oameni și făcători de bine. Dar voi, oamenii, sunteți nerecunoscători și nemulțumitori, îi faceți să se mânie pe voi. Ca și Sfinții Îngeri au mare compătimire către oameni, că pentru mântuirea oamenilor au văzut și ei cele prea minunate ale lui Dumnezeu. Dar mai cu seamă Doamna noastră și Stăpâna Născătoare de Dumnezeu are milă mai mult de neamul omenesc. Sfințite Părinte, neamul omenesc trebuie neconținut să aibă numele ei în gura lor, dar diavolul i-a înșelat pe ei și nemulțumitori (nevrednici) s-au făcut, că numai pentru rugăciunile și mijlocirea ei se află lumea până astăzi. Oamenii au disprețuit pe Dumnezeu și pe Sfinți. Și i-a disprețuit pe ei și Dumnezeu cu Sfinții”. Bătrânul iarăși a zis: „Spune-mi mie, Sfinte Îngere, care păcat este mai mare decât toate păcatele?” Îngerul, răspunzând, a zis: „Cinstite Părinte, orice păcat desparte pe om de Dumnezeu, dar pomenirea de rău și hula (înjurăturile), sunt mai presus de toate păcatele, că și numai acestea pot să arunce pe om în iadul cel întunecos, în cele mai dedesubt ale pământului și ale mării”.

Bătrânul iarăși a zis: „Care păcat mai mult decât toate îl urăște Dumnezeu?” Îngerul a zis: „Slava deșartă, că aceasta singură a pierdut toată lumea, că pentru slava deșartă Adam cel dintâi zidit a fost izgonit din Rai. Din pricina ei, cel mai mare al diavolilor și-a găsit pierzarea. Din pricina ei, fariseul și-a pierdut osteneala, atunci când omul va

vedea în această patimă, greu se mai poate ridica". Atunci a zis bătrânul: „Care dintre toți oamenii se osândesc mai mult ca alții?” Îngerul zise: „Îi-am spus, curvarul și hulitorul de cele sfinte, dar îți spun ție și ție această, că dedesubtul tuturor muncilor, se află muncă grea și înfricoșată, care se cheamă afania (nevăzută). Acolo se muncesc preoții cei curvari, călugării și călugărițele care curvesc. Pentru că, cinstite Părinte, ceata Îngerilor care a căzut din Cer, are să se reînnoiască din Preoții cei buni și din Călugări și la mare cinste vor fi. Iar călugării cei vicleni și păcătoși la mare necinste și muncă se vor trimite, după cum și preoții care calcă dumnezeieștile porunci. Și cei care se fac cu daruri și acei care nu împlinesc slujba lor, pentru grijile lumii acesteia. Că numai și pentru o slujbă au să dea seamă înaintea lui Dumnezeu. Iar despre preoții cei bețivi, ce să vă spun și ce să grăiesc? Vai de ei, că înfricoșată muncă îi așteaptă”.

Bătrânul atunci a mai zis: „Te rog, spune-mi mie și aceasta: Cei care defaimă sfânta Duminică au vreo odihnă acolo?” Îngerul, răspunzând, a zis: „Vai de ei, bătrânule, că înfricoșată muncă îi așteaptă pe ei, căci cei care necinstesc sfânta Duminică, defaimă pe Domnul, și Domnul îi va defăima pe ei, că ziua Duminicii este a Domnului. Cine cinstește Duminica, pe Domnul cinstește. Și iarăși, cine cinstește (ziua) pomenirea Sfinților și sărbătorește pomenirea Sfinților, are mult ajutor de la dâșii, că Sfinții au mare îndrăzneală către Dumnezeu, și orice vor cere le va dăruia Domnul. Dar oamenii au lepădat frica lui Dumnezeu de la dâșii și nici pe Dumnezeu nu au prieten, nici pe Sfinți; ci s-au lipit de lucrurile lumii acesteia pierzătoare și stricătoare și va fi vai de ei. Cunoaște, bătrânule cinstite, că fiecare om, preot, monah, sau mirean simplu care nu cinstește sfânta Duminică, fața lui Dumnezeu nu o va vedea, nici nu va avea nădejde de mântuire. Acum, cinstite bătrân, întrebă-mă ce mai voiești, că e vremea să mă sui la ceruri ca să fiu înaintea Domnului meu”.

Atunci bătrânul suspinând și plângând cu amar, a zis: „Vai de mine, iată robul cel bun al Domnului meu, Înger fiind fără de trup și fără de păcat, se grăbește să slavoslovească pe Dumnezeu, iar noi, cei pământești și păcătoși, nu ne grijim, ci defăimăm mântuirea noastră”. Atunci bătrânul mai zise: „Te rog, spune-mi mie ce rugăciune se potrivește monahului?” Și i-a zis lui: „Dacă omul este cu știință de

carte, să zică Psalmii lui David sau „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Această rugăciune e cea mai puternică și cea mai ușoară de zis. Căci mulți din cei cu știință de carte au părăsit pe toate și numai această rugăciune zicând, s-au mântuit. Căci această rugăciune pot s-o zică și tinerii și bătrânii, bărbații și femeile, monahii și monahiile, cei învățați și cei fără știință de carte, cei isteți ca și cei simpli. Cine vrea să se mântuiască, să zică aceasta ziua și noaptea, și în casă și pe drum, și stând și mergând. Ori de călătorește, ori de lucrează, să zică aceasta cu dorință și cu râvnă. Că e de ajuns pentru toți cei care voiesc să se mântuiască”.

Bătrânul iarăși a zis: „Pentru că ai venit să mă înveți pe mine, păcătosul, mă rog spune-mi și aceasta: Dacă se găsește un om păcătos care învață pe altul și îl scapă pe el de la păcate și îi arată lui cale cu fapte bune, are vreo plată?” Îngerul îi zise lui: „Oricine învață pe altul și-l scoate pe el din păcate și-i arată lui cale cu fapte bune, s-a mântuit pe el însuși și sufletul aceluia l-a scos de la munci. Tot așa e și cu cel care învață pe cineva la rău, nu numai acela se pierde, dar și sufletul lui îl dă în mâinile diavolului. Deci, nu este mai mare păcat decât a îndemna pe cineva la lucru rău”.

Acestea zicând Îngerul, plecând capul către bătrân, i-a zis: „Binecuvântează, sfințite Părinte, și mă iartă”. Atunci, căzând bătrânul în genunchi, s-a închinat lui, zicând: „Mergi în pace, și stând în fața Sfintei Treimi, roagă-te și pentru mine!” Depărtându-se, Îngerul s-a suit la ceruri, iar Sf. Macarie, mulțumind lui Dumnezeu, s-a dus la chilia lui și a povestit toate acestea unui oarecare împreună-viețuitor în pustie, slăvind și binecuvântând pe Dumnezeu în vecii vecilor. Amin.

VEDENIA UNUI CREȘTIN, CU NUMELE DUMITRU DIN ANUL 1580

În apropiere de Sfântul Munte Athos din Grecia era un sat cu numele Isvoros, care astăzi se cheamă Stratonica. În acest sat, pe la anul 1580, se afla un creștin cu numele Dumitru. Era om simplu și smerit, și se păzea de toate cele care vatămă sufletul, iar la cele bune își da silința ca să le împlinească. Pentru aceasta s-a învrednicit ca să-i descopere Dumnezeu acestea pe care le veți citi mai jos:

Robul acesta al lui Dumnezeu, Dumitru, avea un băiat de 12 ani și el și femeia lui îl iubeau foarte mult. Însă a voit Dumnezeu să le moară băiatul. Tatăl lui de prea multă supărare a căzut în boală grea și zăcea la pat. După 15 zile, într-o seară i-a venit lui Dumitru un fel de leșin și a murit. Atunci femeia lui și cu soacră-sa, care îl îngrijeau, au început să plângă cu glas mare, cum este obiceiul în lume. Când au auzit vecinii, au alergat îndată și plâneau împreună. Acum trebuia să-l îmbrace cu haine de îngropare. În vremea când l-au dezbrăcat de hainele vechi, au văzut că toate mădularele lui erau reci, însă pieptul lui era încă cald. Deci, s-au hotărât ca să mai aștepte până când se va răci cu totul și atunci să-l îmbrace. Așteptând ei două, trei ceasuri, l-au aflat iarăși cald. Astfel, stând în așteptare multe ceasuri, a venit noaptea și toți cei din casă au mers la culcare. Însă, femeia și soacra răposatului, și cu unele rudenii, au rămas ca să privegheze lângă mort. Dar din multă oboseală, au adormit cu toții. Când a început ca să se lumineze de ziuă (o, minune) mortul a suspinat din greu și s-a ridicat. Cei care ședea de pază lângă el, auzind suspinarea lui, s-au trezit îndată și văzând pe Dumitru viu, se mirau cu toții, căutând să-l întrebe cum a murit și iarăși a înviat. Însă el nu răspundea nimic, ci ținea mâna la gură și tăcea, privind în pământ. A stat așa vreme de trei zile, fără ca să mănânce ori să bea ceva, iar femeia lui, aducându-și aminte de răposatul lor băiat, sta alături și plânea. Auzind Dumitru pe femeia lui plângând, a deschis gura, zicând către ea: „Pentru ce plângi, socotind că fiul nostru a murit? Să știi că fiul nostru trăiește și se află la mare bucurie, în loc luminos și slăvit. Măcar de-am fi și noi acolo unde este el și să trăim și noi asemenea viață fericită”. Femeia lui a auzit vorbele acestea, însă, de multă plângere, nu l-a mai întrebat nimic. Dar soacra lui, care ședea alături, i-a zis:

„De unde știi tu, Dumitre, că trăiește fiul tău și se află la așa de mare bucurie și odihnă?” Iar el a răspuns: „Am văzut eu singur cu ochii mei unde se află băiatul meu”. „Și ce anume ai văzut?” a întrebat iarăși soacră-sa. Atunci el a început să povestească astfel: „Cum eram bolnav la pat, odată deschizând ochii, am văzut un om prea luminat, a cărui frumusețe nu pot s-o spun prin cuvinte. Și îndată ce l-am văzut, mi s-a răpit mintea și nu mai simțeam nimic din lumea asta, ci numai la dânsul priveam și nu-mi puteam dezlipi ochii de la el. Mi s-a părut

însă că m-am despărțit de voi și mă aflam în brațele lui, iar el, apucându-mă, a zburat în sus. Cum urcam noi așa, mi s-a părut că am trecut șapte ceruri și după ce le-am trecut, ne-am aflat în altă lume. Lumina lumii de acolo era mult mai strălucitoare și pământul de acolo era mult mai frumos ca pământul acesta. Era ca un câmp frumos, împodobit cu trei soiuri de copaci înfloriți, iar mireasma lor și frumusețea nu poate omul s-o povestească. Un soi de copaci îmi păreau că sunt migdali înfloriți, alții semănau cu trandafirii roșii, iar alții păreau ca niște crini vărateci. Tot pământul acela era plin cu asemenea copaci. Deci, mergând noi pe locul acela, am văzut două porți de fier închise și pecetluite. În fața porții din dreapta stăteau de pază o mulțime de oameni tineri în veșminte albe, iar la cea din stânga păzeau niște uriași negri. Când am ajuns în fața porților călăuza cea minunată a zis către mine: „Pleacă-te repede și te închină”. Atunci eu m-am plecat și m-am închinat cu frică, rămânând întins la pământ. Acolo am auzit un glas din depărtare, zicând: „Pentru ce l-ai adus aici pe acesta? Nu ți-am zis ca să-l aduci pe el, ci pe vecinul său Nicolae să-l aduci. Acesta mai are încă de trăit pe pământ”.

Cum a auzit glasul acela, călăuza mea m-a ridicat îndată și ne-am pornit către răsărit. Și iată că ne-am aflat într-un câmp mare și frumos și prea plăcut. Acolo erau mulțime de copaci frumos înfloriți. Fiecare copac avea câte un om, care ședea la umbra lui. Oamenii aceia erau de aceeași statură și grosime, dar înfățișarea lor nu era la fel: unii aveau chipul luminos și vesel, iar alții erau negri ca arapii și chipul lor era întristat. Fiecare cunoștea orice a făcut altul în lumea asta, fie bine, fie rău, căci aveau niște semne pe ei care arătau tot ce au făcut în lume: ori furtișag, ori desfrânare, ori preacurvie, ori beție, sau alte păcate. Și cum mergeam noi pe câmpul acela, uitându-mă eu într-o parte și în alta, am cunoscut pe mulți din cei care au trăit la noi și acum sunt morți.

Am văzut acolo într-o livadă patru copii luminați și frumoși, care sedeau împreună la un copac înflorit și prea frumos. Cum i-am văzut în atâta veselie, m-am oprit, cugetând la frumusețea acelor copii. Privind mai bine, am cunoscut că aceștia erau copiii mei.

Acolo se afla băiatul meu care a murit de curând (în vârstă de 12 ani). Și când i-am cunoscut, s-a veselit inima mea. Atunci călăuza mi-a zis: „Poate știi ai cui sunt copiii aceștia?” Iar eu am zis: „Da, Stăpânul

meu, ei sunt copiii mei și eu mă scârbeam că au murit, iar acum când îi văd așa de frumoși, mă bucur și aș dori ca să rămân cu ei". Acestea zicând, ne-am depărtat îndată. Eu însă, văzând podoaba locului aceleuia, am cutezat să zic către cel care mă însoțea: „Stăpânul meu, oare acesta este Raiul, pe care l-a sădit Dumnezeu?" Iar el mi-a zis: „Nu-i acesta Raiul ci este pământul dreptilor și locul de odihnă al binecredincioșilor creștini. În locul acesta a rânduit Dumnezeu ca să stea sufletele lor până va face judecată și răsplătire. Iar bunătățile cele veșnice pe care le dobândesc cei drepecți, precum și muncile pregătite pentru chinuirea celor păcătoși, sunt acolo unde ai văzut două porți de fier, și acestea vor fi la sfârșitul lumii, în ziua cea înfricoșată a judecării, la a doua venire a lui Hristos. Atunci vor merge păcătoșii în munca cea veșnică iar drepecți în viața cea veșnică”.

Auzind eu acestea de la călăuza cea minunată și mergând către amiază, am ajuns într-un loc întunecos și urât, care era murdar și avea mulțime de oameni înlăuntru, cu fețele foarte întristate. Atunci am întrebat pe călăuză, cine sunt aceștia. Iar el mi-a zis: „Aceștia sunt neamul iudeilor care n-au crezut în Hristos”. Mai mergând puțin, am ajuns la un loc mai întunecos, care avea noroi și putoare multă. Acolo era o mulțime de oameni în chip de copii mici, alții în chip de căței mici fără ochi, iar alții ca viermii care mișună în murdărie. Întrebând despre ei, mi-a răspuns călăuza: „Aceștia sunt neamul ismailiților și al ereticilor”.

După ce am mai mers puțin, am dat de neamul Faraonilor (Egiptenii vechi) și erau întunecați la față și negri. De aici am trecut prin multe locuri și am văzut multe neamuri de oameni. Fiecare credință și erezie avea loc deosebit. Întrebând eu pe călăuză, m-a lămurit despre toate. Cum îmi povestea el multe și felurite, am auzit o detunătură mare sub picioarele noastre și îndată s-a făcut clocot mare și a ieșit țipăt amar și scârbos ca de un balaur mare, sau de fiară sălbatică care lovește și fluieră. Auzind eu acest țipăt necurat, m-am speriat și căutam să mă ascund în sânul călăuzei mele, întrebându-l cu frică: „Domnul meu, ce este țipătul acesta înfricoșat?" El mi-a zis: „Acesta este iadul care înghite pe toți păcătoșii și pe cei necredincioși care n-au crezut în Hristos, și niciodată nu se mai satură”. Atunci am auzit un glas de sus, care zicea: „Ce strigi și te frământă? Mai așteaptă puțin și te vei satura de mulți arhierei nevrednici, de preoți și de monahi”.

Pe când era încă în urechile mele glasul acela, m-am aflat chiar aici, pe patul meu. Văzându-mi trupul meu cel urât, nu voiam ca să intru. Însă călăuză, ea m-a silit, fără voia mea, ca să intru în trup. Și atâta m-a durut trupul meu, încât mi s-au zdruncinat toate oasele și încheieturile”.

Când a auzit soacră-sa aceste cuvinte de la Dumitru, le-a vestit în toată eparhia aceea. În vremea asta se afla pe acolo și părintele duhovnic Mitrofan ritorul, bărbat învățat și bun cuvântător, care auzind despre asta, a mers acasă la Dumitru și l-a întrebat cu de-amănuntul despre vedenia lui. Iar Dumitru a spus duhovnicului toate câte s-au scris aici. Părintele Mitrofan duhovnicul spune că a mers în trei rânduri la el acasă și l-a descusut pe Dumitru cu multă atenție și s-a încredințat că vedenia (descoperirea) este adevărată. S-a încredințat mai ales din împlinirea cuvintelor care s-au zis către călăuză (la începutul vedeniei), adică atunci când a strigat:

„Lasă-l pe acesta și adu-l pe vecinul său, Nicolae”. În adevăr, Nicolae acesta era sănătos în vremea aceea și după două zile de la vedenia lui Dumitru s-a îmbolnăvit și a murit. Și așa cele care au fost pregătite pentru îngroparea lui Dumitru, acelea au fost folosite la îngroparea lui Nicolae. Acestea le-am aflat cu adevărat și le-am scris spre folosul oamenilor credincioși, în Mănăstirea Lavra Sf. Atanasie, codicile No. 55 din Sf. Munte Athos.

O VEDENIE FRUMOASĂ DIN VIAȚA SFÂNTULUI TEODOR TIRON

Pentru o mai bună lămurire am scris această minune a Sfântului Marelui Mucenic Teodor Tiron, care se găsește scrisă în grecește în cartea cu slujba Sfântului.

Un om oarecare, bogat și evlavios, avea mare credință la Sf. Marele Mucenic Teodor Tiron. Acest om avea un servitor bun și cinstit, pe care, pentru că a fugit pe ascuns, îl căuta și nu-l găsea și din această pricină era în mare întristare. Atunci alergă către Sfântul cu rugăciuni și Liturghii, rugându-l pe el ca să-i arate pe servitorul lui. După ce a

rămas în Biserică trei zile și trei nopți, nu i s-a arătat lui Sfântul, și stăpânul se scârbea și își pierdea răbdarea. În a treia noapte, arătându-se Sfântul înaintea lui, îi zise: „Ce te superi și cârtești împotriva mea, că nu ascult rugăciunile tale pentru servitorul tău. Nu am fost aici, căci Dumnezeu mi-a poruncit să mă duc în Constantinopol pentru că Sfântul Iosif, scriitorul de cântări, om îmbunătățit și cu temere de Dumnezeu, a murit. Acela, care mult a cinstit și a slăvit pe toți Sfinții în lumea aceasta, pe Prooroci și pe Apostoli, pe Cuvioși și Mucenici și pe toți care au fost plăcuți lui Hristos, adevăratul Dumnezeu, bărbați și femei, alcătuind pentru ei Tropare și Condace, cu cunoștință și înțelepciune, care i-a fost dată lui de la Dumnezeu. De aceea am fost chemați toate cetele Sfinților să însoțim sufletului lui la ceruri, cu multă cinste și slavă, întorcându-i dragostea și cinstea cu care el ne-a cinstit pe noi în lumea aceasta.

Din această cauză nu am fost aici, pentru servitorul tău, însă nu te scârbi, ci du-te în cutare loc și ai să-l găsești pe el”.

Tot cam în felul acesta cred că s-a întâmplat și la ieșirea sufletului Cuviosului Părintelui nostru Ieroschimonahul Ioan Iacob. Căci o jumătate de ceas, după ce i se legase limba și nu mai putea vorbi, a ținut mâna ridicată în sus, blagoslovind și făcând semnul Sfintei Cruci și mai sus și mai jos, și în dreapta și în stânga, după cum blagoslovește Preotul în vremea Sfintei Liturghii, când zice: „Pace tuturor”.

Căci el așa avea obiceiul. Când venea cineva la dânsul și-i cerea blagoslovenie, el mai întâi îi făcea semnul Sfintei Cruci cu mâna deasupra capului, dacă cel ce a venit era creștin Ortodox. Pe urmă îi dădea mâna (să o sărute), zicând: „Domnul să te blagoslovească”.

Și eu așa cred, că aceia pe care îi blagoslovea erau Sfinții pe care i-a laudat și i-a slăvit în scrierile lui. (scrisă de monahul Ioanichie)

DESPRE FOLOSUL BOLILOR ȘI FELUL CUM SE ÎNȚELEGE BOALA TRUPEASCĂ

În Lavsaiconul Sfântului Munte găsim următoarea povestire scrisă de monahul Atanasie, doctorul de la Mănăstirea Lavra: Aproape de mănăstirea Lavra, în părțile Viglei, se află o chilie cu hramul Sfinților „Trei Coconi”. Acolo petreceau în liniște trei pustnici și anume starețul

Anania împreună cu ieromonahii Azaria și Daniil. Rucodelia lor era zugrăvitul icoanelor pe marmoră. Unul dintre ei, anume ieromonahul Azaria, a paralizat, cu dureri nesuferite la toate încheieturile. Aceasta a durat 12 ani de zile. După acești 12 ani de suferință, au încetat durerile și a rămas numai cu o damblagire până la moarte. Timp de 16 ani, cât a durat boala, Azaria a fost cu totul paralizat. Numai capul și limba au rămas nevătămate și le putea mișca după voie.

Din cauza neputinței lui, au fost siliți și ceilalți doi să-și lase lucrul mâinilor (adică zugrăvirea) pentru a îngriji pe bolnav. Căci era nevoie să-l întorcă la fiecare ceas și să-l așeze când pe dreapta, când pe stânga, ca să-i mai ușureze durerile și să nu facă rană, zăcând multă vreme pe o coastă.

În această stare de chin aflându-se bolnavul, dacă venea vreun monah străin și căuta să-l încurajeze ca să aibă răbdare, el le răspundea: „Părinților, eu pătimesc după cum mi se cuvine, însă la cei care mă slujesc să le doriți mai vârtos răbdare!” .

Colegii lui însă ziceau totdeauna: „Ce răbdare să avem noi, care suntem sănătoși și sprinteni? Pentru cel bolnav este nevoie de răbdare”.

Deci prin boala fratelui lor a iconomisit Dumnezeu să dobândească cununa răbdării și cei doi colegi sănătoși. Aceștia însă neavând vreme să mai zugrăvească, au dat pricină să odrăsească și fapta milosteniei pe lângă răbdarea lor cea cu mulțumire. Monahul Iftimie de la Chilia lui Ioasaf se îndatorește să-i hrănească pe toți cu cheltuiala lui. Starețul Anania, unul din cei care îngrijeau pe bolnav, se îmbolnăvește și moare înainte de cel damblagit. După asta se îmbolnăvește de atac și ieromonahul Daniil, din cauza celor 16 ani de osteneală cu bolnavul. În sfârșit moare și damblagitul și rămâne cel atacat singur.

În clipele cele mai grele, Dumnezeu trimite pe un tânăr din insula Creta, în vârstă de 17 ani, cu numele Anania. Deși toți părinții de la celelalte Schituri îl îndemnă să nu se apropie de cel atacat, tânărul își ia obligația să îngrijească de cel bolnav, cu toată lepădarea de sine, fără să aibă frică de molipsire. În scurtă vreme, fratele Anania se călugărește și este trecut în actul Schitului ca moștenitor.

După asta nu trece mult și moare ieromonahul cel bolnav de atac. Atunci tânărul Anania, care gustase din dulceața ascultării, în loc să-și ia ucenici și să rămână stareț al Schitului, el se lipsește de toate și intră

în ascultare la un bătrân de la Schitul Capsocaliviei, învrednicindu-se de mari daruri duhovnicești.

Iată pildă de virtuți care se lucrează în zilele noastre la Sihăstria din Sfântul Munte. Sunt unii dintre noi, călugării, care au mare pază să nu se atingă cumva de vreun frate bănuït că are boală molipsitoare (cum este atacul și altele). Alții socotesc că toate bolile sunt de la demoni, cu alte cuvinte ei socotesc că toți cei bolnavi sunt stăpâniți de duhuri rele. Mai sunt apoi alții care socotesc că toate bolile vin la oameni drept pedeapsă pentru păcate. Nici una din părerile acestea nu sunt întemeiate pe dreapta socoteală.

Mai întâi, este lucru știut că bolile la călugări nu au același mers ca și la mireni. Mărturisesc despre asta toți doctorii care au avut de-a face mai multă vreme cu bolnavii mănăstirilor. La călugări boala vine de multe ori fără veste și fără vreo pricină firească din afară. De asemenea și vindecarea la călugări se face într-un chip deosebit și anume: sunt boli la călugări, care se vindecă în chip minunat, fără leac și fără operații. Dar iarăși sunt unele boli călugărești pe care doctorii le pot pricepe și care nu se pot vindeca cu nici o doctorie. Nu trebuie să ne mirăm de asta și nici să dăm totdeauna vina pe duhuri necurate.

Viața călugărească este viața cea mai presus de fire, adică o viață trăită mai mult cu duhul; pentru asta se numește și viață duhovnicească. Iar cinului călugăresc i se zice și cinul îngeresc. Scopul vieții călugărești este desăvârșirea duhovnicească, sau după cuvântul Sfinților Părinți ea este omorârea trupului și sfințirea lui. Deci, dacă viața călugărului este mai presus de fire, atunci și bolile lui sunt mai nefirești și nu se potrivesc cu ale mirenilor. La călugări mersul bolilor atârnă de starea sufletească. Dar asta nu ne îndreptățește să zicem că numai cei păcătoși se îmbolnăvesc și nici să credem că duhul necurat pricinuieste boala. Afară de asta între monahi nu se cade a avea frica de molipsire, așa cum obișnuiesc mireni. Dumnezeu cunoaște slăbiciunile noastre cele sufletești și ne trimite boala ca pe un fel de doctorie a sufletului. Și până când nu se vindecă sufletul, nici boala trupului nu se vindecă. Mai sunt și cazuri când unii călugări n-au patimi sufletești, dar neavând povățuitor și nici loc îndemânatic pentru viața călugărească, sunt în primejdie a se molipsi de la alții cu apucături rele. Pentru asta Dumnezeu trimite anumite boli trupești ca să nu cadă în patimi sufletești.

DESPRE ÎNSEMNĂTATEA CANONULUI

După cum este cunoscut de toți, Taina cea Sfântă a Pocăinței este alcătuită din două părți principale și anume:

1. Căința inimii și
2. Mărturisirea păcatelor.

La un loc cu mărturisirea este socotit și canonul, care completează lucrul mărturisirii. Pocăința nu este deplină, dacă nu este urmată de împlinirea canonului rânduit de preot. Deci, putem spune că regula canonului este completarea mărturisirii și zăvorul Pocăinței.

Mulți dintre creștinii de azi nu pot înțelege ce rost are canonul de la mărturisire. Unii își dau cu părerea că prin împlinirea canonului omul își răscumpără iertarea păcatelor. Cu alte cuvinte, ei socotesc canonul ca o despăgubire sau ca un fel de plată pentru păcate. Alții socotesc canonul ca o pedeapsă sau taxă de ispășire pentru vinovăția păcatelor. Sunt apoi și alții, mai nepricepuți, care cred că prin canon se răzbună preotul asupra celor vinovați, iar alții, din multă nesimțire, nu dau nici o atenție la rânduiala canonului, zicând că este ceva numai de formă sau numai o scornitură a preotului.

Toate părerile acestea sunt greșite și aduc mare pagubă pentru mântuire. După învățătura Sfinților Părinți și după predaniile Bisericii, canonul de la mărturisire nu înseamnă nici răsplată sau despăgubire pentru păcate, nici pedeapsă pentru vina greșelilor, nici armă de răzbunare pentru slujitorii Bisericii și nici formă goală sau născocire, cum cred unii. Canonul face parte din taina cea sfântă a Pocăinței și este ca o rețetă pe care o recomandă doctorul la cel bolnav.

Cel care a fost vătămat de răutatea păcatului este asemenea cu un om rănit, care are nevoie de îngrijirea doctorului. După ce lecuiește pe cel rănit, doctorul îi rânduieste și o anumită dietă pentru ca să fie păzit de infecție sau de inflamație. Chiar dacă se închide rana și chiar dacă se tămăduiește bolnavul, tot mai este nevoie de pază și de întărire. Tot asemenea și duhovnicul, după ce îi citește molitfa de iertăciune, sau înainte de molitfă, îi rânduieste o dietă la cel mărturisit, care se numește canon.

De aici putem cunoaște că nu se dă iertare în schimbul canonului, căci împlinirea canonului urmează după molitfa de iertăciune pe care o citește preotul.

Darul iertării la taina mărturisirii nu se dă pentru canon, ci din mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu. Să nu creadă cineva că prin canon își acoperă vina păcatelor sau că el dă prețul de răscumpărare pentru păcate. Vina păcatelor noastre a plătit-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos pentru toți oamenii și pentru totdeauna, aducându-Se pe Sine jertfă, prin Sfintele Lui Patimi. Însă nu primesc iertare decât numai cei binecredincioși, care fac pocăință curată. Toate jertfele noastre și toate canoanele nu au nici un preț, fără Jertfa cea mare a Domnului.

Un singur păcat a săvârșit strămoșul Adam și după el, vreme de cinci mii cinci sute de ani, toți Dreptii, toți Patriarhii și toți proorocii din Legea Veche, n-au putut să răscumpere păcatul moștenit de la Adam. Dacă pentru o singură greșală n-au putut să plătească toți aleșii cei din veac ai lui Dumnezeu, atunci cum să ne bizuim noi, păcătoșii, că vom plăti numai prin canon toată vina greșelilor noastre, care sunt mult mai grele ca ale lui Adam.

Numai jertfa cea negrăită a Mântuitorului acoperă mulțimea păcatelor noastre, dacă avem credință și mărturisire curată. Căci prin rana Lui, noi toți ne-am vindecat, cum grăiește Sf. Biserică. În privința aceasta, mulți se înșală, punându-și nădejdea în canonul care îl împlinesc voinicește, iar la mărturisire nu au deplină umilință și de multe ori osândesc pe cei mai slabi, care nu pot împlini canonul, ca ei, cu metanii până la pământ.

Dar să știe toți că nu numai metaniile și închinăciunile sunt socotite drept canon. Ar însemna că numai cei voinici la trup se mântuiesc. Dar să știm că toți oamenii au canon. Atât cei voinici cât și cei slabi, atât monahii, cât și preoții și patriarhii au canonul lor. Canonul este de mai multe feluri și se rânduiește după puterea și înlesnirea fiecăruia. La unii, duhovnicul rânduiește să facă metanii mari sau închinăciuni, la alții le rânduiește post mai îndelungat, unora le poruncește să nu mănânce carne și să nu bea vin, iar pe alții îi oprește de a se împărtăși cu Sfintele Tăine, pentru o vreme oarecare sau pentru toată viața. La unii le rânduiește să facă mai multe rugăciuni sau milostenii, pe unii îi îndeamnă să citească mai mult din cărți sfinte, pe mireni îi oprește de a merge la teatru sau la petreceri, pe unii îi îndeamnă să-i sfătuiască pe cei neștiutori, iar la alții le poruncește să păzească mai mult tăcerea. Toate aceste rânduieli pe care le dă duhovnicul la mărturisire poartă numele de canon, adică dietă duhovnicească.

Iată ce scrie Cuviosul Nicodim Aghioritul în Sfătuirea către Duhovnici: „Nu uita, duhovnice, de a sfătui pe cei păcătoși ca să nu-și pună nădejdea în canon, nici să nu creadă că numai prin canon sau prin îndreptarea lor vor dobândi iertarea păcatelor de la Dumnezeu!” Nicidecum, căci aceasta este o părere greșită a ereticilor. Păcatul fiind o răutate nemărginită, care aduce ocară lui Dumnezeu, Celui nemărginit, nu este cu putință să se dezlege numai prin faptele sau îndreptările omului. Căci, după graiul Sf. prooroc Isaia: „Toți ne-am născut cu întinăciune, ca o cârpă lepădată este toată dreptatea noastră”.

Să avem toată încredințarea că luăm iertarea păcatelor prin mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu, prin răscumpărarea săvârșită de către Fiul lui Dumnezeu, prin moartea Sa și prin sângele Său cel vărsat pe Cruce și apoi prin sânguința noastră. Cum zice și Sf. Apostol Pavel: „Nu prin lucrurile pe care întru dreptate le-am făcut noi, ci după a Lui milă ne-a mântuit pe noi” (Tit 3, 25).

Iar în cartea I a Sf. Apostol și Evanghelist Ioan zice: „Sângele lui Hristos ne curățește pe noi de tot păcatul”. Aceasta se adeverește și prin cuvintele pe care însuși Dumnezeu le rostește către Sf. Prooroc Isaia, zicând: „Eu sunt care șterg fărădelegile tale, pentru Mine!” adică prin milostivirea Mea.

Deci, nu canonul sau faptele noastre șterg păcatele, ci darul lui Dumnezeu împreună cu sânguința noastră. Canonul este pentru pază și semnul prin care ne aducem aminte totdeauna de păcatele ce am făcut.

Despre aceasta ne lămurește și Sf. Ioan Gură de Aur zicând: „Nu pentru ca să-ți muncești gândul tău, ci ca să îți înveți sufletul tău să nu zburde la patimi și să nu cadă iarăși în aceleași, și pe lângă aceasta, pentru ca să cunoști cu adevărat, prin aducerea aminte, darul cel mare pe care l-ai primit de la Dumnezeu, iertându-ți atâtea păcate, precum și Pavel își aducea aminte totdeauna că a prigonit Biserica” (Cuvântarea a 38-a la cartea I către Corinteni).

CE ÎNSEAMNĂ DEPĂRATREA DE SFINTELE TAINE, PENTRU CEL CARE SE POCĂIEȘTE

Mulți dintre noi ne împușinăm la suflet și ne descurajăm atunci când duhovnicul ne oprește pentru o vreme de la Sfânta Împărtășire.

Am avut prilejul să cunosc unele persoane, care fiind oprite de la Sfintele taine de către un preot, au alergat la altul mai milostiv, să le facă pogorământ. Această cerere nu ar fi spre vătămare, dacă persoana care s-a mărturisit, s-ar cunoaște că este nevinovată și nu are ceva vrednic de oprire.

Dar în cazul când cineva este vinovat de păcate grele și caută să precupețească mărturisirea, atunci își adună prin asta osândă peste osândă. Căci nesocotind sfatul unui preot, care îți dorește mântuirea și alergând la altul, care este mai nepăsător, aceasta înseamnă că faci precupeție cu Taina cea mare a Pocăinței. Mai sunt și unii, care nici pe cel care îl sfătuiește nu-l ascultă și nici pe altul nu întreabă, ci își dezleagă singuri canonul și se împărtășesc fără să aibă blagoslovenia cuvenită. Pe unii ca aceștia n-are cine să-i plângă și îi ajunge fără zăbavă mânia lui Dumnezeu, căci ei cu bună știință se fac defăimători de cele sfinte, cum spune Cuviosul Nicodim Aghioritul.

După toate acestea îți grăim ție, frate, că se cuvine să păzești cu dinadinsul depărtarea de Împărtășire, câți ani va rândui duhovnicul tău. Pentru că depărtarea aceasta, la cei căzuți în păcate grele, este o împlinire de canon a tuturor canoanelor. Și această depărtare de Împărtășire este nevoie la cei vinovați de păcate, și trebuie socotită această depărtare ca o temelie a Pocăinței celei adevărate.

Pentru că de vei îndrăzni să te împărtășești în acești ani, prin aceasta te faci ca un al doilea Iudă. Și de vei sili pe duhovnic să te ierte, atunci te arăți prin aceasta că nu ai pocăință, ci te afli că ești un silnic, adică ești un tiran, care silești Legile cele dumnezeiești și Canoanele Sfintelor Soboare și ale Sfinților Părinți. Atunci dumnezeiasca Împărtășire nu-ți este spre iertare, ci spre osândă și mai multă muncă. Și pentru ca să înțelegi aceasta mai bine, primește această pildă: precum un om care are răni la trup, merge de se arată la doctor și primește de la dânsul poruncă să pună cutare plasture la răni și pe lângă aceasta să nu bea vin, să nu mănânce anumite bucate, căci altfel nu i se vindecă rănilor; în acest chip și tu frate, ai avut răni gândite, adică duhovnicești la sufletul tău (adică păcatele).

Arătându-te la duhovnic, acesta ți-a rânduit să pui plasture la răni, care este canonul postirii, al mâncării celei uscate, al metaniilor, al milostivirii și al Rugăciunii. Deci, dacă nu vei asculta sfatul lui, ci vei

lua cele oprite, adică Sfintele Taine, atunci rănile tale nu se vindecă și păcatele nu se curățesc, ci dimpotrivă, mai cumplite și mai mari se fac. Dar nu numai atât, ci și moarte sufletească și trupească îți pricinuieste această neascultare, precum zice dumnezeiescul Pavel: „Pentru aceasta mulți dintre voi sunt neputincioși și bolnavi și mulți răposează, adică mor sufletește. Și aceasta zice Sf. Apostol, pentru că unii fiind nevrednici, se împărtășesc și din cauza aceasta ajung bolnavi, neputincioși și mulți dintre ei mor. Noi știm că toți oamenii se îmbolnăvesc trupește și nimeni nu este scutit de neputință și de moarte. Însă boala și neputința precum și moartea celor care se fac vinovați de Trupul și Sângele Domnului, nu sunt obișnuite, ca la toți oamenii. De obicei la aceștia bolile și neputințele sunt mai mult sufletești, dar se răsfrâng și asupra trupului. La ei vine boala pe neașteptate și fără să aibă vreo pricină firească. Îi ajunge de multe ori paralizarea sau boala grea la creier. Mai toți au mereu fiori de frică, neastâmpăr și sunt cu ideea că îi urmărește cineva și îi persecută. Întocmai cum spune la Sfânta Scriptură despre Cain. Acela s-a făcut vinovat de sângele fratelui său, iar cel care îndrăznește la Sfintele Taine, fără să aibă blagoslovenie, se face vinovat Trupului și Sângelui celui scump al Domnului. Iată pentru ce Sf. Părinți îi aseamănă pe aceștia cu vânzătorul Iuda Iscarioteanul.

DESPRE FOLOSUL CANONULUI

Cel care păzește canonul său este fiu adevărat al Bisericii. Așa scrie Sfântul Nicodim Aghioritul și anume iată ce spune despre aceasta: de vei păzi canonul duhovnicului tău, arăți prin aceasta că în adevăr te pocăiești și ești adevărat „fiu al lui Dumnezeu” după dar și al Sfintei Biserici, care a rânduit această certare a canonului.

Iar dacă dimpotrivă, vei lepăda canonul duhovnicului tău, aceasta este semn că pocăința ta nu este adevărată, ci mincinoasă. Este semn că ești adevărat fiu al lui Dumnezeu și al Bisericii. Aceasta se adeverește și din cuvântul Sf. Apostol Pavel, care zice: „De suferiți certarea, Dumnezeu se poartă cu voi ca și cu niște fii, căci oare este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe? Iar de rămâneți fără certare, care este

obștească pentru toți, atunci nu sunteți fii, ci copii născuți fără de lege (băstarzi). Fiecare certare nu ni se pare la început bucurie, ci întristare, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptății!” (Evr. 12, 7, 8 și 11).

Sf. Ioan Gură de Aur, tâlcuind aceste cuvinte apostolești, spune că omul păcătos este asemenea unui cal nărăvaș. Când îl vede stăpânul pe cal că nu merge bine pe drum și caută să-l dea în prăpastie, atunci îi pune zăbale în gură, îl smucește cu putere și de multe ori îl lovește cu biciul. Dar aceasta nu o face spre răzbunare sau spre pedeapsă, ci ca să-l învețe a păzi drumul. La fel să se înțeleagă și canonul pe care îl rânduieste duhovnicul celui care alunecă în diferite păcate. Căci știut este că dacă leagă duhovnicul, Dumnezeu nu mai leagă a doua oară, și când ne judecă duhovnicul, atunci scăpăm de judecata cea viitoare a lui Dumnezeu. Deci să nu pară ca o asprime sau ca o tiranie canonul duhovnicului, ci dimpotrivă ca o mare blândețe și ca o iscusită vindecare.

Se întâmplă uneori ca duhovnicul să fie prea milostiv și să-ți rânduiască puțin canon. Atunci se cuvine ca tu singur să-l rogi să-ți dea mai mult, precum obișnuiesc să facă mulți din cei care se pocăiesc cu fierbințeală, pentru a îmblânzi prin canonul acesta vremelnicele Dumnezeiasca dreptate și ca să te încredințezi mai mult că Dumnezeu ți-a iertat pedeapsa cea veșnică, care se cădea ție pentru păcate.

PENTRU CEI CARE DEFAIMĂ CANONUL DE LA MĂRTURISIRE

Înțeleptul ierarh Gavriil al Filadelfiei scrie în cartea sa „Pentru Taine” următoarele: „cel care nu s-a supus canoanelor, este nevoie să se trimită la judecățile cele de acolo, adică la Județul cel înfricoșat și va da cuvânt pentru răutățile ce a făcut, ca cel ce a călcat legile Bisericii”. La aceste cuvinte, adaugă și Sfântul Nicodim Aghioritul sfătuiră sa, zicând: „În scurt îți zicem că una din două cuvinte se cuvine să alegi, o, frate: sau aici să iei vremelnicele canonul păcatelor tale, sau acolo veșnic, în lumea cealaltă. Dacă îl vei primi aici, în viața aceasta, atunci scapi de cel de acolo. Iar de nu îl vei lua aici, negreșit îl vei lua acolo veșnic.

Dacă nu ascuți de cuvântul duhovnicului și nu primești canonul legiuit, atunci să știi că duhovnicul nu are putere să te ierte, căci zice Sf. Vasile cel Mare că puterea de a ierta păcatele nu este absolută, adică nu se dă așa cum se întâmplă, ci după ascultarea celui care se pocăiește, către cel care îi îngrijește sufletul (Cuv. 15 al Sf. Vasile cel Mare despre Certări).

Deci se cuvine să primească păcătosul cu bucurie canonul său. Dacă sora lui Moise nu ar fi fost izgonită afară din tabără, timp de 7 zile, canon pentru greșală, nu s-ar fi curățit de lepră. Dacă omul cel prea desfrânat din Corint nu s-ar fi dat satanei, după canonul Sf. Apostol, atunci nu s-ar fi mântuit sufletul lui (I Cor. cap. V).

La fel și tu, frate, de nu vei lua această puțină certare a canonului, atunci nici de lepra păcatelor nu te curățești desăvârșit, nici sufletul tău nu se mântuiește. Împăratul David, ca să-și îplinească canonul, a fost izgonit de la împărăție de către însuși fiul său, Avesalom. Umbla prin munți și prin văi cu picioarele goale și era urât și împrășcat cu pietre de către semenii săi, căci, deși prin mărturisire l-a iertat Dumnezeu, nu i s-a iertat canonul, adică certarea vremelnică pentru păcat.

Împăratul Teodosie cel Mare, care este în rândul sfinților, a fost canonisit de Sf. Ambrozie să nu intre în Biserică 8 luni de zile, iar alt împărat pentru omorul ce făcuse, a fost canonisit ca dezbrăcându-se de hainele împărătești, să meargă desculț pe un munte înalt și acolo să petreacă 40 de zile în rugăciuni, gustând numai pâine și apă și odihnindu-se pe pământ gol. Și alți împărați au făcut canon greu pentru păcatele lor. Iar tu, omule, oare ești mai mare decât aceia sau mai gingaș la trup decât ei? De ce nu primești puținul canon pentru păcatele tale? Să nu te înșele gândul că prin bani vei răscumpăra canonul tău. Împărații aceștia aveau mai mulți bani decât tine și ar fi putut să plătească milioane de galbeni, numai să nu ia acest fel de canon. Dar aceasta nu este cu putință să se facă. Trupul care a păcătuit, acela trebuie să se certe.

ÎNTRISTAREA CEA PENTRU PĂCATE

Am amintit mai înainte că cel care se pocăiește cu adevărat, trebuie să simtă durere în inimă pentru păcatele sale, adică să aibă întristare și zdrobire de inimă. Avem ca pildă întristarea Sf. Prooroc David, care

om cu lacrimi așternutul său și băutura sa cu lacrimi o amesteca. Iar în Sf. Evanghelie, avem pilda vameșului cel păcătos, care din multă rușine și întristare, nu îndrăznește să ridice ochii săi către cer, ci se tânguie, bătându-și pieptul cu pumnii.

Orice om care greșește înaintea lui Dumnezeu simte o durere lăuntrică, o părere de rău pentru că a scârbit pe Dumnezeu. Această întristare, care zdrobește inima și de multe ori stoarce lacrimi fierbinți, este socotită ca cea dintâi jertfă pe care o aduce omul pentru păcatele sale. „Jertfa lui Dumnezeu este duhul umilit, inima înfrântă și smerită” (zice Sf. Prooroc David). Iar Sf. Apostol Pavel, în cartea sa către Corinteni scrie că „Întristarea pentru Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă, iar întristarea lumească, naște moarte” (2 Cor, 7, 10).

Apoi femeia cea păcătoasă din Sf. Evanghelie uda cu lacrimi picioarele Mântuitorului și le ștergea cu părul capului, iar Sf. Apostol Petru, ieșind din curtea arhierului a plâns cu amar pentru cuvintele lepădării lui. Însă trebuie să luăm seama că nu orice întristare este semn de pocăință curată. Mai este și întristarea falsă, care nu vine din pocăință, ci din ambiție și din iubirea de sine.

Așa, de pildă, când cineva se zdrobește și se bocește de frică ca nu cumva să se descopere păcatul lui și să se facă de rușine. Aceasta se întâmplă la oamenii mândri, care nu plâng pentru că au scârbit pe Dumnezeu prin păcate, ci plâng de frică să nu se descopere urâciunea lor și să pătimească rușine. Ei se tânguiesc și se roagă lui Dumnezeu nu pentru iertare, ci ca să-i izbăvească de rușinea oamenilor, adică să le acopere păcatul. Iar dacă unii ca aceștia s-au încredințat că nu s-a descoperit păcatul lor, atunci uită întristarea și urmează din nou cele vechi. Tot asemenea și cei care au păcate grele nemărturisite, când ajung la vreo primejdie de moarte, atunci îi vezi că se zdrobesc și se tânguie cu amar. Dar această întristare nu este după Dumnezeu, căci este schimbăcioasă. Ea vine numai de frica morții, iar nu din pocăință curată. Cel care are căință adevărată, nu așteaptă să vină boală grea, sau altă primejdie mare spre a se pocăi, ci totdeauna se căiește și caută să se mărturisească, fără să ajungă la primejdie.

Pe când cei care se căiesc numai de frica morții, au întristare înșelătoare. Unii ca aceștia, când văd că a trecut primejdia, părăsesc pocăința. Atunci îi vezi că se schimbă numaidecât, uită întristarea cea

pentru păcate și de multe ori se căiesc pentru că s-au pocăit. Iar din întâmplare au apucat să spună la cineva o parte din păcate, atunci se feresc de persoana aceea ca și cum ar avea o boală molipsitoare. Uneori se poartă cu dușmănie față de persoana care i-a îndemnat la pocăință. Pentru că a trecut primejdia, ei nu mai au frică de moarte. Încep iarăși dușmăniile vechi, pe care le-au curmat la vreme de primejdie și lucrează iar fărădelegea. Aceasta este întristarea cea mincinoasă, care izvorăște mai mult din ambiție, iar nu din frica lui Dumnezeu. „Întristarea cea după Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă”, după cuvântul apostolesc, iar întristarea care vine numai la vreme de primejdie, nu este semn de pocăință, ci este o întristare falsă sau lumească, cum o numește Sf. Apostol Pavel și această întristare aduce moarte. Așa a fost întristarea împăratului Saul și a lui Ahab, care nu le-a folosit la nimic.

CHIPUL POCĂINȚEI. UȘA MÂNTUIRII

După cum vedeți în chipul zugrăvit alături(*), ușa nu este prinsă de tocuri. Dacă am pune numai tocurile, nu putem zice că am asigurat casa. Și iarăși, dacă punem numai ușa singură rezemată de zid fără să aibă tocuri, nu facem treaba de ispravă. Pentru asigurarea casei este nevoie de ușă împreună cu tocurile.

Deci, după cum ușa de la casă este prinsă de tocuri, tot așa și mărturisirea este legată de pocăința inimii și amândouă împreună alcătuiesc Taina Pocăinței care asigură mântuirea noastră.

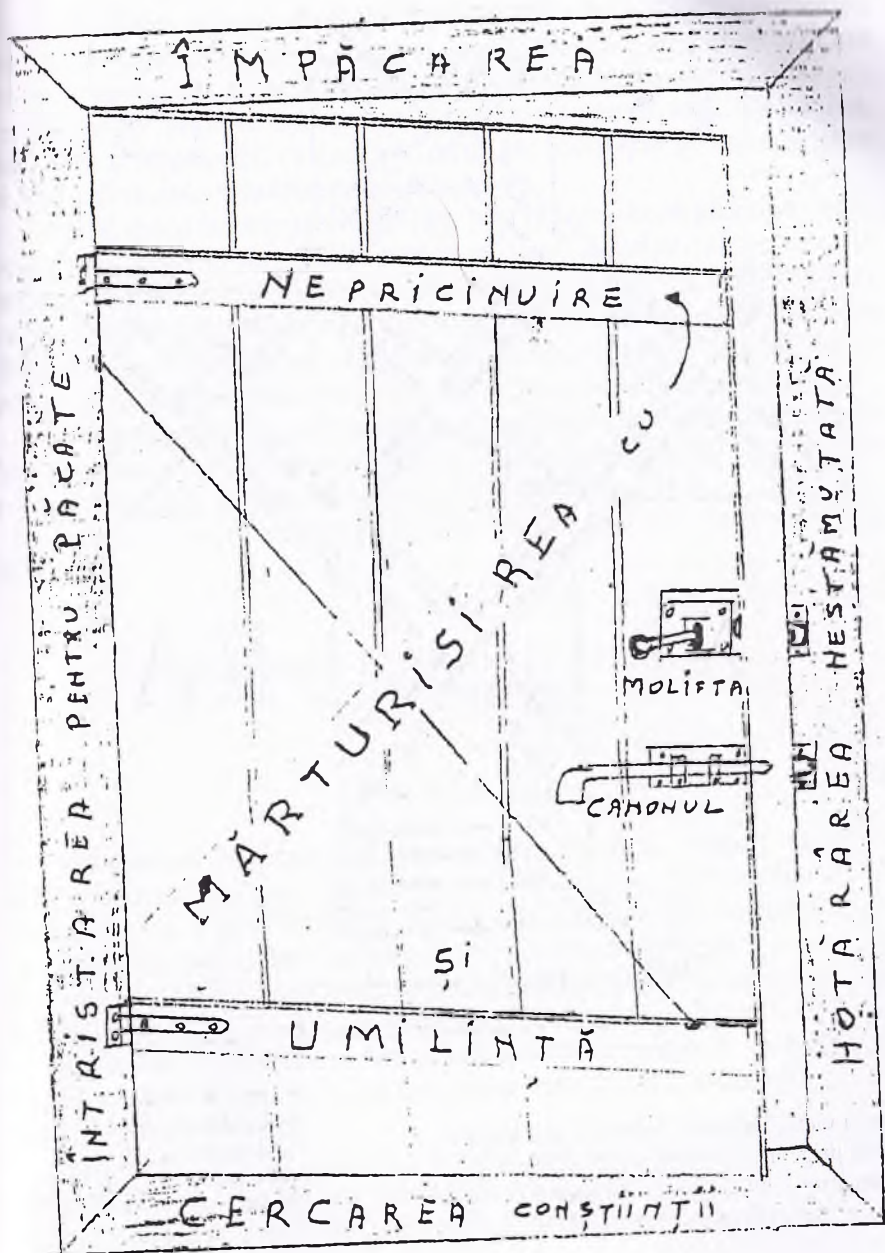
Acum să le luăm pe fiecare deosebit și să vedem cum sunt alcătuite: Părțile din care se naște căința inimii sunt patru la număr, după cum și tocurile de la casă sunt făcute din patru lemne.

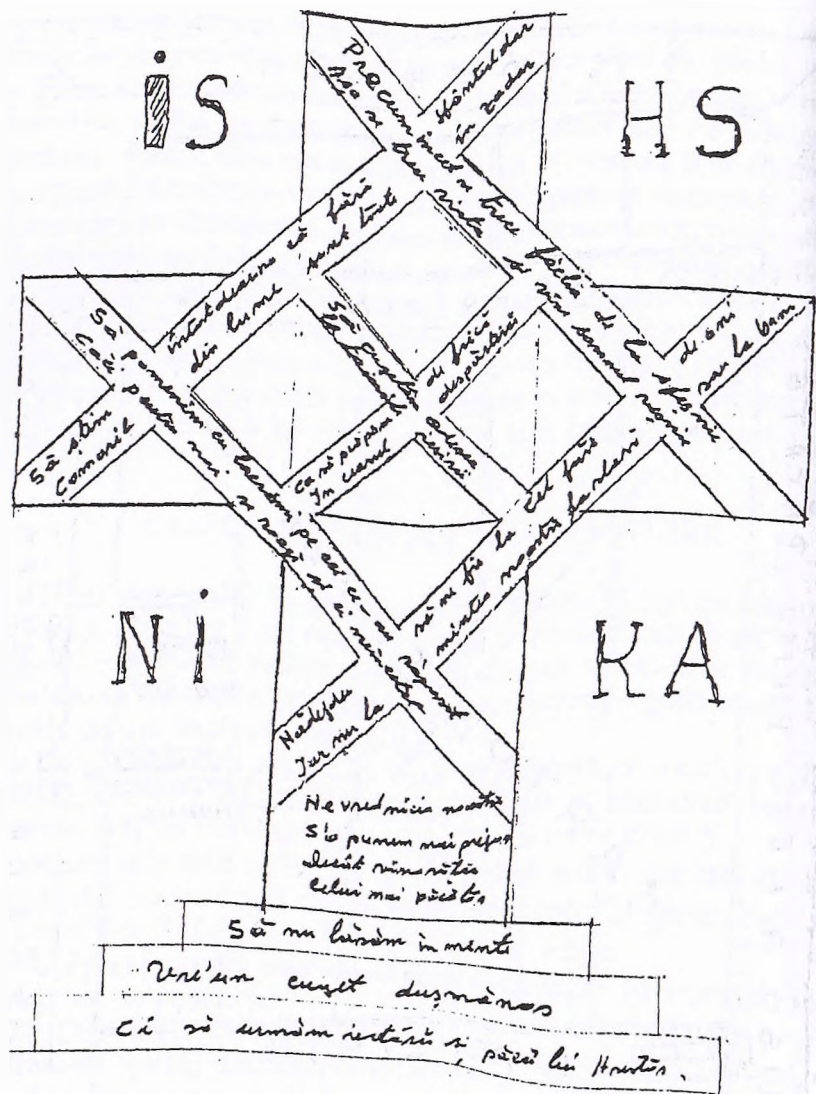
1. Pragul căinței este cercetarea conștiinței. Fără pragul acesta nimeni nu se pocăiește.

2. Din cercetarea cugetului se naște întristarea pentru păcate, care alcătuiește lemnul din dreapta tocurilor.

3. După aceea ne hotărâm ca să nu mai lucrăm cele rele. Această hotărâre este latura din stânga a tocurilor, după cum se vede în poza alăturată.

* În poezia „Cugetări smerite” partea a II-a, lipsește din desen a 7-a strofă, penultima.

Crucea vieții omenești: Necazuri, strămtorări, boli și prigoane. Acestea răbdându-le cu mulțumire – cu darul lui Dumnezeu – vom dobândi negreșit mântuirea!

De ziua Sfântului
Ioanichiecel Mare
9 Decembrie 1958
Ion Iacob Ștefanescu
Școlăuș, S. Arna
Hova

4. În sfârșit se pune și partea de sus a pragului, care este împăcarea cu toți pe care i-am supărat ori i-am nedreptățit, iertând și pe cei care ne-au greșit nouă. Fără împăcare, căința noastră nu este deplină.

După ce facem aceste patru lucruri adică: cercetarea, întristarea, hotărârea și împăcarea, ca pe niște tocure ale pocăinței, pe urmă așezăm și ușa, adică facem mărturisirea păcatelor.

Mărturisirea trebuie săvârșită fără pricinuire și cu deplină umilință, acestea sunt ca și stinghiile care sunt de-a curmezișul ușii ca să întărească scândurile. Împlinind mărturisirea, noi cerem apoi canonul cuvenit, care este ca un zăvor pentru ușa pocăinței. Abia după ce lăgăduim că vom împlini sfatul duhovnicului, primim dezlegarea de păcate prin molitfa preotului, care este cheia de la taina pocăinței.

Trebuie știut că prin canon nu se înțelege numai metanii și închinăciuni, ci orice îndeletnicire pe care o rânduieste duhovnicul (fie post, milostenie, tăcere, iertăciune, citirea cârților, etc.).

Cu asta se împlinește pocăința desăvârșită, care este ca un al doilea Botez.

O ISTORISIRE DIN MÂNĂSTIREA LAVRA, SFÂNTUL MUNTE

*Despre felul cum s-a mântuit o călugăriță,
care a căzut în păcat*

Un sihastru cu viață sfântă ne-a povestit că în vremea veche se afla în cetatea Tesalonic o mănăstire de fecioare. Din lucrarea diavolului una dintre ele a fost luptată ca să iasă din mănăstire. Și ieșind a căzut în păcatul curviei. Zăbovind ea o bucată de vreme în necurăția aceasta, la urmă și-a venit în simțire și prin darul Preabunului și Iubitorului de oameni Dumnezeu, s-a căit de păcatul ei. Deci, s-a pornit spre mănăstire, cu hotărârea neștrămutată de a petrece restul vieții în pocăință și osteneală. Dar în poarta mănăstirii, când voia să intre înăuntru, a căzut jos și a murit.

În vremea aceea, Dumnezeu a descoperit unui episcop sfânt despre sfârșitul ei. Și anume a văzu episcopul cum au venit Îngerii să ia sufletul călugăriței, iar demonii ședeau împrejur, certându-se și zicând: „Pentru

ce ne faceți nedreptate și o luați pe aceasta? Ea este a noastră ca ceia ce ne-a slujit nouă atâta vreme prin patima curviei!”. Iar îngerii ziceau: „Aceasta s-a lepădat de voi și a alergat la pocăință”. Atunci demonii au grăit iarăși: „Dar ea n-a intrat încă în mănăstire, deci cum ziceți că s-a pocăit?”. Îngerii însă au răspuns: „Să știți că chiar din clipa când Dumnezeu a văzut pornirea ei cea bună și hotărârea ce avea de a se mărturisi, precum și sânguința cu care a alergat la mănăstire, i-a dăruit iertare, pentru aceasta s-a mântuit. Căci întorcerea de la rău și pocăința sunt la voia omului, iar viața și moartea sunt la voia lui Dumnezeu”.

Auzind acestea demonii s-au depărtat rușinați. Deci, să cunoaștem și noi, fraților, bunătatea cea nemărginită a lui Dumnezeu și să alergăm la pocăință și la mărturisire, pentru a ne învrednici de asemenea iertare. Dacă însăși hotărârea omului pentru mărturisire și făgăduința inimii au așa de mare preț înaintea lui Dumnezeu, atunci cu cât mai mare preț este primită mărturisirea cea curată și supunerea celor care trăiesc în mănăstiri de obște. Mântuirea lor este asigurată, numai să păzească dragostea frățească față de toți, căci urâciunea pe mulți nevoitori îi lipsește de mântuire.

DIN LIMONARUL SFÂNTULUI SOFRONIE

Ne-a povestit avva Ilie (zis Ciobanul) că șezând el într-o zi aproape de mănăstirea Famenilor, pe la al șaselea ceas din zi a bătut în poarta mănăstirii o femeie. Ieșind el, a întrebat ce dorește, iar ea a zis: „Și eu, domnule avvă, petrec viață pustnicească și stau în cutare peșteră (acea peșteră era cam la un kilometru și jumătate depărtare de mănăstire) și mergând eu prin pustie, zicea ea, am însetat foarte din cauza căldurii, deci fă dragoste și-mi dă puțină apă să beau!”. Atunci avva i-a dat să bea, și potolindu-și setea, a plecat cu pace. Însă după aceea, a început vicleanul să-l lupte cu poftă către ea, așa de tare, încât neputând el să mai rabde focul patimii, a ieșit din peștera lui și luând toiagul s-a pornit să meargă la ea.

Mergând el puțin, a căzut în uimire, adică a avut o vedenie și a văzut pământul desfăcându-se și primindu-l pe el înăuntru. Acolo, în sânul pământului, a văzut cum zăceau trupuri moarte, spintecate și

putrede. Din ele ieșea o duhoare nesuferită. Un oarecare bărbat încuviințat la chip, i-a arătat acele trupuri, zicând: „Iată, acest trup este de femeie, acela de copil. Deci împlinește-ți pofta cât vrei. Însă pentru această plăcere, socotește de câte osteneli ai să te păgubești, căci ce dorești doară alta decât aceste putregaiuri. Vezi pentru care păcat se lipsesc oamenii de împărăția cerească! vai și amar neamului omenesc, căci pentru un ceas de plăcere se grăbesc a-și pierde toată osteneala nevoițelor de mai înainte!”. Zicând acestea, bărbatul încuviințat a venit și l-a ridicat pe avva Ilie din adâncul pământului. Atunci, venindu-și în fire, a simțit că a încetat războiul trupului și așa s-a întors la peștera lui, mulțumind lui Dumnezeu.

DESPRE PATIMA CURVIEI

Pofta trupească vine la oameni uneori:

1. din mulțimea sângelui, alteori,
2. din hrană sau băutură prea multă, din somn mult și din răsfațare, apoi,
3. din lucrarea diavolului,
4. din clevetire și
5. din înălțarea minții, când cel nepătat se înalță întru sine, socotindu-se mai vrednic decât alții. Pe unii ca aceștia din urmă îi slobozește Dumnezeu să cadă, pentru a-și veni întru simțire din smerenie, făcându-li-se cu asta pricină de mântuire. Căci cel mândru până nu cade, nu se smerește.

CE ÎNSEAMNĂ O MICĂ CLĂTINARE DIN RĂDĂCINA CREDINȚEI.

PILDĂ DIN VIAȚA SF. PAISIE

Acum vreo șaisprezece veacuri în urmă strălucea în părțile Egiptului ca o stea luminoasă Cuviosul Paisie cel Mare. Din numărul cel mare al ucenicilor săi, Cuviosul Paisie avea pe unul mai de aproape pe care îl iubea mult pentru nerăutatea și pentru simplitatea lui. Odinioară

acest ucenic a mers în cetate spre a vinde lucrul mâinilor. Întorcându-se în schit după câteva zile, ucenicul vede cu mirare că duhovnicescul lui părinte, adică Paisie, care îl avea la atâta dragoste, acum nu-i mai dă nici o atenție. Nici măcar blagoslovenia obișnuită nu i-o mai dădeu bătrânul, ba încă se ferea de el ca de un străin. Se uita lung la el cu și cum nu l-ar cunoaște. Mirat de această străină schimbare, ucenicul îl întreabă: „Părinte, de ce te ferești așa de mine?”. „Dar cine ești tu, că eu nu te cunosc!” îi răspunde bătrânul. „Cum nu mă cunoști, nu sunt eu cutare ucenic, pe care îl iubeai așa de mult?”. „Ucenicul acela era creștin, răspunde el, nu așa cum ești tu. Chipul tău din afară seamănă cu dânsul, dar sufletul tău a murit duhovnicește. Semnele credinței celei vii s-au pierdut de la tine și ești ca un mort între noi. Spune-mi, ce ai pățit pogorându-te în cetate?”. „N-am pățit nimic și nici n-am săvârșit nici un rău”, răspunde ucenicul. „Ticălosule, îi zice bătrânul, ai suferit cea mai mare pagubă și mai zici că n-ai pățit nimic! Atâta de nesimțitor ești! Fugi acum de la mine căci nu mai pot sta de vorbă cu cel care s-a lepădat de Hristos!”. „Cum părinte, eu m-am lepădat de Hristos!” a strigat cu spaimă ucenicul și a început a plânge cu suspine.

Apăsător de mustrea cea aspră, bietul ucenic și-a adus aminte despre o întâmplare pe care a avut-o când mergea spre cetate. Și anume s-a întâlnit pe cale cu un Evreu foarte meșter la cuvânt și viclean. Acesta se arăta a fi un om învățat și iscusit în cuvintele Scripturii. Văzând el pe ucenic că este simpluț și cam sfios a început să discute despre Domnul nostru Iisus Hristos. Între altele, jidovul cel viclean și-a vărsat veninul lui de șarpe, zicând că nu este Hristos adevărat acela pe care îl cinstesc creștinii, ci altul este Hristos, adică acela pe care îl așteaptă jidovii. La aceste vorbe hulitoare, ucenicul, din cauza prostimii lui, n-a îndrăznit să mustre pe spurcatul nepot al lui Iuda, nici nu și-a astupat urechile și nici nu s-a tulburat ca să se depărteze de el, ci a mers cu el înainte pe cale. S-a sfiit de vicleanul jidov și în loc să-l mustre, a căutat să-i țină hangul la vorbă și anume a rostit că poate să fie așa cum zice el. Prin cuvântul „poate” ucenicul a dat să înțeleagă că nu este nici el sigur de venirea Domnului, ca și cum ar zice că nici el nu

este departe de părerea jidovului necredincios. Îndoiala cea de o clipă, care s-a strecurat în mintea lui cea proastă, a fost socotită ca o lepădare de Hristos și Cuviosul Paisie a cunoscut cu duhul căderea ucenicului și s-a tulburat. Nepăsarea și sfiala pe care a arătat-o ucenicul față de jidovul hulitor a fost ca o trădare a sfintei credințe; pentru asta se ferea cuviosul de ucenic. Abia după o pocăință cu multe lacrimi fierbinți, ca și oarecând Sf. Apostol Petru, a fost primit ucenicul iarăși în slujbă de către Sf. Paisie.

Din această pildă putem cunoaște câtă atenție aveau Sfinții Părinți când era vorba de taina Credinței. Lepădarea ucenicului s-a făcut prin neștiință, din cauza prostimii lui. Iar dacă se întâmpla cumva ca cineva să tăgăduiască cu bună știință sfânta și dreapta Credință, atunci toți se tânguiau pentru el, ca și pentru cel mort, și nimeni dintre credincioși nu avea voie să facă legături cu cel lepădat. Mai tare se fereau de el, decât de cel bolnav de ciumă.

În asemenea cazuri, Biserica pune legătură de afurisenie pentru cel căzut din credință și numai după o lungă pocăință era primit din nou între credincioși, însă nu avea voie să se împărtășească până în ceasul morții, iar dacă era cumva cleric, atunci pierdea dreptul la slujbă pentru toată viața. Așa era în vremea veche. Dar astăzi, ce ne este dat să vedem în lumea creștinilor noștri? Cutare frate sau cutare cleric predică învățătura comunistă, laudă dogmele cele fără Dumnezeu ale ateilor, ba fac și tovărășie cu dânșii și nimeni nu se ferește de el și nici nu i se dă pedeapsa cuvenită. Unii se mai feresc puțin de cei înșelați, alții însă se sfiesc, temându-se de răzbunare, iar alții mai habotnici îi laudă pe unii ca aceștia că au îndrăzneală și sunt râvnitori pentru dreptate. (Dumnezeu Sfântul să ne păzească de asemenea înșelăciune!).

Dacă socotim bine, vedem că înșelăciunea comunistă, cu întunericul masoneriei și cu toată ceata ateilor din Apus nu este altceva decât o lepădare de Credință. Ca să fie protejați de guvernul ateilor, păstorii cei duhovnicești ascund astăzi toiagul muștrării și pleacă steagul credinței în fața stăpânirii lumești. Ba unii îi laudă pe stăpânitorii comuniști și le fac paradă (Te deum-uri). Se tem păstorii să nu jignească pe fiarele cele cuvântătoare.

IUBIREA DE ARGINT, RĂDĂCINA TUTUROR RELELOR

Un monah era bolnav și l-a luat un părinte din chinovie să-l îngrijească pe bază că nu are cele de trebuință. Deci îndemna acest părinte milostiv și pe frații din mănăstire, zicând: „Siliți-vă cât puteți să odihnim pe bolnav!”. Bolnavul însă avea o oală plină de aur și săpând sub așternutul pe care zăcea și-a ascuns acolo comoara.

N-a trecut multă vreme și s-a întâmplat de a murit cel bolnav, fără să mărturisească nimic despre aur. După ce l-au îngropat, a zis avva către frați: „Ridicați așternutul acesta de aici!”. Iar ei strângând așternutul au aflat sub dânsul aurul îngropat, pentru că se cunoștea din săpătura locului, și l-au dus la avva. Iar el văzând aurul și înștiințându-se cum s-a aflat, a zis: „de vreme ce, nici trăind și nici murind, n-am mărturisit pentru dânsul, ci la el își avea nădejdea, nu se cade să mă ating de el, ci luați-l așa cum este și-l îngropați cu el, adică împreună cu stăpânul lui”.

Deci s-au dus frații și l-au pus în mormânt. Dar în vremea când se întorceau ei, iată că s-a pogorât foc din cer peste mormântul acela și a ținut multe zile, nestingându-se, până ce a mistuit și pietrele, și țărâna și toate cele ce erau în mormânt și toți care vedeau erau cuprinși de spaimă și de mirare.

*

* *

Un pustnic oarecare a fost luptat de patima iubirii de argint. Acesta a adunat din lucrul mâinilor sale un galben, apoi doi, după asta trei și așa nevoindu-se a câștigat cinci galbeni. Nu mult după aceea a căzut bolnav la pat. I-au putrezit picioarele și a plătit doctorului cinci galbeni, dar boala lui tot nu înceta. Într-o dimineață i-a zis doctorul: „Este nevoie ca să-ți tai piciorul căci altfel va putrezi tot trupul tău!”.

Monahul însă n-a primit, ci s-a dat pe sine morții. Dacă a sosit noaptea și el se zvârcolea plângând, a venit la el îngerul Domnului și cum zăcea el, l-a apucat de picior și netezindu-l zicea către el: „Acum ce mai zici, ai să mai aduni cinci?” și în clipa aceasta tămăduindu-se bolnavul, îngerul s-a făcut nevăzut. Deci, făcându-se ziuă, a venit doctorul, bătând, ca de obicei, la ușă. Iar pustnicul sculându-se l-a întâmpinat pe el. Atunci doctorul văzându-l vindecat, a rămas înmărmurit și aflând despre cele ce s-au făcut cu el, a primit Botezul creștinesc, căci era păgân.

*

* *

Zis-a un bătrân: „Dacă dorești împărăția cerului, ești dator a nu socoti averile. Că nu este cu putință a viețui după Dumnezeu, fiind iubitor de dulceți și iubitori de arginți”.

*

* *

Zis-a un bătrân: „De la călugărul cel nevoitor și silitor pentru mântuirea sa, aceste două lucruri le cere mai mult Dumnezeu: neagoniseala și fără de grija. Că aceste două lucruri smintesc pe călugăr de la învățătura lui Iisus Mântuitorul și de la umilința, adică: agoniseala și gâlceava”.

*

* *

Povesteau oarecare dintre părinți despre un bătrân care s-a învrednicit de mari daruri de la Dumnezeu și s-a vestit în toate părțile numele lui, pentru viața lui cea îmbunătățită. Deci, a ajuns vestea despre el și la împăratul, care, trimițând oamenii săi, l-a chemat la sine pe bătrân. După ce împăratul a luat blagoslovenie de la el, a stat de vorbă, și mult folosindu-se, i-a dat aur mult. Primind bătrânul aurul, s-a întors în patria lui. Acolo a început să cumpere țarini și vii și alte lucruri de agoniseală, ca și mirenii.

Încă dinainte lumea avea obiceiul să aducă la el bolnavi ca să-i lecuiască. Însă deși au adus la el un îndrăcit și a poruncit bătrânul dracului, zicând: „Ieși din zidirea lui Dumnezeu!”. Dracul i-a răspuns: „Nu te voi asculta pe tine!”. Atunci a întrebat bătrânul: „Pentru ce nu mă ascuți?”. Iar demonul a zis: „De vreme ce te-ai făcut și tu ca unul dintre noi, ca un demon prin lăcomie, căci ai lăsat aducerea aminte de Dumnezeu care o aveai mai înainte și te-ai apucat de grijile cele pământești, pentru aceasta nu te voi asculta, nici nu voi ieși din om!”.

*

* *

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Voiești să țin la mine doi bani, pentru vreme de boală trupească?”.

Și i-a răspuns bătrânul: „Nu este bine să ții mai mult decât îți este trebuința. Deci, de vei ține acei doi bani, nădejdea ta se află la dânșii. Și de se va întâmpla să-i pierzi pe ei, Dumnezeu nu mai poartă grija de tine. Deci să aruncăm la Dânsul grija noastră, că El va purta grija de noi.

O MARE RĂTĂCIRE CARE SE ASCUNDE SUB MASCA EVLAVIEI

În anii din urmă am avut prilejul să cunosc pe un frate care veni din Grecia pentru închinare la sfintele locuri din Ierusalim, și care avea idei greșite asupra clericilor și a tainelor bisericești. Întrebându-l eu dacă nu rămâne la vreo mănăstire din Palestina, el mi-a răspuns: „Părinte, eu n-am venit la sfintele locuri pentru călugărie, ci am venit ca să mă ușurez de păcate”. „Ei, bine, i-am zis eu, dar ca să te ușurezi de păcate, ai nevoie de pocăință și pentru asta nu este loc mai potrivit decât mănăstirea”. Atunci el mi-a zis cam răstit: „A fost odată mănăstirea mănăstire și preoția preoție, dar astăzi nu mai este. S-a depărtat darul și Dumnezeu nu mai lucrează prin slujitorii de azi. Biserica s-a șters de pe pământ”.

Din vorbele acestea am înțeles că bietul închinător era ori deznădăjduit, ori rătăcit în credință. Am rămas pe gânduri câteva minute, apoi am zis: „Dacă nu mai lucrează darul prin slujitorii Sfântului Altar, atunci nu mai este Biserica creștină, pentru care Domnul și-a vărsat sângele, făgăduindu-Se că va fi cu ea până la sfârșitul veacului. Căci zice la Sfânta Evanghelie: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului. Amin.”.

Iar în cartea cea către Efeseni, Sf. Apostol Pavel scrie cum a iubit Hristos Biserica: „Și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească... ca s-o înfățișeze Sieși Biserică slăvită, neavând pată sau vătămare... ci ca să fie Sfântă și fără prihană”. (Efeseni, 5, 26).

Atunci fratele a oftat zicând: „Eu, părinte, să-ți spun adevărat că mi-am pierdut orice încredere în preoții și arhierii de azi. Pentru asta mă silesc să vin în fiecare an la sf. locuri, să mă botez în apa Iordanului și să primesc Sfânta Lumină, spre iertarea păcatelor mele”. „Foarte

bine faci, i-am zis eu, însă Botezul la Iordan îl săvârșești singur?”.
„Singur, cu Sfinții Îngeri ” mi-a răspuns el. „Și ești încredințat că primești
tertierea păcatelor prin asemenea botez, care se repetă în fiecare an?
Eu am întrebat eu. „Mai poate fi îndoială pentru aceasta? îmi zise dânsul,
dacă nici apa Iordanului nu ne curăță de păcate, atunci cine să ne mai
curețe?”.

Aceste vorbe ale bietului închinător mi-au umplut inima de durere
și văzând prostimea lui, precum și primejdia sufletească în care se
afunda, am căutat să-l lămuresc ce înseamnă Taina Botezului și cum
trebuie sfințită după sfintele Canoane. Iată cum se înșală bieții creștini,
care nu au mărturisire și nu cunosc Sf. Scripturi.

Domnul n-a poruncit la nimeni să se boteze singur, după cum nici
El nu S-a botezat singur pe Sine, ci a chemat pe Sf. Ioan Botezătorul
să slujească la Botez. Taina Sf. Botez se săvârșește numai o singură
dată în viață și aceasta se face de către slujitorii Bisericii, căci zice
Domnul la Sf. Evanghelie către Sfinții Apostoli, precum și pentru
urmașii lor, care sunt arhierii și preoți: „Mergeți dar și învățați toate
popoarele, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului
Duh... și iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului.
Amin.” (Mt. 28, 19–20). Iar în cartea cea către Efeseni a Sf. Apostol
Pavel scrie lămurit acestea: „Nu este decât un Domn, o Credință, un
Botez!”.

Deci cine crede că se curăță de păcate dacă se botează singur,
oricând dorește, acela este în mare rătăcire. Canonul 47 al Sf. Apostoli
zice: „oricare episcop sau preot va boteza a doua oară pe cel care are
Botez adevărat... să i se ia darul, ca unul care își bate joc de Crucea
și de moartea lui Hristos...”. La fel hotărăște și canonul 57 al soborului
de la Cartagina. Deci, dacă clericii, care nu socotesc Botezul cel bun
și botează a doua oară sunt pedepsiți prin caterisire, atunci oare persoana
nesfințită, care se botează singură, având ideea că se curăță de păcate
ca și cum ar săvârși taina, oare asemenea persoană nu este sub pedeapsă?

Rog pe cei care citesc aceste rânduri să mă ierte că amintesc
despre această rătăcire, care la frații noștri români sunt sigur că nu se
află. Dar pentru că trăim în aceste locuri unde putem vedea mai multe
obiceiuri străine, este bine să știm cum să povățuim pe altul la nevoie.
Mai ales că în ultima vreme, s-au ivit și unii clerici, care spun

închinătorilor că dacă cineva se scaldă în Iordan, făcând scufundările obișnuite, acela primește iertarea păcatelor și pentru asta nu mai are nevoie de mărturisire. Am cunoscut și preoți care învățau că dacă cineva este nebotezat și primește scufundările de hagiu în Iordan, atunci nu mai este nevoie de Taina Botezului. Iată, fraților, niște păreri greșite, care zdruncină însăși temelia Sfintei noastre Credințe, care este Taina Botezului. Aghiazma care se face la Iordan atunci când vin închinătorii este pentru a lua blagoslovenie, însă nu este însăși Taina Sf. Botez, chiar de rostește cineva și numele Sfintei Treimi. Aceasta este o simplă sfeștanie, iar nu un botez, deși zice lumea că s-a botezat, când s-a scaldat în Iordan.

NĂDEJDEA MÂNTUIRII ESTE STÂLPUL VIEȚII NOASTRE

La temelia vieții noastre sunt trei pietre mari și anume: Credința, Nădejdea și Dragostea. Dintre toate, nădejdea alcătuiește sprijinul cel mai puternic al sufletului omenesc. Fără piatra nădejzii, clădirea vieții noastre se dărâmă. Dacă cumva se zdruncină această piatră de la temelie, atunci pietrele clădirii se zdruncină și cad, adică toate virtuțile omului slăbesc și se pierd. Când slăbește mai ales nădejdea pentru mântuirea sufletului, atunci credința slăbește, iar dragostea creștinească se răcește și viața omului n-are nici un rost.

Taina vieții creștinești se sprijină pe nădejdea mântuirii, după cum și copacul se sprijină în rădăcină. Dacă nădejdea aceasta a sufletului, adică rădăcina sufletului se usucă, atunci de unde să mai odrăslească faptele cele bune, de unde să mai înflorească sfânta credință și cum poate să mai rodească mântuirea? După cum copacul își trage hrana din pământ prin rădăcină, tot așa sufletul omenesc își trage puterea de viață prin nădejdea mântuirii.

Sfinții Părinți aseamănă nădejdea cu o ancoră. Viața omului este întocmai ca o corabie care se poartă pe valurile vieții și de multe ori se primejduiește de furtuna ispitelor. Dacă n-ar avea omul ancora nădejzii, atunci ar fi biruit de valuri totdeauna. Fără sprijinul acesta sufletec, omul n-ar putea ajunge niciodată la limanul mântuirii.

„Prin nădejde ne mântuim” zice Sf. Apostol Pavel. „Din straja dimineții până în noapte să nădăjduiască Israel spre Domnul”, zice Sf. Prooroc David. Nădejdea mângâie pe cel bolnav, întărește pe cel slab și sprijină pe cel împovărat de bătrânețe. Nădejdea dă curaj celor care se luptă cu necazurile și cu ispitele vieții. Prin nădejde se câștigă biruințele asupra celor văzuți și nevăzuți vrășmași. Nădejdea se naște o dată cu sufletul omenesc și alcătuiește stâlpul de bază al vieții. Dacă n-ar fi virtutea nădejzii, atunci nici credința și nici dragostea n-ar putea locui în sufletul omenesc și viața s-ar pierde. Ea este puterea cea minunată a sufletului, care ridică din groapă pe cei răniți cu păcatele și-i aduce la pocăință. Nădejdea este raza cea luminoasă pentru cei din întunericul necunoștinței, care îi îndreaptă la adevăr. În puține cuvinte, putem zice că omul care are nădejde nestrămutată în suflet, nu este biruit niciodată de furtunile și de greutățile vieții.

CUVÂNT DE NĂDEJDE CELOR FĂRĂ DE NĂDEJDE

Trăim în veacul cel de pe urmă și vrășmașul mântuirii se silește mai tare cu meșteșugul lui, văzând că se apropie sfârșitul. Sunt zilele smintelilor și este mare secetă de cuvântul lui Dumnezeu, lipsește povăța cea sănătoasă pentru mântuire. Astăzi, mulți dintre cei credincioși ajung la deznădăjduire, din cauza lipsei de povățuitor, căci „a lipsit cel cuvios”, cum zice psalmistul.

Mai dureros însă este că boala deznădejzii se strecoară și în inima celor care au îmbrăcat „haina mântuirii”, ba chiar și la unii din clerici. Îndoiala pentru mântuirea sufletului se vede astăzi la mulți creștini și nu numai la cei robiți de patimi sau străini de Biserică, ci și la unii care merg pe calea pocăinței, cu râvnă pentru adevărul sfânt. Ei văd stricăciunea dimprejurul lor, văd apoi lipsa cea mare de povățuitori, uneori văd și lipsa de credință la „cei din sfeșnic”, care trebuie să lumineze, și pentru asta se împuținează la suflet bieții creștini și unii se deznădăjduiesc.

Cei care îmbrățișează viața monahală sunt mai adăpostiți de valurile lumești, dar și ei văd lipsa de spor duhovnicesc și pentru asta îi cuprinde un fel de îndoială pentru mântuire, slăbănogindu-se la suflet. Prin aceste

rânduri, eu nu caut să judec nici să osândesc pe cei care au îndoină pentru mântuirea lor, ci mă silesesc ca să le pun la îndemână un „tonic”, adică o doctorie întăritoare pentru suflet.

Fraților, la începutul lumii nu era nici moarte pe pământ, nici boala între oameni și nici amarul scârbelor și al necazurilor. Era deplină fericire. Însă prin obrăznicia strămoșilor noștri Adam și Eva s-a făcut dușmănie între oameni și Dumnezeu; s-a depărtat fericirea. Atunci a venit și moartea pe pământ, s-au ivit și boli între oameni și toate necazurile care urmează până azi.

Timp de aproape 5.000 de ani, adică de la căderea lui Adam și până la venirea Domnului, toți oamenii mergeau după moarte în întunericul din iad, fie că erau drepți, fie că erau păcătoși, toți în întuneric se sălășluiau. Nimeni nu era în stare să-i scoată, nici credința lui Avraam, nici bunătățile proorocilor și ale dreptilor nu puteau acoperi paguba păcatului strămoșesc.

Jertfele care se aduceau lui Dumnezeu pentru păcate, nu erau în stare să răscumpere sufletele de la moarte. Osânda pe care a rostit-o Dumnezeu după greșeala lui Adam era: moartea veșnică pentru toți oamenii. După izgonirea strămoșilor din rai, porțile fericirii s-au închis pentru totdeauna. Moartea și iadul îi înghițea pe toți. Trebuia ca omul să biruiască singur moartea, după cum el singur și-a câștigat-o. Așa s-ar fi convenit. Dar bietul om a ajuns rob al păcatului și nu mai putea scăpa din ghiarele morții. Numai cel străin de păcate putea să biruiască moartea și să scoată pe om din legături. Însă toți cei din Adam erau sub vina păcatului, toți purtau pecetea osândirii strămoșești, ca niște robi ai morții. Dreptatea dumnezeiască cerea o jertfă fără prihană, care să prețuiască atât cât prețuiește viața tuturor oamenilor. Nimeni dintre oameni nu putea plăti prețul răscumpărării, chiar dacă ar fi avut toate bunătățile. Pentru asta s-a pogorât Domnul la noi, s-a îmbrăcat în trup omenesc și ne-a scos din robia morții veșnice și din legăturile blestemului. Fiecare dintre noi știe toate acestea, dar eu le amintesc aici ca să vedeți că bunătățile oamenilor n-au fost în stare să dezlege blestemul cel vechi și nici să izbăvească sufletele.

Îndreptarea noastră și izbăvirea de osândă am dobândit-o prin jertfa cea de pe cruce a Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, după cum n-au putut să scape de osândă toți aleșii lui Dumnezeu din legea veche, cu

toate bunătățile lor, tot așa nici noi, cei de azi, nu putem să ne mântuim prin faptele noastre, fără darul lui Dumnezeu. Întâi este sfântul dar și pe urmă faptele noastre, care ajută la mântuire. Aceasta o spun din nouă că sunt mulți dintre creștini și mai ales dintre monahi, care se lungează mai mult pe faptele lor și mai puțin prețuiesc darul lui Dumnezeu. Când unii ca aceștia pătimesc vreo alunecare la patimi, sau când slăbesc cu trupul și nu mai pot împlini faptele cele bune sau nevoițele lor obișnuite, atunci se deznădăduiesc de mântuire. Căci nădejdea lor era în nevoițele și la bunătățile lor, iar nu la mila lui Dumnezeu. Pentru ei, când s-a terminat voinicia trupului sau când au suferit vreo alunecare în păcate mari, atunci s-a terminat și cu mântuirea, după socoteala lor. Fraților și surorilor, care vă îndoiiți de mântuire, să vă întipăriți bine în minte că:

De-ar face omul toate bunătățile și chiar de s-ar da și la moarte pentru apărarea dreptății, însă fără darul cel sfânt al Domnului nu este mântuire. „A Domului este mântuirea și peste poporul Său binecuvântarea Sa”, cum zice Proorocul David în Psalmi. Și iarăși: de-ar săvârși cineva toate răutățile din lume, însă dacă nu-și pierde nădejdea în Dumnezeu și dacă aleargă la pocăință, tot se mântuiește. „Deșartă este mântuirea omului” zice psalmistul, adică toată strădania omului este zadarnică fără ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare om este luptat de felurite păcate și se rănește de ele. Deci noi singuri, oricâte bunătăți și oricâte nevoițe am face, nu suntem în stare să ne vindecăm și să dobândim nevoinvăția. Darul lui Dumnezeu împlinește toate lipsurile noastre și ne vindecă spre mântuire. Nimeni dintre drept credincioșii creștini să nu se împuțineze la suflet încât să zică sau să cugete că nu mai este mântuire pentru el. Împuținarea aceasta a sufletului și îndoiala pentru mântuire vine de la vrășmaș. Șarpele care a îndemnat odinioară pe strămoși să mănânce din rodul oprit și nu vor muri niciodată, acum și-a schimbat glasul și le șoptește la mulți, zicând: „Zadarnic mâncați pâinea vieții” căci „nu mai este mântuire pentru voi!”. Auziți ce glas înșelător răsună astăzi? Sf. Prooroc David pricepea glasul acesta, pentru aceasta zice la Psalmi 3,2: „Mulți zic sufletului meu: nu este mântuire lui întru Dumnezeul lui!”. Dar el se întărea cu nădejdea în Dumnezeu, zicând: „pentru ce ești mâhnit, suflete al meu și pentru ce te tulburi? Nădăduiește spre Dumnezeu, că-L voi lăuda pe El, mântuirea feței

mele și Dumnezeu meu” (Psalmul 41 6–7). Și aceste cuvinte Proorocul le rostește de mai multe ori, arătând cu asta primejdia care vine din deznădejde. Citiți cu băgare de seamă la Psaltire și veți vedea cât de întărit este împăratul David cu nădejdea mântuirii. El nu era nici botezat și nici bucuria Învierii Domnului n-a cunoscut-o arătată, ci numai în chip tainic, dar nădejdea mântuirii răsună în toți psalmii lui. Afară de asta nici el n-a fost scutit de rănilor păcatului, ba încă a pățimit cele mai grele răni, din preacurvie și din ucidere. Dar nădejdea lui nu s-a împutinat și pentru aceasta s-a mântuit și s-a sfințit. Socotiți apoi că tâlharul cel credincios era în gura morții cu sufletul împovărat de rele, dar nădejdea lui a rămas neclintită până la urmă. Căci de n-ar fi avut nădejde, atunci n-ar fi îndrăznit să zică: „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăția Ta!”.

Cât de dureros este când vezi că mulți din cei ce s-au îmbrăcat întru Hristos prin Taina Sfântului Botez și se împărtășesc cu Pâinea Vieții, adică cu Trupul Domnului, cu alte cuvinte, când vezi pe cei chemați să moștenească împărăția cerurilor că se deznădăduiesc de mântuire! Mare durere pentru Sfânta Biserică, maica noastră duhovnicească, care se silește ca pe toți să ne mântuiască!

Toți Sfinții Părinți mărturisesc într-un glas că nici un păcat nu este așa de vătămător, precum este păcatul deznădăduirii, căci el e aproape ca și lepădarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, fraților, să ne doară inima pentru păcatele noastre, căci prin ele am supărat pe Bunul Dumnezeu, dar întristarea noastră să fie totdeauna însoțită cu nădejdea în mila Părintelui Ceresc și niciodată să nu avem îndoială de mântuire. Obiceiul vrășmașului este să aducă în inimă frica cea dobitocească și tulburare, ca prin asta să arunce pe om în deznădejde. Dar tu, frate creștine, chiar dacă L-ai vedea pe însuși Domnul că își întoarce fața Sa de la tine și nu te mai socotești între oile Sale, tu nici atunci să nu te împutinezi, ci roagă-te cu stăruință de El, precum se ruga și văduva cea necăjită către judecătorul nedreptății, cum spune la Sf. Evanghelie, și nu vei rămâne rușinat. Strigă cu îndrăzneală la gândurile cele otrăvite, cum striga și Sf. Prooroc David, zicând: „Domnul este lumina mea și mântuitorul meu, de cine mă voi teme?” și apoi zi: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt!”.

O PĂRERE GREȘITĂ CARE VATĂMĂ PE MULȚI

În paginile ce urmează am înșirat câteva cuvinte de lămurire pentru nedevăratul înțeles al păcatului, după mărturiile Sfintei Scripturi.

Mi s-a întâmplat să stau de vorbă cu multe persoane care sunt de părerea că, dacă nu umblă pe calea desfrâului lumesc, atunci nu au păcate și deci nu au ce să mărturisească la duhovnic.

Sunt câțiva ani de când îndemn pe un frate din mănăstire să meargă la părintele duhovnic pentru mărturisire. „Ce am eu cu duhovnicul, îmi zice el, doar n-am omorât pe tata și nici nu trăiesc în păcate!”.

Iată cum înțelege el păcatul și mulți sunt care înțeleg ca și el, deși merg la duhovnic. Fratele cu pricina socoate ca o năpăstuire îndemnul pentru mărturisire. El, nevinovatul, nu știe încă de duhovnic, pentru că nu are păcate! Și doar – să nu se deoache – nu este mai breaz decât „fiul cel pierdut” din Sfânta Evanghelie, dar pentru că... (să mă ierțați) nu are femeie, el se crede fără păcat.

Iată unde se mărginește păcatul după socoteala lui și din nenorocire mulți sunt părtași cu el și se împărtășesc regulat, fără să știe de părintele duhovnic. Prăpastia adâncă este asta pentru bietul suflet, căci se defaimă cea mai trebuincioasă taină pentru mântuire, adică Taina Pocăinței, care împreună cu Sfântul Botez deschide ușa raiului la toată lumea. Căci cine socoate că nu este păcătos, acela nu are nici pocăință și nu știm unde este mântuirea lui. Sfinții Părinți ne învață că orice abatere de la bine este socotită păcat, căci și pruncul are mânie și pizmă. Sf. Prooroc David se plânge „că întru păcate m-am născut” (Ps. 50), iar noi, care am îmbătrânit în rele, zicem că nu facem păcate? Oare numai desfrâul trupesc este păcat? Dar Tablele Legii, câte porunci ne-a dat Dumnezeu până la porunca a șaptea (să nu faci desfrânare)? Iar la cele nouă Fericiri din Sf. Evanghelie, oare fericește Domnul numai pe cei curați cu trupul? Dar nici nu amintește de asta, căci dacă n-ai inimă curată, nici trupul nu este curat și nici sufletul. Avem sute de mărturii despre asta și noi ne înșelăm adesea socotind ca păcat numai desfrâul obișnuit din lume, iar altele care sunt mai vătămătoare nu le luăm

în seamă. Dar oare numai cel care tușește este bolnav? Câți sunt atacați de oftică, de rac sau alte boli lăuntrice, dacă nu tușesc și nu scuipe, oare ei nu sunt bolnavi?

CUM ÎNTELEG CEI MULȚI PĂCATUL

Un preot misionar din Grecia, unul dintre cei mai râvnitori povestea că mergând odată către un sat, aproape de Tesalonic s-a întâlnit cu un țăran care se întorcea de la câmp. Ca să-l încerce pe om de răbdare, preotul a zis către el: „Bună seara, păcătoșule!”. La vorba asta i-a sărit omului țandăra, răspunzând preotului cu mânie: „Eu, păcătoș? De unde știi asta? Eu sunt cel mai bun creștin din sat, că nu mă știu pătat de loc întru păcate!”. Văzând preotul nostru că a dat de bucluc, a căutat să schimbe vorba ca să-l liniștească, dar n-a fost chip. Omul n-a mai vrut să vorbească și a plecat supărat. Interesându-se preotul în sat despre omul acela cu pricina a aflat că el era eroul sfezilor și al tulburărilor din sat. Toți se fereau de el ca de o vacă care împunge.

Poate vreți să râdeți cumva de socoteala țăranului și de supărarea lui? Gândiți-vă însă puțin și veți vedea că mai toți avem socoteala lui. Acela, pentru că se știa în căsătorie legitimă, adică în căsnicie cinstită, era de părere că este cel mai bun creștin. De asemenea, și noi mulți dintre călugări și călugărițe, care suntem feriți de microbii desfrâului lumesc, socotim că ne-am înstrăinat de păcate și trăim fără prihană. Chiar dacă, pe de altă parte am ajunge la măsura lui Lucifer în mândrie, chiar dacă am întrece pe Iuda, prin iubirea de argint, chiar dacă am fi pentru toți ca o vacă împungătoare (cu mânia și zavistia), chiar dacă am mânca carnea fratelui prin clevetire și bârfire, chiar dacă am fi lacomi și trândavi, ca niște rămători, precum sunt eu, primul, în sfârșit, ca să nu mai înșir multe, chiar dacă unii ca și mine ne-am bălăci în mocirla tuturor fărădelegilor și de am umbla în calea fariseilor prin lucruri fățarnice, noi, fericiți ne socotim ca niște porumbețe nevinovate, pe câtă vreme nu ne știm în păcate, adică nu suntem în desfrâul lumii.

O! ferice de noi, nevinovații, că nu umblăm în calea păcătoșilor! Cam așa cugetăm mulți dintre noi, sărmanii! Dar, fraților și surorilor, ia stați puțin să ne dezmeticim! Oare nu cumva ne înșelăm cu părerea?

Ia s-o luăm de la începutul lumii, să vedem, noi suntem greșiți, ori a greșit Scriptura. Lucifer, mai marele îngerilor, doar, nu a făcut desfrânare (ca cel care nu avea trup) și cum s-a prăbușit din cer cu a treia parte din îngeri, prefăcându-se în diavoli? Oare mândria și încăpățânarea lui nu este păcat? Adam și Eva n-au făcut desfrânare și totuși au pierdut raiul și prin ei tot neamul omenesc s-a osândit la moarte. Oare lăcomia și obrăznicia strămoșilor nu este păcat, ca și desfrâul? După aceea, pedeapsa lui Cain oare pentru desfrâu a fost? Pizma lui care a născut primul omor între oameni, oare nu este păcat? Lăcomia de agoniseală a lui Iuda care l-a învățat să vândă pe Stăpânul, oare nu este păcat? Dar împerecherile care s-au ivit în sânul Sfintei Biserici și prigoanele cele înfricoșate care nu încetează nici astăzi, oare din păcatul trupului se nasc? Râvna cea fără socoteală și urâciunea, oare nu sunt și ele păcate? Căci doar toți ereticii și prigonitorii Bisericii au fost și sunt foarte râvnitori. Dar râvna lor este fără socoteală și pentru asta urâsc adevărul și hulesc pe Dumnezeu.

Dar oare, fraților, războaiele și mizeria care bântuie lumea numai din păcatul trupesc se nasc? Goana cea nebună pentru stăpânire, râvna la averea străină, care ațâță pe om la război și-l face mai crud ca o fiară, oare asta nu este păcat, ca și desfrânarea?

Vedeți că până la desfrânare sunt alte păcate mai grele și mai greu de vindecat. Ne înșelăm rău dacă socotim păcate numai căderile trupești, curvia și tot neamul ei. Să nu creadă cineva că este fără prihană, dacă a fost ferit cumva de „gripa” desfrâului trupesc. Gripa aceasta, adică păcatul trupesc, este vădită în toată lumea ca o boală generală și i se cunosc cauzele și leacurile perfect. Dar ia gândiți-vă câte boli ascunse se cuibăresc în sufletul nostru fără să fie vădite la arătare și fără să pricepem de unde se nasc și cu ce leacuri se vindecă.

Deci, fraților, să nu ne fericim pe noi, sărmanii, dacă suntem feriți de gripă și în schimb în noi mocnesc boli mai grele din cele sufletești pe care nu le pricepem ușor, dar care ne rod haina sufletului ca și viermii. Să nu socotim păcătos numai pe omul desfrâului și nici să numim păcate numai pe cele trupești, căci atunci facem mincinoase Sfintele Scripturi și nu ne putem cunoaște și nici îndrepta boala sărmanei noastre făpturi.

**VEDENIA STAREȚULUI IOASAF DIN MÂNĂSTIREA
SF. SAVA, ANUL 1854**

Calea spre Eleonul cel de Sus. „Eleon” se tâlcuiește în limba noastră: „Muntele Măslinilor” CUM A CĂLĂTORIT – în vedenie – STAREȚUL IOASAF din Sf. Sava la muntele cel minunat din ceruri.

Această vedenie s-a tâlcuit din grecește în anul 1942, iar acum s-a scris pentru folosul de obște, de către cel mai nevrednic dintre Ieromonahi, Ioan Iacob, în Schitul „Sf. Ana” – Hozeva, 17 Noiembrie 1957.

Iată cum povestește monahul Ioasaf vedenia pe care a avut-o la Sf. Sava: În 13 zile ale lunii Martie (era ziua de joi), ora 6 din noapte, m-am sculat să ascult slujba Utreniei. Am mers în Biserică și m-am așezat în strană, iar frații citeau Miezonoptica. Atunci eu cugetam la patimile Domnului nostru Iisus Hristos, zicând în mintea mea: „Un Dumnezeu făcător, ziditor și creator a toate a primit să se facă om pentru noi, S-a răstignit și S-a îngropat. Acestea toate le-a suferit pentru mântuirea oamenilor”.

Cugetând eu acestea, mi s-a înduioșat inima și mi-a venit atâta bucurie în sufletul meu, și o liniște negrăită s-a revărsat în mintea mea, încât am ajuns la așa de mare umilință, că lacrimile curgeau pârâu din ochii mei. Atunci mi-a venit în suflet o negrăită dragoste dumnezeiască care mă înflăcăra, mă aprindea la inimă. Dimpreună cu dragostea mi-a venit și o smerenie așa de mare, încât nu găseam nici o făptură așa ticăloasă cu mine. Atunci mi s-au deschis ochii în așa chip, ca și cum s-ar fi făcut o cale din inima mea până la Tronul lui Dumnezeu.

În vremea aceea, mintea mea dimpreună cu așezarea cuvântului, adică cugetarea și cu inima mea erau legate și mă rugam în taină cu mintea, fără o piedică oarecare. Atunci eu ziceam când rugăciunea, când oarecare cuvinte umilincioase. După aceea mi-a venit o așa dragoste pentru aproapele meu încât mă rugam pentru cei care mă dușmăneau și pentru cei care urau și din bucurie a inimii mi s-a umilit duhul (sufletul meu). Câtă vreme eram în această stare mă vedem pe

mine că sunt în Biserică și-i vedeam și pe frații care citeau. După aceea, nemaiputând să stau în picioare, am tras scândura de la strană și m-am așezat, rugându-mă mereu cu mintea. Atunci am fost cuprins de o așa de mare dragoste dumnezeiască încât n-a mai fost chip să mă odihnesc pe pământ. În acele clipe nu mai aveam teamă de Dumnezeu, ci simțeam o mare îndrăzneală și dragoste către El.

Fiind stăpânit sufletul meu de o asemenea dragoste, n-am mai putut să zic rugăciunea minții și nici vreo altă rugăciune, ci numai cât simțeam în sufletul meu o aprindere și o dragoste dumnezeiască, întocmai ca o flacără care îmi ardea inima. Sufletul meu era pironit către Dumnezeu și numai la El cugetam, iar din ochii mei curgeau ca un râu lacrimile. Mi s-a înduioșat duhul din bucuria inimii și eram cuprins de o mare smerenie. Atunci, deodată m-am făcut într-o uimire, adică am fost răpit cu duhul și nu mai vedeam nici Biserica, nici pe frații dinăuntru și nici nu mai auzeam cele care se citeau la strană.

Mă aflam atunci cu duhul într-o livadă mare și foarte frumoasă, care era împodobită cu tot felul de copaci și cu flori pline de mireasmă. Podoaba și frumusețea ei nu se poate descrie și nici nu se poate povesti de limba omenească. Grădina era plină de atâta lumină ca și cum ar fi fost luminată de șapte sori. Am privit de departe și am văzut o mulțime de oameni oarecare în veșminte strălucitoare, toți tinerii cu vârsta și frumoși la chip. Fiecare din ei strălucea ca soarele și pășeau încet, încet. Atunci simțeam mare bucurie în sufletul meu și ziceam, nedumerindu-mă în sine: „Oare a cui să fie livada aceasta și cine să fie oare acești oameni? Și cum mă aflu eu aici?”. Aceste cugetându-le, mergeam și eu cu dânșii. După ce am mers o mică distanță, am văzut și pe alți oameni, mulțime nenumărată, care stăteau toți împreună și erau îmbrăcați în haine soldățești. Toți erau tineri cu vârsta, voinici la trup și foarte blânzi și frumoși la chip, strălucind ca soarele. Când i-am văzut eu pe aceștia m-am oprit, privind la frumusețea și la podoba lor, simțind o mare bucurie în sufletul meu. După aceasta, am auzit o voce de la dânșii, zicând astfel: „Fratele nostru Ioasaf are mare dorință să meargă la Împăratul, după cum știm noi toți. Deci, cine dintre noi putea să-l conducă?”. Atunci s-a despărțit unul dintre ei, care era mai tânăr, mai voinic și mai frumos decât toți. În mijlocul celorlalți strălucea

întocmai cum strălucește luna în mijlocul stelelor și se arăta ca un ofițer peste ceilalți. Deci s-a întors și a zis către ceilalți tineri: „Eu îl voi conduce, căci precum știți, are deosebită dragoste către mine. Ziua și noaptea mă ruga pentru aceasta și de multe ori m-am pus chezaș la Împăratul pentru el”. Zicând el acestea, s-a pornit către mine. Iar eu cugetam cu mirare zicând: „Pe oamenii aceștia eu nu i-am mai văzut altă dată, dar ei unde m-au văzut și de unde îmi cunosc numele? Apoi de unde au aflat că eu doresc să merg la Împăratul?” Cugetând eu acestea, tânărul acela a venit lângă mine și mi-a zis cu față veselă: „Urmează-mă, ca să mergem la Împăratul!” Iar eu i-am zis: „Te rog, frate, lasă-mă, cine sunt eu să merg la Împăratul? Și care Împărat este acela care să mă cunoască pe mine?”. Atunci el a zâmbit puțin cu fața veselă și mi-a zis: „Oare te prefaci că nu știi care Împărat este acela la care vreau să te duc? Ori poate nu știi cine sunt eu? Pentru că m-ai iubit și m-ai rugat ziua și noaptea, iată, am venit să te iau și să te conduc spre a merge la Împăratul. Este cu neputință să te las, trebuie să mă urmezi!”. Atunci eu, neavând ce să mai răspund, l-am urmat. Cum mergeam eu așa, îmi zicea gândul să-l întreb cine este el, de arată către mine atâta dragoste, pentru că nu-l cunoșteam încă cine este. Dar iarăși, mă rușinam să-l întreb zicându-mi în gând că poate voi afla pe urmă. Aveam însă mare ușurare în sufletul meu câtă vreme îl vedeam lângă mine.

Deci, am mers noi multă distanță de loc, de la acea câmpie frumoasă, așa încât nu se mai vedea nimeni afară de noi doi, care mergeam. Când s-a terminat acea câmpie mare și frumoasă, am ajuns la o cărăruie îngustă, care era foarte lungă, încât nu i se vedea capătul, iar de o parte și de alta erau ca niște ziduri înalte. Calea aceea era atât de îngustă, încât abia putea trece un singur om pe jos. Când am ajuns acolo mi-a venit în inima mea o oarecare sfială, pentru că locul acela era sălbatic și fără de nici o mângâiere, dar când vedeam pe călăuza mea, se veselea sufletul meu. Atunci călăuza mea oprindu-se puțin, m-a privit cu fața lină și veselă și mi-a zis: „Pentru ce frate, este tulburat sufletul tău? pentru ce te-ai lăsat stăpânit de lene și se răspândește mintea ta încoace și încolo? Pentru ce nu-ți păzești mintea la cugetarea numelui lui Iisus Hristos? Au nu știi câtă pagubă are omul

când se lenevește la rugăciune, chiar și numai la o singură răsuflare? Și iarăși oare nu știi câtă folosință dobândește când cugetă totdeauna la mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos? Un asemenea om se izbăvește de patimi și de păcate, făcându-se sălaș al Sfintei Treimi. Acela va să ajungă la desăvârșită dragoste, din care dragoste nu gustat o parte și tu prin nespusa milostivire a lui Dumnezeu și-i cunoști dulceața. Deci, pentru ce ai neglijat acest lucru (adică rugăciunea minții)? Până când vei rămâne, frate, în acest somn adânc al trândăviei, șezând în nelucrare? Adu-ți aminte de așezarea ta cea mai dinainte, pe care ai neglijat-o cu desăvârșire! Oare nu Dumnezeu este cel care te-a învățat chipul în care să iei de mijlocitoare și de cheazăuire a mântuirii tale pe Pururea Fecioara Maria, Născătoare de Dumnezeu? Oare nu El te-a învrednicit să afli povățuitor neînșelat spre încredințarea acestui lucru? Au nu cunoști, frate, milostivirea și dragostea ce ți-a arătat-o Dumnezeu? Dar cu toate acestea, mare milostivirea lui Dumnezeu este către tine!”.

Când mi-a grăit aceste cuvinte călăuza mea, m-a cuprins o mare umilință și cu inima înfrântă, ziceam: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă”. Și când auzeam rugăciunea atât de mult mi se aprindea inima spre dragoste și iubire dumnezeiască și așa de curat mă rugam, căci nici un lucru și nici un cuget nu era ca să-mi tulbure mintea, ori să mă împiedice de la rugăciune. Și atât de mult mi s-a adâncit mintea în rugăciune și atâta putere am luat din ea, încât mi-a fugit frica ce m-a cuprins mai înainte.

Atunci călăuza mea s-a întors spre mine și mi-a zis: „Ai văzut că ești mai bine dacă zici rugăciunea? Dacă vrei să fii totdeauna în această stare și să te mântuiești, scoală-te din adâncul somn al trândăviei și uneltește iarăși așezarea ta cea mai dinainte. Cea dintâi treabă a ta să fie paza poruncilor lui Dumnezeu cu neșovăire. Toată râvna ta s-o pui în cugetarea numelui lui Iisus Hristos, precum și a Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare. Ia seama să păzești și aceasta cu scumpătate, adică: Să te mărturisești curat în toată ziua, oricâte ți s-ar întâmpla și să nu ascunzi vreun cuget de către duhovnicul tău!”.

Zicându-mi el acestea, am început să mergem pe ulicioara cea îngustă și cum mergeam, am văzut deasupra zidului, lângă drum, niște

cruci, ca semne ale drumului. Când am ajuns aproape de cruce, călăuzii s-au oprit, făcând de trei ori semnul crucii și zicând: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne și Sfântă Învierea Ta o laudăm!”.

Mi-a zis apoi și mie să fac la fel cu dânsul și am făcut. După ce am mers o mare distanță de loc, am ajuns în partea cealaltă, din față, la capătul ulicioarei. Terminându-se drumul, am ajuns într-un loc de care te cuprindea frică și cutremur văzându-l. Pentru că era o prăpastie, ca un fel de haos întunecos. Se arăta o groapă adâncă ca o mare, a cărei lungime și lățime era fără sfârșit. Nu se vedea acolo nimic, decât întuneric beznă. În partea din față a gropii – foarte departe – se vedea un munte înalt, al cărui vârf ajungea până la cer. Pe la mijlocul acelei gropi înfricoșate era o punte îngrozitoare, pentru că puntea aceea era numai dintr-un lemn rotund, a cărui grosime era numai de o palmă și unul din capetele punții era la capătul uliței celei înguste, iar celălalt capăt era la poalele muntelui celui înalt. Când sufla vântul, tremura puntea ca o frunză de copac. Dacă am ajuns noi mai aproape și am văzut acea groapă înfricoșată și puntea, atunci mi-a venit frică și cutremur în sufletul meu, când mă gândeam că este nevoie să trecem pe puntea aceea. M-am uitat într-o parte și în alta să văd de nu este cumva un alt loc să trecem dincolo de groapă, pentru a ajunge la muntele cel înalt, care se vedea departe. Dar nu se afla nicăieri nici drum și nici loc uscat de trecut, ci era numai groapa aceea toată, ca o mare întunecoasă. Atunci s-a întors iarăși călăuzii spre mine și mi-a zis, ca și cum m-ar certa: „Iarăși ai lăsat rugăciunea și pentru asta te cuprinde de frica. Dă-mi încoace mâna!”. Atunci eu i-am dat mâna cea dreaptă și el apucându-mă m-a urcat deasupra pe punte și ne-am pornit să mergem.

După ce am mers puțină distanță, am văzut că puntea se clătina și tremura ca frunzele când le suflă vântul. Eu am privit într-o parte și în alta a gropii și mi-a venit frică să mai merg pe ea, dar cu toate acestea, când vedeam pe călăuzii mei că mă țin de mână, mai prindeam puțin curaj. Atunci s-au oprit puțin călăuzii mei, întorcându-și fața spre mine și mi-a zis: „Fă-ți semnul crucii de trei ori și cheamă numele Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei și Pururea Fecioarei Maria, pentru că în locul acesta mare putere are numele Ei!” Atunci, eu am

lăsat de trei ori cruce și am zis în mintea mea: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!” Și (O, minune), atâta putere mi-a venit în sufletul meu, încât n-am mai simțit vreo sfială sau frică.

Totuși, puntea tremura ca pânza de păianjen, când mergeam noi pe ea. După multă vreme de cale, am ajuns la capătul punții. Terminându-se puntea, am ieșit la picioarele muntelui arătat. Atunci călăuzii mi-au slobozit mâna de care mă ținea și mi-a zis: „De-acum nu mai ai frică!” Dar eu, din multa dragoste pe care o aveam către călăuzii mei, nu voiam să mă despart, ci tot mă țineam de mâna lui și mergeam împreună. Dacă am mers așa o mică distanță, am început să urcăm muntele. Atunci m-am uitat în sus și nu se vedea vârful lui, așa era de înalt. Era și greu de urcat, dar și locul era prea veselitor. După ce am urcat o bună distanță, m-am oprit puțin și am privit în toate părțile muntelui, minunându-mă, pentru că toate părțile muntelui erau acoperite cu măslini. Și mi-am zis în mintea mea: „De unde s-au găsit aici atâția măslini?” Și iarăși am început să urcăm spre vârf. După ce am mai mers o bună distanță, am ajuns deasupra, în vârful muntelui. Și iarăși mai mergând puțin, am ajuns la o poartă mare, care era deschisă.

Atunci călăuzii mei au făcut semnul crucii de trei ori, asemenea și eu, apoi am intrat pe poartă.

M-am uitat eu acolo și am văzut o câmpie atât de mare, încât nu i se vedea capătul, nici în lungime și nici în lățime: precum este țaria cerului, așa de mare era și câmpia aceea. Frumusețea și podoaba ei cine este în stare să le povestească?

URMARE LA VEDENIA STAREȚULUI IOASAF DIN MĂNĂSTIREA SF. SAVA

De-aș voi să descriu frumusețea aceluia câmp nu aș putea, pentru că nu este vreun lucru pământesc cu care să-l asemăn. Limba omenească nu poate să spună frumusețea lui, nici mintea nu poate să o înțeleagă. Acel câmp era împodobit cu tot felul de copaci și înfrumusețat cu tot felul de flori cu bună mireasmă. Lumina de acolo era ca și lumina a șapte sori.

Deci, când am văzut acel câmp, inima mea s-a robit de frumusețea lui și pofteam să rămân acolo. Dar povățuitorul meu îmi zise: „De acum ai să vezi și alte lucruri și locuri mai frumoase și după aceea ai să-L vezi și pe Împăratul”. Și mergeam, bucurându-ne, pe acest câmp frumos. Și am văzut de departe mulțime de oameni îmbrăcați în haine călugărești, însă nu negre, ci roșii strălucitoare. Hainele lor străluceau ca lumina, iar fețele lor mai mult decât soarele. Vederea și frumusețea lor era mai presus de înțelegerea omenească. Unii dintre ei erau tineri, iar alții bătrâni. Și apropiindu-ne de ei, ne-au primit cu mare bucurie și au zis către povățuitorul meu: „Bucură-te, mare mucenice Gheorghe, iubitule al lui Hristos”. Asemenea și el le-a zis lor: „Bucurați-vă și voi cuvioșilor, iubiiții lui Hristos”. Atunci toți și-au întors fețele lor spre mine și cu veselie mi-au zis: „Fiule Ioasafe, de ar dobândi omul toată lumea și își va pierde sufletul, ce va folosi și de ar trăi o sută de ani și ar dobândi toate bunătățile lumii și de și-ar face toate poftele, tot trebuie să vină înfricoșatul ceas al morții și toată viața lui i se va părea un vis și o umbră. Însă tu, de te vei scula din lenevire și vei începe iarăși viața ta cea dintâi, vei plăcea lui Dumnezeu și te vei învrednici cereștii fericiri și te vei bucura împreună cu noi în veci. Iar de-ți vei petrece viața ta cu lenevire, vei ajunge în valea care primește pe cei leneși și trândavi și nepocăiți. Fiule, nu voiesc ca tu să iubești mai mult acel noian întunecat decât această fericire. Nu voiesc a pune mai presus lenevirea decât dragostea lui Hristos! Adu-ți aminte din ce înălțime ai căzut și de ce te-ai înstrăinat și ce ai păgubit! Întoarce-te și cazi la milostivirea lui Dumnezeu și noi nu vom înceta rugându-L pe dânsul!”

După aceasta ne-am despărțit de ei și am plecat mai departe. Atunci sufletul meu s-a înfricoșat de toate acestea. Am aflat că povățuitorul meu este Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință. Mi-am adus aminte și de cuvintele ce le-a zis el, când se întrebau acei ostași: „Cine din noi să-l povățuiască?” Căci zicând: „Eu o să-l povățuiesc, pentru că are deosebită dragoste către mine și de multe ori m-am pus chezaș și mijlocitor către Împăratul pentru dânsul”, l-am cunoscut pe deplin, căci de la început aveam mare și deosebită dragoste către Sf. Gheorghe, mai mult decât aveam față de alți Sfinți. Și de multe ori

l-am pus mijlocitor pentru mântuirea mea. Și multe minuni a făcut cu mine și oricând l-am rugat nu m-a lăsat neajutorat.

Deci, când am cunoscut că povățuitorul meu este marele Mucenic Gheorghe, din multa dragoste ce o aveam către el în sufletul meu, n-am mai putut răbda, ci l-am îmbrățișat și l-am sărutat mult timp. Apoi mergeam mai departe împreună, ținându-ne de mână. Iar sufletul meu era lipit de dânsul, din multa dragoste ce o aveam către el.

Mai mergând noi puțin am văzut de departe și alți oameni, și aceștia tot cu haine călugărești îmbrăcați, ca și ceilalți. Însă îmbrăcămintea și fețele lor străluceau mai mult decât soarele și aveau mai multă și mai mare slavă decât ceilalți, dar erau puțini la număr. Atunci am întrebat pe povățuitorul meu, zicând: „Sfinte Gheorghe, cine sunt aceștia? Ce sunt de au atâta slavă, strălucire și frumusețe și ce au săvârșit în viața lor?” Atunci el mi-a răspuns, zicând: „Aceștia sunt călugării cei de acum, care fără povățuitori și fără pilda faptelor bune ale altora, ci numai din singura lor bunăvoință au râvnit faptele bune ale călugărilor celor de demult, săvârșind faptele cele bune ale lor, bineplăcând lui Dumnezeu. Și pentru aceasta i-a proslăvit pe ei Dumnezeu”.

Iar eu iarăși i-am zis: „În vremea aceasta au lipsit faptele bune din lume, dar cum se poate să fie în ea acest fel de oameni aleși?” Și mi-a răspuns zicând: „Acest fel de oameni aleși sunt puțini în zilele acestea în lume. Dar cel ce va face în aceste zile puține fapte bune, după puterea lui, și va plăcea lui Dumnezeu, mare se va chema aici, în Împărăția lui Dumnezeu. Căci cine face câteva fapte bune, le face din singura lui bunăvoință, fără povățuitor și fără pilda altora. Și pentru aceasta Dumnezeu le primește ca pe niște lucruri desăvârșite. Frate, în zilele acestea au lipsit faptele bune din lume, s-a înmulțit răutatea, a prisosit nedreptatea, a lipsit dragostea, s-a prăpădit adevărul din gurile oamenilor, a încetat cuvântul lui Dumnezeu și se obișnuiește osândirea și minciuna. În loc de smerenie, înălțarea, în loc de dragoste, vrajba, în loc de milostivire, nemilostivirea, în loc de dreptate, nedreptatea. S-au înmulțit ținerea de minte a răului, pizma și altele asemenea. Toți s-au abătut la rău. Nu este cel ce face bine. Foarte puțini sunt cei ce săvârșesc faptele cele bune și plac lui Dumnezeu. În zilele acestea se

potrivește cuvântul: „Cel ce mântuiește, mântuiește-și sufletul său! Nimeni să nu aștepte ajutor de la altul, ci numai de la Maica Domnului. Cel ce va cădea la dânsa cu tot sufletul, îl va povățui și cu adevărat se va mântui, pentru că toate câte le voiește le poate, căci: „Mult pot rugăciunile Maicii spre împlânzirea Stăpânului”.

Aceste cuvinte mi-a zis și iarăși am început să mergem. Și după ce am mers puțină depărtare spre partea Răsăritului a aceluși câmp, se vedea de departe un palat mare și frumos. Înălțimea, lățimea și lungimea lui erau foarte mari. Zidurile lui nu se puteau asemăna cu altceva și se vedeau că erau ca din aur curat. Strălucirea care ieșea din el, lumina tot locul acela. Forma palatului era neînțeleasă. Podoaba și frumusețea nu se pot înțelege cu mintea omenească. Atunci l-am întrebat pe povățuitorul meu: „Sfinte Gheorghe, ce palat este acesta?” Și mi-a zis: „Acesta este palatul Împăratului, unde am să te duc”. Deci mergând, am ajuns la palat și am venit la o poartă mare și înaltă care era deschisă. Povățuitorul meu și-a făcut de trei ori cruce, asemenea și eu și am intrat înăuntru pe poartă într-o curte, iar din ea se vedeau toate părțile palatului aceluia. Și văzându-le, m-am minunat de podoaba și frumusețea lor, pentru că ochi de om nu le-au văzut. Vedeam și oameni mulți plimbându-se pe acolo și erau în mare slavă.

Atunci povățuitorul meu m-a apucat de mâna dreaptă și mă ținea și mergeam împreună. După aceasta am trecut printr-o poartă, care era deschisă și am dat într-o sală mare și frumoasă. Iar în partea de Răsărit a sălii era o altă poartă mare și înaltă, care era făcută cu un meșteșug pe care mintea omenească nu poate să-l înțeleagă. Ea era împodobită cu pietre scumpe. În partea dreaptă a porții era o icoană a Domnului nostru Iisus Hristos, șezând în jilț, iar în sală era o mulțime multă de oameni, toți îmbrăcați călugărește cu același fel de îmbrăcăminte, dar hainele lor erau roșii ca sângele și străluceau ca fulgerul, iar în mâini țineau cruci și stâlpi. Frumusețea și podoaba lor nu pot să o povestesc.

Și cum ne văzură, au venit în întâmpinarea noastră și ne-au primit cu mare bucurie. Privind toți spre mine, mi-au zis cu glas dulce: „Frate, până când să te așteptăm? Pentru ce nu te silești pe sine?” Apoi au zis către povățuitorul meu: „Frate Gheorghe, iată că l-ai luat în stăpânirea ta, când ni-l vei aduce?” Sfântul a răspuns: „Când va voi Domnul”.

Atunci aceia m-au luat din mâna povățuitorului și mă țineau ei de mâini, mîntându-mi prin aceasta mare dragoste.

Atunci povățuitorul meu a mers și a stat înaintea icoanei Maicii Domnului, la fel am mers și noi toți și am stat înaintea ei cu multă minduială. Și toți au început să cânte cu dulce glas: Cuvine-se cu adevărat să te ferimim... Și când ei cântau fiecare cuvânt al troparului atât de curat îl auzeam, încât se întipărea în sufletul meu. Și săvârșind cântarea m-a luat iarăși povățuitorul meu și făcându-ne de trei ori cruce, ne-am închinat la icoană, asemenea au făcut toți Sfinții de acolo, apoi mi-au zis: „Aceasta pentru tine s-a făcut ca să nu ai îndoială față de cele pe care le vezi și le auzi, ca și cum ar fi nălucire diavolească. Nu este nălucire, ci milostivirea lui Dumnezeu!” Apoi ei s-au depărtat puțin și numai eu și povățuitorul meu am rămas în dreptul ușii. Și fără de veste s-a deschis ușa singură și s-a văzut multă lumină afară, care ne-a înconjurat. Am stat în afara ușii și m-am uitat mult timp. Apoi am auzit dinlăuntru un glas dulce, zicând: „Mare este mila Ta, Doamne, către fiii omenești!”

Și câte am văzut acolo este cu neputință a le descrie cineva. Pentru că ochi de om nu a văzut, urechi nu au auzit, la inimă nu s-au suit și minte de om nu poate să înțeleagă. Că am văzut o Biserică mare, iar zidirea ei era neînțeleasă. Frumusețea și podoaba ei nu se pot spune și nici se pot asemăna cu vreun lucru omnesc. Înspre mijlocul Bisericii era un tron înalt și preaslăvit. El era ca niște cărbuni aprinși și strălucea ca soarele. În tron stătea Împăratul slavei, Hristos. Împrejurul tronului și al Împăratului sta mulțime nenumărată de oameni de toate vârstele. Unii dintre ei erau foarte tineri și îmbrăcați în haine albe. Unii erau îmbrăcați în haine monahicești, iar alții în haine ostășești. Chipul Împăratului era așa cum se vede zugrăvit pe icoane. Era cu trupul voinic și îmbrăcat cu haine arhieriești, iar pe cap avea cunună de pietre scumpe. Podoaba și frumusețea Împăratului cine poate să le spună? Din lumina care strălucea în fața Împăratului se lumina toată ceata aceea a Sfinților și toată Biserica. Și toți dreptii aceia s-au făcut asemenea cu Împăratul în strălucire.

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul lui Agapie din cartea numită „Mântuirea păcătoșilor”, care povestește pentru slava raiului, zicând: „Înlăuntru în cărbunii cei aprinși când bagi un fier, arde și se face și

acela foc și nu mai știi care sunt cărbunii și care este fierul. Așa este și în rai. Din strălucirea care iese de la Dumnezeu se împărtășesc și strălucesc și dreptii, ca și Însuși Dumnezeu!” Acestea aducându-mi aminte și văzând acestea cu ochii mei, îmi ziceam în sine: „Câte nu scris sfinții pentru slava raiului sunt foarte puține, pentru că toate nu sunt cu putință a le scrie”.

Lumina care ieșea de la Împăratul slavei era atât de strălucitoare, încât, dacă s-ar aduna mii de mii de milioane de sori, n-ar fi strălucit atâta. Bunacuviniță și frumusețea Împăratului slavei, strălucirea luminii celei nezidite, buna podoabă a Bisericii, slava dreptilor, cine poate să le spună? Că mai degrabă ar putea număra mulțimea stelelor și nisipul mării decât să spună acestea. Și dacă s-ar aduna toate limbile oamenilor și dacă stelele cerului, nisipul mării și frunzele copacilor s-ar face limbi, toate împreună n-ar putea spune nici măcar o parte din slava aceea.

Deci, afară de ușă stând eu și privind la slava aceea, am văzut pe povățuitorul meu că a intrat în Biserică și a mers să se închine Împăratului. Și întorcându-și fața și văzându-mă că nu vin după el, s-a întors și venind aproape de mine mi-a zis: „Ce stai? Vino împreună cu mine să ne închinăm Împăratului!” Pregătindu-mă să intru și eu înăuntru, am auzit pe Împăratul zicând: „Gheorghe, lasă-l pe el afară, că nu este vrednic să intre înăuntru, căci nu are îmbrăcăminte de nuntă!” Când am auzit acel glas m-am temut puțin, ca nu cumva să mă osândească. Dar iarăși am câștigat îndrăzneală, pentru că dragostea care era în sufletul meu pentru Împăratul alunga frica. Atunci povățuitorul meu m-a lăsat afară și a intrat singur la Împăratul. Și toată ceata aceea s-a sculat și a cinstit pe povățuitorul meu, ca pe o mare căpetenie a Împăratului. Și nu numai ceata dreptilor, ci Însuși Împăratul l-a cinstit cu mare cinste, căci degrabă S-a ridicat din tron, l-a primit cu mare cinste și bucurie, sărutându-l pe obraz, apoi iarăși a stat. Apoi povățuitorul meu a făcut trei metanii, a sărutat picioarele Împăratului și a stat înaintea Lui cu smerenie și a zis către El: „Doamne, adu-ți aminte de sângele care L-ai vărsat pe Cruce pentru păcătoși! Adu-ți aminte că Te-ai pogorât pe pământ să mântuiești pe cei păcătoși! Deci iartă acest suflet și-l povățuiește pe calea mântuirii! Adânc nemăsurată este mila Ta, Stăpâne și are trebuință de facerea de bine!” Atunci

Împăratul a răspuns: „Gheorghe, știi prea bine dragostea care o am către el din început; pentru că i-am arătat tainele cele ascunse și dragostea Mea cea mare. Și mulți oameni s-au nevoit în toată viața lor, mai mult decât acesta și nu au câștigat, iar acesta având-o în sufletul său a trecut-o cu vederea, alegând mai bine lenevirea și împătımirea lumii, decât pe Mine. Și pentru aceasta nu este vrednic de iertare”.

Și iarăși povățuitorul meu a zis: „Doamne, mă rog, iartă-l, că de-l vei judeca după dreptatea Ta, vrednic este de pedeapsă; ci să prisosească darul și milostivirea Ta cu el. Cele ascunse ale inimii lui sunt înaintea Ta pururea. Vezi bunăvoința lui, plinește-i cererile inimii lui și nevrând el, mântuiește-l! Doamne, vezi și așezarea lumii! Unde este pilda cea bună? Unde este cuvântul Tău în gurile oamenilor? Unde este îndemânarea? Că de ar fi cineva să voiască să facă binele, îl face numai din buna lui voință, căci duhovnicii și stareții îi opresc. Fiecare cele pentru folosul cel trupesc al său caută. Pentru aceasta, te rog, învață-l să facă voia Ta! Povățuiește-l pe calea mântuirii! Chivernisește-i în pace viața lui! Fă-l moștenitor împărăției Tale, căci toate câte le voiești, le și poți”.

Și iarăși a răspuns Împăratul și a zis: „Gheorghe, iubitul Meu, văd starea lumii, cuvintele Mele au încetat din gurile oamenilor. În locul cuvântului Meu, osândirea. În locul dragostei, urâciune, vrajbă și pizmă. În loc de dreptate, nedreptate. A pierit adevărul. A lipsit smerenia. A prisosit răutatea, sodomia, curvia, preacurvia. S-a stricat lumea. Acestea toate le fac nu numai mireni, bărbații și femeile, ci și preoții și călugării. Mă pătrund la cele dinlăuntru; a doua oară Mă răstignesc. Și-au spurcat desăvârșit chipul călugăresc cel îngeresc. Însă toate le rabd cu nerăutate, asteptând îndreptarea și pocăința lor. Iar pe acesta n-am încetat a-l povățui până astăzi ca să facă voia Mea. Nu am încetat a-l striga prin cuvânt viu să nu facă ceea ce nu-Mi place Mie. Iar el glasul Meu auzindu-L și cunoscând cum că Eu sunt, după cum s-a adeverit de la mulți duhovnici și robi ai Mei îmbunătățiți, nu M-a ascultat. De multe ori i-am adus aminte de cea dintâi petrecere a lui ca să se întoarcă iarăși la aceea, dar el a rămas neîndreptat. Deci fără de răspuns este înaintea Mea”. Atunci povățuitorul meu a căzut la picioarele Împăratului cu mare smerenie și a zis către Dânsul: „Doamne, adu-ți aminte de sângele care l-am vărsat pentru dragostea Ta, și-mi dăruiește mie acest

suflet și-l iartă pe el. Așa, Doamne, te rog! Și învrednicește-l să bea și paharul pe care-l poftea!”

Atunci, cu fața veselă și cu bucurie, a zis Împăratul: „Gheorghe, iu voia ta!” Apoi povățuitorul meu s-a sculat și a stat înaintea Împăratului cu îndrăzneală. Atunci Împăratul a luat cu mâna stângă un pahar plin, însă ce era în el nu știu, ci numai că era roșu ca vinul și cu mâna dreaptă l-a blagoslovit și l-a dat povățuitorului meu și a zis: „Acesta este paharul dragostei Mele, dă-i-l să-l bea!” Atunci l-a luat cu mâna dreaptă și mi l-a adus zicându-mi: „Fă-ți cruce și-l bea!” Iar eu făcând de trei ori cruce, l-am băut. Și era așa de dulce, încât nu se asemăna cu ceva pământesc. Și, după ce l-am băut, mi-a venit în suflet o neasemuită dragoste și dor dumnezeiesc, ca o pară de foc arzând în inima mea. Atunci am văzut pe povățuitorul meu, aproape de Împăratul, că l-a dat paharul deșert. Deci eu, nemaiputând suferi am intrat înăuntru în Biserică și m-am dus aproape de Împăratul și căzând la picioarele Lui, cu îndrăzneală le-am îmbrățișat și le-am sărutat mult timp. Și sufletul meu era cu desăvârșire lipit de Dânsul și nu mai puteam să mă mai ridic de jos. Atunci a zis Împăratul către povățuitorul meu: „Gheorghe, ia-l și mergeți ca să se mai nevoiască, să câștige dragostea Mea pe care a pierdut-o și să se gătească. Și când va fi voia Mea, Eu o să-l învrednicesc să bea și paharul!”

Atunci povățuitorul apucându-mă de mâna dreaptă, m-a întors înapoi și făcând amândoi câte trei metanii Împăratului, închinându-ne picioarelor Lui, am ieșit din Biserică și s-a închis ușa. Atunci am văzut eu pe oamenii cei mai sus ziși, care erau în sală, că au venit să ne întâmpine și, căutând spre mine cu fața veselă, mi-au zis: „Frate, silește-te, căci iată, te așteptăm!” Și ieșind din sală am venit în curte și am stat puțin. Apoi am zis către povățuitorul meu. „Sfinte Gheorghe, iubite frate, nu se poate să nu mai mergem în lume, ci să rămânem aici?” Și îmi zise: „Așa este voia Domnului ca să mergem înapoi în lume, să te gătești cu tot felul de fapte bune, păzind toate poruncile Lui. Să te ispitești ca aurul în topitoare și așa să vii aici. Și de nu vei face așa, ci vei rămâne în lenevire, ai văzut valea care primește pe cei leneși și păcătoși? Păzește-te și-ți adu aminte câte ai văzut și câte ai auzit, din multa și nemărginita milă a lui Dumnezeu către om”.

Apoi am mers puțin și am ieșit afară din palat și făcându-ne trei cruci în poartă, am început a merge pe acel frumos câmp. Și mergând

puțin am văzut iarăși ceata aceea cu puțini călugări, care avea slava cea mare. Și m-am uitat să văd dacă cumva voi cunoaște pe vreunul dintr-înșii. Și nu am cunoscut pe nici unul.

Deci, terminându-se câmpul, am ieșit afară, pe poartă și am venit în vârful muntelui celui înalt. Și am stat și aici puțin, privind în toate părțile muntelui care era împodobit cu o mulțime de măslini. Iar locul acela era foarte veselitor, numai că se vedea și acea glodoasă și întunecoasă vale. Frică și cutremur aducea celui ce o vedea. Apoi ne-am pogorât din munte și povățuitorul meu mi-a zis: „Dă-mi mâna!” Și i-am dat-o. Și, ținându-mă de mână, iarăși ne-am suit pe acea punte înfricoșată și am mers fără frică sau temere. Și când am ajuns la mijlocul ei, povățuitorul meu a stat, și-a întors fața spre mine și mi-a zis: „Fratele meu iubit, Împărăția Cerurilor se silește și silitorii o răpesc pe ea! Iată, ai văzut milostivirea lui Dumnezeu. Să nu te arăți nemulțumitor față de Făcătorul tău de bine, Dumnezeu. Nevoiește-te să câștigi dragostea Lui. Gătește-te ca să bei paharul. Și darul lui Dumnezeu și al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu nu te va lăsa sărman, nici eu nu te voi lăsa singur”. Apoi, făcând de trei ori semnul cinstitei cruci pe fața mea, a zis: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută robului tău!” Și s-a făcut nevăzut. Și nu l-am văzut unde s-a dus. Și m-a lăsat singur la mijlocul punții.

Atunci s-a făcut mare tunet și tulburare din valea aceea. Și auzeam strigări sălbatice zicând: „Acum a rămas singur, haideți să-l surpăm jos!” Alții ziceau: „Iată om care voiește să treacă și nu știe că avem să-l surpăm acum?” Și scrâșneau cu dinții lor asupra mea, strigând cu mare glas: „Să-l surpăm mai înainte de a veni Gheorghe să-l ia!” Însă nici unul n-a putut să se apropie de mine, ci numai strigări și tulburări făceau. Iar puntea se clătina ca o frunză. Atunci eu privind la acea adâncime, am zis: „Doamne, cine poate să ajute omul aici?” Atunci a venit un glas ca de tunet și a zis: „Faptele bune ajută omul aici. De va face vreo milă Preasfântă Născătoare de Dumnezeu”. Și după strigarea aceasta au încetat tulburările drăcești. Atunci eu am chemat ajutorul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și al Sfântului Gheorghe și cu ajutorul lor mi-am venit în sine*.

* Această urmare a vedeniei starețului Ioasaf s-a găsit în Sfântul Munte Athos la Schitul Românesc Prodromul din mănăstirea Lavra de către părintele Ieromonah Ștefan.

ÎNTOARCEREA FIULUI RISIPITOR

(Adică îndreptarea tuturor păcătoșilor)

Poate că am scris eu uneori și cuvinte care nu se potrivesc la toți sau care nu-i interesează pe toți. Însă cuvântul pe care vreau să-l scriu aici, eu cred că ni se potrivește absolut tuturor. Și anume vreau să scriu ceva în legătură cu pilda „Fiului Risipitor”, din Sfânta Evanghelie.

Cuvântul se potrivește tuturor, pentru că toți am ajuns în țară străină și toți ne-am făcut mai mult sau mai puțin la fel cu fiul risipitor din Sf. Evanghelie. Cu alte cuvinte, vreau să spun că nu este nimeni dintre noi care să nu fi greșit cu ceva înaintea Părintelui Ceresc. Căci păcatul nu este altceva decât depărtarea omului de la voia lui Dumnezeu. Și dacă suntem greșiți, înseamnă că ne-am depărtat de „casa părintească” și am risipit averea darului ceresc în țara îndepărtată. Unul a risipit mai mult, altul mai puțin, însă nimeni nu poate zice că n-a risipit ceva din moștenirea duhovnicescă pe care a primit-o la Sfântul Botez.

Căci Sf. Ioan Evanghelistul scrie în cartea cea dintâi a sa: „De vom zice că nu avem păcat, ne înșelăm pe noi singuri și adevărul nu este întru noi”. Deci, dacă toți greșim, înseamnă că toți suntem la fel cu fiul cel risipitor și toți avem nevoie să ne întoarcem în casa Părintelui ceresc prin pocăință. Căci nu este altă cale de întoarcere decât Taina Pocăinței. Iar Sfânta Evanghelie, prin pilda Fiului Risipitor, ne lămurește în chip minunat, cum trebuie împlinită pocăința, pentru a dobândi iertarea păcatelor. Unii cred că este de ajuns o baie în Iordan sau un simplu bocet pentru iertarea păcatelor. Alții cred că pentru iertarea păcatelor nu este nevoie decât de o simplă molitvă, pe care o citește preotul în ușa Altarului, înainte de Sfânta Împărtășire. Mai sunt și unii care fac mărturisire, dar în loc să-și pună păcatele lor, ei citesc numai modelul de mărturisire al Sf. Dimitrie al Rostovului, care este calapodul de probă. Bine este și aceasta, dar nu este de ajuns, căci Sf. Prooroc Isaia ne învață zicând: „Spune tu mai întâi fărădelegile tale, ca să te îndreptezi”. Deci, fiecare să-și spună deosebit în ce chip a greșit la toate poruncile dumnezeiești și de câte ori.

Sunt apoi și persoane care nu fac nici una, nici alta din cele amintite, dar – în schimb – plătesc din gros Liturghii la preoți și împart milostenii

la săraci, nădăjduind ca prin asta vor dobândi iertare de păcate. În sfârșit – ce să mai zic – sunt și alții mai hâtri, care își fac socoteală că pocăința este primită și înainte de moarte. Pentru asta ei se silesc la păcate acum, cât mai este vreme, ca să nu-i apuce bătrânețea neprocopsiți.

Vremea pocăinței este la bătrânețe, zic ei, și până atunci trebuie să gustăm din viață. Aceștia, fraților, sunt fiii cei risipitori și rămân mereu departe de casa Părintelui ceresc, adică nu caută iertarea așa cum se cuvine, sau nu o caută deloc. Acum să urmărim cum a reușit fiul risipitor din Sf. Evanghelie să dobândească iertare. Fiecare cunoaște pilda asta. Din fecior de neam slăvit, a ajuns păstor de porci în țară îndepărtată. Adică a ajuns rob patimilor și sminteală pentru alții. Căci a paște porcii înseamnă a învăța și pe alții răutatea. Foametea înseamnă lipsirea darului. Când a flămânzit fiul, și-a adus aminte de belșugul pe care îl avea în casa părintească. Aceasta însemna că și-a venit în simțire, cunoscându-și căderea, iar prin cunoștința căderii a ajuns la căință. Însă n-a rămas numai cu această căință, ci s-a pregătit pentru mărturisire. Căci și-a făcut socoteală, zicând în sine: „Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și voi zice lui: Tată am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, fă-mă ca pe unul din argații tăi!” Planul pe care și l-a făcut fiul cel risipitor cum trebuie să vorbească părintelui său, nu este altceva decât pregătirea pentru mărturisire. Căci n-a mers la iertăciune așa cum se întâmplă și n-a amânat plecarea, ci s-a gândit ce trebuie să spună și a plecat îndată.

Deci a mers la casa părintească cu inima înfrântă, dar și cu deplină nădejde și cu hotărâre nestrămutată de îndreptare. Când a ajuns în fața părintelui său, a căzut în genunchi și cea dintâi vorbă a fost mărturisirea. Îmbrățișarea și sărutarea părintelui său, înseamnă iertarea pe care o dăruiește duhovnicul prin punerea mâinilor pe capul celui care se mărturisește curat.

Hainele și sandalele pe care le dă părintele din Sf. Evanghelie, reprezintă veșmântul nestrămutat (ca al doilea botez) precum și cinstea pe care o pierduse fiul. Inelul înseamnă pecetea darului duhovnicesc și semnul înfierii de-a doua oară pentru moștenirea cerească. Vițelul cel gras pe care l-a jertfit părintele din Sf. Evanghelie, înseamnă Trupul și Sângele Domnului, care se dă spre hrană la toți cei care se mărturisesc

curat și se pocăiesc cu adevărat. Iar veselia care s-a făcut la casa părintească din Sf. Evanghelie, înseamnă bucuria care se face la ceruri pentru întoarcerea celui păcătos, după cum mărturisește însuși Domnul în Sf. Evanghelie.

TURNUL BABILONULUI

(din zilele noastre)

În urma potopului, oamenii s-au abătut iarăși de la calea lui Dumnezeu și se așteptau iarăși la alt potop. Pentru asta au început să zidească Turbul Babel, adică cetatea Babilonului. Aveau de gând s-o înalte mai presus de norii cerului, ca să nu-i mai înece apa. Pentru nebunia lor, Dumnezeu le-a amestecat atunci limbile și n-au putut isprăvi nimic.

Lumea modernă de astăzi nu este mai brează decât cea de atunci. Azi aproape toți oamenii cunosc că s-au depărtat de la Dumnezeu și pentru asta se așteaptă la o pedeapsă cerească. Dar în loc să alerge la chivotul scăpării, adică la corabia Bisericii, prin dreapta credință și pocăință, în loc să caute pe Dumnezeu, oamenii buimăciți cu civilizația, își zidesc iarăși „turnuri” ca și oarecând la Babilon.

„Turnul babilonului” din zilele noastre nu este o clădire de piatră sau de cărămidă, ci goana cea nebună după născociri.

Lumea zice că născocirea mașinilor și a armelor moderne ușurează viața omului și îi garantează siguranța, adică ne pune la adăpost. Dar cât de înșelătoare este părerea aceasta! Căci noi vedem că de o vreme încoace, de când s-a modernizat lumea și au sporit născocirile, de atunci s-a înmulțit și răutatea, iar viața omului s-a făcut mai amară și mai împresurată de primejdii. Niciodată n-a fost lumea mai tulburată și mai deznădăjduită ca în vremurile noastre, când a sporit civilizația.

După cum vedem, procopseala asta de civilizație, cu moda cea nouă, i-a învățat pe oameni să umble mai mult goi, adică a izgonit rușinea din lume. I-a dăscălit pe oameni să nu mai caute pe Dumnezeu, deci a reușit să strice și sfânta credință. I-a învățat pe stăpânitori ca să înșele mai bine și să robească popoarele mai cumplit decât faraonii

Egiptului. Cu alte cuvinte, nevoia de civilizație a sugrumat dreptatea și libertatea lumii. Civilizația falsă a învățat pe oameni să inventeze cele mai grozave arme pentru pierzarea lumii și prin asta a izgonit și dragostea de pe pământ.

De luat aminte: În primul război mondial – 1914–1918 – s-au pierdut numai 13 milioane de oameni, ca o Românie din acea vreme, fără Transilvania. S-a socotit că târgile, adică năvăliile morților din primul război mondial, dacă s-ar înșira una lângă alta ar face o linie de 6.459 de kilometri, care ar putea înconjura toată Europa.

În războiul din urmă, știința a sporit, mintea s-a făcut mai iscusită și s-au ucis cu armele 54 de milioane, adică cum s-ar pierde trei Români în întregime.

Numai în Japonia, unde s-a aruncat bomba atomică, s-au pierdut 250 de mii de suflete în câteva clipe. Dar pe locul acela, nici până astăzi n-a încetat prăpădul! În timp de 10 ani de la război încoace s-au născut 652 de prunci morți, 1.500 de prunci s-au născut cu oasele strâmbe, 429 au rămas bolnavi: unii nu văd, alții nu aud etc., 313 din cei născuți au rămas cu limba lipită, 25 sunt fără creieri și 8 fără ochi.

Însă bomba cea nouă cu hidrogen este încă mai înfricoșătoare. Razele ei sunt așa de otrăvitoare încât pot ucide pe toți pământeni, ba omoară și peștii din apă, iar copacii și verdeța pământului se pârliesc.

Iată, deci, roadele civilizației. S-a înmulțit mintea și cu asta a sporit și nebulia lumii prin născociri pierzătoare. Dar născocirile acestea nu aduc numai pagubă trupului, ci păgubesc mai ales bietul suflet.

Știința modernă a făcut pe oameni să zboare prin văzduh și să călătorească în cetăți plutitoare pe apă (vapoare mari, ca orașele). Știința i-a făcut omului aripi de pasăre, și picioare de metal ca să alerge în calea deșertăciunii, dar i-a împiedicat în calea rugăciunii. În calea spre Biserică, știința modernă a înălțat ziduri uriașe de împiedicare, iar pe calea fărădelegii a așternut asfalt și a presărat flori.

La Sfintele Locuri, poporul simplu nu mai poate veni spre închinare ca altădată, iar în zilele de sărbători s-au rânduie adunări deșarte, distracție și plimbări, ca să nu mai meargă lumea la Biserică.

Prin viteza mașinilor s-au scurtat distanțele dintre țări și s-au apropiat urechile oamenilor prin telefoane și prin radio. Meșteșugurile cele noi au apropiat și au răsfățat astăzi trupurile, iar pe Dumnezeu

L-au îndepărtat din inimi. A sporit mintea, dar s-a răcit inima. S-au îmbogățit știința, dar s-a păgubit credința. Civilizația de azi a scurtat fustele femeilor iar pe altele le-a lăsat goale, a modificat mult hainele oamenilor, le-a secerat barba și părul capului și după asta a retezat și sfintele așezăminte.

Deci, pe scurt, despre pacostea asta de civilizație, sau progres, prin asta se făleşte pământeanul: a sporit mai mult ca niciodată lacrimile din lume, a lărgit în chip de speriat cimitirele prin războaie, a întunecat zarea cu fumul motoarelor și a împânzit văzduhul cu păsările cele uriașe cu ciocul de fier care stau gata să piardă lumea. Iar ca să aibă vreme să termine „turnul babilonului” (adică născocirile științei) samsarii țărilor cei grași fac mereu soboare pentru pace. Dar Dumnezeu, văzând viclesugul lor, le-a amestecat mințile, după cum la Babilon a amestecat limbile și nu se mai pot înțelege.

MÂNĂSTIREA SF. GHEORGHE DIN VALEA HOZEVEI

În vechime, Palestina era țara cea mai bogată în Locașuri Sfinte. Atât localitățile ei istorice, cât și pustietățile cele mai îndepărtate, erau împânzite cu Biserici mărețe și cu mănăstiri. Din istoriile vechi se poate vedea că la începutul veacului al 7-lea numai în Valea Iordanului erau la vreo 40 de mănăstiri și schituri. De la Ierusalim și până la Muntele Sinai, locașurile sihăstrești se țineau lanț. De aici se explică și faptul că monahii de la Sinai nu începeau Sf. Liturghie în Sâmbăta cea Mare până când nu primeau vestirea pogorârii Sfintei Lumini de la Ierusalim. Mănăstirile erau așa de numeroase încât se putea vesti – de la una la alta – prin sunetul clopotelor și al toacelor venirea Sf. Lumini la Ierusalim.

Până la năvălirea Perșilor, care a fost în 614, starea mănăstirilor din Palestina era nespus de înfloritoare. Dar mâna cea pângărită a barbarilor a distrus cele mai multe și cele mai însemnate locașuri sfinte, al căror număr se ridică la 200, iar numărul monahilor omorâți de păgâni trece cu mult de 10.000 (dacă ne gândim că numai la mănăstirea Sf. Sava au fost omorâți de Perși cinci mii de monahi). Desigur că pe lângă acestea mai erau și alte locașuri sfinte, care au rămas nedărâmate

de barbari, dar vremea cea necruțătoare le-a măcinat și pe acestea, încât multe din ele n-au lăsat nici o urmă.

Dintre mănăstirile care au fost distruse de Perși este și Mănăstirea Sf. Gheorghe de la Hozeva. Această mănăstire datează de la începutul veacului al 5-lea și, când te cobori din drumul cel vechi (Ierusalim – Ierihon) în valea Hozeva, ai impresia că ai intrat într-o cetate cu ziduri uriașe de granit. Rămâi uimit de adâncimea prăpăstioasă a pârâului Hozevei și de înălțimea stâncilor abrupte, care se ridică amenințător, din toate părțile, închizând orizontul. Aici te simți îndată complet izolat de restul lumii, căci nu vezi împrejur decât stâncile dogorite de soare, cu peșteri nenumărate, în care au trăit cu miile sihaștrii de odinioară, iar astăzi își au locuința bursucii și porumbeii sălbatici. Nu se aude în vale decât glasul speriat al păsărilor de pustie și murmurul plăcut al apelor care coboară grăbit pe canalul străvechi al Macabeilor și al Irozilor, care s-a înnoit în vremea din urmă.

Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul este așezată în valea cea adâncă a „Enonului” cum o numește Sf. Ioan Evanghelistul, (cap. 3, vers. 23): „Era însă și Ioan în Enon, aproape de Salim și boteza, pentru că erau acolo ape multe”. În Testamentul Vechi, valea aceasta era cunoscută sub numele de Horit sau Horat, unde a petrecut o vreme Sf. Prooroc Ilie, iar astăzi se numește Valea Hozevei (posibil de la numele „Hasva”, locul unde s-a născut Adam, despre care se vorbește în Cartea Facerii, cap. 38, vers. 5). Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul stă lipită de stânca uriașă, în partea stângă a pârâului, întocmai ca un cuib de rândunică.

Cei dintâi ctitori și viețuitori ai lăcașului au fost cinci sihaștri vestiți, din părțile Siriei (Prom, Ilie, Gannen, Rnan și Zinon) care n-au trăit în aceeași vreme, ci au urmat unul după altul. Ei au zidit primele chilii și Biserica Sf. Arhidiacon Ștefan, unde s-au odihnit și cinstitele lor moaște. După ei a venit în părțile acestea Sf. Ioan Hozevitul, mitropolitul Cezariei Palestinei, și a completat lucrul început de Sfinții Sirieni. În vremea lui, mănăstirea aceasta a primit numele „Nașterea Maicii Domnului” după hramul Bisericii mari, iar numărul monahilor a sporit uimitor. Din viața Sf. Ioan Hozevitul se constată că numărul locuitorilor pustiei de la Hozeva a sporit simțitor până la cinci mii. Erau cu adevărat ca niște îngeri în trup, care și-au răstignit patimile și

au urmat lui Hristos până la moarte. Mulți dintre ei erau văzători cu duhul și făcători de minuni. Mănăstirea a ajuns vestită pentru nenumăratele minuni care se făceau aici, la Sf. Icoană a Maicii Domnului, care se numea „Hozevitissa”. Această icoană prea minunată nu se mai află astăzi la Hozeva. Prin veacul al 9-lea, din cauza tulburărilor și a năvălirilor barbare, monahii de la Hozeva (frunțașii din mănăstire) au plecat în insula Amorgo (a Cicladelor), luând cu ei și Sf. Icoană, spre mai multă siguranță. Acolo au găsit o coastă prăpăstioasă, asemenea cu cea de la Hozeva, unde au întemeiat o nouă mănăstire, cu numele „Hozevitissa”, care a fost înnoită și înzestrată cu metoace de către împăratul bizantin Alexie Comneanul (1080–1088).

Desigur că n-au plecat toți monahii de la Hozeva în insula Amorgo. Viața monahicească din Valea Hozevei a urmat înainte, însă mai mult sub formă idioritmică, cu traiul deosebit, și mai ales isihastică (sihăstrească) trăind cei mai mulți în Schitul Sf. Ana, din apropierea mănăstirii și prin peșterile înconjurătoare. Clădirea cea mare a mănăstirii atrăgea de multe ori privirea lacomă a jefuitoarelor păgâni, pentru aceasta în multe rânduri a fost pustiită și chiar dărâmată, iar peșterile cele ascunse s-au aflat mai bune pentru adăpost, la vremuri grele. Informații amănunțite și date mai sigure asupra trecutului mănăstirii nu se află.

Schimbările furtunoase și necurmate, care au trecut peste pământul Palestinei, n-au cruțat nici zidurile vechi ale mănăstirii, nici odoarele bisericesti și nici arhiva cu documentele istorice. Au rămas numai tradițiile moștenite din gura sihaștrilor din vechime, icoanele vechi de pe ziduri și diferite inscripții.

Ca să-și poată face cineva o idee mai clară despre trecutul acestei mănăstiri, trebuie să cunoască viața celor mai de seamă ctitori ai mănăstirii, adică a Sf. Ioan Hozevitul și a Sf. Gheorghe Hozevitul, care au trăit cam o sută de ani după Sf. Ioan. În vremea lui s-a întâmplat și năvălirea Persilor și el este cel care adună iarăși pe monahii împrăștiți și înnoiește viața mănăstirii de la Hozeva. Înălțimea virtuților lui și minunile care se făceau prin sfințele lui rugăciuni, au hărăzit acestui locaș un loc de frunte între mănăstirile din Palestina. De aceea, după săvârșirea lui din viață, mănăstirea a primit numele de Sf. Gheorghe Hozevitul (care este și hramul principal al mănăstirii), iar mormântul lui a devenit locul cel mai scump și mai cinstit din cuprinsul mănăstirii.

Cimitirul vechi se află în afară de mănăstire și el s-a descoperit în anul 1880 de către sihastrul Român Iustin și de altul grec, Ioasaf, de la Schitul Sf. Ana. Acolo se pot vedea mormane de oseminte de la careiese o aromă de moaște sfințite. Ele sunt așezate pe categorii, cu anumite despărțituri pentru arhieriei, pentru stareți, pentru preoți de mir, arhidiaconi, diaconi, monahi și mireni. Între altele se află și osemintele unei regine, cu numele Ia și a unei diaconese. După inscripțiile care se află pe stâncă, în dreptul fiecărei despărțituri, se poate cunoaște că au fost îngropați aici clerici și mireni din toate laturile împărăției bizantine: din Roma, din Grecia, din Egipt, din Antiohia, din Capadochia, din cetatea Tirului, din Ascalon, din Damasc, din Arabia, din Mesopotamia și din alte părți.

Deasupra cimitirului, la vreo 40 de metri înălțime, se află peștera Sf. Ioan Hozevitul, ale cărui moaște cinstite s-au descoperit în anii din urmă, de către ieromonahul Gavriil, care trăiește astăzi în peștera Sfântului. Locuri mai vrednice de amintit, care se află în cuprinsul mănăstirii, în afară de Biserica cea mare, în care se păstrează mozaicul din vechime, sunt: o parte din zugrăveala veche de pe zidurile Bisericii, apoi cimitirul vechi al părinților, mormintele sfinților ctitori, peștera Sf. Prooroc Ilie, care a adăpostit într-o vreme și pe Sf. și Dreptul Ioachim, unde a și primit prin înger vestirea nașterii Preacuratei Fecioare din pântecele sterp al Sfintei Ana. Însă locul cel mai cinstit din toată valea Hozevei este mormântul Sf. Gheorghe Hozevitul, în care s-au aflat o parte din cinstitele lui moaște.

Părinții bătrâni din mănăstirea Sf. Sava cel sfințit, între care și duhovnicul Sava, mi-au povestit că acum două sute de ani, mănăstirile din Palestina fiind strămtorate, au plecat din Valea Hozevei și din Schitul Sf. Ana vreo 300 de sihaștri în Muntele Athos, având între ei și un arhieriu.

Atunci au luat cu ei și cinstitele moaște ale Sfintei și Dreptei Ana, așezându-le în Schitul aghiorit care avea și el hramul Sfintei Ane. În vremea aceea, tocmai se începuse clădirea Bisericii mari din schit (anul 1754), cu cheltuiala patriarhului Dionisie al Țarigradului.

Bieții sihaștri hozeviți au voit ca să ducă aceeași viață aspră ca și la Hozeva. Dar nefiind deprinși cu frigul iernii din Sfântul Munte, în

scurtă vreme au murit cea mai mare parte din ei. Se spune că din cei 300 câți erau la început, după trei ani de zile, au rămas numai 70.

În Biserica mare a Schitului se păstrează cu mare cinste până azi piciorul drept al Sfintei Ana, la care se poate vedea și pielea.

În valea Hozevei au trăit mulți Români din vremuri îndepărtate. Un călugăr român, care a trăit în schitul Sf. Ana de la Hozeva a fost monahul Varsanufie, care mai înainte de călugărie se chema Arsenie. După mulți ani de viață sihăstrească, se retrage în mănăstirea Sf. Sava, la îndemnul arhimandritului Nectarie Banu. Acolo a ajuns ajutor de econom. În gropnița mănăstirii se vede și azi craniul arhim. Nectarie Banu, cu inscripția lui Varsanufie cu litere chirilice. Compunerea acestor cuvinte a făcut-o Nectarie, înainte de moarte, poruncindu-i lui Varsanufie s-o scrie pe craniul său și să-l păstreze în camera sa, spre aducere aminte. În adevăr, monahul Varsanufie a păstrat acest craniu în camera sa, până la moarte. Chilia sihăstrească a lui Varsanufie se vede și astăzi în schitul de la Hozeva.

Cam în aceeași vreme cu Varsanufie au trăit în schitul Hozevei și monahii Teofan, Calist și un bătrân mirean cu numele de Ioan. În vremea războiului mondial toți s-au retras în mănăstirea Sf. Sava. Numai monahul Calist a plecat în țară pentru a face o colectă pentru zidirea mănăstirii și din nefericire s-a înecat în Dunăre. Voind să salveze pe frațele său, care era în primejdie, s-a înecat și el însuși. Era de meserie pescar și meșter la construirea bărcilor. De aceea a simțit multă atracție în Valea Hozevei, unde era pârâul îmbelșugat de pește. La mulți dintre pescarii de la Iordan, monahul Calist le-a făcut bărci și alte unelte pentru pescuit.

Despre bătrânul Ioan (barba Iani, cum îi ziceau Grecii) se spune că avea o barbă până la genunchi și mulți voiau să-l fotografieze, dar el își ascundea barba în sân și nu voia să stea la fotografiat.

MĂNĂSTIREA „HOZEVITISSA” DIN AMORGO

(Însemnare scurtă)

În ostrovul Amorgo, Insulele Ciclade, se află o mănăstire cu hramul Maicii Domnului, numită „Hozevitissa”. Această mănăstire a fost zidită prin veacul al nouălea de către niște monahi de la Hozeva, din Palestina.

După aceea s-a pustiit din cauza barbarilor și a rămas mult timp nelocuită. Pe la anul 1080–1088 mănăstirea a fost înnoită de către împăratul bizantin Alexie Comneanul. O istorisire amănunțită despre întemierea acestei mănăstiri nu se găsește scrisă nicăieri, căci toate actele și însemnările cele vechi din mănăstire s-au pierdut, din cauza deselor jefuiri pe care le-a suferit acest Sfânt lăcaș. În anii din urmă s-a alcătuit o istorie a mănăstirii de prof. universitar Boiagidis, pe baza diferitelor povestiri care s-au păstrat din bătrâni, adică din tradiție.

Toate câte s-au petrecut în mănăstirea aceasta de la zidirea ei și până astăzi, sunt în legătură cu Sfânta Icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni și care se cheamă „Hozevitissa”, de la care a primit numele și mănăstirea din ostrovul Amorgo, care mai înainte era necunoscut și acum a ajuns vestit în lume din cauza acestui odor neprețuit, adică Icoana Maicii Domnului. Vestea minunilor care se săvârșesc acolo aproape zilnic atrage multă lume spre închinare.

Creștinii din Amorgo se mândresc că au un asemenea Locaș vestit, care le face cinste. Însă nici locuitorii ostrovului, nici călugării din mănăstire și nici însuși autorul grec care face istoria mănăstirii, nu-și prea dau seama de unde se trage cinstea aceasta și numele vestit al mănăstirii. Deși autorul amintește că după tradiție, mănăstirea Hozevitissa din Amorgo este întemeiată de călugării refugiați din Palestina, prea puțin vorbește despre locașul unde au trăit călugării și unde se afla Icoana făcătoare de minuni numită Hozevitissa.

Lipsa de atenție față de străvechea Lavră din pustia Hozevei, care a dat naștere mănăstirii din Amorgo, face să scadă mult din valoarea cărții prof. I. Boiagidis. Și aceasta se întâmplă din cauză că până azi nu și-a dat aproape nimeni silința să scrie Istoria din Valea Hozevei într-o limbă ușor înțeleasă de toți. De asemenea, nu s-a vorbit mai nimic despre minunile Maicii Domnului de la Hozeva.

În limba latină se află o carte întreagă cu minunile Icoanei Hozevitissa, scrisă de Sf. Grigore Dialogul. Acum câțiva ani mi-a spus un călugăr catolic că această carte s-a tradus de curând și în limba franceză. Mult s-a mirat când a aflat că în limba grecească și română încă nu se află scrisă.

Atunci când va fi cunoscută istoria străbunei Mănăstiri de la Hozeva, precum și minunile Maicii Domnului din acest locaș, atunci abia vor

putea înțelege mai bine cititorii și istoria mănăstirii Hozevitissa din Amorgo.

Acum voi aminti doar pe scurt câteva știri mai însemnate din istoria acestui sfânt locaș.

Tradiția spune că pe vremea când erau prigoane în Palestina, din cauza sfintelor icoane, o parte din călugării de la Hozeva s-au mutat în ostrovul Amorgo, luând cu ei și sfânta Icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Acolo aflând ei un loc stâncos pe coasta unui munte prăpăstios, ca și cel de la Hozeva, au zidit mănăstirea care a primit numele Sfintei Icoane de la Hozeva, adică Hozevitissa.

Împăratul Alexie Comneanul (1080–1088), aflând-o ruinată și părăsită, a zidit-o din nou.

Tradiția aceasta este întărită și de istorie, căci în adevăr, pe la anul 812 în Palestina au fost prigoane din partea arabilor și în multe părți au oprit cinstirea Sfintelor Icoane. Înfațișarea mănăstirii din Amorgo, se aseamănă mult cu cea de la Hozeva. Alt lucru de mirare se poate vedea în acest locaș. În coasta stâncoasă a muntelui, care stă ca pe un perete, se poate vedea o daltă de fier înfiptă în piatră, deasupra clopotniței. Cine a înfipt-o acolo, nimeni nu poate pricepe, căci nici o scară nu ajunge până acolo. Bătrânii spun că în vremea când a început a se zidi mănăstirea s-a ales un loc puțin mai departe de locul unde este astăzi. Însă tot ce se zidea acolo ziua, noaptea găseau ruinat, iar uneltele lucrătorilor le găseau dimineața atârmate de dalta cea de fier (despre care am pomenit). Din aceasta au cunoscut că sub daltă este voia Maicii lui Dumnezeu ca să se zidească mănăstirea.

În ziua de 16 Octombrie 1952, când s-au luat de către guvern metoacele mănăstirii, atunci a căzut singură dalta cea de fier pe terasa mănăstirii, ca semn că s-a mâniat Maica Domnului pentru înstrăinarea averilor.

În multe rânduri și în multe locuri s-au izbăvit oamenii de secetă, de foamete și de alte necazuri grele, făcându-se litanie cu Sfânta Icoană „Hozevitissa”, iar vindecările care se dau bolnavilor sunt nenumărate și prea minunate. Adeseori cad pietre mari din vârful muntelui, însă niciodată n-au vătămat pe viețuitorii din mănăstire, care au Sfânta icoană a Maicii Domnului, ca un adevărat acoperământ și ajutor grabnic.

DEFĂIMAREA NĂLUCIRILOR ȘI FOLOSUL ISPITIRILOR

Pilde din Pateric

În părțile Iordanului era un sihastru, care a petrecut mulți ani în nevoie, fiind el acoperit de Dumnezeu, nu primea băntuielele vrășmașului, ci era aproape neșut. De aceea, către toți cei ce veneau la dânsul pentru folos, el defăima pe satana și-l ocăra, zicând că nu este nimic. Apoi mai zicea că vrășmașul nu are nici o putere asupra nevoitorilor, de nu va afla pe cei asemenea lui spurcați.

Dar toate acestea le zicea sihastrul nesimțind darul cel de sus, care nu lăsa pe satana să-l băntuiască.

Când s-a apropiat sfârșitul lui, după slobozenia lui Dumnezeu, s-a înfățișat înaintea lui diavolul, în chip arătat, zicând către dânsul: „Ce am cu tine, avvo, pentru ce mă ocărești? Au te-am supărat vreodată cu ceva?” Atunci bătrânul, scuipând asupra lui a rostit aceleași cuvinte, ca de obicei, zicând: „Mergi înapoia mea, satano, că nimic nu poți asupra robilor lui Hristos!” Vrășmașul însă i-a zis: „Așa, așa! cu adevărat! ai de trăit încă 40 de ani și nu voi înceta nici măcar un ceas să-ți pun piedică în atâția ani!” Zicând acestea, s-a făcut nevăzut.

Atunci monahul a început a se lupta cu gândul, zicându-și în sine: „Am atâția ani ticăloșindu-mă aici și iată Dumnezeu vrea să mai trăiesc încă patruzeci de ani. Mă voi duce dar în lume să-mi văd rudeniile mele și voi petrece cu dânsese vreo câțiva ani, apoi, întorcându-mă mă voi apuca iar de nevoița mea. Deci, socotind el acestea, a început a le împlini cu fapta. Și ieșind din chilie a plecat. Dar n-a mers mult prea departe și Iubitorul de oameni, Dumnezeu, milostivindu-Se spre el și nelăsând ca să-și piardă ostenele lui, a trimis pe Sfântul Înger în ajutorul lui.

Întâmpinându-l pe el Îngerul, a zis către dânsul: „Unde mergi, avvo?”. „La cetate!” a răspuns bătrânul. Atunci i-a zis îngerul: „Întoarce-te la chilia ta și nu te potrivești satanei, ca nu cumva să rămâi batjocorit”. Deci venindu-și în sine bătrânul, s-a întors la chilia sa și mai trăind încă trei zile, s-a săvârșit.

Iată cum uneltește vrășmașul ca să înșele pe cei nevoitori. Am avut prilejul să cunosc o persoană din neamul nostru, care se lăuda că

ea nu moare până când nu are vestire de la Dumnezeu. Socoteala asta nu este sănătoasă, căci Dumnezeu nu este obligat să descopere fiecăruia ziua morții. Iar dacă descoperă unora, aceasta o face când este nevoie pentru folosul sufletului, iar nu după socoteala noastră.

Mulți așteaptă descoperiri pentru slava deșartă, având părerea că sunt la măsura sfințeniei și asta îi duce la înșelăciune. Atunci vrășmașul tabără cu nălucirile și cu semnele lui. De multe ori vestește lucruri care se împlinesc, dar care nu folosesc spre mântuire.

Iată, de pildă, cum scrie la Pateric despre niște frați care aveau năluciri de la vrășmașul și s-au dus la avva Antonie ca să-l întrebe dacă sunt adevărate sau nu. Fiind calea cam lungă, au luat cu ei și un măgar, care a pierit pe cale. Deci, cum au ajuns la Sfântul Bătrân, apucând el mai înainte, le-a zis: „Da' cum de a murit măgarul pe cale?” Și ei au întrebat cu mirare: „Da' de unde știi, avvo?” „Dracii mi-au arătat”, a răspuns el. Atunci au zis frații: „Noi pentru asta am venit, ca să te întrebăm, nu cumva sunt înșelătoare nălucirile pe care le vedem, că de multe ori se fac adevărate”.

Deci i-a încredințat pe ei bătrânul din pilda măgarului, că descoperirile pe care le au ei sunt năluciri drăcești. Poate se vor mira unii că și Sfântul Antonie a avut năluciri drăcești și vor zice: „pentru ce nu i-a descoperit Dumnezeu despre întâmplarea fraților?”

Să fie știut lucru că și sfinții au năluciri și tot felul de ispitiri, dar ei nu le primesc. Iar Dumnezeu nu descoperă lucruri care nu sunt de folos, cum a fost moartea măgarului. Vrășmașul vestește lucruri nefolositoare, iar dacă vede că le primim ca adevărate, atunci ne vestește în chip mincinos și lucruri care ne vatămă sufletul, cum a fost de pildă vestirea mincinoasă pentru sihastrul de la Iordan.

Tot la cuvintele Sfântului Antonie găsim scrise următoarele: „Nimeni nu va putea să intre neispitit în Împărăția Cerurilor, că de se vor ridica ispitele, nu este cine să se mântuiască. Și aceasta este lucrarea cea mare a omului, ca greșeala s-o pună asupra sa înaintea lui Dumnezeu și să aștepte ispite până la răsuflarea cea mai de pe urmă”.

Zis-a un bătrân că un frate se ispitesc de gânduri timp de 9 ani și din evlavie se osândește pe sine zicând: „Mi-am pierdut sufletul!” Căci socotea că singur el este pricinuit al ispitei. În cele din urmă îngreindu-se și ajungând la deznădejde, a zis în sine: mă voi duce în lume, căci m-am prăpădit!”

Dar după ce s-a pornit la drum, s-a făcut glas din cer către el zicându-i: „Cei 9 ani în care ai fost ispitit, ți-au pricinuit ție cunună, pentru asta întoarce-te la locul tău și te voi ușura de gânduri!” Deci s-a întors fratele la chilia sa și a aflat odihnă.

Din asta înțelegem că războaiele duhovnicești, cu felurite ispitiri ne pricinuesc cunună.

TAINA POCĂINȚEI

Înnoirea Sfântului Botez, cu un adaos despre patima deznădăjduirii

Tot omul este supus greșelilor și nu este cu putință nici bărbaților celor iscușiți ca să scape de prihana greșelilor din toate zilele. Când zic „greșelile din toate zilele” înțeleg greșelile cele vrednice de iertare, care nu sunt păcate de moarte. Acestea vin din cuvinte, din gânduri, din nepricepere sau din uitare și se iartă cu darul lui Dumnezeu, căci se nasc din neputința firii, iar nu din răutate sau din necredință. Nimeni nu este scutit de bântuiala gândurilor, căci prin căderea lui Adam s-a depărtat mintea omului de la Dumnezeu și demonii au aflat loc de intrare în inimă. Însă noi, chemând pe Domnul cu smerenie și cu zdrobirea inimii, îndată ne iartă acele mici greșeli, care nu se fac din voia noastră, ci din neputința firii, căci zice Sf. Prooroc David: „Mărturisiți-vă Domnului și chemați numele cel Sfânt al Lui!”

Pentru cei care se luptă ca să nu greșescă, dar din neputință sau din uitare alunecă în mici păcate, fără voia lor, pentru aceștia zice Sf. Anastasie Sinaitul că primirea Sfintelor Taine le este spre iertarea păcatelor, chiar de nu vor putea să le mărturisească regulat la duhovnic. Cine n-a trecut prin judecata cea duhovnicească de pe pământ, acela va trebui să primească hotărârea cea înfricoșată din ceruri, unde nu este milă, nici îndurare.

Pe pământ, judecata mărturisirii se face spre îndreptare și spre vindecare, iar la cea din ceruri nu mai este îndreptare pentru cei nepocăiți, ci osândă veșnică.

Aici judecă preotul, care este un om cu neputințe, ca și noi, acolo va judeca însuși Dumnezeu, de care se cutremură Îngerii. Aici este

milă și îngăduială, iar acolo este numai dreptate, fără părtinire și fără pogorământ. Pe pământ își denunță fiecare păcatele sale, iar în ceruri va fi pârât de către Îngeri și de către demoni, tot omul care nu se pocăiește. Aici nu este altul decât duhovnicul, care să ne audă tainele noastre, pe când la judecata cea mare, toate cele nemărturisite cum trebuie, se vor arăta Îngerilor și înaintea tuturor Sfinților, înaintea tuturor oamenilor care au trăit pe pământ și înaintea demonilor. La judecata aceasta de pe pământ i se dă omului vreme de pocăință, pe când la cealaltă nu mai este nicidecum vreme de pocăință. „În iad nu este pocăință”.

La judecătoriile lumești, vinovatul este reclamat pentru a fi pedepsit, iar la Taina Mărturisirii, vinovatul se denunță singur pentru a lua iertare. Aici este deosebirea cea mare între procesul lumesc și cel duhovnicesc, adică mărturisirea.

Am avut ocazia să cunosc oameni care râd când aud rostindu-se cuvântul „păcătos” și te iau în batjocură când le vorbești despre pocăință. Aceștia sunt oameni „modernizați” de care nu se mai lipsesc cuvintele duhovnicești. „Este rușine, părinte, zic ei, să mai vorbim asemenea cuvinte astăzi, când lumea a sporit în știință și nu se mai ocupă cu lucruri băbești. A trecut vremea întunericului, acum suntem în vârsta radioului și a bombei atomice. Mîntea omului de azi zboară în altă direcție și nu are vreme să se ocupe cu slovele cele afumate din cărțile bisericesti”.

Cam așa răspund cei care s-au procopsit în viața spoită a progresului mincinos de astăzi. Pentru ei nu mai este nici păcat și nici de pocăință nu vor să mai audă, deși noroiul păcatelor îi îneacă și numai baia pocăinței ar putea să-i scape de pierzare. Cu asemenea oameni nu mai poți vorbi despre suflet sau despre mântuire, căci ei, sârmanii, sunt numai „trup”. Materia este idolul lor și viața răsfățată este raiul lor. În afară de materie și de răsfățul lumesc, pentru ei nu mai este nimic. Mai sunt însă oameni care înțeleg rostul mântuirii sufletești și se ridică spre lumină, ca niște crini în mijlocul bălăriiilor. Unii ca aceștia, dacă au parte de păstori duhovnicești „după Dumnezeu” atunci sporesc și se mântuiesc. Iar dacă se întâmplă să fie lipsiți de povățuitori, atunci viața lor tânjește și mântuirea se primejduiește.

Mulți dintre credincioșii care se adapă cu mustul deșertăciunii lumești, își dau seama de primejdia sufletească și doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a șters din condica lui Dumnezeu și orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Aceștia socotesc că prea mult s-au abătut din calea „poruncilor” și pentru aceasta Dumnezeu nu-i mai primește.

Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii și sunt asemenea unor răniți, care nu mai primesc nici o doctorie, iar rănile lor se cangrenează și putrezesc. Pe lângă ei nu trece nici un „samaritean milostiv” care să-i ridice. Slăbănogirea aceasta sufletească cu îndoială și cu deznădejde vine și la mulți credincioși râvnitori, care au hrană pentru suflet, dar nu știu s-o prețuiască și nici nu caută s-o folosească cum trebuie. Și anume sunt unii care au cunoscut deșertăciunea vieții, s-au trezit din somnul păcatului și au luat drumul pocăinței. Dar văzând ei cât de multe datorează lui Dumnezeu pentru mulțimea păcatelor lor și neputând împlini canonul pocăinței așa cum se cuvine, ei încep să se împutineze la suflet și pierd nădejdea mântuirii.

Neputința firească și piedicile care stau în cale îi descurajează. Această descurajare, care este soră cu deznădăjduirea, vine la unii din necredință, iar la alții din lipsa de iscusință la cele duhovnicești. Pentru că nu au sfat și nu cercetează Sfintele Scripturi, nu au cumpăneală și se poticnesc.

Să vedem acum care sunt motivele care ne duc la împutinarea sufletului și deznădăjduirii: Aceste două fiice, adică împutinarea sufletului și deznădejdea, au ca mamă dreaptă pe urâta trândăvie a duhului. Și zămislirea lor se face din sămânța cea mai aleasă a vrășmașului mântuirii. Ele odrăslesc mai ales în inima celor trândavi la lucrul duhovnicesc. Dar să nu creadă cineva că trândăvia aceasta a duhului este numai o simplă lenevire trupească. Căci lenevirea trupească ne luptă pe toți, însă nu vine deznădejdea, nici împutinarea sufletului din această simplă bântuială, ci din părăsirea faptelor duhovnicești, care sunt: rugăciunea, înfrânarea poftelor, citirea cărților sfinte, cugetarea minții la cele dumnezeiești, apoi dragostea frățească, iertarea și pacea cu toți cei de o credință cu noi.

Deci trândăvia duhului este o stare de lenevire, care robește sufletul, întunecă mintea, alungă curajul și stinge făclia nădejzii din inima

omului. Aceasta este cea dintâi pricină care aduce împuținarea și deznădejdea.

A doua pricină este lipsa de mărturisire curată. Toți cei binecredincioși fac mărturisire, dar nu toți o fac cum se cuvine, unii din nepricepere, iar alții din viclesug.

A treia pricină, care duce la împuținarea de suflet și deznădejde este Împărtășirea cu Sfintele Taine cu nevrednicie, adică atunci când știi bine că nu ai pregătirea cuvenită și te apropii cu obrăznicie de Sfintele Taine, pentru ochii oamenilor. Mai sunt unii împresurați, strâmtorați, de patima deznădăjduirii din cauza unor legături duhovnicești.

Așa, de pildă, dacă cineva a făcut vreo nedreptate sau vreo necinstire unui slujitor al Bisericii, preot sau arhiereu sau au defăimat cele ale Sfintei Credințe și prin aceasta au căzut sub blestemul preoțesc.

Deci, dacă unul ca acesta a căzut sub legătură de afurisenie sau blestem și nu s-a sârguit să dobândească dezlegare, atunci mântuirea lui este în primejdie și este chinuit de gândul deznădejdiei.

În patima deznădejdiei mai cad și unii monahi nevoitori care au slăbit cu trupul și nu mai pot împlini nevoințele, adică postul, metaniile și privegherile, așa cum au fost obișnuși. Aceasta se întâmplă la cei care și-au pus nădejdea mai mult în faptele lor, iar nu în darul lui Dumnezeu.

În sfârșit, deznădejdea vine și din cauza mândriei și a semeției. Căci cel mândru, când ajunge la o cădere mare, nu mai socotește nici un leac vrednic de a repara paguba suferită.

Să rezumăm acum care sunt motivele care duc la împuținarea sufletului și la deznădăjduire:

1. Înainte de toate este lipsa de povățuitori duhovnicești.
2. Necunoașterea Sf. Scripturi, de unde vine și necunoașterea de cele sufletești.
3. Trândăvirea duhului, adică părăsirea celor duhovnicești și nesimțirea.
4. Vătămarea dreptei credințe (când se face prietenie cu cei răuvoitori).
5. Nemărturisirea curată.

6. Împărtașirea cu nevrednicie când știi că nu se cade și te apropii, dar o faci de ochii oamenilor.

7. Sataniceasca mândrie.

8. Legătura cu afurisenie de la arhiepiscop sau de la preot, când cineva dă pricină, și nu caută să ia dezlegare de la sfințitul slujitor pe care l-a scârbit.

9. Nedreptatea, când cineva nedreptățește pe vecinul său prin furtișag sau prin clevetire și nu repară greșeala, adică nu întoarce paguba.

10. Întristarea cea peste măsură, când se întâmplă vreo pagubă sau vreun necaz mare.

11. Hulirea credinței sau a persoanelor sfințite.

12. Blestemarea, năravul blestemării și al jurământului.

IZVORUL VIEȚII

În istorisirile vechi se scrie despre următoarea întâmplare: în cuibul unui pelican a intrat odinioară un șarpe veninos. Pelicanul nu era în cuib, erau numai puișorii singuri. Șarpele a început să muște și să bage veninul lui ucigător în toți puișorii. Când era aproape să-i înghită, s-a ivit și pelicanul. La zgomotul aripilor lui, șarpele a părăsit cuibul, fără să guste din pradă.

Bietul pelican vede cu durere că puișorii lui sunt pe jumătate morți, fiind otrăviți de vrășmașul șarpe. Fără să mai stea mult pe gânduri, el se hotărăște să-i scape cu orice preț. Și iată anume ce face: își găurește coasta cu ciocul și cu sângele său adapă pe toți puișorii care sunt amețiți de veninul șarpelui. Sângele lui curat are minunată putere să taie otrava șarpelui și prin aceasta puișorii lui se înviorează și scapă de moarte. Pelicanul este o pasăre de pustie, cu gâtul lung, ca și bătlanul. Când puișorii lui sunt aprinși de sete sau sunt vătămați de jigăniile otrăvitoare, atunci pelicanul își rănește coasta sa și îi adapă cu sângele său. Iată o pildă minunată de dragoste părintească, care ajunge până la jefă.

Dacă vom lua seama bine, vom vedea că în cântările Prohodului, la starea a II-a se pomenește despre pelican și iată cum zice: „Ca un

pelican, împungându-Te acum, Cuvinte, Înviezi pe fiii Tăi, revărsându-le din coasta Ta izvor mântuitor!”

Cuvintele Prohodului aseamănă jertfa cea de pe cruce a Domnului cu jertfa pelicanului, care își varsă sângele pentru viața puilor săi. Căci după cum șarpele cel firesc otrăvește puișorii pelicanului, tot astfel și vicleanul diavol intrând oarecând în șarpe, a otrăvit pe strămoșii noștri în rai, prin sfatul lui cel pierzător. Cu nimic nu s-au putut izbăvi strămoșii noștri din osânda cea veșnică, decât numai prin sângele cel scump al Domnului. Toți cei născuți din Adam aveau în firea lor otrava păcatului strămoșesc și pentru aceasta erau osândiți la moarte veșnică, ca și puii pelicanului din istorie.

Domnul nostru Iisus Hristos primește de bună voie să-i străpungă sfânta Lui coastă cu sulița, pentru izbăvirea zidirii Sale. Din Sfânta Lui coastă s-au deschis două izvoare de mântuire: sângele și apa. Aceste izvoare mântuitoare alcătuiesc temelie Sfintei noastre Biserici, căci după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, sfânta noastră Biserică este plămădită din Coasta Domnului. Și anume, apa care a ieșit din coasta Domnului închipuie Taina Sfântului Botez, iar sângele închipuie Taina Sfintei Împărtășiri. Fără aceste două Taine nimeni nu se poate mântui, căci ele sunt cheile mântuirii.

După cum odinioară în rai, când dormea strămoșul Adam, a luat ființă Eva, maica noastră de obște după trup, tot astfel, pe Stânca Golgotei, în vremea când Domnul era adormit cu somnul morții, a luat ființă Sfânta Biserică, care este maica noastră duhovnicească.

Eva este cuvânt evreiesc și se tâlcuiește „viață” pe limba noastră.

„Din coasta lui Adam este femeia, din coasta cea însulițată a Domnului s-a plămădit Biserică” zice Sf. Ioan Gură de Aur.

Și după cum Eva este os din oasele lui Adam și trup din trupul lui, tot astfel și Sfânta noastră Biserică este plămădită din sângele lui Hristos și rămâne în veci nebiruită.

Adam a dobândit fii din Eva, însă și Domnul a dobândit și dobândește mereu fii duhovnicești prin Sfânta lui Biserică. Cu sângele și cu apa care au curs din coasta Domnului, Biserică hrănește pe fiii săi până la sfârșitul veacului.

Cu apa s-a întemeiat Sfântul Botez, iar cu sângele s-a întemeiat Taina Sfintei Împărtășiri.

„Acesta este cel ce vine prin apă și prin sânge”, iar „Sângele Lui ne curăță pe noi de orice păcat” (scrie Sf. Ioan evanghelistul).

Tâlcuirea aceasta se vede și în cântările Octoihului, unde zice: „Picăturile sângelui celui din Dumnezeu curs și ale apei, care s-au vărsat din coasta Ta, au înnoit lumea, căci cu apă speli păcatele tuturor, Doamne, iar cu sângele scrii iertare”.

Și mai departe iarăși zice: „Cu stropirea dumnezeieștii curgeri, ce s-a scurs din dumnezeiasca coastă a Fiului tău curată, spală rănile inimii mele...” (vezi Octoih, glasul 3).

„AȘA, DOAMNE ÎMPĂRATE, DĂRUIEȘTE-MI CA SĂ-MI VĂD GREȘELILE MELE ȘI SĂ NU OSÂNDESC PE FRATELE MEU”

Un bătrân oarecare locuia în Siria, între hotarele Antiohiei și avea un frate ucenic, grabnic spre a judeca pe oricine vedea greșind. Deci, de multe ori îl învăța pe dânsul bătrânul grăind: „Cu adevărat, fiule, te înșeli și-ți pierzi numai sufletul tău, de vreme ce nu știe nimeni ce este în om, fără numai duhul care este în el. Căci de multe ori unii săvârșesc fapte rele înaintea oamenilor, iar în taină se pocăiesc înaintea lui Dumnezeu. Păcatul lor noi îl vedem, iar pocăința și faptele lor cele bune săvârșite în taină, numai singur Dumnezeu le știe. Pentru aceasta și cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci pe el, căci numai unul Dumnezeu este judecătorul.

Că tot omul ce judecă pe altcineva se află ca un anticrist, făcându-se răpitor al dregătoriei și al Stăpânirii pe care Tatăl Ceresc a dat-o Fiului. Tot cel ce judecă păcatul străin se face prin asta judecător înaintea Domnului.

De vei vedea cu ochii tăi pe cineva căzând în păcat, îndată să zici „Anatema ție, satano, că omul acesta altă vină nu are!” Și așa îți întărește inima spre a nu judeca pe fratele tău, căci se duce Duhul Sfânt de la tine. Iar în gândul tău să zici: „Precum acesta s-a biruit, tot

asemenea și eu pot să mă biruiesc! Deci, cugetând așa, plângi și cere ajutorul lui Dumnezeu. Pătimizește împreună cu cel ce a pățimit fără de voie, căci nimeni nu voiește să greșească lui Dumnezeu.

Nu judeca pe cel curvar, dacă tu socoți că ești curat, căci judecându-l pe dânsul calci legea, căci Cel ce a zis: „Să nu curvești”, tot Acela a zis și „Să nu judeci!”

*

* *

La un sihastru oarecare obișnuia să vină un preot din mănăstire ca să-l împărtășească, la anumite zile, căci el nu ieșea nicăieri din chilie. Odată a venit la acest sihastru o persoană, aducând nenumărate prihâniri asupra preotului amintit. Pârile acestea au slăbit evlavia cuviosului. Deci, venind iarăși preotul ca de obicei cu Sfintele Taine, nu a mai deschis sihastrul și s-a întors înapoi sfințitul slujitor. Atunci s-a auzit glas din cer, către sihastru: „au luat oamenii judecata Mea!” Și împreună cu glasul, a căzut în uimire adică i s-a descoperit o vedenie. A văzut o fântână de aur, având ciutură și funie tot de aur, iar apa din fântână era foarte bună și limpede. Însă era lucru de mirare pentru el, căci cel care scotea apa și turna, era un bubos.

Ar fi vrut sihastrul nostru să bea, dar se sfia de bubosul care scotea apa și pentru asta nu s-a apropiat să bea. Atunci a auzit iarăși glas, zicând: „Pentru ce nu bei apă, ce pricină are bubosul care scoate apa? Dacă scoate și toarnă, se vatămă apa?” După aceste vorbe, și-a venit în fire sihastrul și socotind cele din vedenie, a chemat iarăși preotul ca să-i aducă Sfintele Taine ca și mai înainte.

*

* *

Un frate a întrebat pe avva Iosif, zicând: „Ce voi face, avvo, că, iată, nici rele pătimiri nu pot suferi, nici a lucra și a face milostenie nu pot”. Atunci i-a zis lui bătrânul: „Dacă din toate acestea nici una nu poți împlini, atunci păzește-ți știința ta să nu judeci păcatele străine și te mântuiești, căci Dumnezeu cere de la noi suflet fără de păcat”.

*

* *

Zis-a avva Teodor: „Nu este altă faptă bună precum a nu defăima”.

*

*

*

Aproape de un bătrân locuia un frate puțin mai trândav în nevoință. În vremea când era să moară acest frate, s-au adunat oarecare din frați la chilia lui. Văzând bătrânul pe fratele cel puțin trândav că se arată bucuros și vesel la față în ceasul morții, a zis către el în auzul celorlalți: „Frate, noi toți știm că nu prea erai osârdnic la nevoință, deci cum de te arăți așa vesel acum, în ceasul ieșirii?” Și a răspuns atunci fratele: „Crede-mă, părinte, adevăr ai grăit, însă de când m-am făcut monah, nu țin minte să fi judecat pe cineva, sau să fi ținut în minte răul asupra cuiva, și de s-a întâmplat vreo prigonire cu cineva, în acel ceas m-am împăcat cu el. Deci, voi zice către Dumnezeu: Stăpâne, Tu ai zis: „Nu judecați și nu veți fi judecați”, și iarăși ai zis: „Iertați și vi se va ierta vouă!” La aceste vorbe ale fratelui a zis bătrânul: „Pace ție, fiule, că și fără de osteneală te-ai mântuit”.

LA UȘA RAIULUI

În pragul Postului Mare

Am intrat în anotimpul bisericesc al Triodului, care ne vestește apropierea Postului Mare, când Sfânta noastră Biserică ne îndeamnă mai mult ca oricând la lucrul Pocăinței. Niciodată masa duhovnicească a slujbelor bisericești nu este mai încărcată și mai împodobită ca în vremea Postului Mare. Cântările și citirile sfinte care se cuprind în slujbele Triodului ne zugrăvesc în culorile cele mai vii toate tainele vieții omenești de la începutul lumii până la slăvita Înviere a Domnului.

Ni se înfățișează căderea strămoșilor, osânda care a venit asupra neamului omenesc și ticăloșia vieții de pe pământ care a purtat pecetea blestemului vreme de peste 50 de veacuri. Auzim parcă din cântările cele duioase ale Triodului, tânguirea dureroasă a lui Adam din surghiunire, auzim însă și făgăduința Părintelui Ceresc pentru izbăvirea omului din osândă. Înaintea ochilor noștri se desfășoară grozăvia căderii omenești și amarul care a venit în lume prin păcat, dar ne este dat să vedem și nădejdea cea nestrămutată a mântuirii, din sufletul aleșilor lui Dumnezeu. Nădejdea aceasta pentru venirea Mântuitorului a fost

cântată de toți proorocii și cu ea s-au mângâiat patriarhii și dreptii din Legea Veche.

Dumnezeu n-a făcut lumea pământească pentru că ar fi avut nevoie de ea, ci din bunătatea Lui cea nemăsurată, pentru a fi slăvit numele cel Sfânt al Lui. Din bunătatea Lui a făcut grădina Raiului, unde a așezat pe cea dintâi pereche de oameni (Adam și Eva). În mijlocul Raiului se afla „Pomul Vieții” din care mâncau strămoșii noștri și pentru asta nu se lipea de ei nici boala și nici moartea. Roadele acestui pom aveau un așa dar, încât omul mâncând era totdeauna sănătos și nu îmbătrânea niciodată. Dar în grădina Raiului mai era și alt pom: al cunoștinței binelui și răului, din care nu era îngăduit să guste omul. Dumnezeu a pus această condiție omului, că dacă nu va mânca din pomul acesta, atunci va trăi în veșnicie ca însuși Dumnezeu, iar dacă va mânca, atunci va fi pedepsit cu moartea cea veșnică.

Câtă vreme a păzit porunca, el era ca și un Dumnezeu pe pământ. Toate făpturile erau supuse lui. Văzduhul nu se schimba niciodată ca să-l vatâme cu frigul, cu căldura, pământul rodea toate bunătățile de la sine; fără osteneala omului, animalele erau toate blânde și supuse omului, iar Dumnezeu umbla prin Rai și vorbea cu Adam și Eva, așa cum vorbește tatăl cu familia lui. În inima omului era totdeauna bucurie și mulțumire, iar mintea lui era așa de luminată încât cunoștea toate tainele firii. Voința lui era îndreptată numai spre bine. Nici un gând rău și nici o pornire pătimasă nu avea loc în ființa omenească, ca să facă vreo tulburare. Atunci era cu adevărat ca un prieten al lui Dumnezeu și părtaș al fericirii Lui.

Dar fericirea asta n-a ținut mult, căci din zavistia diavolului omul a călcat porunca lui Dumnezeu. Atunci și-a pierdut dreptul de a trăi veșnic și a fost izgonit din raiul desfătării. Prin căderea lui Adam toți am moștenit vina păcatului și pedeapsa morții. Prietenia care era între om și Dumnezeu s-a stricat și a intrat dușmănia. Dumnezeu S-a mâniat și a pus blestem asupra neamului omenesc ca să nu mai poată intra în Rai până când nu se va îndrepta greșeala. Iată cum s-a păgubit omul de fericirea cea veșnică și a început a duce o viață necăjită, plină de scârbe, de osteneală și de durere. Raiul s-a închis, iar viața omului a fost curmată de moarte.

Pământul a început să rodească spini și felurite plante vătămătoare, văzduhul s-a tulburat, iar animelele s-au sălbăticit și au început să-l

vatăme pe om. Șarpele, care înainte era cel mai blând și mai iubit animal de om, după cădere a devenit cel mai fioros și mai otrăvitor dintre toate animalele; în locul cuvintelor înșelătoare ale vrășmașului, a rămas otravă sub limba șarpelui pentru totdeauna. Minte omului s-a întunecat după cădere, pacea și mulțumirea din inima lui au pierit, iar trupul a început să slăbească, căci pomul vieții era închis în grădina Raiului. După căderea lui Adam, mintea omului are aplecare mai mult spre rău decât spre bine, pentru aceasta, omul biruit de patimi și-a pierdut frumusețea cea dintâi precum și tăria trupească și sufletească. Din prieten iubit al lui Dumnezeu, omul a ajuns rob al păcatului. Cel care era făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, adică icoana cea cinstită a Celui Preaînalt, omul cel împodobit cu cinste și cu frumusețe, care era ca un împărat peste firea pământească, a ajuns ca un vas netrebnic și organ al răutății. Vasul cel ales în care Dumnezeu a pus comoara mirului Său, prin cădere s-a dogit și nu mai folosea la nimic. Dumnezeu l-a făcut din început ca să ajungă la desăvârșire și să aibă aceeași slavă și fericire ca și El însuși. După cădere, scopul acesta s-a zădărnicit. Nimeni dintre oameni nu putea să repare stricăciunea pricinuită de păcatul lui Adam. Trebuia ca omul să aducă o jertfă prin care să îmblânzească mânia lui Dumnezeu și să împlinească dreptatea Lui. Însă jertfa aceasta trebuia să fie neprihănită, iar dintre oameni nu se afla nimeni fără prihană. Firea lor era otrăvită și toți aveau pecetea blestemului. Cu vremea, oamenii s-au înrăutățit mai mult și s-au depărtat de Dumnezeu. Simțeau în ei vina păcatului, dar nu se puteau îndrepta. Căutau să îmblânzească mânia lui Dumnezeu prin felurite jertfe de animale nevinovate, iar uneori aduceau și jertfe omenești. De la un timp au uitat de Dumnezeu Cel adevărat cei mai mulți dintre oameni și se închinau la idoli. Numai poporul lui Israel a mai păzit credința, dar nici el n-a fost statornic.

SĂ NU JUDECĂM PE SLUJITORII LUI DUMNEZEU

În istoria bisericească scrisă de înțeleptul ierarh Meletie, se spune că după ce s-a terminat cel dintâi sobor a toată lumea de la Niceea, se bucura mult Sfântul Împărat Constantin cel Mare, pentru biruința

Bisericii împotriva celor hulitori. Fiind și Împăratul de față la sobor, în cinstit pe Sfinții Părinți cu daruri bogate după vrednicie. Iar cuviosului Pafnutie îi săruta împăratul cu multă evlavie ochii cei scoși și mâinile lui cele ciuntite de tirani. De asemenea și pe toți ceilalți mărturisitori îi săruta cu cinste pentru a lua sfințenie de la rănile pe care le-au primit în vremea prigoanei. Unii dintre părinții Soborului au dat în scris împăratului niște jalbe, adică plângeri, împotriva unor episcopi cu purtări rele.

Însă marele împărat Constantin n-a voit nici măcar să citească hârtiile lor și nici nu s-a interesat cine sunt clericii vinovați, ci în fața tuturor a ars hârtiile cu plângeri zicând următoarele cuvinte: „Dacă eu însumi aș vedea cu ochii păcătuind pe vreun cleric, atunci l-aș acoperi cu hlamida mea”.

Sf. împărat a căutat prin aceasta să dea pildă tuturor spre a nu vădi păcatele sau neputințele cele ascunse ale clericilor. Cei care scot la arătare păcatele sau neputințele preoților, se fac prin aceasta defăimători de Lege, căci toți clericii sunt slujitori Legii lui Dumnezeu.

Sunt unii creștini care nu judecă și nici nu vădesc neputințele clericilor, dar în schimb se feresc să ia blagoslovenie de la cei cunoscuți cu neputințe omenești sau pătimișe. Iar dacă se întâmplă de plătesc Liturghii ori se împărtășesc la asemenea clerici și pe urmă află că fumează, ori se îmbată sau alunecă în alte patimi, atunci creștinii aceștia se căiesc pentru că au cerut sfințenie de la cei pătimași. Unii ca aceștia, măcar de nu judecă la arătare cu vorba, însă cu purtarea lor se fac judecători persoanelor sfințite.

Fraților, dacă preotul sau arhiereul este drept credincios, atunci să fim încredințați că darul Sf. Duh lucrează prin el la orice Taină bisericească – oricât de păcătos ar fi el. Numai când este oprit sau caterisit de către Sobor ori de către arhiereul locului, sau când predică pe față vreo credință greșită, atunci cu adevărat nu mai lucrează darul Sf. Duh prin el. Atunci doar poți să te ferești de asemenea cleric.

*

* *

În cartea Sf.Părinți care se numește Pateric, se scrie despre avva Marcu Egipteanul cum a petrecut 30 de ani neieșind din chilia sa. Și avea obicei preotul Schitului de venea să facă Liturghie în anumite

zile. Însă diavolul, văzând răbdarea bătrânului cea îmbunătățită, a meșteșugit să-l ispitească cu osândirea. Deci a îndemnat vicleanul pe un frate oarecare ce era îndrăcit, să meargă la bătrânul ca pentru blagoslovenie. Și ajungând la pustnic, mai înainte de a rosti alt cuvânt, striga cel îndrăcit către bătrân, zicând: „Preotul tău are miros de păcat, deci să nu-l mai lași să intre la tine!” Iar bătrânul cel insuflat de Dumnezeu a zis către el: „Fiule, toți oamenii își leapădă afară murdăria, iar tu ai adus-o la mine! dar scris este: „Nu judecați ca să nu fiți judecați”. (Matei cap. 7, vers. 1). Însă deși preotul este păcătos, Domnul îl va mântui pe el, căci scris este în cartea Sf. Ap. Iacob 5, vers. 17): „Rugați-vă unul pentru altul ca să vă tămăduiți!”

După ce a rostit aceste cuvinte, făcând rugăciune bătrânul a alungat pe demon din om și l-a slobozit sănătos. Iar Bunul Dumnezeu, văzând nerăutatea bătrânului, i-a descoperit lui un semn minunat. Și iată cum mărturisește singur, prin înseși cuvintele lui, zicând:

„Când voia preotul să înceapă Sf. Liturghie am văzut pe Îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer și punând mâna pe capul preotului. În clipa aceea s-a făcut preotul ca un stâlp de foc. Iar eu, mirându-mă pentru acea vedere, am auzit un glas zicând către mine: „Omule, de ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? Căci, dacă împăratul cel pământesc nu lasă pe boierii săi ca să stea întinați înaintea lui, ci toți sunt îmbrăcați cu slavă multă, atunci cu cât mai mult nu va curăți puterea cea dumnezeiască pe slujitorii Sfințelor Taine când stau înaintea slavei celei cerești?”

Auzind aceste graiuri îngerești, viteazul nevoitor Marcu s-a sârguit mai mult a cinsti persoanele sfințite, sporind în nevoințele sale. Iată ce daruri minunate primesc cei care nu osândesc pe clerici. Să nu ne facem, judecătorii slujitorilor lui Dumnezeu.

*

* *

Zis-a un bătrân: „De vrei să vorbești pentru greșeala și păcatul vreunui frate, socotește-te dacă îl vei îndrepta pe dânsul sau pe altul îl vei folosi; atunci să vorbești despre el, iar dacă nu urmărești folosul fratelui, ci vorbești cu fățărnicie numai ca să-l mustri și să-i descoperi greșeala și păcatul înaintea altora, atunci să știi că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare. Apoi și tu însuși în aceeași greșală și păcat vei

cădea, sau în altceva mai rău, și vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu și de către alții fiind mustrat, te vei rușina.”

*
* *

Zis-a avva Antonie că de la aproapele este viața și moartea. Că de vom dobândi pe fratele, pe Dumnezeu dobândim, iar de vom sminti pe fratele, înaintea lui Hristos greșim.

*
* *

Zis-a avva Pimen lui avva Iosif: „Spune-mi cum să mă fac călugăr?” Și a răspuns bătrânul: „De voiești să ai odihnă și aici și acolo, pentru tot lucrul să zici: „Eu cine sunt?” și nu judeca pe nimeni”.

*
* *

În zilele noastre multe suflete râvnitoare se păgubesc și se primejduiesc pentru că nu știu să-și păzească râvna cu deplină judecată. Căci, după cuvântul apostolului, însăși mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face cu dreaptă socoteală și după lege.

Iată, de pildă, sunt mulți dintre noi care arată mare sârguință pentru dreapta credință și păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit, nu sporesc duhovnicește.

1. Să dăm acum vina pe lume că este rea și amăgitoare? Dar pe noi Dumnezeu ne-a ales din lume și ne-a întărit picioarele pe calea mântuirii.

2. Să zicem că mănăstirile nu sunt în regulă. Dar creștinii de la început n-aveau nici mănăstiri și nici Biserici pentru închinare și cu toate acestea viața lor duhovnicească era mai sporită decât a monahilor de azi.

3. Să aruncăm vina pe egumeni și pe păstori cei sufletești, care nu sunt iscușiți și nu poartă grijă de turmă și pentru asta ne primejduim și nu sporim. Dar asta o pot zice numai cei noi începători și oamenii simpli și necunoscători, iar noi, care am îmbătrânit cu rasa și am ajuns la Ierusalim, nu putem arunca vina pe egumeni.

4. Dacă am căuta să ne plângem că suntem străini și necăjiți, atunci ne rîd creștinii cei din vechime, care erau totdeauna prigionii de păgâni și mulți erau duși în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar cu toată prigoana și cu tot amarul robiei, viața creștinilor de la început strălucea ca soarele în mijlocul păgânătății.

Orice vină am căuta să punem la amortirea vieții noastre duhovnicești, nu ne îndreptăm. Toți aproape cunoaștem poruncile, știm cum trebuie să ne păzim Sfânta Credință, toți am îmbătrânit în lumina pocăinței, am luat pe umeri jugul cel ușor al Domnului și mergem către Noul Ierusalim. Nu mai sunt ca altă dată prigoane și nici robie, dar pașii sufletului nostru se poticnesc și nu putem spori. Fraților, dacă vom socoti mai bine, vom vedea că pricina poticnelilor și a primejduirii suntem noi înșine mai întotdeauna. Căci noi, mergând pe calea cea strămtă a Crucii, nu luăm seama la pașii noștri, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm uitate păcatele noastre și căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci încă ne sânguim ca să le descoperim și să le judecăm.

„Nu judecați și nu veți fi judecați” zice Domnul, și iarăși: „Cu ce măsură veți da, cu aceea veți și lua”, iar noi judecăm cu asprime pe alții și așteptăm de la Dumnezeu milă. De multe ori osândim pe alții fără să fim siguri dacă sunt vinovați sau nu. Dar ceea ce vatămă mai mult este că judecăm și clevetim fără înconjur pe slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge. Păcatele și neputințele clericilor nu se cade să le scoatem la arătare, căci prin asta răcim evlavia celor mulți și dăm mai multă pricină necredincioșilor și răutăților ca să ponegrească dreapta credință.

Clericii sunt și ei oameni neputincioși, care și ei au ieșit din aceeași plămădeală a lumii. Ei n-au pogorât din cer și nici n-au crescut împreună cu îngerii. Lumea de azi i-a odrăslit, în lumea aceasta deșartă au crescut și în școala lumii au învățat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumii este astăzi mai iute și mai stricător ca altă dată. El pătrunde ca și vântul cel rău în toate părțile. Născocirile noi duc stricăciunea la urechea tuturor atât la sate, cât și la mănăstiri. Vântul stricăciunii călătorește iute ca fulgerul. Cele care se lucrează sau se vorbesc la marginea pământului în câteva clipe se fac cunoscute și de copiii cei mici. Și după cum merg veștile, așa

merge și stricăciunea. Preoții fiind în legătură cu lumea, se vatămă azi mai ușor ca înainte. Știința de azi a declarat cel mai periculos război împotriva vieții duhovnicești și pentru asta împotriva clericilor se îndreaptă cele mai aprinse săgeți. Duhul lumesc de astăzi, după ce otrăvește sufletele slujitorilor, mai are pretenția să-i vadă sfinți de poicoană. Dar oare cine i-a odrăslit și cine i-a dăscălit? Dacă rădăcina nu fi mai de soi, atunci și vlăstarele ar fi mai bune.

Preoții sunt ca și sarea care a ieșit din marea lumii, și pentru că vânturile lumești sunt astăzi mai rele și mai pătrunzătoare, pentru asta și sarea se topește mai ușor ca altă dată și adesea azi se strică. Dacă lumea este din veacul al 8-lea, preoții nu pot să fie ca cei din veacul întâi. Toate se schimbă după duhul vremii.

*

* *

Pe la anul 380 păstoria în Cetatea Chesariei Episcopul Faretrie. Era episcop numai cu numele, căci grija lui nu era pentru mântuirea turmei, ci pentru avere și trai răsfățat. Știa cum să se lingusească pe lângă dregătoriile împărătești pentru a câștiga protecție și nume bun peste tot. Era – cum s-ar zice – un om diplomat, care schimbă masca la orice împrejurare și nu i se pricepe viclesugul.

Ținea la curtea episcopiei lui o droaie de clerici destrăbălați ca și el și duceau cu toții o viață fericită. Nimic duhovnicesc nu se vedea la curtea acestui episcop trântor. Era ca o mortăciune neîngropată, căci după cuvântul Sfinților Părinți, cei care nu au deloc viață duhovnicească sunt ca niște morți neîngropați.

Dar iată că la hotarele Chesariei se ivește un cleric din cei care alungă trântorii. Și cine credeți că era acest cleric? Era Sf. ierarh Ioan Gură de Aur, slava amvonului din toată lumea și din toate veacurile, care cu flacăra cuvântului său izgonea întreaga tabără a demonilor și putea să ardă mii de trântori de seama lui Faretrie. Însă pentru adevăr și pentru dreptate el era acum prigonit de capetele încoronate și trimis în surghiun. Escortat de ostași, ele era silit să meargă pe jos peste zece hotare, prin locuri sălbatice. Fiind pe-nserate, Sf. Ierarh și cu însoțitorii lui au poposit în Cetatea Chesariei. În puterea nopții, când toți se linișteau, aud niște strigăte sălbatice. Cine putea să fie în vremea nopții, decât barbarii sau tâlharii? Însă nu erau barbarii și nici tâlharii, erau

slugile lui Faretrie care urmăreau pe bărbatul cel sfânt. Căutau să-l izgonească și de acolo, ca nu cumva să-i facă vreo întâmpinare cu cinste, ca și la Chesaria. N-a avut încotro și a trebuit să plece și de acolo noaptea la drum, spre locul surghiunului, acela de care lumea toată nu era vrednică. S-a dus albina cea cerească pe calea surghiunului, lăsând pe trântorul zavistnic ca să huzurească în fericirea lui.

Iată până unde ajunge răutatea zavistiei! De multe ori țările ajung pe mâna celor tirani, iar Bisericile ajung pe mâna păstorilor năimiți, căci oamenii vrednici n-au parte de locul cuvenit, din cauza celor zavistnici. Milioane de suflete se pierd fiind lipsite de povățuitorii cei adevărați. Este vrednic de amintit aici că săgeata asta a zavistiei este mai veninoasă atunci când ea vine chiar de la fratele de același neam și din același cin. Nu este rană mai dureroasă ca rana pricinuită de zavistia frățească.

Zavistia frățească a adus cel dintâi omor în lume și din cauza ei a fost vândut ca rob prea frumosul Iosif, cel mai iubit fiu al patriarhului Iacob. Din cauza zavistiei dintre frați s-au omorât între dânșii toți feciorii și urmașii Sf. Constantin cel Mare și a ajuns Împărăția în mâinile unui om lepădat de Dumnezeu, Iulian Paravatul.

ÎN FAȚA OGLINZII DUHOVNICEȘTI

Pentru că am de scris despre un lucru cam greu de înțeles, m-am gândit să vă amintesc o întâmplare, care poate să ne lămurească mai bine cuvântul nostru. În preajma unui târg de vite se afla un magazin mare de sticlărie. Între alte lucruri scumpe de sticlă, erau și diferite soiuri de oglinzi mari de perete.

Într-o bună zi, când venea lume multă la iarmaroc, erau întinse la arătare în vitrina magaziei cele mai frumoase obiecte de sticlă, între care se afla și o oglindă mare cu ramă. Toți târgoveții care treceau pe alături de magazie își vedeau chipul în oglindă. Unii dintre ei se opreau anume ca să-și potrivească pălăriile în fața oglinzii. Din întâmplare, a trecut pe alături și un negustor de vite, care ducea de funie un țap voinic și niște capre la iarmaroc.

În fața oglinzii țapul n-a rămas nepăsător. El vede mișcarea în oglindă. Și anume vede un țap voinic ca și el, care vine împotriva lui. Se încoardă, flutură din cap dar nici potrivnicul din oglindă nu stă degeaba. Negustorul care-l ține de funie nu ia seama la oglindă, căci are și niște capre slobode lângă el. Țapul vede că nu-i lucru de glumă cu inamicul lui din oglindă. Și pentru că este deprins cu lupta și ca să nu apuce celălalt înainte, se repede una și bună asupra lui...

În câteva clipe s-a terminat lupta cu țapul cel obraznic din oglindă. Geamul cel mare, adică vitrina magazinului, împreună cu oglinda și cu alte lucruri scumpe de alături au fost răpuse fără mult efort.

Prețul vânzării țapului n-a fost de ajuns pentru despăgubirea stricăciunii care s-a făcut. A trebuit să mai plătească și ceva pe deasupra ca să termine buclucul. Până una-alta, s-a făcut puțină discuție între oamenii care erau de față la magazin. Unii ziceau că stăpânul țapului este de vină pentru că nu l-a ținut bine de funie, alții ziceau că vina este a sticlarului, pentru că a deschis magazin prea lângă drum, iar cei mai aprigi puneau vină pe oglindă, căci, ziceau ei, dacă nu era ea, care să stărnească țapul, nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar mai erau și unii care țineau apărarea oglinzii, zicând: „Pe drum câtă lume nu trece? Însă nimeni nu-și pune mintea cu geamurile. Pentru un țap năraș înseamnă că nu trebuie să mai facă oamenii oglinzi?” În sfârșit, fiecare avea părerea lui. Dar unul mai socotit la minte, care a mai avut de furcă cu țapul cel bătăuș, a spus tuturor că nimeni nu este de vină, decât nărașul țapului, „căci de multe ori era să mă străpungă și pe mine, zicea el, măcar că nu sunt de sticlă ca și oglinda”.

Acum, fraților, să ne oprim puțin și să revenim la vorba noastră. Căci eu voiam să vă spun despre altă oglindă, dar am adus vorba mai pe departe, ca să mă înțelegeți mai bine.

Cuvintele din Sf. Evanghelie, apoi învățăturile Sf. Părinți și orice sfătuire duhovnicească, alcătuiesc împreună un fel de oglindă pentru sufletul nostru. Aceasta este oglinda care ne interesează pe noi. În cuvintele cele duhovnicești, care au mărturii din Sf. Scriptură, fiecare dintre noi poate să-și vadă chipul cel dinăuntru ca în oglindă. Unul își poate vedea patimile cele ascunse, altul își cunoaște virtuțile, unul își vede chipul blândeții și al smereniei, altul își vede învârtoșarea inimii și mândria.

Unul își cunoaște colțișorii clevetirii și ai zavistiei, altul își vede cornițele mândriei și ale mâniei. Unul își vede florile bunătații, iar altul își cunoaște spinii răutății. Pe scurt, putem zice că din cuvintele Scripturii putem să ne cunoaștem cine suntem și încotro mergem. Căci Scriptura oglindește toate tainele vieții omenești, de la facerea lumii și până la sfârșitul veacului.

Pentru aceasta și fericitul Augustin, adunând într-una din cărțile sale cele mai alese cuvinte din Sf. Scriptură, le dă numele de Oglindă. În multe rânduri am căutat să adun și eu unele cuvinte mai de folos din Sfintele Scripturi, alcătuind din ele un fel de oglinzi duhovnicești. În asemenea oglinzi poate să-și vadă fiecare năravurile și lipsurile duhovnicești, precum și mijloacele de îndreptare. Însă vă mărturisesc că eu sunt cel dintâi care îmi văd slujenia chipului celui dinlăuntru.

Desigur că în fața acestor oglinzi duhovnicești nu poate să rămână cineva nepăsător. Unii se rușinează și caută să-și mai ascundă ori să-și îndrepte lipsurile, cum își potrivesc unii hainele în fața oglinzii. Dar cei care sunt mai aprigi și mai pătimași, când ajung în fața oglinzii duhovnicești, se încordează mai rău și flutură din cap ca și țapul. Însă pe cât mai mult se sălbătesc și cârtesc, cu atât și oglinda îi arată mai urâți și cuvintele îi muștră mai rău. Iar care încearcă să lovească, adică să se împotrivescă, aceștia se înțeapă ca și în bolduri, căci cuvintele Scripturii sunt bolduri pentru cei pătimași, care pornesc cu mânie, ca și țapul asupra oglinzii.

Acestora li se potrivesc cuvintele Domnului pe care le-a rostit către prigonitorul Pavel, aproape de Damasc: „Greu îți este ție, Saule, a lovi în bolduri”. Deci și eu îndrăznesc a zice către cei care se mânie și caută să strice oglinzile. Greu vă este să loviți în Cuvintele cele duhovnicești. Căci nu sunt de la mine, ci din Sf. Scripturi. În sfârșit, puteți să-l ocărăți pe cel care scrie, puteți să-i scoateți toate ponoasele, dar să luați seama cum vă arată oglinda și dacă cumva observați că se văd colțișori, cornițe ori semne roșii, să știți că nu este vinovată oglinda, nici negustorul... Ascultați glasul acestor oglinzi, căci este glasul cel mântuitor al Sf. Scripturi, care ne îndeamnă pe toți la pocăință, căci „zilele sunt rele și iarna este grea”, cum zice Sf. Apostol Pavel.

DESPRE UN BALAUR TRIMIS DE DUMNEZEU SPRE PEDEAPSA PĂCATULUI TRUPESC

Un frate tânăr, fiind trimis din mănăstire la ascultare, intră într-o cârciumă și se îmbată de vin și cade în păcatul necurăției trupești.

Într-una din zile, se întorcea la mănăstire, după ce săvârșise păcatul cel obișnuit. Și mergând prin pustie, a intrat într-o pădurice și iată că s-a repezit de năpraznă un balaur mare, vrând să-l înghită pe el. Și s-a apucat monahul să fugă și se zbătea încoace și încolo ca să se izbăvească de balaur, însă acela îl alunga pe el. Strâmtorându-se fratele de pretutindeni și neavând unde să se mai ascundă, a fost ajuns de balaur. Deci, fiind acum gata să-l înghită, și-a adus aminte de fericitul împărat Elesvoi, care s-a pustnicit pe acele locuri și întorcându-se fratele către balaur i-a zis: „Te jur cu rugăciunile preasfințitului și dreptului Elesvoi, depărtează-te de la mine”. Iar balaurul, ca și cum s-ar fi rușinat de numele Sfântului Elesvoi, a stat, și prin porunca lui Dumnezeu, luând glas omenesc, a zis către monah: „Cum te voi cruța pe tine? Căci Îngerul lui Dumnezeu venind, mi-a poruncit mie ca să te mănânc pentru necurățiile și spurcăciunile tale. Pentru că te-ai făgăduit a sluji Domnului în curăție, iar acum petreci spurcând trupul tău și mâniind pe Sfântul Duh”.

Auzind monahul pe balaur vorbind omenește și vădindu-i faptele lui, a rămas fără de răspuns și tremurând, ruga cu jurământ pe balaur ca să-l cruțe pe el. Iar balaurul i-a zis: „De ce mă juri pe mine așa, ci tu singur mai întâi jură-mi-te că de acum nu vei mai săvârși spurcata poftă trupească și te voi lăsa pe tine”. Iar fratele s-a jurat, zicând: „Mă jur pe Dumnezeul cel ce locuiește în cer și pe rugăciunile cinstitului împărat Elesvoi, că de acum nu voi mai mânia pe Domnul meu, pe care acum rău L-am mâniat, prin necurăția trupească”. Acestea zicând monahul, îndată s-a pogorât foc din cer și a mistuit pe balaur înaintea lui. Iar el, fiind cuprins de frică și de cutremur, s-a dus în mănăstirea sa și n-a mai îndrăznit după aceea a mai greși înaintea Domnului cu păcatul curviei și s-a săvârșit cu bună pocăință.

DESPRE UN ALT BALAUR TRIMIS DE DUMNEZEU PENTRU PĂCATELE CREȘTINILOR

În vremea când se pustnicea în Muntele Taborului, un cuvios Român cu numele Irinarh, dimpreună cu ucenicul său Nectarie, din porunca lui Dumnezeu a venit un balaur mare din lunca Iordanului și sta într-o peșteră de lângă chilia pustnicilor Români. Avea o lungime de 20 de coți și mai bine, iar grosimea lui era ca o cofă din cele mai mari și capul ca de om mare. Era tot negru și numai pe piept era alb ca de trei palme. Mânca porci sălbatici, precum și iezi și miei din turmele ce treceau pe lângă peștera aceea, pentru păcatele stăpânilor.

Cuviosul Irinarh Românul, mergând într-o zi ca să culeagă verdețuri pe coasta muntelui, a văzut că mișcă ceva în peștera unde era balaurul. Deci, ducându-se la chilie, a luat o lumânare și chibrituri și intrând în peșteră, a aprins lumânarea și a văzut pe balaur grămadă, încolăcit în mijlocul peșterii, iar capul îl avea ridicat ca de cinci coți deasupra intrării peșterii. Deci când a văzut pe cuviosul Irinarh că se apropie, a început a sufla și fluiera. Iar cuviosul i-a zis: „Taci, taci nu te mânia, că eu n-am venit să-ți fac nici un rău, dar nici tu să nu-mi faci mie rău”. Și s-a întors cuviosul în fugă spre chilie, iar balaurul nu s-a mișcat de la locul lui. Dar duhoarea aceea pe care a suflat-o balaurul a înecat răsuflarea cuviosului și l-a durut pieptul trei zile.

DIN VIAȚA CUVIOSULUI PĂRINTE NIFON CEL DIN ȚARIGRAD

Cuviosul Nifon, mai înainte de a se face călugăr, își petrecea viața sa în dezmierdări trupești, întovărășindu-se cu tineri desfrânați de o vârstă cu el. Și fiind el cu totul vas al păcatului, mai pe urmă prin pocăință adevărată s-a făcut vas ales al Sfântului Duh, precum se arată pe larg în viața lui pe luna Decembrie, 23. Pe când era în lume Nifon avea un prieten cu numele Nicodim, care, văzându-l într-o zi, a început a-l privi cu mirare și a se spăimânta, însă tăcea. Deci a zis Nifon: „Ce cauți așa la mine ca și cum nu m-ai cunoaște?”

Răspuns-a Nicodim: „Crede-mă frate, că niciodată nu te-am văzut pe tine într-acest chip, precum te văd acum, că fața ta este înfricoșată ca de arap”. Aceasta auzind tânărul Nifon s-a înfricoșat și rușinându-se și-a acoperit fața cu mâinile și a plecat mâhnit. Mergând pe cale, zicea în sine: „Vai mie, păcătosului, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul și cu trupul, dar la judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feței lui Dumnezeu? Amar mie, pățimașului, unde ești acum, suflete, vai mie, ce voi face? Oare mă voi putea pocăi?”

Unele ca acestea și altele zicând în sine Nifon cu multă zdrobire de inimă, a mers acasă. Și îi aducea vrășmașul gânduri potrivnice și înfricoșate, așa încât din multă frică a căzut în slăbiciune mare și boală. Că nu suferea vrășmașul ca să-l vadă pocăindu-se și îndreptându-și viața. A doua zi a mers în Biserică și cătând spre icoana Maicii Domnului, s-a rugat cu multă umilință, mărturisindu-și fărădelegile sale și cerând ajutorul Preacuratei. Deci, rugându-se el îndelung și vărsând multe lacrimi fierbinți, a văzut cum zâmbea chipul Maicii Domnului de pe Sfânta Icoană și căuta spre dânsul cu privire foarte veselă și blândă.

Această minune văzând Nifon, s-a mirat și a început a se bucura cu inima și a zis în sine: „vezi, ticăloase suflete, cât ne iubește pe noi Dumnezeu, iar noi singuri fugim de la Dânsul. Iată, ne-a dat nouă spre apărare pe Preacurata Maica Sa, iar noi încă și pe această ajutoare o trecem cu vederea. Deci, așa mângâindu-se tânărul Nifon, a sărutat cu căldură Sfânta Icoană și plecând de la Biserică, a început a-și îndrepta viața, ferindu-se de desfrâu.

Într-una din zile mergând el iarăși la Biserică ca să se roage, a văzut în cale pe oarecine făcând fărădelegi și l-a osândit pe el în mintea sa. Intrând el în Biserică, și-a ridicat ochii săi ca de obicei către Icoană și a văzut pe Maica Domnului cu fața înfricoșată și posomorâtă, întorcându-și chipul de la el. Iar Nifon s-a înspăimântat și căutând în jos a zis în sine: „vai mie, păcătosului, numai o bucurie aveam: Chipul Tău, Preasfântă Stăpână, iar acum și acesta își întoarce fața sa și nu știu pentru care vină”. Și atunci și-a adus aminte că a osândit pe cale pe cel ce păcătuia și a înțeles că pentru aceea își întorcea Maica Domnului fața de la el. Deci, a zis cu plângere, suspinând din adâncul inimii: „Dumnezeule, iartă-mă pe mine, păcătosul, că, iată, am răpit

slava și dregătoria Ta și am osândit pe aproapele meu, înainte de a-l judeca Tu. Însă miluiește-mă, Stăpâne, că spre Tine nădăjduiește sufletul meu și de acum nu voi mai osândi pe fratele meu niciodată”. Acestea și mai multe zicând cu lacrimi, a căutat iarăși spre icoană și a văzut-o zâmbind ca și mai înainte și de atunci cu mare luare aminte se păzea să nu osândească. Aceasta o făcea totdeauna: dacă i se întâmpla a greși oarecând cu ceva, atunci își întorcea Prea Curata Maica lui Dumnezeu față sa, și cu aceasta se certa Nifon și se îndrepta.

Odată, scoțând el apă cu ciutura din fântână, l-a împiedicat pe el diavolul și a alunecat înăuntru cu amândouă picioarele, căzând în apă. Mergând spre fund, s-a apucat cu mâinile de ciatură și a strigat: „Stăpână, ajută-mi mie!” Și îndată s-a aflat stând la fântână, pe un lemn, întreg și nevătămat. De atunci a cunoscut cum că Născătoarea de Dumnezeu îl păzește pe el, și se sârguia ca să aibă de-a pururi numele Ei pe buzele sale. Așa fericitul Nifon, cu ajutorul lui Dumnezeu îndreptându-și viața sa, s-a lepădat de lume și s-a făcut monah. El se sârguia în mari nevoițe, omorându-și trupul său și supunându-l Duhului, în lacrimi și aspră pocăință petrecându-și zilele sale, își punea pază gurii, păzindu-se de cuvinte deșarte și mai cu seamă de cuvinte spurcate, de judecată și de clevetiri.

DESPRE NĂRAVUL BLESTEMULUI

*„A iubit blestemul și-i va veni lui;
nu a voit blagoslovenia,
și se va depărta de la dânsul” (Ps. 108)*

Ce se înțelege prin cuvântul „Blestem”? Am scris mai înainte cât de urât este înaintea lui Dumnezeu obiceiul de a blestema, mai ales când se face pentru niște lucruri de nimic și fără nici o căință. Pentru că sunt unii care socotesc blestemul obișnuit ca o hulă împotriva Duhului Sfânt, eu voi căuta, după putere, să lămuresc ce înseamnă blestemul. Deși mulți dintre dascăli spun că blestemul se înrudește cu hula, aceasta nu înseamnă că orice blestem este hulire împotriva Sfântului Duh.

Adevărat este că atât blestemul, cât și hulele odrăslesc din rădăcina mâniei, deci din aceeași rădăcină. Pentru aceasta, blestemul și hula stau pe același cântar și amândouă poartă venin de moarte, după cum și maica lor, adică patima mâniei, are locul de cinste între cele șapte păcate de moarte. Cine se obișnuiește să blesteme, ușor alunecă și la hulă. Blestemul este un cuvânt potrivit blagosloveniei. Și după cum blagoslovenia arată o dorință spre bine și spre mântuire, tot așa, blestemul arată o dorință spre paguba cuiva și spre pierzare.

Am putea zice că și blestemul este o rugăciune, însă nu spre folosul omului, ci spre paguba lui. De aceea legea creștină oprește întrebuințarea blestemului. El poate să fie folosit numai de păstorii duhovnicești, ca o legătură pentru duhurile cele necurate sau ca o pedeapsă pentru cei nepocăiți, care fac sminteală poporului.

Cei care blestemă la orice supărare, dau dovadă că nu au mintea sănătoasă, ori n-au credință curată. Blestemele cele nesocotite sunt ca niște picături de otravă, care izvorăsc din inima celui mânios și mai ales din inima necredinciosului. De obicei, blestemele sunt roadele mâniei și semne de procopseală a celor pătimiși. Ca să ne încredințăm cât de mult urăște Domnul blestemul, voi aminti un paragraf din Sfânta Evanghelie.

Înainte de Sfintele Patimi, când Domnul mergea cu Sfinții Apostoli spre Ierusalim, a trimis pe câțiva dintre ucenici mai înainte într-un sat de-al Samarinenilor, să vestească despre venirea Lui. Însă necredincioșii Samarineni n-au voit să-l primească pe Domnul. Pentru aceasta apostolii Iacob și Ioan s-au tulburat și au zis către Domnul: „Vrei, Doamne, ca să zicem să se pogoare foc din cer precum a făcut și Ilie?” Domnul însă i-a muștrat pentru socoteala lor, zicând: „Nu știți ai cărui duh sunteți voi, căci Fiul Omului n-a venit ca să piardă, ci să mântuiască sufletele oamenilor”, și au trecut în alt sat (Luca, cap. 9).

După cum se vede, Sfinții Apostoli Iacob și Ioan s-au mâniat împotriva Samarinenilor, care nu voiau să primească pe Domnul și pentru asta voiau să-i pedepsească. Deci, au cerut voie de la Domnul ca să rostească un fel de blestem, adică să-i ardă focul pe necredincioși. Domnul însă i-a muștrat, căci nu voia să cheme pe nimeni la credință cu sila și nici nu voia să facă răzbunare asupra cuiva. Căci El a venit

pentru iertarea oamenilor, iar nu pentru pedeapsă. Cum ar fi putut îngădui Domnul blestemul, când El învața pe toți, zicând: „Iubiți pe vrășmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru cei ce vă nedreptățesc și vă prigonesc ca să fiți fiii Tatălui vostru care este în ceruri”. (Mt. 5, 44–45).

Vedeți cum i-a oprit Domnul pe Sf. Apostoli de a rosti vreun cuvânt greu, deși ei cereau aceasta din râvna cea mare pentru credință și din dragostea lor către Dascălul și Stăpânul lor.

Acum gândiți-vă cât de vinovați sunt cei care uneltesc blestemul pentru toată nimica. Mulți au cuvintele: „arde-l-ar focul” sau „mânca-l-ar moartea” ca și cum ar zice: „bună ziua”. Obișnuința îi face să nu se mai sfiască de greutatea blestemului.

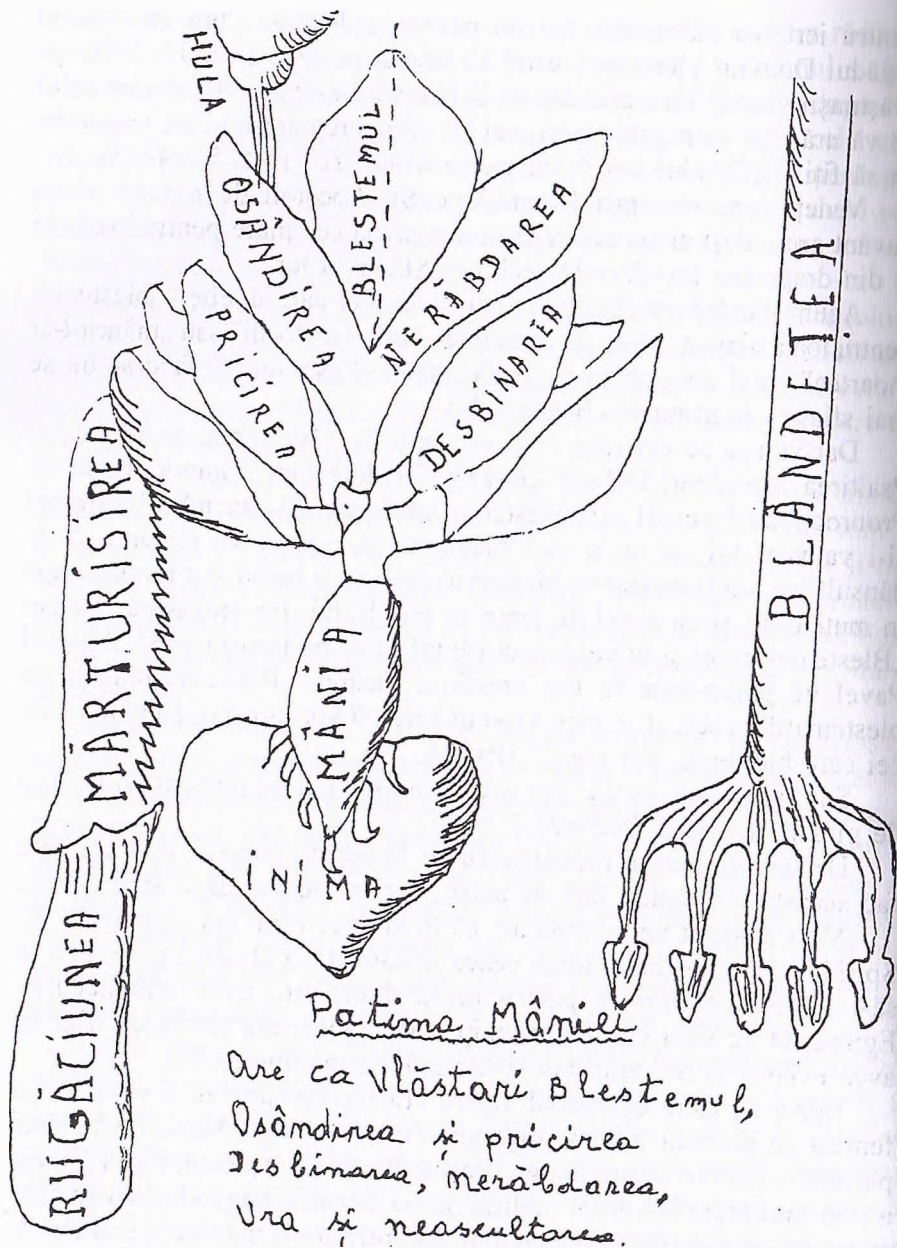
Dar vă rog pe cei care aveți obiceiul de a blestema, să deschideți Psaltirea la psalmul 108 stih 16–18 și 27. Iată cum îl împodobeste Sf. Prooroc David pe cel care blestemă, căci zice: „Și au iubit blestemul și-i va veni lui, și nu a voit blagoslovenia și se va depărta de la dânsul!” Și s-a îmbrăcat cu blestemul ca și cu o haină și a intrat ca apa în mațele lui și ca untul de lemn în oasele lui. Iar mai departe zice: „Blestema-vor ei și tu vei binecuvânta!” Pentru aceasta și Sf. Apostol Pavel ne poruncește la toți creștinii, zicând. „Binecuvântați și nu blestemați!”, căci: „Cei care binecuvântează vor moșteni pământul, iar cei care blestemă, vor pieri!” (Ps. 36, 22).

Sunt unii care rostesc cuvinte de blestem și de afurisenie, în chip de glumă, pentru a face haz.

Desigur că aceste blesteme nu se lipesc de nimeni, însă cei care fac aceasta, nu rămân fără de păcat, mai cu seamă dacă sunt clerici.

Mi-a povestit un ieromonah, că în vremea când era egumen la Sf. Spiridon, în Ierusalim, mereu venea la dânsul o arăboaică și se ruga ca să-i citească o molitfă pentru pruncul ei, care avea duh necurat. Egumenul nu voia cu nici un chip, căci femeia era turcoaică. Dar ea avea evlavie la Sf. Spiridon și la rugăciunea egumenului,

Într-o zi, când egumenul nostru era foc de supărat, a venit iarăși femeia cu pruncul bolnav, rugându-l ca de obicei. Atunci evlaviosul părinte, a rostit o înjurătură grecească, lungă și răspicată. Biata femeie a luat înjurătura lui drept molitfă și s-a bucurat, rugându-l ca să facă și semnul crucii asupra bolnavului. Egumenul s-a mâniat și mai tare și

fiind mai mult în batjocură semnul crucii, a rostit totodată și un puișor de blestem asupra copilului, zicându-i în grecește: „Să piei de aici, arătate, să nu te mai văd!” Sărmana femeie, neștiind ce a zis el, i-a mulțumit cu lacrimi în ochi și s-a dus acasă, cu deplină nădejde că se face bine copilul, prin rugăciunea egumenului. Și în adevăr, din ziua aceea, pruncul s-a făcut sănătos, iar femeia venea adeseori la Biserică cu daruri și povestea la toți minunea care s-a făcut prin blagoslovenia curviosului egumen. S-a speriat și el singur de puterea credinței, dar neavând curajul să mărturisească ce fel de rugăciune a făcut, s-a lipit de el duhul cel rău, care necăjea pe copil și până în ziua de azi îl tulbură, după cum singur mărturisește.

Din pilda aceasta putem înțelege că blestemul cel nesocotit, adică nedrept, sau rostit în batjocură, se întoarce în capul celui care îl rostește, iar persoana blestată, dacă este nevinovată, nu se alege cu blestem, ci dimpotrivă, primește după credință și blagoslovenie.

Un lucru însă trebuie știut: că de la cel care are obiceiul blestemului se depărtează blagoslovenia, cum zice Sf. Prooroc David și niciodată nu procopsește, căci blestemul nu este altceva decât izgonirea darului.

Drept dovadă că blestemul cel rostit pe nedrept nu se lipește de nimeni, ci se întoarce de unde a ieșit, iată, vă amintesc despre o întâmplare minunată, care a avut loc în țara noastră, pe vremea când era domnitor Cuza Vodă, iar la Episcopia de Râmnic păstorea Sfântul Episcop Calinic.

Într-o duminică, Sf. Ierarh Calinic mergea cu trăsura de la Râmnicul Vâlcea spre mănăstirea Frăsinei. Era pe la sfârșitul lui aprilie, când se terminase cu aratul și sămănăturile începeau să înverzească. Însă mare i-a fost mirarea Sfântului Episcop, când a văzut pe un om arând în ziua de duminică. Din râvna lui cea mare pentru lege, Episcopul s-a tulburat cu duhul și a zis în gândul lui: „Blestemat să fie cel care necinstește ziua Domnului!”, cum zice la Sf. Scriptură. În clipa când a cugetat Sfântul acestea, un diacon, care era cu el în trăsură, a văzut cum a ieșit o limbă de foc din gura Preasfințitului. Și privind cu mirare, a observat că limba cea cu foc a zburat asupra omului care lucra pe ogor, l-a înconjurat de trei ori și pe urmă s-a întors iarăși în gura Sf. Calinic.

Diaconul n-a îndrăznit să spună chiar atunci cele văzute, ci mai târziu, când au ajuns la mănăstire. Auzind Sfântul despre vedenia

diaconului, a înțeles îndată că aceasta s-a făcut pentru cugetarea lui. Cuvintele pe care le-a rostit în mintea lui, au fost ca o legătură pentru creștinul care lucra în zi de sărbătoare. Dar pentru că limba de foc nu s-a oprit la țaran, ci s-a întors înapoi, pentru aceasta Sfântul a socotit că omul este nevinovat. Deci a trimis imediat o slugă ca să cheme la mânăstire pe țaran, căci nu era departe ogorul lui. Țaranul a venit cu multă frică și căzând la picioarele Episcopului, se ruga să-l ierte. Atunci Sf. Episcop l-a întrebat ce nevoie mare l-a silit ca să lucreze Duminică.

Bietul creștin a mărturisit cu lacrimi că n-a făcut aceasta din defăimare sau din necredință, ci din multa lui strâmtoare și sărăcie. Căci zicea el: „Cât a fost vreme de arat, nimeni nu s-a îndurat ca să-mi dea plugul cu boii ca să-mi ar și ogorul meu. Abia astăzi, când toți sătenii au terminat treaba și dobitoacele sunt slobode, am putut găsi și eu un plug cu o pereche de boi, fără plată, la un vecin și pentru asta am ieșit la treabă, căci trecea vremea aratului și am casă grea, neavând cu ce plăti lucrul”. Acestea le zicea bietul țaran cu lacrimile de umilință și se vedea că avea frica lui Dumnezeu în inimă și multă căință.

Din povestirea lui a cunoscut Sfântul Calinic că Dumnezeu, pentru multa lui sărăcie, nu i-a socotit păcatul și pentru aceasta nici blestemul nu s-a lipit de el, ci s-a întors înapoi, ca o pasăre care nu află adăpost.

Deci, i-a citit omului o molitvă de dezlegare și dându-i un ajutor, l-a slobozit cu pace. Însă din ziua aceea se păzea Sfântul Ierarh Calinic de a nu rosti sau de a cugeta vreun cuvânt de legătură. El sfătuiă pe toți clericii săi, ca să fie și ei cu pază despre aceasta. Iar dacă vreunul ar fi rostit cuvinte grele asupra cuiva, atunci el singur, adică preotul, să aibă grijă să-l dezlege cât este în viață. Căci zicea Sfântul, la ziua judecării, din mâna lui se va cere sufletul celui care a fost legat, dacă legătura a fost pe nedrept.

Din întâmplarea aceasta se poate vedea cât de mare putere au cuvintele persoanelor sfințite, când sunt rostite din râvnă pentru Dumnezeu și pentru Sfânta Credință. Dacă Preasfințitul Calinic a gândit numai la greutatea osândeii pentru cei care defaimă ziua Domnului și îndată s-a văzut pară de foc ieșind din gura lui, să ne gândim deci, cu cât mai greu cad cuvintele celor sfințiți, când sunt chiar rostite asupra celor vinovați. Aceasta este și mai greu când se întâmplă chiar în vremea slujbei.

Pentru aceasta se găsesc prin cimitire trupuri înnegrite și neputrezite, iar la alții numai o parte a trupului neputrezită. De aceea s-a făcut în multe locuri obiceiul ca să se dezgroape trupurile răposaiilor, la trei sau șapte ani, pentru a se cunoaște dacă au vreun semn de legătură, pentru a li se face molitfa de dezlegare. Aceasta se face de multe ori și fără dezgropare, iar la mânăstiri se face și mutarea osemintelor. În istorisirea aceasta cu Sf. Calinic este vorba de un blestem care n-a fost rostit, ci numai cugetat, iar persoana asupra căreia se îndrepta blestemul n-a fost vinovată. Pentru asta nu s-a lipit acest blestem. Semnul care s-a arătat, a fost mai mult pentru Sf. Ierarh Calinic, pentru a nu face vreo hotărâre asupra cuiva, fără cercetare.

Acum voi aminti o altă întâmplare, în care blestemul a fost rostit de un duhovnic în auzul multora, asupra unei persoane, care s-a făcut cu adevărat vinovată de acest blestem și pentru aceasta blestemul s-a lipit.

Cred că mulți vă aduceți aminte de fratele Dumitru, care a stat înainte la mânăstirea Sf. Gherasim, iar mai pe urmă a fost îngrijitor la casele patriarhiei de la Dar Abutor, unde se zice că este mormântul Sf. patriarh Modest. Acest frate a fost înșelat de vrășmașul și umbla cam fără rost. Iar vorbele lui erau adeseori amestecate cu hule pentru cele sfinte. Făcea glume din cuvintele Sfintei Evanghelii și lua în batjocură tainele Sf. Credințe.

Din cauza această, de multe ori duhovnicul mânăstirii îl muștra cu asprime, iar uneori îl blestema, zicându-i: „Să-ți astupe Dumnezeu gura ta cea hulitoare, bârfitorule!” Însă el nu se sfia de nimeni și nu mai înceta cu bârfelile.

La sfârșitul vieții lui, a slobozit Dumnezeu ca să i se astupe gura într-un chip groaznic. Și anume a fost înăbușit de niște prieteni, din care i s-a tras și moartea. Îmi spunea un preot care cunoștea bine viața lui, că a fost de față când polițiștii i-au scos un cearceaf întreg din gâtul lui. Iată cum s-a împlinit blestemul duhovnicului, pentru hulele pe care le rostea. Înșiși prietenii lui, cu care s-a certat, i-au băgat cârpe în gât și l-au înăbușit.

Uneori se blestemă omul pe sine, fără să-și dea seama. Și aceasta se întâmplă când are cineva dușmănie cu frații cei de o credință cu el și nu vrea să se împace. Asemenea persoană, când rostește rugăciunea „Tatăl nostru” se blestemă pe sine, fără să priceapă. Și anume când

zice: „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”, aceasta este ca și cum ar zice: „Doamne să nu mă ierți după cum nici eu nu iert pe fratele meu!”

Dacă i se pare cuiva cuvântul acesta prea aspru sau de necrezut, atunci îl rog să caute în „Mărgăritarele” Sfântului Ioan Gură de Aur și anume la Cuvântul 19: „Despre pocăință” și acolo va afla mai pe larg și mai înfricoșat.

Să ne gândim, fraților, că rugăciunea „Tatăl nostru” nu este o rugăciune alcătuită de oameni, ci însuși Domnul a lăsat-o Sfinților Săi Apostoli, iar ei au scris-o în Sfânta Evanghelie; pentru aceasta se numește Rugăciune Domnească.

Deci când avem urâciune în inimă asupra unui frate și zicem „Tatăl nostru”, atunci ne legăm noi înșine și cerem ca să ni se închidă ușa iertării, precum și noi o închidem fraților noștri.

Dar ca să nu vă pară de mirare vorbele acestea, vă rog să deschideți Sf. Evanghelie de la Matei, cap. 6 stih. 9. Acolo găsiți rugăciunea „Tatăl nostru”, iar mai jos veți afla scrise aceste cuvinte: „Căci de veți ierta oamenilor greșelile lor și Tatăl vostru cel ceresc va ierta greșelile voastre, iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greșelile voastre”. (14-46).

Din cauza aceasta, părinții din vechime opreau de a rosti rugăciunea „Tatăl nostru” pe cei care țineau dușmănie și nu voiau să se împace cu frații lor. Aceasta o fac și unii duhovnici din zilele noastre. De asemenea se blestemă singuri fără să știe și cei care fac nedreptate, precum și cei care iubesc răzbunarea și nu lasă nici un dram nerăsplătit, față de cei care îi nedreptățesc ori îi necăjesc. Aceștia, când citesc Psaltirea, se leagă singuri prin cuvintele proorocești care glăsuiesc: „Doamne, Dumnezeul meu, de am făcut aceasta, de este nedreptate în mâinile mele, de am răsplătit rele celor ce-mi răsplătesc mie (adică celor ce mă asupresc), să prigonească dar vrășmașul sufletul meu și să-l prindă. Să calce în pământ viața mea și slava mea în țărână s-o așeze!” (Ps. 6, 3-6).

DESPRE SFÂNTA CRUCE

Domnul nostru Iisus Hristos ne-a dăruit nouă, celor credincioși, semnul Sfintei Cruci, ca să ne fie ca armă nebiruită împotriva răului,

dur mai ales împotriva nevăzuților vrășmași. Nimeni dintre creștini nu se îndoieste de asta. Însă mai minunat este că semnul Sfintei Cruci lucrează și celor necredincioși, când vrea Dumnezeu ca să iconomisească mântuirea lor. Pentru asta voi aduce oarecare pilde din istorie și din Viețile Sfinților.

Împăratul Iulian Paravatul (adică lepădatul de lege, apostatul) era nepotul Sfântului Constantin cel Mare. El a fost crescut de mic în legea creștinească și a învățat mai întâi carte prin mănăstirile Capadochiei, unde a îmbrăcat și haina călugărească.

Mai târziu a fost dăscălit de filosofi păgâni, care dușmăneau de moarte creștinismul. Fermecat de filosofia păgână, tânărul prinț a început să urască credința creștină și a făgăduit păgânilor că dacă ajunge împărat, ridică iarăși închinarea la idoli, care era oprită de Sf. Constantin. Împins de ambiția măririi, s-a împrietenit cu cei mai aprigi dușmani ai creștinismului și mai ales cu vrăjitorii, care l-au ajutat. Dar dintre toți s-a arătat mai iscusit la înșelăciune un vrăjitor evreu. Acesta i-a făgăduit că îl va ajuta la scopul lui, dar i-a pus condiția să se lepede de Hristos. Jidovul l-a îndemnat pe tânărul Iulian ca să facă lepădarea în scris pe hârtie și să meargă el singur în capiștea idolească ca s-o încredințeze demonilor. I-a pus în vedere că atunci când va arunca scrisoarea în văzduh să cheme pe demoni, nu cumva să facă semnul Crucii. Dar în clipa când a aruncat scrisoarea în capiște, s-a arătat o tabără întreagă de demoni. Înspăimântându-se de chipul lor, Iulian a făcut semnul Crucii, din obișnuință, și atunci demonii au fugit în adâncul iadului, neprimindu-i scrisoarea. Poșta satanei n-a suferit semnul crucii, ea cerea alt timbru pentru scrisoarea lepădării.

Atunci s-a dus nebunul tânăr iarăși la jidovul vrăjitor ca să întrebe care este pricina neizbutirii. Iar acela i-a tâlcuit că semnul Crucii a stricat treaba. Pentru că are obiceiul să facă cruci atunci când se sperie, l-a învățat afurisitul ca să junghie un prunc botezat și să aducă la dânsul inima pruncului. Atunci să fie sigur că semnul crucii nu mai împiedică treaba. Făcând după sfatul jidovului, nu s-au mai speriat poștașii iadului când le-a aruncat scrisoarea, ci au primit-o, căci mâinile celui lepădat erau acum mânjite de sânge nevinovat. Prin lucrarea vrăjilor și prin tot felul de uneltiri viclene, Iulian Paravatul a ajuns împărat la Constantinopol după moartea feciorilor Sfântului Constantin.

În vremea împărăției lui, credința creștinească a fost prigonită în chip ascuns, întocmai cum face stăpânirea comunistă în ziua de azi. Nu-i închis și n-a dărâmat bisericile, dar a încurajat închinarea la idoli. Averea bisericilor a fost sechestrată de stat pentru întreținerea spitalelor și a capiștilor păgânești. Creștinii au fost scoși din funcțiile statului și din școli. Ereticii care erau afurisiți de Soborul Bisericii au fost puși iarăși în drepturi ca să pricinuiască împerechere și sminteală în poporul pravoslavnic.

După ce a slăbit Biserica și a vătămat-o mai rău decât împărății păgâni, vipera aceasta vicleană, cum îi zicea Sfântul Vasile lui Iulian, le-a dat ajutor jidovilor ca să zidească din nou Templul din Ierusalim. Prin asta căuta să arate că sunt mincinoase cuvintele Domnului, care au fost rostite pentru risipirea templului. Dar când au început să facă șanțuri pentru temelie, atunci s-a cutremurat pământul și a ieșit din adânc pară de foc și pucioasă. Pentru asta n-au mai îndrăznit să lucreze.

În vremea aceea a fost închis și Sfântul Atanasie cel mare, căci el era socotit ca cel mai mare dușman al lui Iulian. Se căuta în tot chipul să-l omoare pe Sfânt, dar Dumnezeu i-a scurtat zilele tiranului. Căci în vremea când era în război cu barbarii, Sfântul Mucenic Mercurie l-a săgetat în inimă. Atunci Iulian, cunoscând de unde vine pedeapsa, a strigat: „M-ai învins, Galileene!” În vremea aceea, Sf. Vasile se afla în Biserică, rugându-se Sfântului Mercurie ca să ajute pe poporul pravoslavnic și să facă izbândă asupra tiranului. Deodată vede că chipul Sfântului Mucenic a pierit de pe icoană. Rugându-se cu mai multe lacrimi, s-a arătat iarăși chipul Sf. Mucenic ca și mai înainte și i-a spus Sf. Vasile: „Să mă ierți că n-am fost aici, că am mers ca să pierd pe tiranul Iulian!” În felul acesta s-a izbăvit creștinătatea de cel mai primejdios vrășmaș, care se arăta în față că este creștin, iar cu lucrul era păgân. El a dat foc la mai multe moaște de-ale Sfinților din vechime și a distrus multe cărți sfinte. Atunci au fost arse și Cinstitele Moaște ale Sf. Prooroc Ioan Botezătorul, ale Sf. Prooroc Elisei și ale altor Sfinți.

Tactica lui Iulian Paravatul o folosesc astăzi și comuniștii, care se prefac că sprijină Biserica, dar lasă slobodă toată oastea ateilor și o

sprijină în tot chipul ca să dezlădăcineze orice urmă de credință din sufletul tinerimii prin tot felul de metode.

Au văzut că nu reușesc cu prigoana, pentru asta au luat învățătură de la afurisitul Iulian, ca să nu priceapă lumea de unde vine vătămarea. Puterea Sfintei Cruci este săgeata care va zdrobi capul balaurului roșu, cu darul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Amin.

ÎN SĂPTĂMÂNA ÎNCHINĂRII SFINTEI CRUCI

Câteva pilde

Din aceste pilde se vede puterea cea nebiruită a Sfintei și de viață făcătoarei Cruci la cei din întunericul necunoștinței. Și anume: La unii lucrează spre mântuire și spre proslăvire, când este credință, iar la alții lucrează spre rușinare și spre osândă, când lipsește credința.

Cei care vor citi viața Cuviosului Constantin cel din neamul evreiesc, care urmează aici, pot să aibă oarecare nedumerire despre felul cum s-au învățat de la Dumnezeu tainele Sfintei Credințe. Dar cel care ne-a făcut a cunoaște tainele inimii precum și faptele cele viitoare, Acela, adică Dumnezeu, luminează uneori în chip minunat pe cei aleși ai săi, precum a luminat pe fariseul Pavel și l-a făcut Apostol și pe mulți dintre Sfinți care erau în întunericul necunoștinței.

Milostivul Dumnezeu într-un chip deosebit arată semne celor din neamul evreiesc, căci ei sunt mai tare dăscăliți de mici ca să urască Sf. Cruce, pentru asta ajung cei mai înverșunați vrășmași ai legii creștinești. Nici o nație de pe pământ nu este așa de încăpățânată în necredință, ca neamul iudovesc.

DIN VIAȚA SFÂNTULUI CONSTANTIN, CARE A FOST DIN NEAMUL EVREIESC

Se prăznuiește la 26 Decembrie, vezi Sinaxarul cel mare al Sf. Nicodim Aghioritul.

Cuviosul Constantin era din Cetatea Sinada, care se afla în țara Frigiei. S-a născut din părinți evrei și a ajuns mai târziu slujitor ales

al lui Hristos și făcător de minuni. De mic obișnuia să meargă împreună cu maica sa prin cetate. Odată s-a întâmplat ca să vadă pe un creștin care-și făcea cruce la gură când îi venea să caște. Din asta a luat obiceiul și copilul să facă la fel. Dar nu numai semnul Crucii, ci și alte obiceiuri a învățat de la creștini și le păzea cu adâncă credință. Pentru asta s-a luminat fața lui cu o strălucire cerească și a fost învățat de la Dumnezeu dogmele credinței creștinești, petrecând atunci nemânat mai multe zile de-a rândul.

S-a năpustit odată asupra lui o evreică cu multă nerușinare, iar el, făcând semnul Sfintei Cruci peste ea, a căzut jos moartă. Dar tot el a înviat-o cu semnul Crucii.

Acest tânăr luminat a fost călăuzit de către un nor luminos, care era Îngerul Domnului, până la mănăstirea Tuvotia, unde erau monahi cu viață înaltă. Acolo a povestit egumenului cele întâmplate cu dânsul. Iar acela, ca să se încredințeze că nu mințise, i-a adus o cruce ca s-o sărute. Deci, sărutând el cu multă frică și cu evlavie partea cea de jos a Crucii, s-a făcut un semn minunat cu el și anume: când s-a plecat ca să sărute picioarele Crucii, atunci s-a plecat și Sfânta Cruce întregă pe capul lui și s-a întipărit semnul ei ca o pecete pe fruntea tânărului.

De atunci a rămas pecetea Sf. Cruci întipărită pe frunte până la moartea lui. După aceasta, tânărul s-a botezat, primind numele Constantin. Dar și în vremea Sf. Botez s-a văzut un semn minunat la el. Când a ieșit din cristelniță, pe piatra unde a stat el au rămas săpate urmele picioarelor lui.

După Sf. Botez a rămas în mănăstire, petrecând cu multă evlavie și cu mari nevoițe. Meșteșugul lui era facerea corturilor din piele, ca și Sf. Apostol Pavel.

Când făcea el rugăciunea, locul acela se umplea de o mireasmă negrăită, iar ușile Bisericii se deschideau singure când intra el.

Pentru multa lui curăție i s-a dat darul de a cunoaște gândurile cele ascunse ale fraților. Într-o vreme a postit 40 de zile de-a rândul, stând îngropat până la brâu în pământ. Mai târziu a primit și darul preoției, fără să vrea el, iar ziua morții și-a cunoscut-o cu opt ani înainte.

Cu ale lui sfinte rugăciuni să ne miluiască pe noi Domnul. Amin.

fr. chemati *Fratilor, voi ati sa fiti liberi* (Epistola catre Galateni cap. 5 v. 13.)

CĂCI
UNDE
ESTE

DUHUL DOMNULUI
ACOLO ESTE LIBERTATEA

ZICE
SF. AP.
PAVEL
ÎN EP.
CĂTRE

CORINTIENI

FULGERE DIN CER

Înfierează pe Jidovi cu pecetea Crucii la Templul lui Solomon

Împăratul Iulian Paravatul, după ce a adus din nou închinarea la idoli, se gândea cum să facă să piardă cu totul religia creștinească. Pentru asta el a sprijinit pe evrei, știind că ei sunt cei mai neîmpăcați dușmani ai creștinilor.

Tiranul socotea că dacă va înălța iarăși pe evrei în slava lor cea veche, atunci se va întuneca lumina Sfintei Evanghelii. Voia să ridice neamul evreiesc în locul Bisericii lui Hristos.

Cu scopul acesta le-a dat ajutoare mari evreilor pentru a se aduna din toate părțile la Ierusalim, ca să-și zidească din nou templul cel risipit al lui Solomon. Era hotărât ca după aceasta să clădească un amfiteatru la Ierusalim, spre a merge ca să se veselească și el împreună cu jidovii, în timpul când creștinii vor fi sfâșiați de fiare în teatrul păgânesc!

În vremea aceea era patriarh al Ierusalimului Sf. Chiril, care îndemna pe creștini să aibă răbdare, căci cuvintele Domnului nu vor rămâne mincinoase. El a zis Sfinților săi ucenici că nu va rămâne piatră pe piatră și cuvintele Lui se vor împlini negreșit prin minune. Bieții creștini ascultau cu încredere cuvintele Sfințitului Patriarh și nu se tulburau.

Deci, au început jidovii să curețe locul unde a fost vechiul templu al lui Solomon, după ce mai întâi au batjocorit în tot chipul pe creștini. Mii de lucrători munceau ziua și noaptea ca să pregătească locul pentru zidire. După ce au cărat destule materiale pentru zidărie, a venit vremea ca să așeze piatra pentru temelie. Atunci s-a stârnit deodată un cutremur înfricoșat, însoțit de furtună cu fulgere și cu trăsnete, încât se clătina pământul ca apa când fierbe în clocot. Atunci tot lucrul jidovilor a fost zădărnicit, ba și temeliile vechi ale templului au fost scoase afară din pământ de cutremur.

În același timp, valuri de foc arzător se pogorau din cer și pârjoleau pe lucrători, iar alte valuri de foc ieșeau din pământ și ardeau uneltele lor. Însă un lucru de mirare era, că semnul Sfintei Cruci s-a întipărit ca o pecete, atât pe hainele jidovilor, cât și pe trupurile lor, întocmai cum ar fi însemnați cu un fier roșu, cum se înfierează vitele pentru cireadă.

SEMNUȚ CRUCII

Pecetea crucii de pe ei era la început luminoasă, iar la urmă a rămas neagră. Dar era întipărită așa de tare, încât nu se mai putea șterge cu nici un chip. Fiind uimiți de aceste semne înfricoșate, mulți dintre jidovi și dintre păgâni au crezut în Hristos. Dar lepădatul de Dumnezeu Iulian, a desconsiderat semnele, și le punea în rândul întâmplărilor firești, spre a fi date uitării.

Dumnezeu a arătat atunci puterea cea nebiruită a Crucii, ca să fie semn de întoarcere și de pocăință pentru necredincioși.

SFÂNTA CRUCE ÎN PERSIA

După șase sute de ani de la Nașterea Domnului, creștinismul a fost strămtorat mult de către păgânii perși, care se închinau focului și soarelui.

Pe la anul 614, barbarii aceștia au cucerit Palestina, Siria, Egiptul. Atunci au prefăcut în ruină toate cetățile și Sfintele Lăcașuri din pământul sfânt, iar poporul creștinesc a fost luat în robie. Sfintele Odoare au fost jefuite și Biserica Sfântului Mormânt a fost arsă.

În vremea aceea au luat păgânii și Sfântul lemn al Crucii și l-au dus în Persia împreună cu bătrânul Patriarh Zaharia al Ierusalimului. La pustiirea care au făcut-o perșii în Ierusalim, au fost ajutați de către evrei, care căutau răzbunare împotriva creștinilor. Acești vrășmași neîmpăcați ai Crucii au răscumpărat nouăzeci de mii de creștini de la perși și pe toți i-au ucis fără milă. Poporul creștinesc care a fost dus în robie în Persia a aflat multă mângâiere de la Lemnul Sfintei Cruci, care era acolo.

Nenumăratele minuni care s-au săvârșit atunci cu Sfântul Lemn, au făcut să se vestească și să se proslăvească numele Domnului în țara persească așa de mult, încât păgânii ziceau că „Dumnezeul creștinilor a venit în Persia!”

Mulți dintre ei văzând preaslăvitele minuni, erau cuprinși de frică și mergând la creștini, ascultau învățătura lor și se botezau.

ALTĂ MINUNE CU SEMNUL SFINTEI CRUCI

În al cincisprezecelea veac stăpâna în Egipt sultanul turcesc Melec Mina. Acesta avea ca sfetnic al său de taină pe un evreu turcit cu numele Musa, care avea mare ură împotriva creștinilor, pentru râvna și evlavia lor. Urâciunea evreului se îndrepta mai ales împotriva sfințitului Patriarh Ioachim al Alexandriei.

Pentru înțelepciunea și sfințenia vieții lui, Patriarhul era cunoscut și cinstit de sultan. Dar pizmașul de evreu nu putea vedea cu ochi buni cinstea cea mare care se da ierarhului creștin de către sultan și pentru aceea căuta să-l piardă. Zavistia Iudei nu-l lăsa să se liniștească. A îndemnat deci pe sultan ca să-l poftască la curte pe Ioachim pentru a discuta cu el despre credință.

Făcându-se discuție între ei în fața sultanului pentru dreapta credință, evreul a rămas rușinat la toate întrebările. Mărturiile aduse de înțeleptul ierarh au astupat gura vicleanului vizir.

Pentru rușinea asta se gândea că de acum își va pierde încrederea cea mare pe care o avea la sultan și căuta tot timpul să prindă în cursă pe sfințitul ierarh.

După ce s-a terminat discuția, evreul a zis către patriarh: „Hristos vă spune la Evanghelie că cine are credință cât un bob de muștar, poate să urnească și munții din loc. Deci, dacă vei muta și tu muntele acela, care se vede în depărtare, atunci am să cred și eu în legea voastră!”

Patriarhul a primit propunerea, dar a cerut să-i dea răgaz trei zile ca să se pregătească. După trei zile a venit iar la palat. Acolo fiind de față sultanul și cu vizirul evreu, sfințitul Ierarh a tămâiat de trei ori muntele din zare, apoi a făcut de trei ori semnul Sfintei Cruci, chemând preasfânt numele Domnului.

În clipa aceea, la vederea tuturor, s-a desfăcut muntele în trei părți și a început să se miște către cetatea Alexandriei. Fiind cuprins de spaimă, sultanul a strigat: „Patriarhule, izbăvește-ne, poruncește muntelui ca să stea, căci altfel ne pierdem!” Atunci sfințitul Patriarh Ioachim a rostit: „În numele Domnului nostru Iisus Hristos, stai!” și s-a oprit atunci pe loc muntele, care de atunci se cheamă „Dur Dag” pe limba turcească, iar pe românește se tâlcuiește: „Stai, Munte!”

(Vezi „Istoria Bisericească” de Lascar)

CÂTEVA PILDE DE LA SFINȚII PĂRINȚI

Despre folosul ascultării, când se face pentru Dumnezeu

Închin această mică adunare de cuvinte fraților și surorilor din Țara Sfântă, care se ostenesc în ascultări prin Mănăstiri străine, spre încredințare că nu-și vor pierde plata lor dacă vor sluji cu răbdare și fără cârtire. Nevrednicul între Ieromonahi, Ioan Iacob.

Zis-a avva Ruf, că cel ce stă în ascultare la un părinte duhovnicesc are mai multă plată decât cel care petrece singur în pustie. Și el spunea că unul din părinți a povestit, zicând: „Am văzut patru cete în cer și anume: cea dintâi ceată a celor care sunt bolnavi și mulțumesc lui Dumnezeu, a doua ceată a celor care se îndeletnicesc cu iubirea de străini, și în aceasta stau și slujesc, a treia ceată a celor care umblă după pustie și nu doresc să vadă om, a patra ceată a celor care sunt în ascultarea părinților duhovnicești și se supun lor pentru Domnul. Și cei din ascultare purtau lanț de aur și pavază, având mai multă slavă decât ceilalți. Întrebând el pentru ce au mai multă slavă cei mai de pe urmă și mai mici, i-a răspuns lui îngerul zicând: „Cel care umblă după iubirea de străini și cel care petrece în pustie, din voia lor fac aceasta. Iar cel care face ascultare, în mănăstire, ori deosebi, își lasă toate voile sale și atârnă de părintele său. Pentru aceasta mai multă slavă a luat ca ceilalți.”

Bună este ascultarea, care se face pentru Dumnezeu.

O, ascultare, mântuirea tuturor credincioșilor!

O, ascultare, născătoarea tuturor faptelor bune!

O, ascultare, care deschizi cerurile și sui pe oameni de la pământ la cer!

O, ascultare, hrănitoare a tuturor Sfinților!

O, ascultare, care ești locuitoare împreună cu Îngerii!

DIN VIAȚA UNUI CUVIOS, CARE A TRĂIT ÎN MÂNĂSTIREA SF. SAVA

În cartea Sf. Ioan Scărarul găsim o minunată povestire a unui stareț din vechime cu numele Ioan, din mănăstirea Sf. Sava. Acest

cuvios savait a trăit în aceeași vreme când trăia și Sf. Ioan Scărarul de la Sinai. S-au cunoscut amândoi la Muntele Sinai și pentru folosul de obște, Sf. Ioan Scărarul amintește cele auzite de la Ioan Savaitul. Și iată anume cum povestește însuși starețul: „În mănăstirea mea din Asia, de unde sunt eu, se afla un bătrân leneș, supărăcios și nerăbdător. Nu știu cum a reușit de și-a găsit bătrânul un ucenic cu numele Acachie. Acesta era cu multă simplitate în ideile lui, însă foarte înțelept cu socoteala și cu bună așezare în toate vorbele și lucrurile lui. Atât de multe răutăți îndura el din partea bătrânului, încât pentru mulți sunt de necrezut. Căci nu era pedepsit numai cu ocări și cu necinstiri, ci era chinuit în fiecare zi cu răni grele și nesuferite.

Însă vrednicul de fericire Acachie le suferea pe toate cu deplină tăcere și supunere, cu inimă curată și fără vreo pomenire de rău. Această răbdare a lui era așa de mare și așa de smerită și minunată încât pe toți îi mișca la inimă și-i umplea de mirare.

Deci, văzându-l eu (zice Sf. Ioan Savaitul) ticăloșindu-se în fiecare zi și chinuindu-se peste măsură, întocmai ca un rob cumpărat, îi ziceam adeseori întâlnindu-l: „Ce este, frate Acachie, cum te afli astăzi? Ai dobândit ceva câștig sau nu?” Și el, fericitul, îmi arăta numaidecât, când ochiul lui vână, când grumazul lui umflat, iar alteori capul rănit de lovituri. Eu însă (zice Sf. Ioan) cunoscând prea minunata lui răbdare îi ziceam: „Bine, bine, fii cu răbdare și vei dobândi mult folos din aceasta!”

Deci petrecând el nouă ani în asemenea ascultare la bătrânul cel nemilostiv, și-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu și a fost îngropat în cimitirul părinților.

După cinci zile a mers bătrânul lui la un părinte vestit, care era stareț în locul acela (acel stareț era însuși Sf. Ioan Savaitul, care ne povestește, dar nu vrea să spună). Deci a zis bătrânul către stareț: „Părinte, a murit fratele Acachie!” Acela (adică Sf. Ioan) i-a răspuns: „Drept să-ți spun, mie nu-mi vine să cred că a murit!” Dar bătrânul a zis iarăși: „Vino de vezi cu înșiși ochii tăi ca să cunoști adevărul!”

Atunci s-au sculat și au mers împreună la cimitir. Acolo, starețul a strigat pe cel mort ca și când ar fi fost viu, zicând: „Frate Acachie, ai murit?” Iar ascultătorul cel recunoscător și supus, voind să arate și

după moarte adevărata ascultare, a răspuns către marele stareț, zicând: „Cum este cu puțință, părinte, ca să moară cel ce păzește ascultarea?”

Auzind acestea, bătrânul s-a înfricoșat și căzând la pământ, plângea tânguindu-se. Apoi cerând de la egumen o chilie în apropiere de cimitir, a petrecut cealaltă vreme a vieții sale în mare pocăință și smerenie, zicând către toți cu lacrimi fierbinți: „Jertați-mă, fraților, că eu am ucis pe fratele Acachie, cu neomenoasa tiranie pe care am arătat-o către el!”

La sfârșitul acestei povestiri, Sf. Ioan Scărarul are părerea că starețul cel mare, care a vorbit cu Acachie cel mort de cinci zile este însuși Ioan Savaitul, care din multa lui smerenie n-a voit să se descopere singur.

SĂ AUZIM ACUM ȘI ALTĂ POVESTIRE DESPRE ACEST CUVIOS SAVAIT

Pe vremea când ședea el în Mănăstirea Sf. Sava, au venit pe la el trei monahi mai tineri, cerând să-i primească în ascultarea lui. După ce i-a odihnit bătrânul trei zile, fiind ei oboșiți de pe drum, le-a zis: „Jertați-mă, fraților, că eu sunt om rău și curvar din fire, iar voi sunteți tineri și pentru asta nu pot să țin pe niciunul lângă mine!”

Aceia însă fiind încredințați despre faptele cele bune ale bătrânului și cunoscând sfințenia sufletului său nu s-au smintit nicidecum, ci stăruiau, rugându-l ca să-i primească. Când au văzut ei că nu se înduplecă, au căzut la picioarele lui, rugându-l ca să-i canonisească și să le rânduiască cum trebuie să-și petreacă viața lor și anume unde să locuiască pentru folosul mântuirii. Cunoscând Sfântul bătrân că ei vor primi porunca lui cu supunere și cu smerenie, a zis către cel dintâi: „Fiule, Domnul voiește ca tu să petreci în liniște, adică în pustie, împreună cu un părinte bătrân și să te supui lui cu sârguință. A zis și celui de-al doilea: „Mergi de-ți vinde toate voile tale, dăruindu-le lui Hristos și după porunca Lui, ridicând Crucea, să șezi în mănăstire de obște. Acolo să ai răbdare în toate ostenețile și ispitele precum și în toate cele grele care îți vor veni în toată vremea vieții și negreșit vei dobândi comoară în ceruri.” După aceea a zis și celui de-al treilea: „Să îți minte fără uitare Cuvântul Evangheliei care zice: „Cine va răbda

până la sfârșit, acela se va mântui!” Și să-ți fie cuvântul acesta unit cu răsuflarea ta și de-a pururea nedespărțit. După cum urmezi cu răsuflarea noastră să-ți aduci aminte și de cuvântul acesta și de porunca mea. Deci, să cauți de este cu puțință pe cel mai aprig, mai supărăcios și mai aspru părinte și stareț din câți sunt pe lume. Să te supui lui ca însuși lui Dumnezeu, până la sfârșitul tău, cu toată răbdarea și voința. Ca mierea și ca laptele să bei în toate zilele ocărilor, batjocurile și toate defăimările lui.”

Acestea grăindu-le bătrânul, monahul a întrebato: „Bine, părinte, însă dacă cumva acela (adică starețul la care mă trimiți) își petrece viața lui cu trândăvire și lenevire, nelucrând după Dumnezeu, atunci eu ce trebuie să fac? Să rămân ori să plec de sub conducerea lui?” Atunci Sf. Ioan i-a răspuns: „Chiar și curvind de l-ai vedea, să nu te desparți de el, ci să zici în cugetul tău astfel: „Prietene, oare ce ai venit să faci aici? Oare ai venit să cercetezi pe fiecare ce face și cum petrece, sau ai venit ca să te supui și să rabzi toate cele grele, adică loată reaua pătimire, pentru ca să-ți câștigi mântuirea!” Atunci ai să vezi cum se risipește din inima ta umflarea mândriei, care mereu te bântuie, ai să vezi apoi cum se veștejește aprinderea desfrânării, iar în sufletul tău va străluci lumina cea nespusă a fecioriei și a curăției.”

Avva Daniil zicea pentru avva Dula: Că întâi a șezut în viața de obște 40 de ani, apoi la Schit s-a liniștit și între părinții cei mari s-a socotit. Deci, acesta – avva Dula – spunea că în multe feluri cercând, a aflat că cei ce petrec în mănăstire de obște sporesc mai mult și mai degrabă în lucrarea faptelor bune, decât cei ce se liniștesc, dacă vor avea și vor întrebuința supunerea din inimă curată.

*
* *

Mai spuneau părinții despre avva Ioan, ucenicul lui avva Pavel, că avea mare ascultare. Că erau într-un loc morminte și locuia acolo o leoaică. Iar bătrânul a văzut acolo baligi de bou. Deci îi zice ucenicului să meargă ca să le aducă. Iar el a zis: „Dar ce voi face, avvo, pentru leoaică?” Iar bătrânul glumind a zis: „De va veni asupra ta, s-o legi și s-o aduci încoace.”

Deci s-a dus fratele acolo către seară și iată a venit leoaica asupra lui. Iar el, după cuvântul bătrânului s-a repezit s-o prindă și a fugit

leoaica. Dar el, alergând după ea, zicea strigând: „Așteaptă, că mi-a zis avva al meu ca să te leg!” Și prinzându-l, a legat-o.

În vremea asta se necăjea bătrânul așteptându-l. În sfârșit, iată că se arată ucenicul, aducând leoaica de funie. Și văzând bătrânul, s-a minunat. Dar pentru ca să-l smerească, l-a lovit pe ucenic zicându-i: „Nebunule, câine turbat mi-ai adus aici? Și a dezlegat îndată pe leoaică, lăsându-o să se ducă.

*

* * *

Zicea Sfânta Singlitichia: „Când suntem în viața de obște să alegem mai mult ascultarea decât nevoița.” Apoi mai zicea iarăși: „Cu dreaptă socoteală trebuie să ocârmuim sufletul și când suntem în viața de obște să nu căutăm cele ale noastre, nici să ne plecăm socotelii noastre, ci aceluia care ne este părinte să ne supunem după credință.

CUVINTE DE LA SFINȚII PĂRINȚI

Un bătrân zicea către un frate: „Păzește-te, fiule, de vorbă multă, de vreme ce tăcerea este mai bună. Iar din vorba cea multă, măcar de se întâmplă uneori a fi și de folos, însă prin ea se amestecă și cuvinte nefolositoare.

Păzește-te, fiule, cu multă luare aminte pentru vorbele tale, ca să nu te căiești mai pe urmă de cele ce ai vorbit. Că mulți pentru vorbă și-au pierdut cinstea, iar alții și-au pierdut viața.

De-ai clevetit cumva pe vreun frate și te muștră pe tine cugetul tău, atunci să mergi cu smerenie la acel frate și, închinându-te lui până la pământ, să zici: „Iartă-mă, frate, că am greșit și te-am clevetit!” Iar după aceea să te păzești a nu mai cleveti pe nimeni, căci clevetirea este moartea sufletului.

De va cleveti cineva către tine pe fratele său, să nu adaugi și tu vreun cuvânt la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi așa: „Eu, frate, însumi sunt foarte păcătos și osândit, încât nu pot să osândesc pe alții.” Și așa te vei izbăvi de osândire și pe acela îl vei folosi.”

*

* *

Zis-a iarăși un bătrân: „De vor veni unii la tine, mai înainte de a ajunge ei, să faci rugăciune zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, izbăvește-ne pe noi de clevetire!” Și după aceea slobozește-i cu pace.

*

* *

Zis-a un bătrân: „Obişnuiește-ți inima ta câte puțin să zică pentru fiecare din frați așa: „Acesta mă întrece după Dumnezeu!” Iar pentru altul să zici: „Acesta este mai osârduitor decât mine!” Și așa vei dobândi smerita cugetare, socotindu-te pe tine dedesubtul tuturor. Atunci să știi că locuiește în tine Duhul lui Dumnezeu.

Iar de vei defăima pe cineva, atunci se depărtează darul lui Dumnezeu de la tine și te aruncă în păcate trupești. Atunci ți se împietrește inima și nici o umilință nu se află în tine.”

*

* *

Zis-a oarecare dintre sfinți, cum că nu este poruncă mai mare decât aceasta, a nu judeca pe fratele tău și pentru aceasta nici tu nu vei fi judecat. Iar de vezi pe fratele tău greșind și nu-i vei zice ca să-și cunoască greșelile sale, atunci din mâinile tale se va cere sângele lui, adică vei da seamă de sufletul lui.

Iar de va auzi sfatul tău și nu se va întoarce de la păcatele sale, atunci el va da seamă înaintea lui Dumnezeu. Deci bine este a sfătui cu dragoste, adică a muștra pe cel ce greșește, dar nicidecum a cleveti sau a-l ocări pe fratele tău ca pe un vrășmaș.

DESPRE ÎNSEMNĂTATEA RUGĂCIUNII ȘI CARE ESTE VREMEA EI

Avva Agaton a fost întrebat de frați: „Care este mai mare, osteneala cea trupească sau păzirea celor dinlăuntru?” Iar bătrânul a zis: „Omul este asemenea unui pom. Deci, osteneala cea trupească sunt frunzele, iar păzirea celor dinlăuntru sunt roadele. Și după cuvântul Scripturii:

„Tot pomul care nu face roadă bună, se taie și se aruncă în foc” (Mt. 7, 19), arătat este că pentru roadă este toată osârdia noastră, adică pentru păzirea minții. Însă este trebuință și de acoperământul și podoaba frunzelor, adică de osteneala cea trupească.

*

* *

L-au întrebat iarăși frații zicând: „Părinte, care faptă bună din viață are mai multă osteneală?” Și bătrânul le-a răspuns: „Socotesc că nu este altă osteneală ca rugăciunea către Dumnezeu. Căci totdeauna când voiește omul să se roage, vrășmașii voiesc să-l oprească pe el. Ei știu că nu se împiedică de nimic altceva mai mult ca de rugăciunea către Dumnezeu. Și toată lucrarea care va face omul dobândește odihnă, iar rugăciunea are nevoie de credință până la răsufierea cea de pe urmă.”

*

* *

Un sfânt bătrân zicea către un frate: „De te va îndemna inima ta ziua sau noaptea zicând: „Scoală-te și te roagă lui Dumnezeu, atunci să știi că Sfântul Înger al lui Dumnezeu, care te păzește, îți spune ție: Scoală-te și te roagă!”

Deci, dacă te vei scula, atunci și el se va scula și va sta la rugăciune împreună cu tine, întărindu-te în nevointă și alungând de la tine duhul cel necurat, care te înșală și răcnește ca un leu asupra ta. Iar de nu te vei scula, îndată se va depărta de la tine Îngerul și atunci vei cădea în mâinile vrășmașului tău.”

*

* *

„De vei avea o ocupație oarecare în chilia ta și va veni ceasul rugăciunii, să nu zici cumva: ia să mai las puțin până voi săvârși și acest lucru, ci îndată te scoală, fiule, și închinându-te lui Dumnezeu, te roagă cu osârdie, ca să-ți îndrepteze Dumnezeu viața ta și să te păzească de toți vrășmașii cei văzuți și de cei nevăzuți și să te învrednicească Împărăției Sale.”

*

* *

Un frate a întrebat pe un bătrân zicând: „De mi se va întâmpla a mă îngreuia de somn și va trece vremea pravilei mele și pentru asta nu voi avea curaj să mai încep slujba de mahnire, ce să fac eu atunci?” Și i-a răspuns lui bătrânul: „De ți se va întâmpla a dormi până dimineață, atunci tu, sculându-te, închide ușa și ferestrele și îți fă pravila ta după putință, pentru că scris este: „A ta este ziua și a ta este noaptea, căci în toată vremea se slăvește Dumnezeu.”

UN LEAC PENTRU RĂBDARE

(din Pateric)

Un frate oarecare a întrebat pe un părinte iscusit, zicând: „Spune-mi, părinte, care faptă este folositoare și mai odihnitoare omului?” Și bătrânul i-a răspuns lui, zicând: „Fiule, fapta cea mai folositoare și mai odihnitoare omului este aceasta: Unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu”.

Zis-a fratele: „Spune-mi, părinte, în ce chip și cum este aceasta, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu?” Atunci a zis bătrânul: „Fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este în acest chip: Să-și facă omul această hotărâre, zicând: Doamne, iată eu de acum înainte îmi unesc toată voia mea cu voia Ta, așa fel încât voia mea să nu se mai împotrivescă, nici să mai bănuiască, ori să mai cârtească împotriva voinței Tale. Orice vei dori și va fi plăcut voii Tale, aceea să dorească și să fie plăcut și voii mele.

De va vrea și va fi plăcut voii Tale ca să-mi vină mie oarecare scârbe ori supărări ori neazuri (fie din boala trupului, fie din primejdie, fie din pedeapsă), cu alte cuvinte, orice rea pătimire îți va fi plăcută Ție ca să vină asupra mea, aceea îmi va fi plăcută și mie și bine primită voinței mele. De asemenea, dacă va fi bine primit și plăcut voii Tale ca să se pornească un frate oarecare asupra mea, cu mare ocară, cu sudalmă și cu defăimare ori și cu bătaie, acestea vor fi plăcute și bine primite și voii mele. Și toate care vor fi plăcute și iubite și bine primite voii Tale, acelea vor fi plăcute și iubite și bine primite și voii mele.

Deci, de-acum înainte nu va ieși voia mea din voia Ta nici se va despărți, știind că voia Ta este totdeauna spre binele și folosul meu și

fara voia Ta nimic nu se lucrează, nici se face în lume. De mi-a făcut cineva vreo scârbă sau supărare, așa a vrut voia Ta! Deci, și voia mea asemenea dorește, supunându-se voinței Tale.

Iată, fiule, ți-am spus care faptă este mai folositoare și mai odihnitoare omului. Și ți-am arătat în ce chip este unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu. Deci, mergi acum și fă așa și atunci vei fi pururea odihnit și te vei mântui.”

*

* *

Zis-a un alt părinte: „Stejarul de nu va fi clătinat de vânturi, acela nici nu va crește și nici rădăcină nu va slobozi. La fel și călugărul, de nu va pătimi și nu va răbda, nu poate să fie ostaș viteaz.”

*

* *

Zis-a un părinte oarecare: „Ceara de nu se va înfierbânta cu foc spre a se muia, nu este cu putință a se întipări pecetea ce o vei pune pe dânsa. Asemenea și omul, de nu va fi muiat prin focul scârbelor, al bolilor, al ostenețelor, al ispitelor și al neputințelor, nu se poate tipări într-însul pecetea Sfântului Duh, că pentru aceasta zice Domnul către Pavel Apostolul: „Ajunge ție darul Meu, că puterea Mea întru neputințe se săvârșește!”

Însuși Sf. Apostol Pavel zice în cartea sa: „Cu dulceață este mie a mă lăuda pentru neputințele mele, ca să se sălășluiască în mine puterea lui Hristos”. Deci și tu, fiule, rabdă pentru Domnul cu mulțumire toate scârbele, necazurile, năpastele, bolile și orice ispită îți va veni, după voia lui Dumnezeu, pentru folosul tău. Că prin răbdarea scârbelor cu mulțumire, va intra omul în Împărăția Cerului, precum însuși Domnul zice: „Cu multe scârbe se cade a intra în Împărăția Cerului.”

*

* *

Zis-a iarăși un sfânt părinte: „De-ți va trimite ție Dumnezeu vreo boală trupului tău, nu cumva să te mâhnești sau să te scârbești de aceasta ca unul din cei necredincioși. Stăpânul și Făcătorul tău voiește să-ți lămurească și să-ți curățească sufletul tău, cu boala și cu pedeapsa trupului, ca pururea purtător de grijă pentru mântuirea ta.

Iar tu, făptură fiind, pentru ce să te mâhnești și să te scârbești asupra Făcătorului tău, Care te-a făcut pe tine dintru neființă întru ființă și dintru ce nu erai, în ceea ce ești. Căci El, văzându-ți și cunoscându-ți stricăciunea și îmbolnăvirea sufletului tău, pe care ai dobândit-o prin păcatele tale, vrea ca pe această stricăciune s-o lămurească și s-o tămăduiască prin boala și pedeapsa trupului tău, precum Însuși știe ce trebuie.

Iar tu, frate, cu tot sufletul și cu toată voința inimii, primește-le pe toate întocmai așa cum îți vin ție după voia Lui; adică pe cele iuți și amare ca și pe cele dulci, că toate sunt bune și folositoare. Mulțumește bunăvoinței Lui și te roagă totdeauna ca să-ți dea răbdare până la sfârșit. Așa fă și te vei mântui!”

CUNUNA MÂNTUIRII DIN SCÂRBE ȘI NECAZURI

Pilde din Pateric

Un bătrân locuia la Chiliile ce se numeau pustnicești, care erau aproape de Alexandria. Bătrânul era foarte iute și puțin cam nerăbdător la suflet. Auzind despre el un frate mai tânăr, a făgăduit înaintea lui Dumnezeu în felul următor: „Doamne, pentru toate păcatele pe care le-am făcut în lume, voi merge și voi sluji lui, silindu-mă ca să-l odihnesc.”

Deci, primindu-l bătrânul în ascultare, îl ocăra în toate zilele ca pe un câine. Dar Dumnezeu, văzând smerenia și răbdarea fratelui, după șase ani de ascultare, îi arată lui în somn zapisul păcatelor lui. Și hârtia aceea era pe jumătate scrisă și pe jumătate ștersă. Deci cel ce ținea hârtia îi zicea: „Iată jumătate din datoriile tale le-a curățit Stăpânul Dumnezeu, silește-te și pentru celelalte!”

În apropiere de starețul lui mai era și un alt bătrân foarte îmbunătățit și duhovnicesc. Acela cunoștea tainele fratelui și auzea totdeauna cum îl ocăra și-l necăjea pe nedrept. Apoi vedea cum fratele îi punea metanie și bătrânul făcea pace cu el. Deci, când îl întâlnea acest bătrân duhovnicesc pe fratele, îl întreba: „Ce este, fiule, cum ai trecut ziua de astăzi? Oare ai dobândit ceva? Oare ai șters ceva de pe hârtie? (adică de pe zapis).”

Și dacă se întâmpla vreodată ca să treacă o zi în care nu l-ar fi ocărat ori nu l-ar fi scuipat și nu l-ar fi izgonit bătrânul lui, atunci fratele se ducea seara la bătrânul cel de aproape și zicea plângând: „Vai mie, avvo, că rea mi s-a făcut mie ziua de astăzi, căci nu am dobândit nimic, ci întru odihnă am petrecut!”

Deci, răbdând toate necazurile cu vitejie, după ce au mai trecut alți șase ani, a adormit întru Domnul acel frate. Și bătrânul cel duhovnicesc, din apropiere, care știa toate tainele fratelui, îi încredința pe toți, zicând: „L-am văzut pe el împreună cu mucenicii și se ruga lui Dumnezeu cu multă îndrăzneală zicând: „Doamne precum m-ai miluit pe mine prin acel bătrân, miluiește-l și pe el pentru îndurările tale cele multe și pentru mine, robul Tău!” Aceasta era rugăciunea fratelui adormit.

După 40 de zile a luat la sine Dumnezeu și pe bătrânul cel aspru, așezându-l în locul cel de odihnă.

Iată ce fel de îndrăzneală dobândesc cei care suferă de bună voie necazurile pentru Dumnezeu.

*

* *

Zis-a avva Teodor: „De se va da însuși omul de bună voia lui spre greutate, scârbă, supărare și răbdare pentru Dumnezeu, eu cred că pe acela cu sfinții mucenici îl face părtaș Dumnezeu, pentru că acea greutate și scârbă pe care o rabdă cineva pentru Dumnezeu, se socotește în loc de sânge.”

*

* *

Un iubitor de Hristos a fost dat la mucenicie prin pâra, de către slujnica sa. În vremea când era dus la muncă, a văzut pe slujnica sa care îl vânduse și luând el inelul de aur pe care îl purta, i l-a dat ei zicând: „Mulțumescu-ți ție că te-ai făcut mie pricinuitoare de astfel de bunătăți!”

*

* *

Spuneau părinții despre un frate care locuia lângă un mare bătrân și acel frate intra în chilia bătrânului și fura. Sfântul bătrân știa despre aceasta, dar nu-l muștra, ci lucra mai mult, zicând că poate fratele are

trebuință. Și avea bătrânul multă strâmtoare, cu lipsă aflându-și pâinea lui. La urmă, când era să moară bătrânul, l-au înconjurat frații, și văzându-l pe cel care îl fura, i-au zis lui: „Apropie-te de mine!” Și apropiindu-se acela, i-a sărutat Sfântul bătrân mâinile lui, zicând: „Mulțumesc mâinilor acestora că prin ele mă duc în împărăția cerurilor!” Iar fratele acela umilindu-se și pocăindu-se, s-a făcut și el monah iscusit, din faptele pe care le-a văzut la acel mare bătrân.

*

* *

Mai povestea unul din sfinții părinți, că era un bătrân bețiv și lucra câte o rogojină pe zi și apoi mergând la sat, o vindea și bea prețul ei. Mai pe urmă a venit un frate la dânsul și a rămas cu el. Deci lucra și acel frate câte o rogojină în fiecare zi, iar bătrânul o vindea și pe aceea și prețul de la amândouă rogojinile îl bea, aducând fratelui abia seara puțintică pâine. Trei ani de zile făcând așa bătrânul, nimic nu-i zicea fratele. Iar după acești trei ani a zis în sine fratele: „Iată, gol sunt și pâinea mea cu lipsă o mănânc, deci mă voi scula și mă voi duce în altă parte.”

Dar peste puțin timp, iarăși a socotit în sine, zicând: „Unde mă voi duce? Mai bine să rămân aici, căci eu pentru Dumnezeu stau împreună cu bătrânul”. Atunci i s-a arătat lui îndată Îngerul, zicând: „Nicăieri să nu te duci, că vin mâine la tine!” Deci a doua zi a rugat fratele pe bătrânul lui, zicând: „Părinte, să nu mergi nicăieri astăzi, că ai mei vin acum să mă ia”. Bătrânul însă nu voia să creadă, însă fratele l-a încredințat că negreșit au să vină ai săi de acasă. Și vorbind cu bătrânul, a adormit întru Domnul fratele. Iar bătrânul văzând a început a plânge, zicând: „Vai mie, că mulți ani am petrecut în lenevire, iar tu, în puțină vreme ți-ai mântuit sufletul cu răbdarea.” Și de atunci s-a cumișit bătrânul și s-a făcut iscusit.

MĂRTURISIREA FALSĂ CU ROADELE EI

În cartea care se cheamă „Mântuirea Păcătoșilor” la cap. 14 se află următoarea povestire:

O femeie oarecare era la arătare evlavioasă, sânguindu-se întotdeauna la post și la rugăciune, dar în ascunsul inimii era foarte

mândră, socotindu-se pe sine că este bună și sfântă. Afară de asta era așa de împietrită la inimă încât dacă s-ar fi certat cu cineva, nu mai ierta niciodată și nici nu putea să mai vadă în ochi persoana aceea, ci rămâneau neîmpăcată. La sfârșit s-a îmbolnăvit și chemând pe duhovnic s-a mărturisit, însă nu și-a descoperit toate pe deplin și cu socoteală așa cum se cuvine, ci numai de formă și fără rost, neavându-și conștiința curată. După o mărturisire ca aceea, de mântuială și cu multe ascunsuri, preotul a adus Sfintele Taine ca s-o împărtășească. Dar ea își întorcea capul spre perete și nu putea să vadă Sfântul Trup.

Pentru a cunoaște cei de față pricina și dreapta răsplătire cu munca cea veșnică, ea a strigat cu glas mare, fiind silită de puterea lui Dumnezeu, zicând: „După cum eu, din cauza mândriei n-am iertat pe cei care mi-au greșit și nu m-am împăcat cu ei, ci mi-am întors spatele către dânșii, tot așa și Domnul își întoarce fața Sa de către mine și nu poate ca să-L primească nevrednicul meu suflet și niciodată nu voi putea ca să Îl văd în Împărăția Sa, ci după dreptate mă ard în focul cel veșnic.” Zicând acestea, ticăloasa și-a dat sufletul.

Așa fac multe din femeile cele nesocotite și fără de rânduială. Și anume, lasă păcatele cele mari nemărturisite și le spun numai pe cele mici și neînsemnate. Pe cele mari le ascund ori din nepricepere, ori din vicleșugul lor, spre a nu se face de rușine și pentru asta se osândesc amarnic.

Despre asta ne putem încredința din mărturisirea unui îndrăcit. Căci fiind adus odinioară un îndrăcit la un duhovnic sfânt, acesta a poruncit duhului necurat ca să iasă din omul bolnav. Dar înainte de a se depărta demonul, a fost jurat de către duhovnic ca să-i spună care sunt mai mulți dintre cei osândiți, femeile sau bărbații. Atunci demonul a răspuns că dintre femei se osândesc mai multe.

„Nu te cred, a zis duhovnicul, căci femeile nu se îndeletnicesc cu afacerile și cu schimburi, nu obișnuiesc să vândă sau să cumpere. Ele nu au pricină ca să înșele și să nedreptățească, așa cum fac bărbații.”

Atunci a răspuns demonul din bolnav: „Iată, numai din aceste patru păcate se osândesc mai tare femeile: Mai întâi, că se împodobesc și se sulemenesc, adică își schimononesc trupul cu dresuri și cu boieli, pentru a întrece frumusețea cea firească pe care le-a dat-o Ziditorul. Al doilea, pentru ghicit și iscodit prin vrăji: unele varsă cărbuni ori caută

În ghioc sau aruncă sorții pentru a cunoaște norocul. Altele se păzesc ca să nu împrumute la începutul lunii sau să nu aprindă focul în anumite zile. Apoi mai cred în glasul păsărilor și alte ghicituri ca acestea uneltesc. Al treilea, pentru vrajba și clevetirea pe care o fac nu numai acasă, ci încă și în Biserică, nebăgând în seamă cele care se zic la sfintele slujbe. A patra pricină și cea mai grea este că nu se mărturisesc cum trebuie. În loc să spună toate faptele cele ascunse, ele spun duhovnicului numai te miri ce, de formă și așa se împărtășesc cu nevrednicie multe din femeile cele nesocotite, și astfel, ele se osândesc.

*

* *

CUVINTE DESPRE MĂRTURISIRE DIN CARTEA „SF. ENGOLPION”

Păcatul este ca o rană, care, dacă nu se arată la doctor atunci putrezește și pe urmă este nevindecată.

„Răutatea nemărturisită este rană ascunsă a sufletului!” zice Sf. Vasile cel Mare. La mărturisire trebuie păzite două lucruri: Întâi ea trebuie făcută fără de rușine și al doilea să nu se aducă pricinuire, adică să nu dăm vina pe alții pentru greșelile noastre. Rușinea care ne vine înainte de păcat este semnul darului, căci ne este spre izbăvire, iar rușinea care ne vine la Mărturisire este de la cel viclean și ne poate pricinui osândă. Muștrarea pe care o simte omul pentru păcate, este glasul Sfântului Duh, care nu vorbește la ureche, ci la inimă. Și anume glasul acesta ne strigă: „până când mai zăbovești în păcate, iată, boala ne împresoară, a venit bătrânețea și moartea este la ușă!”

„Scoală, cel ce dormi și te ridică din morți și te va lumina Hristos,” cum zice Sf. Apostol Pavel.

Trebuie să alegem una din două:

1. Ori aici pe pământ să descoperim păcatele numai în fața duhovnicului.

2. Ori le ascundem aici, ca să fie scoase la arătare de către Înfricoșatul Judecător în fața îngerilor și oamenilor

„Muștra-te-voi și voi scoate la arătare toate păcatele tale”, zice Sf. Prooroc David.

DESTĂINUIREA GÂNDURILOR

Zis-a iarăși un bătrân: „Precum șarpele dacă iese din gaura sa îndată fuge, așa și gândurile cele rele descoperindu-se, îndată pier. Și iarăși precum viermele strică și mănâncă lemnul, așa și gândurile cele rele strică și mănâncă inima omului. Că cel ce își descoperă și își arată gândurile sale, îndată se tămăduiește. Iar cel ce își acoperă și își tăinuiește gândurile sale, acela are mândrie. Că de nu vrei să destăinuiești cele ascunse ale inimii și să nu te încredințezi nimănui, aceasta înseamnă că nu ai smerenie. Că smerenia toate bunătățile le are. Toți sfinții se socoteau și se aveau pe sine ca cei mai greșiți și mai păcătoși decât toți oamenii.

Iar de va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu și atunci va merge și va întreba pe cineva cerând sfat pentru gândurile sale, Dumnezeu va răspunde prin omul acela, adică îl va lumina, ca să dea sfat bun și folositor. Că însuși Dumnezeu, cel ce a deschis gura măgăriței lui Valaam, va deschide și gura aceluia om pe care îl vei întreba pentru folosul tău, măcar de va fi și păcătos omul acela.”

MĂRTURISIRE ȘI ÎNCREDERE

Când vrei să mergi ca să-ți descoperi gândurile tale unui părinte duhovnicesc și cauți să te folosești, atunci se cuvine ca mai întâi să te rogi lui Dumnezeu zicând: „Doamne, Dumnezeul meu, cele ce voiești Tu și le știi că sunt spre folosul sufletului meu, acelea să le pui în gura aceluia părinte ca să mi le zică mie și cuvintele lui ca din gura Ta să le primesc și să mă folosesc!” Deci să te întărești pe sine prin aceste cuvinte, de vreme ce osteneala, tăcerea și sărăcia cu reaua pătimire aduc omului smerenia, iar smerenia iartă toate păcatele.

NEPOMENIREA DE RĂU ȘI IERTAREA

Zis-a iarăși un sfânt bătrân: „De vei auzi că cutare frate sau soră te-a clevetit, te-a grăit de rău și te-a defăimat, să nu te scârbești asupra lui. Și de va veni acela la tine, tu să nu-l descoperi pe el, ci te veselește

împreună cu dânsul și să arăți față veselă către el, ca să ai îndrăzneală către Dumnezeu în rugăciunea ta.”

ȘI IARĂȘI: PENTRU PRAVILĂ

„De va veni la tine vreun frate sau vreo soră, atunci pentru dragostea lui să lași orice treabă, încă și pravila și umilința ta. Iar de vei avea plângere sau lacrimi, să le ascunzi în inima ta până când se va duce fratele. Iar dacă va ieși și se va duce fratele, atunci iar te apucă de umilință și de pravila ta, de vreme ce se tem dracii văzând umilința ta.”

DREAPTA SOCOTEALĂ

Zis-a un bătrân oarecare: „De ești neputincios și slab cu trupul, după puterea ta să-ți faci pravila și postul tău și să nu te silești peste putința ta, ca nu cumva să cazi în boală și vei pofti atunci unele și altele, îngreunând pe alții care îți slujesc ție, iar de te tulbură pe tine gânduri spurcate și necuviincioase, să nu le tăinuiești, ci îndată să le descoperi duhovnicescului tău părinte. Căci pe cât își ascunde și își tăinuiește omul gândurile cele rele, cu atâta se înmulțesc și se întăresc mai mult în inima lui.”

CUNOSCÂND NEPUTINȚA, SĂ AVEM SMERITA CUGETARE

Zis-a un bătrân: „De vei auzi despre petrecerile cele mari ale sfinților părinți și aprinzându-te cu râvna, vei voi să le urmezi, apucă-te și tu, chemând numele Domnului să te întărească în lucrul pe care l-ai ales. Și dacă cu ajutorul lui Dumnezeu vei săvârși, atunci mulțumește Celui ce ți-a ajutat. Iar de nu vei putea să săvârșești nevoința lor, atunci măcar să-ți cunoști neputința și slăbiciunea ta. Și defăimându-te pe sine, smerește-ți gândul tău până la moarte, socotindu-te pe tine nevrednic și sărac și nerăbdător. Să ai muștrare în sufletul tău totdeauna, ca cel ce ai început și nu ai săvârșit. Și așa poți și tu să te mântuiești.”

CUMPĂNIREA LA NEVOINȚĂ

Mai zicea un alt sfânt părinte, că vicleanul obișnuiește ca pe cei ce se nevoiesc, când nu poate să-i împiedice de la nevoință, să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i surpe în groapa mândriei și nu este nici un lucru mai urât lui Dumnezeu decât patima aceasta.

Deci, tu călătorește precum zice Scriptura, pe calea împărătească și nu te abate nici în dreapta, nici în stânga, ci măsura cea de mijloc întrebuințează la mâncare, adică cu măsură mâncând în fiecare seară.

Iar de îți vei urma nevoii tale, fie din neputință sau boală, fie din altă pricină ca să strici ceasul cel obișnuit, să nu te îndoiești, adică să nu te împruțezi la suflet, căci nu suntem sub lege, ci sub dar.

Însă când mănânci să nu voiești să te sature, ci te ține cu înfrânare, mai ales la bucatele cele poftitoare și îndemnătoare spre lăcomie. Mâncărurile simple să le iubești totdeauna și inima ta să o păzești în tot chipul, nevoindu-te la smerenie. Că jertfa lui Dumnezeu este duhul umilit, inima smerită și înfrântă Dumnezeu nu o va urgisi, precum zice Proorocul David în Psalmul 50.

Și tot el zice în alt loc: „Smeritu-m-am și m-a mântuit Domnul.” Deci toată nădejdea ta, fiule, aruncând-o spre Domnul, mergi cu pace în calea ta și judecata ta ca la miazăzi.

FOLOSUL DEFĂIMĂRII

Zis-a un bătrân: „De îți vei aduce aminte de cel ce te-a necăjit sau te-a necinstit sau te-a păgubit, dator ești ca să-ți aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos și să-l ai pe el ca un făcător de bine. Dacă te necăjești sau te tulburi pentru el, atunci înseamnă că boala este sufletul tău. Deci, dator ești să mulțumești fratelui și să te rogi pentru dânsul, căci prin el cunoști boala ta și să primești cele de la dânsul, ocări sau vorbe rele, ca pe niște doctorii trimise de la Domnul.

Iar dacă te scârbești asupra fratelui, aceasta înseamnă ca și cum ai zice Domnului: „Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc să putrezesc întru rănile mele.” Deci cel ce voiește să se vindece de rănilor sale cele sufletești este dator să sufere cele ce se aduc de la doctor, în orice chip ar fi.

MOTIVELE CARE DUC LA PATIMA DEZNĂDĂJDUIRII

Să nu fie de mirare nimănui dacă eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta și cele mai multe crime, despre care scriu ziarele, sunt urmările deznădejdiei.

Nu este altă patimă din care să aibă vrășmașul mai mult câștig, precum este patima deznădăjdurii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile și lepădările de credință.

Iar dacă unii deznădăjduiți nu se omoară singuri trupește, adică nu se sinucid, aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufletește sunt morți înainte de moarte. Căci deznădăjduirea nu este altceva decât moartea duhovnicească, de vreme ce omul își întoarce fața de către ajutorul lui Dumnezeu și se dă în stăpânirea celui rău.

„Cel care deznădăjduiește își ucide singur sufletul său”. (Sf. Ioan Scărarul, Cuvânt pentru Pocăință)

Cercetând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că îndoiala pentru mântuire, precum și deznădăjduirea se ivesc mai ales din următoarele motive:

1. Înainte de toate și la cei mai mulți este lipsa de povățuitori duhovnicești.
2. Necunoștința Sfințelor Scripturi (din care se nasc părerile greșite și înșelăciunea minții).
3. Vătămarea dreptei Credințe.
4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovnicești cu nesimțire și fără nici o căință).
5. Nemărturisirea curată (când facem de mântuială sau cu ascunsuri și cu pricinuire).
6. Împărtășirea cu nevrednicie (când știm că nu suntem în regulă și ne apropiem cu obraznicie, de ochii oamenilor).
7. Când suntem robiți de patima mândriei și nu ne plecăm deloc spre vindecare.
8. Când ne-am făcut vinovați și am căzut sub afurisenia arhiereului sau a preotului și nu căutăm dezlegare de la cel pe care l-am scârbit.
9. Când am făcut vreo nedreptate mare cu deplină știință (prin furtișag sau prin clevetire și nu căutăm a repara greșeala).

10. Când ne lăsăm robiți peste măsură de întristare (care este însăși deznădejdea) și asta se întâmplă deseori cu bolnavii care își pierd răbdarea.

11. Când din multa zavistie hulim Sfânta Credință, numele lui Dumnezeu sau persoanele sfințite.

12. Când ne blestemăm pe noi (sau pe alții) fără socoteală, luând în deșert numele Domnului și nu căutăm vindecare.

CUVÂNTUL SFÂNTULUI SIMEON, ARHIEPISCOPUL TESALONICULUI

Ca răspuns la întrebarea: Dacă cineva cunoaște păcatul preotului și are necredință, și anume că nu primește sfințirea de la el, ce trebuie să facă?

Dacă cineva cunoaște că vreun preot este în păcat, atunci, după cuvântul Sf. Vasile cel Mare, trebuie să vestească pe arhierul lui, pentru a face cercetare. Însă, mai înainte de a hotărî Biserica, adică arhierul locului sau Sinodul, nu se cuvine ca omul să socotească pe preot că ar fi oprit de la slujbă sau că ar fi lipsit de dar. Pentru aceasta, până când nu se oprește însuși preotul, fiind muștrat de conștiința lui, până atunci nu se cuvine ca să-l vădească cineva, ori să-l împiedice de la slujbă, sau să-l defaime. Iar dacă preotul care este în păcat își vine singur în fire, cunoscându-și păcatul, atunci omul, care s-a smintit, să meargă la un alt preot, însă cu deplină credință. Dar să fie știut că cel care cunoaște păcatul preotului, dacă nu-l vădește, ci lasă la judecata lui Dumnezeu și primește blagoslovenie de la acel preot, ca de la un organ al lui Dumnezeu, atunci omul acela primește sfințirea deplină și are multă plată, ca cel ce din credință s-a apropiat mai mult pentru Sfântul dar, iar nu pentru virtuțile preotului, căutând numai pe Dumnezeu, iar nu pe om.

Iar dacă nu face așa, atunci se vede că nici nu se apropie cu credință de cele sfinte, căci după cuvântul Sf. Scripturi: „Tot ce nu este din credință, este păcat” și iarăși: „unde este credință, să se apropie”. Dar să se știe și aceasta, că de va judeca omul acela păcatul preotului, atunci de mare plată se va lipsi, adică din a judeca pe frați, după cum

spune Sf. Evanghelie. Se mai poate ca omul acela să fie înșelat în părerea lui și dacă va începe a judeca, mai ales pe preot, după aceea prin lucrarea celui rău va judeca și pe cei curați și nevinovați și așa, fiind stăpânit de urâciune, se va primejdui mântuirea lui.

DIN CUVÂNTUL SF. ANASTASIE SINAITUL

Pentru a nu judeca pe clerici

Mai ales pe Slujitorul lui Dumnezeu, să nu-l judecăm niciodată pentru cele ascunse și nearătate, pe care le-am auzit vorbindu-se despre el. Să nu zici cumva că preotul este păcătos și nevrednic sau osândit și pentru aceasta nu vine darul Preasfântului Duh la jertfa adusă de el.

Ia seama să nu cugeți una ca aceasta. Altul este Judecătorul, care cercetează cele ascunse. Cunoaște-te și cugetă că ești păcătos, lăsând judecata la Dreptul Judecător. Numai să nu greșescă preotul la dumnezeieștile dogme ale Credinței, iar cât despre altele, nu ești tu judecător.

Pentru aceasta vă rog să nu judecați pe nimeni și mai ales nu judecați pe slujitorul lui Dumnezeu, ci să vă apropiați de Sfânta Împărtășire cu deplină credință, cu adevărată căință, având conștiința curată. Și atunci cu siguranță că veți primi sfințirea, adică blagoslovenia.

Căci de ar fi chiar Îngerul lui Dumnezeu acela care aduce Sfânta Jertfă și dacă tu nu ești nevrednic, nu poți să te izbăvești de păcatele tale. Și ca să crezi că este adevărat ceea ce îți spun, iată însuși cazul lui Iuda te încredințează, căci acesta a primit Sfânta Împărtășire din curatele Mâini ale Stăpânului Hristos, dar fiind nevrednic, îndată a intrat diavolul în el. Dacă cineva nu judecă pe altul, se izbăvește de păcatele sale, iar dacă judecă, atunci își înmulțește păcatele, după Cuvântul Sfintei Evanghelii: „Nu judecați și nu veți fi judecați!”, „Lăsați și se va lăsa vouă!”

Pe mulți îi aud zicând de multe ori: „Vai de mine, cum să mă mântuiesc? Ca să postesc nu pot, ca să priveghez nu știu, ca să păstrez curăția nu pot, să mă depărtez de lume nu pot. Oare în ce chip o să mă mântuiesc și eu?” În ce chip, iată că-ți arăt eu: „Lasă și ți se va lăsa”, iată o cale ușoară ca să te mântuiești. Să-ți arăt acum și a doua

cale: „Nu judecați și nu veți fi judecați!”, iată și alta fără post și fără priveghere sau osteneală. Nu osândi deci pe fratele tău, chiar dacă îl vezi cu ochii tăi făcând păcat, pentru că unul este Judecătorul și Stăpânul, care va da fiecăruia după faptele lui și una singură este calea judecății, întru care vom sta goi și după faptele noastre vom lua și mila de la Dumnezeu. Pentru că nici Părintele Ceresc nu va judeca pe nimeni, căci toată judecata a dat-o Fiului Său. Deci, dacă cineva va judeca mai înainte de venirea Domnului nostru Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, acela se face vinovat, căci răpește vrednicia lui Hristos.

CUM SE ÎNTELEGE IERTAREA CARE SE DĂ PRIN TAINA MĂRTURISIRII

Am scris în mai multe rânduri despre aceasta, însă văd că unii tot mai au îndoială despre iertarea pe care o primesc la mărturisire. Din multa nedumerire ajung uneori la deznădăjduire, pentru aceasta mai scriu iarăși câteva cuvinte spre lămurire.

Mulți se întreabă cu mintea: „Pentru ce se mai dă canonul și uneori chiar oprirea de la Sf. Împărtășire, de vreme ce cel care s-a mărturisit a primit iertare?” Acest lucru îi face pe mulți să se îndoiască și pentru asta nu dau atenția cuvenită la taina mărturisirii.

Văzând că li se dă canon după mărturisire, ei cred că nu primesc iertare de păcate, până când nu termină canonul rânduit de preot. Această părere este cu totul greșită și străină de credința noastră. Papistașii au această învățătură greșită, pentru care au și născocit Purgatoriul, adică locul unde se curăță după moarte sufletele care nu și-au împlinit canonul. Aceștia spun că afară de Rai și de iad, mai este un loc numit Purgatoriu, unde se pedepsesc o vreme sufletele celor care s-au mărturisit și au primit Sfintele Taine, dar n-au apucat să termine canonul rânduit de preot.

Noi, creștinii ortodocși, credem și mărturisim că tot cel ce se pocăiește, mărturisindu-și păcatele cu zdrobire de inimă, primește iertare de la Dumnezeu chiar în clipa când îi citește preotul dezlegarea. Învățătura aceasta este întărită de Sfintele Soboare și anume prin canonul 2 al Soborului din Laodiceea, prin canonul 3 al Soborului de la Niceea,

apoi prin canonul 102 al Soborului din Trulan și prin canonul 5 al Soborului din Ancira. De asemenea, se întărește aceasta și prin canonul 74 al Sf. Vasile cel Mare, precum și prin canonul 3 al Sf. Grigore, Episcopul Nisiei (către Litoion).

Avem apoi ca mărturie cuvintele Sf. Simeon, Arhiepiscopul Tesalonicului, care spune că iertarea păcatelor se dă chiar în ceasul mărturisirii, când omul își destăinuiește deplin toate păcatele sale cu zdrobire de inimă și cu hotărâre statornică de a nu mai păcătui. Și ne încredințează pentru aceasta Sf. Simeon, aducând ca pildă cuvintele Sf. Evanghelii, unde spune cum a primit îndată iertare vameșul cel smerit din Templu, mai marele vameșilor zaheu din Ierihon, slăbănogul de la Vitezda, apoi Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, femeia cea desfrânată și alții care s-au căit din toată inima.

Potrivit cu pildele acestea din Sf. Evanghelie, a scris și Sf. Atanasie cel Mare către Antioh, că toți cei care cu adevărat se pocăiesc, într-o clipă se eliberează de greutatea cea mai dinainte a păcatelor și de osândă. Pentru aceasta zice Sfântul: „Chiar de va muri a doua zi cel care s-a mărturisit, este primită la Dumnezeu pocăința lui”.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că pentru iertare nu este nevoie de zile sau de ani mulți... căci de se va îndepărta omul de relele cele mai dinainte, făgăduind lui Dumnezeu cu adevărat că nu se mai atinge de ele, atunci nu cere Dumnezeu mai mult ca răspuns (din cartea cea către Sf. Filogoniu).

Din aceste mărturii poate să înțeleagă oricine că prin pocăință și mărturisire curată creștinul dobândește îndată iertarea pentru păcate, însă nu i se iartă împreună și canonul păcatelor. Cu alte cuvinte, păcatele se iartă prin mărturisire, dar certarea pentru păcate rămâne. De aici a ieșit și proverbul în lume: „De iertat ești iertat, dar canonul ai de purtat”.

Avem ca pildă certarea Sf. Prooroc David, care a fost iertat de Dumnezeu pentru păcatele lui, dar canonul l-a tras cu vârf și îndesat. Iertarea a primit-o îndată ce și-a mărturisit păcatul, când a zis proorocul Natan: „Domnul a ridicat păcatul tău!” Însă certarea, adică canonul pentru vina păcatului nu i s-a iertat. Căci deși s-a căit și a primit încredințarea de la proorocul Natan pentru iertare, totuși, după aceea a fost izgonit de la împărăție de către fiul său Avesalom. Apoi tăierea

și alte mii de rele au venit asupra casei lui David, ca o certare pentru păcatele sale, după cum i-a proorocit însuși Natan.

La fel se întâmplă și cu cei care își mărturisesc păcatele cele grele așa cum se cuvine: primesc iertare prin rugăciunea preotului, dar rămân asupra lor certarea pentru păcate, adică canonul. Dacă nu primim certarea în viața aceasta, atunci o luăm veșnic pe lumea cealaltă. Sfântul Prooroc David a primit cu bucurie certarea cea vremelnică ca să scape de cea veșnică, pentru aceasta zice la Psaltire: „De certat m-a certat Domnul, dar morții nu m-a dat!” În ziua de azi există îndoială pentru iertarea de la mărturisire mai ales se îndoiesc cei cu păcate grele, care sunt opriți de la Sf. Împărtășire pentru o vreme. Căci zic ei: „Cum sunt iertat, dacă am legătura canonului?”

La aceasta răspunde Sf. Nicodim Aghioritul, zicând: „Adevărat este că se iartă păcatul, prin mărturisire însă pe baza făgăduinței că va păzi canonul și depărtarea de Sf. Împărtășanie”. Pentru aceasta se obișnuiește ca înainte de molitfa iertării, duhovnicul să-i rânduiască canonul potrivit pentru păcate. Canonul nu este însăși plata pentru vina păcatului, ci este mai mult o condiție care se pune înainte de iertare. Cuviosul Nicodim mai spune că rostul canonului, la cei care au păcate grele nu este numai pentru certarea păcătosului, ci mai cu seamă a se cerca și a se întemeia creștinul mai mult în darul iertării, pe care l-a primit la mărturisire.

Cu alte cuvinte, este nevoie de această dietă duhovnicească pentru a-l păzi pe om să nu-și piardă darul, adică să nu alunece iarăși în cele vechi. Deci să fie încredințat fiecare că prin mărturisire curată, primește iertarea îndată, oricât de mare ar fi păcatul lui. Dumnezeu iartă cu aceeași ușurință, atât pe cele mici, cât și pe cele mari. Căci zice în cartea întâi sobornicească a Sf. Evanghelist Ioan: „De vom mărturisi păcatele noastre, credincios și drept este Domnul spre a ne ierta păcatele noastre și a ne curăți de orice nedreptate!”

Toți cei care au fost învrăjbiți cu Dumnezeu prin păcate grele, la taina mărturisirii se împacă iarăși cu Dumnezeu, care le înnoiește dreptul de moștenire cerească și ei primesc iarăși darul pe care l-au pierdut.

Sărutarea fiului pierdut din Sf. Evanghelie închipuie împăcarea celui păcătos cu Părintele Ceresc, iar inelul pe care l-a primit fiul cel pierdut, este darul Sf. Duh, care se întoarce iarăși la cel care se pocăiește

după lege. Apoi vițelul cel gras, care s-a înjunghiat la aflarea fiului, închipuie Trupul și Sângele Domnului, care se jertfește pentru noi, păcătoșii. Toate canoanele și toate nevoințele noastre nu au nici o valoare fără această jertfă dumnezeiască. Izvorul iertării noastre este Jertfa cea negrăită a Mântuitorului nostru.

Înșuși Domnul spune la Sf. Evanghelie de la Matei că a venit în lume, „ca să-și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora”.

Iar Sf. Apostol și Evanghelist Ioan spune: „Sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ne curățește pe noi de orice păcat”. (I Ioan, 1, 7).

CUVÂNT DESPRE ADEVĂRATA MĂRTURISIRE ȘI DOUĂ PILDE DESPRE MINCIUNĂ

Mulți dintre noi ne-am obișnuit să înșirăm la mărturisire numele păcatelor, fără să arătăm și gradul sau măsura la care au ajuns aceste păcate. Ne place să ne mărturisim cam în felul acesta: „Am greșit părinte, cu mândria, cu zavistia, cu lăcomia, cu minciuna, cu trândăvia, cu clevetirea și cu tot felul de păcate. Mă rog de mă iartă și de mă dezleagă!”

Nici nu se poate o mărturisire mai frumoasă și mai ușoară ca aceasta. Dar să ne întrebăm, oare am deschis noi inima în fața duhovnicului înșirând numai pomelnicul obișnuit al păcatelor? Oare înțelege preotul starea noastră sufletească? Numai dacă este văzător cu duhul poate să ne priceapă rănilile, altfel nu poate pricepe. Într-adevăr, aceleași păcate le mărturisesc și copiii, precum și oamenii cu viață aleasă. Toți greșim. Dar cât de mult se deosebește măsura păcatelor de la unul la altul! Și copiii se mândresc și spun minciuni, dar păcatele lor nu sunt de moarte, căci ei încă nu știu să deosebească binele de rău și nici nu au vicleșug ca oamenii în vârstă. La unii este mândrie copilărească, iar la alții mândrie satanicească, asemenea cu a mândrului Lucifer. La fel este și cu minciuna: unii spun minciuni ca să facă haz, iar alții prin minciună pricinuiesc durere și necaz. Minciuna care este spusă fără răutate, pricinuieste mai ales râs, fără a face vătămare altora. Iar când minciuna izvorăște din răutate, atunci ea aduce lacrimi și blesteme, ba uneori aduce deznădejde și omoruri. Minciuna care nu

izvorăște din răutate și nu urmărește vătămarea altora, aceasta nu este cu adevărat minciună, ci este mai mult o vorbă prefăcută sau o glumă nevinovată. De multe ori vedem că și oamenii cei sfinți s-au folosit de asemenea vorbe prefăcute pentru a acoperi faptele lor cele bune, sau pentru a fi defăimați de oameni.

În vremea când au năvălit păgânii Perși în Palestina, în anul 614 se afla pe Muntele Eleon o mănăstire, în care trăiau 400 de fecioare. Când au intrat păgânii în această mănăstire, au început să le junghie ca pe niște porumbețe. Dar înainte de a le ucide, căutau ca să le batjocorească cu sila. Unul dintre ostași a ales pe una mai tânără, târând-o cu sine spre a o necinși. Atunci fecioara a zis către el: „Mă rog, tinere, să nu mă silești și eu îți voi da niște untdelemn cu dar minunat. Cu acesta dacă te ungi, nu poate să te rănească nici o armă, la război. El te va păzi mai bine decât pavăza și scutul”.

Auzind aceasta ostașul, i-a făgăduit că o va cruța, dar în gândul lui dorea să dobândească mai întâi untdelemnul cel minunat și pe urmă să-și împlinească pofta lui cea spurcată. În sfârșit, fecioara a adus un vas cu untdelemn și i-a zis ca să se ungă la gât și ea să-l lovească cu sabia, ca să se încredințeze de puterea cea minunată a untdelemnului.

El însă n-a primit, ci i-a zis să se ungă ea întâi și el să facă încercare cu sabia. Atunci fecioara s-a bucurat, căci aceasta era dorința ei. Deci ungându-se ea la gât, i-a zis s-o lovească cu sabia fără frică. Atunci păgânul a lovit cu toată puterea și mare i-a fost mirarea când a văzut capul ei căzând la pământ. Atunci a priceput că a fost înșelat și mult s-a întristat, pentru că nu și-a împlinit pofta.

Prin meșteșugul acesta, sfânta fecioară și-a păstrat fecioria nestrucată, dobândind și cununa neveșejită a muceniciei.

Pilda ei a încurajat și pe celelalte fecioare și căutau în tot chipul să se împotrivescă păgânilor, cu dorința de a muri curate.

Iată o minciună care a pricinuit cunună.

Sunt însă și minciuni care aduc numai vătămare și pierzare.

În mănăstirea de fecioare care era sub conducerea Sf. Pahomie, unde se aflau vreo 700 de fecioare, a avut loc următoarea întâmplare: A venit odată la poarta mănăstirii un meșter croitor, întrebând dacă nu au ceva de cusut. Atunci a ieșit o călugăriță tânără și a zis croitorului:

„Noi avem aici croitorese și nu este de lucru pentru altul străin”. Numai atât a rostit călugărița și a intrat iarăși în mănăstire.

În vremea când vorbea cu străinul la poartă, a văzut-o una dintre călugărițe. N-a trecut multă vreme după aceasta și s-au sfădit între ele, călugărița care a vorbit cu străinul și cea care a văzut-o vorbind. Aceasta din urmă, voind ca să se răzbune, a clevetit-o pe cealaltă între altele, că a căzut în păcat cu meșterul croitor. Câteva dintre ele, fiind cuprinse de răutate, au primit minciuna drept adevăr, răspândind vorbe în toată mănăstirea. Biata călugăriță, care nici cu gândul nu s-a dus la asemenea lucru, n-a mai putut suferi rușinea care s-a făcut în mănăstire și din multa întristare, s-a aruncat pe ascuns în râu și s-a înecat.

Atunci cealaltă călugăriță, văzând pierzarea sufletească și rușinea din mănăstire, care s-a făcut pentru minciuna ei, a căzut în deznădejde și s-a spânzurat. Aflând acestea preotul și economul mănăstirii, a poruncit să nu se pomenească la rugăciune nici una, nici alta. Iar cele care din răutate s-au învoit la minciună și au răspândit-o, au fost oprite șapte ani de la Sf. Împărtășire.

Din aceste pilde se vede cât de mult se deosebește minciuna unuia de a celui alt. Deci când ne mărturisim să nu facem numai o înșirare seacă a păcatelor, ci este nevoie să spunem și măsura răutății lor, cu ce scop le-am făcut și ce fel de vătămare am pricinuit cu ele. De pildă, când spunem la mărturisire că am greșit cu lăcomia, aceasta nu însemnează că ne-am arătat păcatul deplin, căci nu este nimeni care să nu greșească cu lăcomia. Unul mănâncă lacom câteodată când este prea obosit și prea flămând. Altul mănâncă și bea cu lăcomie totdeauna până când se umflă și amețește. Iar altul, din lăcomie nedreptățește și năpăstuiește pe fratele lui. Deci nu este aceeași lăcomie la toți.

Cel dintâi alunecă uneori numai în păcatul lăcomiei. Cel de al doilea este robit totdeauna de patima lăcomiei, care este păcat de moarte. Iar cel care din lăcomie nedreptățește și năpăstuiește pe altul, acela săvârșește un păcat și mai mare, care strigă răzbunare la cer. Dacă nu facem mărturisirea lămurit, atunci dezlegarea preotului nu ne folosește, iar Sf. Împărtășire se ia cu nevrednicie, căci preotul ne dezleagă fără să cunoască boala noastră și niciodată nu poate să dea canonul sau sfatul care ni se cuvine.

CUM TREBUIE SĂ ÎNȚELEM RUGĂCIUNEA LUI IISUS

În cartea I a Sf. Apostol Pavel către Tesaloniceni scrie: „Neîncetați, rugați-vă!” Sfinții Părinți, tâlcuind aceste cuvinte, spun că „a ne ruga neîncetat” înseamnă a pomeni numele cel sfânt al Domnului în toată vremea. Mai clar se vede aceasta în cartea către Filipeni, unde Sf. Apostol Pavel scrie: „În numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt și toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl”.

Sfântul Ioan Carpatiul zice că atunci când rostim rugăciunea lui Iisus, adică: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”, la fiecare chemare a Sfântului Său nume, Domnul ne răspunde în chip tainic: „Fiule, iertate să-ți fie păcatele tale!”

Iar Sf. Ioan Gură de Aur zice că oricât de păcătoși am fi noi, rugăciunea aceasta ne curățește, când o zicem din inimă. Nu este altă armă mai puternică în cer și pe pământ decât chemarea cea Sfântă a Domnului nostru Iisus Hristos. Când zicem: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu”, prin aceste cuvinte noi mărturisim toate tainele credinței noastre, căci, după cum spun unii dintre sfinții părinți, aceste cuvinte cuprind în ele toată Evanghelia pe scurt.

Acestea sunt cele cinci cuvinte despre care pomenește Sf. Apostol Pavel, în cartea sa către Corinteni, unde zice: „Voiesc mai bine cinci cuvinte cu mintea, decât zeci de mii de cuvinte cu limba”.

Pentru asta, Rugăciunea lui Iisus se mai cheamă și Rugăciunea minții. Iar când rostim și celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus, adică „Miluiește-mă pe mine, păcătosul!”, atunci noi mărturisim nevrednicia și josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

O DOCTORIE TONICĂ PENTRU SUFLET: POMENIREA MORȚII

„Tot trupul ca iarba și toată slava omului ca floarea ierbii”, zice Sf. Prooroc Isaia. În cartea Sf. Ioan Scărarul, care se zice Scara, la treapta șapte, aflăm următoarea povestire:

Era în Horeb, la muntele Sinai, un monah trândav și nepăsător, cu numele Isihie. Acesta s-a îmbolnăvit odată greu și a fost răpit sufletul lui vreme de un ceas. Trupul lui a rămas mort în toată regula. După aceea și-a revenit în fire, a înviat. Cum s-a trezit, a strigat ca să iasă afară toți care se aflau lângă dânsul. A zidit îndată ușa chiliei cu bolovani și cu var și a rămas închis 12 ani de zile. În vremea aceasta n-a vorbit cu nimeni nici un cuvânt și totdeauna plângea și se tânguia, cugetând la cele ce văzuse pe lumea cealaltă.

Când au înțeles părinții din mănăstire că i se apropie sfârșitul, au stricat zidirea ușii și mergând la dânsul înăuntru, îl rugau ca să le spună un cuvânt de folos. El însă n-a vorbit cu ei nimic, decât numai acestea: „Cine se gândește la moarte și la răspunsul ce va da la Judecata cea înfricoșată a Domnului, acela nu este cu puțință ca să păcătuiască niciodată!” Și zicând acestea, a adormit cu pace. Acestea le povestește Sf. Ioan Scărarul, care a fost de față în chilia fericitului monah.

*

* *

Sfântul Ierarh Ioan Milostivul, când a ajuns patriarh al cetății Alexandriei, a poruncit numaidecât ca să-i zidească mormântul, dar să nu-l acopere. La orice sărbătoare, când se îmbrăca în veșminte luminate, avea rânduit un slujitor care trebuia să vină regulat la el în Biserică și să-i amintească despre mormânt, că adică stă neterminat și când poruncește ca să-l termine. Așa regulat l-a vestit pe sfântul, în auzul celor de față, ori de câte ori era la slujbă.

Aceasta o făcea dinadins, ca astfel, aducându-și aminte de ceasul morții, să nu se mândrească cumva pentru multa cinstire, pe care o avea de la oameni sau pentru podoaba veșmintelor. Căci aleșii lui Dumnezeu nu se tem de nimic în lumea asta, decât numai de slava deșartă, care vine din uitarea morții, și când se depărtează darul lui Dumnezeu.

*

* *

În vechime era obiceiul ca în vremea când se încoronau împărații de la Țarigrad, erau aduse înaintea lor patru feluri de pietre și erau întrebați din ce fel de piatră doresc să-și facă mormântul. Aceasta se

făcea în Biserică, înaintea poporului. Atunci Împăratul trebuia să aleagă o piatră pentru mormânt, din cele patru aduse de probă. Tocmai când era în culmea slavei, îi aduceau aminte de moarte, ca nu cumva să fie cuprins de îngâmfare și să uite că este om muritor.

Aducerea aminte de moarte a fost prețuită și de popoarele păgâne, care se închinau la idoli. Spre exemplu, la vechii egipteni era obiceiul să așeze pe masa încărcată de mâncăruri și un chip de mort, cioplit din lemn. În vremea ospățului, când toți se veseleau, stăpânul casei le arăta musafirilor chipul morții, zicând: „Mâncați și vă veseliți, cugetând totodată și la sfârșitul vostru!” Desigur că la asemenea poză și la asemenea cuvinte, cei de la masă nu mai îndrăzneau ca să facă ghidușii necuviincioase ori să se îmbuibe prea mult cu mâncarea și băutura.

Strămoșii românilor, adică Dacii, erau și eu închinători de idoli, dar credeau în nemurirea sufletului și în viața viitoare. Când se nășteau un prunc din neamul lor, atunci se adunau megieșii și rudeniile, făcând tânguire cu lacrimi și cu bocete, pentru cel nou născut. Se tânguiu cu și la mort pentru nașterea pruncului, iar dacă murea cineva, atunci prăznuiau cu multă veselie, cum fac azi la nuntă și la cumetrii. Și aceasta o făceau socotind că cel care se naște întră în Valea Plângerii, așa numeau ei viața aceasta plină de necazuri, iar pentru cei care mureau, erau de părere că s-au terminat chinurile și merg la fericire. Pentru asta erau cei mai vestiți războinici, căci nu se temeau de moarte și multă vreme n-a putut să-i biruiască Împărăția Romei.

Pomenirea morții este mai de nevoie pentru noii, călugării, căci după fângăduința noastră trebuie să primim moartea în toate zilele pentru Dumnezeu. Găsim la Pateric pe un cuvios, care zicea: „Când lucrez, de câte ori pogor andreaua – mai înainte de a o ridica – mă pogor cu mintea la mormânt”. Tot sfântul acesta mai zicea că: „Omul care are moartea înaintea ochilor, în tot ceasul biruie împușinarea de suflet!” După cuvântul Sfinților Părinți, călugărul este sufletul cel cu durere întru neîncetată aducere aminte de moarte. Iar Sf. Vasile cel Mare strigă către noi, zicând: „Priviți ca într-o oglindă cele cerești totdeauna. Călătorie este viața aceasta, călătoriți drept aceea cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiți pe cale, nu vă împușinați, nu pregetați, nu vă muiati. Strâmtă și necăjită este calea, dar la răsfățat loc duce: acolo unde nu este nici scârbă, nici mâhnire, nici întristare, acolo unde este de-a pururea bucurie și veselie”.

Dar toată uneltirea vrășmașului, cu deșertăciunile lumești și cu năravurile trupului celui mofturos, toți împreună fac tovărășie ca să ne depărteze de la aducerea aminte de moarte și de viața viitoare. Toți ne șoptesc mereu ca și oarecând lui Adam și Eva, că nu vom muri. Jucăriile lumii de azi izgonesc din minte pomenirea morții, dar împreună cu ea izgonesc și frica lui Dumnezeu din inimă. Mintea omului se înmulțește, iar dragostea se răcește.

DESCOPERIRE DUMNEZEIASCĂ PENTRU RĂSPLATA NEVOITORILOR.

Avva Atanasie, egumenul Elioților, ne-a povestit despre o vedenie pe care a avut-o avva Teodor sihastrul. Și anume: i s-a arătat în vedenie un tânăr care strălucea ca soarele și l-a apucat pe sihastru de mână, zicându-i: „Vino, că ai a te lupta!”

Și l-a dus pe el la un teatru foarte mare, adică la un loc de privesc unde fac lupte de întrecere atletici. În partea dreaptă a teatrului erau o mulțime de tineri luminați, îmbrăcați în haine albe, iar în partea stângă erau o mulțime de arapi cu haine negre. S-a arătat apoi un uriaș care a trecut în arenă și capul lui ajungea până la norii cerului. Atunci tânărul cel luminos care l-a dus acolo și care era însuși Domnul, a zis către avva Teodor: „Iată, cu acesta ai de luptat!”, adică cu uriașul. Auzind așa, sihastrul a început a tremura și rugându-se tânărului, zicea: „Dar cine dintre oameni poate să se lupte cu acesta?”

Și i-a răspuns tânărul cel luminat: „Numai să mergi cu toată sânguința ta și atunci când te vei apuca la luptă cu dânsul, Eu îți voi da ajutor, și te voi încununa cu cunună de biruință!” Luând curaj, Teodor a intrat în arena teatrului, unde l-a însoțit și tânărul cel cu darul de biruință, adică Domnul nostru Iisus Hristos, și l-a întărit așa încât a biruit pe uriașul cel înfricoșat. La urmă, a fost încununat de către Domnul și mulțime de arapi se tânguiau cu amar și au fugit și nu s-au mai văzut, iar ceata celor luminați, adică îngeri, aduceau laude lui Dumnezeu, care a dăruit biruință monahului. După această vedenie, luând curaj fericitul Teodor a ieșit la lupta vieții sihăstrești, adică la pustie.

*

*

*

Ne-a mai povestit cel pomenit mai înainte, avva Atanasie de la Elion că i-a venit într-o zi acest gând: „Oare ce fel de bine vor avea nevoitorii?” Atunci a căzut în uimire, s-a răpit duhul și a văzut un bărbat care i-a zis: „Vino cu mine!” și l-a dus într-un loc plin de lumină, oprindu-se la o poartă negrăit de frumoasă. Înăuntru se auzea o melodie așa de dulce precum ar cânta mulțime de glasuri, laudând pe Dumnezeu Domnul. Bătând în poartă tânărul, a răspuns cineva dinăuntru zicând: „Ce poftești?” „Vrem să intrăm!” a zis tânărul (călăuza).

Atunci a răspuns un glas dinăuntru: „Aici nu intră nimeni din cei care petrec în trândăvie! Iar dacă vrea să intre acela pe care l-ai adus, atunci să meargă să se nevoiască și nicidecum să nu cugete la lumea cea deșartă!” Venindu-și în simțire cuviosul Atanasie, a cunoscut că tânărul din vedenie a fost Sfântul Înger, păzitorul lui, iar cele descoperite au fost spre întărirea lui la nevoie cu mai multă râvnă.

*

*

*

Zis-a un bătrân oarecare: „Fiilor și fraților, să înțelegeți și să știți toți aceasta: că nici una dintre faptele cele bune nu este așa de iubită și de plăcută lui Dumnezeu ca atunci când mulțumește omul în scârbe. Și nu se bucură Dumnezeu de alta mai tare, decât atunci când cineva rabdă bucuros orice fel de scârbă i s-ar întâmpla lui, cum este de pildă boala, clevetirea pe nedrept sau prigonirea și alte necazuri.

De asemenea și de la cel care este bolnav cu trupul său, nu cere Dumnezeu de la dânsul post și înfrânare de la mâncare și de băutură sau altă osteneală și nevoie a trupului. De la el cere Dumnezeu numai multă milă și rugăciune duhovnicească și să-i fie mintea lui pururea la Dumnezeu. Iar postul și osteneala trupească le face omul pentru domolirea zburdăciunilor firești, adică pentru înfrânarea necuratelor pofte și a patimilor trupești. Boala trupului este mai presus decât postul și răbdarea cu mulțumire a bolnavului este mai presus decât toată nevoie și osteneala trupului.

Pentru aceea, de la bolnav nu se cere postul și înfrânarea și alte osteneli, ci datoria lui este să mulțumească pururea cu osârdie și cu toată inima sa lui Dumnezeu, rugându-se să i se dea răbdare”.

* * *

Zis-a avva Iosif Tibeul că trei cete sunt cinstite înaintea lui Dumnezeu și anume: când omul este bolnav și i se adaugă ispite, iar el le primește cu mulțumire. A doua ceată este când cineva își face toate lucrurile curate înaintea lui Dumnezeu și nu are nimic lumesc. Iar a treia, când cineva stă sub ascultarea unui părinte duhovnicesc și de toate voile sale se leapădă, unul ca acesta are o cunună mai mult. Dar eu, zice avva Iosif, boala am ales-o.

Căci zice Domnul la Sf. Evanghelie: „Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre!”

CUVÂNTUL 71 AL SFÂNTULUI SIMEON, NOUL TEOLOG

Despre călugării începători

Acel călugăr care este începător și cu puțin înainte a lepădat lumea și toate cele din lume și a intrat în nevoințele așezării călugărești, dacă a plecat din lume pentru Dumnezeu și vrea să învețe acest meșteșug al meșteșugurilor și dorește ca să nu fie zadarnică depărtarea lui de lume, de nevoie este ca de la început să facă cu toată bunăvoința și cu sârguință lucrurile virtuții. Și ca să dăm în scris o oarecare înaintea povățuirii pentru această știință a științelor, adică așezarea călugărească la cei începători, care nu de mult au venit din lume și au intrat la această îndeletnicire, ca și într-o școală, acest fel de povățuire le dau de la început și pe aceștia și pe cei mai înainte născuți duhovnicește din nou, după tradiția pe care am moștenit-o de la părinții noștri.

Așadar, trebuie să știm că acel ce s-a dezbrăcat de omul cel vechi precum și de grija lui, odată cu hainele cele mirenești și s-a îmbrăcat în omul cel ceresc prin chipul călugăresc, este nevoie să se scoale la miezul nopții mai înainte de Utrenie și să facă o rugăciune orânduită și atunci să meargă la slujba utreniei împreună cu toți frații și să aibă

atenție mare în toată vremea slujbei, luând aminte la cei șase psalmi, la psaltire și la citire și să nu se lase să se înmoaie mădulele trupului său și să stea fără rânduială sau să se sprijine pe ziduri sau stâlpi, ci trebuie să aibe mâinile sale împreunate înaintea lui și picioarele lui să fie strânse amândouă împreună la pământ și capul lui nemișcat și să nu privească aici și colo, ci să fie plecat și să nu-și răspândească mintea, nici să cerceteze pe unul sau pe altul, nici să meargă împreună cu cei leneși, care se sfătuiesc și șoptesc în ascuns între ei, ci să-și păzească ochiul său și sufletul său ca să nu rătăcească aici și colo și să ia seama cât poate numai la rugăciune și la citire și la înțelesul troparelor care se cântă și la cuvintele Sfintei Scripturi, care se citesc, ca să nu scape vreun cuvânt fără de folos, ci să hrănească sufletul său din toate acestea și să vină întru umilință și smerenie și întru dumnezeiasca luminare a Sfântului Duh.

Deci, fraților, părinților și fiii mei, vă rog pe voi pe toți și vă dau ca pe o regulă de suflet mântuitoare ca să vă sârguiți și să puneți asemenea început la acest lucru al lui Dumnezeu, pentru care primim de la El și răsplata după osteneala noastră: de acum, de este cu puțință, să nu treceți slujba fără lacrimi. Căci de te vei obișnui, o, frate al meu, să faci în acest chip, în puțină vreme vei spori și vei crește și vei ajunge bărbat desăvârșit, în măsura vârstei plinirii lui Hristos.

Pentru că, cu cât te vei sârgui pe tine ca să nu petreci la slujba Bisericii fără lacrimi, te obișnuiești la acest bine după multă vreme și dobândești lacrimi, ca ceva firesc de la sine și atunci se hrănește sufletul tău și cu psalmii ce se citesc sau îi auzi și cu troparele și pătrunzi în ele tainele lor cele dumnezeiești și prin mijlocirea celor citite se ridică mintea ta și se înalță la cele fără de materie și abia atunci lacrimezi cu multă dulceață și te afli în Biserică în așa chip, ca și cum ai fi în ceruri împreună cu Sfinții Îngeri. Și să nu ieși nicidecum din Biserică până când spune preotul și ultima rugăciune („Pentru rugăciunile...”) decât în situații de mare trebuință, deci să stai cu răbdare la locul tău, căci zice dumnezeiescul cuvânt: „cel ce rabdă până la sfârșit, acela se mântuiește”. Și mai întâi vei lua de la Dumnezeu ajutor fără ca să pricepi și apoi cu vremea vei înțelege și ajutorul lui Dumnezeu cu simțirea sufletului tău și, după puțină vreme, cu lumina dumnezeiască. Și când se sfârșește slujba utreniei, îndată ce ieși afară

din Biserică, să nu începi a vorbi cu unul și cu altul și să te împrăștii ici și colo, și să zăbovești la vorbă, ci mergi numaidecât în chilia ta și fă-ți pe rând rugăciunea cea orânduită a ta cu lacrimi și cu multă băgare de seamă și numai atunci începe a-ți face sau lucrul mâinilor sau citirea; și nu cumva să stai cu totul nelucrător în chilia ta, ca să nu te învețe nelucrarea tot răul, ce nu se cuvine ca să-l spun; dar nici să colinzi mânăstirea și să ispitești pe cei care lucrează sau slujesc.

Păzește doar tăcerea și să te ferești de toți, căci asta este adevărata înstrăinare, și ia seama cât poți de sine numai și de lucrul mâinilor tale și să nu mergi la altul în chilie, afară numai de a părintelui tău duhovnicesc și numai când te trimite înainte stătătorul sau dregătorul mânăstirii, dar și când mergi, ia seama să nu zici sau să ascuți vreun cuvânt afară de nevoia pentru care ești trimis, iar dacă dai răspunsul, întoarce-te repede; și dacă se întâmplă când treci, că vezi pe vreun frate care șade singur ori cu alți frați și ar vorbi afară de cele cuvenite vremii, pune-le lor metanie și treci cu tăcere și să nu mergi să stai împreună cu dânșii, ci adu-ți aminte de cuvântul sfântului Psalmist David care zice: „fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut”. Pentru că aceștia sunt cu adevărat pierzători, adică ucigași și vătămători de suflet, după cum zice și Sf. Pavel: „Vorbele cele rele strică obiceiurile bune”. Pentru că oricine este pierzător, acela este și ucigaș.

Deci nu sta, iubite frate, împreună cu cei care zăbovesc la vorbă, nici să spui către ei, „să aud și eu ce spuneți”, ci după cum am zis, pune metanie și treci și pleacă la treaba ta și păzește liniștea și înstrăinarea, iar liniștea va să te păzească de vei zice în sine: și ce am a spune eu, care sunt cu totul prihănit și nepriceput, străin și nevrednic a vorbi, sau de a asculta, ori de a mă socoti desăvârșit cu oamenii?

Iarăși înstrăinarea și depărtarea de către toți o vei păzi de vei cugeta și vei zice în sine: „Cine sunt eu, neputinciosul și netrebnicul, moicjul și săracul, care vreau să merg în chilia altcuiva? Și cine să mă vadă și să nu mă respingă și să mă urască ca pe o lepădătură? Oare dacă voi merge, nu-mi va zice: „ce a voit acest mârșav, a venit să-mi murdărească chilia?” Și cugetând acestea, pune înaintea ta păcatele tale și zi acestea ce le-am spus cu tot cugetul și dacă nu poți la început

să le zici din tot sufletul tău, puțin câte puțin vei veni și la aceasta cu ajutorul darului dumnezeiesc, adică să nu te îndoiești de acestea. Numai ascultă-mă pe mine, smeritul, și începe împreună cu Dumnezeu să zici și să faci acestea ce ți-am spus și nu te va părăsi Dumnezeu, pentru că te iubește mult și vei veni la cunoașterea adevărului și te vei mântui.

Deci, frate, petrece-ți timpul în acest chip, până în vremea Liturghiei și atunci mergi iarăși în Biserică și fă precum ți-am rânduit să faci și la slujba utreniei și să nu uiți nicidecum umilința, ci să stai cu frică și cu cutremur, ca și cum ai vedea pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, care se jertfește pentru tine. Iar de ești vrednic și ai luat învoire de la duhovnicul tău, mergi cu frică, dar și cu bucurie și te împărtășește cu Preacuratele Taine și după încheiere mergi împreună cu toți frații în trapeză; iar dacă ești orânduit să slujești, fă-ți slujba ta în așa fel cu dragoste curată și fără vicleșug, ca și când ai sluji pe însuși Hristos, iar nu pe oameni și pe toți frații tăi ca pe Sfinți, sau precum am zis, ca pe însuși Hristos și dă la toți cele de nevoie cu aceeași dragoste, ca și cum le-ai da de sufletul tău și însuși pe tine cu totul de bună voie, fiind încredințat că iei sfințire prin slujirea ce le-o faci lor. Dar dacă stai și tu în trapeză împreună cu toți, ia seama să nu întinzi cu singura ta voie mâna la bucate, până nu încep să mănânce cei mai vechi ca tine și până nu binecuvântează preotul; și când începi să mănânci împreună cu frații și părinții tăi, ai sficiune mare și tăcere și să nu vorbești deloc cu cineva, ci ia aminte la citire și precum te hrănești trupește cu bucate, tot în același chip să-ți hrănești și sufletul cu cele de Dumnezeu insuflăte cuvinte ale Sfântului Duh. Pentru că ai și trupul și sufletul și trebuie să te hrănești și sufletește și trupește. Iar trupul tău, ca cel ce este simțit și pământesc, trebuie să-l hrănești cu cele simțitoare și pământești bucate, pe câtă vreme sufletul tău, ca cel ce este netrupesc și dumnezeiesc, să îl hrănești cu cele dumnezeiești și gândite bucate ale Cuvântului lui Dumnezeu.

Deci, nu cerceta porțiile ce sunt așezate în trapeză, care este mai mare și care este mai mică, ci orice fel de porții ți s-ar da, mănânc-o cu mulțumire și cu înfrânare, ferindu-te de toată saturarea; și cugetând că nu ești vrednic să stai în trapeza de obște a fraților, zi în sine: cine sunt eu, netrebnicul și nevrednicul, că m-am învrednicit să stau și să mănânc împreună cu acești frați? Și zicând acestea cu mintea ta, să te ai pe sine păcătos în sufletul tău.

Și precum un sărac îmbrăcat într-o rasă veche, dacă se află în mijlocul boierilor și al bogătașilor luminați, îmbrăcați și împodobiti, se rușinează și se sfiește și nu îndrăznește să se atingă, nici să se apropie de cineva dintre dâșii, tot astfel să te afli și tu totdeauna la toată frățimea și să alegi totdeauna locul cel mai din urmă și să te rușinezi a sta mai sus de cineva, ca și când toți aceia ar fi bogați în fapte și tu singur ai fi gol și sărac de orice virtute și vrednic de a mânca împreună cu ei. Dar și când vrei să începi a mânca, adu-ți aminte de păcatele tale și zi iarăși în sine: oare nu cumva să-mi fie spre osândă de voi mânca vreuna din bucatele ce-mi stau înaintea? Căci eu din tinerețea mea nu l-am ascultat cândva pe Dumnezeu, Cel ce le-a făcut și ni le-a dat ca să le mâncăm și Sfintele Lui porunci nu le-am păzit și cum eu, cel osândit și nevrednic, să mâncăm din bunătățile Lui?

Cu ce obraz să mâncăm și să beau și să mă bucur împreună cu acești Sfinți Părinți, eu, cel viclean și nemulțumitor rob, care sunt departe de fața Stăpânului meu, până nu mă voi pocăi și să iau iertare de la iubitorul de oameni Dumnezeu, după cum mâncăm și beau și se veselesc acei care n-au greșit deloc, sau cu cei care au greșit și s-au pocăit și au dobândit iertare de la Dumnezeu?

Nu, nu voi mânca eu ca și aceștia, ci numai atât să mâncăm și să beau ca să trăiesc și să mă necăjesc și să mă strâmtorez și să mă defaim pe sine, ca să vadă Dumnezeu din înălțime strâmtorarea mea și scârba mea cea de bună voie și să mă miluiască și să-mi ierte păcatele mele cele multe. Acestea deci să ți le amintești și să le cugeți de-a pururea. Pentru aceasta osândește-te ca să mâncânci și pâine numai atât ca să nu te sature, dar nici prea puțin față de trebuința ta și față de cât poți să te ții. La fel, orânduiește-ți ca și apă să bei unul sau două pahare și acestea într-o anumită vreme a zilei; iar când mâncânci, nu asculta de gândul ce te îndeamnă să alegi vreuna din bucate să mâncânci, ci să te păzești cât poți să mâncânci numai aceea ce este în fața ta. Și iarăși din ceea ce se află în fața ta, de se întâmplă că este fruct sau orice altă mâncare și îți place și-ți zice gândul tău: aceea este bună, ia-o și o mâncă, tu nevoiește-te cât poți ca să nu te biruiești, nici măcar să o atingi. Că Adam n-a fost izgonit din rai de altceva, decât pentru că i s-a părut rodul pomului frumos și bun la mâncare și a mâncat din el.

Astfel, cei care vor să se întoarcă iarăși în acel rai, sau să zică mai bine, să meargă pentru Împărăția Cerurilor, au nevoie ca să păzească înfrânarea chiar la fructe, fără vreo hotărâre, pentru ca să nu alunecă încetul cu încetul în vătămări mai mari, adică în poftă. Și dacă te îndeamnă frații ce stau împreună cu tine ca să mănânci sau să bei mai mult, nu răspunde nimic altceva ci împreunează mâinile tale și ridică-te puțin, pleacă-ți capul și zi cu voce blândă și liniștită: „iertăți-mă!”, și nu numai la aceasta, ci și la toate celelalte în același chip să răspunzi: și nici tu să nu dai la altcineva din cei care privesc, nici de la altul să nu primești ceva; iar dacă nu bei vin, să nu cauți nicidecum să-l iei spre a-l da altui frate, doar dacă este străin și a venit la tine pentru vreo nevoie. Să nu îndrăznești vreodată să dejunezi nici să prânzești sau să cizezi sau să guști după cină vreodată a doua oară, căci toate relele din asta se nasc și acestea sunt cursele diavolului, care par a fi bune, însă au ascuns înăuntru otrava cea purtătoare de moarte. De asemenea, trebuie să se ferească cel care mă crede și păzește cuvintele mele, căci împreună cu lucrarea darului lui Dumnezeu va rămâne neispitit și nevătămat de către diavol, iar ceilalți vor trăi viață mirenească cu chip călugăresc, care vor cădea în prăpastie și prăbușiți fiind, nu o vor simți. De unde tu, prea iubitul meu frate, hotărăște-te asupra celor ce ți-am zis, încât dacă este nevoie să și mori pentru asta.

Pentru că în alt chip nu vei putea scăpa de demonul îmbuibării. Să știi și asta, că dacă vei păzi acestea, diavolul nu suferă ca să te vadă și va ridica împotriva ta pe toți cei leneși și vicleni ca să te judece și să te clevetească și să te pizmuiască și să te batjocorească și pentru asta să-ți pricinuiască și necazuri nenumărate, spre a te face să lași acest scop bun și să încetezi de la aceste lucruri care îți pricinuiesc mântuirea sufletului. Pe care, de le vei răbda, vei afla mare ajutor și mângâiere de la Dumnezeu și Mântuitorul nostru. Iar dacă alții stau la cină și mănâncă și tu nu mănânci, ci slujești sau stai sau faci altceva, nu uita să zici cu mintea ta aceasta: „Dacă și eu m-aș fi pocăit și aș fi luat iertare pentru păcatele mele, de bună seamă că aș mânca și eu și împreună m-aș veseli cu frații mei. Dar, de vreme ce eu, ticălosul, m-am făcut nevrednic prin lucrurile mele cele spurcate, cu dreptate primesc acum după faptele mele”. Și zicând acestea stăpânește-ți pântecul cât poți; să nu cauți, nici să dorești nicicând șederea în frunte, ci să o urăști din tot sufletul tău, ca ceea ce este cauza mândriei, pentru că smerenia ta te va înălța

și ceea ce ceri de a fi mai jos decât alții, te va face cel dintâi, căci este scris: „Tot cel ce se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce smerește pe sine se va înălța”. Deci, dacă te scoli împreună cu toți frații și înalți mulțumire către Dumnezeu și te slobozești de către preot, mergi îndată cu tăcere la chilia ta și închide-ți ușa, ia cartea în mână și citește puțin. De este vreme de vară, odihnește-te puțin, căci pe cât te vei păzi de săturare și întrebuințezi mâncare ușoară, adică pâine și apă cu măsură și legume sau semințe, atunci dormi puțin și te trezești repede. Iar de este vreme de iarnă, dacă lucrezi puțin în rucodelia ta și stai la ea, până ce toacă de vecernie, atunci pleacă la Biserică și stai cu frică și cu multă atenție la toată slujba vecerniei și nu vorbi nicidecum cu cineva; iar când se sfârșește vecernia, dacă te poți înfrâna să nu mănânci, nici să bei deloc, având rânduială ca să mănânci o singură dată pe zi, vei afla multă folosință și ajutor la rugăciunile tale cele de noapte și la priveghere. Iar dacă nu poți, mănâncă numai un pesmet și bea un pahar de apă, afară de boală sau de slăbiciunea stomacului, și când plinești către Dumnezeu rugăciunile pavecerniței împreună cu ceilalți, pune metanie la picioarele egumenului ca și la picioarele lui Hristos, ia rugăciune de la acela, sărută sfintele icoane și mergi în tăcere la chilia ta și să nu vorbești de fel cu nimeni.

Și intrând înăuntru, închide ușa, ia cartea în mână și citește în ea cât poți, ridică-te apoi la rugăciune și te roagă liniștit lui Dumnezeu ca să nu te audă cineva. Ia seama însă să stai cu bărbăția sufletului tău și să-ți aduni cugetele în rugăciunea ta și să nu le lași să se plimbe la alte lucruri. Împreunează-ți mâinile în față și picioarele tale să ți le păstrezi drepte și nemișcate și închide-ți ochii tăi ca să nu vadă altceva nimic și să ți se răspândească mintea; apoi ridică-ți mintea și toată inima ta spre ceruri și spre Dumnezeu și cere de la Dânsul mila Lui cu lacrimi și suspine; și să ai psalmi orânduți de către duhovnicescul tău părinte, câți sunt pentru noapte și pricinuiesc lacrimi și câți sunt după puterea ta, căci după puterea ta și după bărbăția ta trebuie să ai orânduți și psalmii și plecările genunchilor și timpul stării, ca să nu te mustre conștiința ta și să-ți zică, că mai ai încă putere să stai și să slavoslovești pe Dumnezeu.

Pentru acest lucru să ai orânduite și alte rugăciuni, care să cuprindă mulțumire și laudă către Dumnezeu și atâtea să zici dimineața și atâtea seara, iar dacă termini rugăciunea, fă iarăși puțină citire, apoi stai la

rucodelia ta și întârzie până la al treilea ceas din noapte, apoi ridică-te și citește „Cel fără prihană” și te odihnește pe rogojina ta, pecetluindu-ți tot trupul tău cu semnul Sfintei Cruci și dormi până la miezul nopții, apoi fă iarăși precum ți-am rânduit.

Pentru aceasta să-ți mărturisești cugetele părintelui duhovnic, dacă este cu puțință în tot ceasul, la fiecare oră; iar de nu este cu puțință, cel puțin să nu lași să treacă vreo zi în care să nu te mărturisești. Îndată după utrenie, cercetează-te bine și arată duhovnicului toate câte ți-au urmat și să ai credință sigură către acesta; chiar dacă lumen întregă l-ar cleveti și l-ar osândi și dacă tu singur l-ai vedea că curvește, să nu te smintești, nici să-ți împruținezi credința ce o ai către el, ascultând pe Hristos, Care zice: „Nu judecați și nu veți fi judecați”. Iar când te nevoiești în chipul acesta în fiecare zi, să fii încredințat că nu va întârzia de a te cerceta Dumnezeu de sus, ci îți va trimite ajutor din Sfântul Său sălaș și va veni către tine darul Sfântului Duh.

Și puțin câte puțin sporind, vei deveni bărbat desăvârșit și te vei mări în vârsta duhovnicească și vei ajunge bărbat desăvârșit al măsurii vârstei lui Hristos, luminat de Duhul Sfânt cu lumina cunoștinței și luminând ca un soare pe toți aceia care sunt aproape de tine. Să te hrănești împreună cu ei și să slăvești cu lucrul și cu cuvântul pe care ți le-a dat harul Sfântului și Făcătorului de viață Duhul Lui. Căruia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNTUL 72 AL SFÂNTULUI SIMION, NOUL TEOLOG

- a. *Despre lepădarea și tăierea vocii.*
- b. *Fiecare trebuie să-și găsească povățuitor iscusit ca să deprindă fapta bună.*
- c. *Fiecare trebuie să aibă credință către părintele duhovnicesc.*
- d. *Despre privirea luminii, de la care se luminează orice suflet și sporește în dragostea lui Dumnezeu.*

1. Iubiții mei frați, de multe ori ați căutat ca să auziți cuvântul lui Dumnezeu de la mine, nevrednicul..., dar eu n-am voit să vorbesc

către dragostea voastră ca și cum ar fi la întâmplare, cele cuvenite și de nevoie. Pentru aceea, acum, când este vreme potrivită, am voit și cu cu râvnă, nu ca să vă învăț, căci sunt nevrednic, ci ca să vă amintesc cele care folosesc sufletului vostru și să vă îndemn spre depărtarea de lume și spre înstrăinarea de patimi, spre dragostea lui Dumnezeu și spre cea desăvârșită nepătimire. De vreme ce am a vorbi către oameni care flămânzesc și însetează pentru mântuirea lor, am cugetat că trebuie să fac începutul cuvântului de la acest nesecat izvor, de la Domnul nostru Iisus Hristos, căci Acesta este și la începători temelie credinței și la cei de mijloc nădejde nerușinată și la cei desăvârșiți dragoste fără sațiu și viață fără de sfârșit, Căruia îi auzim în fiecare zi glasul cel sfânt care zice: „Oricine nu va lăsa pe tatăl său și pe mama sa și frații și toate câte le are el, și luând Crucea să-mi urmeze Mie, nu este Mie vrednic”.

Aceasta, deci, am învățat-o din Scriptură, și am învățat-o și din încercare, deoarece Crucea s-a pus la urma celorlalte că să ne arate scârbele și ispitele și în sfârșit însăși moartea cea de voie, pe care trebuie s-o rabde cel ce vrea să se facă următor lui Hristos, după cum în acele vremuri când erau tiranii, prigonitorii creștinilor, au răbdat mulți cu bucurie moartea cu felurite chinuri. Acum însă, când este cu darul dumnezeiesc pace desăvârșită la creștini, suntem încredințați că nu este alta nimic Crucea și moartea decât desăvârșita omorâre și tăiere a voii de sine. Căci cel care face voia lui, fie oricât de mică, nu-i cu puțință să urmeze poruncile Lui. Și atunci ca să fac cuvântul meu către dragostea voastră, ca unui frate, zic astfel:

2. Frate, roagă pe Dumnezeu adesea cu multă râvnă ca să-ți arate omul care ar putea să te povățuiască bine și pe care să-l țină tainic Dumnezeu cu darul Său, în chip văzut ori arătat printr-un rob al Lui, mergi la el și să ai respect și evlavie către dânsul, ca și cum ai avea pe însuși Hristos. Pentru că precum ai nevoie ca să te supui lui Dumnezeu, așa se cuvine să te supui și către dânsul, pentru ca să te învețe cele de trebuință și orice îți spune trebuie să le faci fără șovăială, chiar dacă-ți par potrivnice sau vătămătoare de suflet cele ce îți poruncește. Căci mai bine este ca să te numești ucenic al ucenicului, decât să petreci viața ta de sine și să-ți agonisești fără folos rodirile voii tale proprii.

3. Și atunci, dacă auzi de la dânsul astfel, ieși din pământul volii tale și din rudenia cugetelor tale, nu socoti și nici cumva să te rușinezi, biruit fiind de slava deșartă. Iar de ți-ar spune: „vino în pământul ascultării ce ți-l arăt”, aleargă, cu toată puterea ta, nu da somn ochilor tăi, ca nu cumva să te biruiești de ticăloșie sau de trândăvire, căci poate acolo se va arăta și ție Dumnezeu, care te va face părinte multor lii duhovnicești și-ți va dărui pământul făgăduinței, pe care îl moșteneză numai cei drepți. Dacă îți poruncește ca să te urci la munte, urcă-te cu sânguință, căci sunt încredințat că vei vedea pe Hristos, Care se va schimba la Față și va lumina mai mult decât soarele cu lumina dumnezeirii Lui și poate vei cădea jos, neputând suferi să vezi ceea ce n-ai văzut niciodată și să auzi glasul de sus de la Tatăl și să vezi norul ce umbrește și proorocii ce stau de față și Îl încredințează pe El, că este Domnul viilor și al morților.

Dacă îți spune că să-l urmezi, străbate cetățile împreună cu el cu îndrăzneală, că te vei folosi mult, dacă privești numai spre el și nu spre altceva. Și dacă-l vezi că mănâncă cu curve și cu vameși și păcătoși, să nu cugeți ceva pătimăș și omenesc, ci toate nepătimașe și sfinte; cugetând în mintea ta aceea că „m-am făcut tuturor toate ca pe toți să-i dobândesc”. Văzându-l că se pleacă spre patimile omenești, să nu dai crezare la asta nicidecum, căci te înșală și acestea după cum am aflat cu lucrul, ci urmează-l și crede cuvintelor lui și nu căuta spre cei ce sunt împreună cu tine și nici să zici cumva pentru cineva: „Doamne, dar acesta ce este?”, ci ia aminte totdeauna de sine și ai în fața ta moartea și cugetă cu luare aminte, cu ce fel de faptă bună să slăvești pe Dumnezeu. Să nu te mândrești pentru învățătorul tău, dacă ești cinstit de către cineva mai mare, nici dacă ai pe mulți care ți se supun pentru numele lui; ci mai mult să te bucuri dacă s-a scris numele tău în cerul smereniei. De vezi pe demoni că tremură și de umbra ta, să nu-ți închipui că asta ar fi din iscusința ta proprie, ci atribuind totul rugăciunilor părintelui tău, atunci se vor înfricoșa demonii mai mult pentru smerenia ta. Dacă îți zice să stai la masă, alături de el, primește-o cu mulțumire și păzește respectul și cinstea către dânsul cu tăcere și să nu începi a mânca ceva, fără rugăciunea lui, dar nici să nu îndrăznești a da ceva altuia, sau să poștești altceva, fără de știrea și porunca aceluia; iar de-ți poruncește ca să stai mai la urmă decât toți, să nu zici că „eu vreau de-a dreapta ta”, sau de-a stânga ta, știind că aceasta

altora s-a pregătit, ci primește locul cel din urmă, ca și cum ți-ar fi cel dintâi. De vreme ce ai auzit pe Hristos, care zice că cel ce voiește să fie primul, să se facă slugă tuturor, iubește pe învățătorul tău ca pe ceva de mare preț și să nu dorești pe cele mai mari. Să nu îndrăznești a întinde mâna ta în blid înaintea altora, tu împreună cu el, pentru că știi foarte bine cine a îndrăznit să facă asta.

Iar de voiește ca să-ți spele picioarele, ferește-te cu evlavie; dar și de auzi: „nu ai parte cu mine, de nu-ți voi spăla picioarele”, dă cu sânguință chiar și întreg trupul tău ca să-l spele, ca să te înveți din cele ce se lucrează la tine, înalta smerenie a Dumnezeu Făcătorului. Dacă ni conștiință, atunci te vei folosi mai mult, decât dacă ai spăla tu picioarele părintelui duhovnicesc. Iar dacă ar zice că „unul dintre voi mă va vinde, sau mă va sminti”, să nu ascunzi vicleșugul, ci de cunoști că ai făcut-o, mărturisește-o; iar de nu cunoști nimic, cazi la picioarele lui cu lacrimi și întreabă-l: „nu cumva sunt eu, Doamne?”, căci păcătuim multe din neștiință și nu pricepem.

Nu-ți zic să cazi pe pieptul părintelui tău, căci nu îți este de folos. Pentru că deși Ioan, din multa dragoste ce o avea către Hristos, a îndrăznit către Acesta ca și către un om și a căzut pe pieptul lui, cu toate acestea a hotărât și el împreună cu ceilalți, că de ar face toate poruncile Lui, să se numească pe sine rob netrebnic. Dacă vezi pe învățătorul tău că face minuni și se slăvește, crede și te bucură și mulțumește lui Dumnezeu, că ai nimerit asemenea învățător. Și iarăși, dacă îl vezi că se necinstește și se palmuiește de se întâmplă vreodată și se târăște de cei care îl pizmuiesc, să nu te smintești de dânsul, ci ia sabia ca și un alt Petru râvnitor și taie nu numai urechea celui care se încumetă să clevească și să palmuiască pe duhovnicescul tău părinte, ci taie și mâna și limba lui, chiar dacă vei fi muștrat, precum Petru, însă totdeauna vei fi lăudat și mai mult, pentru multa dragoste a ta către el și credință. Iar dacă te înfricoșezi ca un om și zici: „nu am văzut pe omul acesta”, plângi mai pe urmă cu amar pentru asta și nu te deznădăjdui și sunt încredințat că acela întâi te va trage la sine, iar dacă-l vezi că se răstignește ca un rău făcător și pătimește de la oamenii răi, dacă este cu puțință, mori și tu împreună cu el, iar de nu este cu puțință să mori, să nu te faci măcar deopotrivă cu oamenii cei răi, ca un rău și trădător și să te faci părtaș cu ei la sânge nevinovat, ci ca un rob și fricos răzlețindu-te puțin și lăsând singur pe păstorul și învățătorul

tău, păstrează-ți credința în el, și dacă se sloboade din legături, mergi iarăși la dânsul și ai mai mult respect și evlavie către el, ca la un mucenic; de moare în necazuri și chinuri, ia îndrăzneală și cere trupul lui și-l cinstește mai mult decât când ar fi viu, unge-l cu miruri și-l îngroapă cu mare cinste. Căci și de n-ar învia la trei zile, însă în ziua cea de pe urmă va învia împreună cu toți și crede că stă de față înaintea lui Dumnezeu cu îndrăzneală, măcar că tu ai îngropat în mormânt trupul lui și cere fără încetare rugăciunea lui și îți va ajuta în viața asta și te va păzi de toate cele potrivnice. Și iarăși, dacă mori, te va primi acolo și-ți va pregăti locuință veșnică.

Și mai la urmă de toate cele care le-am spus, dacă te va chema deoparte și-ți va spune să te liniștești, zicând: „stai aici și nu ieși deloc afară, până ce te vei îmbrăca cu putere de sus, ascultă-l cu nădejde nestrămutată și cu mare bucurie, pentru că asemenea învățător este întru totul nemincinos și adevărat și va veni acum la tine aceeași putere a Preasfântului Duh, ce a coborât și la Sfinții Apostoli, nu arătată în chip sfințit ca focul, nici cu mult vuiet și cu suflare grabnică, căci asta s-a făcut atunci la Sf. Apostoli pentru cei necredincioși, ci se va arăta la tine gândit, ca și o lumină înțelegătoare cu toată seninătatea și bucuria, care lumină este începutul veșniciei și începătoarei lumini, strălucirea și razele veșniciei fericiri. Numai decît se pierde orice cuget pătimaș și se gonește orice patimă sufletească și orice neputință trupească se vindecă. Atunci se curăță ochii inimii tale, și văd ceea ce este scris la fericiri, atunci privește ca într-o oglindă și cele mai mici greșeli și vino întru mare smerenie, cugetând la slava cea nespusă a lui Dumnezeu. Inima ta se umple de toată bucuria și voioșia și se uimește de acea negrăită minune și scoate izvor de lacrimi și în acest chip se schimbă pe de-a-ntregul omul și cunoaște pe Dumnezeu, căci numai acest dar al Preasfântului Duh face pe om ca să disprețuiască toate cele pământești și pe cele de acum și pe cele viitoare și întristătoare și veselitoare, și îl face prieten al lui Dumnezeu și fiu al Celui Preaînalt și Dumnezeu după dar.

Deci acestea le-am scris către dragostea ta, ca să le citești oricând vrei; și de crezi că ți le-a vestit Preasfântul Duh, din iconomie pentru mine și fiind de folos, se vor împlini la tine toate pe care le-am zis și pe care le-am lăsat. Pentru că sunt multe despre care te va învăța îndată însuși Hristos, iar dacă îți par de necrezut și nu-ți plac, iartă-mă,

căci cele ce am aflat, te sfătuiesc, iar tu urmează-i pe cei care știi că sunt mai buni.

Ia seama, frate, să nu se întâmple să urmezi fără să vrei pe cei mai răi. Căci cei care știu să păstorească bine și să vindece suflete cuvântătoare, sunt într-adevăr foarte puțini, mai ales în vremurile de acum, pentru că mulți poate s-au arătat cu fățarnicie, că postesc și priveghează, având și evlavie în afară, îngăimă cuvinte multe și învață cu ușurință poporul de obște.

Însă foarte puțini se găsesc ca să dezlădăcineze patimile cu umilință și cu lacrimi și să săvârșească virtuțile cele de căpetenie; virtuți de căpetenie numim smerenia, care dezlădăcinează patimile și dă naștere la nepătimirea cea cerească și îngerească. Apoi dragostea, care nu stă nemicând, nici nu cade, ci pururea crește și adaugă dorință către dorință și iubire către iubire, din care se naște desăvârșita socoteală ce povățuiește cu bine pe acei care o urmează și îi trece marea cea gândită fără primejdie, pe care socoteală trebuie ca s-o ceri și tu de la Dumnezeu și să-L rogi ca să ți-o dea și mai ales acum, ca să judeci bine starea ta și așa cu socoteală să te nevoiești până ce vei afla pe Hristos, Care și la cele de acum să te ajute și pe viitor să-ți dăruiască dobânda strălucirii Sale și nu cumva să urmezi pe lup, drept păstor, nici să intri în turma care ar avea boală sufletească și patimi, nici să te afli singur aparte, ca să nu cazi în gura lupului pierzător de suflete, diavolul, și să fii înghițit ori te vei îmbolnăvi de boală peste boală și patimă peste patimă și să mori sufletește, ori aflându-te singur, să cazi și să nu câștigi nimic. Vai unuia dacă ar cădea, pentru că acela care a nimerit un bun povățuitor și se dă pe sine cu totul acestuia, nu va avea grijă pentru vreuna din acestea, ci va petrece viața lui fără grijă și se va mântui întru Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava în veci. Amin.

CUVÂNTUL 73, AL SFÂNTULUI SIMION NOUL TEOLOG

*Trebuie să ne supunem de bună voie, să nu uităm
făgăduințele către Dumnezeu, și să nu cărtim în slujbe*

Aduceți-vă aminte, frații mei, de porunca lui Dumnezeu, care spune: „Nu judecați și nu veți fi judecați”. Și nu căutați nicidecum ce face

unul și ce face altul, și mai cu seamă cele ce vă spun preoții și părinții voștri duhovnicești faceți; și nu faceți după faptele lor, precum au zis pe Hristos, care zice: „Cele ce vă zic vouă să faceți, faceți, iar după faptele lor să nu faceți”. De aceea, ca niște robi ai lui Hristos, ascultați-mă pe mine, nevrednicul, și nu căutați la împușinarea sufletescă și la trândăvia mea, ci vă rog, purtați grijă de sufletele voastre și nevoiți-vă ca să faceți poruncile lui Dumnezeu cu sârguință. Nu cârțiți împotriva mea, când sunteți sculați în miezul nopții la slujbă, ci aduceți-vă aminte de David, care zice: „În miezul nopții m-am sculat ca să mărturisesc Ție pentru judecățile drepte Tale”. Și mulțumiți mai ales lui Dumnezeu și aceluia care vă trezește spre slavoslovie lui Dumnezeu, bucurați-vă și vă veseliți că vă învredniciți a da slavă lui Dumnezeu împreună cu Îngerii. Pentru că cel care n-are răbdare la slujbele obișnuite, și care se lenevește în lungimea slovosloviei lui Dumnezeu, acela cu adevărat n-a priceput că cuvintele lui Dumnezeu sunt prea dulci în gâtul celor care iubesc pe Dumnezeu, și-s mai dulci decât mierea și fagurul în gura celor care au ajuns la cunoștința Lui, ci este într-un tot numai trup, iar grija lui este trupească și simțirea lui numai trupească, și deci nu poate ca să guste și să simtă în chip duhovnicesc binefacerile ce ni le-a dat Dumnezeu. Căci toate lucrurile cele după Dumnezeu îi par amare și nu cunoaște după cum trebuie: „gustați și vedeți că bun este Domnul”. Și acela care nu cunoaște aceasta, arătat este că s-a înstrăinat de dragostea și dulceața lui Hristos; iar cel care n-a simțit dragostea și dulceața lui Dumnezeu (vai mie, a mea este această lipsă pentru că m-am hotărât ca să judec cele străine), este potrivit lui Dumnezeu și străin de împărăția cerurilor.

Pentru că în care altul poate să nădăjduiască? Și a cărui dragoste să dovedească și să afle mângâiere, fie în viața aceasta, fie în cea viitoare? Dar cel care se îndărătnicește, cârtește și blestemă pe cei care îl îndeamnă la cântarea și slăvirea lui Dumnezeu, ce răspuns va afla în ziua judecății, pentru că s-a făcut sminteală pierzării și pentru sine și pentru alții? Credeți-mă, duhovniceștilor mei frați, când aud acestea și văd pe careva dintre voi că pregetă pentru acestea, atâta de nespun mă scârbesc și se rănește inima mea, încât îmi pare că mă aflu în iad și nu simt vreo altă mângâiere a lumii, ci mi-e silă și de această viață și plâng și mă tânguiesc, ca și cum eu aș fi cel care mă osândesc și cu toate că vă rog pe voi, nu sunt ascultat.

Mustrând, sunt disprețuit, învinuind, sunt urât, pedepsind, sunt în schimb pedepsit și izgonit ca dușman și făcând acestea nu pot să-mi aflu vreo odihnă. Mă gândesc să încetez și să-mi văd mai bine de păcatele mele, dar când socot să o fac pe aceasta, atunci se aprinde inima mea ca o flacără și iarăși mă găsesc în aceleași și mă scârbesc mai mult păcatele voastre, decât l-ar scârbi pe fiecare ale lui; și mă aprind și mă înflăcărez pentru voi și socotesc viața mea nefericită și nu mă pot dumiri cum am ajuns în asemenea nesimțire. Facem toate lucrurile noastre împotriva sufletelor noastre și ne sfâșiem pe noi înșine, mărind și jucând spre pierzarea noastră; și legând strâns sufletul nostru cu păcatele, ne veselim; iar pe cei care se străduiesc ca să ne dezlege din legături, îi sfâșiem; și dacă ne împiedică cineva să nu facem ceva potrivit sufletului nostru, îl lătrăm ca niște câini înfuriați și îl clevetim și nu ne astâmpărăm până ce nu săvârșim lucrul cel rău și ne pierdem sufletele noastre.

După aceea, cu vremea, ne obișnuim la asemenea rele și ne facem răi într-un chip oarecare firesc și nici că mai voim ca să ieșim din întunericul acestora și să ne venim într-un simțire. Zicem că suntem monahi și ne-am făcut mai răi ca mireni. Am făgăduit să flămânzim și să însetăm și să ne chinuim și nu ne rușinăm a înjura pentru o bucată de pâine, pe care poate și o cerem în afară de vremea rânduită pentru masă. Am venit la mănăstire ca să părăsim toate ale lumii, și părinți și frați și prieteni, iar noi nu încetăm a-i hrăni pe aceștia mai ales cu pâinea mănăstirii. Am lepădat lumea ca pe un dușman și iubim pe mireni și pe cele lumești mai mult decât sufletul nostru. Te întreb, frate, spune-mi când ai venit la mănăstire, ai crezut că este înviere, judecată și răsplătirea faptelor fiecăruia? Ai mărturisit că Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după faptele lui? Ori n-ai pus în mintea ta nici una dintre acestea? Spune-mi, când te-ai făcut călugăr și ai venit înaintea atâtor martori, ai avut scop ca să păzești făgăduințele ce ai făgăduit și contractele ce le-ai încheiat, prin care te-ai învoit cu Hristos? Ori ai făcut-o cu vicleșug și cu prefăcătorie? Că adică vrei să te faci frate de mănăstire și mădular al frățimeii, iar scopul tău a fost ca să mănânci și să bei și să-ți sature pântecul și lăcomia pântecului tău și să petreci viață fără de grijă și fără osteneală? De ai venit să te faci rob al lui Hristos și frate al nostru, păzește, te rog, poruncile lui Hristos și te

hotărăște să-L slujești cu sârguință, ca să arăți din fapte că ești creștin adevărat și să te faci și frate al nostru, iubitor de Dumnezeu, făcându-te întru toate asemenea nouă; și să suferi împreună cu ceilalți frați, ca un bun ostaș al lui Hristos, pentru a te încununa, a te slăvi și a te bucura împreună cu ei întru slava cea veșnică. Iar de ai venit cu viclesug, nu ca să te faci călugăr în adevăr, ci numai ca să mănânci și să bei, aflându-le pe toate de-a gata, ascultă ce-ți spun și eu în cele ce urmează. Află mai întâi că nu te-ai unit cu Hristos, ci ești potrivnic Lui și trădător, de vreme ce alta cugești cu mintea ta și alta făgăduiești cu gura. Și îți închipui că înșeli pe Dumnezeu cel cu totul neînșelat?

Acela vestește pe față la toți: „Nu vă îngrijorați pentru mâine, ce veți mânca sau ce veți bea sau cu ce vă veți îmbrăca.”. Și tu pentru asta te-ai făcut călugăr ca să ai bani și lucruri, pe care poate dacă erai mirean, nu le-ai fi avut? Apostolul Pavel poruncește: „Având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fim mulțumiți” și tu nu te mulțumești cu cele ce-ți trebuie, ci furi și îți însușești lucrurile mănăstirii pentru plăcerea și mângâierea trupească și vrei să fii frate întru toate cu cei care s-au ostenit mult pentru lucrul lui Dumnezeu. Iar de vezi pe unii frați ce se nevoieșc cu tot sufletul lor în postiri sau privegheri sau osteneli trupești, în umilință și necurmată rugăciune, ori în starea cea de toată noaptea, în slavoslovii și cântări duhovnicești, tu spui că ești străin și nu poți să le faci pe acestea și te ascunzi și nu vii la slujbe și îți închipui că îți folosește? Vai orbirii celei mai mari și nepriceperii și înșelăciunii cugetelor tale! Dar și mai rău decât asta, că dacă se ivește în fața ta și cea mai mică ispită ori te scârbește puțin egumenul, voind să te încerce, lezezi și schima aceasta, după cum eu am văzut pe mulți că ziceau: „Nu cumva oare am venit să fiu rob cuiva, ori ca să fiu ocărât?” O, ce nesocotință! N-ai venit frate, ca să te nevoiești împotriva vrășmașilor noștri nevăzuți, demonii? N-ai venit ca să te lupți cu patimile tale? Dar pentru ce ai voit ca să te faci ostaș al lui Hristos și să te numeri împreună cu frații ostași ai lui Hristos? Ca să primești plată și bucate și băuturi întocmai cu aceia? Și să stai ca la crâșmă și să dormitezi și să te îmbeți?

Dacă cumva cugești acestea, vai de tine în ziua judecății, când va veni dreptul Judecător ca să răsplătească fiecăruia după faptele lui și să ceară de la călugări legăturile și făgăduințele ce le-au făcut către El,

în fața multor martori, înaintea Sfântului Altar și a Sfinților Îngeri. Pentru că atunci când ne întrebă preotul „de ce ai venit, frate, căzând înaintea Sfântului Jertfelnic și a sfințiților însoțitori, dorești viața monahicească și petrecere îngerească?” Ce răspundem la acestea? Noi zicem: „Da, cinstite părinte!” Iar preotul zice iarăși: „să știi, frate, că de vreme ce ai venit cu împreună să te numeri cu slugile Împăratului Hristos, gătește-te pe sine de ispite, căci de acum înaintea vrășmașul nostru diavol, va iscodi mai mult orice meșteșug împotriva ta. Deci, trebuie să și flămânzești, să și însetezi, să și răcești și să fii scuipat și batjocorit și palmuit și să rabzi toate cele supărătoare ce ți se fac pentru Dumnezeu.” Și noi ce răspundem? Nu ne făgăduim ca să le pătimim și să le răbdăm toate acestea? Și la fiecare întrebare ce ne-o face preotul, nu zicem: „Da, cinstite părinte?” Nu mărturisim înaintea lui Dumnezeu și a Îngerilor să păzim înfrânarea și privegherea și rugăciunea și ascultarea până la moarte, către stareț și către frați?

Și acum am ajuns în această stare nefericită, că petrecem viața noastră cu atâta netemere de Dumnezeu și cu atâta disprețuire a poruncilor Lui, ca și când n-ar mai fi nimeni care să ne întrebe de asemenea făgăduințe ce le-am făcut? Și nu judecăm numai pe frați, dar și pe înșiși stareții noștri, apoi cântim și vorbim împotriva și blestemăm și facem aproape toate câte le urăște Dumnezeu și ne aruncă sufletele noastre în focul iadului? Unde ați auzit cândva asemenea înșelăciune și meșteșugire? Sau care diavol poate să iscodească vreun alt mijloc mai mare decât acesta spre pierzarea sufletelor noastre? Și mai bine să zic, ce altceva mai rău pot demonii să cugete și să iscodească spre pierzarea noastră? pentru că demonii, văzându-ne că suntem robiți voinței trupului, văd că ne înstrăinăm de darul Sfântului Duh și ne omorâm sufletele noastre, căci depărtarea sufletului de către Dumnezeu este moartea lui; și pentru care altă cauză poartă și aceștia război împotriva noastră? Căci tot războiul demonilor ce-l poartă împotriva noastră pentru aceasta este, ca să ne depărteze de către darul Sfântului Duh.

Dar noi, precum văd, chiar înainte de a ne lupta aceia, ne dezbrăcăm pe noi înșine de asemenea dar al lui Dumnezeu, prin aceea că nu plinim poruncile lui Dumnezeu și prin aceea că nu avem niciodată bunăvoință ca să-L căutăm din tot sufletul nostru; căci dacă L-am

căuta, n-am petrece viața noastră cu atât lenevire; de-am avea grijă pentru cele cerești, nu ne-am nevoi atât de mult pentru cele lumești; dacă am cugeta cele nepieritoare, n-am fi legați cu totul absolut de cele pieritoare; dacă am dori pe cele veșnice, n-am iubi în felul acesta pe cele trecătoare; dacă am iubi pe Dumnezeu, nu ne-am întoarce așa de mult de la cei care ne povățuiesc către El; dacă ne-am sili ca să lucrăm fapte bune, nu ne-am lipsi de învățătorii faptelor bune; dacă am primi cu bucurie postul, nu am cărti niciodată pentru lipsa bucatelor și a băuturilor; dacă ne-am nevoi ca să ne înfrânăm de la patimi, nu am sluji cu silință plăcerilor; de am avea credință adevărată, n-am face lucrurile celor necredincioși; dacă am avea în inima noastră frică de Dumnezeu, nu ne-am împotrivi robilor celor adevărați ai lui Dumnezeu, pentru orice lucru bun; dacă am avea smerenie, nu am nesocoti pe robii lui Dumnezeu; dacă ne-am învrednici să dobândim adevărata dragoste, am cunoaște și pe Dumnezeu, am alege mai degrabă nu numai să fim necinstiți, dar și pedepsiți și a fi nedreptățiți și a fi necăjiți și a suferi cu bunăvoință orice ispită și strâmtorare pentru dragostea lui Hristos.

Dar acum suntem atât de mult robiți de patimi și întru atâta orbire și prostime ne aflăm, încât nici nu ne venim întru simțire ca să cunoaștem în ce fel de rele ne găsim, nici nu știm deloc că suntem în această stare ticăloasă. Pentru aceea și de ne-ar învăța cineva pentru vreun păcat oarecare, răspundem în așa fel, ca și cum n-am fi auzit niciodată dumnezeieștile Scripturi și îi zicem: „Oare și acest lucru este păcat și din ce cauză se numește acesta păcat?” De ne-am păzi noi măcar de cele mai mari rele, pentru că Dumnezeu nu va face atâta întrebare pentru cele prea mici. Și cine le zic acestea? creștinii, fiii lui Hristos, care au făcut atâtea făgăduințe către Dumnezeu, când s-au botezat și mai ales monahii, care au făcut a doua legătură și mărturisire cu Dumnezeu. Cei care poartă chipul călugăresc ca pe o virtute și au numele de monah în loc de sfințenie, cei care au făcut legătura cu Hristos ca să părăsească lumea și toate cele din lume și care au mărturisit ca să părăsească și părinți și rude și prieteni și au făgăduit că vor fi supuși părintelui lor duhovnicesc ca însuși lui Dumnezeu și vor păzi viața pustnicească, grijindu-se până și de privire și de orice cuvânt nelucrător, iar acum gândesc că nu este păcat pizma și clevetirea și cărtirea și vorbirea împotriva și minciunile, viețuirea deosebi și jurământul și de a fura pe ascuns vreun lucru al mânăstirii, spre a-l

avea ca al lor, ori ca să-l dea la alții, fără de știrea proestosului; și de acestea încă gândesc că nu este nicidecum păcat, prin aceea că chivernisesc rău ascultările lor, adică făcând la slujbele lor ceva cu părtinire ori cu împătımire ori cu răutate ori cu pizmă, ori fără conștiință și după osteneală.

O, omule, nu te înfricoșezi auzind în fiecare zi pe Dumnezeu care îți zice: „Cuvânt deșert să nu iasă din gura voastră; căci, amin, zic vouă, și pentru cuvântul deșert veți da răspuns! Și pentru un pahar cu apă rece veți lua răsplată”. Nu auzi!?...

VIATA SFÂNTULUI DANIL SIHASTRU DE LA MÂNĂSTIREA VORONEȚ

Acest bărbat sfânt a fost din tinerețile sale împodobit de Dumnezeu cu daruri alese, asemenea unui pom încărcat de roade. El s-a născut dintr-o familie de oameni săraci, de pe moșia Episcopiei de Rădăuți și a primit din botez numele de Dumitru.

Pe când lucra pe moșia mănăstirii împreună cu monahii, fiind încă băiețandru, a prins multă dragoste de viața călugărească, învățând pravila și ascultând sfaturile monahilor.

Evlavios la suflet și cu inima plină de smerenie și blândețe, tânărul Dumitru a îndrăgit calea Domnului și părăsind deșertăciunile vieții, a intrat în cinul monahicesc, primind metanie în mănăstirea Rădăuților. Numele lui de călugărie a fost David. Acolo a avut prilejul ca să urmeze școala episcopiei din Rădăuți, adăptându-se cu lăcomie din izvoarele învățăturii celei mântuitoare.

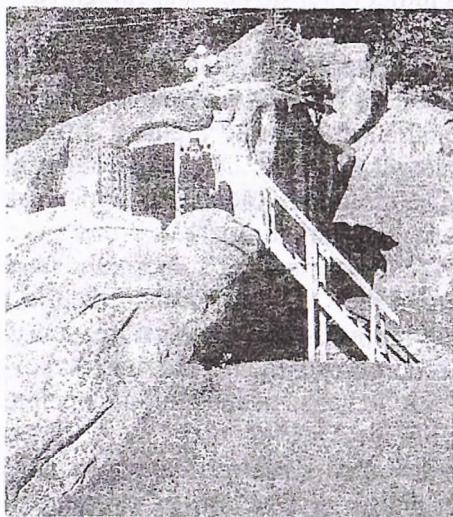
Sporind cu învățătura, el sporea și la îmbunătățirea vieții întru cele duhovnicești. Luminându-se la cele dinăuntru prin rugăciuni fierbinți și tot felul de nevoițe, s-a învrednicit în scurtă vreme de darul tîmăduirilor și al proorociei. Pe lângă acestea, mai avea și darul sfătuirii duhovnicești, din care se vedea adâncă lui înțelepciune pe care o primise de la Dumnezeu.

Cuviosul David (adică sihastrul Daniil de mai târziu), n-a rămas multă vreme în mănăstirea Rădăuți, ci s-a retras în Mănăstirea Sf. Lavrentie, aproape de Vicovul de Sus, pe locul care se numește Lavra (unde a fost pe vremuri lavră de călugări).

În mănăstirea aceasta, el urmează aceeași viață înaltă, petrecându-și vremea în rugăciuni fierbinți, pe care le făcea stând în genunchi, cu post și cu multe osteneli. Lucrul mâinilor era împletirea coșurilor de nuiiele, iar hrana lui erau verdețurile și rădăcinile. În chilia lui nu se stingea lumina niciodată în vremea nopții. Era aspru – atât cu el însuși, cât și cu alții – însă la toate avea dreaptă socoteală. Mulți oameni se foloseau din viața și din sfaturile lui.

Odată, fiind trimis de egumenul mănăstirii la târgul din orașul Siret, a întârziat prea mult, fiind silit de credincioși ca să le dea sfaturi. Pentru asta, egumenul l-a canonisit foarte aspru. Tânărul David a împlinit canonul fără de cărtire, însă după aceea n-a mai stat în mănăstire, ci s-a retras în singurătate, în Valea Pârâului Putna, pentru a-și împlini fără piedică, nevoințele sale.

Odată cu retragerea lui la pustie, cuviosul David a îmbrăcat schima cea mare, primind numele de Daniil. Și-a ales locul de sihăstrie tocmai unde se varsă apa Viteului în pârâul Putnei, acolo era locul cel mai sălbatic și mai depărtat de lume. În partea stângă a Putnei, cum urci la deal prin codrii cei nepătrunși, se ivesc niște stânci uriașe de gresie. Într-una din stâncile acestea, a început să-și sape locuința sa cuviosul nostru Daniil.

Chilia de piatră în care s-a nevoit smeritul între monahi, Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul de lângă Mănăstirea Putna.

Ani întregi s-a ostenit cuviosul, ciopbind stâncă cea vârtoasă, până când și-a făcut o încăpere pentru locuință și alta pentru Paraclis, care se văd până în ziua de astăzi și poartă numele Sfântului Daniil Sihastru. Viața lui cea minunată n-a putut să rămână tănuită de lume. Aroma cea duhovnicească a faptelor s-a răspândit în toate părțile. Au început să curgă spre chilia lui mulțime de credincioși, unii mergeau pentru sfaturi, iar alții pentru a se tămădui de felurite boli. Toți îl cinsteau ca pe un sfânt, căci pe lângă altele, cuviosul Daniil avea și darul proorociei.

Era cunoscut și cinstit nu numai de poporul cel simplu, ci de însuși Voievodul țării și de toți boierii. După toate mărturiile istoriei, se poate vedea cât de mult s-a împrietenit cu Ștefan cel Mare, încă din anii tinereții lui, când era stăpân în Moldova Bogdan, tatăl lui Ștefan. Cuviosul Daniil era mai în vârstă ca Ștefan, care îl avea la mare evlavie pentru faptele lui cele minunate și mai ales pentru adâncă lui înțelepciune.

Unii scriitori de azi sunt de părere că voievodul Ștefan a cunoscut pe Sihastru abia atunci când a fost țara în primejdie, după înfrângerea Moldovenilor la Valea Albă. Adevărul însă este că Ștefan Vodă îl cunoștea pe Sihastru încă din tinerețe, înainte de a se urca pe tronul țării. El venea adesea la chilia Sfântului, pe vremea când se liniștea pe Valea Putnei, și uneori petreceau împreună mai multe zile de-a rândul, ascultând învățăturile lui și dormind pe o prispă de piatră, după cum povestesc oamenii din apropiere, căci au auzit de la bătrânii lor. Apoi, când tatăl voievodului Ștefan a fost ucis la Reușeni (de Petru Asan), atunci tânărul Ștefan vine iarăși la chilia Sihastrului, unde află mângâiere și îmbărbătare în necazul lui cel mare. Atunci – spune tradiția – i-a proorocit Sf. Daniil tânărului Ștefan că va ajunge voievod al țării, după cum s-a și împlinit cuvântul. Asta a făcut ca numele lui să fie și mai cinstit în fața poporului.

Din această vreme, aproape toată viața Cuviosului Daniil se împletește cu faptele cele mărețe ale voievodului Ștefan. Aceasta se dovedește din istoriile vechi ale cronicarilor, din diferite inscripții și din tradiție.

Voievodul, în marea lui evlavie, îl asculta totdeauna și pentru aceasta l-a blagoslovit Dumnezeu cu multe biruințe asupra vrășmașilor țării, mai ales asupra păgânilor Turci. De aici putem înțelege pentru ce

Voievodul Ștefan a primit numele de: „Cel Mare și Sfânt.” Căci mai toți oamenii cei mari, care au avut legături cu sfinții și au ascultat de sfatul lor, au ajuns și ei la sfințenie (cum au fost Sf. Împărat Constantin cel Mare, Teodosie cel Mare, Iustinian cel Mare, Voievodul Neagoe Basarab, Mircea cel Bătrân și alții).

Pe când sihăstrea Cuviosul Daniil pe Valea Putnei, fiind cercetat odată de Voievodul Ștefan, Cuviosul îl sfătuiește ca să înalțe o mănăstire în acele locuri frumoase și liniștite. Voievodul l-a ascultat și a zidit acolo vestita Mănăstire Putna, unde se află și mormântul lui Ștefan Vodă. Această mănăstire a fost sfințită în anul 1471; mănăstirea nu este departe de chilia Sihastrului Daniil. La această sfințire au luat parte Mitropolitul țării, Teoctist, Episcopul Tarasie al Romanului, Antim Teodor de la Bistrița, arhim. Iosaf de la Neamț, care a ajuns apoi egumen la Putna.

Ștefan cel Mare ar fi dorit ca să-l pună stareț la Putna pe Cuviosul Daniil, ca cel care era părintele lui duhovnicesc, însă Cuviosul n-a voit egumenia, ci s-a retras la chilia lui. După aceea, părintele nostru Daniil n-a mai avut liniște în Sihăstria lui ca mai înainte. Valea Putnei era mereu călcată de trăsurile boierești, care vizitau mănăstirea Putna și din evlavie treceau și pe la chilia Sihastrului Daniil. Sfântul a început să se gândească la un alt loc de liniște, mai ferit de lume. Dar tocmai în vremea aceea, s-a săvârșit din viață mitropolitul țării, Teoctist. Și, după cum spune tradiția, Ștefan Vodă avea ca scop să-l aducă la scaunul mitropoliei pe Sf. Daniil Sihastrul.

S-au pregătit toate pentru alegerea lui și s-a pornit mult alai, soborul clericilor de la Suceava cu boierii cei mari spre chilia Sfântului. Dar în noaptea aceea, Cuviosul luase drumul prin munte spre Voroneț. Trimișii Domnului și Soborul au aflat chilia sihastrului goală.

Sfântul Daniil – având oarecare semne despre planul Voievodului – a apucat înainte calea pustiei. A trecut munții Obcina Mare, apoi pe apa Voronețului, care se mai numește și apa Corbului și a ajuns în niște locuri sălbatice și necălcate de oameni. Acolo, sub stâncă Șoimului, pe apa Voronețului, și-a făcut noua lui chilie.

Mai la vale de la chilia lui era mănăstirea de călugări, unde era egumen Misail pe la 1471. Biserica aceasta de lemn a fost zidită apoi din piatră de Ștefan, după îndemnul Sf. Daniil.

În scurtă vreme, a mers vestea iarăși prin țară despre faptele lui și lumea a început să-l caute, iar ucenicii roiau împrejurul lui ca și albinele.

Sfântul Daniil era acum bătrân și mergea aplecat, sprijinindu-se în toiag. El vindeca felurite boli, avea adeseori vedenii minunate și spunea mai înainte cele viitoare. Mulți dintre ucenicii lui au avut viață înaltă, iar unii au ajuns până la scaunul Mitropoliei, cum a fost mitropolitul Grigorie Roșca, ucenicul Sfântului.

DANIIL SIHASTRUL

(1476)

Sub o râpă stearpă, pe un râu cu spume,
Unde un sihastru a fugit de lume,
Cu vărsarea serii un străin veni,
– Ștefan al Moldovei, vine a-ți vorbi!
– Ștefan al Moldovei! – Daniil îi spune:
„Să aștepte afară! – sunt în rugăciune!”
– „Bunule Părinte! sunt rănit și-învins;
Însăși a mea mamă astăzi m-a respins!
Vin să-ți cer povață: „dacă nu-i mai bine
Turcilor Moldova de-astăzi să se-nchine?”

Daniil sihastrul domnului a zis:

– „Mă înșală auzul, ori eu am un vis?
Capul ce se pleacă paloșul nu-l taie;
Dar cu umilință lanțul încovoaiel!
Ce e oare traiul „dacă e robit?
Sărbătoare-n care nimeni n-a zâmbit.
Viața și robia nu pot sta-mpreună,
Nu e tot deodată pace și furtună.
Doamne! Tu ai dreptul a schimba-n mormânturi
Pentru ne-atârnare oameni și pământuri;
Dar nu ai pe-acela ca să-i umilești;
Poți ca să-i sfârâmi, dar nu să-i robești!
Dacă mâna-ți slabă scepstrul ți-o apasă,
Altuia mai vrednic locul tău îl lasă!

Căci este mai bine „supus” lăudat,
Decât cu rușine „domn” și „atârnat”!

După aceste vorbe, Ștefan strânge-oștire
Și-nvingând păgânii, înalță-o mânăstire!

(după Dimitrie Bolintineanu)

Când țara Moldovei se afla în pericol, Voievodul Ștefan alerga la chilia Sf. Daniil pentru a-i cere rugăciuni și sfaturi. Așa de pildă după lupta cu Turcii de la Valea Albă, unde moldovenii avură pagube mari, Ștefan Vodă a mers la chilia Sf. Daniil. Iată cum scrie cronicarul Ioan Neculce despre vremea aceea:

„Iar Ștefan Vodă, mergând de la Cetatea Neamțului în sus pe Moldova, a mers pe la Voroneț, unde trăia un părinte sihastru, pe nume Daniil. Și bătând Ștefan Vodă în ușa sihastrului să-i descuie, a răspuns sihastrul să aștepte Ștefan Vodă afară, până își va isprăvi ruga. Și după ce și-a isprăvit sihastrul ruga, l-a chemat în chilie pe Ștefan Vodă. Și s-a spovedit Ștefan Vodă la dânsul.

Și l-a întrebat Ștefan Vodă pe sihastru ce va mai face, că nu poate să se mai bată cu Turcii: închina-va oare țara la Turci, au ba? Iar sihastrul a zis să nu se închine, că războiul este al lui. Numai că, după ce va izbândi, să facă o mânăstire acolo, în numele Sf. Gheorghe, care să fie hramul Bisericii.

Deci a purces Ștefan Vodă în sus, pe la Cernăuți și pe la Hotin, și a strâns oaste, feluri de feluri de oameni, și a purces în jos. Iar Turcii înțelegând că va veni Ștefan Vodă cu oaste în jos, au lăsat și ei Cetatea Neamțului de a o mai bate și au început a fugi spre Dunăre. Iar Ștefan Vodă a început a-i goni din urmă și a-i bate până i-a trecut Dunărea. Și întorcându-se înapoi Ștefan Vodă, s-a apucat de a făcut Mânăstirea Voronețului și a pus hramul Bisericii-Sfântul Gheorghe.” (din „O seamă de cuvinte” de Ion Neculce).

După cum se vede, cuviosul Daniil era destul de cunoscut de Ștefan Vodă, pentru aceasta nu se sfiește să-i zică să mai aștepte afară. Iar îndemnurile lui către Voievod erau mai ales pentru zidirea mânăstirilor și ajutorarea celor nevoiași. Prin cuvântul Sfântului, se preamărea Dumnezeu și Sfintele Locașuri, iar darul lui Dumnezeu preamărea pe evlaviosul Voievod, care dădea ascultare Sfântului.

Sfântul Daniil a ajuns să vadă cu ochii împlinirea dorinței sale, căci la 1488 a fost sfințită Mănăstirea Voronețului, pe vremea egumenului Efrem.

După spusele tradiției, Sf. Daniil ar fi fost stareț în Mănăstirea Voronețului după Efrem, care a fost pe vremea sfinției sale. Acest lucru se dovedește și din slovele care sunt pe mormântul lui. La anul 1488, 17 August, Ștefan Vodă dăruiește mănăstirii Voroneț Toplița Rece și Suha Mare cu toate poienele și muncellele, cu izvoarele Răcăoane, Astra și Negrileasa.

La moartea starețului Efrem, Sf. Daniil se afla în mănăstire, fiind silit de bătrânețe să părăsească sihăstria lui cea mult iubită. Pentru aceasta, soborul mănăstirii Voroneț îl alege stareț. Nu mult după 1488, viteazul nevoitor, împovărat de mulțimea anilor, își dă sufletul în mâinile Domnului. A fost îngropat în pronaosul Bisericii, în partea dreaptă.

La înmormântarea Sfântului, după cum spune tradiția, a fost de față și Voievodul Ștefan, cu un mare sobor de clerici. Din porunca Voievodului, s-a așezat pe mormântul lui o lespede frumoasă de gresie. Pe această lespede sunt săpate următoarele cuvinte: „Acest mormânt este al părintelui nostru David, ca schimonah Daniil”. Inscripția este simplă, fără cuvinte de slavă, după cum a fost și viața lui, simplă și smerită. După cinstita lui adormire, evlavia credincioșilor n-a conținut și nici nu s-a micșorat, ci mai vărtos a sporit prin mulțimea minunilor care se făceau la mormântul lui.

Veneau vlădicii și poporul din depărtare pentru a săruta cinstitele lui moaște și toți aflau ajutor și mângâiere în boli și necazuri. Numele Sf. Daniil Sihastrul și vestea minunilor lui se răspândește în toate colțurile țării și ajunge să fie cunoscut și de alte nații. De pildă, vestitul teolog ucrainian Zaharia Kopistemschi, când pomenește despre Sfinții Români, în cartea sa „Paidonia” scrie și despre Sfântul Daniil de la Voroneț numindu-l „ciudovoreț” – făcător de minuni.

De asemenea, Cuviosul Daniil este trecut pe lista Sfinților moldoveni în actele curții imperiale din Rusia, scrise de către Șambelanul Andrei Nicolaievici Muravier. Lista aceasta cu Sfinții Români a fost cerută de Mitropolia Moldovei în anul 1857. În actul acesta sunt trecuți 17 Sfinți Români cu viețile lor, între care și Sf. Daniil.

Șiragul Sfinților români era destul de bine cunoscut și se găsea prin mănăstirile noastre, de unde ajungea cunoscut și de străini, cum este cazul cu teologul rus de mai sus.

În volumul IV din Viețile Sfinților scris de mitropolitul Dosoftei al Moldovei, la pagina 152, se află scrise următoarele: „Deci mulți sfinți se fac, și până astăzi se fac... căci în vremea de acum mulți sfinți sunt de petrec cu noi, pe care numai Dumnezeu îi știe la învierea lor. Dar tocmai din români mulți sunt, la care le-am și văzut viața și traiul lor, dar nu au fost cunoscuți, în afară de Daniil de Voroneț și Rafail de Agapia; am sărutat și sfintele lor moaște”.

În cartea „Oratoriul” a Ep. Mehilședec, se spun între altele și acestea: „Daniil de la M-rea Voroneț, contemporan cu Marele Ștefan. Acest cuvios a îmbărbătat la luptă contra Turcilor pe marele erou, după înfrângerea ce suferise de la ei la Valea Albă”.

Cuviosul Daniil între sfinți se mai poate vedea și din mineiele vechi și din unele mai noi, precum și în unele poezii, cum este poezia „Daniil Sihastru” a lui D. Bolintineanu, după cronicarul Neculce. În afară de aceste mărturii care se găsesc prin cărți, mai sunt și diferite hrisoave din vremea veche, care pomenesc numele lui, socotindu-l ca sfânt. Așa, de pildă, într-un act al voievodului Iliăș Mareș din anul 1531, 21 Martie, se întărește dania mitropolitului Grigorie de la Voroneț, unde zice: „este hramul Sf. Mare Mucenic Gheorghe... și unde se odihnește Sfântul stareț Daniil.”.

Într-unul din actele Mitrop. Grigore Roșca, ucenicul Sf. Daniil, mitropolitul cere ca să fie pomenit între ctitori și anume zice: „după pomenirea Sfântului Daniil, a treia zi”.

În actul voievodului Alex. Lăpușeanu din anul 1558, 5 Aprilie se întărește Mănăstirii Voronețului satul Drăgăești, „unde este hramul Sf. M. M. Gheorghe și unde este Sfântul Stareț Daniil”.

Apoi, într-un hrisov al voievodului Petru Șchiopu, din Iunie 1575, se pomenește iarăși despre „moaștele Sfântului Stareț Daniil”.

Iar din actul voievodului Ieremia Movilă din 17 Dec. 1599, se întăresc alte ctitorii ale M-rii Voroneț, satele Trăisteni, Tăcnauca și Hlinovoda cu iazuri și mori.

Toate aceste hrisoave domnești ale M-rii Voronețului vorbesc despre Sf. Stareț Daniil sau despre Moaștele Preacuviosului de Dumnezeu

rugător Părintele nostru Daniil cel Nou. Ele vorbesc despre sfințenia lui și adevăresc că a fost stareț la Voroneț.

Însă pomenirea Sf. Daniil a rămas încă și mai vie în sufletele ucenicilor săi, cum a fost mitropolitul Roșca Grigore, vărul voievodului Petru Rareș, care avea metanie din Voroneț, unde s-a retras la urmă din scaun și monahul Ioan, care scrie în cartea sa slavonă „Viața Sf. Efreem” această însemnare: „Am dat această carte la M-rea Voronețului, unde din fragedă tinerețe și din copilărie, m-am făgăduit lui Dumnezeu cu rugăciunile Sfânt Părintelui nostru Daniil cel Nou și unde am primit mântuitorul și îngerescul cin”.

Deși nu se află alte mărturii scrise de la alți ucenici ai Sfântului, însă urmele lor au rămas în toate părțile Moldovei și mai ales prin pustietățile din Munți, unde au întemeiat schituri și mănăstiri, ținând aprinsă flacăra credinței și pomenirea starețului neștearsă până azi.

Moaștele Sf. Daniil odihnesc până azi în M-rea Voroneț. Numai o parte din ele, și anume un deget, cu care a arătat lui Ștefan unde să zidească M-rea Putna, este dăruit M-rii Putna de către Egumenul Ghedeon în 1749 și este făcător de minuni. Dar viața aceea minunată a Cuviosului n-a rămas numai în amintirea ucenicilor lui și a credincioșilor care l-au cunoscut, ci și în locurile unde a trăit numele lui se întâlnește la tot pasul.

Mai cu seamă în Valea Putnei, unde sunt chiliile lui, bine cunoscute. Aici stânca este scobită cu dalta și are 2 încăperi: un paraclis cu 3 despărțituri, lung de 9,25 m și înalt de 2 m și o chilie sub paraclis, unde locuia el. În preajma chiliei lui era peștera unei căprioare, unde se zicea că-și adăpostea calul Ștefan Vodă, când venea la Sf. Daniil.

DESPRE ICOANA SF. DANIL

La M-rea Voroneț se află zugrăvită icoana Sf. Daniil pe perețele din afară al Bisericii. Zugrăveala este făcută pe vremea Mitropolitului Grigore Roșca (ucenicul Sf. Daniil) la anul 1547, după moartea acestuia. În tinda Bisericii este o altă icoană a Sf. Daniil, alături de Mitropolitul Grigore. Lângă capul Sfântului scrie cu litere slavone: „Sf. Daniil”.

O altă icoană se află într-o Evanghelie, dăruită Mănăstirii de către Mitropolitul Grigore. Alte chipuri ale Sfântului, asemenea cu cele

amintite (copii) se mai află pe icoanele vechi ale hramului, care se așezau pe analog lângă mormântul Sfântului.

Din toate mărturiile acestea scrise și nescrise, precum și din minunile care se fac până azi la mormântul lui, este „absolut dovedit că Daniil Sihastrul este Sfânt și că s-a bucurat de o cinstită publică în întreaga Moldovă, fiind cunoscut cultul lui și peste granițe, până la Kiev” (cum se arată în cartea lui Stan, pag. 33).

După pilda vieții lui Avva Daniil, au petrecut prin văile Carpaților, mai ales pe valea Sucevei și a Putnei o mulțime de călugări, care și-au luat schima cea mare și mulți din ei au primit cununa sfințeniei, fiind cinstiți de popor, alături de Sf. Daniil. De pildă: La Mănăstirea Moldovița era Sfântul Vasile Ieroschimonahul, pomenit în Palidonia lui Kopistemschi ca „făcător de minuni”.

La Sucevița, pe dealul Turcoiului, a petrecut viață sfântă monahul Isaachie („cel ce stăpânea duhurile”) – după D. Dan, publicat de Academia Română.

La Mănăstirea Putna a trăit în Sihadrie Sfântul Rafail Schimonahul – din ale cărui moaște se păstrează o parte, ferecate în argint, cu inscripția: „Teoctist, numit după cinul schimonahicesc – Rafail”.

La Mănăstirea Voroneț, Sfântul Daniil are ca vrednic urmaș de sihadrie pe Ieroschimonahul Epifanie, pe la anii 1660, de care amintește Veniamin Costache în „Patericul Sfinților din Moldo-România”.

Iar la Mănăstirea Rădăușului se aflau prin sec. al XVII-lea moaștele întregi ale Sfântului Leontie, un Ieroschimonah făcător de minuni (vezi Sfântul Irinarh, precum și Mitropolitul Dosoftei).

Deci, sămânța aruncată de Sfântul Daniil Sihastrul a adus roade bogate în toate părțile Moldovei de Sus, făcând astfel începutul organizării vieții mănăstirești din aceste părți.

Este de însemnat că Sfântul Daniil umbla într-o rasă țesută din păr de capră, era luminat la față și dulce la cuvânt. Înțelepciunea vorbelor lui îi făcea pe toți să se minuneze și să-l cinstească.

Pentru asta și voievodul Ștefan a căutat să facă prietenie cu el și l-a avut ca părinte duhovnicesc până la moarte. Deși unii istorici susțin că Sf. Daniil este rudenie cu Ștefan cel Mare, deoarece – zic ei – avea așa de mare îndrăzneală la el. Însă pentru un bărbat îmbunătățit și sfânt

cum era Daniil, nu este nevoie ca să fie rudă cu dregătorii țării pentru a le câștiga prietenia. Sfințenia vieții câștigă cinstea și încrederea atât a poporului, cât și a voievodului.

Pentru trecerea Cuviosului Daniil în rândul sfinților nu s-au făcut soboare și nici nu s-au încheiat acte oficiale, căci el a fost socotit ca Sfânt încă din vremea când era în viață, iar după cinstita lui adormire, nimeni nu s-a îndoit de sfințenia lui, nici chiar străinii, căci prin minunile care se făceau la mormânt și prin felul cum se îplineau proorociile lui, toți îl aveau ca Sfânt. (Prelucrată după un studiu de Preot Petru Rezuș din revista „Studii Teologice” nr. 3-4, 1954, București).

După trecerea anilor, Sfântul Daniil Sihastrul a fost canonizat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1992, cu zi de prăznuire la 18 decembrie.

SFÂNTUL DANIL SIHASTRUL

Condacul I, glas 3

1

Ca un înger pământesc
Ai vețuit în pustie
Daniile, om ceresc
Și lauda României.

2

Vestea ta se răspândește peste hotare,
Darul tău este lumină și vindecare,
Ca albinele sporindu-ți
Mulțimea ucenicilor.

Troparul, glas 5

3

Depărtat de lume ai petrecut
Și din apa darului ai băut,
Izvorând tămăduiri
Credincioșilor creștini.

4

Întru rele pătimiri,
Preacuvioase Părinte,
Iar astăzi te veselești
Întru locașuri cerești.

Condacul II, glas 3

5

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei
Și pe mulți i-ai îndulcit cu rodul înțelepciunii,
Darul tău la mulți le este tămăduire,
Viața ta, icoană sfântă de mântuire,
Iar povața ta se-arată lumină voievozilor.

Megalinarii

6

Fugind de slava lumească, te-ai depărtat în pustie
Și locuință cerească făcut-ai din „Sihăstrie”,
Pe mulți vindecându-i de boli
Prin rugăciunile tale.

*

* * *

Daniil Sihastrul cel minunat,
Steaua Bucovinei și izvorul cel neseecat,
Astăzi se cinstește de neamul românesc
Iar Sfinții dimpreună la ceruri prăznuiesc.

*

* * *

Țara Românească cea cu dulce grai
Îl mărește astăzi pe odorul ales din Rai,
Pe marele Sihastru vestit întru norod
Și povățuitorul lui Ștefan-Voievod.

LA MORMÂNTUL SFÂNTULUI DANIL SIHASTRUL

1

Din „munții cei veșnici”, Părinte,
Privind acum spre noi,
Mai alinează durerea
Celor care-s în nevoi!

2

Când țara se cotopește
De neamul celor „plăviți”,
Oblăduiește-i din ceruri
Pe bieții Români asupriți!

3

Precum lui Ștefan – în viață –
I-ai dat curaj la război,
Și astăzi pe poporul nostru
Întărește-l în nevoi!

4

Și după cum Valea Putnei,
Cu darul tău s-a mărit,
Slăvește și astăzi, Părinte,
Pe neamul tău cel smerit.

5

Din Bucovina lui Ștefan
Pe cinstiții tăi ucenici,
Să-i întărească la luptă
Pe „ai credinței voinici”!

6

Și valul înșelăciunii
Din strămoșescul pământ,
Să-l risipești, Cuvioase,
Cu darul tău mare și sfânt!

7

Iar „vița cea românească”,
Care de „ger” s-a pălit,
S-ajungă iar roditoare,
Precum oarecând a rodit!

CUVÂNTUL 1

Învățăături folositoare pentru monahi

Au venit odată șapte frați de la Alexandria către avva Macarie, ispitindu-l pe el, și au zis: „Spune-ne, părinte, cum să ne mântuim?” Iar bătrânul, suspinând, a zis: „O, fraților, fiecare din noi știe cum să se mântuiască, dar nu voim să ne mântuim”. Și au zis către dânsul: „Foarte mult voim să ne mântuim, dar nu ne lasă pe noi gândurile cele rele. Ce vom face?” Bătrânul a răspuns: „De sunteți monahi (adică singuratici) ce căutați cu mirenii? Sau pentru ce vă apropiați unde petrec mirenii? Cei ce s-au lepădat de lume și s-au îmbrăcat în cinul cel sfânt, și petrec între mireni, se amăgesc pe sine. Că în zadar este toată osteneala lor, și departe sunt de frica lui Dumnezeu. Că de la mireni nimic alta nu dobândim decât odihnă trupească. Și unde este odihnă trupească, acolo nu poate locui frica lui Dumnezeu și mai ales în monah, că monahul pentru aceasta se numește monah, adică singuratic, pentru că noaptea și ziua vorbește cu Dumnezeu și cugetă numai cele ce sunt ale Lui, având trupul pe pământ.

Iar monahul, cel ce petrece cu mirenii și zăbovește cu dânșii mai mult decât o zi, sau cel mult două și aceasta pentru trebuința cea de nevoie și pentru că nu poate să trăiască în alt fel, adică pentru a-și vinde lucrul mâinilor sale și să cumpere cele spre trebuința sa, trebuie să se întoarcă degrabă și să se pocăiască înaintea lui Dumnezeu curat pentru acele zile cât a stat în lume pentru nevoia firii. Cel ce nu face așa, ci adeseori merge la mireni, nesilindu-l vreo nevoie, sau zăbovește împreună cu ei, nu este cu adevărat monah, nici se va folosi cândva, ci mai vârtos acestea va dobândi din petrecerea cu mirenii: adică la început, când se apropie de ei, își înfrâneză limba, postește și se smerește, până ce se va face cunoscut și va ieși vestea lui, că **cutare monah este robul lui Dumnezeu**, și îndată satana pune în mintea mirenilor să-i aducă lui toată trebuința de vin și de untdelemn, de aur și de tot felul, zicând pentru dânsul: „Sfântul, Sfântul”. El auzind cuvântul acela, „sfântul”, se trufeste, smeritul și începe să șadă cu ei, mâncând, bând și odihnindu-se. Și la cântarea de psalmi, sculându-se, își înalță glasul său ca să zică mirenii că cutare monah cântă și

priveghează, și să-l laude. Și când aude laude mai mult se trufește și se înalță. Și atunci se duce de la el cu totul smerenia.

Deci, dacă îi va zice lui cineva vreun cuvânt aspru, el răspunde mai aspru. Și slava deșartă crește în el. Încă și pofta mai tare se aprinde în el, văzând adesea ori femei și copii și auzind cuvinte lumești. Pentru aceasta și precurvește în toate zilele și nu simte. Că zice: „Tot cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, iată, a precurvit cu dânsa în inima sa”. Apoi se ispitește să adune cele de trebuință peste an, pentru sine și pentru cei ce vin la el. Și din această pricină adună aur și argint. Și deci, nu încetează să adauge la răutățile sale, până ce dracii îl vor amăgi pe el desăvârșit, depărtându-l de la Dumnezeu și aruncându-l în prăpastia iubirii de argint. Căci iubirea de argint este rădăcina a tuturor răutăților, precum a zis Apostolul. Și pe cât este de departe cerul de pământ, așa este de departe monahul cel iubitor de argint de slava lui Dumnezeu. Monahul care aude vorbe lumești, cu adevărat are trebuință de multe rugăciuni ale sfinților Părinți, de vor putea să-i folosească, că celui ce se aruncă pe sine la moarte, cine îi va ajuta? Nu auzim pe Sfântul Apostol Ioan, zicând: „Nu iubiți lumea, nici cele din lume; de iubește cineva lumea, dragostea lui Dumnezeu nu este în el”. Și pe Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului, îl auzim, spunând: „De se pare cuiva că este prieten lumii, vrășmaș lui Dumnezeu se face. Că dragostea lumii acesteia este vrajbă către Dumnezeu”.

Deci, să fugim, fraților, de lume, precum fuge cineva de șarpe, că cel ce este mușcat de șarpe sau moare, ori cu greu se face sănătos. De folos ne este nouă să avem un război, și nu multe și nenumărate. Spuneți, fraților: Părinții noștri unde au dobândit faptele bune, în lume sau în pustie? Arătat că în pustia cea neumblată de mireni. Iar noi de suntem în lume, cum vom putea să dobândim fapta bună? Că de nu vom flămânzi și de nu vom înseta și nu ne vom depărta de materiile lumii și nu vom muri la toate trebuințele trupului, cum vom fi vii cu Sufletul?

Cum vom dobândi Împărăția Cerurilor? Că ostașul, de nu se va lupta la război, și va birui și după aceea va da și bani, nu se învrednicește de cinste. Iar noi, mâncând și bând și între mireni petrecând, între care am fost și mai înainte, cum ne vom învrednici de Împărăția Cerurilor? Monahul care are aur, argint, sau materii, acela nu crede că Dumnezeu

poate să-l hrănească pe el, Cel ce hrănește și fiarele și vietățile din mare.

Dacă, prin urmare, nu credem că poate să ne dea nouă pâine, atunci nici Împărăția Lui nu poate să ne-o dea nouă. Și dar, la ce ne ostenim noi? Spuneți-mi, fraților: Îngerii în cer aur și argint grămădesc, sau slava lui Dumnezeu? Și noi, pentru ce ne-am depărtat de lume? Ca iarăși bani să adunăm? Sau ca să ne facem Îngeri? Au nu știți că această ceată ce a căzut din cer se împlinește din monahi?

Că aceasta însemnează chipul nostru, „îngeresc” cum este numit de toți.

CUVÂNTUL 2

Nu se cade să râvnim bunătățile trecătoare, privind spre slava deșartă

De slava deșartă se cuvine foarte mult să fugim, care nu ne depărtează de osteneți, mai înainte de a ne osteni, ci după osteneți, de cununi ne jefuiește vrășmașa mântuirii noastre cea cu anevoie de prins. Ea își întărește pândirile cele asupra noastră lângă bolțile cele cerești și se silește să surpe bunătățile cele ce și-au întins ramurile până la ceruri. Când va vedea pe neguțătorul bunei-credințe că și-a umplut corabia minții cu poveri de multe feluri ale faptelor bune, atunci slava deșartă pornindu-și furtuna sa, se nevoiește să răstoarne și să înece corabia. Că mintea înotătorului celui de sus, plecându-se ca să privească spre slava omenească toată bogăția sufletului o pierde, și temeliile faptelor bune târându-le la pământ, toate ostenețile le-a surpat, fiindcă a făcut să se ceară plata pentru osteneți de la oameni, care trebuia numai la Dumnezeu să o căutăm și Lui să-i păstrăm faptele noastre, și numai de la El să luăm cele după merit. Iar noi, pentru că am ales mai mult a lucra pentru oameni (adică pentru slava oamenilor) și de la ei să cerem plata cea deșartă a laudei, în loc de a ne sârgui pentru Dumnezeu, pentru aceea, cu cuviință și cu dreptate pierdem Dumnezeieștile răsplătiri. Fiindcă nu pentru Dumnezeu ne ostenim, ci oamenilor ne-am făcut argați, ce vom mai cere de la Dumnezeu, Căruia nimic nu am voit să-i lucrăm?

Și că aceasta este adevărat, ascultă sfințita Evanghelie: „Amin, zic vouă, că-și iau plata lor”. Să fugim dar de vorba deșartă, de jefuitorul cel dulce al duhovniceștii bogății, de potrivnicul sufletelor noastre, de molia faptelor bune, care cu drag jefuiește bunătățile noastre, care pe otrava înșelării sale a uns-o cu miere, și dă minților omenești paharul cel de pieire, ca, precum socotesc, fără de sațiu să se înfrupte din patima aceasta. Pentru că slava omenească este dulce lucru celor neiscușiți. Și încă și din judecata cea dreaptă îi fac să greșescă lesne pe cei prinși de această patimă, căci cel ce poștește această slavă, judecățile sale le strică și aceasta o socotește că e cinstită, încât slava deșartă este nu numai stricătoare a faptelor bune ci și povățuitoare a celor rele.

Deci, pentru aceasta, trebuie ca numai la dreapta socoteală privind și la Dumnezeu, îndreptătorul dreptei socoteli, pe acea cale să călătorim, pe care Dumnezeu ne-o va arăta. Și măcar de va lăuda oarecare o cale ca aceasta, să nu socotim mare lucru lauda acelora (numai către lăudătorul cel de sus privind) ci numai să ne bucurăm împreună cu ei pentru dreapta judecată a celor bune. Și dacă alții defaimă această cale, nicidecum să ne dăm înapoi, ci să-i disprețuim pe acei care sunt lipsiți de dreapta judecată și pățimesc întunericul minții cel prea cumplit.

CUVÂNTUL 3

*Nu se cade să dăm călugărilor nestatornici îndrăzneală și slobozenie,
și de ei să ne ferim*

Trebuie să ne ferim și de cei nestatornici și care uneori către unii, iar alteori către alți frați se duc și cu umblări neîncetate și neastâmpărate totdeauna colindând mănăstirile și motivând că din dragoste duhovnicească își împlinesc nevoile trupului, neavând în suflet nici un lucru statornic, nici întărit, nici cu bună rânduială, nici cu pricepere împodobit, ci tot ce este iscoditor și cu rău nărav, plin de răspândirea minții și de nesocoteală, de vicleșug și de fățarnicie, de cuvântare mincinoasă și de lingușire amăgitoare, ei la vorbă sunt neiscușiți, la pânțece neînfrânați, iar la suflet totdeauna zburători și vânturători. Ei

au gânduri asemenea zborului liliiecilor, care nu privesc drept, ci zboară șovăielnic, lesne învârtindu-se, alta arătând la început și alta prin schimbarea cea lesne a socotelii, afară de toată nădejdea ajungând, mult târându-se și nesporind. Asemenea încă sunt dobitoacelor care aleargă împrejurul morilor (sau împrejurul parului la treier), care, mult umblând, într-același loc pururea se află, și trupul cu adevărat se ostenește, iar peste locul cel scurt nicidecum nu trece. Așa și aceștia totdeauna în patimile trupului ca într-o tină tăvălindu-se, nu sporesc înainte, spre înălțimea cea duhovnicească, ci aleargă de-a pururea învârtindu-se împreună cu poftele și dulcețile trupului. Și aceștia, din robia cea rea nu scapă din cauza răutății voinței.

Aceștia pun chipul oii, înaintea celor ce-i văd înăluntru ascund vulpea cea lacomă cu rău nărav și plină de vicleșug.

Câți sunt lipsiți de dreapta socoteală lesne se alătură și la cel ce bine și la cel ce rău îl povățuiește; socotind că aceasta este bună, care ar învăța-o cineva drept sau aparent drept. Pe aceștia se silesc să-i atragă în prăpastia lor, pe răzvrătirea acelor socotind-o a fi cuvânt de îndreptare pentru ei, iar pe însoțirea răutății ca o micșorare a greșelilor. De aceștia trebuie să ne ferim, în tot chipul ca nici pe alții să nu vatăme prin boala ciумii sufletești, și din toate părțile fiind împiedicați, poate rușinați se vor întoarce spre bine. Iar de la cei îmbunătățiți vor putea primi sfat.

Că aceasta și Sf. Apostol Pavel a învățat, zicând: „Pentru cel ce nu lucrează nimic, ci umblă iscodind, pe acesta zice, însemnați-l și nu vă amestecați cu dânsul, ca să se rușineze”.

CUVÂNTUL 4

Nu se cade monahului nicidecum să dorească stăpânire peste frați

Nu se cuvine călugărului să poftască stăpânire peste frați, că diavolească este boala aceasta și cauză a iubirii de stăpânire, care este semn al răutății diavolului. Că și el a căzut din cauza mândriei și cel ce este stăpânit de patima aceasta, se aseamănă lui. Apoi încă și zavistuatori, sfăditori, pârători și fără de rușine, clevetitori și măgulitori,

izvoditori de rele și afară de cuviință, smeriți și la petreceri proaste supuși și trufași și de multă tulburare plini îi face această patimă pe cei ce s-au robit. Că unul ca acesta zavistuieste pe cei vrednici și-i clevețește pe aceștia, le va ruga de multe ori și moartea, ca prin lipsa celor îndemânateci spre lucrul acesta, peste dânsul să vină alegerea și hotărârea. Și se va linguși pe lângă cei ce pot să-i dea lui dregătorie și pentru aceasta va fi supus la îndeletniciri proaste și de rob. El se va semeți asupra celor mai de jos, de-i vor sta împotriva. Va face vicleșuguri și va avea tulburări și păreri nenumărate și liniștea sufletului său o va risipi și Dumnezeu păcii va fi alungat de la el, neavând unde să se odihnească. Cunoscând dar paguba, să fugim de această poftă necuviincioasă. Iar dacă cumva Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie) știe Dumnezeu cu ce chip va și da pe cel vrednic. Noi nicidecum nu ne știm că am umblat după acest fel de lucru, chiar dacă am avut în suflet pofta aceasta, căci această boală a sufletului este cumplită și cădere din bunătăți.

CUVÂNTUL 5

Pentru rânduiala noilor începători și așezarea lor în cele ce le sunt cuviincioase

Aceasta este rânduiala cea înțeleaptă și plăcută lui Dumnezeu, a nu căuta împrejur cu ochii încoace și încolo, ci totdeauna la cele dinaintea a se întinde. Și a nu vorbi în deșert, ci numai acele de nevoie a grăi. Și cu haine sărăcicioase îndestulați a fi spre trebuința trupului, și nu îndrăgirea pântecului. A se împărtași din toate câte puțin și pe unele a le defăima, iar pe altele a le alege. Mai mare decât toată fapta bună este dreapta socoteală; iar de vin să nu te împărtașești, fără de cât atunci când vei fi cu prieteni, sau la caz de boală, ori mare slăbiciune. Să nu tai cuvântul celui ce grăiește și ca un neînvățat să grăiești împotriva, ci ca un înțelept fii întărit. Și oriunde te vei afla, mai mic pe sine socotește-te și slujitor fraților tăi. Să nu dezgolești înaintea cuiva, ceva din mădularele tale, nici să te apropii de trupul cuiva, afară de pricină de nevoie. Nici să lași pe cineva a se apropia de trupul tău,

fără de pricină binecuvântată, precum am zis. Abate-te de la îndrăzneală ca de la moarte, și câștigă-ți întreaga înțelepciune în rânduiala somnului tău, ca să nu se depărteze de la tine puterea care te păzește pe tine. Și oriunde vei dormi, de este cu puțință, nimeni să nu te vadă pe tine. Scuiapat înaintea cuiva să nu arunci. Iar dacă șezând la masă, îți vine să tușești, întoarce-ți fața ta înapoi și așa tușește. Cu întreagă înțelepciune mănâncă și bea, precum se cuvine fiilor lui Dumnezeu. Să nu-ți întinzi mâna ta a lua ceva dinaintea prietenului tău cu obrăznicie.

De va ședeă străin cu tine la masă, îndeamnă-l pe el o dată și de două ori să mănânce, și cu bună rânduială pune la masă, și nu cu tulburare. Cu bună rânduială șezi, și strâns, nedezglind ceva din mădularile tale. Când caști, acoperă-ți gura ta ca să nu se vadă. De vei intra în chilia mai marelui tău, sau a prietenului, sau a ucenicului, păzește-ți ochii tăi să nu vadă ceva din cele ce sunt acolo. Iar de vei fi silit de gând, ia aminte ca să nu-l ascuți și să faci aceasta, că cel ce întru acestea cu nerușinare se află, străin este de chipul monahicesc, și de la Hristos, Care ne-a dat nouă chipul acesta. Să nu iei aminte la lucrurile în care sunt ascunse vasele chiliei prietenului tău. Cu liniște deschide-ți ușa ta și o închide și pe a prietenului tău. Să nu intri neanunțat la cineva, ci bătând dinafară, și dându-ți-se voie, atunci intră cu cucernicie. Nu te grăbi în umblarea ta, afară de vreo nevoie care te-ar sili pe tine. Fă-te ascultător tuturor în tot lucrul bun, iar nu celor iubitori de agoniseală, sau iubitori de argint, și nici mirenilor să nu le urmezi, ca să nu se facă lucru diavolesc. În blândețe vorbește cu toți și cu întreagă înțelepciune spre toți privește și să nu privești insistent la fața cuiva. Mergând, să nu întreci pe cei mai mari decât tine, iar de ar rămâne prietenul tău în urmă, așteaptă-l pe el. Că cel ce nu face așa, nebun este și asemenea porcului fără lege. De va grăi prietenul tău cu oarecare ce l-ar fi întâmpinat, așteaptă-l pe el și să nu-l silești pe dânsul. Cel sănătos să zică celui neputincios mai înainte de vreme, să facă trebuința (adică pentru mâncare). Să nu mustre pe cineva în vreo greșală, ci socotește-te, pe sine în toate vinovat și pricinuit al greșelii. Nu te feri a face tot lucrul prost cu smerită cugetare. De vei fi silit a vorbi cu femeii, întoarce-ți fața ta de la ele și așa vorbește cu dânsule. Iar de monahii depărtează-te ca de foc și ca de cursa diavolului, precum și de întâlnirea și de împreună vorbirea și de vederea lor: ca să nu se

răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu, și ca să nu-ți pângărești inima ta cu noroiul patimilor, măcar de ar fi și surori ale tale după trup, ca și de cele străine, ferește-te pe sine. De amestecarea cea cu ai tăi, ferește-te, ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu. De îndrăznelile cele cu cei mai tineri și de întâlniri fugi ca de diavol. Pe unul să-l ai împreună vorbitor și împreună tănuitor, adică pe cel ce se teme de Dumnezeu și care ia aminte de sine totdeauna; care este adică sărac în sălășluirea sa, dar bogat în tainele lui Dumnezeu. Față de fiecare ascunde-ți tainele tale, faptele tale și războaiele tale. Să nu șezi cu capul gol înaintea cuiva, afară de nevoie.

Cu întregă înțelepciune să ieși la trebuința cea de nevoie, ca și cum cucernicindu-te de îngerul cel ce te păzește pe tine și cu frica lui Dumnezeu o săvârșește, și silește-te pe sine până la moarte, măcar de și inimii tale nu i-ar fi cu plăcere. Mai bine este ție a mânca venin de moarte, decât a mânca cu femeie, măcar de ar fi și maica ta sau sora ta. Mai bine este ție a locui cu balaur decât a dormi împreună cu cel mai tânăr și împreună a te acoperi, măcar de ar fi frate al tău după trup. De ți-ar zice ție, când mergi pe cale cu cineva, mai mare decât tine: vino ca să cântăm, să nu-l ascuți pe dânsul. Iar de nu ți-ar zice, cu limba taci, iar cu inima slavoslovește pe Dumnezeu.

Să nu te împotrivești cuiva pentru ceva, nici să te lupți, nici să te minți, nici să te juri pe numele Domnului Dumnezeului tău. Defăimat fii și nu defăima; năpăstuit fii și nu năpăstui. Mai bine este a se strica cele trupești cu trupul, decât a ne păgubi de ceva din cele ale sufletului.

La judecată cu cineva să nu intri, ci rabdă osândindu-te, fiind neosândit. Să nu iubești cu sufletul tău ceva din cele lumești, ci pleacă-te egumenilor și începătorilor și de amestecarea cea cu dânșii depărtează-te. Că aceasta este cursă, care vânează pe cei mai leneși spre pierzare. O, lacomule cu pântecele, cel ce cauți a sluji pântecelui tău, mai bine este a pune în pântecele tău cărbuni de foc, decât prăjiturile egumenilor și ale stăpânitorilor.

Varsă-ți mila ta peste toți și sfiește-te de noi. De multa cuvântare păzește-te pe sine, că aceasta stinge din inimă pornirile cele gândite care se nasc de la Dumnezeu. Fugi de a dogmatisi ca de un leu fără rânduială; nici iarăși cu hrănitorii bisericii să intri la aceasta, nici cu cei străini. Și prin ulițele mânioșilor să nu treci, ca să nu se umple

inima ta de mânie și întunericul răutății va stăpâni sufletul tău. Cu cel mândru să nu locuiești împreună, ca să nu fie luată din sufletul tău lucrarea Sfântului Duh, și să se facă sălășluire de toată patima vicleană. Rânduielile acestea dacă le vei păzi, o, omule, și te vei îndeletnici totdeauna în cugetarea lui Dumnezeu, în adevăr sufletul tău va vedea în sine lumina lui Hristos și în veac nu se va întuneca. Lui se cuvine slava și stăpânirea în veci, Amin.

Dacă vrei să împarți la săraci, din ale tale împarte; iar dacă din cele străine vei vrea a dăruia, să știi că mai amară este milostenia ta decât neghinele. Cinstește lucrarea privegherii ca să afli mângâierea ce se apropie de sufletul tău. Petreci citind în liniște ca să se povățuiască mintea ta spre minunile lui Dumnezeu totdeauna. Iubește cu răbdare sărăcia, ca să se adune mintea ta din risipire. Urăște răsfățarea, ca să-ți păzești gândurile tale fără tulburare. Sfiește-te pe sine față de cei mulți și îngrijește-te de singurul tău suflet ca să-l mântuiești pe el de risipirea liniștii lăuntrice.

Iubește întreaga înțelepciune, ca să nu te rușinezi în vremea rugăciunii tale înaintea lui Dumnezeu. Agonisește-ți curățenie în lucrurile tale ca să strălucească sufletul tău în rugăciunea ta și în pomenirea morții, ca să se aprindă bucuria în mintea ta. Ferește-te de cele mici, ca să nu cazi în cele mari. Iubește hainele cele sărăcăcioase, că cel ce iubește strălucirea nu poate câștiga smerita cugetare.

Căci înăuntru inima se arată asemenea stării exterioare a omului. Cine poate câștiga minte curată iubind bârfelile? Sau agonisind slava cea de la oameni, poate să câștige gânduri smerite?

Smeritei cugetări îi urmează înfrânarea și sfiala, iar slava deșartă este slujitoare a curviei și lucru al mândriei. Smerita cugetare, pentru sfiala ei cea de-a pururea, întru vedenie ajunge, și împodobește pe suflet cu întreaga înțelepciune. Iar slava deșartă, pentru tulburarea cea de-a pururea și amestecarea gândurilor din întâmplările lucrurilor, adună vistierii pângărite și spurcă inima.

Să nu asemeni pe cei ce fac semne, minuni și puteri în lume, să nu-i asemeni pe aceștia cu cei ce se liniștesc cu înțelegere.

Iubește nelucrarea liniștii mai mult decât a sătura pe cei flămânzi în lume și a întoarce multe neamuri la închinăciunea lui Dumnezeu. Că mai bine este ție a te dezlega pe sine de legătura păcatului decât a

slobozi robi din robie. Mai bine este ție a te împăca cu sufletul tău în unirea treimei din tine (adică a trupului, a sufletului și a duhului) decât a împăca cu învățatura ta pe cei dezbinați. Că Sf. Grigorie zice: Bine este a slobozi pentru Dumnezeu, dar mai bine este a te curăți pe sine pentru Dumnezeu.

De voiești a da sufletul tău spre lucrarea rugăciunii și întru trezirea minții ca să câștigi cugetare luminoasă, depărtează-te de vederea lumii, taie vorbirile și nu face obicei din a primi prieteni în chilia ta, nici prin chip de bunătate, fără numai pe cei ce sunt de același obicei cu tine, de o minte și o taină. Teme-te de amestecarea vorbirii celei sufletești care se obișnuiește fără de voie a se porni. Că pe cât se aliniază inima pentru lucrurile cele din afară, pe atâta poate și mintea să ajungă la priceperea tainelor Dumnezeiești. Îndeletnicește-te în citirea Scripturilor, care îți arată calea cea dreaptă, apoi citește Viețile Sfinților, ca atunci când te vei scula la o rugăciune și la pravila ta, în locul cugetării celor lumești, pe care o aveai altădată în minte, te vei afla în cugetarea Dumnezeieștilor Scripturi pe care le-ai citit, și prin aceasta vei uita de pomenirea acelora. Și așa vei avea mintea în curăție. Aceasta este scris în cărțile Dumnezeieștilor Părinți: Că sufletul se ajutorează din citire, când stă la rugăciune. Și iarăși, din rugăciune se luminează în citire.

Urât lucru este când iubitorii de trup și cei îndrăciți cu pânțele, se apucă a iscodi lucrurile duhovnicești, ca și pentru o femeie stricată a grăi pentru întreaga înțelepciune. Trupul care-i bolnav, se întoarce și se scârbește de bucatele cele grase; tot așa, mintea care se îndeletnicește în lucrurile cele lumești, nu se poate apropia de cele Dumnezeiești. Foc în lemne ude nu se aprinde: iar dumnezeiasca fierbințeală în inima ce iubește odihna și răsfățarea, nu se aprinde.

CUVÂNTUL 6

Se cade ca întâlnirile cu femeile să se facă cu multă pază

Despre stăpânirea gândurilor și despre înfrânarea patimilor am zis destul mai sus. Dar trebuie nu numai de acestea să ne păzim, ci și de întâlnirile cu femeile, pe cât este cu puțință să fugim, decât numai dacă vreo oarecare nevoie ne-ar sili spre întâlnire. Chiar dacă vreo nevoie

apare, ca de foc trebuie să ne ferim și grabnică despărțirea să o facem, căci iată ce zice pentru aceasta Înțelepciunea lui Solomon: „Va băga cineva foc în sân și hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc, și picioarele lui nu le va arde? (Pilde, 26, 27). Iar de va zice careva că din a se întâlni cu femeile și din a petrece împreună multă vreme, nu se vatămă, apoi să știți că unul ca acesta sau că nu se împărtășește firii bărbătești, stând în mijlocul ambelor firi precum spun că sunt famenii cei din naștere, de vom zice că aceia nu nepățimire către femei, că zice înțeleptul că pofta famenului este stricând fecioria fetei, sau deși s-a împărtășit firii bărbătești, dar unul ca acesta fiind înecat de patimi, nu mai simte că pătimește întocmai fiind cu oamenii beți sau ca cei ieșiți din minte care cele mai cumplite pătimind, socotesc că sunt afară de pătimire.

Dar cum să zicem (ceea ce nu este de zis) că este cineva care nu se îmboldește de patimă bărbătească, dar deși el nu pătimește, însă cum îi va încredința și pe alții că nu pătimește. Căci deși unul ca acesta n-ar avea sminteală, întâlnindu-se des cu femeile și vorbind, oare puțină pagubă pricinuieste celor care îl văd la asemenea întâlniri? Să nu se înșele unul ca acesta, căci oricum ar fi, se primejduiește. La asemenea întâlniri pătimește vătămare în gânduri, dar cum ne va încredința pe noi că și femeia este fără de pătimire? Căci adeseori aceea fiind mai slabă cu firea, pătimește sminteală în cuget din pricina celui care face întâlnirile fără de pază. El, adică, nu s-a rănit, dar a pricinuit rănire fără să știe...

De multe ori femeia, ca și cum din dragoste duhovnicească venind la călugăr, începe cu ochii a se umple de păcat, căci prin căutări obraznice, se vânează de chipul aproapelui și pe fecioria cea dinlăuntru (pe care Mirele Hristos o iubește mai ales) pe această feciorie a sufletului, cu gânduri necurate o strică.

Pentru ca să înțelegi mai bine frate, ori soră, cât de multă pază se cuvine să avem spre a nu da pricină smintelii, voi aminti o pildă de la Sfântul Macarie.

În vremea când se făcea prigoană pentru credința creștinească, unul dintre creștini suferise multe chinuri grozave din partea tiranului, căci fusese spânzurat pe lemn și tot trupul lui era rănit, a fost aruncat în temniță în stare jalnică. Acolo îi slujea la cele de nevoie o călugăriță.

Dar pentru că nefericita de ea petrecea adesea cu el fără de pază, a căzut în cele din urmă în păcatul curviei, acolo, în închisoare. O, cădere jalnică și vrednică de plâns!. Prin urmare, iată că nici sângele acestui mucenic pe care l-a vărsat pentru Hristos, nici rănile cele grozave, nici strâmtorarea din temniță, și nici măcar evlavlia cea multă a călugăriței n-au putut ca să le ajute spre a nu cădea în păcat, pentru că nu s-au păzit de pricinile păcatului.

Deci, ce-ți ajută ție iscusința la vorbă și bărbăția sufletului, dacă nu vei fi cu pază și mai ales de nu vei fugi de pricinile smintelilor, și de întâlnirile zăbavnice cu femeile. Căci Sfântul Apostol Pavel nu ne îndeamnă ca să stăm și să ne luptăm (când este vorba de sminteală trupească), ci mai vârtos ne poruncește, zicând: fugiți de curvie. (Cor. 6, 18). Deci, ca nimic din cele zise să nu se întâmple, trebuie să fugim de este cu puțință, cu desăvârșire de întâlnirile cu femeile, iar de nu este cu puțință cu desăvârșire, cel puțin să ne ferim de întâlnirile cele dese și cu zăbavă (adică lungi) cu femeile; nu pentru că urâm neamul lor, să nu fie. Nici nu ne lepădăm de rudenia lor. Ci mai ales le povățuim și cu pilde voim a le folosi după puțință pe cele care cu adevărat voiesc a-și păzi cinstea, dar mai ales pe cele care au îmbrățișat cinul monahicesc și au intrat în stadiul luptelor pentru curăție, de vreme ce acestea se nevoiesc asemenea cu noi pentru același scop. Iar de întâlniri dese și vorbiri lungi, să ne ferim, ca nu cumva să se facă aducere aminte a patimii pe care am lepădat-o și pe care am oprit-o, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

CUVÂNTUL 7 DIN CARTEA NUMITĂ: HRISTOITIA

*„Fagur de miere sunt cuvintele bune;
și dulceața lor tămăduire a sufletului”
(Pild. Sol. 16, 26)*

Nici monahii nu se cade să vorbească cuvinte de rușine, nici să glumească, sau să râdă. Și dacă este oprit de la cei sfințiți și clerici a nu vorbi cuvinte de rușine, a glumi și a râde, cu mult mai mult fără de asemănare este oprit de la călugări. Deoarece călugării, precum se

cuvine a avea trupul feciorelnic, așa se cade a se feri de tot cuvântul rușinos și de orice glumă și râs: precum hotărăște monahilor Sf. Ioan Scărarul: Monah, este silă neconținută a firii, trup neîntinat, gură curățită și minte luminată. Că pe adevăratul monah îl face dorul cel Ceresc și cea întru Dumnezeu petrecere, după Sfântul Efreim și nu lucrurile acestor lumi și glumele. Pe „monah” nu tunderea și îmbrăcămintea îl face, ci dorirea cea cerească, și petrecerea cea dumnezeiască; „că întru acestea viața cea prea bună se arată”. Și deoarece al monahilor și numele este de jale și locuința este de plângere și lucrarea lor este totdeauna jale, plângere și lacrimi: precum zice Sf. Isaac: „Că însăși șederea monahului și singurătatea lui, asemănarea vieții celui din mormânt, care este departe de toată bucuria oamenilor, îl învață pe el. Că plânsul este lucrarea lui. Că și însăși numirea lui spre aceasta îl îndeamnă și-l abate pe el. Că plângător se numește, adică amar cu inima. Dar și această îmbrăcămintă neagră a monahului, arată că se cuvine să plângă și să se jelească, scrie Sf. Ioan Scărarul. Pleacă-te pe tine spre lucrarea plânsului, după menirea hainei tale. Că toți cei ce plâng pe cei morți cu haine negre se îmbracă. Cum poate să glumească și să râdă monahul, cel ce are lucrul neîncetat al său plânsul și lacrimile?. Aceasta este cu totul nepotrivit, necuviincios și vătămător vieții lui; pentru aceasta și Marele Vasile, în Așezământul 12 al călugărilor, învață ca monahul să nu vorbească cuvinte murdare, și în învățătura lui canonisește pe monahul care spune glume, sau cuvinte zadarnice, să nu ia anafură. Cel ce spune glume sau deșertăciuni să fie fără blagoslovenie, adică fără anafură. Și Sf. Ioan Gură de Aur întreg cuvântul scrie că, nicidecum nu se cade a glumi monahul. Râzi, zice și cu totul îți veselești fața? Tu, cel singuratic? Tu, cel răstignit lumii? Tu, cel plângător, râzi, spune-mi?”

De toată gluma se cuvine a ne depărta. Că de multe ori se întâmplă că cei ce se îndeletnicesc în unele ca acestea, să greșească din dreapta socoteală. Fiindcă sufletul se revarsă spre pornire de răsuri, iar gândirea și luarea aminte a minții o strică. De multe ori răul înainte mergând și în cuvinte de rușine și în necuviința cea mai de pe urmă au sfârșit. Pentru că nu se potrivește în aceeași vreme să fie și trezirea și revărsarea glumii. Iar dacă cumva va fi și trebuință ca puțin să slăbească posomorârea, și prin cuvinte să se arate vesel la față, să fie cuvântul plin de har duhovnicesc și dres cu sarea cea evanghelică, ca să aducă

lună mireasmă a iconomieii celei înțelepte dinlăuntru și îndoit să veselească pe ascultători și cu răsuflarea și cu harul priceperii.

CUVÂNTUL 8

Pentru nepățimire și pentru fecioria trupului și a sufletului (de la Sf. Nil, Sf. Ioan Gură de Aur și Sf. Vasile cel Mare

Sf. Nil scrie către o fecioară (monahie): Nebăgând seamă de nevrednicia mea, primește cu dragoste duhovnicească și ia aminte citind cuvântul acesta, că vei afla negrăit folos într-însul! Vei putea înțelege mai bine că aici sunt cuprinse poruncile Domnului nostru Iisus Hristos din Sfânta Evanghelie, fără de care nimeni nu se va putea mântui, chiar dacă s-ar supune chinurilor trupești și chiar de n-ar mânca în toată viața decât o pâine, pentru că postirea, privegherea și toată osteneala trupească nu ni s-au dat pentru alta, ci pentru ca, sfințindu-ne trupul nostru prin înfrânarea celor cinci simțiri, să putem curăți și știința noastră prin domolirea patimilor celor sufletești, care sunt: zavistia, pizma, ținerea de minte a răului, iuțimea, mânia, clevetirea, mărirea deșartă, părerea și mândria, pe care de nu le va depărta cineva de la sufletul său, în zadar îi va fi călugăria, în zadar îi va fi fecioria, în zadar îi va fi, pe scurt, toată osteneala trupească. Pentru că, ieșind din viața aceasta, se va afla fără de roadă și se va trimite în matca focului celui veșnic. Aceasta nu o zic de la mine, căci eu cu totul sunt întunecat la ochii sufletului de aceste patimi, ci de la Sfinții Părinți, voi aduce ca mărturie mai întâi cuvântul de învățătură al Sfântului Ioan Gură de Aur către călugări, unde zice Sfântul: Domnul Slavei Iisus Hristos are puterea să se facă povățuitor fiecăruia, dacă se va aduce pe sine curat, precum El ne învață, să ne lepădăm de sine, de moșie, de neam, de avere și de toată lumea, ca adevărați pătimitori.

Pentru că cel ce nu se leapădă de toate averile lui și nu moare pentru toată lumea, acela nu poate să se facă ucenic Domnului. De vei iubi pe Domnul Dumnezeu tău, din tot sufletul tău și pe aproapele tău ca și pe tine însuși; de vei păzi fecioria ta fără prihană, adică cea trupească precum și cea sufletească, până la sfârșit; de vei agonisi milă

și îndurare în inima ta și te vei găti pe sine cu făclii luminoase spre întâmpinarea Cerescului Mire, ca nu cumva în ceasul acela să se stingă candela ta, neavând untdelemn. Pentru că, ce va folosi omului dacă își va păzi trupul său curat, iar cea dinăuntru a blidului, adică inima, va fi plină de vicleșug, de urâciune, de pomenire de rău, de mânie, de pizmă, de zavistie, de mândrie și de iuțime? Pentru că cel ce se mânie pe fratele său, acela umblă încă în întuneric și este ucigaș de oameni.

Iar de socotește cineva – zice Sfântul Ioan Gură de Aur – că fără rost scriu acestea, să caute la pilda celor zece fecioare: că pe cinci le-a numit înțelepte, iar pe cele cinci nebune, iar nu curve. Însă deși nu le numește curve, dar vedem că întru nimic nu le folosește lor fecioria cea din afară! Pentru că în loc de milostivire și de iubire frățească, și-au umplut inimile de otravă și de vicleșug. Deci, pentru aceasta au rămas afară și cu plângere mare au început a striga: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă! Dar nimic nu s-au folosit de la Domnul mării, ci numai au auzit: „Nu vă știu pe voi”. Pentru că după moarte nu este mărturisire, nici pocăință, ci muncă neîncetată. Aici numai, adică în această viață este dezlegare de rele, aici este cerere, aici milă, și orice povară își va lega fiecare, aceea o va și purta.

Din aceste sfinte cuvinte ale Sfântului Ioan Gură de Aur, poate să înțeleagă oricine, cât este de folositoare curăția sufletului, fără de care nimeni din călugări ori din mireni nu se va mântui. Dar pentru că am zis, că pentru mântuirea omului este nevoie de curăția sufletului, poate va cuteza cineva să zică, că de vreme ce curăția sufletului este îndeajuns spre a ne mântui, celelalte nevoițe ale trupului sunt netrebuincioase. Dar oricare va îndrăzni nu numai a grăi, ci numai a socoti una ca aceasta, unul ca acela să se rupă din turma cea pravoslavnică ca un eretic și ca un mădular putred și potrivnic dreptei socoteli duhovnicești.

Pentru că, dacă voi da trupul meu a se înestula și a se îngreuna cu mâncările și cu băuturile, cum voi putea scăpa de multa cuvântare, de unde se naște de multe ori și prigonirea în cuvânt și râsul cel fără luare aminte, prin care dracii găsesc loc a se încuibă în casa sufletului nostru și ne ridică spre felurite patimi. Iar din prigonire în cuvânt se naște pizma, iar din aceasta se naște ținerea de minte a răului. Iar din nesațiul pântecelui se naște curvia și dacă cineva este biruit de aceasta, atunci unde este învățătura Sfintei Evanghelii?

Domnul nostru Iisus Hristos ne poruncește în Sfânta Evanghelie nu numai să nu curvim, dar nici să nu poftim, pentru că curvia este patimă a trupului celui simțitor de care zice Sfântul Apostol Pavel că este lăcaș al lui Dumnezeu și cel ce va strica lăcașul lui Dumnezeu, îl va strica pe acela Dumnezeu. Deci, dacă pe cel ce va strica trupul, spurcându-l prin preacurvie, îl va strica Dumnezeu, apoi cu cât mai mult va pedepsi Dumnezeu pe cel ce va strica sufletul său prin multe rele? Cu cât este mai cinstit sufletul decât trupul, cu atât i se cade omului mai vârtos a-și agonisi nepătimirea sufletului.

Drept aceea, noi, pătimășii cu dreaptă socoteală, se cade a socoti pentru care pricină ne-am lepădat de lume și de desfătări și mai ales ne-am făgăduit lui Dumnezeu a păzi fecioria și sărăcia. Mai întâi ne-am făgăduit a păzi fecioria pentru însăși dragostea Domnului nostru Iisus Hristos, Care cu acest fel de petrecere a trăit în lumea aceasta, arătând tuturor celor ce și-au ales a-I urma Lui, că așa se cade a petrece în lume, precum a petrecut El, adică în feciorie, nesmintind-o pe aceasta nicidecum, precum zice Sfântul Vasile. Rămânând până la sfârșit în ceea ce s-a născut (întreg) nemișcându-și fecioarele mâna către pipăire de bărbat, nici împletind cele neîmpletite, ori legând împreună pe cele dezlegate, și pe mădulele cele nestrucate împleticindu-le cu mădule de alt neam, spre a le strica. Ci socotind slava cea mare pe care a făgăduit-o Domnul prin Proorocul, zicând: Aceasta grăiește Domnul către scopiții cei ce păzesc sâmbetele Mele și a celor ce voiesc să se țină de așezământul Meu: Le voi da lor în casa Mea și întru zidul meu loc numit mai bun decât al fiilor și al fiicelor.

Nume veșnic voi da lor și nu va lipsi această slavă mare, socotind-o, zic. Să înceteze fecioara, nu întru lucrare fecioria păzindu-și, ci întru a rămâne nemișcată către lucrare, păzindu-și astfel nestrucarea.

Sfântul Vasile zice: fecioara s-a zidit pe pământ din suflet și din trup, ca un chip a lui Dumnezeu cu taină să sâmbeteze, adică să înceteze. Nu mâna, nu piciorul, nu ochiul, nu alt oarecare din mădule mișcând, dar nici mintea cea pricinuitoare din stricăciune a frumuseții celei firești să nu o miște spre poftă trupească. Ci să o facă să stea ca o bună pecetluire a lui Dumnezeu, nemișcată către vreo nălucire sau atingere, făcând-o să stea cu totul pe piatra nepotcnirii, ca nu cumva, cineva prin ochi, sau prin auzire, sau vreo altă simțire intrând cu vicleșug pe

furiș înăuntru sau va mișca din loc închipuirile cele din suflet care sunt după chipul lui Dumnezeu, sau și amestecând împreună pe cele întâi închipuite ale Sale undeva, rău le va pecetlui. Și frumusețea sufletului într-acest chip o va vătăma. Iar pe trup, fiind materialnic, prin oarecare atingeri stricătoare, din toate părțile îl va umple de spurcăciuni și de prihăniri.

Deci, de vreme ce vrednicia fecioriei este atât de înaltă, lucru mai presus de firea omenească, adică a Îngerilor celor fără de materie, se cade tuturor iubitoarelor de Hristos fecioare a urma viața celor fără de materie, a fi veghetoare de-a pururea, ca și aceștia, a uita toată grija pământească și a avea numai grija lui Dumnezeu, ca și Îngerii. A înfrâna trupul după puțință, de mâncare, de băutură și de odihnă, a se îndeletnici în citirea Dumnezeieștilor Scripturi, din care se luminează mintea și ne aduce către frica lui Dumnezeu.

A plânge, de este cu puțință, până la răsuflarea cea de pe urmă, rugând milostivirea Lui, ca de se află în vreo bunătate, să o păzească pe fecioară prin darul Său, să nu cadă și de cele ascunse (după cuvântul proorocului David) care nu sunt pricepute de neputința firii omenești să o curățească. Și așa câte puțin, câte puțin nevoindu-se fecioara, va ajunge și întru curățirea sufletului, care este în stare a face fecioria trupului ca pe o slujnică a fecioriei sufletești. Și atunci fecioria cea sufletească o păzește pe cea trupească nevătămată. Iar dacă nu și-a curățit fecioara poftele din suflet și nu s-a făcut stăpânitoare curăția cea sufletească peste cea trupească, cu anevoie este a-și păzi cineva trupul său nespurcat.

Pentru aceasta nevoiește-te, maică – zice Sf. Nil – a-ți curăți și sufletul dimpreună cu trupul, împodobindu-te cu haina cea prea frumoasă, podoabă a smeritei cugetări, nedând loc nicidecum mândriei, ci când vei vedea că mai mult sporești înaintea, atunci mai mult să te rogi lui Dumnezeu cu lacrimi, ca să-ți dea smerenie, că așa ne și poruncește, zicând: când faceți toate cele poruncite, ziceți că robi netrebnici sunteți, cele ce am fost datori a face, am făcut. Deci, și sfinția ta așa făcând, atunci va zice Mirele tău Hristos: Deschide-Mi, cea de aproape a Mea, sora mea, porumbița Mea, cea desăvârșită a Mea, căci în urma mirurilor tale am alergat. Acesta este mirul cel de bună mireasmă a lui Hristos, adică smerenia, drept aceea și locuiește

În inimile smeriților, adică între a iubi pe Domnul din toată inima și din tot sufletul și pe vecinul ca pe noi înșine, a ne supune celor mai mari ca însuși lui Hristos și unul altuia asemenea. Ca nu vreunul din noi să se afle ca Iuda, ci ca Apostolii cei ce se supuneau Domnului. Pentru că cei ce stau împotriva, judecată își vor lua. Și a nu fi împotriviți în cuvânt, sau clevetitori, sau bârfitori, sau în deșert cugetători, pentru că acestea toate și cele asemenea acestora sunt roade ale diavolului și din prisosința inimii grăiește gura. Să ne iubim unul pe altul pentru Domnul, Cel ce a zis: „de Mă iubiți pe Mine, poruncile Mele păziți” și iarăși zice: „întru aceasta vor cunoaște toți că îmi sunteți ucenici, de vă veți iubi unul pe altul”. Că unde este dragoste, acolo este Hristos, pentru că Iisus Hristos este dragoste, iar unde este urâciune și cele asemenea, acolo nu este Hristos de față, ci balaurul cel viclean se sălășluiește.

Fără de smerenie și ascultare și fără de dragoste nu putem fi adevărați ucenici ai lui Hristos. Căci El făcându-se nouă chip, S-a smerit pe sine, ascultător făcându-se Tatălui până la moarte și moartea de Cruce... Tot El ne-a dat pildă de cea mai înaltă dragoste, pogorându-se din slava Cerului în lume pentru nemărginita Lui milostivire și dragoste către noi, cei sărăciți de bunătățile raiului prin amăgirea vicleanului. Deci, bine este a se sălășlui dragostea în noi, ca nu cumva să se ivească în mijlocul nostru iubirea de prigonire și cearta și ca nu cumva să scârbim pe vreunul din frați sau din surori. Iar de se va și întâmpla din greșeală a mânia pe cineva din frați, se cade fiecăruia a cădea cu lacrimi înaintea fratelui pe care l-a scârbit și a se împăca cu dânsul din toată inima, știind că Domnul vede. Că omul vede în față, iar Domnul vede în inimă. Că de nu veți lăsa oamenilor greșelile lor, a zis Domnul, nici Tatăl vostru cel ceresc nu va lăsa greșelile voastre; și: lăsați și se va lăsa vouă și soarele să nu apună în mânia voastră. Că nu știm ce va naște ziua cea de mâine și nu știm în care ceas vine furul. Căci cu neputință este – zice Sf. Ioan Gură de Aur – a intra pe ușa vieții sufletul celui ce ține minte răul. Măcar și toată dreptatea de ar face, urâciune este înaintea Domnului, și este zădarnică toată lucrarea unui om ca acesta. Destul este nouă a înțelege acel cuvânt al Sfântului Apostol Pavel, ce zice: „De aş grăi în limbi îngerești

și omenești și de aș ști toate tainele și de aș avea toate darurile și proorociile, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Dragostea nu pizmuește, nu se înalță, nu se trufește, nu răsplătește rău pentru rău. Dragostea nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Dragostea îndelung rabdă. Dragostea niciodată nu cade”.

CUVÂNTUL 9

SCRISOAREA 43 A SFÂNTULUI VASILE CEL MARE

(Către o fecioară căzută)

Acum este vremea să vestim acel cuvânt proorocesc și să zicem: Cine va da capului meu apă și ochilor mei, izvoare de lacrimi și voi plânge pe cei răniți ai fiicei poporului meu?... Și dacă Ieremia i-a socotit vrednici de plâns de mii de ori, pe cei ce au fost răpuși trupește pe câmpul de luptă, ce să mai spunem de o asemenea înfrângere a sufletelor? Răniții tăi (Isaia 22. 2) nu sunt răniți de sabie, nici morții tăi, morți de război, ci dimpotrivă, plâng boldul morții celei adevărate – păcatul greu și săgețile aprinse ale celui viclean, care ard fără milă împreună cu trupurile și sufletele.

„Văzând pe pământ o asemenea călcare de lege, fără de îndoială că tare se vor mai tângui slugile Domnului... că fără de rușine curvește însăși mireasa Stăpânului, al cărei cap este însuși Hristos. Vor plânge înseși duhurile sfinților și Finees râvnitorul, căci el acum n-are putință, ca luând sulița în mâini, să pedepsească păcatul trupesc, și împreună cu el plânge și Sfântul Ioan Botezătorul, căci acum el nu mai poate să părăsească lăcașurile de sus ca și oarecând pustiul, spre a veni să descopere fărădelegile, și de va fi nevoie, să sufere, fiind gata să rămână mai degrabă fără de cap, decât să se lepede de îndrăzneală.

Și oare nu cumva Sf. Ioan strigă și acum și își înalță glasul mai tare decât mai înainte pentru Irodiada, zicând: „Nu ți se cuvine să o ai de soție (Mat. 14.4), căci, deși trupul lui Ioan, după rânduiala obișnuită a firii, s-a supus hotărârii Dumnezeiești, și deși limba lui Ioan tace, cuvântul Domnului nu se leagă. Cel care și-a întins îndrăzneala până la moarte, când se strica căsătoria unui rob asemenea lui, oare va

suferi acum văzând asemenea necinstire a cămării de nuntă celei sfinte a lui Dumnezeu? Dar tu, care ai lepădat de la tine jugul acelei sfinte legături dumnezeiești și ai fugit din preacurata cămară de nuntă a adevărului Împărat și ai căzut cu urâciune în această stricăciune necurată și rușinoasă, fiindcă nu mai poți scăpa de această învinuire amară, și nu ai putință și nici mijloace să ascunzi răul, te umpli încă de îndrăzneală. Și după cum cel necurat, căzând în adâncul răutăților, nu bagă de seamă, asemenea și tu, te lepezi chiar de făgăduințele date adevăratului Mire, și strigi că nu ești fecioară și că niciodată n-ai făgăduit să fii fecioară, cu toate că ai dat multe făgăduințe ale fecioriei și pe multe chiar le-ai împlinit în faptă. Amintește-ți de strălucita mărturisire făcută înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor și a oamenilor.

Amintește-ți de soborul preacinstit, de chipul sfânt al fecioarelor, de adunarea Domnului și a Sfinților Bisericii, de prea bătrâna ta bunică cea întru Domnul, care întinerește și se înfrumusețează în virtuți încă și acum, mai adu-ți aminte și de mama ta, care împreună cu ea râvnește întru Domnul și cu osârdie se silește prin oarecare osteneți noi și neobișnuite să distrugă în sine urmele deprinderilor. De asemeni, adu-ți aminte și de sora ta, care urmează întocmai amândorura; iar în unele se silește să le și întreacă și cu virtuțile feciorești întrece meritele înaintașilor, iar pe tine, sora ei, după cum te-a cinstit până acum și cu făpta și cu cuvântul, neconținut te cheamă la aceeași luptă.

Amintește-ți de ele și de chipul îngerilor dimprejurul Domnului, de viața duhovnicească în trup și de viețuirea cerească pe pământ. Adu-ți aminte de zilele senine, de nopțile luminoase, de cântările duhovnicești, de cântarea prea dulce a psalmilor, de rugăciunile sfinte, de așternutul curat și neîntinat, de sporirea în virtuțile feciorești, de masa modestă, de toate câte făgăduiau că fecioria ta se va păstra nestrucată.

Unde-ți este, dar, înfățișarea cuviincioasă, unde-ți este purtarea frumoasă și îmbrăcămintea cea simplă cuvenită fecioarei, unde-ți este roșeața cea frumoasă, semn al rușinării și albeața frumoasă a feței, înflorită din înfrânare și priveghere, care strălucea mai plăcut decât toată frumusețea?

De câte ori ai vărsat lacrimi fierbinți pentru paza fecioriei tale celei neîntinate? Câte rugăciuni ai făcut către Sfinți, cerând ajutorul

lor, nu ca să intri în căsătorie omenească (adică să cazi în această stricare), ci ca să nu te lepezi de Domnul Iisus? Câte daruri ai primit tu de la Mire! Să mai pomenesc oare de cinstea pe care o primeai pentru El de la prietenii Lui? Ori să mai vorbesc de împreună viețuirea cu fecioarele, de cele câștigate împreună cu ele, de bunăvoința lor, de laudele pentru feciorie, de fecioreștile binecuvântări, de scrisorile ce-ți trimiteau ție, ca unei adevărate fecioare?

Dar acum la suflarea cea mică a duhului care lucrează acum în fiii răzvrătirii (Efes. 2.2), te-ai lepădat de toate acestea; moștenirea ta scumpă, pe care ai câștigat-o cu atâtea nevoițe, ai schimbat-o pe plăcerile trecătoare, care numai un timp scurt îți îndulcesc gâtul, iar apoi se fac mai amare decât fierea. Cine oare nu va zice cu întristare: **cum s-a făcut desfrânată, cetatea cea mare credincioasă, Sionul?** (Isaia 1.21). Oare nu însuși Domnul va spune celor ce umblă acum în duhul lui Ieremia: „Vezi ce Mi-a făcut fiica lui Israil?” (Ieremia 18.13). Eu Mi-am logodit-o în credință și în nesticăciune, în dreptate și în judecată, în milă și în bunătăți, după cum i-am și făgăduit prin Proorocul Osia (cap. 19.20). Dar ea a iubit pe cei străini... și deși Eu, bărbatul ei, sunt viu, ea se socotește desfrânată și nu se teme să aparțină altui bărbat. De asemenea, îndrumătorul mireseilor, dumnezeiescul și fericitul Pavel, ca și cel din vechime, prin al cărui sfat și mijlocire, tu ai lăsat casa părintească și te-ai unit cu Domnul (prin legătura călugăriei), și unul și altul fiind întristați de fapta ta, oare nu vor zice ei: „Că frica de care m-am temut, mi-a venit mie, și de ce m-am speriat, aceea m-a întâmpinat (Iov. 3.25), pentru că v-am logodit unui singur Bărbat ca să vă înfățișez lui Hristos, și întotdeauna m-am temut, ca nu cumva, după cum șarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, așa să vă vatăme și mințile voastre (2 Cor. 11.2-3).

De aceea, prin mii de cântări plăcute, am căutat eu să liniștesc în tine furtuna patimilor, și prin mii de sfaturi să păzesc mireasa Domnului, totdeauna vorbindu-ți de frumusețea vieții feciorelnice. Pentru că cea nemăritată – după cuvântul Sf. Apostol Pavel – se îngrijește de ale Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul și cu sufletul, și-ți arătam vrednicia fecioriei, numindu-te lăcașul Domnului. Ca și cum ți-aș fi dat aripile râvnei, înălțându-te spre Iisus, ți-am ajutat și îngrozindu-te cu pedepse, să nu cazi, îți ziceam: „De va strica cineva Biserica lui

Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strica pe acela” (1 Cor. 3, 17) și adăugam cuvinte care te îndemnau la rugăciune: „Și duhul vostru și sufletul și trupul vostru să se păzească în toată întregimea fără prihană la venirea Domnului nostru Iisus Hristos” (1 Tesal. 5, 23).

Dar, cu toate acestea, m-am ostenit în zadar și amarnic a fost sfârșitul ostenețelor mele cele plăcute, pe care le-am purtat pentru tine. Din nou trebuie să oftez pentru acestea, de care așteptam să mă bucur, căci ai fost amăgită de șarpe mai rău decât Eva.

Nu numai gândurile ți s-au stricat și împreună cu ele și trupul s-a spurcat, dar ceea ce este și mai groaznic, despre care n-aș dori să vorbesc, dar despre care totuși nu pot să tac, că focul arde în oasele mele și sunt părăsit de toți și nu pot suferi (Ierem. 20, 9).

Lua-voi deci membrele lui Hristos, ca să le fac membre ale unei desfrânate? (1 Cor. 6, 15). Este un rău neasemănat cu altele, e o nouă răutate în lume. Căci s-a zis: „Treceți în ostroavele Hetimului și vedeți, și în Chidar trimiteti și socotiți foarte și vedeți de s-au făcut unele ca acestea, de și-au schimbat păgânii dumnezeii lor și aceia nu sunt dumnezei. (Ierem, 2, 10, 11).

Dar fecioara și-a schimbat slava ei și s-a dat întru rușine. Spăimântatu-s-ă cerul de aceasta și s-a înfricoșat foarte mult, că rele a făcut. Și acum – zice Domnul – că două rele a făcut fecioara: M-a lăsat pe Mine, adevăratul Mire al sufletelor Sfinte și a fugit către necuratul și nelegiuitul stricător al sufletului și al trupului, s-a lepădat de Dumnezeu, Mântuitorul ei și a dat membrele sale în robia necurăției și a fărădelegii (Romani 6, 19), iar pe Mine M-a uitat și a umblat în urma pofitorului ei (Osia 2, 13), care nu o va ajuta întru nimic. Au doară cel ce cade nu se mai scoală? Sau cel ce se abate nu se mai întoarce? (Ierem. 8, 4). Pentru ce s-a întors fecioara fără rușine, deși a auzit că Iisus Mirele, zice prin Ieremia: Și am zis după ce a desfrânat în toate acestea: întoarce-te la Mine și nu s-a întors (cap. 3, 7). Și nu este rășină în Galaad? Ori doctor nu este acolo, pentru ce nu s-a suit vindecătoarea fetei poporului Meu? (Ieremia 8, 22). În Sfânta Scriptură vei găsi multe ajutoare împotriva acestui rău, multe leacuri izbăvitoare de piere. Așa sunt tainele despre moarte și înviere, așa sunt cuvintele despre strașnica judecată și muncile veșnice.

Învățăturile despre pocăință și iertarea păcatelor, mii de pilde despre întoarcerea păcătoșilor, despre drahma, oaia și fiul cel pierdut, care și-a irosit averea cu desfrânatele, care pierdut a fost și s-a aflat, mort a fost și din nou a înviat. Să ne folosim de aceste ajutoare împotriva răului, vindecând sufletul nostru.

Gândește-te la ziua cea de pe urmă, închipuiește-ți turbarea duhului, încetarea suflării și ceasul de moarte, hotărârea apropiată a lui Dumnezeu, îngerii care vin în grabă, sufletul cuprins de tulburare grozavă, chinuit fără de milă de cugetul cel împovărat, care-și îndreaptă privirile îndurerate spre cele de dincolo; în sfârșit, închipuiește-ți însăși trebuința neînlăturată a strămutării în altă lume...

Amintește-ți de vedenia lui Daniil, când înfățișează judecata înaintea ochilor noștri: „Văzut-am până ce s-au pus scaunele și a șezut Cel vechi de zile. Îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada și părul capului Lui ca lâna curată: scaunul Lui pară de foc, roatele Lui, foc arzător. Râu de foc curgea, ieșind dinaintea Lui: Judecătorul a șezut și cărțile s-au deschis” (Daniil 7, 9-10). Cele bune, cele rele, cele vădite și cele tainice, faptele, cuvintele, gândurile, toate se descoperă auzului tuturor îngerilor și oamenilor. Dar în ce stare jalnică vor fi cei ce au viețuit rău? Unde se va ascunde sufletul, care într-o clipă se va descoperi înaintea atâtor priviri, fiind încărcat de rele? Care va fi starea trupului celui supus acestor chinuri nesfârșite și de nesuferit, unde focul nestins, viermele chinuitor veșnic, fundul întunecat și groaznic al iadului, suspinul amar, oftările, plângerea și scrâșnirea dinților și unde suferințele nu vor avea sfârșit? De toate acestea nu este scăpare după moarte, nici puțință de a ușura chinurile amare.

Putem scăpa de ele acum. Cât se mai poate, să ne ridicăm din cădere, să nu ne deznădăjduim, ci să ne îndepărtăm de fapte rele. Iisus Hristos a venit să mântuiască pe cei păcătoși. Veniți să ne închinăm, să îngenunchem și să plângem înaintea Domnului (Ps. 94). Cuvântul care ne cheamă la pocăință spune: „Veniți la Mine, toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni” (Matei 11.28). Așa că avem cale spre mântuire, dacă dorim această mântuire. Înghițiți-au moartea biruind, dar să ții minte tare, că iarăși a luat Domnul Dumnezeu toată lacrima de la toată fața (Isaia 25.8). Credincios este Domnul în toate cuvintele Sale (Ps. 144).

El nu minte când zice: „De vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi; iar de vor fi ca roșeala, ca lâna le voi albi (Isaia 1, 18). Marele Doctor al sufletelor este gata să-ți vindece rana, este liberatorul, izbăvitorul nu numai al sufletului tău, ci al tuturor sufletelor robite păcatului. Aceste cuvinte înseși buzele Sale scumpe și Sfinte le-a grăit: „N-au nevoie cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe cei drekți, ci pe cei păcătoși la pocăință” (Matei 9.12-13). Ce dezvinovățire vei avea tu sau altcineva, dacă El glăsuiește acestea? Dumnezeu vrea să te vindece de o rană rea și să-ți răsară lumina din întuneric. Te caută Păstorul cel bun, care nu a lăsat oile cele rătăcite.

De te vei încredința Lui, nu va zăbovi, nu va trece pe alături iubitorul de oameni, ci te va duce pe umerii Săi, bucurându-Se că a găsit oaia cea pierdută. Tatăl s-a ridicat și așteaptă întoarcerea ta din rătăcire. Îndreptează-te numai și încă departe fiind tu, va veni la tine, va cădea pe umerii tăi și te va cuprinde în brațele Sale, pe tine, cea curățită prin pocăință. Și în cea mai scumpă îmbrăcăminte va îmbrăca sufletul tău, dezbrăcat de omul cel vechi, și-ți va pune inel în mâinile tale, de pe care s-a spălat sângele morții, și-ți va încălța picioarele, care s-au întors de la căile răului spre cărarea păcii evanghelice. Și va vesti ziua veseliei și a bucuriei Îngerilor și oamenilor și în tot chipul se va sărbători întoarcerea ta. Amin, zic vouă, zice Domnul: „În ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos ce se pocăiește” (Luca 15, 7).

Dacă cineva dintre cei ce se cred a fi drekți se va supăra că tu prea repede ai fost primită, însuși bunul Părinte va zice în apărarea ta: „Se cădea însă, să ne veselim și să ne bucurăm, căci sora ta acesta era moartă și a înviat, pierdută era și s-a aflat.” Amin.

CUVÂNTUL 10 DESPRE O TÂNĂRĂ CARE ȘI-A PĂSTRAT FECIORIA CU PREȚUL VIEȚII

Când, din voia lui Dumnezeu, Sfânta Cetate Ierusalimul a căzut în mâinile perșilor pentru păcatele noastre, atunci s-a petrecut un lucru vrednic de însemnare. Cucerind păgânii cetatea, au ucis mii și zeci de

mii de creștini și au intrat în cele din urmă și în Sfânta biserică a Învierii Domnului și în celelalte lăcașuri ale mântuitoarelor patimi ale Domnului, unde se aflau adunați mulțime de creștini, pe care păgânii i-au tăiat. Au ales însă dintr-înșii copiii cei chipeși și fecioarele, luându-i ca robi. După ce a încetat tulburarea și robia, perșii au necinstit pe fecioarele și pe femeile ce le robiseră.

În acea vreme una dintre fecioare se uita cu inima îndurerată la cele ce se făceau roabelor lui Dumnezeu, și temându-se ca să nu-și piardă fecioria, nu primea din mâna păgânilor, nici mâncare și nici băutură, ci se topea numai în plânsete și tânguire amară. Stăpânul ei, adică persul, care avea dregătoria de satrap, o îndemna și pe această fecioară ca să se plece poștei lui celei necurate, de vreme ce el o avea acum roabă dimpreună cu alte fecioare creștine. Pe acestea din urmă le înșelase ca să-și lepede credința și să-și piardă fecioria și le sfătuiă ca să o îndemne și pe această fecioară ca să se plece lui.

Ea însă, se îngreșoșă și nicidecum nu voia să audă de aceasta, ci numai suspina din adâncul sufletului și le ocăra pe celelalte, aducându-le aminte de Mirele Hristos, pe care L-au părăsit. Aflând stăpânul despre neînduplecarea ei, s-a mâniat foarte tare. Într-o seară, pe când era la masă împreună cu alți perși și cu fecioarele cele necinstite și lepădate de Hristos, a poruncit ca să vină și fecioara cea iubitoare de curăție spre a mânca împreună, dar ea n-a voit să asculte. Atunci slugile satrapului au apucat-o cu sila, și purtând-o pe umeri, au adus-o la masa stăpânului. Ea însă nu s-a atins, nici de mâncare și nici de băutură.

După ce s-a terminat masa, păgânul satrap, o îndemna iarăși ca să se plece poftelor lui (spre amestecare spurcată). Văzând însă că ea nu se înduplecă nicidecum, s-a aprins de mânie și a bătut-o până ce a căzut în nesimțire, apoi urcând-o sus pe aripa zidului de la turn, a întreat-o iarăși dacă se pleacă voii lui. Ea însă i-a făcut semn că nu-și schimbă hotărârea. Atunci păgânul scoțându-și sabia, a început să o lovească cu sălbăticie și la fiecare lovitură o întreba dacă se pleacă poștei lui. Sfânta fecioară însă rămânând neclintită în hotărârea ei de a-și păzi cinstea, a fost scaldată toată cu însuși sângele ei nevinovat. În cele din urmă, cunoscând păgânul satrap că nu își atinge scopul, a poruncit slugilor ca s-o arunce jos de pe înălțimea turnului. Astfel s-a săvârșit mucenicește această sfântă fecioară, păzindu-și cu negrăită

bărbăție fecioria și credința, aducându-se ca o jertfă neprihănită Mirelui Hristos, de a Cărui slavă se veselește acum în ceruri.

Această însemnare am găsit-o în Limonarul grecesc, care a fost scris de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, care a fost călugărit în obștea Sfântului Teodosie. Înainte de-a ajunge patriarh, el a vizitat toate mănăstirile și schiturile din Palestina, Siria, Egipt și alte țări creștine de unde a adunat însemnări din viața creștinilor și mai ales a pustnicilor. Din istorisirile acestea a compus cartea ce se numește „Limonar”.

CUVÂNTUL 11 DIN VIAȚA SFINTEI MUCENIȚE EUPRAXIA

Sf. muceniță Eupraxia a fost din cetatea Nicomidiei sub domnia lui Maximian, de neam vestit, frumoasă la chip și cu bune obiceiuri, fiind credincioasă roabă a lui Hristos. Prinsă de către închinătorii de idoli, a fost silită să aducă jertfă dracilor. Ea nesupunându-se, a fost bătută cumplit, iar ea răbda cu bărbăție. Apoi a dat-o unui om barbar ca să o spurce, iar acela a luat-o la casa sa. Fecioara se ruga neîncetat în taină Mirelui său cel preacurat, adică lui Hristos, ca să-i păzească fecioria nestrucată. Când s-a închis cu dânsa spurcatul barbar în cămară, Sfânta l-a rugat pe el ca să o aștepte puțin, făgăduindu-i că-i va aduce lui o buruiană, pe care, de o va purta cu sine, apoi nu-l va vătăma nici o armă a potrivnicilor (căci se arăta pe sine, ca și cum ar fi fermecătoare). Atunci barbarul i-a zis ei: pe urmă îmi vei aduce buruiana aceea. Răspuns-a înțeleapta fecioară: Nu se cuvine ca să fie culeasă acea buruiană de femei stricate, ci numai de fecioare nenuntite. Pentru că de nu va fi arătată de fecioară curată acea buruiană, apoi nimic nu lucrează. Deci, a slobozit-o bărbatul până ce îi va arăta lui buruiana aceea.

Mergând Sfânta în grădină, și luând niște buruieni care se aflau acolo, le-a dat pe ele bărbatului. El a zis: „De unde voi ști că sunt adevărate cele spuse de tine?” Atunci fecioara i-a zis: „Ia o sabie ascuțită și repezind tare cu amândouă mâinile, lovește-mă la gât, pe cât vei putea și din aceasta vei ști că nu mă va vătăma sabia ta.”

El crezând cuvintele ei, a repezit sabia cu toată puterea, și lovind-o, i-a tăiat cinstitul ei cap. Apoi cunoscând că este batjocorit de dânsa, scrâșnind cu dinții de mânie, dar ce folos îi era din aceasta, căci înțeleapta fecioară s-a dus nespurcată către Mirele ei Hristos, lăsându-ne nouă minunată pildă de întreagă înțelepciune: voind ca mai bine să moară decât să-și piardă fecioria sa.

CUVÂNTUL 12 ALTĂ PILDĂ DIN LIMONARUL SFÂNTULUI SOFRONIE

Un creștin, vrednic de încredere, povestea cum o călugăriță din Alexandria se îndeletnicea la casa ei în tot felul de fapte bune, pentru mântuirea sufletului, adică: în rugăciuni, în postiri și privegheri și mai ales în fapte de milostenie. Pentru aceasta a pizmuit-o vrășmașul diavol, punând în inima unui tânăr, care se rănise de chipul ei, s-o atragă în cursă. O pândea mereu când ieșea din biserică și mergând în urma ei, îi zicea cuvinte rușinoase. Iar călugărița se întrista foarte mult de aceasta.

Într-o zi, văzând iarăși că o urmărește, l-a chemat să vină către ea. El a alergat numaidecât cu bucurie, văzând-o că se arată binevoitoare. Atunci ea îi zise: „Frate, ce bunătate ai găsit la mine de mă tulburi așa?”. Tânărul a răspuns: „Doresc ochii tăi mai mult decât orice lucru.” Călugărița auzind aceasta și-a scos ochii amândoi cu un briceag pe care îl purta la sine, zicând către tânăr: „Dacă tu te smintești pentru ochii mei, atunci eu nu vreau să-i mai am”. Văzând aceasta tânărul, că pentru el și-a scos ochii, s-a umilit în sufletul lui și mergând într-o mănăstire, s-a făcut călugăr îmbunătățit.

CUVÂNTUL 13 DESPRE ALTĂ FECIOARĂ

Un pustnic oarecare, îmbunătățit, mergând odată prin pustie, a întâlnit o fecioară și-i zise: „Ce faci aici, maică? Ea însă, voind ca să-și ascundă taina, i-a răspuns: „Am rătăcit drumul, Avvo, și mă rog să mi-l arăți”. Pustnicul, cunoscând cu duhul cele pentru ea, îi zise:

„Minciuna este a diavolului, iar tu să-mi spui adevărul”. Atunci fecioara, cerându-și iertare, zise bătrânului: „Pentru că un tânăr oarecare s-a smintit de mine, de aceea, părăsind cetatea, am venit în această pustie, ca în chipul acesta să-l scutesc pe el de vătămare, iar eu să mă izbăvesc de tulburarea lui. Deci, amândoi am scăpat de ispită. Și iată că am împlinit astăzi 17 ani, cu darul lui Dumnezeu, și până acum nici eu nu am văzut pe cineva și nici altul pe mine”. Atunci pustnicul o întrebă: „Dar ce mănânci?” Ea îi arătă o basma în care avea niște bob muiat și îi zise: „Bobul acesta muiat l-am luat cu mine, când am ieșit din cetate, și așa a iconomisit Dumnezeu că iată am mâncat din el până astăzi și încă nu s-a împutinat”. Acestea auzind pustnicul, s-a mirat, dând slavă lui Dumnezeu, Care astfel economisește pentru cei care iubesc curăția.

CUVÂNTUL 14 DESPRE UN CREȘTIN DIN MUNTELE SINAI

Odinioară, când după judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu, au năvălit păgânii agareni asupra țărilor creștinești, au ajuns până la Muntele Sinai, prădând toate în calea lor și silind pe creștini ca să-și lepede credința și să primească rătăcirea lui Mohamed. Cum au aflat de aceasta creștinii, care locuiau aproape de castru (cetatea mănăstirii) și aproape de sfântul Rug, au fugit împreună cu familiile lor, așezându-se tocmai în vârful muntelui Sinai, spre a fi mai feriți de năvălirea păgânilor și ca să se poată apăra mai ușor. Dar năpustindu-se mulțime mare de agareni, au învins pe creștini și silindu-i să se lepede de credință, i-au făcut supușii lor. Unul dintre creștini, fiind mai temător de Dumnezeu, văzând pierzarea care venise asupra poporului său, a apucat să fugă în grabă deasupra unei culmi de munte spre a se arunca în vale, în prăpastie ca, ori să moară zdrobindu-se, ori de va scăpa teafăr, să poată fugi din calea păgânilor, căci ar fi ales mai degrabă să moară, decât să trădeze credința. Femeia lui, cum a văzut că el fuge spre prăpastia cea înfricoșată, s-a aruncat îndată pe umerii lui și apucându-l de haină, l-a oprit, rugându-l cu lacrimi fierbinți și zicându-i: „Unde te duci, iubitul meu soț, cum te grăbești să scapi numai tu, iar pe mine și pe copii ne

lași pierzării? Adu-ți aminte că în patul tău eu n-am făcut vicleșug, martor pentru aceasta este Domnul. Deci, să nu mă lași ca să mă spurce păgânii trupește și sufletește, căci eu, fiind femeie slabă de fire, voi fi silită ca să mă lepăd de credință dimpreună cu copiii. Și acum, pentru că ai cugetat ca să scapi cu fuga, izbăvește-mă mai întâi pe mine și pe copiii de pierzare, și apoi pleacă unde crezi că-ți vei mântui sufletul. Ca altfel nu cumva Dumnezeu să ceară de la tine sufletele noastre în ziua judecății. Deci, jertfește-mă mai întâi pe mine și pe copii, și apoi mergi cu bine, ca să nu cădem în mâinile păgânilor. Fă-te următor lui Avraam, și adă-ne jertfă lui Dumnezeu în locul acesta sfânt, ca să te izbăvească Dumnezeu prin sângele nostru: căci mai bine este să fim jertfiți lui Dumnezeu de mâna ta, decât să fim înșelați de păgâni, spre pierzare. Nu te las să pleci, ci: ori rămâi și tu împreună cu noi, ori taie-ne singur pe toți și apoi du-te încotro vei putea”. Acesta și altele asemenea zicând femeia și vărsând pâraie de lacrimi, l-a înduplecat pe bărbat ca să-i asculte rugămintea. Deci, scoțând el sabiu a tăiat singur femeia și copiii, apoi aruncându-se la vale în prăpastia dinspre miazăzi a muntelui, s-a izbăvit de pierzarea care îl aștepta de la păgâni. Ceilalți creștini de o credință cu el (arabi) s-au lepădat de credința creștinească, și numai el singur a scăpat fugind, precum oarecând Sf. Prooroc Ilie, care a fugit de mânia Izabelei în muntele Horeb. Tot așa și el s-a ascuns în pustietate printre munți, locuind prin peșteri și prin crăpăturile pământului dimpreună cu fiarele sălbatice, izbăvindu-se astfel de răutatea omenească

De atunci el n-a mai intrat în vreo locuință omenească, în cetate ori în sat. După ce a petrecut mulți ani de zile în singurătate, a început de la o vreme să-l muncească gândul dacă este plăcut lui Dumnezeu ceea ce a făcut el, jertfindu-și femeia și copiii, de vreme ce lucrul acesta era cu totul străin și nemaipomenit. Preabunul Dumnezeu, voind să-l încredințeze de aceasta, și ca să fie și la alții pildă, i-a descoperit acolo, în pustie, despre vremea morții lui cu multe zile înainte. Deci, luând înștiințare despre mutarea lui, a mers în Mănăstirea Sinai și închinându-se sfântului Rug, s-a împărtășit cu sfintele Taine. Apoi, îmbolnăvindu-se, a rămas în spitalul Mănăstirii. Când a sosit ceasul mutării lui din această viață, vedea pe cuvioșii Părinți ce s-au sfințit în muntele Sinai și pe cei care au fost omorâți de către barbari.

Pe aceștia îi vedea ca pe niște prieteni ai lui, și cunoscuți pe care de multă vreme nu-i văzuse; îi binecuvânta și îi săruta pe ei, și primea oarecum blagoslovenii de la dânșii. Cei care se aflau pe lângă patul lui îl vedeau că heretisește și se bucură ca și cum ar fi fost în biserică cu niște prieteni. Pe unii din ei îi heretisea zicându-le pe nume și își mișca buzele ca și cum i-ar săruta. Și atâta bucurie se vedea la el, parcă l-ar fi chemat la o prăznuire luminată, căci avea pe Sfinții părinții drept însoțitori către lăcașurile cerești, după cum mărturisea singur. Și așa, cu bucurie, fericitul și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

CUVÂNTUL 15 SFINTELE MUCENIȚE DOMNINA, VIRINA ȘI PROSDOCHIA.

Sfânta Domnina, fiind creștină, împreună cu cele două fiice ale ei, Virina și Prosdochia, avea soț și tată închinător de idoli. Ca să scape de el, și-a lăsat casa și rudeniile și a plecat în orașul Edesa, împreună cu fiicele. Acolo se îndeletniceau în post și rugăciune. Într-o bună zi se trezește pe neașteptate cu bărbatul și cu tatăl ei care au venit împreună cu ostași ca să le aducă cu sila acasă. Deci, prinzându-le, au ajuns cu ele până în orașul Ierapolis pe lângă care curge un râu. Aici ostașii care le păzeau, s-au apucat de chefulală, îmbătându-se. În vremea aceasta, sfințele s-au strecurat pe furiș pe lângă ostași și mergând la râu, s-au înecat singure, învrednicindu-se de cununile muceniciei.

Sfântul Ioan Gură de Aur a alcătuit un cuvânt de laudă pentru aceste trei Sfinte Mucenițe, în volumul 5 din cărțile sale. El spune că Sfânta Domnina, temându-se ca nu cumva ostașii să le strice pe fecioare, le-a cufundat ea singură în apele râului, ținându-le de mână și pe una și pe cealaltă, adică mama ținea cu o mână pe una din fecioare și cu cealaltă pe alta și așa le-a cufundat pe amândouă, apoi s-a scufundat și ea singură, spre a nu fi pângărită de nelegiuți. Sfântul Ioan laudă mult bărbăția cea negrăită a mamei, care și-a înecat singură rodul pântecelui ei, precum și supunerea oarbă a fiicelor, care au primit moarte din mâinile mamei lor (Sinaxarul Grecesc face pomenirea lor la 4 octombrie).

CUVÂNTUL 16

SFÂNȚA FECIOARĂ CALISTENIA

Tot în această zi se mai face pomenirea sfintei fecioarei Calistenia din Efes, cu numele Audact. Păgânul împărat Maximian a cerut pe fecioara Calistenia de soție lui, ea fiind de o nespusă frumusețe, dar Audact, tatăl ei, n-a voit să-și dea pe fiica sa unui păgân. Pentru aceasta, împăratul i-a luat averile și pe el l-a surghiunit în Melitini, unde i-a tăiat și capul, sfârșindu-se mucenicește. Sfânta Calistenia, fecioara, ca să scape de nelegiuitul împărat, și-a tăiat perii capului și îmbrăcându-se bărbătește, s-a ascuns în Nicomidia opt ani. De aici a fugit în Rachia la o femeie văduvă, unde a trăit necunoscută de nimeni. Pentru râvna ce o avea de a-și păzi fecioria, Dumnezeu i-a dat darul tămăduirii.

Văduva la care stătea avea o fiică bolnavă de ochi. Sfânta Calistenia îi vindecă ochii. Atunci rudeniile fetei o silesc pe sfânta Calistenia (care se purta bărbătește) ca să ia de soție pe cea pe care o tămăduise. Atunci sfânta este nevoită ca să mărturisească adevărul. Nemaiputând rămâne acolo, după ce s-a descoperit că este femeie din neam mare, a plecat în Constantinopol, la sora sfântului împărat Constantin, care o protejă pe viitor.

CUVÂNTUL 17

SF. AMON EGIPTEANUL

Tot în această zi (4 oct.) se mai face pomenirea Sfântului Amon Egipteanul. El rămânând de mic fără părinți, a fost silit de unchiul său ca să-și ia o soție. După nuntă s-a sfătuit cu soția ca să trăiască amândoi în curăție. Învoindu-se deci la aceasta, au trăit în mijlocul lumii ca frații 18 ani. După aceea, au plecat amândoi în muntele Nitriei, trăind mai întâi împreună într-o colibă, după aceea și-au făcut chilii deosebite, ducând viață cu adevărat îngerească. Pe acest Sfânt l-a cunoscut și Sf. Marele Antonie și s-a minunat de viața lui.

Un frate l-a întrebat odată pe Sf. Amon, zicând: Părintele meu duhovnicesc mă trimite în ascultare și mă tem să nu cad în curvie.

Amon îi zise atunci: „Frate, oricând îți va veni ție ispită, zi: Dumnezeuule al puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, izbăvește-mă”.

Odată, acest frate, fiind trimis de părintele lui, a intrat la un oarecare cunoscut din cetate și neaflându-se în casă decât numai o fecioară, aceasta, din îndemnul vrășmașului, a încuiat ușa după el când a intrat. Înțelegând fratele vicleanul scop al fecioarei, a strigat cu glas mare: „Dumnezeule părintelui meu, scapă-mă”. Și numaidecât s-a aflat pe drumul care ducea la schit.

Tot acest Sfânt mai zice că pentru cel care iubește curăția, nu se cuvine ca să se vadă pe sine gol cândva. Deci, fiind odată nevoit Sfântul Amon ca să treacă râul Licu (Lup) care inundase de ploaie și nevoind să se dezbrace, având cu sine și pe ucenicul său, Teodor, spre a nu se vedea gol unul pe altul, se frământa cu gândul cum să treacă râul. Deci, cugetând el aceasta, se vede pe neașteptate răpit prin văzduh până dincolo de râu. Pentru aceasta și Sfântul Vasile cel Mare spune pentru călugărițe și fecioare că nu se cade a face vreo mișcare necuviincioasă, chiar dacă nu sunt văzute de nimeni, spre a nu scârbi prin ceva necuviincios pe Mirele Hristos.

Se spune din tradiție că Preacurata Fecioară Maria, atât de multă cuviință avea, încât nu îndrăznea să-și ridice ochii către cineva ori să vorbească, (afară de părinți) și ori cu cine s-ar fi întâlnit, își pleca doar capul în chip de închinăciune, fără să vorbească. Pentru aceea s-a învrednicit a vorbi cu Sfântul Arhanghel Gavriil, care îi aducea hrană în Templu. Atât de mult iubește Dumnezeu fecioria, încât pentru podoaba fecioarei celei Preacurate și Preanevinovate, a plecat cerurile spre pământ, sălășluindu-Se în fecioreasca ei mitră, ca și roua, după cum spune Proorocul.

- CUVÂNTUL 18 SFÂNTA CUVIOASĂ ANASTASIA PATRICHIA

În Sinaxarul grecesc, în 10 Martie se face pomenirea Sfintei Cuvioase Anastasia patrichia.

În vremea împăratului Iustinian se afla în Constantinopole o femeie cu numele Anastasia, care avea dregătoria de patrichie în palatul

împărătesc. Pentru viața ei îmbunătățită era iubită și cinstită de toți. Fiind pizmuită de împărăteasă, ea a aflat prilejul potrivit, fugind în Alexandria, unde zidește o mănăstire de fecioare pe cheltuiala ei, și duce viață cu totul retrasă. Auzind că împăratul o urmărește spre a o aduce iar la palat, a părăsit în taină mănăstirea cu surorile ei și a plecat la Avva Daniil, la schit, în mijlocul pustiei, căruia își mărturisește taina. Atunci Avva Daniil o îmbracă bărbătește și îi pune numele Anastasie. Apoi închizând-o într-o peșteră mai departe de schit, îi dă canon să nu iasă niciodată de acolo și nici altul să nu intre acolo. A rânduit numai un frate ca să-i aducă din vreme apă și posmagi, pe care să le lase afară lângă peșteră, și luând rugăciune, să plece.

Deci, a petrecut fericita așa, închisă, 28 de ani întregi, fără să iasă afară. Cine va descrie nevoițele cele suprafirești ale fericitei: lacrimile cele nesfârșite, suspinurile cele adânci, privegherile de noapte, rugăciunile, cântările și citirile, plecările de genunchi, dormitul pe jos, postul, luptele și înfricoșările demonilor. Este cu neputință a le număra pe acestea. Pentru o fecioară trăită în răsfaț în palatele împărătești, închisoarea aceasta de 28 de ani, cu atâta strâmtorare și asprime, este adevărată mucenicie. De aceea s-a și făcut vrednic lăcaș al Sfântului Duh.

Cunoscându-și mai înainte sfârșitul, a scris pe o cărămidă către Avva Daniil astfel: „Luând împreună pe fratele care mi-a slujit și unealtă de săpat, vino în curând ca să îngropi pe fiul tău Anastasie famenul”. Scriind aceasta, a pus cărămida afară, lângă peșteră. Avva Daniil însă a fost înștiințat de Dumnezeu de cele pentru ea, și chemând pe ucenic, l-a trimis să aducă în grabă cărămida ce o va afla lângă peștera famenului Anastasie. Aducând fratele cărămida și citind bătrânul cele scrise, a lăcrimat. Apoi luând pe acel frate, au mers în grabă la peștera Sfintei. Deschizând peștera, au aflat pe Sfânta chinuindu-se de friguri. Nu știa nici fratele că este femeie, ci o cunoștea drept famenul Anastasie. Căzând bătrânul pe umărul ei, a plâns, zicând: „Fericit ești, frate Anastasie, pentru că grijindu-te, mereu ți-ai adus aminte de ora aceasta a morții, și ai defăimat împărăția cea pământească. Roagă-te pentru noi către Domnul”. Iar ea a răspuns: „Ba mai vârtos eu am nevoie de rugăciunile tale, părinte”. Îi zise

Avva Daniil: „Negreșit că de aș muri eu înainte, aș fi dator ca să mă rog lui Dumnezeu pentru tine”.

Atunci ea, ridicându-se puțin, a șezut pe rogojină și sărutând capul bătrânului, s-a rugat. Apoi bătrânul luând pe ucenic, a zis Sfintei: „Blagoslovește și pe fiul tău și ucenicul meu acesta”. Iar Sfânta, sărutând pe ucenic, a rostit acestea: „Dumnezeul părinților mei, Care stai acum de față spre a-mi despărți sufletul de trup, Tu, Doamne, Care știi pașii și toate drumurile ce le-a făcut acest frate, ducându-se și venind spre a sluji neputinței mele, odihnește duhul părinților peste el, precum ai odihnit duhul lui Ilie peste Elisei”. Apoi întorcându-se către bătrân, îi zise: „Pentru Domnul, să nu scoateți hainele cu care sunt îmbrăcat, și nimeni altul să nu știe cele pentru mine”. Împărțășindu-se cu Sfintele Taine, le-a dat sărutarea din urmă, apoi căutând în dreapta, a zis: „Bine ați venit” (aceasta a zis-o Îngerilor) și fața ei a strălucit ca focul.

Apoi făcându-și semnul Crucii la gura sa, a zis: „Doamne, în mâinile Tale îmi încredințez duhul meu”, și zicând acestea și-a dat fericitul ei suflet în mâna lui Dumnezeu. Au plâns-o bătrânul și cu ucenicul, și săpând groapă la ușa peșterii, bătrânul a luat haina pe care o avea Sfânta pe deasupra și dând ucenicului o altă haină, i-a zis: „Îmbracă, fiule, pe cel răposat cu haina aceasta, peste hainele care le poartă”.

Când a îmbrăcat fratele pe fericita, i-a văzut sânii, care s-au ivit de sub haină întocmai ca niște frunze uscate, însă n-a spus atunci îndată bătrânului de aceasta, ci când se întorceau la schit, i-a zis: „Știi, părinte, că famenul Anastasie este femeie?”. „Știu, zise bătrânul, însă pentru ca să nu meargă vestea de dânsul pretutindenea, de aceea eu l-am îmbrăcat bărbătește și i-am pus numele Anastasie, spre a nu fi bănuială, căci multă cercetare s-a făcut pentru el de către împăratul Iustinian, în toate orașele și satele și mai ales în părțile acestea. Dar iată, cu darul lui Dumnezeu, s-a păzit în taină”, și bătrânul i-a povestit amănunțit cele despre Sfânta fecioară Anastasia, zisă „Anastasie famenul”.

Se mai adaugă la sinaxarul numit „Paradis” că Avva Daniil și cu fratele, după ce au îngropat pe Sfânta, au mâncat din posmagii și semințele muiate ce s-au aflate în peșteră (un fel de parastas).

CUVÂNTUL 19

CUVIOASA DOMNINA CEA NOUĂ

Tot în ziua de 10 martie se mai face pomenirea Cuvioasei Domnina cea nouă. Aceasta era din orașul Chiron din Antiohia, părinții săi erau dreptcredincioși și bogați. Pentru dragostea ei cea mare ce o avea către Dumnezeu, și-a făcut o colibă în grădina părintească, unde se depărta de cele ale lumii, având neîncetată umilință. Din plânsul ei cel mult, fericita avea obrazii și hainele ei cele de păr, toate scăldate în lacrimi, care niciodată nu se uscau. Fiind în apropiere o Biserică, intra acolo la miezul nopții pentru a a-și face rugăciunile obișnuite de noapte. Fericita Domnina a înduplecat atât pe mama ei, cât și pe frați ca să împodobească din averea lor acea Biserică. Cuvioasa n-a întrebuițat altă hrană decât numai linte muiată, măcar că era pe jumătate moartă de slăbire, fiind din fire bolnăvicioasă. Și măcar că trăia în mijlocul lumii, însă niciodată nu se uita la fața cuiva, și nici fața ei nu o lăsa să fie văzută de cineva, fiind totdeauna acoperită cu îmbrăcămintea (voalul) ei de păr, iar capul ei îl ținea plecat până la genunchi, vorbea subțire, cu vocea slabă, însoțită totdeauna de lacrimi.

CUVÂNTUL 20

SFÂNTA MUCENIȚĂ TOMAIDA

În ziua de 14 aprilie se face pomenirea Sfintei Mucenițe Tomaida. Această Sfântă Muceniță a fost junghiată de socrul ei. Fiind sfânta de curând căsătorită, și rămânând odată acasă numai cu socrul ei, acesta a încercat să o necinstească. Dar ea fiind împodobită la suflet cu întreaga înțelepciune, n-a voit nici să audă vorbele socrului ei, ci s-a împotrivit din toate puterile, ca să nu spurce patul soțului ei. Însă bătrânul ei socru, fiind orbit de patima vrășmașului și văzând că se împotrivește, a scos sabia și izbind din toată puterea în pieptul nurorii, a omorât-o. Pentru râvna ce a avut-o de a-și păzi curăția până la moarte, a fost socotită în rândul Sfinților Mucenici. Iar socrul acela nerușinat și turbat a rămas orb, neputând să se miște de lângă patul Muceniței. Deci, aflându-l vecinii cu hainele pline de sânge, a fost silit

și nevrând ca să mărturisească adevărul, a cerut singur pedeapsa cuvenită, pentru care i s-a tăiat capul.

Aflând Avva Daniil de la schit despre aceasta, a mers în Alexandria, și luând cinstitele moaște ale Sfintei Tomaïda, le-a adus la schit, așezându-le cu cinste la cimitirul Sfinților Părinți, de vreme ce a suferit moarte mucenicească pentru curăție. Unul dintre frații schitului, fiind luptat de patima curviei, a alergat la mormântul Sfintei Tomaïdei, ungându-se cu untdelemn din candela Sfintei, i s-a arătat Sfânta în vedenie și s-a vindecat numaidecât de patimă. De atunci toți frații schitului care erau luptați de patimă trupească aveau prea grabnică ajutorătoare pe Sfânta Muceniță Tomaïda.

CUVÂNTUL 21 DIN VIAȚA SFÂNTULUI SIMION CEL NOU

Acest cuvios, iubind din copilărie viața pustnicească, s-a sălășluit într-o peșteră din muntele Amanon. În toată vremea pustniciei sale nu s-a folosit nicidecum de hrana cea obișnuită (adică de pâine ori alte mâncăruri), ci hrana lui era numai verdețuri. Odinioară niște călători s-au rătăcit prin pustia aceea unde era cuviosul, căci fiind ploaie mare cu trăsnete și fulgere, au pierdut drumul. Mergând așa la întâmplare, au ajuns la peștera cuviosului Simion, rugându-l să le arate drumul. Atunci el le zise „Am să vă dau două călăuze”. Și pe când drumeții se odihneau, iată că vin din pustie doi lei și apropiindu-se de cuviosul, au început să-i lingă picioarele. Atunci el le-a făcut semn cu degetul leilor, poruncindu-le să întovărășească pe drumeți până vor afla drumul.

Odată, acest cuvios a dorit ca să se închine la sfântul munte Sinai. Ajungând la pustia de lângă Sodoma, vede din depărtare înaintea lui o mână de om care ieșea afară din pământ. Apropiindu-se de locul acela, află acolo o groapă, ca o vizuină de vulpe și aude în adânc zgomot de picioare. Înțelegând că este un om ascuns acolo, s-a plecat deasupra gropii, rugându-l să se arate. După mai multe rugăminți s-a arătat un om sălbatec la înfățișare, având părul capului murdar și încălțit, fața zbârcită și galbenă și mădularele trupului uscate. Avea îmbrăcămintea numai din petice cusute cu frunze de finic. Întrebat

fiind cum și de ce locuiește în acea groapă, a răspuns: „Având eu dorință ca să merg la muntele Sinai, am găsit un frate ca tovarăș de drum. Ne-am legat amândoi prin jurământ ca să nu ne despărțim până la moarte. Pentru că tovarășul meu a murit pe drum în locul acesta, eu, ca să păzesc jurământul ce l-am făcut cu el, n-am plecat mai departe la drum, ci, după ce l-am îngropat, mi-am săpat și eu această groapă lângă mormântul lui, așteptându-mi sfârșitul. Pentru hrană am curmale pe care mi le aduce un frate oarecare, pe care l-a rânduit Dumnezeu.”

Zicând acestea, iată că se apropie un leu, având în gură un strugure de finic (curmale). Cei care stăteau de față împreună cu Sfântul Simion, s-au spăimântat, dar bătrânul acela necunoscut, a făcut semn leului ca să se depărteze puțin. Apoi iarăși poruncindu-i a venit, aducând strugurele de curmale, și iarăși după porunca bătrânului s-a dus mai departe și s-a culcat. Iată ce mult pot virtuțile omului celui îmbunătățit.

Când a ajuns cuviosul Simion la muntele Sinai, pe locul cel sfânt, a rămas șapte zile întins cu fața la pământ, fără să guste ceva, ci numai udând pământul cu lacrimi, până ce un glas din cer i-a poruncit să se scoale.

CUVÂNTUL 22

O MINUNE A PREASFINTEI NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU CARE S-A PETRECUT ÎN SFÂNTUL MUNTE ATHOS LA MÂNĂSTIREA ZOGRAFU, ÎN ANUL 1274

În jurul anului 1274, puțin mai înainte de a se face Sinodul de la Florența, orașul Constantinopol era în pericol să cadă în mâinile turcilor. Împăratul grecilor, Mihail Paleologul, fiind în mare nedumerire, neputând să țină piept turcilor, s-a dus la Roma să ceară ajutorul Papei, care în vremea aceea avea mare putere. Papa i-a făgăduit că îi va da ajutor, dacă se va supune lui cu toată Biserica Ortodoxă. Împăratul, văzându-se în pericol din partea turcilor, a făgăduit că se va supune.

Atunci a venit mare groază pentru Biserica Ortodoxă de Răsărit, căci latinii sileau pe Ortodocși la înșelăciunea lor. Nu prin puterea cuvintelor Sfintei Evanghelii, ci cu ascuțișul sabiei și a tot felul de chinuri și necazuri. Mii de suflete cădeau sub sabia lor, pentru curata credință Ortodoxă de Răsărit.

Dar pentru că Sfântul Munte întotdeauna a fost și este sprijin și apărător al Ortodoxiei în pericole, de aceea și latinii s-au silit ca să strice temeliile acestui sprijin al Ortodoxiei. Și cu grabă mare s-au dus și în Sfântul Munte, silind pe monahi să se supună Papei de la Roma, prin cuvinte cu momeli, cu bani, cu făgăduințe înșelându-i, cu amenințări, cu tiranie și silă și cu moarte mucenicească... Unii, de frica chinurilor și a morții, primind bani, cu sila s-au lepădat de Ortodoxia Părinților lor și a noastră. Cei mai mulți dintre dâșzii însă au pecetluit cu însuși sângele lor mărturisirea. Și prin statornicia lor au muștrat pe papa furul de cele sfinte, numindu-se pe sine că e cap al Bisericii și locțiitorul lui Hristos pe pământ.

Dar din nefericire însă, vrednicele de plâns mânăstirea Lavra și Xiropotamu, au căzut atunci și s-au abătut de la învățăturile Sfinților Părinți ai noștri și au primit pe apuseni cu frică, cu cinste și cu supunere de rob. Sigur că acestea se făceau după porunca împăratului, după voia latinilor, ca să se plece monahii din Sf. Munte la dogmele Romei. Însă Dumnezeu, ca să se întărească și ceilalți în credința Ortodoxă, a pedepsit mânăstirea Xiropotamu chiar în vremea când acei nefericiți monahi, împreună cu cei din Apus săvârșeau liturghia lor latinească după adăugirea reformei latinești, zidurile și turnurile mânăstirii Xiropotamul s-au prăbușit din temelie. În căderea zidurilor au omorât mulți din latini și din călugării care au căzut din credință, chiar în vremea când slujeau liturghia lor latinească.

Cei care au venit din Italia, nicidecum nu au vrut să dea atenție la această pedeapsă cerească, și fiind turbați, s-au dus prin tot Sfântul Munte. În apropiere de mânăstirea Zografo, se ostenea un monah singur la liniște, care avea un obicei sfânt ca să citească Acatistul Maicii Domnului de mai multe ori în fiecare zi, cântând în fața Sfintei Icoane a Maicii Domnului.

În una din zilele când pe buzele acestui bătrân răsuna neîncetat felicitarea Arhanghelului, care a zis-o Preasfintei Fecioare Maria, „Bucură-te”, deodată bătrânul aude din această Icoană, cuvântul următor: „Bucură-te și tu, bătrânul lui Dumnezeu”. Bătrânul s-a speriat. „Nu te teme”, a urmat liniștit din Icoană glasul Maicii Domnului; „Ci du-te repede în mânăstire și vestește fraților și egumenului, că dușmanii mei și ai Fiului meu s-au apropiat. Care e slab cu duhul și nu poate răbda,

să se ascundă, până trece ispita; iar cei care doresc moarte mucenicească, să rămână în mănăstire. Dar du-te repede”.

Bătrânul ascultând porunca și voia Preacuratei Stăpânei noastre, părăsind chilia, a alergat cât a putut mai repede la mănăstire ca să aibă frații vreme și chip ca să se încurajeze, să se gândească bine fiecare din ei pentru pericolul de față. Dar numai cât a ajuns bătrânul în poarta mănăstirii, iată că vede Sfânta Icoană pe care o avea în chilie, înaintea căreia puțin mai înainte citea Acatistul și auzise glasul cel mai sus zis, o vede că stă pe poarta mănăstirii. Cu multă umilință și evlavie închinându-se înaintea icoanei, o ia și înainta egumenului spuse cele grăite de Maica Domnului. Frații, văzând pericolul care nu era departe, s-au înspăimântat foarte tare și cei mai slabi dintre ei îndată s-au ascuns prin munți și prin peșteri. Dar 26 de monahi, împreună cu egumenul, au rămas în mănăstire și s-au ascuns în Turn (Pirg) așteptând pe dușmanii lor și cununile muceniei.

După puțin timp au ajuns și latinii care, la început, cu toată puterea retorică a apusului, îndemneau pe monahi să deschidă porțile mănăstirii și să recunoască pe Papa drept cap al Bisericii în toată lumea, făgăduindu-le că-i va ierta și le va da și mult aur. Monahii de sus, de pe turn îi întrebau pe Latini, zicând: „Cine v-a spus vouă că Papa este capul Bisericii? De unde-i această învățătură a voastră? Că noi credem că Hristos e capul Bisericii. Noi mai degrabă ne hotărâm să murim decât să primim să se spurce acest loc sfânt cu sila și tirania voastră. Să fugiți de aici. «Nu deschidem porțile Mănăstirii»”.

Latinii însă au strigat cu mânie: „Vreți să muriți?” ... și îndată au adunat o mulțime de lemne și crengi uscate împrejurul turnului și i-au ars pe monahi. Flăcările focului s-au înălțat cât turnul, ducându-le vântul înăuntru, dar monahii nicidecum nu s-au retras de la duhovniceasca lor îndrăzneală. Slăvind și binecuvântând pe Domnul și rugându-se pentru dușmanii lor, și-au dat sufletele lor cele curate în mâinile Lui în ziua 10 a lunii Octombrie, anul 1274. În codicile mănăstirii se află scrise și numele acestor Cuvioși Mucenici purtători de biruință.

Sfânta Icoană care a poruncit bătrânului să spună în mănăstire de acest pericol, a fost în turn, împreună cu cuvioșii Mucenici și după aceea au găsit-o nestrucată sub dărămăturile pricinuite de foc. De atunci

și până azi, zi și noapte arde o candelă nestinsă înaintea acestei Sfinte Icoane care se numește „Înainte Vestitoare”, unde monahii citesc în fiecare zi Acatistul Maicii Domnului (Tradusă din grecește dintr-o carte tipărită în anul 1861, care se numește: „ANOTERA EPISCHIASIS EPITUATOS”).

CUVÂNTUL 23

CUVÂNT DIN CARTEA „VECHIUL LIMONAR GRECESC”

Un călugăr bătrân cu viață sfântă, avea chilia în locul care se numea Monidria. Acest bătrân, din multa lui simplitate, se împărtășea oriunde se făcea liturghie, pentru că în vremea aceea ortodocșii erau amestecați cu armenii. Când s-a apropiat vremea ca să-și dea Sufletul, i s-a arătat Îngerul Domnului și îi zise: „Iată, sfârșitul tău a sosit, deci cu cine vrei să te îngropăm: Cu ceilalți călugări, sau cu cei din Ierusalim?” Bătrânul i-a răspuns că nu știe. Îngerul îi zise lui: „Vezi, gândește-te bine, că după trei zile vin să-mi spui”. Bătrânul gândindu-se, s-a dus la alt călugăr bătrân Ortodox și i-a spus cuvintele pe care i le-a spus Îngerul. Bătrânul când a auzit, a rămas mirat, fără grai, și îi zise lui: „Spune-mi mie, bătrânule, unde te împărtășești cu Sfintele Taine”. Cuviosul a răspuns: „Oriunde găsec”. Bătrânul i-a zis: „Ia seama, altă dată de la alții să nu te mai împărtășești, decât numai de la Ortodocși, care recunosc cele patru Sfinte Soboare Ecumenice”.

Ducându-se bătrânul la chilia lui, în ziua a treia a venit Îngerul și îi zise: „Ce-ai făcut, bătrânule? Te-ai gândit bine cu cine vrei să fii orânduit?”. Bătrânul i-a răspuns: „Vreau să fiu înmormântat după cum cred cei din Ierusalim”. „Bine, bine”, și îndată și-a dat sufletul. Aceasta s-a făcut cu mila lui Dumnezeu, ca să nu-și piardă bătrânul ostenele și nevoințele lui, și să nu fie osândit cu monofiziții (armeni). De aici să înțeleagă toți creștinii Ortodocși, că nu se cade să se ducă la Bisericile celor de altă credință, nici să se împărtășească de la dânșii. Și nici preoții Ortodocși să nu-i împărtășească pe cei de altă credință.

CUVÂNTUL 24 PROFEȚIA SFÂNTULUI NIFON

Până la sfârșitul lumii nu vor lipsi profeții lui Dumnezeu, după cum nici slujitorii diavolului nu vor lipsi niciodată. Însă în zilele din urmă câți vor sluji cu adevărat, cu credință, lui Dumnezeu, cu multă înțelepciune se vor ascunde de oameni. Și cu toate că nu vor face semne și minuni ca Sfinții cei de de mult, vor merge însă pe calea cea anevoioasă cu multă smerenie.

Aceștia se vor afla în împărăția Cerurilor mai mari decât părinții care au făcut minuni, pentru că în vremea lor, adică în aceste zile în care trăim noi astăzi, ale lui antihrist, nu se află nimeni ca să facă semne și minuni, ca să se înfierbânte râvna lor spre nevoințele cele duhovnicești. Pentru că în toată lumea, câți vor ocupa tronurile arhieresti vor fi cu totul nevrednici și nu vor avea nici o idee de fapte bune. Dar și stareții, conducătorii monahilor, vor fi la fel. Vor fi biruiți de lăcomia pântecelui și slava deșartă și vor fi pricină de sminteli oamenilor, mai mult decât pildă de fapte bune. Și de aceea nici nu se vor mai gândi la lucrarea faptelor bune. Peste tot va stăpâni iubirea de arginți. Dar vai de monahii care se străduiesc să adune bani, că unii ca aceștia nu vor vedea fața lui Dumnezeu. Căci iubirea de arginți este urâciune înaintea lui Dumnezeu.

Monahii și mirenii vor da bani cu dobândă. Ei nu vor voi să-i dea la săraci ca să le răsplătească Dumnezeu cu mult mai mult în împărăția Cerurilor. Dacă nu se vor părăsi de această lăcomie se vor cufunda în tartarul cel întunecos al iadului.

Din neștiință se vor înșela cei mai mulți și vor merge pe calea cea largă și netedă, care duce la pierzare.

Această profeție s-a scris spre a înțelege cititorul mai bine viața și sfințenia cuviosului Părintelui nostru Ioan Iacob.

CUVÂNTUL 25 DIN FILOCALIA ROMÂNEASCĂ

Volumul 8

Smerenia, ascultarea și mărturisirea dreaptă sfarmă toate înșelăciunile și mrejele vrășmașului. Mai ales smerenia, după cuvântul

sfinților Îngeri, pe care l-au zis către Sfântul Grigore, ucenicul Sfântului Vasile cel Nou, atunci când a fost răpit în vedenie până la sfânta cetate a Ierusalimului de sus. Acolo, Sfântul Grigore a văzut cum, după soboarele de dreptți ce s-au rânduie în sfânta cetate, a mai venit și un sobor mare de mireni și s-a rânduie și acesta. După aceasta, a venit și un sobor mic de călugări și s-a rânduie la muncile cele veșnice. Sfântul Grigore, fiindu-i cam rușine pentru cinul călugăresc ce se numește neam sfânt, căutând spre cei doi Sfinți Îngeri ce-l purtau, unul de o subsuoară și altul de cealaltă, le-a zis: „Ce poate fi lucrul acesta, că soborul cel mare de mireni s-a rânduie în sfânta cetate, iar soborașul acesta mic de călugări la muncile veșnice”. Atunci răspuseră sfinții Îngeri: „Fiule, la vremea de apoi, tot neamul călugăresc și duhovnicesc se va porni spre pierzare”. Și iarăși a îndrăznit Sfântul Grigore: „Dacă-i așa, apoi cine se va mântui?” Sfinții Îngeri i-au răspuns: „Cel ce va iubi sărăcia de bună voie, prigoana și smerenia, acela se va mântui”.

Aceste trei fapte mari ale virtuții le-a avut cuviosul Părintele nostru Ioan Iacob, ieroschimonahul: sărăcia, prigoana și smerenia.

UN SFÂNT NOU ÎN BISERICA NOASTRĂ: CUVIOSUL NICODIM AGHIORITUL, LAUDA ORTODOXIEI DE AZI

Câteva cuvinte despre petrecerea lui pe pământ și proslăvirea lui.

Aș dori ca rândurile acestea să fie citite de către toți frații noștri români care pot să citească, dar mai ales de către monahi și monahii, căci Sfântul Nicodim este fala cinului călugăresc din vremurile mai noi și pe drept cuvânt se cuvine să ne mândrim, că un simplu călugăr a întrecut pe toți învățații lumii prin înțelepciunea sa și s-a proslăvit între Sfinții Bisericii noastre.

El este fala Ortodoxiei de azi, el este mângâierea și întărirea creștinilor râvnitori care pătimesc pentru adevărul Sfintei credințe, și în sfârșit, el este rușinarea celor care defaimă așezământul Sfinților Părinți.

În luna Ianuarie 1955 s-a hotărât în Sinodul Patriarhiei Ecumenice, ca Biserica Ortodoxă să numere între Sfinți și pe Cuviosul monah

Nicodim Aghioritul. Numele lui este destul de cunoscut între creștinii râvnitori, căci Cuviosul Nicodim este dascălul cel vestit care a alcătuit cartea Sfințelor canoane, care se numește **Pidalion**. Tot el a mai scris și cartea «**Nevăzutul Război**», **Cartea pentru Mărturisire, Paza celor Cinci Simțiri, Sinaxarul Sfinților pe tot anul, Tâlcuirea Psaltirii, Tâlcuirea Antifoanelor, Tâlcuirea Sfintei Evanghelii, Filocalia** și alte cărți alese de care se folosește toată lumea creștină.

În urma cererii pe care au făcut-o episcopii mănăstirilor din Sfântul Munte și după dorința celor mai râvnitori dintre pravoslavnicii creștini, Cuviosul Nicodim este trecut în rândul Sfinților. Cel care a trăit ca un Sfânt, s-a ostenit ca un adevărat Mucenic și a lăsat în urmă cele mai folositoare cărți pentru creștinătate, cu dreptate este ca să fie cinstit împreună cu Sfinții pe care i-a lăudat așa de mult în Sinaxarul său.

Călugărul cel flenduros, care umbla încălțat cu opinci și care dorea să meargă în țară la noi și să trăiască în obștea Cuviosului Paisie de la Neamț, astăzi este cinstit de toată lumea, împreună cu Sfinții mari Dascăli ai Bisericii noastre de Răsărit. Lumea creștină de azi, care nu prea ține în seamă canoanele Pidalionului, a trebuit să recunoască prin lege că scriitorul Pidalionului este Sfânt. Patriarhia Ecumenică din Țarigrad, care a defăimat odinioară Sfintele Canoane din Pidalion, astăzi, prin acte oficiale hotărăște că: cel care a alcătuit Pidalionul,

– prin hotărâre sinodală –

este trecut în rândul Sfinților!

Iată un semn de încurajare pentru bieții creștini râvnitori, care pătinesc pentru apărarea Sfințelor Canoane și care sunt luați în batjocură de lumea modernă când pomenesc de Pidalion! Recunoașterea canonică a Sfântului Nicodim Aghioritul este un semn că darul Preasfântului Duh nu s-a depărtat din sânul Bisericii noastre, deși oamenii de azi au stricat multe rânduieli bisericești și râvnesc mai mult la moda celor din apus.

Dar va veni și ziua (și cred că nu-i departe) când păstorii cei fermecați de moda nouă se vor trezi și vor cunoaște că nu este potrivit să mai defăime Pidalionul, odată ce singuri au hotărât în sobor și au declarat la toată lumea că Monahul Nicodim, care a scris Pidalionul, este Sfânt!

Trebuie să înțeleagă odată toți proestoșii că, dacă Nicodim este Sfânt, atunci și canoanele adunate de el în Pidalion trebuiesc cinstite! Căci dacă Pidalionul nu se ia în seamă, atunci cum putem zice că cinstim pe scriitorul Pidalionului?

Și dacă nu acultăm de Sfintele Canoane, atunci înseamnă că nu cinstim nici pe Cuviosul Nicodim și nici pe Sfinții Părinți din vechime. Iar hotărârea care au făcut-o pentru canonizarea (adică recunoașterea) cuviosului Nicodim, este ca o grămadă de cărbuni aprinși în capul celor care au hotărât aceasta. Pe marele apărător al Sfintelor canoane l-au așezat între Sfinți, iar Cartea Sfintelor canoane o țin sub picioare!

Iată pentru ce se clatină pământul și se aprinde văzduhul cu înfricoșare. Iată pentru ce s-a speriat pacea și a fugit de pe pământ iar calul cel roșu din Apocalips (adică focul războiului) nechează mereu și-i gata să rupă legăturile.

Am mâniat pe Dumnezeu și Sfinții acum cer răzbunare, căci s-au defăimat învățăturile lor și s-a călcat în picioare așezământul lor! În vremurile acestea de înțepenire duhovnicească și de nepăsare generală, Sfânta noastră Biserică de Răsărit (așa prigonită și sărăcită cum este), ea totuși nu încetează de a revărsa darul ei asupra celor binecredincioși iar la cei împodobiți cu fapte bune, Sfânta noastră Biserică le dăruiește cununa Sfințeniei și îi numără între «Fiii ei cei întâi născuți».

În Biserica cerească, Cuviosul Nicodim este de multă vreme între Sfinți și se roagă pentru noi, pământeni, la Tronul Dumnezeirii, dar Soborul Bisericii pământești abia acum s-a gândit să-l cinstească așa cum se cuvine.

Lumina Sfântului nostru Părinte Nicodim, care a răsărit la ceruri acum 152 de ani, s-a vădit astăzi mai bine în Biserica de pe pământ, ca să lumineze tuturor!

Se bucură acum tot poporul creștinesc și Sfânta Biserică dănțuiește, cinstind pe marele scriitor bisericesc și pe alesul cinului călugăresc. Să dăm cu toții slavă lui Dumnezeu că nu s-a curmat niciodată șiragul Sfinților Cuvioși, care merg pe calea cea strămtă a Crucii și aduc la ceruri prinosul nevoițelor pustnicești!

Câtă vreme Sfânta Lumină se pogoară în Biserica noastră și Sfinții odrăslesc în livada cea duhovnicească a Ortodoxiei, este semn că Dumnezeu este cu noi și adevărul Sfintei noastre credințe strălucește mai mult decât soarele, spre biruința noastră.

DIN VIAȚA CUVIOSULUI NICODIM AGHIORITUL

Cuviosul Părintele nostru Nicodim este floarea cea mai aleasă din grădina Maicii Domnului, adică din Sfântul Munte, care a odrăslit în veacul din urmă. Mireasma cea duhovnicească pe care a răspândit-o acest cuvios, a umplut Biserica ortodoxă din toate părțile. Prin viața lui cea sfântă, prin învățătura lui cea dulce, prin cărțile lui cele scumpe și de Dumnezeu insuflate, el a ajuns la măsura Sfinților dascăli din vechime, alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, de Sfântul Vasile cel Mare, de Sfântul Ioan Damaschin și de alți Sfinți mari.

S-a născut în Ostrovul Naxului. A urmat o bucată de vreme la seminarul din orașul Smirna. Însă dorul de călugărie nu l-a lăsat să termine școala. Ca o căprioară însetată a alergat la adăpostul liniștit al mănăstirii.

În vremea când cuviosul părintele nostru Paisie era plecat din Sfântul Munte și punea începutul vieții de obște la noi în țară, cam pe-atunci a intrat Cuviosul Nicodim ca frate în mănăstirea Sfântului Dionisie din Sfântul Munte (în anul 1775).

Însă n-a stat acolo decât doi ani, căci talentul lui pentru alcătuirea cărților l-a făcut ca să colinde întocmai ca o albină prin tot Sfântul Munte, pentru a aduna mierea cea duhovnicească. Oriunde auzea că sunt cărți și însemnări vechi, mergea ca să le citească, ori ca să le copieze pentru folosul de obște.

Pe cele care erau scrise într-o limbă grea și neînțeleasă, el le scria într-o limbă ușoară, pe cele greșite le îndrepta, iar pe cele incomplete, el le completa.

Viețile Sfinților care erau atunci împrăștiate și netipărite, el le aduna la un loc, Scripturile greu de înțeles el le tâlcuia, iar la Sfinții care nu aveau slujba în Minei, el le alcătuia slujba în chip armonios. În puține cuvinte putem zice că nu era sfătuire de folos care să nu treacă pe sub pana lui, nu era vreo nedumerire care să nu fie dezlegată de el, nu era cuvânt duhovnicesc care să nu fie lămurit de el.

Când a aflat despre petrecerea minunată a Starețului Paisie de la Mănăstirea Neamțului, care era cărturar, ca și dânsul, a dorit mult să meargă în România, spre a petrece în obștea vestită de la Neamț. Dar când s-a pregătit să meargă, a fost înștiințat prin descoperire cerească

ca să nu părăsească Sfântul Munte, care avea nevoie de lumina învățaturii lui și de pilda vieții. Dorința lui era ca să găsească un povățuitor iscusit și învățat așa cum era Cuviosul Paisie din România, însă Maica Domnului l-a ținut pe loc, ca să înflorească și să rodească în grădina cea Sfântă a Ei (în Sf. Munte).

Darul Sfântului Duh s-a revărsat din belșug peste el și l-a făcut ca să lumineze ca un luceafăr în toată lumea pravoslavnică. În vremea aceea când mai toate națiile ortodoxe erau sub robia turcească și duceau lipsă de învățatură, smeritul părintele nostru Nicodim a adăpat pe poporul cel însetat la suflet cu sfânta lui învățatură. Vorba lui simplă și dulce, sfatul lui cel plin de râvnă și de înțelepciune, a fost în vremea aceea, este și în ziua de astăzi, și va rămâne cât va fi lumea, ca o miere duhovnicească, care hrănește pe cel flămând la suflet și îndulcește pe cel amărât la inimă.

Talentul lui a fost pizmuit de mulți «frați mincinoși», cum îi numește Sf. Apostol Pavel. Aceștia s-au luptat ca să oprească izvorul învățaturii lui și să-i ponegrească numele. Și poate scârba asta l-a făcut să se hotărăscă a merge în România, pe lângă alte motive. Însă Dumnezeu a astupat gura la toți vrășmașii lui, căci toți proestoșii cei duhovnicești, până și însuși Patriarhul Țarigradului, îl laudau și prețuiau cărțile lui.

În Constantinopol era pe vremea aceea Patriarh Ecumenic Grigore al cincilea, care mai pe urmă a suferit moarte mucenicească. Într-o vreme când Patriarhul Grigore a fost silit de turci să părăsească scaunul, s-a retras în Sfântul Munte și trăia în liniște, într-o chilie de lângă Mănăstirea Ivirul. Cuviosul Nicodim, fiind acolo, în apropiere, la sihăstria Capsala era ajutat cu provizii de către fericitul ierarh și de multe ori vorbeau împreună, punând la cale luminarea poporului creștinesc, care zăcea în neștiință, sub jugul păgânilor. Mulți creștini din stăpânirea turcească au fost siliți să-și lepede Sfânta Credință. Și toți care cunoșteau căderea și doreau pocăință, alergau în Sfântul Munte ca la un liman de mântuire. Aici aflau pe fericitul Patriarh Grigore, la care se mărturiseau. Acesta îi trimitea pe urmă la dascălul Nicodim din pustia Capsalei ca să-i povățuiască.

În acest fel, Cuviosul Nicodim a scos pe mulți din întunericul lepădării și i-a adus la pocăință curată, iar pe unii din aceștia i-a îndemnat ca să mărturisească pe Hristos înaintea stăpânitorilor păgâni.

Portretul smeritului Cuvios Nicodim Aghioritul din Sfântul Munte Athos, care a scris și a tradus foarte multe cărți – model al simplității și curăției sufletești!

Așa a primit moarte mucenicească noul Mucenic Constantin din Idra. Pe acesta, Cuviosul Nicodim l-a întărit ca să mărturisească pentru Hristos și pe urmă i-a scris viața cu pătimirile lui, alcătuindu-i și slujba lui în chip minunat.

Din vremea aceea a rămas și o scrisoare a Cuviosului Nicodim, adresată către Patriarhul Grigore pentru un monah român din Transilvania, care nu avea botezul adevărat.

IATĂ CUPRINSUL ACESTEI SCRISORI:

Preasfințite Stăpâne și dumnezeiescule Patriarh a toată lumea! Aducătorul acestei scrisori, care este de origine din Transilvania și are botezul (sau mai bine să zic desbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către Înalt Preasfinția voastră, cerând călduros ca să fie botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atât el, cât și eu, ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos și apostolească, ca să trimiteți întărit prin ordin scris oficial pe numitul monah, ne-monah, adică fără darul călugăriei, către duhovnicul român Părintele Grigore din mănăstirea Pantocrator. Căci acela, fiind de același neam și de aceeași limbă cu dânsul, poate să-l învețe și să-l înnoiască cu botezul nostru, precum el însuși și eu ne rugăm mai mult lui Dumnezeu ca după alte cereri de mântuire să aibă și călătorie ușoară, să fie călăuzit la tronul Preafericirii voastre și să aleagă calea cea bună spre folosul a tot poporul creștinesc. Pentru aceasta, cerându-vă rugăciuni, rămân, șocotindu-mă cel mai mic dintre slugile voastre.

ss) *Nicodim*

Din actul acesta se vede cât de multă pază era în vremea aceea de a nu primi în mănăstire pe cei care sunt botezați prin stropire. Despre lucrul acesta ne putem încredința și din cărțile Cuviosului Paisie de la Neamț, care nu primea nicidecum în obștea lui pe cei care veneau din Transilvania ori din Bucovina, unde se boteza prin stropire.

În vremea când trăia cuviosul Nicodim la Sihăstria Capsalei, a fost chemat de către proestoșii Sfântului Munte ca să discute cu niște clerici papistași despre dogmele credinței. Când s-a ivit cuviosul în ograda

mânăstirii din Careia, îmbrăcat flenduros și cu opinci în picioare, papistașii s-au plâns proestoșilor că asta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojiic. Proestoșii însă i-au liniștit, dându-le oarecare lămuriri despre «flendurosul Nicodim».

Când au început discuția, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru uscăturile, sau mai bine zis, pentru secăturile Papei. Chiar de la început le-a închis gura și neștiind ce să mai zică, croncăneau ca niște ciori, întrebând: «Mai sunt în Muntele Athos și alții de fel cu cel care a vorbit cu noi?». Întrebarea asta a adresat-o epitropilor din Sfântul Munte, dar Cuviosul Nicodim, care era de față a luat-o înainte cu răspunsul, zicând: «Sunt o mulțime și eu sunt cel din urmă!».

Odinioară a mers la Sf. Munte un protestant din Germania și căuta să ia în bătaie de joc simplitatea călugărilor. A declarat în fața epitropilor din Careia că el este Proorocul Ilie. Proestoșii au început să râdă, crezând că au de-a face cu un nebun. Dar când a început el să le vorbească, au văzut că nu este nebun, ci este o undiță primejdioasă pentru Ortodoxie. Deci, nepricepându-se ei cum să-i răspundă, s-au sfătuit ca să găsească pe cineva dintre călugări care să dovedească cu mărturii din Sfânta Scriptură că protestantul este mincinos (iar nu prooroc, cum zicea el). Atunci bătrânii și-au adus aminte de smeritul dascăl Nicodim, care trăia în vremea aceea într-o chilie, aproape de Careia. Cuviosul Nicodim s-a prezentat, ca de obicei, îmbrăcat în niște zdrențe și încălțat cu opinci de porc. Când l-a văzut protestantul, a început a râde cu hohote. Atunci bătrânii proestoși i-au lămurit cuviosului pentru ce este chemat, adică să dea răspunsul convenit proorocului mincinos.

Pricepând cuviosul că ereticul își bate joc de călugări, i-a zis: – «Va să zică ești Proorocul Ilie, domnule». – «Desigur, (a răspuns neamțul!)». Atunci Cuviosul i-a zis iarăși: – „Proorocul Ilie a avut tăierea împrejur, dar dumneavoastră o aveți?!”

La întrebarea asta proorocul a rămas cu gura căscată și a plecat fără să mai stea de vorbă cu opincarii din Sf. Munte. Toți cei care veneau să ispitească pentru tainele credinței, dacă se întâmpla să vorbească cu dascălul cel flenduros, nu mai aveau poftă să râdă, ci plecau îndată rușinați.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a făcut semne și minuni în viață, dar viața lui întreagă a fost o adevărată minune, prin roadele bunătății care au umplut lumea. Învățăturile lui au luminat poporul creștinesc și au întărit Biserica Ortodoxă în vremurile cele mai grele.

După mărturiile Sfinților Părinți, sfințenia omului nu se arată din săvârșirea minunilor, ci din viața cea îmbunătățită. Minunile sunt lucrările lui Dumnezeu și se fac mai mult pentru luminarea celor necredincioși și pentru întărirea celor slabi în credință, iar faptele cele îmbunătățite sunt roadele prin care se cunosc Sfinții.

Iată ce zice Sfântul Grigore Teologul, în cuvântul de la înmormântarea Sf. Vasile cel Mare: «Minunile sunt pentru cei necredincioși, iar nu pentru cei ce cred. Semnul bărbaților Sfinți este viața lor cea după Dumnezeu și așezarea lor cea sfântă!».

Pomenirea Cuviosului Nicodim se face în ziua de 14 iulie.

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR ZICE: «VIRTUTEA ESTE MAI PRESUS DECÂT MINUNEA!»

Tot el mai scrie și aceasta: «Sfinți sunt acei care au credință dreaptă și viață curată, chiar de nu săvârșesc semne, chiar de nu izgonesc duhurile necurate, după cum despre Sf. Ioan, cel mai mare dintre toți cei născuți din femei, nu se pomenește nicăieri că ar fi făcut semne!» (vezi Epistola către Filipeni).

Sfântul Ioan Botezătorul n-a făcut minuni în viață, dar a trăit ca Îngerii pe pământ și s-a învrednicit să boteze pe Mântuitorul lumii în apele Iordanului.

Tot așa, nici Cuviosul Nicodim n-a făcut minuni, dar viața lui a fost îngerească și a botezat milioane de suflete cu lumina cea sfântă a învățăturii sale. Cărțile lui sunt ca niște făclii aprinse care luminează creștinătatea. Ele vor rămâne ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile. Dar ostenelele cele mari ce le-a suferit Cuviosul Nicodim la alcătuirea cărților, i-au supt de timpuriu puterile și la vârsta de 60 de ani s-a stins din viața aceasta precum se stinge o făclie de ceară curată, pentru a răsări ca un luceafăr luminos în lumea cerească. Toată viața și-a petrecut-o în sărăcie și în ostenele, mai presus de fire. Călugării

din Sf. Munte îi ziceau «dascăl» (adică învățător) iar el se numea pe sine «lepădătură» și „câine mort”, atâta era de smerit încât oriunde se afla cu frații, tot locul cel mai de pe urmă îl căuta, umblând încălțat totdeauna cu opinci.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a învățat Teologia la Universitatea din Atena și nici n-a colindat pe la școlile înțelepților din Apusul Europei (cum obișnuiesc teologii de astăzi). El s-a adăpat numai cu apa cea limpede a Ortodoxiei din Mănăstirile Sfântului Munte, adică din Sfintele Scripturi. Dar razele învățaturii lui întrec toată știința înțelepților de astăzi, care cuprinde lustrul filosofiei, dar este lipsită de miezul credinței. Căci un bob de credință curată prețuiește mai mult decât vagoane întregi de știință lipsită de mustul credinței.

Este de însemnat că monahii din Sfântul Munte l-au socotit totdeauna pe Cuviosul Nicodim ca «Dascăl» al lor, așa îl numeau toți, încă de când era în viață. Iar după mutarea lui din viață, toți monahii și toți creștinii care cunoșteau viața lui, îl socoteau ca pe un Sfânt. Capul lui a fost așezat într-o cutie de lemn spre închinarea celor care cinsteau pomenirea lui. Pe fruntea lui este scris: «Aștept Învierea Morților», după cum a lăsat el cuvânt înainte de moarte. Preafericitul și Marele Patriarh Ioachim al treilea, mergând la Sf. Munte, a îngenuncheat înaintea cinstutului său cap, îndelung rugându-se cu multe lacrimi, ca să-l acopere în viață cu darul lui cel Sfânt. La urmă a sărutat cu evlavie cinstitul cap al Cuviosului, zicând către cei de față: «Cine nu socotește acest cap ca moaște de Sfânt să fie ANATEMA!». Cu alte cuvinte, el este socotit ca Sfânt cu mult înainte de a se hotărî în Sobor. Mulți dintre călugării aghioriți sărbătoreau pomenirea lui cu mult înainte de hotărârea Patriarhiei, căci toți erau convinși despre sfințenia vieții lui.

Numele lui a ajuns cunoscut și la papistașii din Apus, care au avut de multe ori discuții cu el pentru credință și s-au spăimântat de darul înțelepciunii care locuia în el. Înșiși aceștia, pe care i-a rușinat de multe ori cuviosul Nicodim, l-au însemnat în cărțile lor, împreună cu Sfinții ortodocși din vechime, pe care îi cinstesc și ei (adică alături de Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Ioan Damaschin și Sfântul Andrei Criteanul).

O, Sfinte Preacuvioase Părinte Nicodime, care mult doreai odinioară ca să mergi la noi în țară și să petreci în obștea Cuviosului Paisie de la

Neamț, adu-ți aminte astăzi de scumpa noastră țară, cerceteaz-o cu duhul dintru înălțime! Fiii duhovnicești ai cuviosului Paisie nu mai au loc azi în România, întreaga țară s-a prefăcut într-o obște care luptă cu Dumnezeu și aleargă către rău! Tu, care ești neîntrecut la sfătuire și prea dulce la vorbire, vorbește și acum tainic, la inima păstorilor duhovnicești ca să nu mai faci tovărășie cu stăpânirea întunericului, să nu mai faci slujnică pe „Mireasa lui Hristos”, care este Biserica.

STIHURI DE UMILINȚĂ

1

Nicodime preafelicite,
Care doreai odinioară
Ca să trăiești la noi în țară,
Acuma caută din ceruri
Și vezi pe fiii României
Cum poartă jugul tiraniei.

2

Cu Sfântul Stareț de la Neamț
Să dai acuma ajutor
Prea necăjitului popor,
Iar tabăra înșelăciunii
Din vatra noastră strămoșească
Degrabă să se risipească!

3

În țara noastră primitoare
Acuma nu mai este «soare»
Cu razele de libertate,
Căci vântul de la Miazănoapte
Aduce negură de moarte.

4

Cu darul tău cel sfânt, Părinte,
Să mângâi pe cei necăjiți
Și să dezlegi pe cei robiți,
Iar pe organele pierzării
Care hulesc Sfânta Credință
Întoarce-i către pocăință!

5

Învățatura ta cinstită
Să fie iarăși folosită
De neamul nostru Românesc
Și «coarnele lui veliar»
Să nu se mai înalțe iar!

6

Pidalionul scris de tine
Să fie nației Creștine
Ca o duhovnicească cârmă,
Iar cartea «Celor cinci simțiri»
Oglinda Sfintei mântuiri.

7

În viața noastră necăjită
Și de Păstorii buni lipsită,
La toți creștinii pravoslavnici
Luceafăr să ne fie-n cale
Sfințenia vieții tale!

CUVÂNT SPRE LĂMURIRE

Când lipsesc povăţuitorii cei buni, când duhul lumesc caută să înăbuşe sfânta credinţă, când slugile lui antihrist se grăbesc să întunece adevărul, atunci Pidalionul Sfântului Nicodim ne arată ca o busolă încotro să mergem, iar cartea lui – „Nevăzutul Război” ne învaţă cum trebuie să folosim armele cele duhovniceşti. Pe urmă «Hristoitia», adică cartea bunelor obiceiuri, ne învaţă cum să ne purtăm în viaţă, iar cartea „Paza celor Cinci Simţiri” ne serveşte ca o strajă neadormită pentru suflet.

În sfârşit, toate cărţile lui, care sunt mai mult de o sută, le avem ca pe un ajutor spre mântuire în toată viaţa noastră.

TROPARUL SFÂNTULUI NICODIM (glasul 5)

Pe Sfântul Nicodim cel nou vestit,
Pe marele dascăl aghiorit,
Pe albina cea cu dar
Care strâns-au din belşug
Pravoslavnicul nectar
Spre hrana creştinătăţii,
Acum noi cu râvnă venind,
Să-l laudăm, prăznuind!

CONDACUL SFÂNTULUI (glasul 3)

Îngereşte vieţuind,
Te faci icoană virtuţii
Şi pe toţi povăţuind
În lupta cu «nevăzuţii»,
Limba ta este organul mişcat de Duhul,
Pana ta ne luminează tainic văzduhul
Şi cinstindu-i pe toţi Sfinţii,
Te duci la bucuria lor!

MEGALINARIA

Pe Luminătorul cel preaslăvit
Și pe scriitorul și sihastrul neobosit,
Veniți, credincioșilor, astăzi, într-un gând
Să-i împletim cunună de laude, cântând!

MEGALINARIA CUVIOSULUI NICODIM (glasul 3)

Pe cuviosul Nicodim,
Podoaba călugăriei,
Pe Îngerul Sfântului Munte
Și slava Ortodoxiei,
Să-l laudăm împreună,
Urmându-i povața cea bună.

VEDENIA UNUIA DINTRE UCENICII CUVIOSULUI PAISIE VELICICOVSCHI (DE LA MÂNĂSTIREA NEAMȚ)

După trecerea din această viață a Cuviosului Părintelui nostru Paisie de la Mânăstirea Neamțului, viața călugărească a început să slăbească din cauza belșugului de avere și mai ales din cauza libertății pe care o aveau mirenii de a petrece cu lunile vara în mânăstire – împreună cu soțiile și copiii lor.

Călugării au început să se îngrijească mai mult de cultivarea viilor și a grădinilor mânăstirii, iar cei care aveau case în afară de zidul mânăstirii, se străduiau mai mult să le facă mai îndemânatice pentru locuința boierilor, care veneau vara cu familiile la aer. Pentru chiria consistentă care venea de la boieri, călugării adeseori își lăsau toată casa pe mâna mirenilor, iar ei se chinuiau într-o cocioabă proastă, mai la o parte, ca să nu le strice liniștea vizitatorilor care își petreceau toată ziua prin mânăstire. Pentru vinurile multe, care se făceau la metoace, a trebuit să se deschidă depozite și cantine în mânăstire și în afară, pentru a se putea vinde mai ușor. Acest lucru atrăgea și mai mult pe

lumea dornică de răsfăț. S-a înființat și școală în mănăstire, pentru creșterea copiilor sârmani din satele vecine. (afară de școala călugărească de cântăreți, a fost și Școala primară). În acest fel, mănăstirea și-a pierdut liniștea ei de mai înainte, iar bieții călugări au început să neglijeze îndeletnicirile lor cele duhovnicești cu orânduiala lăsată de Cuviosul Paisie. Unul dintre ucenicii Cuviosului Paisie, Sofronie, care avea viață îmbunătățită, într-o noapte a avut o vedenie înfricoșată:

Se făcea că era dimineața și el ieșise în poarta mănăstirii. Căutând în fața porții, spre locul unde se află astăzi aghiazmatarul, vede pe un arap înfricoșat la chip, care era îmbrăcat în haine de ofițer și se răstea strigând, întocmai ca cei care dau comandă la oaste. Chipul lui era groaznic: fața lui neagră ca păcura, ochii lui străluceau ca văpaia focului, gura lui era ca de maimuță, cu dinții ieșiți în afară. În loc de cingătoare avea un balaur încolăcit la mijloc, care își atârna capul cu limba scoasă în chip de sabie la șoldul ofițerului. În loc de ipoleți (adică grade) avea pe umere numai capete de viperă. Iar pe capul lui avea cască, de sub care spânzurau numai capete de șerpi veninoși, care se încolăceau de gâtul lui, ca părul încolăcit.

Văzând aceasta starețul, a rămas înlemnit de frică. Apoi venindu-și puțin în fire, a întrebat pe arap ce caută la vremea aceea în mănăstire. – Au nu știi că eu sunt comandant de oaste în mănăstirea voastră?, a răspuns arapul. Dar unde avem noi oaste aici, când țara se află în bună pace?

Atunci acela îi răspunde starețului. – Vei ști că eu sunt rânduit cu oastea cea nevăzută a întunericului, ca să ne luptăm cu ceata călugărilor. Că voi, atunci când depuneți jurământul călugăriei, nouă ne declarați război nevăzut, și multe răni ne pricinuiți cu armele voastre cele duhovnicești. De multe ori noi ne depărtăm rușinați, fiind arși ca de para focului de rugăciunile voastre. Însă acum nu mai avem atâta frică de voi, de când a murit starețul Paisie, care ne era înfricoșat nouă. De la el am suferit noi multe și grele răni. Încă de când a venit el cu 60 de călugări din Sfântul Munte, eu am fost rânduit cu 60.000 de ostași spre a ne lupta cu soborul lui. Cât a trăit el, noi n-am mai avut odihnă. Câte ispite, câte necazuri și intrigi n-am uneltit noi împotriva lui și a călugărilor spre a-i împuțina la suflet și spre a-i surpa, dar n-am izbutit.

Cât a trăit starețul, atacurile noastre rămâneau mai totdeauna zadarnice, căci el îi conducea la luptă pe monahi cu multă iscusință, întărindu-i cu pilda vieții lui, și cu sfaturi duhovnicești în toate zilele.

După moartea lui, războiul nostru s-a ușurat. Pentru asta am scos atunci din front 10.000 de ostași, care nu mai aveau treabă, rămânând numai cu 50.000 în oaste. N-a trecut multă vreme și rânduielele starețului Paisie n-au mai fost păzite cu strictețe. S-au ivit dezbinări în sobor, iar belșugul din mânăstire și grijile lumești pentru case și metoace, au început să vâneze tot mai mult pe călugări, pentru asta și războiul nostru s-a ușurat simțitor. Deci, am mai înlăturat atunci de pe frontul din mânăstirea voastră încă alți 10.000 de luptători, trimițându-i în altă parte. Așa am rămas numai cu 40.000. Când li s-a dat deplină libertate la mireni ca să petreacă vara la voi, în Mânăstire, dimpreună cu femeile, atunci bucuria noastră, căci slăbind frontul călugărilor, am fost și noi mai ușurați. Pentru asta am mai scos din front încă alți 10.000 de ostași. Am rămas deci numai cu 30.000. În cele din urmă s-a deschis școală pentru copiii mirenilor aici, în mânăstire. Mulți din călugări și-au ales ucenici isteți dintre copiii care nu erau de călugărie. Copiii zburdalnici, venind mereu în atingere cu călugării, au domolit așa de mult atacul călugărilor încât noi am rămas aproape fără de lucru. De aceea am fost silit să mai ușurez frontul nostru. Atunci am mai înlăturat încă 10.000 de luptători și am rămas până azi numai cu 20.000 în front. Aceștia stau totdeauna în mânăstire, dând război zi și noapte călugărilor!...

Auzind acestea starețul, a oftat cu durere, întrebând iar cu mirare: „Dar ce mai aveți nevoie de stat acum în mânăstire, căci după cum mărturisești singur, azi călugării nu mai au râvna aceea ca înainte ca să vă lupte, ci vă fac mai mult pe placul vostru, prin îndeletnicirile cele lumești? Ce rost mai aveți voi în mânăstire?” Atunci urâtul acela, fiind silit de puterea lui Dumnezeu, a descoperit taina pentru care mai luptă pe călugării din veacul nostru, zicând către stareț: „Adevărat – că nu se mai află azi nimeni care să ne lupte ca înainte, căci dragostea voastră s-a împutinat, iar grijile lumești și amestecul (tulburările) mirenilor au răcit râvna călugărilor, dar mai avem încă ceva care ne mai dă de lucru în mânăstire: Sunt târfăloagele cele de cărți, arde-le-ar focul, care încă nu ne lasă să ne liniștim! Prin ele, călugării cei noi,

care au venit cu râvnă fierbinte din lume, aceia ne pricinuiesc încă multe răni grele. Imediat cum iau în mână vechiturile acelea de cărți, îndată încep a se sălbătici împotriva noastră. Ei uneltesc fel de fel de arme usturătoare pentru noi, precum sunt: postirile, privegherile, osteneli grele și mai ales rugăciunile lor cele umilincioase. Acestea toate sunt pentru noi săgeți aprinse, care ne pârjolesc și nu ne putem apropia de dânșii! Adeseori unul singur, dacă se întărită din citire, ne pune pe fugă pe toți! Și multă osteneală și tactică ne trebuie ca să-l aducem la voia noastră pe unul ca acesta, care se sălbăticește din citirea cărților!” Atunci bietul stareț nu a mai răbdat până ce nu l-a întrebat și aceasta: „Dar cu ce luptați voi mai mult pe călugării din veacul acesta? – «Toată osârdia noastră de acum este ca să îndepărtăm pe monahi și pe monahii de la îndeletnicirile cele duhovnicești și mai ales ne sîrguim ca să-i îndepărtăm de la citirea cărților sfinte!

Căci nimic nu-i întărită mai mult pe călugări împotriva noastră, ca citirea acelor cărți! De aceea și noi ne străduim în tot chipul ca să-i depărtăm pe călugări de la obiceiul cititului, dându-le de lucru la altele și încurcându-i cu tot felul de griji pe la metoace, cu viile și cu grădinile, cu pescuitul, cu vânzarea vinului; iar în mănăstire, cu creșterea copiilor și cu găzduitul mirenilor, care petrec vara la aer. Pe toți cei care se încurcă cu acestea, sunt prinși de noi ca și muștele din pâna de paianjen. Ei ne slujesc în toate nouă. «Până nu vom vedea, ori părăsite cu desăvârșire, ori arse, vechiturile acelea de cărți, noi nu ne putem liniști! Ele sunt totdeauna ca niște bolduri ascuțite împotriva noastră!”

Când a terminat și vorbele acestea, a bătut și toaca de utrenie și îndată s-a stins ca fumul ofișerul demonilor, iar starețul s-a trezit cu o mare durere la inimă din cele descoperite. Adunându-se tot soborul la biserică, el a povestit cu lacrimi această înfricoșată vedenie. A poruncit apoi să se scrie și o carte despre aceasta, spre cunoștința și folosul urmașilor.

Cred că azi au plecat și cei 20.000 de când a intrat armata roșie la noi. S-or fi dus speriați prin pustii, când au văzut că lucrul pe care armata neagră nu l-a putut face timp de 100 de ani, iată că armata roșie, – aliații lor – a izbutit să-l facă în câțiva ani!

Cuviosul Paisie avea o școală întregă de călugări cărturari care scriau cărți zi și noapte. Datorită lor, noi avem în românește mai

toate cărțile Sfinților Părinți, traduse din grecește. O parte din ele au fost arse de Turci în revoluția de la 1821, dar tot au mai rămas. Dar oare pârjolul comunist va mai fi cruțat vreo cârticică sfântă scrisă de mâna Cuviosului Paisie și de ucenicii lui? (*Ieroschimonahul Ioan Iacob*).

ISPITA CREȘTINILOR DIN VEACUL DE ACUM

În cartea care se numește „Pateric” sunt scrise următoarele: Sfinții Părinți ai Schitului au profețit despre neamul cel de pe urmă. A întreat unul: „Ce lucrăm noi?” Și răspunzând unul dintre dâșii, marele Avvă Ishirion, a zis: „Noi am lucrat poruncile lui Dumnezeu”. Iarăși întrebând, a zis: „Cei de după noi ce vor face oare?” Și a zis: „Vor face numai pe jumătate din cât am lucrat noi”. „Dar cei de după dâșii ce vor face?” Și a zis: „Neamul acela nu va putea face nimic, ci le vor veni ispite mari și cei care vor fi încercați în vremea aceea vor fi mai mari decât noi și decât părinții noștri”. Care să fie oare acele ispite mari care să arate mai lămuriti pe creștinii din veacul de pe urmă, încât să-i arate mai mari decât vechii părinți? Ispita neamului creștinesc din vremile de pe urmă este ivirea proorocilor mincinoși, care caută să piardă și pe cei aleși. Despre aceștia a profețit Domnul vă vor fi în veacul cel de apoi, „Mulți vor veni în numele Meu și pe mulți vor înșela”. (Matei cap. 5, 11).

Vorbesc și ei despre dragoste, de curățire, pentru fapta bună, de smerenie și de virtute, și ajută obștile creștinești. Cât este de greu pentru creștinii ortodocși să înțeleagă pe cine au înaintea lor? Cât e de ușor să fie atrași de ideile lor cele «filosofice» și să-i creadă. De multe ori răutatea înșală, prefăcându-se în chipul faptei bune. După cum a spus și Sfântul Dorotei. «Nici o răutate și nici unul dintre eresuri, nici însuși diavolul nu poate să înșele pe cineva, decât numai dacă se preface în chipul faptei bune». După cum și Sf. Apostol zice: „Că însuși diavolul se preface în Înger luminat”.

„Neghină” numește Sf. Vasile cel Mare pe toți cei care strică învățăturile Domnului și amestecându-se ei cu trupul Sfânt al Bisericii,

ca să fie neobservați, și să facă vătămare. (Din Catehismul Sf. Chiril, patriarhul Ierusalimului pag. 121).

PROFEȚIA SFÂNTULUI MOISI ARAPUL

(Despre călugării din neamul cel de pe urmă)

Sfântul Moisi Arapul a profețit, zicând: În zilele cele de pe urmă ale veacului al șaptelea și jumătate, viața monahicească se va defăima cu totul și monahii nu vor mai ține socoteală de mântuirea sufletului. Ei vor umbla prin mijlocul tulburărilor și al gâlcevilor, întunecați, fără nici un folos și leneși, neîngrijindu-se nicidecum de fapta bună, robiți de patimile păcatului, pentru că de acolo de unde l-au ars pe satana nevoitorii cei dintâi, tot de acolo și el are să ardă și să pârjolească. Și de unde s-a biruit, va birui și el pe monahii cei leneși și defăimători. Unde a sporit dreptatea, acolo va prisosi mai mult păcatul și fărădelegea, pentru că se va răci dragostea multora și monahii vor petrece prin mijlocul lumii și a mirenilor fără frică, cu mâncări și băuturi, amăgindu-se de poftele trupului, prin deșertăciuni, în necurății și fapte rușinoase. În acele zile va fi urâciune, zavistie, sfezi și bătaii în mănăstirile de obște până la sânge, tot așa și în lavre, unde nu este viață de obște, din răutatea unuia asupra celuilalt și pentru că s-au defăimat sfintele canoane și nevoința cea duhovnicească, se vor pune egumeni și stareți oameni neîncercați în fapta bună, fără credință, nepricepuți, de nici un folos și simpli, nedeosebind binele de rău, leneși, fără fapte bune, îngrijindu-se numai de cele pământești, purtându-se cu nerușinare în slujbe.

Răpind cu sila egumeniile, cu daruri, și neștiind să învețe și să povățuiască turma și frățimea, neștiind că ei sunt chip și pildă de folos pentru cei care urmează fapta bună și neînțelegând că ei au să dea seamă lui Dumnezeu în ziua judecății pentru turma lor. Și din pricina nepăsării egumenilor care nu poartă grijă de turmă, se vor pierde, se vor osândi nu numai cei leneși și trândavi, ci și frații cei cu viață bună și înfrânați.

După aceea, robul lui Dumnezeu, Moisi, a văzut că nor și vârtej, negură întunecoasă și ispite foarte înfricoșate au venit asupra monahilor

din partea de la miazănoapte, căci îi alerga pe monahi și cinul cel monahicesc se împrăștia de blestematele eresuri și sileau pe mulți să lepede hainele monahicești și să se însoare. Atunci, puțini nevoitori care vor fi încercați ca aurul și argintul în cuptor în necazuri multe, în prigoană și strâmtorare, se vor lămuri. Și câți se vor afla încercați și vor birui atâtea ispite înfricoșate, se vor preamări, se vor preaslăvi și se vor cinsti de Dumnezeu mai mult decât acei care au răbdat căldura și zăduful zilei și gerul nopții.

După aceea, robul lui Dumnezeu, Moisi, a văzut că a trecut iarna aceea a necazurilor și ispitelor și prigoana acelor înfricoșate eresuri și s-a făcut liniște. Și după ce vor trece câțiva ani, iarăși se va disprețui ceata monahilor cea îngerească și vor veni iarăși ispite asupra lor mai multe și mai silnice. A văzut că monahii vor petrece împreună cu călugărițele și împreună cu pofta cea rea va veni și tirania, căci și cei ce nu vor voi, se vor batjocori cu sila.

Preoții se vor spurca prin păcatul desfrâului și pretesele lor vor preacurvi, asemenea și ei vor preacurvi cu altele. Atunci va veni mânia cea mare a lui Dumnezeu și va distruge tot neamul acela viclean și-l va trimite în focul cel veșnic.

Deci, fericiți vor fi câți nu se vor pleca la cea mai mare fărădelege a necurației, care este mai silnică și mai grea decât uciderea, ci se vor împotrivi și vor muștra fărădelegea ca Sfântul Ioan Botezătorul și vor stărui, muștrând amestecarea de sânge. Și vor fi uciși de cei prea fărădelege, spurcați și prea necurați oameni din vremea aceea și apoi se vor odihni în sânul lui Avraam, Isaac și Iacob prea slăviților Patriarhi și vor locui în Împărăția cerurilor cu toți Sfinții, bucurându-se și veselindu-se, de care bucurie să ne învrednicească Dumnezeu și pe noi, cu darul Lui cel Sfânt. AMIN.

DESCOPERIREA CE S-A FĂCUT SFÂNTULUI MOISI ARAPUL DESPRE NEVĂZUTUL RĂZBOI AL SFINȚILOR

Cuviosul Moisi Etiopianul a mers odinioară la avva Isidor și i-a zis lui: „Părinte, nu pot să stau în chilia mea, fiind luptat de patimile trupești”. Fericitul Isidor luându-l pe el, l-a suit în vârful chiliei sale

și i-a zis: „Caută spre Apus!”, și căutând Moisi a văzut o mulțime de oameni înfricoșați gâlcevind și gătindu-se spre război. Apoi iarăși a grăit avva Isidor: „Caută spre Răsărit și privește”. Și căutând, a văzut o mulțime de Sfinți Îngeri purtători de lumină, așijderea și ei gătindu-se de război.

Atunci Sfântul Isidor a zis către Moisi: „Cei dinspre Apus ridică război împotriva Sfinților lui Dumnezeu, iar cei dinspre Răsărit se trimit de la Domnul spre ajutor nevoitorilor celor buni. Însă vezi că sunt mai mulți cei ce ne ajută nouă decât cei ce se ridică asupra noastră”. Cu o vedenie ca aceasta și cu cuvintele starețului întărindu-se, Moisi s-a întors la chilia sa și se îndeletnicea în ostenele lui cele obișnuite.

PROFEȚIA UNUI CUVIOS DIN ANUL 1503

Mare război european. Înfrângerea Germaniei și ruinarea Rusiei și a Austriei. Înfrângerea turcilor de către greci. Întărirea lui Agar (adică a turcilor) de către popoarele europene și înfrângerea Grecilor de către turci. Măcel în popoarele Ortodoxe și mare tulburare la popoarele ortodoxe... Intrarea armatelor străine de la marea Adriatică. Vai de cei ce locuiesc pe pământ. Iadul este gata. Într-o clipă moare Agar. Un nou război european. Unirea popoarelor ortodoxe cu Germania. Înfrângerea francezilor de către Germani. Răscoala Indiilor și depărtarea lor de Anglia. Anglia numai la saxoni. Biruința Ortodocșilor. Înfrângerea lui Agar și tăiere de obște. Agar (iar) contra popoarelor ortodoxe. Neliniște în lume și deznădejde de obște pe pământ. Lupta celor șapte puteri la Constantinopol, trei zile și trei nopți măcel și biruința celei mai mari puteri. Continuarea războiului de către Îngerul Domnului Dumnezeuului Hristos și predarea orașului (Constantinopol) grecilor. Întoarcerea latinilor la credința neștirbită Ortodoxă. Întinderea credinței ortodoxe de la Apus până la Răsărit. Frica și cutremurul barbarilor față de Ortodoxie.

Sfârșitul Papei și proclamarea unui patriarh pentru toată Europa. În 55 de ani, sfârșitul nevoilor. În cel de-al 70-lea an nu este necaz, nu este surghiunit, venind în brațele mamei voioase. Așa este și așa să fie.

Amin. Amin. Amin. „Eu sunt Alfa și Omega, Cel dintâi și Cel din urmă”. Sfârșitul, o turmă și un păstor ce este din credința adevărată a ortodocșilor.

Așa să fie. Amin. Amin. Amin.

Robul lui Hristos, adevăratului Dumnezeu.

CÂTEVA CANOANE DIN PIDALION

Care oprește a ne ruga cu cei de altă credință

Al 10-lea Canon al Sfinților Apostoli oprește a ne ruga împreună cu ereticii și schismaticii, măcar în casă de s-ar afla, se afurisește și să nu fie primit la Sfintele taine (adică să se împărtășească).

Canonul 45 al Sfinților Apostoli poruncește: „Episcopul, preotul sau diaconul care numai s-ar ruga cu ereticii, să se afurisească și dacă l-ar primi să slujească ca preot, să se caterisească.

La tâlcuirea Canonului 47 al Sfinților Apostoli, scrie Sfântul Nicodim Aghioritul că latinii sunt eretici și nu au nici botez, nici Preoție, și dacă vreun preot nu botează pe cei care se întorc la Ortodoxie, se afurisește.

Și Canonul 33 din Laodiceea oprește a te ruga cu eretici și cu schismatici.

Canonul 6 și 7 de la Soborul I Ecumenic poruncește să păstrăm acele obiceiuri de la început.

Canonul I al Sfântului Vasile cel Mare tot așa zice, că ereticii și schismaticii trebuie să se boteze.

Sfântul Sfințit Mucenic Ciprian tot așa zice, că ereticii și schismaticii să se boteze.

CUVIOSUL NIFON DE LA ARGHEȘ

Poate să le pară cam neobișnuit unora felul cum se zugrăvește starea de decădere duhovnicească a „Țării Românești”, pe vremea domniei lui Radu Vodă, înainte de a veni la păstorie Cuviosul Nifon, fostul Patriarh al Țarigradului.

Însă trebuie să ținem seamă că în vremea aceea poporul pravoslavnic din toate părțile era încă tulburat mult de „Scandalul de la Florența” și multe Biserici ortodoxe au rupt legătura cu Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Între acestea era și Biserica Țării Românești (a Ungro-Vlahiei) care rupsesse de mult legătura și se conducea mai mult singură, ajutându-se cu Biserica sârbească și bulgară mai mult din cauza hirotoniilor.

În vremea aceea de zdruncinare duhovnicească, la noi în țară nu se aflau școli, nici „dascăli” învățați și nici cărți românești prin care să se lumineze poporul în cele ale credinței. În schimb, propaganda papistășească luase un mare avânt prin episcopiile catolice a Cumanilor, a Argeșului, a Milcovei și a Severinului, care sunt numai din Muntenia. Pentru asta, bietul popor trăia în nedumerire și era stăpânit de multe obiceiuri rele și de superstiții.

Lipsa de îndrumare duhovnicească nu era o rânduială sănătoasă nici în dregătoriile politice ale țării, de aceea Cuviosul Nifon a întâmpinat multe greutăți la păstoria Bisericii din Țara Românească și în cele din urmă a suferit prigoană și izgonirea din scaun pe nedrept.

Cel care a scris viața cuviosului a fost unul dintre fiii lui duhovnicești, având viața îmbunătățită, care cunoștea bine Țara Românească și, prin urmare, spusele lui sunt vrednice de crezare.

Împletind versurile ce urmează, m-am folosit numai de materialul aflat în biografia Sfântului, fără să adaug decât câteva cuvinte de încheiere.

Înainte de a intra în materia povestirii, aș vrea să atrag atenția încă despre un lucru și anume: se știe din istorie că în vremea cea veche, erau trimiși uneori în țările noastre arhieriei și egumeni străini (mai mult cu sila) ca să păstorească poporul, ori să chivernisească anumite mânăstiri (fără să-i aleagă și fără să-i dorească cineva din țară!). Mai totdeauna, asemenea „păstori” nu zăboveau mult la noi, ci erau siliți să plece „acasă”, de multe ori „cu nepusă masă”! Dar asta se întâmpla numai cu cei „nepoftiți” și nealeși după canoane.

Nu trebuie să socotească cineva în rândul „păstorilor nepoftiți” și pe Sfântul și prea înțeleptul Ierarh Nifon de la Argeș, despre care se vorbește aici. Acest vestit dascăl al Bisericii, care a stat ca un sfetnic luminos în scaunul Patriarhiei Ecumenice, nu a fost trimis de cineva

din afară și nici el singur n-a râvnit dregătorie sau avere în țară la noi. El a fost adus cu multe rugăminți și cu îndelungate stăruințe, de către voievodul de atunci al Țării Românești, Radu-Vodă, cu sfatul boierilor și al clericilor.

Pentru asta, scoaterea lui pe nedrept din scaun și izgonirea din țară a fost un act de mare nedreptate, care a mâniat pe Dumnezeu, aducând după sine pedeapsă pentru voievodul Radu și pentru țara întreagă.

CRÂMPEI DIN VIAȚA SFÂNTULUI NIFON DE LA ARGHEȘ

fost Patriarh la Constantinopolului

1

Pe vremea când domnea la Argeș
Semețul Radu-Voievod
Era nedumerire mare
Și decădere în norod.

2

Atunci, în Țara Românească
(Cum spun bătrânii scriitori)
Lipsea duhovniceasca hrană
Și bunii povățuitori;

3

Beția și destrăbălarea
Se răspândeau în largul său
Și nu era atunci cine
Să pună stavilă la rău.

4

Când toți se rătăceau în noapte
Cu întuneric pierzător,
A răsărit de peste mare
„Luceafăr prea luminător”.

5

Vestitul pustnic, Sfântul Nifon,
Care fusese Patriarh,
A fost trimis atunci de Domnul
La noi în țară Chiriarh.

6

Chemat fiind de Radu Vodă
A fi „duhovnicesc Păstor”,
El pune regulă în toate
Și dăscălește pe popor.

7

Mustrând mereu fărădelegea,
Nu cruță nici pe dregători
Și nici pe însuși Radu-Vodă,
Cel mândru între Domnitori.

8

Acesta, mai întâi, primește
Mustrarea Sfântului cu drag,
Dar mai pe urmă lasă „masca”,
Scoțându-și ura în vileag.

„Ai fost chemat – îi zice Vodă –
Să ai al Păstoriei Post,
Iar Preasfinția ta, Părinte,
Ne strici al rânduiei rost!

10

Suntem doar trăitori în lume,
Cu obiceiuri bătrânești
Și nu putem pleca grumazul
La rânduiei călugărești!

11

N-ajunge că le-ai pus la Preoți
Și la călugări rânduiei?
Te-ai apucat să te amesteci
Într-ale mele socoteli!

12

Acum nu ne mai trebuie
În țară păstoria ta,
Deci pleacă întru ale tale,
Aici nu ai ce căuta!”

13

Atuncea Cuviosul Nifon,
Muștrând pe mândrul voievod,
Vorbește întru adunare,
(La dregători și la norod):

14

„M-am străduit să apăr „Legea”,
Cu râvnă după Dumnezeu
Și pentru asta Domnul vostru
Mă scoate de la postul meu!

15

Rămâneți, fiilor, de-acuma,
Mai mult nu mă aveți cu voi!
Dar vor veni pe capul Țării
Necazuri grele și nevoi!

Nelegiuitul cel de Radu
Cu moarte grea se va sfârși,
Că răilor le vine vremea
Când, căutând, nu m-or găsi!”

17

Zicând acestea Cuviosul,
Își pune sfântul omofor
Și leagă pe Bogdan-boierul
Și pe semețul domnitor.

18

Apoi se-ntoarce spre Neagoe,
(Iubitul fiu duhovnicesc
Din vița veche domnitoare)
Zicând cu glasul părintesc:

19

„De-acuma, fiule, nevoia
Ne face să ne despărțim,
Dar noi cu duhul – întru Domnul –
De-a pururea avem să fim!”

20

Plângând Neagoe cu suspinuri,
Ca cel orfan se tânguia:
„De-acuma altă sprijinire
La cine oare voi afla?

21

Ai fost dulceața vieții mele
Și sprijinul duhovnicesc,
Cum pot să sufăr eu de tine
Pe viitor să mă lipsesc?”

22

Zicând acestea cu durere,
La inimă se sfâșia
Și sta îngenunchiat, rugându-l
Blagoslovenie să-i dea.

23

Iar el, îmbrățișând pe tânăr,
Îl mângâia cu glasul blând
Și cele ce vor fi pe urmă
Le-a arătat atunci, zicând:

24

„Mânia cea dumnezeiască
În țara voastră va veni;
Pe mulți din neamul tău va pierde,
Iar tu nevătămat vei fi!

25

Eu merg precum voiește Domnul,
Lăsându-te în seama Lui,
Vei trece pe sub „spada morții”,
Apoi la Tron te vei sui!

26

Păzește sfaturile mele
Și Dumnezeu te va păzi,
Că rugăciunea mea smerită
În toate te va însoți!”

27

Zicând acestea Fericitul,
L-a sărutat pe el cu drag,
Apoi făcând o rugăciune,
Apucă „drumul de pribeag”.

28

Mergând necunoscut de nimeni,
La Sfântul Munte s-a oprit
Și paznic la catări, acolo
Egumenul l-a rânduit.

29

O! Pogorâre negrăită
A celui minunat, Ierarh,
Ce sta pe tron, odinioară,
A toată lumea Patriarh!

30

De o smerenie ca asta
Și Îngerii s-au minunat,
Iară vrășmașii mântuirii
De asta s-au înspăimântat!

31

Dar Dumnezeu Preamilostivul
Nu l-a lăsat necunoscut,
Ci arătat la tot soborul
Întru minune l-a făcut.

32

Căci în vedenie se-arată
Botezătorul lui Hristos
Și poruncește cu asprime,
Amenințând pe Proestos:

33

„Adună-ți repede frățimea
Ca să întâmpini cu sobor
Pe Patriarhul Ecumenic,
Pe marele luminător!

34

I-ajunge multa pogorâre,
Ajunge lui cât s-a smerit!
Primiți cu cinste pe Păstorul!
Destul a stat acoperit!

35

Lovind în toaca de aramă,
Soborul tot s-a adunat
Și, cu făclii și tămâiere,
Pe Sfântul l-au întâmpinat.

36

Priveliște prea mișcătoare
Era atunci de văzut
Când Sfântul aducea catării
Venind pe jos de la păscut!

37

Văzând în poartă adunarea
Și clopotele auzind,
S-a dat în dosul mănăstirii,
Nimic de sine bănuind.

38

Soborul însă cu grăbire
Întâmpinare i-a făcut,
Iar el, căzând lor la picioare,
Plângând, iertare și-a cerut.

39

Atunci Egumenul, cu cinste,
Pân-la pământ s-a închinat
Și dreapta cea arhierască
Cu plânsete a sărutat.

40

Acele vorbe mișcătoare
Ce s-au rostit atunci de toți
În fața slugii prea smerite,
A le descrie nu le poți!

41

În sunete veselitoare
De clopote și de cântări,
S-a închinat toată frățimea,
Cerându-i binecuvântări.

42

Iar cei care mai înainte
Pe Cuvios îl defăimau,
Cerând cu lacrimi iertăciune,
Amar acum se tânguiau!

43

El, sărutându-i părintește,
Le-a spus cuvinte de folos,
Apoi, intrând în mănăstire
Se nevoia întru Hristos.

44

Atunci în Țara Românească,
(Pentru semețul voievod)
A fost grozavă tulburare,
La mănăstiri și la norod.

45

Stârnitul-s-au boli multe, grele
Și secetă cu groaznic vânt,
Ca o pedeapsă de la Domnul
Pentru alungarea „celui Sfânt”!

46

Din mult-aceea neplouare,
Pământul roadă n-a adus
Și toți au cunoscut din asta
„Bătaia Domnului de sus!”

47

Abia și-a cunoscut greșeala
Nechibzuitul Domnitor,
Și căuta acum pe Sfântul
În toate părțile cu zor.

48

Dar n-a putut să-i dea de urmă
(Precum a fost proorocit),
Apoi și el căzu în boala
Care cumplit l-a chinuit!

49

Că trupul lui – de multe răni –
Ca ciurul i s-a găurit
Și putrezind, ieșea dintr-însul
Duhoare de nesuferit!

50

Deci, neputând atuncea nimeni
Să se apropie de el,
Cu chinuri nemaipomenite
S-a stins la Argeș, în „Castel”.

51

Iar după moartea lui – se spune –
Că Dumnezeu a arătat
Un semn de groaznică mânie,
La toți fiind înfricoșat!

52

Mormântul lui la Mânăstire
Era trei zile tremurând
Și toți erau cuprinși de spaimă,
„Mânia cerului” văzând!

53

Apoi la „Tronul de Domnie”
Neînțelegeri au urmat,
Suindu-se, cu tiranie,
Boierii Mihnea și cu Vlad;

54

Iar pe Neagoe (despre care
Mai înainte am vorbit),
Au căutat ca să-l omoare,
Dar Sfântul Nifon l-a păzit.

55

Prin rugăciunea cea fierbinte
A Sfântului ocrotitor,
Se izbăvește de la moarte,
Fiind ales ca Domnitor.

56

Suindu-se pe „Tronul Țării”
Neagoe s-a călăuzit
De rugăciunea și povața
Părintelui celui sfințit.

57

Fiind acum la bătrânețe
Smeritul „Pustnic și Ierarh”,
Preacuvios își dă sfârșitul
Adevărat, de Patriarh!

58

Fiind rugat de tot soborul
El lasă fraților când moare,
Spre veșnica lui pomenire,
„Molifta cea de dezlegare”.

59

Iar trupul lui cinstit rămâne
Ca un izvor vindecător
Și sfânt „liman de ocrotire”
Prea necăjitului sobor.

60

Trimis-a deci atunci „solie”
Evlaviosul Domnitor
Ș-aducă Moaștele sfințite
În Țară pentru ajutor.

61

Primindu-le cu multă cinste,
Le-a pus deasupra, pe mormânt,
Unde zăcea cu neiertare
Acel ce izgonea pe „Sfânt”!

62

Făcând obștească priveghere,
Prin semne s-a încredințat
Că Fericitul lui Părinte
Pe Radu-Vodă l-a iertat.

63

Cu negrăită bucurie
Pe Sfântul l-au sărbătorit
Și toți se vindeau de boli
Prin darul lui cel preaslăvit!

64

Căci orbii dobândeau vederea
Și cei ologi se îndreptau,
Iar cei cu duhuri necurate,
Prin darul lui se izbăveau!

Odată – noaptea – Sfântul Nifon
S-a arătat lui Vodă-n vis
Și, sfătuindu-l părințește,
La urmă, către el a zis:

„De-acuma, fiule iubite,
Trimite-mi trupul înapoi,
Să fie pentru mângâierea
Soborului întru nevoi!”

Deci, ascultându-l voievodul,
La Athos iarăși l-a trimis,
Oprind cinstitul cap și mâna,
Precum Soborul i-a permis.

De-atunci la Curtea de la Argeș
Păstratu-s-a cinstitul cap
În prea mareața mânăstire
A lui Neagoe Basarab.

Iar trupul Sfântului, la Athos,
Rămâne ca cinstit odor,
Păstrat în cea mai scumpă raclă
De la numitul Domnitor.

ÎNSEMNAREA ÎNTÂI PENTRU SFÂNTUL NIFON

Sfântul Nifon se trăgea din părțile Peloponezului. Numele lui de botez era Nicolae. Era om învățat și îmbunătățit în fapte încă din copilărie. A plecat pe ascuns de acasă, în anii tinereții, și a intrat sub ascultarea unui sihastru vestit de la Epidaur, cu numele Antonie. La această sihăstrie a primit cinul călugăresc și a pus temelie nevoițelor duhovnicești. Ocupația lui era scrisul, din care își agonisea hrana. După săvârșirea părintelui său a mai petrecut o vreme cu vestitul dascăl Zaharia, călugăr aghiorit, de la care a învățat filozofia cea după Dumnezeu. După ce dascălul său ajunge episcop, cuviosul Nifon pleacă în Sfântul Munte, unde este primit la Mânăstirea Dionisiului. Podoaba virtuților lui și înțelepciunea cuvintelor l-au făcut vestit în toate părțile. Mânăstirile din Sfântul Munte se întreceau care mai de care să-l cheme să țină cuvânt de învățătură fraților. Alergau sihaștrii din pustietăți să se îndulcească din gura lui cea curgătoare de miere.

Ocupația lui mai de seamă, pe lângă învățătura fraților, era scrisul, la care avea mare talent.

N-a trecut multă vreme și a trebuit să părăsească Mănăstirea, spre părerea de rău a lui și a fraților, fiind ales ca Arhiepiscop la vestita cetate a Tesalonicului. Fiind lumea tulburată din cauza soborului viclean de la Florența, unde s-a pus la cale unirea ortodocșilor cu papistașii, Sfântul Nifon s-a străduit să întărească poporul ortodox împotriva uneltirilor papistășești.

Predicile lui erau ascultate de toți, ca și cele ale Sf. Ioan Gură de Aur, căci în vremea aceea nu se afla alt luminător vestit ca Sfântul Nifon. De la Tesalonic a fost chemat la Constantinopol, unde ajunge Patriarh Ecumenic. Viața și cuvintele lui îl făceau să strălucească întocmai ca un soare în toată lumea pravoslavnică.

În vremea păstoriei lui mulți dintre Iudei și dintre păgâni au primit Sf. Botez, atrași fiind de podoaba vieții lui și de minunatele lui cuvinte. Cu povața lui, mulți dintre rătăciți se întorc la dreapta credință și mulți dintre creștinii râvnitori primesc cununa muceniciei, mărturisind pe Hristos în fața stăpânirii păgânești, fiind înarmați cu rugăciunile și cu îndemnurile Sfântului Nifon.

Dar vrășmașul mântuirii și organele lui nu puteau să rabde strălucirea acestui minunat luminător al Bisericii. Au întrebuițat toate meșteșugurile ca să-l îndepărteze de la turmă. Mai întâi s-au ridicat împotriva lui o parte din clerici, care erau otrăviți de zavistie și l-au silit să plece în surghiun. Însă Biserica n-a putut răbda mult lipsirea luminii lui, ci l-a chemat în scurtă vreme să lumineze în sfeșnicul obștesc al pravoslaviei.

A doua oară a fost scos cu sila din scaunul păstoriei de către sultanul turc, pe motiv că nu i-a dat cinstea cuvenită, când l-a întâlnit pe drum.

Fiind îndepărtat cu tiranie de la cârma Bisericii, era ținut sub pază la Adrianopol. Aflând despre asta Voievodul Munteniei, Radu, l-a rugat să primească păstoria Bisericii din Țara Românească și el va mijloci ca să fie liber din partea stăpânirii. După mai multe rugăminți din partea voievodului și a boierilor, cuviosul Nifon primește propunerea și este adus în țară ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei.

Fiind pe atunci mare lipsă de carte și de povățuitori duhovnicești, Sf. Nifon a avut de luptat mult cu apucăturile cele rele care erau învechite în popor. A pus rânduială pe la biserici și mănăstiri,

povătuindu-și turma pe calea mântuirii, cu multă râvnă și cu adâncă înțelepciune. Mostra pe toți cei care defăimau legea, fără a se sfi de cei mari. Mostra când era nevoie și pe preoți și pe dregători și chiar pe semețul domnitor al țării, Radu-Vodă.

La început, voievodul primea povețele Sfântului și părea a fi bucuros de orânduielele lui, însă n-a răbdat multă vreme. A venit prilejul ca să-și dea pe față mândria lui.

În vremea aceea, s-a stabilit la curtea lui Radu-Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El își lăsase acasă femeia și copiii, fiind urmărit de stăpânire și venind în Muntenia, căuta să ia în căsătorie pe sora voievodului Radu. Radu s-a învoit la această fărădelege, deși știa despre familia lui Bogdan din Moldova.

Sfântul Nifon s-a împotrivit acestei cununii necanonice și a muștrat cu asprime pe boier și pe voievod, arătându-le scrisoarea de la femeia legitimă a lui Bogdan. Dar vorbele Sfântului n-au fost luate în seamă de ei, dimpotrivă, s-au sculat amândoi cu dușmănie împotriva Sfântului Păstor și la urmă l-au silit să plece din țară.

ÎNSEMNAREA A DOUA PENTRU SFÂNTUL NIFON

(după izgonirea din scaun)

Înainte de a pleca din țară, cuviosul Nifon afurisește în sobor pe nelegiuitul Bogdan și pe toți care au fost părtași cu el la fărădelege. Aflând de asta voievodul, a dat ordin în toată țara ca nimeni să nu dea nici un respect cuviosului Nifon și amenința cu pedeapsă de moarte pe cel care ar îndrăzni să-l găzduiască ori să-l ajute cu ceva.

Dar Cuviosul Nifon a fost îngrijit o vreme de către iubitul lui fiu duhovnicesc, Neagoe, care se trăgea din familia veche domnitoare a Basarabilor și care ținea foarte mult la Sfântul.

Când a plecat din țară cuviosul Nifon, atunci a fost mare durere pentru evlaviosul tânăr. Atunci a auzit rostindu-se cuvintele proorocești ale părintelui său duhovnicesc pentru cele ce vor urma în țară după plecarea lui.

ÎNSEMNAREA A TREIA PENTRU SFÂNTUL NIFON

(După plecarea lui din Muntenia și săvârșirea lui la Athos)

La mânăstirea Dionisiului din Sfântul Munte, cu hramul Sf. Ioan Botezătorul era așa rânduială ca toți cei care doreau să fie închinoviați, trebuiau să slujească mai întâi o vreme la catării mânăstirii.

La această slujbă a fost rânduit și cuviosul Nifon, fostul Patriarh ecumenic și păstor duhovnicesc al Țării Românești. Acolo slujea ca un argat, păscând catării și cărând cele de nevoie pentru mânăstire, din pădure și de la metoc, căci nu-l mai cunoștea nimeni și nici el n-a spus cine este și de unde vine.

Odată i-a venit rândul să facă de strajă noaptea din cauza piraiților, care prădau mânăstirile. Pe la miezul nopții, pe când își făcea rugăciunea obișnuită, l-au văzut niște frați și pustnici îmbunătățiți din apropiere că era la înfățișare ca o pară de foc și minunându-se, au spus egumenului despre asta. Atunci egumenul a rânduit ca să se facă rugăciune de obște spre a le descoperi Dumnezeu taina aceluia frate începător.

Atunci Sfântul Ioan Botezătorul s-a arătat egumenului în vedenie poruncindu-i să întâmpine cu cinste pe Sfântul Nifon. În chipul acesta s-au arătat cele ascunse ale smeritei slugi, care făcea corvoadă la Mânăstirea Dionisiului.

Făcându-i-se primirea cu cinste, ca unui Patriarh, s-a rugat de toți ca să-i rânduiască ascultare în mânăstire, fără a face deosebire de ceilalți frați din sobor. Deși era acum bătrân și slab, își petrecea viața cu multe osteneli, îndeplinind treburile cele mai de rând și întărind pe frați prin pilda vieții lui și prin cuvintele lui cele pline de dar. El era întru toate și pentru toți „icoana cea vie a virtuții și izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească”.

Multe semne și minuni a arătat Dumnezeu prin rugăciunile acestui pustnic smerit și prea luminat Ierarh al lumii!

Odată, primejduindu-se frații mânăstirii cu barca pe mare, când aduceau merinde de la metoc, cuviosul Nifon a făcut rugăciune fierbinte pentru ei și s-au domolit îndată valurile mării. Cunoscând frații puterea rugăciunii lui, l-au rugat cu multă stăruință ca să le dea ceva blagoslovit de el, spre a fi păziți în vreme de primejdie, pe viitor. Atunci cuviosul

Nifon, căzând în genunchi la rugăciune, le-a blagoslovit un fier, care îl aveau în corabie, zicându-le să-l păstreze în loc curat și la vreme de primejdie să-l slobozească cu o frânghie în apă și se vor izbăvi de primejdie, numai dacă își vor ține regulat pravila și canonul. Și era lucru de mare mirare, căci prin slobozirea fierului în apă, se domoleau numaidecât valurile, ca și cum s-ar fi cucernicit de atingerea lui. Oricând se ivea primejdia pe mare, auzai semnalul fraților. „Pogorâți, pogorâți repede pe „Patriarhul” în apă!”, adică fierul blagoslovit de cuviosul Nifon. Și totdeauna se făceau minuni preaslăvite cu fierul acela, încât frații îl țineau la mare cinste, închipuindu-și că au împreună cu ei pe Sfântul.

La corabia mănăstirii Dionisiului s-a păstrat „Fierul Nifon” peste 150 de ani, până când s-a pierdut în apă.

Cuviosul Nifon alerga în toate părțile unde erau treburile mai grele spre a da ajutor și a încuraja pe frați, căci fiind mănăstirea așezată pe o coastă prăpăstioasă, cu multe necazuri și primejdii își agoniseau cele de nevoie. Cuvintele lui erau ca un balsam de alinare pentru toți, căci în tot Sfântul Munte nu se afla alt părinte duhovnicesc și dascăl iscusit ca Sfântul Nifon.

Aproape de sfârșitul vieții lui s-au adunat mulțimi nenșurate de monahi de prin toate mănăstirile și de prin pustietăți ca să ia blagoslovenia lui cea de pe urmă. Și toți erau cuprinși de o jale negrăită pentru lipsirea povățuitorului obștesc. L-au rugat atunci cu multe lacrimi și cu amare tânguiri ca să le dea în scris o rugăciune de dezlegare pentru sufletele celor adormiți, spre a se citi pe mormânt. Atunci fericitul le-a lăsat „cu limbă de moarte” molitfa cea de dezlegare pentru răposați, pe care o folosește Sfânta Biserică de Răsărit până astăzi. La mormântul lui se săvârșesc minuni și semne preaslăvite întotdeauna.

Cu povețele lui cele înțelepte și cu rugăciunile lui cele bine primite de Dumnezeu, multe suflete s-au mântuit și mulți rătăciți au aflat calea adevărului. Iar o parte din ei au primit cununa muceniei, cu blagoslovenia lui. Doi ucenici a avut Sfântul mai aproape și amândoi au fost numărați în rândul mucenicilor, mărturisind pe Hristos cu îndrăzneală înaintea stăpânirii păgânești (a turcilor). Amândoi ucenicii – Macarie și Ioasaf – au petrecut împreună cu Sfântul în Muntenia și după aceea l-au însoțit în Sfântul Munte. Macarie a mărturisit pentru

Hristos în Tesalonic, în vremea când trăia încă Sfântul Nifon, iar Ioasaf a mărturisit în Constantinopol, după săvârșirea din viață a părintelui său, după cum a fost proorocit și blagoslovit de el.

În chipul acesta minunat a viețuit și s-a săvârșit Cuviosul părintele nostru Nifon, preastrălucitul luminător al lumii, piatra cea neclintită a răbdării, care s-a lămurit ca și aurul în cuptor prin grele încercări și primejdii. Pomenirea lui se săvârșește la 11 ale lunii August.

Este bine de însemnat și aceasta, că în vremea când argătea necunoscut la catării mânăstirii Dionisiului, au fost trimiși delegați de la Sinodul Arhierieilor din Constantinopol, ca să-l aducă înapoi pe „Tronul Ecumenic”, văzându-se lipsa care era în Biserică, după plecarea lui. L-au căutat în toate părțile, având și întărire de la sultanul turc ca să-l aducă neapărat la postul lui. Au mers și la Sf. Munte, iscodind pe la mânăstiri și prin pustietăți pentru dascălul lor, însă nu l-au putut afla nicăieri, căci cine își putea închipui că „rândașul” de la odaia Dionisiului a fost Patriarh a toată lumea și luminătorul Ortodoxiei!

ÎNSEMNAREA A PATRA PENTRU SFÂNTUL NIFON

(Împlinirea proorociilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă și a țării)

În Muntenia, după plecarea silnică a cuviosului, au urmat multe necazuri și tulburări. Din cauza secetei îndelungate și a vânturilor celor rele, n-a rodit pământul nici pâine pentru hrana poporului și nici pășune pentru vite, pentru asta a urmat foamete grea și boli omorâtoare. La mânăstiri au fost tulburări și răcoale în popor. Iar boierimea s-a împărțit în tabere pentru ocuparea domniei. Din multa dușmănie ce era între ei, s-a vărsat mult sânge între frați, iar familia Basarabilor (din care se trăgea tânărul Neagoe, fiul duhovnicesc al Sf. Nifon) a suferit prigoane înfricoșate și însuși Neagoe a scăpat prin minune de la moarte. Fiind acoperit prin rugăciunile sfântului său Părinte duhovnicesc, Neagoe se izbăvește de la moarte sigură și este ales Domnitor al Munteniei.

În toată viața lui a păzit cu sfințenie sfaturile cuviosului său Părinte, văzând cu ochii cum se împlineau toate vorbele lui.

ÎNSEMNAREA A CINCEA PENTRU SFÂNTUL NIFON

*(Aducerea Sf. Moaște în Țară, iertarea
lui Radu Vodă și întoarcerea Moaștelor)*

Aflând evlaviosul Domnitor Neagoe despre săvârșirea întru Domnul a Sfântului său Părinte duhovnicesc, a trimis pe doi egumeni mai însemnați și câțiva boieri cu daruri bogate și cu scrisori la Sfântul Munte, în mănăstirea Dionisiului, cerând cinstitele Moaște ale cuviosului Nifon ca să fie aduse în Muntenia spre blagoslovenia și iertarea țării întregi și spre dezlegarea afuriseniei răsposatului voievod Radu, care murise neîmpăcat.

Grea de tot a fost pentru sobor cererea aceasta și nu s-ar fi învoit cu nici un chip, însă cuviosul Nifon a arătat prin semne că este voia lui să împlinească dorința iubitului său fiu duhovnicesc, Neagoe. Nimeni dintre părinți n-a îndrăznit să deschidă mormântul Sfântului, atunci Marele Logofăt al lui Neagoe, având îndrăzneală și încredere în multa evlavie a stăpânului său, a început să sape la mormântul Sfântului și îndată a ieșit o mireasmă prea minunată de la cinstitele Moaște, care s-a răspândit în toată latura aceea. Deci scoțând cinstitele Moaște, le-au așezat într-o raclă scumpă și s-a făcut priveghere de toată noaptea. Au alergat atunci din toate părțile monahi spre a se închina și mulți s-au vindecat de boli prin atingerea lor.

Aduse fiind apoi în țară la noi cu multă cinste, au fost primite la Dunăre de episcopii țării cu mare sobor de clerici, de boieri și de popor.

Când s-au apropiat de cetatea lui Bucur (București) a ieșit întru întâmpinare și voievodul cu toată curtea lui. Îmbrățișând cu lacrimi fierbinți racla Sfântului, a sărutat cu negrăită bucurie și cu adâncă evlavie cinstitele Moaște ale iubitului său părinte și ocrotitor. Apoi ridicând pe umerii săi racla Sfântului, dimpreună cu cei mai de seamă sfetnici ai săi, au mers cu alai strălucit în sunetele clopotelor și al cântărilor până la mănăstirea Dealu, care era zidită de Radu Vodă, unde era îngropat acesta. Acolo au așezat racla cu Sf. Moaște pe mormântul lui Radu Vodă, ca semn de împăcare a Sfântului cu prigonitorul său. După aceea s-a făcut priveghere de toată noaptea, cu tot soborul și cu toată Curtea domnească.

Pe la miezul nopții, ațipind puțin Neagoe, în vremea privegherii, i-a descoperit în vedenie cuviosul Nifon că s-a împlinit dorința și a fost iertat răposatul Radu Vodă, pricinuind negrăită bucurie tuturor.

După aceea s-au făcut litanii mari cu cinstitele moaște, prin multe locuri din țară și s-au săvârșit nenumărate minuni cu bolnavii care se atingeau de ele. Poporul alerga din toate părțile și de peste hotare ca să se închine la racla Sfântului. Apoi luând înștiințare prin vis ca să întoarcă cinstitele Moaște la Athos, Neagoe Basarab le-a așezat într-o raclă minunată și le-a trimis cu cinste în Sfântul Munte. Racla dăruită de voievod se păstrează până azi la Mănăstirea Dionisiului și este unul din cele mai minunate odoare din tot Sfântul Munte. Ea este lucrată din aur cu un meșteșug nefântrecut și este împodobită peste tot cu pietre scumpe și cu email. Deasupra are zugrăvită icoana Sfântului, având alături pe Neagoe îngenunchiat la picioarele lui. Toate „Proschinitarele” Sfântului Munte și toți care au trăit sau au vizitat Sfântul Munte mărturisesc că racla dăruită de Neagoe este un odor fără pereche, în valoare și în meșteșug.

La trimiterea cinstitelor Moaște din țară, Neagoe Basarab – după aprobarea soborului din Sfântul Munte – a oprit cinstitul cap și mâna Sfântului Nifon, iar el a dăruit mănăstirii Dionisiului cinstitul cap al Sf. Ioan Botezătorul, al cărui hram este mănăstirea, într-un chivot lucrat la fel din aur și pietre scumpe.

Odată cu cinstitele Moaște, evlaviosul voievod a trimis și multe daruri bogate pentru mănăstire, apoi a ridicat din temelie multe clădiri în cuprinsul mănăstirii Dionisiului, unde este pomenit totdeauna la ctitori, la un loc cu împărații bizantini. Cât a trăit Neagoe nu s-a despărțit nicidecum de moaștele Părintelui său duhovnicesc, ci le purta cu sine oriunde mergea – ca un scut de apărare împotriva celor văzuți și nevăzuți potrivnici. După moartea sa, le-a dăruit Mănăstirii de la Curtea de Argeș, zidită de el.

Cinstitul Cap al Sfântului Ierarh Nifon se află până în ziua de azi în minunata Biserică a lui Neagoe de la Curtea de Argeș, alături de cinstitele capete ale Sfinților Mucenici Serghie și Vah și al Sfintei Mucenițe Tatiana, ținând tovărășia feciorescului și preacinstitului trup al Sfintei Mucenițe Filoftea.

De la capul acestui minunat Ierarh și grabnic ajutor al țării noastre, la nevoie își iau binecuvântare prea evlavioșii voievozi când pornesc la lupte împotriva păgânilor.

Cu rugăciunile cuviosului Nifon se înarmează marele voievod Mihai Viteazul, când îngrozește pe păgâni și-i înfrânge, care lovește ca un fulger pe unguri și pe poloni și moare, apoi, ucis mișelește pe Câmpia Turzii.

În trecerea lui spre locașul de veci de la Mănăstirea Dealu – ctitoria cu mormântul lui Radu Vodă – capul lui Mihai Viteazul este prohodit în Biserica lui Neagoe de la Argeș, unde îl așteaptă Sf. Patriarh Nifon, înconjurat de Sfinții Mucenici, spre a-l întâmpina ca pe un adevărat mucenic al cauzei noastre naționale.

Mărimurile Sf. Nifon (glas 2)

Tronul Ecumenic împodobești
Și păstor pe urmă
Te arăți Țării Românești,
Apoi din Sfântul Munte
Cu darul vii la noi,
Spre mântuirea turmei
La vreme de nevoi.

Troparul Cuviosului Nifon (glas 5)

Ca sfeșnic în lume ai strălucit
Și la noi în țară ai păstorit,
Așezând orânduiele
Dăscălit-ai pe popor,
Izbăvindu-l de sminteli,
Înalt Preasfințite Nifon,
Cel mare între Ierarhi
Și Sfânt între Patriarhi.

Condacul (glas 3)

Prea cinstitul cap al tău,
La Curtea de Argeș,
Depărtare celui rău
S-a arătat totdeauna;
Preacuvioase,
Daruri dând la Voievozii cei vrednici
Și pe calea mântuirii
Îndrepți pe cinstitorii tăi.

EPILOG

1

Tulburările și lipsa
Care scrie c-au urmat,
Când l-au scos pe Sfântul Nifon,
Astăzi iar s-au arătat!

2

Iarăși vezi în toată lumea,
Cum a fost atunci la noi,
Urâciune între neamuri,
Prigonire și nevoi.

3

Terminatu-s-a cu Radu,
Cel cu vechi așezământ,
Azi domnește Vlad cu Mihnea
În tot locul pe pământ!

4

Iar Neagoe și cu Nifon
Sunt de-a pururi prigonți
Și departe de la turmă
Stau acuma surghiuniți.

5

Până când acei „legitimi”
Nu vor fi la locul lor,
Noaptea este fără lună,
Munca este fără spor!

Ieroschimonah Ioan Iacob
25 Ianuarie 1955, în Schitul „Sf. Ana”
de la Hoveza, Valea Enon.

BUCURIA SFÂNTULUI SERAFIM DE LA SAROV

1759-1833

Pomenirea lui se face pe două ianuarie.

Cuviosul Serafim de Sarov s-a născut în anul 1759, în orașul Kursk din Rusia. S-a săvârșit în ziua de 2 Ianuarie 1833, stând în genunchi la rugăciune în fața Icoanei Maicii Domnului, pe care el o numea „Bucuria Tuturor Bucuriilor”.

În noaptea aceea, ieromonahul Filaret, care sihăstrea în pustia Glinșca, ieșind din Biserică, după utrenie, a arătat fraților pe cer o lumină neobișnuită, zicând: „Iată cum se duce la ceruri sufletul dreptilor! Acum sufletul părintelui Serafim se înalță la cer!”

Într-o zi a venit la Cuviosul Serafim din Sarov o doamnă vestită, împreună cu fiul ei, un copil de șase ani. Văzând copilul că se lungește vorba mamei sale cu Sfântul bătrân, a început să se joace de-ascunselea prin chilie. Tulburată de purtarea copilului, doamna îl oprește, răstindu-se urât la el, dar cuviosul Serafim o liniștește, zicând: „Lasă-l pe copil la jocurile lui nevinovate, căci el se joacă cu Îngerul cel păzitor al lui; joacă-te copile, joacă-te, Dumnezeu să te păzească!”

Copilul acesta nevinovat este Nicolae Motovilof, care ajunge mai târziu unul din cei mai iubiți fii duhovnicești ai Sf. Serafim și, cu vremea, devine ca un tată hrănitor al maicilor sărmame din Mănăstirea Diveeva. Era fecior de oameni înstăriți și a avut parte de o creștere bună.

După prima vizită pe care a făcut-o cu mama sa, la vârsta de 6 ani, Nicolae Motovilof n-a mai dat pe la Sihăstria din Sarov decât abia după 16 ani, când a împlinit vârsta de 22 de ani. Rămânând orfan de părinți din fragedă vârstă, a moștenit proprietăți întinse de pământ în partea de mijloc a Rusiei. Era un băiat cuminte, cu duh răzbătător, având deosebită înclinare spre cele duhovnicești. După ce termină studiile la Universitatea din orașul Cazan, ajunge inspector peste școlile primare. În această funcție este pizmuit de mulți și dușmănit, de aceea are de îndurat multe scârbe. Din cauza acestor supărări suferi o adâncă zdruncinare a nervilor, care îi pricinui paralizarea picioarelor. Și boala asta se întâmpla tocmai când urma să se căsătorească și când împlinea abia 22 de ani!

În acele clipe grele de deznădejde, ia hotărârea să meargă la chilia Sf. Serafim din Sarov, pentru a cere sfatul bătrânului, pe care nu-l mai văzuse din copilărie. Neaflându-l în mănăstire, ceru slugilor lui să-l ducă în pădure, unde obișnuia Sfântul să se liniștească. Ajungând la poiana Sihăstriei, bolnavul l-a zărit de departe pe Sfântul bătrân, care ședea pe un butuc de brad, înconjurat de închinători.

Fiind primit cu multă bunăvoință, tânărul a început să-și povestească istoria cu boala. Atunci Sfântul bătrân îi adresează următoarele cuvinte: „Ai tu credință în Domnul Iisus Hristos și crezi tu că și vremea noastră, precum și odinioară, ar putea El să-i vindece pe cei care Îl roagă?” Motovilof îi răspunde că negreșit crede aceasta. „Dacă tu crezi cu tărie, ești tămăduit, scoală!”, îi zice Sfântul.

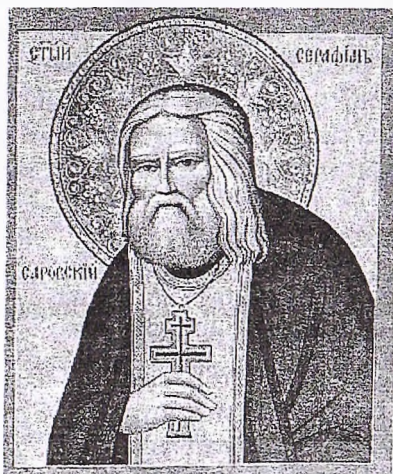
Nicolae se cam codește, este nedumerit. Atunci bătrânul îl apucă de mână, sprijinindu-l puțin și îl ajută să facă câțiva pași. Dintr-o dată, bolnavul simte cum pătrunde prin toate mădularele lui o putere suprafirească și vede că s-a tămăduit. „Păstrează-ți sănătatea pe care ai dobândit-o, ca pe un dar scump”, îi zice Sfântul Serafim, slobozindu-l cu pace pe tânăr.

După tămăduirea sa, Nicolae Motovilof, vizitează adeseori pe cuviosul Serafim la Sarov. Cu toate împotrivirile rudeniilor, el se căsătorește, abia după 11 ani, cu Elena Meliucoff, fiică de țărani și nepoata cuvioasei monahii Maria Meliucoff.

Trebuie să adăugăm aici că mătușa Elenei a intrat de mică în Mănăstirea Diveeva, care se afla sub povața Sf. Serafim. A dus o viață curată ca de înger, păzind întru toate sfaturile bătrânului. S-a săvârșit ca o floare la vârsta de 19 ani, în nevoințe mari și a fost așezată în sicriu făcut de însuși Sfântul Serafim, dintr-un buștean de stejar, și cu metaniile Sfântului în mână. Ea își crescuse nepoțica Elena în Mănăstirea Diveeva ca pentru călugărie; dar sfântul Serafim o avea pregătită de mai înainte pentru tânărul cel îmbunătățit, Nicolae Motovilof, care ajunge adevărată unealtă a Proniei Dumnezeiești pentru sprijinul sărmanelor de la Diveeva (Orfanele Sf. Serafim).

Nicolae Motovilof a avut odinioară o discuție deosebită cu Sfântul Serafim, pe care a însemnat-o pe hârtie spre amintire. Însemnarea a rămas uitată multă vreme în arhiva Mănăstirii Diveeva. Abia după 70 de ani, când a fost canonizat între Sfinți cuviosul Serafim de către

Sinod, abia atunci – zic –, Elena Meliucoff, văduva lui Nicolae, a găsit însemnarea lui. Era aruncată fără atenție într-un hambar de la Diveeva. Elena a predat hârtiile cu însemnarea răposatului ei bărbat lui Serghie Nil, scriitorul rus, care a publicat-o în anul 1903, în foaia „Gazeta Moscovei”. Cele povestite în hârtia asta s-au petrecut în anul 1831, pe la sfârșitul lui noiembrie, când trăia încă Sf. Serafim. Atunci a rânduit Dumnezeu ca să-l vadă pe Sf. bătrân strălucind la față ca soarele, fiind luminat de slava cerească. Aceasta i s-a descoperit tânărului prin rugăciunea cuviosului, pentru a-l scoate din nedumerirea ce-o avea el despre rostul vieții creștinești. Iată ce a scris însuși Nicolae Motovilof, în însemnarea lui aflată la Diveeva:

„Era o zi nouroasă; pământul era acoperit cu o pătură groasă de zăpadă și ningeau cu fulgi mari, când Părintele Serafim m-a poftit să stau lângă el, pe o buturugă de copac, în poiana din mijlocul pădurii.

Domnul mi-a descoperit, îmi zice el, că în vremea copilăriei tale, doreai să știi care este scopul vieții creștinești. Te sfătuiau ai tăi să mergi la Biserică, să te rogi, să faci bine, că întru aceasta, ziceau ei, stă scopul vieții creștinești. Dar nici una nu te mulțumea. Ei bine, rugăciunea, postul, privegherile și orice altă faptă creștinească sunt bune în sine, totuși scopul vieții noastre nu este întru împlinirea lor, căci ele nu sunt decât mijloace.

Adevăratul scop al vieții creștinești este dobândirea Duhului Sfânt. Să îți seamă că nici un lucru bun nu ne aduce roadele Sfântului Duh, dacă nu este săvârșit prin dragostea lui Hristos. Iar scopul vieții noastre este dobândirea Duhului Acestuia.

– În ce chip vorbești despre dobândire, l-am întrebat atunci pe Părintele Serafim, căci eu nu înțeleg tocmai bine!

– A dobândi înseamnă a lua în stăpânire, îmi zise el, tu înțelegi ce va să zică a dobândi bani, nu-i așa? Ei bine, tot așa este și cu Duhul Sfânt. Pentru omul de rând, scopul vieții pământești este de a dobândi bani, de a primi onoruri, dregătorii, răsplătiri și altele. Duhul Sfânt este și el un capital veșnic, singura comoară care nu se termină.

Orice lucru împlinit din dragostea lui Hristos, aduce darul Sfântului Duh; totuși rugăciunea îl aduce mai ușor, căci ea este o unealtă care ne stă, oarecum, pururea la îndemână. Se poate întâmpla că ai dori să mergi la Biserică și nu se află Biserică sau poate se întâmplă să mergi atunci când slujba ar fi terminată. Sau, deși voiești să ajuți un sărac, se întâmplă să nu-l găsești în drumul tău. Sau dorești să păzești curăția, dar nu ai tărie pentru asta. Pe când rugăciunea este cu puțință a o săvârși totdeauna și fiecare poate s-o facă: atât bogatul, cât și săracul, atât cel cărturar, cât și cel necărturar, cel tare ca și cel slab, cel sănătos ca și cel bolnav, cel drept ca și cel păcătos.

Puterea rugăciunii este negrăită și mai presus de toate; ea ne agonisește Sfântul Duh!

– Părinte, am zis eu atunci, mereu vorbești despre darul Sf. Duh, dar cum și unde anume pot eu să-L văd? Lucrurile cele bune sunt văzute, dar oare și Duhul Sfânt poate fi văzut? Cum aş putea să știu eu dacă El este cu mine ori nu? La asta Cuviosul răspunde:

– Darul Sfântului Duh, care ni s-a dat în clipa botezului, strălucește în inima noastră, cu toate căderile și cu toată întunecimea care ne înconjoară. El se arată într-o lumină negrăită tuturor acelor în care Dumnezeu arată lucrarea Sa.

Sfinții Apostoli cunoșteau într-un chip simțit prezența Duhului lui Dumnezeu.

Atunci eu am întrebat: – Cum aş putea să fiu eu însumi martor? Atunci Părintele Serafim mă întoarce cu brațul său și-mi zice:

– Prietene, amândoi suntem acum în duh, tu și eu. Mă privești tu?

- Nu pot să te privesc, Părinte, căci fața ta s-a făcut albă ca soarele și-mi fug ochii!

- Să nu ai frică, prietene al lui Dumnezeu, că și tu ai devenit tot așa de luminat ca și mine! Acum tu ești în deplinătatea Duhului Sfânt, căci altfel nu era cu putință să mă vezi!

Și plecându-se spre mine bătrânul, îmi șopti cu dulceață la ureche:

- Am rugat pe Domnul în inima mea să te învrednicească să vezi cu ochii cei trupești această pogorâre a Duhului Său. Și iată că acest dar dumnezeiesc a mângâiat inima ta, după cum mângâie mama pe copiii ei.

Ei bine, prietene, privește-mă! Să nu-ți fie frică deloc, Domnul este cu tine!

Atunci eu l-am privit și m-a cuprins cutremurul: închipuiește-ți, în fața rotundă a soarelui, în locul cel mai strălucit al razelor sale de la amiază, să vezi fața unui om care îți vorbește. Îi vezi mișcările buzelor, îi vezi căutătura ochilor, îi auzi glasul, simți cum unul din brațele lui îți cuprinde umerii, dar nu poți să-i vezi nici brațul, nici fața lui! Ci numai o strălucire orbitoare, care se lățește departe împrejurul tău și care luminează cu strălucirea ei pătura de zăpadă care acoperă poiana, precum și fulgii mărunți de zăpadă, care cad în chip de pudrerie albă.

- Ce simți tu? mă întreabă Serafim.

- O liniște și o pace neobișnuită.

- Și altceva ce mai simți?

- O bucurie negrăită îmi umple toată inima!

- Bucuria asta pe care o simți nu este încă nimic față de aceea despre care s-a zis. „Că acelea încă ochiul n-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit” (1 Corinteni, 2, 9). Nouă ni s-a dat numai închipuirea acelei bucurii, ce vom zice despre bucurie, în sinea ei? Ce mai simți acum?

- O căldură nespusă, am zis eu.

- Cum, prietene, noi suntem în pădure, e toamnă și sub picioarele noastre avem zăpadă... Ce este, deci, această căldură pe care o simți?

- Este ca și cum aș fi într-o baie caldă. Simt de asemenea o mireasmă pe care n-am simțit-o niciodată!

- O știu, o știu, eu anume te-am întrebat. Mireasma asta care se răspândește este a Duhului lui Dumnezeu. Iar căldura asta de care

vorbești, ea nu este în văzduh, ci în noi. Încălzindu-se cu ea, pustnicii nu se temeau de asprimea iernii, fiind și ocrotiți prin darul care le slujea ca veșmânt.

Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul nostru, starea asta în care ne aflăm noi acum este ca o probă. Iată ce înseamnă a fi în deplinătatea Duhului Sfânt. Să-ți aduci aminte de darul acesta care ți-a fost hărăzit ție! Cred că Domnul îți va ajuta să păzești în inimă lucrurile acestea, căci ele nu sunt date ca să le înțelegi numai tu, ci prin tine, întregii lumi! Mergi în pace și Domnul cu Preasfânta Sa Maică să fie cu tine!

Când m-am depărtat de el, vedenia încă nu încetase: starețul păstra aceeași înfățișare ca și la început, iar lumina aceea neobișnuită, pe care o văzusem însuși cu ochii mei, încă îl mai lumina în întregime”.

Cuviosul Serafim a fost odinioară, este și acum și va fi totdeauna Îngerul păzitor al poporului pravoslavnic rus.

Viața lui de pe pământ a fost ca o flacără luminoasă în mijlocul întunericului duhovnicesc din lumea modernă. Deși făclia vieții lui s-a stins, razele bucuriei lui lucesc în sufletele celor binecredincioși.

„Bucuria mea, eu mă duc, am să vă părăsesc!” așa zicea Cuviosul Serafim celor care veneau la el, în anul cel din urmă al vieții sale. (adică în 1832).

„Ce tulburări, ce mai tulburări vă așteaptă, dar să nu vă temeți! Când veți vedea că vin acestea, să vă gătiți papucii și traistele! Eu vă las în mâna lui Dumnezeu!”

El presimțea cu duhul prăpădul revoluției care sta să vină peste biata Rusie. Vedea că se apropie vremea pribegiei și când vorbea despre asta fața lui ce veselă se umplea deodată de întristare.

„Ne-am abătut noi pe pământ de la calea mântuirii și am întărit mânia lui Dumnezeu împotriva noastră!” zicea el suspinând.

Din vedeniile care se arătau de la Dumnezeu, vorbea adesea despre zilele lui Anticrist când se vor da jos Crucile de pe Biserici și vor distruge Mănăstirile! „Va fi o nevoie așa de mare, cum n-a fost asemenea de la începutul lumii! Înșiși Îngerii nu vor reuși să strângă sufletele de pe pământ”.

În ultima vreme zicea către surorile din Diveeva: „Slăbesc eu cu puterile mele! Trăiți de-acuma singure, vă las pe voi Domnului și Preacuratei Maicii Lui! Degrabă va fi sfârșitul! Atunci ușile mele se

vor încuia și voi pe mine nu mă veți mai vedea! Când eu nu voi mai fi, să veniți adesea la mormântul meu și să-mi spuneți toate scârbele și durerile voastre, vorbiți-mi ca și cum eu aș fi viu, căci pentru voi eu sunt viu totdeauna!”

„Bucuria mea!”, așa le zicea la toți, cu blândețe, ca și cum ar fi vrut să zică: „Se termină de-acum bucuria voastră pământească, căutați-vă bucuria pe care am aflat-o eu, adică bucuria Duhului Sfânt, pe care n-o fură nimeni”.

Și iată, vedem cu adevărat acum că s-a dus bucuria de pe pământ pentru popoarele pravoslavnice din Rusia și România!

A rămas în schimb o altă bucurie, aceea a Duhului Sfânt, pe care ne-o descoperă Sf. Serafim prin ucenicul lui, Nicolae Motovilof.

Întărit cu bucuria asta, poporul rus a adus și aduce mereu la Tronul lui Dumnezeu zeci de mii de mucenici, care udă zilnic cu sângele lor duhovnicescul pom al pravoslaviei. Din roadele lui se vor hrăni pe urmă celelalte popoare din lume, care aleargă azi amețite după himere, adică după bucurii înșelătoare!

Din poiana Sf. Serafim va străluci într-o zi lumina cunoștinței și în mintea celor întunecați de azi, atunci când se va împlini ceata noilor mucenici, pentru care s-au pregătit cununile în cer!

În rândul vitejilor ostași ai Credinței din Rusia se alătură acum mulți din fiii neamului românesc. Aceștia sunt creștinii pravoslavnici care au rămas nestrămutați în Sfânta Credință și care nu s-au plecat nicidecum înșelăciunii! Acum ei-rabdă cele mai amare lipsuri prin închisori sau în ocnele siberiene, alături de ostașii Sfântului Serafim de la Sarov!

Frații mei, să ne rugăm ca milostivul Dumnezeu să întărească pe fiii cei robiți ai neamului nostru, ca să nu slăbească în credință, ci să rabde cu tărie până la sfârșit amarul chinurilor pentru numele Sfânt al lui Hristos! Prin sângele lor care se jertfește pe altarul Credinței, va odrăsli în pământul românesc răsădul cel neprihănit al Pravoslaviei!

Preacuvioase Părinte Serafime, încălzește cu dragostea ta fierbinte pe nevoitorii tăi, care îngheață în temnițele și în ocnele din fundul Siberiei. Întărește cu bucuria nădejzii celei cerești pe fiii tăi cei trudiți și înfomețați, ca să alerge cât mai grabnic spre Sarovul cel ceresc, ca să bea neopriți din izvorul vieții cel veșnic.

Fericit ești, poporul pravoslavnic al Rusiei străbune, că din mijlocul tău s-a ivit nu demult asemenea luminător în Miazănoapte și mare făcător de minuni!

Fericite sunteți și voi, surorilor de la „Diveeva cea Nouă” (să se înțeleagă aici maicile de la Mănăstirea de la Eleon din Țara Sfântă), că aveți parte de un asemenea ocrotitor fierbinte, care nu încetează a vă mângâia în necazurile vieții!

Dimpreună cu sărmanele orfane de la moară, surorile râvnitoare, să se bucure și surorile cele vitrege, căci pentru toate cuviosul vostru Părinte se îngrijește!

Bucură-te și tu, Sfințitul Sobor de Leviți ai Pravoslaviei, care porți Siciul Legii celei noi pe frontul cel mai greu al războiului duhovnicesc din lumea modernă, că ai împreună ajutoare pe Împărăteasa Cerului și a pământului cu Sfântul Serafim, alesul Ei!

Tropar (glas 5)

Sârguiți cu laude să cinstim
Pe Sfântul Sarovului, Serafim
Cel cu suflet arzător
Care mult a întărit
Pravoslavnicul popor,
În veacul cel mai de pe urmă,
Prin sfaturi și rugăciuni
Și prea slăvite minuni!

Megalinarie (glas 2)

În veacul acesta neroditor
Te arăți, Părinte, al pustiei locuitor
Că viață și nume având de Serafim,
Din ceruri ne ajuți ca să ne mântuim!

LACRIMI LA ICOANA SF. SERAFIM (glas 2)

1

Cuvioase Serafime!
Îngerule pământesc,
Caută din înălțime
Spre acei ce pățimesc!

2

Vezi-ți neamul tău cum geme,
Asuprit de cei tirani,
Și cum sufăr pribegie
Mulți din fiii tăi orfani!

3

La Sarov și Diveeva
Nu mai este astăzi drum,
Întunericul domnește
În poiana ta acum!

4

Iară bieteke orfane,
Ca albinele de Urs,
Au fugit prin țări străine
Și izvorul n-a mai curs!*

5

„Fiarele cuvântătoare”
Au stricat grădina ta,
Iar din apa ta, bolnavii
Nu mai pot acum să bea!

* Aici se înțelege izvorul Sf. Serafim cel viu, adică mângâierea cuvintelor lui dulci.

** URS este numele prescurtat al Sovietelor, adică „Uniunea Rusiei Soviete”. În profesiile lui Agatanghel vechea Rusie este numită URS.

6

Îmblânzește iarăși „URS”-ul**
Revărsându-i darul tău
Și pe neamul tău sloboade
Din robia celui rău!

7

Din Sarovul cel din ceruri
Toarnă din al tău izvor
Apa sfântă a Credinței
Peste cei de la „Zatvor”!***

8

Pe sărmenele albine
Răzlețite de sobor
Luminează-le spre bine,
Să-și cunoască matca lor!

9

Bucuria Ta, Părinte,
Dăruiește-ne-o din cer
Și cu dragoste fierbinte
Să-l întorci pe cel „Stingher”****

10

Iar pe cei ce sunt în chinuri,
Cuvioase Serafim,
Dă-le ca să vadă slava
Noului Ierusalim!

*** Zatvor, adică Închisoare.

**** Stingher se înțelege tot cel răzlețit de la drumul cel adevărat al Pravoslaviei și de la vechile tradiții ale țării. Atât în Rusia cât și în România au fost și vor fi totdeauna oameni cu viață sfântă.

11

Pe Păstor îl întărește
Cu sfințitul lui „Sobor”,
Să lucreze mântuirea
Necăjitului popor!

12

Și precum izvor de pace
Pe pământ te-ai arătat,
Pentru pacea lumii astăzi
Roagă-te neîncetat!

CONDACUL SF. SERAFIM (pe glas 3)

1

La Sarov te-ai nevoit
Preacuvioase Părinte
Și la ceruri te-ai grăbit
Să moștenești fericirea.

2

Astăzi noi cu umilință
Strigăm din suflet:
Vindecă pe fiii tăi din robie
Și celor din pribegie
Revarsă „Bucuria Ta”.

Notă: Am completat acestea astăzi, 2 Ianuarie 1957 (pomenirea Sf. Serafim),
în schitul Sf. Ana de la Hozeva.

Eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob

SCURT ISTORIC AL MUCENICILOR ȘI CUVIOȘILOR ROMÂNI DE LA ÎNCEPUTUL PRIMULUI MILENIU

În viețile Sfinților nu prea găsim nume de mucenici ori de Cuvioși Români și asta din mai multe motive. Mai întâi, pământul țării noastre fiind vestit din vechime pentru bogățiile lui de aur, miere și alte bunătăți, a fost bântuit cam o mie de ani, aproape neîntrerupt de către popoarele barbare: geții, goții, hunii, diferite nații mongolice mai noi și la urmă turcii.

Îndeosebi prin veacul al patrulea (adică după 300 de ani de la Hristos) a fost prigoană mare din partea păgânilor barbari, atunci multe mii de creștini din neamul nostru au suferit mucenicie. Abia numai câțiva se pomenesc în martiroloagele grecești. Dar și în hârtiile lor, îi numesc pe mucenicii aceștia goți, în chip greșit. Bieții români din vremea aceea, fiind toți de legea creștinească erau cu totul nesocotiți între celelalte neamuri. Ei își lăsau satele cu tot ce aveau și se ascundeau în văile dintre munți, în desișurile pădurii, în peșteri și în crăpături, de frica puhoiului barbar.

Mulți din ei erau prinși și chinuiți pentru Sfânta Credință, iar alții din ei duceau o viață aspră, pustnicindu-se prin peșteri. Dar cine era să le scrie viața în vremea aceea furtunoasă, care a durat o mie de ani până la întemeierea principatelor. Abia se pomenesc în cărți câțiva mucenici din vremea prigoanei păgânilor ca goți, în loc să-i numească români.

Așa avem pe Sfântul Nichita Românul, Sfântul Mare Mucenic Mercurie, Sfântul Sava Stratilat, Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie, Sfântul Teotim de la Constanța, Sfinții Mucenici Pasicrat și Valentin de la Durostor din Dobrogea. Dimpreună cu Sfântul Mucenic Sava, au pățimit mucenicie 70 de ostași; și câte mii vor fi pățimit, despre care nu se pomeneste? Numai munții și pădurile ar putea să ne spună!

Dovezi scrise nu avem, căci plaiurile noastre erau atunci locuite de barbari. Mulți s-au sfințit prin pustietăți, pe care numai Unul Dumnezeu îi știe.

După descălecarea lui Negru Vodă și a lui Dragoș Vodă, se pomenesc câteva nume de cuvioși, care s-au sfințit la noi, ca: Nicodim cel Sfințit de la Tismana, Patriarhul Nifon de la Curtea de Argeș,

Sfânta Teofana, fiica voievodului român Ivancu Basarab, Daniil de la Voroneț, Rafail de la Agapia Veche, Chiriac de la Bisericanii, care a umblat gol 60 de ani, alt Chiriac de la Tazlău, Epifanie de la Voroneț, Partenie de la Agapia, Arhiepiscopul Ioan de la Râșca, Inochentie de la Probota și Istratie.

În vremurile din urmă au strălucit cu viață sfântă la noi cuviosul Paisie de la Neamț și mulți dintre ucenicii lui. Unul dintre urmașii cuviosului Paisie de la Neamț, este cuviosul Irinarh, care a înființat în țară M-rea Horaița, iar în Palestina a zidit Biserica Sf. Elena de la Tabor, care a fost ruinată de păgâni la anul 1283. El a ridicat-o până aproape de acoperiș, după dânsul rămâne ca stareț la Tabor ucenicul cuviosului Irinarh, Arhimandritul Nectarie Banu, care termină Biserica și organizează mănăstirea vreme de 20 de ani. Moare în M-rea Sf. Sava, unde s-au săvârșit și alți pustnici români de la Hozeva, între care mai aleși sunt: Iustin și Varsanufie. Alt ucenic al cuviosului Irinarh este ieromonahul Nifon, care înființează Schitul Podromu din Sfântul Munte, având viață îmbunătățită.

Deci, în vechime nu s-au însemnat Sfinții de la români; în vremea aceea, poporul nostru a fost ca o santinelă neadormită pentru Europa la porțile Carpaților. Sălbaticii barbari nu le dădeau răgaz nicidecum.

Carele aveau pe atunci două proțapuri și totdeauna strămoșii noștri erau cu ghioaga în mână pentru apărare și nu aveau nici vreme să-și strângă rodul câmpului ori să-și îngroape morții lor.

Împăratul Traian, când a cuprins pământul țării noastre, la anul 107 după Hristos, a dat voie să se așeze aici în chip de coloniști oricine dorește.

Și cine erau pe vremea aceea mai asupriți în toată împărăția romană? Creștinii. Ei au fost aceia care au alergat din toate părțile în pământul nostru. Mulți din ei erau cu trupul plin de răni pe care le primiseră pentru credință de la păgânii tirani. Dar cei mai mulți erau ieșiți din închisori, unde înduraseră cele mai cumplite necazuri pentru numele cel Sfânt a lui Hristos.

Așa s-a plămădit poporul nostru din poporul băștinaș al Dacilor și din coloniștii Romani ai lui Traian, care au adus cu ei cheagul credinței creștine.

Până la anul 274 a fost la noi o armată de pază a împăraților de la Roma, precum și funcționari pentru pază și administrație. Dar când

puhoiul barbarilor, care veniseră din Asia, s-a întetit, atunci armata cu funcționarii și bogătașii au trecut Dunărea la adăpost, iar poporul a rămas fără nici un ajutor în mâna barbarilor.

Așa s-au chinuit cu păgânii mai bine de o mie de ani, până s-a domolit puhoiul barbarilor și atunci abia s-au întors din munți pe la satele lor și au întemeiat primele așezări românești.

VIATA PE SCURT A SFÂNTULUI GHEORGHE DE LA HOZEVA

(Scrisă acum pe românește după însemnările
rămase de la ucenicul său, Antonie)

Troparul Sf. Gheorghe Hozevitul (glasul 5)

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri și lacrimi neîncetat
Dintru care odrăslesc
Însutite nevoițe
Ale Sfinților Părinți
Gheorghe, fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

Cam la o sută de ani după trecerea din viață a cuviosului Ierarh Ioan Hozevitul, vine la Hozeva alt luminător al pustiei, care desăvârșește întemeierea acestui Sfânt Lăcaș, ridicându-l în culmea strălucirii duhovnicești.

Sfântul Gheorghe s-a născut în Ostrovul Ciprului, din părinți gospodari și binecredincioși. Avea un frate mai mare, cu numele Iraclide, care venise înaintea dânsului în Palestina și, îmbrățișând viața călugărească, trăia în Mănăstirea Calomona, astăzi a Sf. Gherasim.

Tânărul Gheorghe a rămas acasă, ajutând părinților săi la bătrânețe. După trecerea lor din viață, a venit și el în Palestina, la Calamona, unde se afla fratele său. Dar Iraclide, văzând că fratele Gheorghe este

prea tânăr și fără barbă, nu l-a primit să locuiască acolo, spre a nu călca așezământul Părinților, ci l-a adus în Mănăstirea Hozevei, încredințându-l egumenului.

Văzând egumenul evlavie și statornicia tânărului, l-a călugărit în scurtă vreme și l-a dat în ascultare la un monah bătrân, de loc din Mesopotamia, ca să lucreze la grădină.

Bătrânul acesta era cam nervos din fire și nu știa să îngăduie pe om. Într-o zi a trimis pe tânărul Gheorghe ca să aducă apă de la pârâu. Dar pentru că la marginea pârâului erau tufe dese și trestii uriașe, era foarte greu de răzbătut până la apă.

Deci s-a întors tânărul Gheorghe la bătrânul său fără apă. Atunci bătrânul i-a poruncit să se dezbrace de haine și încingându-se la mijloc cu o haină subțire să se pogoare așa la pârâu. Făcând după cuvântul bătrânului, a reușit să se pogoare până la apă, cu mare necaz și cu zăbavă.

Văzând bătrânul că întârzie ucenicul, și-a pierdut răbdarea, mai ales că a sunat și clopotul pentru trapeză. Deci, în ciuda lui cea mare, a ascuns hainele tânărului și a urcat de la grădină în mănăstire.

Tânărul Gheorghe, întorcându-se de la pârâu cu apa, n-a aflat nici hainele și nici pe bătrân. Deci a mers așa dezbrăcat și a bătut în poarta mănăstirii. Văzându-l portarul gol, i s-a făcut milă și i-a dat o haină veche ca să se acopere.

Intrând așa în mănăstire, în dreapta cimitirului celor Cinci Cuvioși Pustnici, l-a întâmpinat bătrânul lui, care se cobora atunci de la trapeză și aprinzându-se de mânie, l-a lovit cu palma pe ucenic, muștrându-l că a zăbovit așa de mult. Dar în clipa când l-a lovit, i s-a uscat mâna și a rămas ca moartă. Atunci spăimântându-se bătrânul cel nehibzuit, a căzut la picioarele ucenicului, cerând iertare pentru purtarea lui nesocotită și se milogea ca să facă rugăciune pentru el.

Iar Sfântul Gheorghe i-a zis cu smerenie și cu obișnuita lui evlavie: „Mergi, Părinte, de fă metanie la racla celor cinci Sfinți Părinți și te vei face bine!” Și zicând acestea, l-a luat pe bătrân de mână și l-a dus la racla cu cinstitele Moaște. Aici făcând bătrânul metanie, s-a vindecat numaidecât.

Din ziua aceea, bătrânul lui s-a purtat cu blândețe și cu îngăduială, avându-l la mare evlavie pe ucenic.

Dar pentru că s-a zvonit între călugări despre această minune, cuviosul Gheorghe, de teamă să nu cadă în mândrie, pentru cinstea oamenilor, a plecat pe ascuns din Mănăstirea Hozevei și mergând la Calomona, trăia cu fratele său, Iraclide. Acesta era în mănăstirea cea mare a Sf. Gherasim. Au trăit acolo împreună întocmai ca niște Îngeri, negustând bucate fierte, nici vin, afară de cazul când făceau mângâiere vreunui părinte străin.

Într-o zi a zis Avva Iraclide către fratele său: „Ia seama și vino să tăiem lemne!” Mergând ei la un finic, a zis Iraclide: „Taie pomul acesta, că nu face fructe!” Dar cuviosul Gheorghe, făcându-i metanie lui Iraclide, i-a zis: „Nu, părinte, să nu-l tăiem, că face măcar stâlپări pentru podoaba Bisericii!” Însă fratele său ținea morțiș să-l taie, căci de atâția ani nu mai face rod și ține locul degeaba. Atunci cuviosul Gheorghe a zis iarăși cu smerenie: „Eu mă pun chezaș că de-acuma va face rod!” Și în adevăr, de atunci finicul cu pricina a rodit chiar mai mult decât ceilalți pomi.

Au petrecut anii vieții lor în pace și în pocăință, iar cugetarea inimii lor era rugăciunea cea de-a pururea. Și niciodată n-a ieșit din gura lor vreun cuvânt greu între ei și nici vorbire necuviincioasă față de cineva.

Bătrânul Iraclide era sporit mai ales în evlavie și în așezarea cea îngăduită, iar fratele său, Gheorghe avea o deosebită smerenie și supunere la toate.

Cu asemenea petrecere pașnică și plină de sfințenie au viețuit împreună până la săvârșirea bătrânului Iraclide, în vârstă de 70 de ani. El a fost bărbat plin de credință și împodobit cu tot felul de fapte bune: feciorelnic, liniștit, neagonisitor, cumpătat la toate, n-a gustat toată viața fiertură de bucate. Mânca numai mâncare uscată și aceasta numai de două sau de trei ori pe săptămână, iar uneori deloc. Era cinstit de toți părinții care trăiau în părțile acelea ale Iordanului. El era așa de smerit, încât n-a îndrăznit niciodată să cânte în rând cu părinții, socotindu-se nevrednic de acest lucru. Sta totdeauna într-un ungher al Bisericii, avându-și capul acoperit de tot cu fesul, se ruga cu multe lacrimi, pentru care s-a învrednicit de darul minunilor.

Deci, Sfântul Gheorghe, rămânând după aceea singur, avea aceeași petrecere îngerească, fiind iubit de toți și slujindu-le la toți cu fața lină și cu multă sânguință.

Într-o zi, deschizând poarta mănăstirii, pentru a merge la oarecare treabă, vede tolănit în poartă un leu. Fără să-i fie deloc frică, l-a lovit ușor cu piciorul spre a-i face loc să treacă. Leul a mormăit, gudurându-se din coadă prietenește, dar nu s-a sculat. Atunci Sf. Gheorghe l-a îmbrâncit cu piciorul mai tare de vreo două sau trei ori, dar în zadar. Apoi a zis către leu: „De vreme ce nu faci ascultare Domnului, Care a zdrobit măselele leilor, blagoslovit fie Dumnezeu, ia deschide gura ca să mă uit într-însa!” Atunci leul a deschis gura, lăsându-l să caute măselele, apoi, sculându-se, a fugit, iar cuviosul a mers la treaba sa.

În vremea aceea s-a săvârșit egumenul Lavrei Sf. Gherasim din Calomona și s-a făcut multă tulburare între monahi cu pricina alegerii noului egumen.

Pentru asta Sf. Gheorghe era scârbit și se ruga lui Dumnezeu să-i arate ce trebuie să facă. Atunci i s-a arătat vedenie: două dealuri înalte care străluceau și unul din ele era mai înalt și mai luminos ca celălalt. Oarecare persoană cu chip dumnezeiesc i-a arătat dealurile, întrebându-l pe care din ele ar dori să se urce. Cuviosul Gheorghe a răspuns în chip rugător că vrea pe cel mai înalt. Atunci i-a zis acela: „Să te urci la Mănăstirea unde ai fost tuns călugăr și să stai acolo!”

După ce și-a venit în sine, cuviosul Gheorghe a urcat îndată la Mănăstirea Hozeva și mergând la egumen, i-a cerut chilie. Egumenul din vremea aceea era un sfânt și foarte compătimitor față de cei săraci. El ajunge în cele din urmă la așa de mare sfințenie, încât după adormirea lui, îl vedea unul din părinți cum sta ca un stâlp de foc, înaintea jertfelnicului. Deci asemenea egumen l-a primit pe cuviosul Gheorghe cu multă bunăvoință și mult s-a bucurat de venirea lui.

De-atunci s-a închis cuviosul părintele nostru Gheorghe în chilie și toată vremea cât a petrecut acolo n-a putut să afle nimeni nevoița lui. Atâta numai se știa că n-a luat niciodată vin, nici untdelemn, nici pâine și nici haine, decât numai o scurteică pe care o purta. Și unde găsea cârpe aruncate le strângea și cosându-le, își făcea din ele îmbrăcăminte, precum și așternut, unde se odihnea puțin. Iar cât privește hrana, el ruga pe chelarii mănăstirii ca să-i dea fărâmiturile și resturile de bucate care prisoseau de la masa călugărilor și frământându-le, făcea boțuri rotunde și le puneă să se usuce la soare, iar când avea nevoie, puneă la muiat un boț din acelea și astfel își făcea prânzul.

Pentru multa lui smerenie și nevoiță, pe care o făcea în ascuns, Dumnezeu l-a făcut minunat în ochii tuturor, prin darul minunilor de care s-a învrednicit. De aceea, toți îl aveau ca povățuitor și ca pildă a virtuții.

Nu după multă vreme s-a săvârșit egumenul de atunci al Mănăstirii și toată grija duhovnicească a Chinoviei, precum și a sihaștrilor de la Chiliile din vale, de la schitul Sf. Ana a rămas în seama Sf. Gheorghe.

Pentru treburile gospodărești ale mănăstirii era rânduit un econom, căruia îi ziceau și egumen, dar începătoria de stareț o avea Sfântul Gheorghe. În limba greacă, stareț se zice „avva”, iar azi se zice „gheronda” și se înțelege „părinte duhovnicesc”.

În vremea aceea, cuviosul Gheorghe nu ședea în mănăstire, ci se liniștea la Schit, în peșteră și mergea în mănăstire numai Duminica și la Praznicile de peste an.

Multe lucruri minunate s-au săvârșit în vremea vieții lui. Clădirea mănăstirii a fost lărgită și înălțată așa încât se arăta ca o cetate măreață lipită de stânca de granit. Biserica cea mare, cu hramul Nașterii Maicii Domnului se întindea mult în afară de poarta de azi, până sub paraclisul Sf. Ioan Hozevitul, iar deasupra se înălța până mai sus de peștera Sfântului Ioachim. Zidul dinafară al mănăstirii ajungea până la marginea pârâului. Numărul călugărilor era așa de mare încât toată valea, până mai jos de Schitul Sfintei Ana, era locuită întocmai ca o cetate. Se spune că atunci când au năvălit păgânii perși în Palestina, în 614, în valea Hozeva erau peste două mii de călugări. Viața lor era așa de sporită, încât mulți dintre ei erau văzători cu duhul și făcători de minuni.

Cuviosul Gheorghe strălucea între ei ca și un soare între stele. Multe semne înfricoșate și multe vindecări minunate s-au lucrat prin rugăciunile Sf. Gheorghe și multe suflete împovărate și-au aflat mântuirea în Lăcașul lui.

Către sfârșitul vieții lui, a năvălit în Palestina armata sălbatică a perșilor, cu regele lor, Hosroe. Ei au cucerit Ierusalimul, au jefuit și au dat foc Bisericii Sfântului Mormânt, luând cu ei întreg Cinstitul Lemn al Sfintei Cruci și pe Patriarhul Sfintei Cetăți, ce se numea Zaharia. Au jefuit și dărâmat toate mănăstirile din pământul sfânt și Bisericile, în total cam la trei sute. Peste tot au împrăștiat groaza și pustiirea, fiind ajutați și mult întărâțați spre cruzime de către evrei, care pizmuiau pe

bieții creștini. Aceștia au cumpărat la urmă pe toți creștinii robiți de perși și i-au ucis pe toți.

În vremea aceea, economatul de la Hozeva și cu o parte din sobor au luat drumul pribegiei, peste Iordan, în părțile Arabiei. Ceilalți părinți împreună cu Sf. Gheorghe, au rămas pe loc. Unii s-au mai ascuns prin stufăriș, însă cuviosul bătrân petrecea la peștera lui de la Schit. După ce au jefuit păgânii Mănăstirea și au ucis pe mulți dintre părinți, s-au pogorât la chilii, în Schitul Sfintei Ana: Aici Sf. Gheorghe se încălzea la soare, în fața peșterii. Văzându-l ostașii că este bătrân și uscat ca o scândură, de multa postire, li s-a făcut milă de el, Dumnezeu mișcându-le inima și dându-i puțină hrană, l-au îndemnat să plece unde voiește ca să-și scape viața. Atunci cuviosul a coborât în luncă la Iordan, noaptea, pe ascuns, și a rămas acolo până la plecarea barbarilor.

După aceea, întorcându-se la mănăstire, a adunat pe cei care au mai rămas cu viață din soborul lui, așezând iarăși rânduiala veche din Chinovie. Antonie, ucenicul cuviosului Gheorghe, care i-a scris viața, prea puțin amintește în însemnările lui despre pustiirea pricinuită de perși în Valea Hozevei. Iar despre starea mănăstirii, după plecarea păgânilor, nu pomenește mai nimic.

Însă după felul cum spune că rânduia pedepse cuviosul părinților care vorbeau sau râdeau în vremea pravilei bisericești, noi putem înțelege că viața călugărească a slăbit mult după risipirea soborului. Totuși, mănăstirea nu și-a pierdut însemnătatea ei, ci era vestită în toată lumea creștină, mai ales pentru nenumăratele vindecări care se făceau la icoana cea făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care se numea „*Hozevitisa*”. Astăzi, icoana aceasta nu mai este la Hozeva, ci într-o insulă numită Amorgo, unde s-a mutat în chip nevăzut. Acolo este și mănăstire cu numele icoanei.

După plecarea perșilor din Palestina, Sfântul Gheorghe nu mai pogora în Schit, ci trăia în mănăstire. Fiind bătrân și slăbit de multă nevoință a zăcut bolnav câteva zile, iar în noaptea prăznuirii Sfântului Ioan Hozevitul, făcătorul de minuni, care se prăznuia atunci la 8 Ianuarie, a adormit cu pace întru Domnul, ușor precum adoarme pruncul în leagăn. În vremea aceea era Patriarh la Ierusalim Sfântul Sofronie, care a scris viața cuvioasei Maria Egipteanca.

Trupul cuviosului a fost așezat cu multă cinste în racla celor Cinci Pustnici Sfinți din vechime, care au început mănăstirea. Din raclă a început să izvorească mir cu darul tămăduirii pentru cei bolnavi.

Odinioară paraclisierul Bisericii și-a muiaț din greșeală barba în vasul cu mir de la cinstitele Moaște și de necaz a rostit oarecare vorbe grele. Din ziua aceea a încetat a mai izvorî mirul din raclă. Cunoscându-și greșeala monahul și făcându-se rugăciune cu multă umilință de către sobor, a început să izvorească iarăși puțin mir, însă nu ca înainte, din raclă, ci din gropnița Părinților, care se află sub racla Sfinților.

Astăzi nu se mai știe unde sunt moaștele Sfinților de la Hozeva. Cu vreo 20 de ani în urmă s-a aflat sub fundul raclei vechi, de piatră o încăpere tainică cu niște oseminte, însă fără nici o inscripție. De asemenea, nu se știe unde se află cimitirul cel mare al Mănăstirii, despre care pomenește istoria. Acolo trebuie căutate moaștele Sfinților Mucenici de la Hozeva și o parte din odoarele vechi.

Astăzi hramul Mănăstirii se face la 8 Ianuarie, ziua adormirii celor doi Sfinți mari de la Hozeva: Ioan și Gheorghe. În vechime, hramul mănăstirii era la Nașterea Maicii Domnului, după numele Bisericii vechi.

Pentru rugăciunile cele bine primite ale preacuviosului nostru Părinte Gheorghe Hozevitul, să ne miluiască și să ne mântuiască Bunul Dumnezeu pe toți. Amin.

NĂVĂLIREA PERȘILOR ȘI TRECEREA LOR PE LA HOZEVA

1

Barbarii regelui Hosroe
Se năpustesc de la Iran,
Împrăștiind pârjol și moarte
Cetăților din Canaan.

2

Având pe regele în frunte
Cu jurământ făgăduiesc
Să nu rămână după dânșii
Lăcaș cu nume creștinesc!

3

Ei jefuiesc Ierusalimul
Și foc dau Sfântului mormânt,
Apoi robesc pe Patriarhul
Și iau cu dânșii Lemnul Sfânt.

4

În drumul lor e numai jale,
Atâta sunt de sângeroși:
Ucid, robesc și vând la Jidovi
Pe bieții binecredincioși.

5

O parte din păgânii groaznici
Se duc la Schituri, prin pustii,
Și după ce le pradă totul,
Le strică până-n temelii.

6

Bătrânii pustnici (fără milă)
Ca oile sunt junghiați
Iar cei mai tineri dintre dânșii
Sunt duși ca vitele, legați.

7

Pe valea cea prăpăstioasă,
Spre Răsărit de Eleon
Pogoară hoardele barbare
La Hozeva, spre Ierihon.

8

Aicea Sfântul Gheorghe are
Lăcașul său cel pustnicesc
Și două mii de Sfinți Sihaștri
În jurul lui se liniștesc.

9

Dar, vai! Precum secerătorii
Retează spicele de grâu,
Așa păgânii perși îi taie
Pe Sfinții din acest pârâu!

10

Iar zidurile uriașe
Ale cinstitului Lăcaș
În scurtă vreme-s dărâmate
De mâna neamului vrășmaș.

11

Lăsând în urma lor ruina
Cu duhul cel pustiitor,
Barbarii încărcăți de pradă
Își iau la vale drumul lor.

12

La vechiul Schit al Sfintei Ana,
În gura peșterii zăresc
Un pustnic slab, șezând la soare,
De care dânșii se sfiesc.

13

El este însuși Sfântul Gheorghe,
Părintele duhovnicesc
Al celor două mii de pustnici
Și îngerul cel pământesc.

14

Lumina chipului cucernic
Le mișcă duhul lor tiran
Și dându-i pâine, zic: „Bătrâne,
Găsește-ți, unde vrei, liman!”

15

Atuncea Cuviosul Gheorghe
Se duce la Iordan, în „Gor”,
Și stă dosit până la vremea
Când trece valul pierzător.

16

Apoi se-ntoarce iar în Lavră
Chemându-și ucenicii săi,
Plecați departe prin pustie
Din calea perșilor călai.

17

Priveliște înfricoșată
Era la Hozeva atunci
Când sutele de trupuri moarte
Zăceau în valea cu spelunci.

18

Biserica cea minunată
Era adevărat mormânt
În care mulți dintre călugări
Sub ziduri se aflau zăcând!

Iar în ogradă, lângă poartă,
Pe lângă clopotele sparte
Puteai vedea obiecte sfinte
Grămadă, peste trupuri moarte.

Făcându-se înmormântarea
Muceniceștilor părinți,
S-au pus cinstitele lor trupuri
În cimitirul „celor Sfinți”.

Târziu, clădirea mănăstirii
S-a înnoit, abia cu greu,
Având războaie Împăratul
Cel iubitor de Dumnezeu.

Săvârșirea Cuviosului Gheorghe Hozevitul

1

La urmă, cuviosul Gheorghe
Împovărat de ani, zăcea,
Având câțiva bătrâni alături,
La poartă, în chilia sa.

5

Văzând cu duhul cuviosul
Pe ucenic nedumerit,
Trimite vorbă către dânsul
Să-și facă treaba liniștit.

2

Era de ziua „prăznuirii”
Și ucenicul lui slujea
Închinătorilor la masă
(Căci treaba asta o avea).

6

„Plinește-ți slujba pân-la urmă
Că eu, Antonie, te-aștept
Și până ce nu vii la mine,
Eu nu pun mâinile pe piept!”

3

„Antonie, ne moare Avva,
Și te dorește, hai curând!”
Au zis bătrânii către dânsul,
Iar el se frământa în gând.

7

Deci, zăbovit-a el cu treaba,
La miezul nopții terminând,
Apoi a mers la cuviosul
Cerând iertare și plângând.

4

Dorea din inimă să meargă
La Sfântul care-l aștepta,
Dar iarăși n-ar fi vrut să lase
Neterminată slujba sa.

8

Blagoslovindu-și ucenicul
L-a sărutat întru Hristos,
Apoi – mișcat – a zis acestea
Prea minunatul cuvios:

„De-acuma ieși, mergând spre Domnul
Smerite suflete al meu!”
Zicând așa a treia oară,
Trecut-a către Dumnezeu!

10

Cu pace, fără zdruncinare
Și-a dat sfârșitul ca un Sfânt,
Precum mutăm în cale pasul,
Așa s-a dus de pe pământ.

11

Am aflat acestea scrise
De Antonie monahul
Și le scriu acum în stihuri
Eu, Ioan ieromonahul,

12

Care, cu nevrednicie,
Astăzi stau pe locul sfânt
Unde își avea chilia
Sfântul Gheorghe oarecând.

13

Iar în valea „Calamonei”,
Unde Sfântul a trăit,
Eu, un an și jumătate
Dornic am nemernicit.

14

Sfântul Gheorghe să-mi ajute
Ca și eu să fiu părtaș
Bucuriei netrecute
Din cerescul său Lăcaș!

Iar cinstita lui „Livadă”
De la Hozeva, acum,
Să aducă sfânta roadă
Părăsind al lumii drum!

16

Fie-ți milă, cuvioase,
De lăcașul cel sărman,
Curmă-i valurile rele
Și ne scoate la liman!

17

Pătimași, fără povață
Noi suntem aproape morți,
Dar avem nădejde încă
Că de grijă tu ne porți.

18

Darul tău să se reverse
Peste sacul cel smerit
Care multă vreme, iată,
A rămas neîngrijit.

19

Răsădește și păzește
„Pomii tainici” din „Enon”
Ca să nu le roadă frunza
Caprele din Gavaon.

20

Iar când ei vor face floare,
Apără-i de vântul rău
Ca să facă rod de taină
Însutit, cu darul tău!

21

Valea Hozevei, Părinte,
Să ne fie sfânt liman,
– Unde boteza, la urmă,
Sfântul Prooroc Ioan!

TU, OMULE, AI MARI RĂSPUNDERI

1

O, omule, ce mari răspunderi ai
De tot ce faci pe lume,
De tot ce spui, prin scris sau grai,
De pilda ce la alții dai,
Căci ea mereu spre iad sau rai,
Pe mulți o să-i îndrume!

2

Ce grijă trebuie să pui
În a ta viață toată,
Căci gândul care-l scrii sau spui,
S-a dus pe veci... nu-l mai aduni,
Dar vei culege roada lui
Ori viu, ori mort... odată!

3

Ai spus o vorbă, vorba ta
Mergând din gură-n gură,
Va-nveseli, sau va-ntrista,
Va curăți, sau va-ntina,
Rodind sămânța pusă-n ea
De dragoste sau ură.

4

Scrii un cuvânt; cuvântul scris
Este un leac sau e otravă.
Tu vei muri, dar tot ce-ai scris
Rămâne-n urmă, drum deschis
Spre înălțare, sau abis,
Spre-ocară, sau spre slavă.

5

Ai scris un cântec, versul tău
Rămâne după tine:
Îndemn spre bine sau spre rău,
Spre curățire sau desfrâu
Lăsând în urmă rodul tău
De har, sau de rușine.

6

Arăți o cale, calea ta
În urma ta nu piere.
E cale bună, sau e era?
Va prăbuși, sau va-nălța,
Vor merge suflete pe ea
Spre har, sau spre durere?!

7

Trăiești o viață, viața ta
E una, numai una.
Oricum ți-ar fi, tu nu uita,
Cum ți-o trăiești, vei câștiga
Ori bucurii pe veci prin ea,
Ori plâns pe totdeauna!

8

O, omule, ce mari răspunderi ai!
Tu vei pleca din lume,
Dar ce ai spus prin scris sau grai,
Sau lași prin pilda ce o dai,
Pe mulți, pe mulți la iad sau rai
Mereu o să-i îndrume!

9

Deci, nu uita, fii credincios!
Cu grijă și cu teamă:
Să lași în inimi luminos
Un semn, un gând, un drum frumos,
Căci pentru toate, ne-ndoios,
Odată vei da seamă!

Sf. Ioan Iacob Hozevitul, Ierusalim

Notă: Această poezie s-a luat din cartea „Din frumusețile Viețuirii Creștine”.

STIHURI

Care se cântă la Litanii de la Sf. Mormânt pe glasul 3 ca și cele de la Întâmpinarea Domnului (de la Peasna 9). Ele sunt graiuri tânguitoare rostite de Maica Domnului, de Sf. Ioan, de Sf. Mironosițe, de Sf. Iosif și Nicodim și de adunarea credincioșilor.

Maica Domnului

Nu pricep nici oamenii, nici puterile de sus
Cum Te-ngropi Tu, Fiul meu, o, ce taină de nespus!

Sf. Maria Magdalena

Viața, Făcătorule, ca s-o izbăvești voind,
Singur moarte ai primit, viață veșnică fiind.

Maria lui Cleopa

Azi tot neamul pământesc, ce murise prin păcat
S-a văzut prin moartea Ta la viață ridicat.

Maica Domnului

Vino, lume, ca să plângi cu suspin tânguitor
Între morți acum văzând pe al vieții Dătător!

Sf. Maria Magdalena

Mort acum văzându-te, ca un soare asfințit
Ucenicul Tău ascuns, Iosif s-a prea vădit.

Maria lui Cleopa

Raza lumii Tu fiind și dulceața tuturor
Cum îți pleci Tu genele pe lumina ochilor?

Salomi

Tu prin moarte ne-ai trezit viața care s-a uscat
Și pe neamul omenesc la viață l-ai chemat.

Sfintele Mironosițe împreună

Credincioase Iosif, cel cu chipul cuvios
Dă-ne să-L înfășurăm în giulgiu pe Hristos!

Sf. Ioan Feciorelnicul

Doamne, vezi pe Maica Ta și pe cel care iubeai
Deci, acum din gura Ta, un cuvânt să ne mai dai.

Iosif și Nicodim

Tu, podoaba lumii, azi, fără chip ca mortul zaci
Scoală ca un Dumnezeu, bucurie să ne faci!

Maica Domnului

Din împunsa coasta Ta, o, prea dulce Fiul meu!
Viața veșnică ne scoți, Tu, Cuvinte-Dumnezeu.

Nicodim

Tu fiind adevărat, mirul cel duhovnicesc
Miresmește-mă, pe cel ce cu miruri Te ștropesc.

Iosif

Azi Puterile din cer, Te-nconjoară cu fior
Cum Te voi atinge eu, care sunt pătimitor!

Maica Domnului

Fiul meu și Dumnezeu, pogorându-Te de sus
Pe Adam cel rătăcit, la viață L-ai adus.

Maria lui Cleopa

Azi, Iisuse, unde ai chipul cel împodobit?
Toate cele din Scripturi întru Tine S-au plinit!

Salomi

Ape dulci ca din izvor revărsând din coasta Ta
De păcatul cel amar lumea speli de-a pururea.

Sf. Mironosițe împreună

Când erai Tu răstignit soarele s-a-ntunecat
Dară astăzi cum vei fi, Ziditorule-ngropat?

Iosif

Cel ce ai de-a pururea pe lumină de veșmânt
Cum, în giulgiuri, eu, acum, te voi pune în mormânt?

Nicodim

Apa cea din coasta Ta miresmește mai presus
Decât mirul cel de preț, care eu și L-am adus.

Maica Domnului

Înainte Te-am văzut prunc în iesle înfășat
Iar acum Te văd în giulgiu, vai, ce chip înfricoșat!

Sf. Mironosițe împreună

Pe cel ce-n palmă ții toate-n cer și pe pământ
Cum Te-așează Iosif și Nicodim în mormânt!

Maica Domnului

Izbăvește, Fiul meu, pe popoare de la rău
Care vin evlavios și cinstesc mormântul Tău.

Adunarea credincioșilor

Doamne, fii apărător credincioasei adunări
Care cântă prea duios, Sfintei tale îngropări!

Însemnare:

Aceste stihuri s-au tradus din limba greacă, în săptămâna Sfințelor patimi, din anul mântuirii 1946, în Lavra Sfântului Sava cel Sfințit de către nevrednicul între schimonahi Ioan Iacob Românul.

STIHURI

Ce se cântă la Litania de la Mormântul Maicii Domnului, la Priveghere, după melodia de la Întâmpinarea Domnului (Peasna 9) – „Nu pricep curată”.

Stih 1 al Apostolului Petru

Pogorârea Cerului
Întru tine s-a lucrat,
Iară astăzi din mormânt
Întru slavă te-ai mutat.

Apostolul Pavel

Gavriil din Nazaret
Zămislirea ți-a vestit
Azi se face vestitor
Fericitului sfârșit.

Soborul Sf. Apostoli

Duhul tău s-a bucurat
Că vei merge la Hristos
Iară noi nemângâiați
Și sărmani rămânem jos.

Sf. Dionisie Areopagitul

Împăratul cerului
Cu Cereștile Puteri
Se pogoară minunat
Petrecându-te la cer.

Sf. Ierarh Ierotei

Azi văzduhul este plin
De miresme și cântări,
Firea toată s-a uimit
La a Maicii Înălțări.

Soborul Sf. Apostoli

Îngerii la Vitleem
Nașterea slavoslovesc,
Iară azi cântând cu noi
Heruvimii se unesc.

Sf. Apostol Iacob

Frumusețea ta de-acum
Cine va putea vedea
Căci de-acum, Stăpâna mea
Cerul tu vei desfăta.

Sf. Ioan Evanghelistul

După vorba lui Hristos
Te-am avut ca Maică jos
Dar acuma cui ne lași
Între jidovii pizmași.

Sf. Apostol Timotei

De la Tronul cel ceresc
Dă-ne Maică ajutor
Să vedem împrăștiat
Al păgânității nor.

Adunarea credincioșilor

Solitoare, Maică, îi
La ai tăi nevrednici îi
Care cântă azi plângând
La cinstitul tău mormânt.

Soborul Sf. Mironosițe

Mort văzându-L pe Hristos
Mângâiere te aveam,
Dar acuma tu murind
Ce vom face, Mariam.

Sf. Apostol Toma

Astăzi sunt încredințat
Că din morți ai înviat,
Și la ceruri te-ai suit,
Lângă Fiul tău iubit!

Tropare de umilință care în greacă se numesc „Megalinare”

Ele se cântă după Paraclisul Maicii Domnului, iar în unele părți se cântă la Sf. Liturghie, în vremea chinonicului – pe glas 2 –

A Maicii Domnului

Pe mal de prăpastie rătăcind
Ajută-mi, Stăpână, că sunt tare slăbănogit
Și nu sunt vrednic la cer a mă uita
Știindu-mi sărăcia și neputința mea.

A Sf. Arhangheli și îngeri

La județul groaznic când voi veni
Sârguiți cu ruga pentru mine a mijloci
Arhangheli și îngeri cu toții călduros
Pentru smeritul suflet al meu neputincios.

A Sf. Ioan Botezătorul

Rodul pocăinței eu neavând
Pașii vieții mele se apropie de mormânt;
Ioane Prooroace, ajută-mă degrab
Că inima mi-e rece și sufletul mi-e slab.

A Sf. Slăviți Apostoli

Ca cei ce din apele „celui rău”
Ați vânat pe oameni prin cuvântul lui Dumnezeu,
Slăviților Apostoli, soliți pentru norod
Să nu mai fie pradă vicleanului năvod.

A Sf. Arhidiacon Ștefan

Apostol, Diacon și Ucenic,
Ștefane slăvite, mai întâiule Mucenic
Având îndrăzneală la Bunul Dumnezeu,
Solește mântuire și sufletului meu.

A Sf. Trei Ierarhi

Stâlpii pravoslavnici prea cinstiți
Voi sunteți în ceruri pe veci nedespărțiți;
Grigorie, Vasile și Marele Ioan
Păziți norodul vostru de jugul cel viclean.

A Sf. Ierarh Nicolae

Ajutorul grabnic celor sărmani,
Sprijin și povață pentru văduve și orfani
La tine, credincioșii, aflăm neconținut
Preasfinte Nicolae, cel pururea slăvit.

A Sf. Spiridon

Comoară cinstită de bunătăți
Și Apărătorul pravoslaviei te arăți,
Preasfinte Spiridoane la Tronul cel ceresc
Solește mântuire celor ce te cinstesc.

A Sf. Maria Magdalena

Dragoste fierbinte lui Dumnezeu
Ai adus Marie, mai curată ca mirul tău
Al vieții alabastru în inimă având
Revarsă-ne din ceruri mireasmă pe pământ.

A Sf. Sfințit Mucenic Ignatie

Pe Hristos în inimă l-ai purtat
Și ardeai cu râvnă către Dânsul neîncetat,
Aprinde-mi, Mucenice Ignatie mereu
Făclia ce se stinge a sufletului meu.

A Sf. Sfințit Mucenic Haralambie

Păstorind Biserica luminat
Pentru Domnul sângele, Haralambie, ți-ai vărsat
Acum din ceruri cu dragoste privește
Spre fiii tăi din lume și bolile le izgonește.

A Sf. Mare Mucenic Gheorghe

Ostaș al Credinței nebiruit
Te cunoaștem, Gheorghie, mucenicule preaslăvit
Când vezi că ne împresoară balaurul cel rău
Aleargă fără preget cu darul sfânt al tău.

A Sf. Mare Mucenic Ioan de la Suceava

Trupul la Suceava ți-ai odihnit
Iar la ceruri slava de la Domnul ai dobândit;
Ioane Mucenice, să nu ne părăsești
Pe fiii pravoslavnicilor ai Țării Românești.

A Sf. Mucenițe Filofteia

La Curtea de Argeș te odihnești,
Iar la ceruri, Sfântă Filofteie, împărătești.
Căci tu prin mucenicie pe Domnul L-ai urmat
Și pe poporul nostru îl mângâi neîncetat.

A Sf. Cuvioase Maria Egipteanca

Părăsind Egiptul, ca din noian
Ai venit, Marie, în pustia de la Iordan,
Pe scara pocăinței suindu-te la cer
Făcut-ai de rușine pe mândrul Lucifer.

A Cuvioasei Paraschiva

Din fundul pustiei ai alergat
Spre pământul nostru și Moldova te-a-mbrățișat
Avându-te pe tine noian de îndurări
La vremuri de neazuri și grele încercări.

A Sf. Sava cel Sfințit

Pe calea cea strâmtă călătorind
Ai aflat la ceruri bucurie fără sfârșit,
Iar noi, sfințite Sava, cu toții într-un gând
A laudei cunună îți împletim cântând.

A Sf. Ioan Damaschin

Apărând Biserica pe pământ
Te-ai făcut organul versuind în Duhul Sfânt;
Ioane Damaschine, cu glasul mișcător
Te roagă pentru turma lipsită de păstor.

A Sf. Teodosie

Viață îngerească ai petrecut
Și a chinoviei rânduială ai început;
Cărbunii cei de râvnă ai sufletului meu
Aprinde-i, cuvioase, cu darul sfânt al tău.

A Sf. Gherasim de la Iordan

Cetățean pustiului te-ai arătat
Și la urmă Raiul moștenire l-ai câștigat,
Părinte Gherasime, te rog să domolești
Pornirea cea de fiară a celor netrupești.

A Cuviosului Ioan Hozevitul, fost mitropolit al Chesariei și a toată Palestina

La tronul Chesariei strălucind
Dorul de pustie te-a adus înapoi la Schit,
Acolo, de pe stâncă, la ceruri ai zburat
De unde pentru lume te roagă neîncetat.

A Sf. Gheorghe Hozevitul

Valea cea pustie o ai lucrat
Însutite roduri la Hozeva ai adunat,
La care, cuvioase, arată-mă părtaș
Pe cel cei vin cu râvnă la sfântul tău Lăcaș.

A tuturor Sfinților

Întru tot slăviților Ucenici
Cu ceata Ierarhilor și a Sfinților Mucenici,
Femei Cuvioase și Sfinților Părinți
Pe Domnul îmblânziți-L cu rugile fierbinți.

A Maicii Domnului

Preasfântă Stăpână, nădejdea mea
Dă-ne nouă sprijin ca o Maică de-a pururea
Că prea se trufește balaurul cumplit
Voind să amăgească poporul tău iubit.

ALTE TROPARE ALE SFINȚILOR

Care se cântă pe glasul 5

A Botezului

Botezându-te, Doamne, de la Ioan
Ai zdrobit pe șarpele cel viclean
Iar prin Duhul cel Preasfânt
Arătat s-a întărit
Al Părintelui Cuvânt

Mărturisindu-Te, Doamne
Pe cel ce Te-ai arătat
Și luminare ne-ai dat.

A Sf. Ioan Botezătorul

Prooroace Ioan și sluga lui Hristos
Al Bisericii Sfeșnic prea luminos
Dă-ne nouă să-ți cântăm
Și bine să cuvântăm
Preacinstit numele tău
Ajutătorule grabnic,
Să nu ne lași pe noi
Care suntem în nevoi.

A Sf. Arhangheli și Îngeri

Arhistrategul cerului, Mihail
Și comoara tainelor, Gavriil
Cu soborul îngeresc
Dimpreună se cinstesc
Întru laude zicând:
O, Slujitori ai Treimei
Ai lumii folositori
Și de vrășmași păzitori.

A Sf. Apostoli

Apostoli ai Domnului preaslăviți
Pravoslavnică turmă n-o părășiți,
Ci precum prea minunat
Pe păgâni ați luminat
Darul vostru – ne rugăm –
Și astăzi să lumineze
Poporul nedumerit
Și de pășune lipsit.

A Sf. Mironosițe Maria Magdalena

Pe cinstita Maria și Sfânta din Magdal
Pe apostolescul Bisericii chimval
Pe mireasa lui Hristos
Cea cu suflet râvnitor
S-o chemăm în ajutor
Izbăvitoarea de patimi
Pe ceea ce la nevoi
Se roagă mereu pentru noi.

A Sf. Vasile cel Mare

Al păstorilor fluier Dumnezeiesc
Și canonul cinului îngeresc
Pe pământ te-ai arătat
Iar acum te veselești
Cu cerescul împărat
Vasile Preasfințite,
A lumii luminător
Și slava Ierarhilor.

A Sf. Ioan Gură de Aur

Ca un nor de lumină te-ai arătat
Și cuvinte de aur ai revărsat
Pe ogorul sufletesc
Al poporului creștin
Pentru care te cinstim
Preafericite Ioane,
Al Domnului următor
Și ecumenic Păstor.

A Sf. Ioan Milostivul

Cu podoaba dragostei îmbrăcat
Serafim în lume te-ai arătat
Ajutor la cei lipsiți
Izbăvire la robiți

Și la cei nedreptățiți
Ioane Preamilostive,
Lăcașul Duhului Sfânt
Și nou Avraam pe pământ.

A Sf. Ierarh Spiridon

Sărăcia trupească agonisind
Bogăția cerească ai dobândit
Și te bucuri luminat
De Treimea în trei Sori
Pentru care te-ai luptat
O, Spiridoane Ierarhe
A Trinitudei Păstor
Și de minuni făcător.

A Sf. Ierarh Nicolae

Credința cu râvnă ai îndreptat,
Pe cei fără sprijin i-ai ajutat
Iar pe cei care pe nedrept
De tirani s-au osândit
De la moarte i-ai răpit
O, Nicolae Sfințite
Al Mirei Arhipăstor
Și tatăl săracilor.

A Sf. Ierarh Marcu al Efesului (Evghenios), apărătorul ortodoxiei

Cu arma credinței ai biruit
Pe soborul Romei cel răzvrătit
Iar acum la ceruri stând
Sârguiește ajutând
Pe poporul ortodox
Înalt Preasfințite Marcu
Care pus-ai hotar
Spre cei cu al lor calendar.

A Sf. Mucenic Gheorghe

Purtător de cunună te-ai arătat
Iar pe cei potrivnici i-ai rușinat
Și precum ai biruit
Cu puterea lui Hristos
Pe balaurul cumplit
Așa, Gheorghe Mucenice,
Zdrobește neamul viclean
Și scapă pe cel sărman.

A Sf. Sfințit Mucenic Haralambie

A creștinilor grabnic ajutor
De vrășmași și de patimi izbăvitor
Noi de-a pururea te știm
Și cu laude fierbinți
Capul tău împodobim
O, Haralambie Sfinte,
Să nu ne lași în necaz,
Ostașul lui Hristos cel viteaz.

A Sf. Mucenici Teodor Tiron și Teodor Stratilat

Teodorilor: Tiron și Stratilat,
Voievozi ai credinței v-ați arătat
Și muștrându-i pe elini
V-ați făcut ca un liman
Asuprișilor Creștini,
În pagube și primejdii
Că sângele vostru cinstit
Frumoase cununi v-au gătit.

A Sf. Mucenic Ioan de la Suceava

Trapezundul pe tine te-a odrăslit
Iar Hristos la ceruri te-a proslăvit
Al Sucevei Sfânt odor
Noi cu lacrimi te rugăm

Să păzești al tău popor
O, Mucenice Ioane
Pe fiii neamului tău
Să nu-i robească „cel rău”.

A Sf. Mucenic Mina

Pe ostașul Domnului cel slăvit,
Diamantul credinței cel neclintit
Pe Mina să-l laudăm
Și cu râvnă să-l chemăm
– Îndoială neavând –
În pagube și necazuri
Că-i grabnic ajutor
Creștinului dreptslăvitor.

A Sf. Mucenițe Ecaterina

Înțeleaptă fecioară și mielușea,
Covârșit-a lumea podoaba ta
Care dornic te-ai jertfit
Pentru Mirele ceresc
De la care ai primit
Cununa muceniciei,
Făcându-te lumii izvor
Cu darul minunilor.

A Sf. Mucenițe Efimia

Care a fost hotarul Părinților
La Soborul al 4-lea din Halchidon
Cu nume de laudă te-ai chemat
Și cunună cerească ți-ai câștigat
Bucurându-te nespus
Cu cerescul împărat
În cămara cea de sus
Prealăudată fecioară,
Izvorule plin de dar
Și-al buneii credințe „hotar”.
Efimia (gr.) = laudată.

A Sf. Mucenițe Varvara

Mielușea curată a lui Hristos
Odorul fecioarelor prea frumos
Care veselă te-ai dus
Ca un cerb însetoșat
La cămara cea de sus
O, minunată Varvara
Privește din ceruri spre noi
Care suntem în nevoi.

A Sf. Cuvioase Maria Egipteanca

Biruind al patimii „Legheon”
L-ai zdrobit ca oastea lui Faraon
Și trecând peste Iordan
Ai scăpat ca Israil
Din pământul Egiptean
Preacuvioasă Marie
Din cer ajutor să trimiți
Celor pătimiși și robiți.

A Cuvioasei Maicii noastre Paraschiva de la Iași

De la Epivata ai odrăslit
Și la sihăstrie ai strălucit
Alegându-ți ca liman
Viața celor netrupești
În pustie la Iordan
Preacuvioasă fecioară
Izvor nesecat te-ai făcut
Poporului tău de la Prut.

Alt tropar al Cuvioasei

A Moldovei odorule preacinstit
Cu Hristos la ceruri te-ai logodit.
Părăsind cele lumești
În pustie la Iordan

Ai venit să viețuiești
Ca Îngerii, Paraschivo
Folositoare te știm
Celor ce cu drag te cinstim.

A Sf. Mucenițe Filofteia de la Argeș

Pentru fapta bună te-ai nevoit
Și prin mucenicie te-ai săvârșit
Asuprită de părinți
Te-ai grăbit a te sui
În lăcașul celor Sfinți
A lui Hristos Filofteie
Poporului tău asuprit
Ajută-i că mult l-ai iubit.

A Sf. Sava cel Sfințit

Pe sfințitul Sava să-l laudăm
Pe tatăl părinților să-l urmăm
Care mult s-a nevoit
Arătând monahilor
Chipul cel neprihănit
Al vieții cel din Pustie,
Iar Sfântului său Lăcaș
Rămâne de-a pururi chezaș.

A Sf. Ioan Damaschin

La Damasc, Părinte, ai odrăslit
Și la Sfântul Sava ai înflorit
Aducând cerescul rod
Îndulcești prea minunat
Pravoslavnicul norod
Preacuvioase Ioane
Privighetoare din rai
Și ortodoxule grai.

Sf. Doctori fără de arginți Cosma și Damian

Izvorule grabnic vindecător
Și balsam al durerilor alinător
Damiane și Cosma
Sânguiți a vindeca
Rana sufletului meu
Căci mă apropii de moarte
Năravul cel din păcat
De tot slăbănog m-a lăsat.

A Sf. Teodosie, începătorul de obște

Al turmelor sfinte ai fost Păstor
Și al chinoviei începător
Vindecând pe cei bolnavi
Și-ntărindu-i pe cei slabi
Arătatu-te-ai viteaz
Apărător al credinței
Al nostru prea cuvios
Părinte Teodosie.

A Sf. Gherasim de la Iordan

Podoaba pustiei de la Iordan
Și Îngerul slavei cel pământean
Care leul împlânzești
Și cu Îngerii vorbești
Te rugăm noi, robii tăi
Gherasime fericite
De leul cel netrupesc
Păzește pe cei ce-ți slujesc.

A Sf. Ierarh Ioan Hozevitul

Ca o rândunică de iarnă grea
Ai fugit de lume la Hozeva
Și sălașul ți-ai ales
Sus, pe stânca de granit

Unde mult te-ai nevoit
O, Preasfințite Ioane
Al Hozevei mare odor
Și-al Chesariei Păstor.

A Sf. Gheorghe Hozevitul

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri și lacrimi neîncetat
Dintru care odrăslesc
Însutite nevoi
Ale Sfinților Părinți
La Hozeva, Fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

A Tuturor Sfinților

Pe slăviții Domnului Ucenici,
Cu Ierarhi și ceata de Mucenici
Pe Părinții din pustie
Și pe cei din Chinovii
Cu cinstitele femei
Să-i laudăm, credincioșii,
Că ei mijlocesc mereu
Către Hristos Dumnezeu.

A Maicii Domnului

Preacurată Fecioară și Maica lui Hristos
Solitoarea poporului credincios,
Sub milostivirea ta
Totdeauna noi scăpăm
Nu ne trece, te rugăm
Întru necaz cu vederea
Ci scoate-ne din nevoi
Una binecuvântată.

STIHURI PENTRU LITANIILE DE LA IORDAN

1

La Iordan în chip smerit
Ca un rob Te-ai botezat,
Firea apelor sfințind,
Pe noi toți ne-ai luminat.

2

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc
Duhul Sfânt a întărit
Pe cuvântul Părintesc.

3

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat
Firea toată s-a uimit
Iară munții au săltat.

4

Gol văzându-l pe Hristos
Apa mării a fugit,
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

5

Mâna Sfântului Ioan
Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe cel veșnic necuprins.

6

Pe a lumii Ziditor
Ca să-L vadă s-au sfiit
Cei de sus luminători
Și în nori s-au învelit.

7

Iar balaurul gândit
Care-n apă sta ascuns
Sub picioare s-a zdrobit
De stăpânul Iisus.

8

Îngerii s-au spăimântat
Pe Stăpânul gol văzând
Și cântând au laudat
Sfântul Lui pogorământ.

9

Singur iadul s-a scârbit
Căci privind a înțeleș
Că de-acum va fi lipsit
De vânatul cel ales.

10

Apa Sfântului Iordan
– Botezându-se Hristos –
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

11

Cerul astăzi pogorând
Spre Iordan s-a aplecat
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat.

(Credincioșii cântă în cor)

12

De la margini noi venim
Cei cu sufletul setos
Ca să ne învrednicim
De botezul lui Hristos.

Acestea s-ar cădea să fie cântate când merge soborul cu închinătorii de la Mânăstire spre Iordan pentru a face Aghiazmă precum și la întoarcere, iar în celelalte zile se cântă la „Chinonic”.

CONDACUL

Praznicului de la Schitul Sf. Ioan de la Iordan alcătuit după metoda Troparului Maicii Domnului: sub milostivirea ta... așa cum se cântă în grecește după toate slujbele în Mănăstirile Sf. Sava și Hozeva, pe glasul 2.

De venirea Ta Iordanul
S-a întors înapoi, Cuvinte
Și plinind Botezul
Mergătorul Tău înainte
Oștile din cer s-au spăimântat
Iar cei de jos
Toți au văzut luminat.

De notat: Am potrivit această cântare spre a fi imnul nostru bisericesc de la Iordan, pentru orice împrejurare.

BUCHET NOU DE CÂNTĂRI

*(Alcătuite din stihuri armonizate
după melodiile cântărilor grecești, glas 3)*

Condacul Sf. Ioan Botezătorul

Înainte Mergător
A Lui Hristos ești, Ioane
Și al Lui Botezător
Te-ai arătat Prooroace,
Viața ta de pe pământ este cerească
Moartea ta este cu totul mucenicească
Și la tronul Sfintei Slave
Te rogi acum și pururea.

Condacul Sf. Mucenic Ignatie

Dragostea lui Dumnezeu
Te aprindea, Fericite
Și de El dorind mereu
Te-ai dat mâncare la fiare
Trupul tău, ca pe un grăunte îl măcinară
Sufletul s-a înălțat ca o pară
Și cu Cel dorit la ceruri
Rămâi în vecii vecilor.

Condacul Sf. Ioan de la Suceava

La Suceava cortul tău
Ni l-ai lăsat mângâiere
Că lucrarea celui rău
De la poporul tău piere;
Calea jos ai săvârșit-o cu chinuire
Sus, la cer, te-ai înălțat cu mărire
Și de-acolo pentru țară
Nu încetezi rugându-te.

Condacul Sf. Trei Ierarhi

Sfinții Trei luminători
Cu strălucire de taină
Celor binecinstitori
Le luminează plinirea,
Lumea cea de pe pământ azi îi cinstește,
Cea de sus la Tronul ceresc îi unește
Iar moșia lor robită
Așteaptă mijlocirea lor.

Troparul Cuv. Nicodim cel Sfințit, glas 5

În amurg de taină te-ai arătat
La poporul nostru nemângâiat
Și sobor de ucenici
Ca un rai duhovnicesc

Ai întemeiat aici,
Nicodime cuvioase,
În noaptea gândită cu nor
Să luminezi calea lor.

Condacul Cuv. Nicodim, glas 5

Al virtuții râvnitor
Te-ai arătat din pruncie
Și ales începător
Ai fost întru sihăstrie!
Viața ta luminează duhovnicească
Duhul tău s-a dus în slava cerească
Și de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi, Nicodime.

Megalinaria Cuv. Nicodim, glas 2

Ca o stea cerească ai răsărit
La Apusul țării, Nicodime, Avvo sfințite
Și-n noaptea cea gândită cu taină strălucești
Pe cerul țării noastre, cu razele cerești.

Troparul Cuv. Grigore Decapolitul de la Bistrița

Ca albina cea harnică ai umblat
Și sufletul dornic ți-ai adăpat
Din nectarul cel ceresc
Arătându-te la toți
Ca un Înger pământesc
Grigore Decapolite
Al țării noastre izvor
De multe minuni făcător.

Condacul Sf. Grigore glas 3

Lumea toată străbătând
Preacuvioase Părinte
Adunat-ai rodul Sfânt

Ca o albină, Grigore
Viața ta este sudoare și prigonire
Moartea ta este odihnă și fericire,
Iar cu moaștele cinstite
Îmbogățești pe neamul tău.

Megalinaria Cuv. Grigore, glas 2

Prin Apusul lumii și Răsărit
Pentru adevărul pravoslavnic te-ai ostenit
Și traiul săvârșindu-ți de valuri zbuțuit
Pe plaiul țării noastre odihnă ai aflat.

Condacul Sf. Ioan Hozevitul, Episcopul Chesariei,

Pe popor l-ai păstorit
Preafericite Ioane
Și prea mult te-ai nevoit
Cu sihăstria, Ierarhe
Peșterea cea de pe stâncă ți-a fost sălașul
Cerul azi îți hărăzește „Lăcașul”
Pentru turma ta smerită
Nu înceta rugându-te.

Condacul Sf. Gheorghe Hozevitul, glas 3

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei
Și sub stânca de granit așezi răsadul de taină
Hozeva o face cetate cu mănăstirea
Fiii tăi ca niște Îngeri cu viețuirea
Și cu roduri însutite
Încununezi soborul tău.

Condacul tuturor Cuvioșilor Părinți care s-a sfințit la Hozeva, glas 3

Hozevit cinstit sobor al cuvioșilor noștri
Sfântul vostru ajutor să prisosească și nouă
Noi fiind prea mult nevrednici de sihăstrie

Cerem azi din înălțime tărie
Ca de Sfânta bucurie
Să ne împărtășim și noi.

Condacul Sf. Gherasim de la Iordan, glas 3

Ca un înger pământesc, te-ai dus în zările sfinte
Spre limanul cel ceresc, preacuvioase Părinte,
Fiara cea văzută (leul) ți-a fost ca slugă
Cea de gând te-avea pricină de fugă
Și cu Îngerii la Ceruri
Te bucuri azi, Gherasime.

Condacul Cuvioasei Maria Egipteanca, glas 3

Jugul rău l-ai lepădat, preacuvioasă Marie
Și ca cerbul însetat, ai alergat la pustie
Trupul tău cu pustnicia ce subțiază
Sufletul cu raza sfântă se luminează
Și urcându-te la ceruri
Te veselești de-a pururea.

Condacul Sfințelor Mironosițe (în sobor), glas 3

Preacinstitelor femeii Mironosițe
Vestitoare mai întâi.
V-ați arătat Învierii,
Dragostea și cu mireasma v-a fost prinosul
Azi pe voi vă fericește tot credinciosul
Și la cer vă desfătează
Mireasma vieții veșnice.

Condacul Sfintei Maria Magdalena, glas 3

La Golgota L-ai urmat
Pe Domnul, Mironosiță
Și din morți îl vezi sculat
Mai înainte de alții,

Mirul tău îți este semnul milostivirii,
Dragostea ți-arată slava Dumnezeirii
Întru care, preacinstită
Te veselești cu Îngerii.

Condacul Sf. Mucenițe Filofteia de la Argeș, glas 3

Ca un spic de grâu curat
O, muceniță, fecioară
De părinți te-ai secerat
Pentru Hristos, Filofteie
Trupul tău este comoară a României
Sufletul își ia cununa Muceniei
Și te faci apărătoare
În „Laturea Carpaților”.

Al doilea condac al Cuvioasei Maria Egipteanca, glas 3

Din Egiptul patimii preacuvioasă Marie
Ai ieșit în chip străin, ca Israil din robie
Darul Sfânt al Preacuratei ți-a fost tărie
Pașii tăi povățuind la pustie
Și-n căruța pocăinței
Te-ai dus în slava cerului.

Al doilea condac al Sfinților Hozeviți, glas 3

Hozeviților Părinți
Din „Valea cea sihăstrească”
Care azi vă veseliți
De slava dumnezeiască
Cereți dar de mântuire și nouă astăzi
Nu lăsați în nesimțire pe fiii voștri,
Ci cu sfânta luminare
De-a pururea treziți-ne.

Condacul Sfinților apărători ai României, glas 3

Cei din veac folositori
Ai „României slăvite”,
Dați-i sfântul ajutor
Celei acum robite;
Jugul greu care-i apasă acum grumazul
Lacrima care-i brăzdează obrazul
Mai degrabă să se curme
Cu darul vostru, Sfinților!

Troparul Sf. Sfințit Mucenic Narcis, Patriarhul Ierusalimului, glas 5

Dănțuind cu taină întru cântări
Biserica cheamă din depărtări
Pe poporul creștinesc
La Sion a săvârși praznicul mucenicesc
A lui Narcis Patriarhul
Luceafăr prea luminos
Și următor lui Hristos.

Condacul Sf. Narcis, glas 3

La Sion ai strălucit
Preafericite Narcise
Și cu râvnă te-ai jertfit
Pentru preasfânta credință!
Astăzi ai Sion mai vesel ca înainte
Roagă-te pentru poporul Cetății Sfinte
Care astăzi prăznuiește
Cinstită pomenirea ta.

Megalinaria Sf. Narcis, glas 2

Pe Narcis Sfințitul să-l prăznuim
Pe Sfânta podoabă a cetății Ierusalim
Că razele virtuții revarsă pe pământ
Și „Crezul” întărește cu sângele lui sfânt.

Troparul Sf. Mucenițe Potamiana

Pentru slava cerească te-ai nevoit
Și dulceața trupească nu te-a robit
Rușinat-ai pe păgân,
Robul pofteilor fiind, cel cu nume de „stăpân”
Potamiană, fecioară cu voalul de nuntă vopsit
Cu sângele tău prea cinstit.

Condacul Sf. Potamiana, glas 3

Mielușeava Domnului, Potamiană
Pentru râvna Slavei Lui,
Tu mori fugind de prihană
Smoala cea clocotitoare te luminează
Duhul cel cu chip de smoală se rușinează
Iar soborul cel din ceruri
Cu slavă te întâmpină.

Megalinaria Sf. Potamiana, glas 2

Cunună de laudă întocmind
Să cântăm fecioarei care dornică s-a jertfit
Mergând către Mirele cel nestricăcios
Ea leapădă dulceața și slava cea de jos.

Troparul Sf. Mucenițe Perpetua

Odraslă din neamul cel prea slăvit
Și stea luminoasă din asfințit
Minunat ai strălucit dintre norii păgânești
Și cu râvnă te-ai jertfit, Perpetua, pentru Domnul
Cunună cerească luând și pe tirani rușinând.

Condacul Sf. Perpetua, glas 3

Din poporul păgânesc ai strălucit, Muceniță
Și la neamul creștinesc te faci mireasmă de taină
Neamul tău își face nume cu mucenicia
Și cu îngerii la ceruri te veselești, Perpetua.

Megalinaria Sf. Perpetua, glas 2

Pe Sfânta Perpetua s-o cinstim
Și cântări de laudă credincioșii să-i împletim
Fiind ea din rândul „Celor întâi născuți”
A biruit pornirile celor nevăzuți.

Troparul Cuv. Paisie de la Neamț, glas 5

Din casa părinților ai plecat
Și la Sfântul Munte ai alergat
Iar de-acolo cu sobor
Încărcat cu bunătăți
În Moldova te arăți
Luceafăr al chinoviei
Pe vechiul Lăcaș prefăcând
În rai sufletesc pe pământ.

Megalinaria, glas 2

Pe marele stareț să-l laudăm
Și pe calea sfântă a virtuților să-l urmăm
Că via cea de obște prin el s-a înnoit
În sfintele Lăcașuri, la nord și Răsărit.

Condacul

Ca un pom de soi vestit,
Preacuvioase Părinte
În Moldova ai rodit
Pe bunătățile Sfinte;
Darul tău, pe cei din umbră îi luminează
Mila ta pe cei din patimi îi ușurează
Și prin rugăciunea minții
Înalță la cer pe fiii tăi.

MEGALINARII

A Maicii Domnului

Preamilostivă Stăpână
Nădejdea sufletului meu
Și rază de mântuire
Celor ce zac în păcate
Aprinde-mi smeritul meu sfeșnic
Și stinge-mi focul cel veșnic.

A Sf. Mironosiță Maria Magdalena

Mironosiță Marie
Odraslă sfântă din Magdal,
Și luminată făclie
A Învierii Domnului,
Aprinde-mi în suflet iubirea
Și stinge-mi de rău pomenirea.

A Sf. Paraschiva de la Iași, glas 2

Lacrima poporului tău iubit
Astăzi în șuvoaie către Dunăre s-a pornit
O, Sfântă Paraschivă, slugă de la Prut
Pe liftele barbare cu păgânescul cnut.
Semnul pravoslavnic ridică iar
Ca zăgaz puternic la străvechiul nostru hotar
Și scaunul Moldovei îl fă din nou slăvit
Să lumineze țara la nord și Răsărit.

ADAUS

la cârticica „Buchet de Cântări” Troparul Sf. Părinți Ioachim și Ana, glas 5

Ioachime și Ano, strămoșilor cinstiți
Voi sunteți Părinții cei mai fericiți
Căci prin rodul vostru sfânt
Pogorātu-s-a din cer

Mântuirea pe pământ,
Deci astăzi cu îndrăzneală
Rugați-vă pentru noi
Care suntem în nevoi!

Condacul Sf. Părinți, glas 3

Fericiților Părinți
Ioachime și Ană
Voi sunteți blagosloviți
Cu rodul fără prihană
Cei de sus se desfătează cu rodul vostru,
Lumea jos se mântuiește cu Domnul nostru
Și în veci vă fericește
Pe voi, strămoșii Domnului.

Megalinaria Sf. Părinți Ioachim și Ana, glas 2, ca la Paraclis

Pe strămoșii Domnului să-i cinstim
Și pe născătorii Preacuratei să-i fericism,
Că „buna lor vestire” pe care au avut
Pricină de bucurie în lume s-a făcut.

Condacul Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul

Preot Celui Preaînalt
Ai fost sfințit Zaharie
Și de sus te-ai luminat
Cu dar de proorocie,
Limba ta – nedumerită fiind – se leagă,
Numele cel minunat o dezleagă
Și blagoslovind pe Domnul
Arăți pe „Proorocul Lui”.

Condacul Sf. Elisabeta, Mama Sf. Ioan, glas 3

Fericită maică ești
Elisabetă cinstită
Că pe „rod” îl pregătești
Spre taina cea negrăită!

Fiul tău – fiind în mitră – voios săltează,
Duhul Sfânt (venind Fecioara) te luminează
Să cunoști că ea va naște
Pe Făcătorul Cerului.

Condacul Sf. Ierarh Nicolae, glas 3

Al credinței râvnitor
Și chipul blândeții
Dă-ne grabnic ajutor
În greutățile vieții,
Darul tău să ne ridice din suferință
Râvna ta să se păzească întru credință
Și al săracilor Părinte
Să fii, Nicolae, pururea.

Condacul Sf. Mare Mucenic Gheorghe, glas 3

Mucenic preaslăvit
Comoară de folosințe,
Pe tirani ai biruit
Cu arma buneii credințe
Numele, dintru „lucrare” se tâlcuiește
Viața ta prin chinuri grele se săvârșește
Și cununa biruinței
Primești din mâna Domnului.

Condacul Cuv. Paraschiva, glas 3

De rudenii te-ai lipsit
Pentru Hristos, Cuvioasă
Și Lui singur ai slujit
Cu viață anevoioasă
Duhul tău se veselește cu slavoslovii
Darul tău ne ocrotește Țara Moldovei
Și izvor de vindecare
La toți rămâi de-a pururea.

Condacul Cuv. Nicodim, glas 3

Al virtuții râvnitor
Te-ai arătat din pruncie
Și ales începător
Ai fost întru sihăstrie!
Viața ta a fost lumină duhovnicească
Duhul tău s-a dus în slava cerească
Și de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi, Nicodime.

Megalinaria Cuviosului, glas 2

În pământul nostru cel strămoșesc
Faci întâi pornirea
La răsadul călugăresc
Din care se formează
Livezi duhovnicești
Iar roada lor dă viață
Suflării românești.

Condacul Sf. Ioan Evanghelistul (Teologul), glas 3

Ucenic preaslăvit, Evangheliste Ioane,
Lui Hristos ai fost iubit, slujindu-i fără prihană
Faptele iubirii sfinte le faci vestite,
Tainele Teologiei vădite,
Și cu tainică mutare
Te urci în slava Domnului.

Megalinaria Sf. Ioan, glas 2

Al Teologiei începător
Și al fecioriei ești, Ioane învățător
Celei fără prihană tu vrednic i-ai slujit
Și taina mântuirii în lume ai vestit.

DRUMUL BUN ȘI DRUMUL RĂU

1

Sfânta Scriptură ne spune
Două drumuri sunt pe lume,
Unu-i bun și altu-i rău
Nu merg pe-același traseu.

2

Drumul bun duce la viață
Și afli pe Dumnezeu,
Drumul rău duce la moarte
Și îți pierzi sufletul tău!

3

Drumul bun e plin de curse
La tot pasul le-ntâlnești.
Dar cu post și rugăciune
Pe toate ușor le treci.

4

Drumul rău e lat și neted
Și e plin de bunătați,
Toată lumea te cinstește
Și-ți dă tot ce tu voiești.

5

Dar, fără să bagi de seamă
Tu cu timpul-mbătrânești,
Și puterea se gătește
Și mereu, mereu slăbești.

6

Și la urmă vine moartea,
Lumea să o părăsești,
Tu, atuncea cu durere,
Tot ai vrea să mai trăiești.

7

Dar să-ți dai tu toată-averea,
Nimic nu te folosești,
Și mergi ca să-ți iei răsplata
Și în veci să te muncești.

8

Tu atunci vei plânge-amar,
Dar să știi că-i în zadar,
Vei plânge neîncetat,
Dar nu vei fi ascultat.

9

De aceea, dragul meu,
Părăsește drumul rău,
Încă o dată eu îți spun
Să mergi pe drumul cel bun.

10

Să faci numai fapte bune
Cât vei mai trăi pe lume.
Să ajuți pe cei săraci,
Pe lipsiți și pe bolnavi.

11

Să iubești vrășmașii tăi,
Că neștiutori sunt ei.
Domnul vrea să fim cu El
Dar noi trebuie să vrem.

12

Cu Domnul în veci să fim
Pururea în veci, amin.

(Un bun creștin)

DEȘTEAPTĂ-TE, CREȘTINE

1

Deșteaptă-te creștine
Din somnul cel de moarte,
La care te-adânciră
Păcatul ce-ai făcut.

2

Acum sosit-a ceasul
Să te trezești la viață,
Să nu mai faci păcatul
Pe care l-ai făcut!

3

Și-ți spală fața, frate
Și ochii ca să vezi,
Și haina ta curată
Primită la botez.

4

Auzi, gornistul sună
Plecarea la război,
Să pui mâna pe armă,
Să lupți la cot cu noi.

5

Războiul este mare,
E lung și nevăzut,
Sfârșit și capăt n-are
Chiar până la mormânt.

6

Războiul se sfârșește
Când pleci înspre mormânt
Și lupta ta de-o viață
Atunci a luat sfârșit.

7

Mormântul te așteaptă
Rece și-ntunecos,
Dar tu să fii fierbinte
Cum place lui Hristos.

8

Atunci sosi-va ceasul
Să te desparti de trup,
Tovarășul de luptă
De-o viață ce-a trecut.

9

Trupul merge în pământul
Din care a fost luat,
Dar tu mergi să-ți iei răsplata
Chiar de la Cerescu-mpărat.

10

Dac-ai fost fricos în luptă
Și tot timpul dezertor,
Auzi atuncea glasul
Dreptului Judecător:

11

Du-te de la Mine, blestematule
În focul cel de veci,
Care este gătit diavolului
Și slugilor lui seci.

12

De ai fost viteaz în luptă
Și un vrednic luptător,
Atunci vei auzi glasul
Blând al bunului Păstor:

13

„Bine, slugă credincioasă
Peste puține ai fost pusă
Peste multe te voi pune
Intră în bucuria Domnului tău”.

(tot același bun creștin)

CUPRINS

Cuvânt înainte	3
Viața cuviosului Ioan Iacob românul de la Hozeva	5
Fapte și cuvinte de învățătură	6
Câteva întâmplări din viața Sfântului Ioan Iacob	14
Continuare la viața Sfântului Ioan Iacob Hozevitul	18
Rugăciunile ce trebuie să le știe orice creștin	23
Simbolul credinței	25
Slavoslovia serii	26
Acatistul Sf. Ioan Iacob de la Neamț, Hozevitul	27
Paza sufletului	37
Glasul păstorului cel bun	40
Semnul Sfintei Cruci	43
Dorul bunicii	44
În „Brațele părintești”	45
Lacrimi uitate	46
Spre alte țărături	47
Micul orfan	47
Rugăciune	49
Limanul duhovnicesc	49
În amintirea bunicii mele care se numea Maria	50
Pe „Drumul crucii mele”	51
Bântuiețile unui novice	52
Rețetă duhovnicească	52
De ziua onomastică a părintelui Sava duhovnicul	53
Stihuri	54
Blagosloviți, preacuvioase părinte Sava	56
Preacuvioase părinte Sava	57
Fraților și surorilor întru Hristos	58
Cinstitul meu părinte	63
Spre aducere aminte de scumpul nostru părinte Sava Ieroschimonahul ..	64
Stihuri	65
Duioasă versuire celui plecat, duhovnicului Sava, Ieroschimonahul	65
Întru cinstita pomenire a părintelui nostru Sava duhovnicul	66
Un adaos în legătură cu cele scrise înainte	71

Rugăciuni.....	74
Epigramă duhovnicească	74
Imnul de recunoștință pentru Dumnezeu	75
Întru slava Ziditorului	75
Câteva stihuri pentru năravuri	76
Cugetări din Kecragarion, prelucrate în versuri	77
Altă cruce, alte răni	77
Diagnoză sufletească	78
Fără „haină de nuntă”	79
Cugetare umilită	79
Scânteii din inimă	80
Când pierdem rostul.....	81
Odinioară și acum	81
Fără El.....	82
Cugetări din zile grele	83
Cugetări scurte	84
Cugetări smerite	85
Veșnicia sufletului.....	86
De sfânta naștere	86
Dorul sfânt.....	88
Către organele trupului meu	88
Lumina mea	88
Fiara apocaliptică	89
Mustrea tainică de sus – pentru nesimțirea mea –	89
Stihuri către cititori.....	92
Slove la mormântul meu	93
Rugăciuni și cugetări umilincioase.....	93
Din lumea fiilor pierduți	96
Chemarea fiului pierdut.....	96
Mărturisirea fiului pierdut	97
Mustrea conștiinței	97
Chemarea cerească.....	98
Luminarea tainică de sus	98
De la Iordan la Sfânta Ana	99
Glasul conștiinței	100
Cele șapte păcate de moarte	101
Cântecul lui Manasi sau tresăririle duhului meu	111
Trezirea sufletului	113
Stihuri de mulțumire către Sf. Teodosie	113
Către Sf. Teodosie	114

Fiul omului, Mirele durerii	114
Cugetare umilită	115
Pentru blândețea și răbdarea cea nespusă a Domnului	115
Duhul vremii și mironosițele de azi	116
Răstignitorii de azi la Sf. Înviere	117
Cugetări	118
Cugetări la dumnezeiasca iconomie	118
Cugetări la dumnezeiasca smerenie a Mântuitorului	119
Mielul răscumpărării în vinerea Sfințelor patimi	119
Robiți de humă	120
Sabia durerii	121
Plângerea Maicii Domnului	121
Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere	122
Izvorul Sfânt	122
Imnul credinței	123
Celei binevestitoare	124
Lumina Sfintei Învieri	125
Semnele biruinței	126
Din fuga vieții	126
Pe drumul crucii	127
De ziua anului Nou	127
Cugetare la mare întristare	128
Altă cugetare	128
La ușa milostiviei	130
Răspunsul unui frate iubit din țară	130
Răspuns celor care mă doresc	131
Suflete al meu	133
Oglinda lui Varsanufie (zis Arsenie)	134
Moda răsfățată și pacea speriată	135
La cei din urmă	135
Un sfat nepocăitului Ioan	136
Crucea vieții omenești	136
Turmă fără păstor	138
Nevoitorul mândru	139
Canonisirea împiedicată de cei adormiți	140
Făclia dragostei duhovnicești	142
Jertfa cea cu păcat	143
Vedenia fericitei Monica	145
Lăcașul nevăzut	146
Floarea bisericii din Carhidon	149

Din viața Sf. Mucenițe Perpetua	151
Tropar și icos în cinstea muceniței Perpetua	154
Sfântul Narcis, patriarhul Ierusalimului în pribegie	155
La patronul Mitropolitului Iacob Stamate al Moldovei	157
Pe calea veșniciei	159
Spre asfințitul vieții mele	161
La sfârșitul meu	162
Oglinda noastră cea de obște	162
Slove pe mormânt	164
Flori de la Iordan	164
O cruce la Iordan	166
Dorința din urmă	166
Singura mângâiere românească	167
Izbânda uneltirilor – demisia	169
Scrisoare deschisă pentru ctitorii mei aprigi	171
Înfrângerea duhului meu	173
Rămas bun de la Iordan	173
Cu gândul la Iordan	174
Semne de jale la Iordan devale	175
Icoane vechi	176
Istorisire de la Iordan (din Limonarul Sf. Sofronie, patriarhul Ierusalimului) ..	176
Săvârșirea cuvioasei Maria Egipteanca	178
Pogorământul lui Ioasaf, duhovnicul de la Sf. Sava, pe malul Iordanului ..	179
Un botez neobișnuit la Iordan	181
Mărturisirea fără îndoială	183
Cetatea de granit din Valea Scăpării – Hozeva	184
Istorisire din bătrâni despre pustia Hozevei	186
Din tainele pustiei de la schitul Hozevei	188
Icoana nevinovăției	188
În amintirea fraților mei de la Iordan	189
Astăzi	
190 Tovarășii din pustie	190
Stânci în calea vieții	191
Răsplata lăcomiei	191
Turturea de la Iordan	192
O vizită în pustie	193
Spre țărnul veșniciei	194
În căi răzlețe	194
Pe marea vieții	195
Poza mănăstirii de la Hozeva	195

Graiuri profetice.....	196
Himera omului modern	198
Moda lumii	200
Mizeria din lume și cheful celor cu radio	201
Turnul Babel (din vremea noastră)	204
Luceferii științei	204
Măcelul de la Bizanț (1956)	205
Semnele apocaliptice	206
Vîntul pustirii	206
O jertfă neobișnuită	207
Imnul românesc	209
Popor martir	210
Vestitorii durerii din țara noastră.....	211
Glasul păsărelelor	212
La noi acasă	212
Îndemn frățesc.....	214
Duhovniceștilor surori	214
Stihuri pentru litaniiile de la Iordan	216
Mărturisiri lui Dumnezeu	217
Poem închinat Sf. Ioan Iacob românul	223
Sf. Ioan Iacob Hozevitul	226
Versuri închinat Sf. Ioan Iacob românul	229

HRANĂ DUHOVNICEASCĂ

Partea a II-a

Cuvânt de mare folos	232
Pentru citirea și cugetarea dumnezeieștilor scripturi	233
Cuvinte de mult folos pentru toți	235
Viața creștinilor și obiceiurile lor	236
Din pilda turturelei fără soț	238
Iubiții mei frați și surori în Domnul	239
Frățescă urare pentru surorile românce de la Iordan	245
Blestemul cel nesocotit și chemarea celui rău	248
Curajul credinței	253
Cuvinte din pateric pentru vremea postului.....	255
Povestiri din Limonar	256
O mică gustare pentru postul mare	258
Nădejdea celui căzut	261
Boldul învierii sufletești și boldul morții – întristarea.....	263
Motivele care ne duc la patima deznădejzii.....	265
Cuvântul Sf. Ioan Gură de Aur pentru trezvire și rugăciune	267

Câteva cuvinte despre rugăciunea minții	272
Învățătura cuviosului Paisie Velicicovschi, starețul mănăstirii Neamțu, pentru rugăciunea minții	274
Povestirea cuviosului Ioan despre Cuviosul Paisie	279
Altă descoperire a Sf. Paisie cel Mare	281
Să nu judecăm pe altul	281
Câteva cuvinte despre patima beției	284
Despre năravul clevetirii – odrasla cea iubită a zavistiei	288
Alte mărturii despre clevetire de la Sf. Ioan Scărarul	292
Descoperire pentru plata nevoițelor	293
Descoperire pentru ieșirea sufletului	295
Despre sufletele care ies din trup	296
Cuvânt al Sf. Vasile cel Mare despre chipul monahicesc	297
Alte învățături despre viața călugărească de la sfinții părinți	301
Descoperirea Sf. Antonie despre darul călugăriei	302
Descoperire pentru Sf. Liturghie	303
Cuvântul 86 al Sf. Ioan Gură de Aur pentru a nu vorbi de rău pe Preoți	305
O povestire foarte înfricoșată	307
Altă povestire mai înfricoșată	308
Descoperirea care a făcut-o îngerul Domnului Sf- Macarie despre tainele cele neștiute și negrăite și despre pomenirea morților	310
Vedenia unui creștin cu numele Dumitru din anul 1580	316
O vedenie frumoasă din viața Sf. Teodor Tiron	320
Despre folosul bolilor și felul cum se înțelege boala trupească	321
Despre însemnătatea canonului	324
Ce înseamnă depărtarea de Sfintele Taine pentru cel care se pocăiește	326
Despre folosul canonului	328
Pentru cei care defaimă canonul de la mărturisire	329
Întristarea cea pentru păcate	330
Chipul pocăinței, ușa mântuirii	332
O istorisire din Mănăstirea Lavra, Sf. Munte	335
Din Limonarul Sf. Sofronie	336
Despre patima curviei	337
Ce înseamnă o mică clătinare din rădăcina credinței	337
Iubirea de argint rădăcina tuturor relelor	340
O mare rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei	342
Nădejdea mântuirii este stâlpul vieții noastre	344
Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde	345
O părere greșită care vatămă pe mulți	349
Cum înțeleg cei mulți păcatul	350

Vedenia starețului Ioasaf din mănăstirea Sf. Sava 1854	352
Urmare la vedenia starețului Ioasaf din mănăstirea Sf. Sava	357
Întoarcerea fiului risipitor	366
Turnul Babilonului	368
Mănăstirea Sf. Gheorghe din Valea Hozevei	370
Mănăstirea Hozevitissa din Amorgo	374
Defăimarea nălucirilor și folosul ispitirilor	377
Taina pocăinței	379
Izvorul vieții	383
Așa Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu	385
La ușa raiului	387
Să nu judecăm pe slujitorii lui Dumnezeu	389
În fața oglinzii duhovnicești	395
Despre un balaur trimis de Dumnezeu spre pedeapsa păcatului trupesc	398
Despre un alt balaur trimis de Dumnezeu pentru păcatele creștinilor	399
Din viața cuviosului părinte Nifon cel din Țarigrad	399
Despre năravul blestemului	401
Despre Sfânta Cruce	408
În săptămâna închinării Sfintei Cruci	411
Despre viața Sf. Constantin care a fost din neamul evreiesc	411
Fulgere din cer	414
Sfânta Cruce în Persia	416
Altă minune cu semnul Sfintei Cruci	417
Câteva pilde de la Sfinții Părinți	418
Din viața unui cuvios care a trăit la mănăstirea Sf. Sava	418
Să auzim acum cealaltă povestire despre acest cuvios Savait	420
Cuvinte de la Sfinții Părinți	422
Despre însemnătatea rugăciunii și care este vremea ei	423
Un leac pentru răbdare	425
Cununa mântuirii din scârbe și necazuri	427
Mărturisirea falsă cu roadele ei	429
Cuvinte despre mărturisire din cartea Sf. Engolpion	431
Destăinuirea gândurilor	432
Mărturisire și încredere	432
Nepomenirea de rău și iertarea	432
Și iarăși pentru pravilă	433
Dreapta socoteală	433
Cunoscând neputința, să avem smerita cugetare	433
Cumpănirea la nevointă	434

Folosul defăimării	434
Motivete care duc la pațima deznădăjduirii.....	435
Cuvântul Sf. Simeon, arhiepiscopul Tesalonicului	436
Din cuvântul Sf. Anastasie Sinaitul.....	437
Cum se înțelege iertarea care se dă prin taina mărturisirii.....	438
Cuvânt despre adevărata mărturisire și două pilde despre minciună	441
Cum trebuie să înțelegem rugăciunea lui Iisus	444
O doctorie tonică pentru suflet: pomenirea morții	444
Descoperirea dumnezeiască pentru răsplata nevoitorilor.....	447
Cuvântul 71, al Sf. Simeon, noul teolog.....	449
Cuvântul 72, al Sf. Simeon, noul teolog.....	456
Cuvântul 73, al Sf. Simion noul teolog.....	461
Viața Sf. Daniil Sihastrul de la mănăstirea Voroneț	467
Daniil Sihastrul (poezie)	471
Despre icoana Sf. Daniil.....	475
Sf. Daniil Sihastrul.....	477
La mormântul Sf. Daniil Sihastrul.....	479
Cuvântul 1 – învățături pentru monahi.....	480
Cuvântul 2 – pentru slava deșartă.....	482
Cuvântul 3 – pentru îndrăzneală și slobozenie	483
Cuvântul 4 – monahii să nu dorească stăpânire	484
Cuvântul 5 – pentru rânduiala noilor începători.....	485
Cuvântul 6 – pentru întâlnirea cu femeile	489
Cuvântul 7 – învățături din Hristoitie	491
Cuvântul 8 – pentru fecioria trupului și a sufletului	493
Cuvântul 9 – către o fecioară căzută.....	498
Cuvântul 10 – despre păstrarea fecioriei	503
Cuvântul 11 – din viața Sf. mucenițe Eupraxia	505
Cuvântul 12 – o altă pildă asemenea	506
Cuvântul 13 – despre o altă fecioară	506
Cuvântul 14 – despre un creștin din muntele Sinai.....	507
Cuvântul 15 – Sf. Mucenițe Domnina, Virina și Prosdochia	509
Cuvântul 16 – Sf. fecioară Calistenia	510
Cuvântul 17 – Sf. Amon Egipteanul	510
Cuvântul 18 – Cuvioasa Anastasia Patrichia	511
Cuvântul 19 – Cuvioasa Domnina cea Nouă.....	514
Cuvântul 20 – Sf. Muceniță Tomaida.....	514
Cuvântul 21 – Din viața Sf. Simion cel Nou	515
Cuvântul 22 – O minune a Maicii Domnului în Athos.....	516
Cuvântul 23 – Cuvânt din Limonarul grecesc	519

Cuvântul 24 – profeția Sf. Nifon	520
Cuvântul 25 – din Filocalia românească	520
Un Sfânt nou în Biserica noastră, cuviosul Nicodim Aghioritul, lauda ortodoxiei de azi	521
Din viața cuviosului Nicodim Aghioritul	524
Întâia cuprinsul acestei scrisori	527
Sf. Ioan Gură de Aur zice: „virtutea este mai presus decât minunea”	529
Stihuri de umilință	531
Vedenia unui ucenic al cuv. Paisie Velicovschi de la mănăstirea Neamț	533
Ispita creștinilor din veacul de acum	537
Profeția Sfântului Moisi Arapul	538
Descoperirea făcută Sf. Moisi Arapul despre nevăzutul război al Sfinților	
539	
Profeția unui cuvios din anul 1503	540
Câteva canoane din Pidalion	541
Cuviosul Nifon de la Argeș	541
Crâmpei din viața Sf. Nifon de la Argeș	543
Însemnarea întâia pentru Sf. Nifon	548
Însemnarea a doua pentru Sf. Nifon	550
Însemnarea a treia pentru Sf. Nifon	551
Însemnarea a patra pentru Sf. Nifon	553
Însemnarea a cincea pentru Sf. Nifon	554
Epilog	
557	
Bucuria Sf. Serafim de la Sarov	558
Lacrimi la icoana Sf. Serafim	566
Scurt istoric al cuviosilor mucenici români de la începutul mileniului I....	568
Viața pe scurt a Sf. Gheorghe de la Hozeva	570
Năvălirea perșilor și trecerea lor pe la Hozeva	576
Săvârșirea cuviosului Gheorghe Hozevitul	578
Tu, omule ai mari răspunderi	580
Stihuri	581
Drumul bun și drumul rău – Poezie	613
Deșteaptă-te creștine – Poezie	614
Cuprinș	615

IUBITE FRĂȚIOARE!

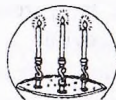
De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălța în gând,
Că nu este bunătate
Fără darul Lui cel sfânt!

De aceea, primiți cu bucurie
Tot ce s-a lucrat,
Și rog pe toți din suflet
De greșeli să fiu iertat!

.....
Pentru că cei ce sunt pe mare
Bântuiți de furtună,
Se roagă lui Dumnezeu
Pentru vreme bună!

Așa și editorul,
Dând cărții bun sfârșit,
Lui Dumnezeu dă slavă
Cu suflet mulțumit!

Cu frumoase gânduri
A scris aceste rânduri,
Editura

EDITURA „LUMINĂ DIN LUMINĂ”

tipărește cărți și manuscrise religioase

str. Gura Ialomiței nr. 5, Bloc P.C. 8, Sc. B,

Et. 3, Ap. 17, Sector 3 – București; Telefon 630.54.71

Autorizație nr. J. 40/8781 cont 2511.1-1772.1 ROL B.C.R. Sector 3, București

Apărut București, 2006

Dezleagă Preacurată Maică
Cătușele celor robiți
Și dăruiește-le răbdare
Creștinilor năpăstuiți!

Sfintele moaște ale Părintelui nostru IOAN IACOB, Ieromonahul, născut în anul 1913 și adormit în anul 1960. Foarte nevoitor în viața pustnicească și râvnitor al credinței strămoșești, a Ortodoxiei. A viețuit în mănăstirea Hozeva și în pustul Iordanului.

Chilia Sf. Iacob, săpata în stâncă și în care a trăit și a

15,00

СѢ. СУВ.

ІОАНН ІАКОВЪ
МОЗЕВИТІН.

